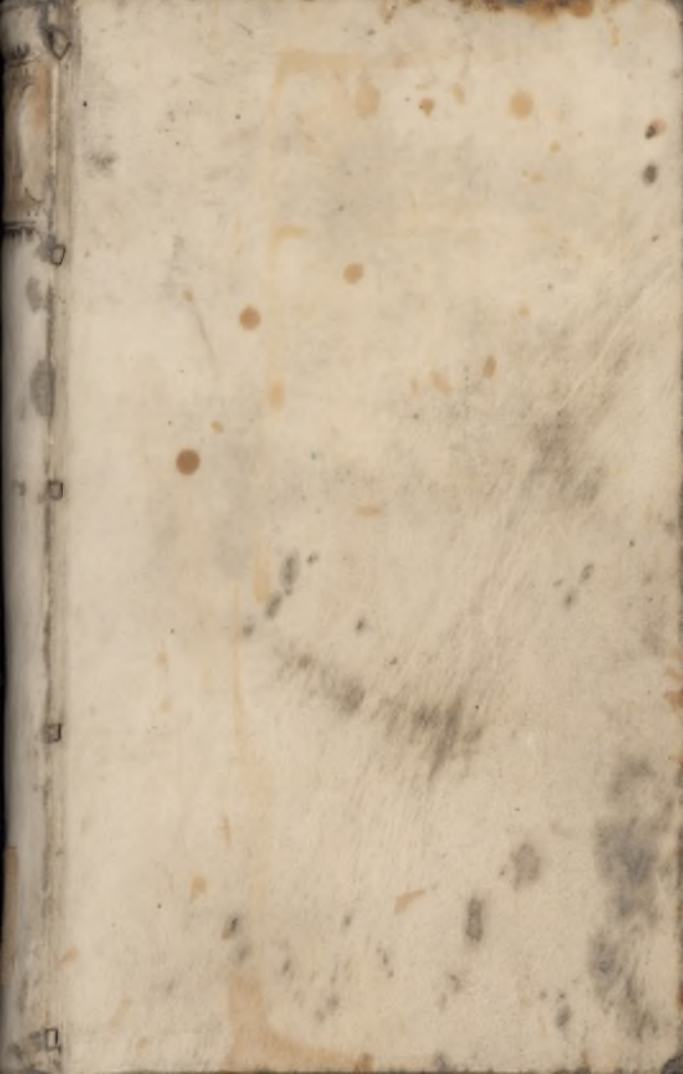

131

St. John's

St. John's

*in Commissione apud Mich. Hubertum 1243.
Strahowky, C. Prasil.*

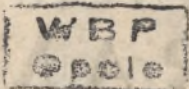
114. 3365 M. VALERII
MARTIALIS
EPIGRAM-
MATA,
CVM NOTIS
THOMAS FARNABII.

EDITIO NOVA.

LVGDVNI,
in Commissione apud
MICHAEL. HVBERTVM,

M D CC XXXXIIII,

2846 st.

472. An. 42

BIBLIOPOLA LECTORI.

BLanda Poeticæ potestas, non solum duntaxat numeris, non una Syllabarum mensura constans, venustatem, elegantiam atque acumen suo enthusiasmi jure postulat, quo altius insurgit, & in furore suo audacius verba componit, sensusque sectatur sublimiores. Dictæ modo virtutes, ceu Tonicum quoddam Poetæ orationem jucunde corroborans, præsertim inesse debent utilissimo poematum generi, quod epigrammaticum audit, præter brevitatem, simul pungit, argutias, salsia, formularum lepores maxime, cum debita tamen concinnitate, amat, cuiusque naturam

turam eximiam nervose Anthologiæ suæ Latinæ Præfatione præmissa exposuit *Heumannus* celeberrimus. Fundendis quidem edendisque actutum Epigrammatibus poeticis voluerunt prodire aliis in conspectum multi versum utcumque conditores: attamen parum valuerunt; sal videlicet Musarum in rubro, atque inertem aut nullum Spiritum in nigro ostendentes. Interim inventi sunt non nulli, qui brevibus illis acuminisque plenissimis carminis generibus, quibus non quodlibet ingenium est idoneum, magnam fuerunt nominis affecuti celebritatem: quorum, quod fere est extra controversiam, princeps habetur, olor ille bilbilitanus, *Marcus Valerius Martialis*, cujus laus nullum perijt per ævum; ut veterum pariter ac recentiorum Auctorum de Martiali clamitant elogia. Quibus vero ex rationibus inter Epigrammatum scriptores longissime emineat idem, paullo ante laudatus *Heumannus* evidenter demonstravit:

quam

quam quoque. palmam eidem deferens, Lector, artem poeticam noscens præjudicii que expers. Fultus igitur tantorum testium judicio, juvenumque litteris dicatorum usibus motus, demuo palmarium illum Epigrammatum Auctorem, divulgare in præsentia volui, qui antehac *Anglicum Martialem*, *Ioannem Owenum*, meis sumtibus emisi. Quod superest ad susceptum hoc meum Consilium commodior illa, hodieque rarior mihi placuit *Martialis* editio, quæ tandem Amstelodami An. 1678. 12. cum *Thoma Farnabii*, Londinensis Angli, notis, in Anglia, Gallia, Belgioque sæpius, in Germania nunquam impressis prodierat. Equidem cum reliquis pariter honestatis cultoribus doleo, in Poeta nostro cetera argutissimo dicta occurrere scurrilia. Cum autem quorundam, ejus editorum, obscena, quæ immiscuit, omittentium, seculo elapso institutum a viris gravissimis haudquam fuerit comprobatum; inde fa-

A 3

ctum

ctum est, ut, Farnabians premens vestigia, non mutilatum, Lector caste, nunc tibi sistem Martialem, in iis deserendum, quæ impuras rerum sordes & genilis vanitatis portenta resipiant; ne in eundem, quo ille, lapidem offendas, cumque illo abundes abutarisve ingenio.

Vale.

Virtutis

*Virtutis juxta ac stemmatis
splendore in signi,*

Viro vere nobili,

D. ROBERTO KILLIGRÆO,

EQVITI AVRATO, &c.

Cujus potius auspicii publicam indipiscantur lucem lucubrationes istæ in Martialem, quam cujus in fide ac clientela stetit floruitque ille, qui, si mortalium alter, magna eminuit Martialis lux, Ri. Tomsonius? Tomsonius, nomen memoria, vobis, qui Musas fovetis, gratæ; nobis, qui Musas colimus, sacrae. Cujus nomine quantum tibi (nobilissime Killigræe) atque familiæ vestrae debeant literæ humaniores & quantum ubique est hominum vennesiorum, gratis animis testantur omnes qui te norant, qui norant illum, me certe vel Manes illius tibi clientem devoverunt, te mihi patronum conciliarunt. Audetque Martialis hic meus patrocini cum tanto viro communione dignatus, non sine aliqua jam genii sui fiducia vitam sperare vitalem, & quodammodo vindicias sibi secundum immortalitatem pronunciare. Quam virtutibus tuis (quas mihi fusiori orationis filo pertexere gestenti reclamat verecundia tua, molestiamque redarguit quod ego officii duxeram) meritissime debitam, tibi V. C. ex animo, qui in æternum usu mancipioque tuus, voyet qui est, erit usque

Virtutum tuarum

cultor religiosissimus

THO. FARNABIVS.

A 4

VITA

VITA
M. VAL. MARTIALIS
EX
PETRO CRINITO.

M Arc. Valerius Martialis genere Hispanus fuit, Bilbili natus baudignobili oppido Celtiberiae: ut veteres auctores tradunt: et ipse Martialis cum pluribus locis demonstrat: tum maxime his versibus ad Licinianum municipem suum:

Vir Celtiberis tacende gentibus,
Nostræque laus Hispaniæ,
Videbis altam, Liciniane, Bilbilim
Equis & armis nobilem.

Sub primam ætatem profectus est ad urbem Romam: Quo facilius in literarum studio versari posset: suumque ingenium erudire. Sed cum agendis causis minime se idoneum videret, omnem operam atque diligentiam retulit ad scribenda Epigrammata: in quibus magnopere excelluit, iudicio veterum. Maxime autem valuit in promerendis sibi atque conciliandis hominum studiis: adeo urbanitate & salubris præstitit. Relata sunt a C. Plinio permulta de ingenio & eruditione Val. Martialis, quibus satis colligere possumus quanti fecerit hunc ipsum poetam, quantumque illius versibus oblectari consueverit. Sic enim scribit: Fuit Martialis ingenio acri, & qui plurimum in scribendo & salis haberet & fellis: neque candoris minus. Itaque minime mirari oportet; si Aelius Verus Imperator (qui Cæsari Hadriano gratissimus fuit) solitus est singularem

gulari affectu prosequi lepores atque jocos poeta Martialis, suumque Virgilium vocare. Neque dubium est, illum Romæ publicis honoribus ornatum atque honestatum fuisse. Nam equestri dignitate donatus est, & prætura, & jure trium liberorum: Ut ipse de se testatur. Lib. xii. Epigrammaton composuit miro ingenio & singulari urbanitate: Quibus adjecit Xenia & Apophoreta libellis duobus absolutata. In his secutus est Marsum poetam, Pedonem, atque Getulicum quorum exemplo se ipsum tuetur, ac lascivam verborum licentiam excusat. Valerium quoque Catullum & Licinium Calvum plurimi fecit: Quod in hoc scribendi genere insignes habiti sunt. In duodecimo libro Nervæ atque Trajano Imperatoribus blanditus est, dammati temporibus, Domitiani Cæsaris. Ad eundem refertur Spectaculorum liber, qui extra ordinem aliorum habetur a nostris grammaticis, ut vetusti codices probant. Inter amicos præcipue habuit Stellam Patavinum, Decianum, Silium Italium, Val. Flaccum, Parthenium, aliosque complures: Ad quos sepe numero scribit. Stertinius vir clarissimus (quem Martialis mutato nomine Avitum appellat) tantum concessit ipsius ingenio atque doctrinæ, ut viventi adhuc illi imaginem more veterum in sua bibliotheca posuerit. Postremo cum Martialis foret provectior, tædio rerum urbanarum affectus in patriam rediit, atque in natali solo paulo post interijt: non sine lacrymis ac magno mæore C. Plinii, ut ingenue testatus est, scripta epistola ad Cornelium priscum.

AD LECTORES.

P assenium Paulum splendidum equitem Romanum elegos quos erudite scripserat recitaturum atque incipientem dicere *præfæ jubes*, Jabolenus quidam pæficus qui aderat, Paulo quidem amicus, sed ipse dubiæ sanitatis interpellavit: *Ego vero inquiens non jubeo*. Oborto audientium risu, non dubium est quin Paulo aliena deliratio aliquantum frigoris attulerit. Atque hinc monet Plinius, i providendum esse tam solícite recitaturis, non solum ut sint ipsi sani, verum etiam ut sanos adhibeant. Sanum profecto (mi Secunde) consilium: Neque enim difficile vobis, qui intra parietes vestras coram paucis iisque delectis & amicis recitastis, insanos amovere. Sed e publico hoc theatro quis præco amovebit & asperos hosce & austeros Xenocrates, qui Gratiis non litant? quis designator e cuneis patrum & equitum excitabit? plebei istos & ἀφιλοκάλως ingenii Marios qui Musis sacra non fecerunt, facere non curant? Quis Mysta a Musarum sacris arcebit profanum hoc vulgus, imperitum juxta atque arrogans, & hoc arrogantius quo imperitius? Alii namque (ut missos eos faciam, qui theatrum ingrediuntur tantum ut exeant) seu aliorum præjudicio, seu fiducia sui audiunt solum quod carpant, neque tam utuntur literis, quam abutuntur, in verbi unius aut alterius calumniæ ansam struunt, quo Poëtas in invidiam vocent. Tum denique se Platonas & Aristarchos rati, si alienæ insultent laudi, utque 4 ἀποδες aviculæ ramos

1 Plin. Sec. epist. 15. l. 6. 2 Plutarchus connub. præcepta, & Diogen. Laërt. 4. lib. 3 Plutar. vita Marii. & Val. Max. l. 2. c. 1. 4 Plin. Nat. histor. lib. 10. c. 39. & l. 11. ar. 47.

mos arborum, sic illi humeros bonorum affectent unde emineant. Alii, homines ignava opera atque servili sententia, δόξασοφας, pedarii judices & ex ore aliorum penduli, illorum velificati autoritati, subjudicant potius quam præjudicant. Alii barba tenus docti, piceo graves pallio, ubi a rastris ad rostra transcendunt, jamque ostrum somnari ausi vacuum plus nimio verticem inter astra condiderint, Mercurio cum Philologia sua, quam quia ne primoribus quidem labiis prælibasse iis contigit bona non dicunt verba, imo nuncium remittunt; Apollinem & Musas, quas quia illis ne a limine quidem salutasse datum est, eliminandos clamitant, & inscitæ suæ prætexentes sanctimoniam, cum artes omnes humaniores tum Poëticam damnamdam in totum (& ut cum i Sidonio loquar) ex *Asse* pronunciant. Alii denique (ut in arenam meam descendam, & ad mei ordinis homulos, salva semper doctis & bene meritis reverentia, quos nemo mortalium magis colit quam ego, magis veneratur) non submitunt se Petronii arbitrio, qui generosioris Poëtæ spiritum sanitatem amare negat, neque enim concipere aut edere partum mentem posset nisi ingenti flumine literarum inundante: Neque 2 Senecæ (pronunciantis, non posse eum aliquid grandius ore mortali canere, nisi qui vulgata & solita contempsit, instinctuque sacro surrexit altior) autoritate adduci possunt, ut maj rum gentium versent Poëtas, sed suos, (ut ejusdem Arbitri verbis utar) ut quisque versum pedibus instruxit, sensumque teneriore verborum ambitu intexuit, putant continuo in Heliconem venisse & quidni venerint? Quando ipsis pædagogulis *Fausse*

A 6

precor

1 Epist. 14. lib. 3. 2 De tranquillitate animi cap. 15.

precor gelida sonet altius quam Arma virumque cano, & elegiaci omnes fordeant si conferantur cum *Qui mihi discipulus*. Sed unde hæc quæso vestra gravitas tanta, sapientia & sanctitas; imo pigritia, arrogantia & sinisteritas? Poëta, quod prætenditis, obscuri sunt. Sed videte ne hoc vitium a vobis sit, qui non assidua lectione redditis eos magis familiares. Quin & commentatores satis luculenti faciem præferunt: Quorum tedium si vel delicati ferre non potestis, vel ad graviora forte studia properatis potius quam maturatis, en vobis sensus medullam notæ admarginales præstant. Sed inutilis est (ut causamini) eorum lectio, & (quod dixit i Zeno) ad perceptionem disciplinarum nihil alienius Poëtica. Vobis quæ non legitis, an expectatis usui esse posse? Discite quid dicere Plinius solitus sit, 2 referente nepote suo: Nullum esse librum rem malum, ut non aliqua ex parte prodesset. Ac ne virtutes & utilitates Poëtica cogar in hoc transcurso licentioris quam institueram præfationis recensere, D. Augustino vobis autore, colligite quæcunque ab Ethnicis scripta sunt, & in usum vestrum vindicare, possessoribus illis iniustus erepta. At ex Poëtis plerique, dum tetrica volunt amœnare, verborum nuditate atque rerum obscœnitate aurium reverentiam incessant, animi mores corrumpunt. Nolite quæso loqui perinde ac si in Platonis republica, aut cum perfectis hominibus viveretur; quasi vero detur sincerum aliquid, sine mali admissione purum & ab omni terrena fæce quasi divino igne excoctum. Profert (habetis enim fatentem reum) hæc 2 Egyptus noxia multa & multa salubria

1 Diog. Laërtius lib. 7. de vitis Philos. Epist. 5. lib. 3.
2 Plutarchus de audiendis Poëtis ex Odys. Hom. d.

bria cultori medicamenta; habet hæc Attica ut mel optimum, ita cicutam lethalem: Et in amœno hoc prato urticis sæpe violæ, spinis rosæ interscuntur. Vos apum more omnia lustrate, optima libate. Neque enim, si quis ingenio bono male utatur, velique per curiositatem esse ingeniose nequam, culpam in alium quam in se conferat. Laudato sane utilique exemplo castigant hodie castrantque nequiores Poëtas; uti & hunc nostrum Matthæus Raderus. quod & mihi in animo erat. verum, partim ne arguerer difficilia, & quæ Delio aliquo notatore atque interprete qui Sphingem acceperit opus habent, sub prætextu obscœnitatis omisisse; partim, amicorum id a me efflagitantium precibus victus, Poëtam integrum edidi. Quoniam autem *Castum* (ipsius i Catulli iudicio) *debet esse piium poetam*, interpretem multo magis esse oportere iudicavi, neque oleum flammæ addere, neque Veneris urticas, 2 ὅτε τὰς ἐκ τῶν βιβλίων ἀκάντας ἐκλίγην, ἀλλὰ τὰ χρησιμώτατά μοι ἀποῆς ἔξιμ, consulto epigrammata obscœniora 3 silentio prætervexi, quæ alium malo quam me explicare, alium intelligere. quorum quidem lemmata obelo in prior editione transfixi, quo vada hæc cæcosque scopulos cautius declinaret lector; non digitum ad lupanar intendi, qua me calumnia in circulo suo Gæculo nescio quem agyrtam non puduit perfringere. Horruit mihi animus aperire sentinam, aut movere cloacam, neque enim volui hos esse Philenidis commentarios spurcideos, Sotadicos, Lampfacenos, Cinedipolitanos, Ramiresianos. Illis itaque prætermis-

A 7

missis

1 16. Epigr. 2 Ulpianus apud Athenæum. lib. 15. cap. 3.
3 τῶ ἀποστειπνύσας δὴλ. γινώμε. δυσχερέων τῷ λογ. Epictetus Enchir. c. 55.

missis ac suppressis, ea maxime explicare atque exornare curæ precium duxi, quæ sublimia, acuta, mellis, leporis & piperatæque facundiæ plena, in quibus ferventis fulmen ingenii & falsa dominatur libertas: atque hæc flosculo seu nota hac § insignivi. Denique, ne proloquii amplitudo angustias regulares & ipsius Myndi modulum excrescat; quoniam (ut ait 2 Plinius) benignum est & plenum ingenui pudoris, fateri per quos profeceris; obnoxii contra animi & infelicitis ingenii est, deprehendi in furto malle quam mutuum reddere: quia in tam arctati operis instituto, in quo brevitati, quantam tamen ferat elucidationis necessitas, studui, non datur ubique illud profiteri, hic agnosco me securum editionem CL. V. Petri Scriverii; consuluisse MS. unum venerandæ antiquitatis & fidei bonæ, in Bibliotheca Bodleiana, ut & alios duos MSS. Oxonienses; usum fuisse ope commentatorum quotquot extant omnium, in consilium adhibuisse P. Scriverii animadversiones, Gruteri notas, Pacem artium & Criticos alios, Anthologiam diligenter contulisse, historicos insuper omnes & autores nostro συγγραφῆς relegisse quos ad Poëtam intelligendum facere judicavi, quorum alios cito quandoque testes, ad alios lectorem sæpe brevitatis studio relego: neque sic tamen mihi ubivis fecisse satis, neque aliis, ita plane deplorata jacet spes gratiæ aut etiam veniæ apud iniquiores impetrandæ. Sed gratuita usque fruantur malitia. Ego neque 3 ἀντιλακτίζων Iſidis bajulos 4 μεγάλα λακκτίζοντας κ' ἐπὶ οἷς ἔργω μεγαφρονῦντας, neque 5 crura fuisse ingens canibus, qui si non latrant, hirciunt tamen; neque

1 Sidonius Apell. libro 5. epist. 8. 2 Epist. ad Natu. Hist.
3 Plutarch. de Socrate. l. de Educat. puer. 4 Arriani Epictet.
lib. 3. cap. 14. 5 Cicero pro Roscio Amer.

que & armata elidens manu anseres, rabioso stridore in me impetum facientes, dum alius mihi tunicam lacerat, alius vincula calceamentorum resolvit, alius crus meum ferrato vexat morsu: in scientia, judicio & candore eruditorum & cordatorum securus acquiesco.

2--- τ' με ὃ κάτω ἔλκετ' ἄμυστοι;

Οὐχ ὅμῃ, ἐπόναν, τοῖς δὲ μ' ἐπισαμένοις.

Εἰς ἐμοὶ ἀνδραποῦ, τριπυρροὶ οἱ δ' ἀνὰριθμοι,

Οὐδέεις. ---

1 Petronius Arb. sub sine Satyræ. 2 Diog. Laërtius epigr.
in lib. Heracliti. Anthol. lib. 3. cap. 33.

T. F.

SCRIPTO-

SCRIPTORVM VETERVM
AC RECENTIORVM QVORVNDAM

DE

M. VALERIO MARTIALI
TESTIMONIA.

C. PLINIVS CÆCILIVS SECVND.

Cornelio Prisco suo S.

(*Epistola lib. III. ultima.*)

Audio Valerium Martialem decessisse, & moleste fero. Erat homo ingeniosus, acutus, acer, & qui plurimum in scribendo & salis haberet, & fellis; nec candoris minus. Prosequutus eram viatico sedecentem. Dederam hoc amicitiæ, dederam etiam versiculis, quos de me composuit. Fuit moris antiqui, eos qui vel singulorum laudes, vel urbium scripserant, aut honoribus, aut pecunia ornare. Nostros vero temporibus, ut alia speciosa & egregia, ita hoc imprimis exolevit. Nam postquam desimus facere laudanda, laudari quoque ineptum putamus. Quæris qui sunt versiculi, quibus gratiam retulerim? Remitterem te ad ipsum volumen, nisi quosdam tenerem. Tu, si placuerint hi, cæteros in libro requires. (*Lib. x. epigr. xix.*) Alloquitur Musam, mandat ut domum meam in Esquilis quærat, adeat reverenter.

*Sed ne tempore non tuo disertans
Pulsēs ebria januam, videto.*

Totos dat tetricæ dies Minervæ,

Dum centum studet auribus virorum

Hoc quod secula posterique possint

Arpimis quoque comparare chartis.

Seras

Seras tutior ibis ad lucernas:

Hæc hora est tua, cum fuerit Lyæus,

Cum regnat rosa cum madent capilli:

Tunc me vel rigidi legant Catones.

Meritone eum, qui hoc de me scripsit, & tunc dimisi amicissime, & nunc, ut amicissimum, defunctum esse doleo? Dedit enim mihi, quantum maxime potuit: daturus amplius, si potuisset. Tametsi quid homini potest dari majus quam gloria, laus, & æternitas? At non erunt æterna, quæ scripsit! Non erunt fortasse: ille tamen scripsit, tanquam futura. Vale.

ÆLIVS SPARTIANVS,

In L. Cæsonii Commodi, sive Ælii Veri Vita.

Idem Ovidii libros Amorum in lecto semper habuisse; idem Martialem Epigrammaticum poetam Virgilium suum dixisse (*fertur.*)

ÆLIVS LAMPRIDIUS,

In Alexandri Severi Vita.

Leporem quotidie habuit, venationem frequentem, sed eam cum amicis dividebat, & his maxime quos sciebat per se non habere. Nec divitibus, quicquam talium munerum misit, sed ab his semper accepit. Et quod ille leporem quotidie habet, jocus Poëticus emerfit, idcirco quod multi septem diebus pulchros esse dicunt eos qui leporem comederint, ut Martialis Coci epigramma significat, quod contra quandam Gelliam scripsit hujusmodi: (*lib. v. epigr. xxix.*)

Cum leporem mittis, semper mihi Gellia mandas,

Septem formosus Marce diebus eris.

Si verum dicis, si verum Gellia mandas,

Edisti nunquam Gellia tu leporem.

Sed

Sed hos versus Martialis in eam, quæ deformis esset, composuit: Poëta vero temporum Alexandri hæc in eum dixit;

*Pulchrum quod vides esse nostrum regem,
Quem Syrum sua detulit propago,
Venatus facit, & lepus comesus,
Ex quo continuum capit leporem.*

LOLLIVS SIDONIVS APOLLINARIS,

Carm. IX.

*Non Gaulicus hic tibi legetur,
Non Marsus, Peco, Silius, Tibullus,
Aut mordax sine fine Martialis.*

IDEM Carm. XXIII.

*Quid celsos Senecas loquar, vel illum
Quem dat Billilis alta Martialem,
Terrarum indigenas Ibericarum?*

JOANNES SARESBERIENSIS,

Curial. Nugar. lib. VII. cap. XII.

Poëticum illum te subito miraberis invenisse pi-ctorem, qui ad omnia, quæ necessitas exigit, scit fortasse simulare cupressum. Desipit ita Rufus in Nævia, a qua eum, teste Coquo, nullus casus aver-
tit. Nam

*Quidquid agit Rufus, nihil est nisi Nævia Ruso;
Si gaudet, si flet, si tacet, hanc loquitur.*

*Cenat, propinat, poscit, negat, innuit, una est
Nævia: si non sit Nævia, mutus erit.*

Lib. I. Epigr. LXVIII.

IDEM lib. VIII. cap. VI.

Peregrinos odores non nisi dissolutis & amatoribus convenire, Comicus & Coqus docent.

IDEM

IDEM lib. eod. cap. XIII.

Nam scenerator ut plus recipiat, interdum ali-
quid prælargitur. Unde Coquus:

Munera quod senibus viduisque, &c.

(Epigr. LVI. lib. IV.)

VETVS GLOSSARIVM LATINVM.

Petaso, Petasonis; perna, baconus. Martialis Co-
quus: *Et pulcem dubiam cum petasone voras.*

Extat lib. III. Epigr. LXXVII. ubi vulgo: *Et pul-
pam dobio.*

Laudatur ab eodem Glossographo etiam alibi, &
sub Martialis Coqui nomine præterea funginum hoc
Distichon:

Defungi fungis homines, Macrine, negabas!

Boleti leti causa fuere tui.

ANGELVS POLITIANVS,

Miscellan. cap. VI.

Nimis enim foret insubidus Poëta: quod nefas
credere.

IDEM cap. LII.

Sane per totum Epigramma signate usus est ver-
bis argutissimus Poëta, &c. ut sit hoc Epigramma-
te nihil utrique pensitatus.

IDEM in Declamatione pro Quintiliano.

Ut ab ingeniosissimo Latinorum Epigrammatum
poëta, & vagæ juventutis moderator, & Romanæ glo-
ria togæ vere meruerit appellari.

JOVIANVS PONTANVS,

Lib. III. de Sermone, cap. XVIII.

Valetius Martialis artificiosissimus Epigramma-
tum scriptor, ita in iis quidem jocosus est, ut fre-
quentius carpat, quam delectet; tamen e demor-
sione ipsa delectatio quoque paritur. Adhæc di-
ctis ejus partim occultissima quædam insunt spicu-

la;

la; partim verba quæ non solum a faceto sint aliena, verum aut obscœna ipsa admodum scurrilique, aut maxime ampullosa & acida. quod quidem Hispanicum est. Sunt tamen dicta ejus in universum arguta, subtiliterque conquisita; abstrusæ sententiæ, eademque raræ, falsæ, aculeatæ: inventiones vero maxime acutæ: verba autem præcipue accommodata, quæque non prima tantum faciæ, atque in ipso explicatu, lectorem alliciant atque auditorem: verum quæ in ejus animo relinquant tacitam quandam quasi submissationem. Nihilo tamen minus in iis non pauca quidem animadvertas, quæ digna prorsus sunt facietis ac temperatis ingeniis: retineantque decorum illud, quod virtutis hujus, de qua præcipimus, maxime est proprium.

JVLIVS CÆSAR SCALIGER,

Poëtices lib. III. cap. CXXVI.

Epigrammatis virtutes peculiares, brevitās & argutia; hanc Catullus non semper est assequutus, Martialis poëta argutissimus nusquam omisit.

IDEM *lib. VI.*

Ne Martialem quidem transferre libet ad meliora. Multa sunt ejus Epigrammata divina, in quibus & sermonis castitas, & argumenti species luculenta est. Versus vero candidi, numerosi, pleni, denique optimi. Alia fœda ne legerim quidem, tantum abest ut ad censuram vocem.

ADRIANVS TVRNEBVS,

Advers. lib. VIII. cap. IV.

Quid vetat attingere festivissimi Poëtæ Martialis Iusus, atque in his operam ludere. Non semper supercilia adducenda sunt.

IDEM

IDEM *lib. XIII. cap. XIX.*

Cum a lepidissimo Poëta (nec enim illis assentior, qui scurram ineptum eum appellant, neque satis eleganter Musæ libros epigrammatum scripsisse autumant) lib. III. Epigr. CXIII. canitur.

Admittat inter bustuarias mœchas, &c.

JVSTVS LIPSIVS:

De Amphit. cap. xv.

Designatorum facere sæpe meminit acutus & capitalis ille Hispanus.

IDEM AD JANVM LERNVTIVM.

1 Epistolar. Quæst. Epist. v.

Quid censes tu? non melius de Martiale Scalliger judicavit, qui versus ejus candidos, numerosos, plenos, Epigrammata multa divina dicit: quam ille, qui scurram de trivio appellat? Nollem excidisset viro magno hoc judicium judicii dissimile. Nihil ad Catullum Martialis, scio: sed & hoc scio, Epigrammata illa nec in trivio nata, nec omnia in triclinio. Multa fœda, obscœna in Martiale: & mehercule in uno Catulli libello non pudiciora, sed pauciora. Ignorat sæculum illud, qui hoc aculeat.

Et cætera,

quæ ibi sequuntur tanto viro indigna. Pudet me judicii: quod infra inter infeliciū Criticorum judicia merebatur locum, sed reliquis tuis meritis lucrifecisti, mi Lipsæ, hanc notam censoriam.

SINISTRA QVÆDAM JVDICIA

INFELICIVM CRITICORVM

DE MARTIALE

RAPHAEL VOLATERRANVS,

Commentariorum Urbanorum lib. XVII.

M. VA-

M. VALERIVS MARTIALIS, Poëta Epigrammatum, e Bilbili oppido Celtiberiæ Romæ annos triginta commoratus, in Hispaniam demum revertit, pauper admodum, & viatico a Plinio nepote, ut in ejus Epistola declaratur, adjutus. Amicos coluit Stellam, Silium Italicum. Adscitus & in ordinem Equestrem, & jura trium liberorum adeptus est. Reliquit Epigrammatum librum omnino rejiciendum, quippe qui neque elegantix Latinæ, neque moribus prosit.

PAVLVS JOVIVS,

In Elogiis Vivorum literis Illustrum, in Marco Antonio Casanova.

M. Ant. Casanova, Comense patre Romæ genito, arguti Epigrammatis palmam detulit illa ipsa Roma, severæ auri judicio superba; nec unquam in confesso pudore poëtis adulatrix: quod lepida, & falsis finibus aculeata carmina factitaret. Elocutioni casta tamen puritas ac in numero sæpe duro lenitas defuit. qualis in Catullo prætenere poëta conspicitur: cum ingeniose mordaci & impuro Martiali persimilis esse mallet, ut una præsertim peracutæ circumdactæque sententiæ gloria duceretur, &c.

ANDREAS NAVGERIVS,

Auctore in iisdem Elogiis P. Jovio.

Cum Epigrammata præstanti judicio lepidissime scriberet, non falsis aculeatisque finibus, sed tenebra illa & prædulci prisca suavitate claudere adeo Martiali severus hostis, ut quotannis statò die Musis dicato, multa ejus volumina, tanquam impura, cum execratione Vulcani dicarentur.

Alia sinistra infelicitum Criticorum judicia vide in Martiali P. Scriverii.

M. VAL.

M. VALERII
MARTIALIS
EPIGRAMMATON

LIBER I.

Epistola ad Lectorem.

Spero me secutum in libellis meis tale temperamentum, ut de illis queri non possit; 1 quisquis de se bene senserit, cum 2 salva infimarum quoque personarum reverentia ludant; quæ adeo 3 antiquis auctoribus defuit, ut nominibus non tantum 4 veris abusi sint, sed etiam 5 magnis. At mihi fama 6 villius constet, & 7 probetur in me novissimum ingenium. Absit a jocorum nostrorum simplicitate malignus interpret, nec Epigrammata mea 8 scribat. Improbe facit, qui in alieno libro ingeniosus est. Lascivam verborum 9 licentiam, id est, Epigrammaton linguam excusarem,

1 Quisquis sibi bene conscius nihil ad se pertinere suspicabitur, quæ ego sub nominibus fictis reprehendo. 2 Ep. 33. l. 10. nota 6. 3 Lucilio qui Metallum, Lupum, Murium nominatim secuit: Catullo qui Mamurram: Metrodoro Sceprio, Ottacilio & aliis. 4 Propriis, ego autem fictis & suppositis. 5 Magnarum. 6 Quam ut innotescere velim, famamque aucupari ex aliorum infamia, quod fecerunt veteres illi. 7 Famæ alieni nominis ingenii mei famam pospono. Aliis parco, alios revereo, alios laudo, minimum laudis quæro ex ingenio meo, huic, si qua debetur, omnium novissime detur laus, vel probetur in me simplicis candidique ingenii novum hoc commentum, quo vitia carpens personas taceam. 8 Nova interpretatione sua faciat, aliter atque ego qui scripsi intelligat. Persium non curo legere, Lalium, Decianum volo. Nasutum volo non polypoissum, Nannio lib. 9. c. 4. Accuser. 9 Locutionem apertam quæ ligonem ligonis nomine designat. Plin. 14.

B

Epist.

rem, 10 si meum esset exemplum: sic scribit 11 Catullus, sic 11 Marfius, sic 11 Peto, sic 11 Gentilius, sic quicumque perlegitur. Si quis tamen 12 tam ambiciose tristis est, ut apud illum in nulla pagina 13 Latine loqui fas sit, potest Epistola, vel potius 14 Titulo contentus esse. Epigrammata illis scribuntur, qui solent spectare 15 Florales. Non intret 15 Cato theatrum nostrum; aut si intraverit, spectet. Videor mihi meo jure facturus, si Epistolam versibus clausero.

Epist. 4. lib. nuda verba. cui linguae non minus abstinentum Epigrammaticum quam medico, hic enim corpus, ille animus sanare vult. morbi itaque & vitia propriis nominibus designanda. Scrip. veritatem. 10 Si ego jam primus hoc facerem nec alii ante me fecissent. Bodlejanus MS. scripsit. 11 Epigrammatographus. Sidor. 9. carm. Gyrard. vit. Poët. & noster saepe infra. 12 Supra modum & affectate tristis. 13 Simpliciter, aperte, sine ambage aut furo, ita Cic. 6. Ver. Latine me scitote non accusatorie loquor. vide & epigram. 21. l. n. Porro Latini simplices & ingenui habebantur. 14 Libr. Epigrammaton, quorum linguam lascivam & licentiosam esse oportet, ut supra n. 9. 15 Jure optimo & judicio max. Terrallion hoc quod in aliis ed. tertiam usurpavit sedem, loco suo redonavit Cl. Scriverius ex consilio MS. Bodleiani: in quo Epistole pedissequa est inscriptio: Idem ad Catonem Epigram. &c.

§ Ad Catonem. I.

Noffis jocosa dulce cum sacrum Floræ,*
Festosque Insus, & licentiam vulgi,
Cur in Theatrum Cato severe venisti?
An ideo tantum veneras, ut exires?

* Floralia in honorem Floræ, & meretricis deæ facta, agebantur a meretricibus veste exutis omni cum verborum licentia motuumque obscenitate, quorum spectandi gratia Theatrum ingreffo Catone, populus ut minime nudarentur postulare erubuit, cujus rei causam cum ex Favonio latus suum tegente cognovisset, discessit & theatro. Val. Max. lib. 2. cap. 10. Seneca Epist. 97.

Ad

Ad Lectorem. II.

Hic est quem legii, ille quem requiris,
Toto notus in orbe Marcialis,
2 Argatis Epigrammaton libellis:
Cui, Lector studiose, 3 quod dedisti
Viventi decus, atque sentienti,
Rari post cineres habent poeta.

1 Se calamo digitoque commoatrat Poëta Ep. 99. l. 9. & l. 5. Ep. 13. & l. 10. Ep. 9. 2 Epigrammatis (quod est poema breve, cum simplici cuiuspiam rei, personæ, vel facti indicatione, aut ex propositis aliquid deducens. Jul. Scal. l. 3. Poët. c. 125.) virtutes duæ sunt, Brevitas & Argutia, quibus venustatem addas. lib. 7. Ep. 24. & Ep. 62. lib. 12. num. 1. 3 Quodque cunctis paucis, hoc mihi vita dedit. Ep. 13. l. 5. & Ep. 94. l. 3. n. 5.

Ad Lectorem, ubi Libri venales. III.

Qui tecum cupis esse meos ubicunque libellos,
Et 1 comites longa queris habere via;
Hos eme, quos arctat brevis membrana tabellis:
2 Serinia da magnis, me manus una capit.
Ne tamen ignores ubi sum venalis, & erres
Urbe vagus tota: me duce certus eris.
3 Libertum docti Lucensis quere 4 Secundi,
5 Limina post Pacis, Palladiumque forum.

1 Comites sc. facundos, qui pro vehiculo sunt in via, ut habet Mimus. 2 Ingentia librorum volumina scriniis reponantur, meus hic libellus & xxiij. est. 3 Docti viri mancipia, quorum operam & fidem in studiis librisve exscribendis probassent, manifestarunt; ut sui aliquando juris essent. 4 In Scriverius, ne nuda patroni patris apponeretur sine nomine, cum antea legeretur, Secundum. 5 Ad Pacis templum, & Palladium seu Transitorium forum, in quarta urbis reg.

B 2

Ad

Ad Librum suum. IV.

Angiletanas mores habitare tabernas,
 Cum tibi, parve liber, serena nostra vacent.
 Nescis,heu, nescis 2 dominæ 3 fastidia Romæ:
 Crede mihi, nimium 4 Martia turba sapit.
 5 Majores nusquam ronchi: juvenesque senesque
 Et pueri 6 nasum 7 Rhinocerotis habent.
 Audieris cum grande 8 sopbos, 9 dum basia captas,
 10 Ibis ab excussis missus in astra sagis.
 Sed tu, ne toties 11 domini patiari lituras,
 Neve notet lusus 12 tristis 13 arundo tuos;
 14 Ætherias, lascive, cupis volitare per auras:
 15 I, fuge; sed poteras tutior esse domi.

1 Bibliopolarum tabernas in Angileto imo, in II. Regione urbis. 2 Romanorum rerum dominorum, ut Epigr. 124. lib. 14. 3 Censuræ judicii que notas ex oculis, vultu, nutu, supercilio, cæterisque moribus perspicias ipsum fastidium. 4 Romani Matre oriundi. 5 Sonantiores fannæ & irrisiones nusquam sunt quam Romæ. 6 Ut dextra fidei, genua misericordiæ, supercilium gravitati & fastui, &c. ita nasus irrisioni dicatus, censuræ & acri judicio. Epigr. 2. lib. 13. & passim apud autores. 7 Cui ingens, cornu munitus, validus nasus, spectat. lib. epig. 9. 8 Ab auditoribus acclamatum recitanti *σεβώς, σεως, μυαδως*, Pulchre, bene, resse! Euge, belle! Facere, laude, lepide, nihil supra! Sidonius Apollin. lib. 1. Ad sopbos meum, &c. Ob hoc illi maximum sopbos, &c. 9 Dum captas approbationes, quas veteres amplexu & basii attestabantur. 10 Excipient te quidem gremio, sed ut te sagis in sublime jacerent per ludibrium & procacitatem, ut solent canes excipere. quod ab Orthona fastidium refert Sueton. cap. 2. Gall. Birner. Angl. *toffe in a Blanket*. quod Græcis *παλμός* dicitur, Latinis *Sagatio*, exprobratque illi famæ cupiditatem, qui ad astra tolli velit. vel ad Rhinocerotis nasum respicit, quo ursum seu urum in astra tulit. lib. spect. Ep. 22. 11 Emendantis, & ad limam revocantis. 12 Severa, censoria. 13 Calamus scriptorius. Epig. 38. lib. 14. 14 Prodire in vulgus gestis versariæ in hominum manu, imo jactaberis in astra, ut supra num. 10. 15 *Epitrope Sarcastica*.

§ Ad

§ Ad Cæsarem. V.

Contigeris nostros, Cæsar, si ferte libellos,
 Terrarum dominum pone 1 supercilium.
 2 Consuevere jocos vestri quoque ferre triumphis;
 Materiam dictis nec pudet esse ducem.
 Qua 3 Thymelen spectas, 4 derisoremque Latinum;
 5 Illa fronte precor carmina nostra legas.
 Innocuos 6 censura potest permittere lusus:
 7 Lasciva est nobis pagina, vita proba est.

1 Sepone Cæsaream majestatem, Imperatoriam gravitatem, severitatem Censoriam, vide num. 6. supra Epigr. 4. 2 Namque & vos imperatores in triumphis patienter ferre soleitis didicisti & scommata militum vobis alternis carminibus conviciantium. vide Ep. 7. lib. 7. & Sueton. Jul. cap. 40. & Dionem lib. 43. 3 Mimam saltatricem, ab Orchestræ pulpitum quod *Θυμῆλη* vocatur, nominatam, Latini uxorem. Juven. Sat. 1. vers. 36. 4 Mimam Domitiano charum. Suet. Domit. c. 15. & Epigr. 29. lib. 9. num. 2. Ang. Politiani lib. 7. Epist. ad Guarinum. 5 Hilari, serena, facili. 6 Susceperat n. Domitianus censuram perpetuam, etiam in carmina famosa asper. Suet. c. 8. Domit. 7 *Musa verecunda est, vita jocososa mea est*. Ovid. 2. Trist.

Ad Marcum. VI.

DO tibi naumachiam, tu das Epigrammata nobis:
 Vis puto cum libro, Marce, natare tuo.

Ex persona Domitiani offensi intempestiva poetæ (Epigrammata sua Cæsari dum naumachiam pararet offerentis) interpellatione: et exitum poetæ carminibusque in aquas abjectis minati. vid. Epigr. 99. lib. 3. & Epigr. 54. lib. 5.

* De leone Cæsaris. VII.

Ætherias aquila 2 puerum portante per auras
 Illasum 3 timidus unguibus basit onus:
 Nunc sua 4 Cæsareos 5 exorat præda leones,
 Tutus 6 ingenti ludit in ore lepus.

B 3

6 Qua

6 *Quæ majora putas miracula? summus 7 utrique
Auctor adest: hæc sunt Caesaris, illa Iovis.*

* MS. B. De aquila & puero.

1 Domitiani leones lepori parcentes anteponit Jovis aquilæ Ganymedem rapientem. vide Ep. 15. infra & 23, 45, 49, 52, 61, & 105. 2 Ganymedem Troja fil. vid. Epigr. 56. lib. 5. 3 Solicitis ne puer excideret vel laderetur, sic Ep. 104. *timidos tenere denter.* 4 A Cesare exhibitos. 5 Ne ledatur lepus imperat. *Scrive* mansuevit. 6 Certe hæc sunt majora, quod leoni magis propria præda sit lepus, quam aquila puer, & consequenter Domitiani hoc miraculum majus quam illud Jovis. *Adulatoris.* 7 Alii utrisque.

Ad Maximum, de columba Stellæ. VIII.

1 *Stellæ 2 delictum mei columba,
3 Verona licet audiente dicam,
Viciis, Maxime, passerem Catulli.
Tanto Stellæ meus 4 tuo Catullo.
Quanto passere major est columba.*

1 Carmen, quo Aruntius Stella Patavinus, elegiographus Hiantidis suæ (Epigr. 21. lib. 6. num. 1. & Epigr. 13. lib. 7.) columbam deservit, tanto superat carmen 2. & 3. Val. Catulli Veronensis de nequitia morteque passeris suæ Lesbæ, quanto passere major est columba, vide Ep. 13. l. 7. num. 2. & 3. Imit. Catullianam: 2 *Passer delictum meæ puellæ.* ut mox, *Tanto pessimus om. poeta. quanto, &c.* 3 Ipsa Catulli patria. *Emph.* 4 Coacivi forte, vel quem admirari solebat hic Max.

§ Deciani dogma laudat. IX.

1 *Quod 1 magni Thraseæ, 2 consummatique 3 Catonis
4 Dogmata sic sequeris, 5 salvus ut esse velis?*
Pectore nec nudo strictus incurris in enses;

Quod fecisse velim te, Deciane, facts.

6 *Nolo virum, facili redimit qui sanguine famam:
Hunc volo, laudari qui sine morte potest.*

1 Thras. Præti constantis viri imo virtutis ipsius, inquit Tacit. 16. Annal. Sueton. Ner. Adrian. Ep. lib. 1. c. 1. &c. qui

qui a Nerone jussus mori alacriter venas incidere jussit, sanguinem libans Jovi liberatori. 2 Omnibus numeris absoluti viri, Stoici perfectissimi. 3 Qui ne Caesarem victorem videret, se Uticæ interfecit. cui hinc cognomen Uticensis. infra Epigr. 79. num. 8. 4 Placita & decreta Stoica. *Mortem esse ad manum, portum & libertatem a miseris, &c.* 5 Ut tamen nolis tibi mortem consciscere, quod fecerunt illi. Alii leg. *talis ut esse v.* id est eorum similis. 6 Nolo virum qui mollior & desperanter ad mortem quasi remedium confugiat. hunc volo qui mala fortiter toleret perferatque. *τὰ δ' ἀποθνήσκουσιν, φεύγοντα πάντα,* &c. Arist. Nicom. 3. 7. vide Ep. 80. l. 2. & Ep. 57. l. 11. & Eurip. Herc. Fu. act. 5. *ἔφυγάνην δὲ καὶ κακοῖσιν ὦν,* &c.

In Cottam, X.

1 *Bellus homo est? magnus vir idem, Cotta, videri;
Sed qui bellus homo est, Cotta, pusillus homo est.*

1 Est. n. *Bellus* dim. a bonus. pretty - Ep. 7. lib. 3. Ep. 62. quod de bono magnoque non dicitur. *Bellus* item dicitur, qui placent & ad voluntatem loquitur, quod pusilli animi est, Epigr. 46. lib. 10. vide & Epigr. 39. lib. 12. Forte & hic Cotta *πτωχολαζών*, qui pauper cum esset, dives haberi voluit.

De Gemello, & Matonilla. XI.

1 *Petit Gemellus nuptias Maronilla,
Et cupit, & inflat, & precatur, & donat.
Adeone pulchra est? immo fœdus nil est.
Quid ergo in illa petitur & placet? 2 iussit.*

1 MS. B. *Quid igitur in illa appetitur & placet? iussit.* 2 Hinc Phthilicam esse coniecit, speratque se brevi elaturum. vide lib. 2. Epigr. 26. legitur & *iussit.*

Ad Sextilianum potorem. XII.

1 *Cum 1 data sint equitibus quina numismata, quare
2 Bis decies solus, Sextiliane, bibis?
Iam defecisset portantes 3 calda ministros,
Si non potares, Sextiliane, 4 merum.*

1 Ad vinum & bellaria singulis Equitibus in spectaculis
desidentibus data sunt 10 nummi, Sestertii scilicet. Sester-
tius autem continet Asles duos cum medio, unde Figura IIS,
nostræ monete valet 1. d. ob. q. a q. quem geminat victoria-
tus 3. d. ob. q. ut & hunc den. 7. d. ob. omnes argentei. 2
Vices, bis denis vicibus, quarum viginti 10 ummos longe
excedit: vel viginti IIS. non a. decies nummum (ut expo-
nunt quidam) id est 2000 Sestertia. 3 Aqua calida ad vi-
num temperandum. Lipsi. Elect. 1. cap. 4. Vide & H. Sal-
muth ad Pancirolum. c. De cibi capiendi modo veterum. p.
538. 4 Vinum non dilutum. vide Epigr. 27. infra.

De Regulo. XIII.

I Tur ad 1 Herculei gelidas qua 2 Tiburis arces,
3 Canaque sulphureis Albulæ sumat aquis;
4 Rura, nemusque sacrum, 5 dilectaque jugera Mæsis
Signat vicina quartus ab urbe 6 Lapis:
Hic 7 rudis æstivas præstabat porticus umbras,
Heu quam pæne novum porticus ausa nefas!
Nam subito collapsa ruit, cum mole sub illa
8 Gestatus bijugis 9 Regulus 10 esset equis.
Nimirum timuit nostras Fortuna quevelas,
11 Quæ par tam magnæ non erat invidia.
12 Nunc & damna juvant: sunt ipsa pericula tanti:
13 Stantia non poterant tecta probare deos.

1 Herculeum deum tutelarem colentis. de Herculi. Tibur-
tini bibliotheca A. Gel. 19. 5. 2 Opp. ad 17. lapidem ab ur-
be Roma. 3 Ad planiciem Tiburi subjectam fecatiunt aque
gelidæ, quæ a colore lacteo, quem a venis habeat sulphureis,
Albulæ dicuntur. Vitruvius lib. 8. cap. 2. 4 Villam Regu-
li. 5 Regulis scilicet oratoris, docti itaque Musarum clientis.
6 Equis miliarium totidem. videtur autem ex Ep. 30. lib.
7. fuisse inter 3 & 4 lap. 7 Incultæ, immorata. Pæthor. Ead-
demque ruinosæ. 8 in gelidis hisce porticibus gestati vete-
res soliti essendo junctis mulis. Juven. Sat. 4. vers. 5. & Sat.
7. vers. 108. vel animi vel valetudinis causâ. 9 Hic fuit Reg-
ille quem Plin. Epist. 5. lib. 2. Regem improborum & bi-
pedum nequissimum appellavit, quem tamen poeta palpat.
10 Jam-

10 Jamque excessisset. 11 Ut quæ communem desiderantium
querentiumque si Regulum oppressisset, invidiam diram fe-
rendo non esset. 12 Hæc quidem damna fructui nobis & vo-
luptati sunt, hæc pericula vel magno precio subeunda, quæ
argumento sint nos diis curæ esse, ut in Regulo servato deo-
rum providentiam agnoscamus. Scilicet is superis labor est,
ea cura quietos sollicitat. 13 Sed ruentia mox ut Regulus
gestari desiit, deorum providentiam & bonitatem arguunt.
vide Epigr. 83. infra, *ἡνίσταται*.

§ De Arria & Pæto. XIV.

Casta suo gladium cum traderet Arria Pæto,
Quem de visceribus traxerat ipsa suis:
Si qua fides, vulnus, quod feci, non dolet, inquit;
2 Sed quod tu facies, hoc mihi, Pæte, dolet.

1 Cæcinæ Pæto, qui in partibus Scribonianis contra Clau-
dium fuisset, ad mortem adacto, uxor Arria extractum e suo
vulnere pugionem marito porrexit, cum voce: Non dolet.
Tacit. An. 16. Dio. lib. 60. Plin. lib. 3. Epist. 16. egregie. 2
Tu enim vita mea mihi charior.

Ad Cæsarem. XV.

Delicias, Cæsar, lususque jocosque leonum
Vidimus: hoc etiam præstat arena tibi;
Cum pressus blando toties a dente rediret,
Et per aperta vagus curreret ora lepus.
Unde potest avidas capta leo parcere prædæ?
Sed tamen esse tuus dicitur; ergo potest.

Domitianum se Dominum ac Deum nostrum appellari vo-
lentem poeta palpsans Jovi componit, imo præfert, sumpta
occasione a leonibus qui lepori per rictus eorum discurrenti
pepercissent. Quod Imperatori tribuit, cujus scilicet leones
sunt. supra Ep. 7.

§ Ad Julium. XVI.

O Mibi post nullos Iuli memorande sodales;
Si quid 2 longa fides, castaque jura valent;
B 5 3 Bis-

3 *Bis jam pane tibi consul trigessimus instat,*
Et numerat 4 paucos vix tua vita dies.
 5 *Non bene disuleris, videas quæ posse negavis*
Et solum hoc ducas, quod fuit, esse tuum.
Exspectant curaque 6 catenatique labores,
Gaudia non 7 remanent, sed fugitiva volant.
Hæc utraq; manu 8 complexuque asserere toto:
Sæpe fluunt imo 9 sic quoque lapsa sinu.
Non est, crede mihi, sapientis dicere, Vivam.
Sera nimis vita est crastina; vive hodie.

1 Transcriptus hic versus ab Ovid. 4. eleg. 1. Trist. 2 Vetus & probata amicitia, per annos 34. fides. vide Epig. 14. lib. 12. 3 Poene jam sexagenarius es. Romanos a consularibus numerasse fastis notum est. 4 Reliquæ vitæ tibi jam sexagenario: vel, præterita, cum tibi ærumnis curisque distracto perpauci illuxerint dies felices & hilares. quippe. *Quæ Epicuri sonet nitide & delicate vivere. τὸ δὲ ἔτι εἴτε μοι, τί σοι, B. τὸ νέεσθαι, &c. Aristoph.* 5 Non prudenter feceris differendo voluptates in futurum tempus, quod incertum est. 6 Invicem connexi. Ubi *Finis alterius mali gradus est futuri.* 7 Alii remeant. 8 Vindica, supinis manibus accipe, obviis ulnis amplectere. 9 Etiam dum capellis & amplexaris.

Ad Avitum. XVII.

Sunt bona, sunt quædam mediocritia, sunt mala plura,
Quæ legis hic: aliter non fit, Avite, liber.

Modeste & per jocum librum suum excusat quasi ex bonis & malis Epigrammatis compactum. *tamen æquus Juxta compescet vitis bonis; pluribus hisce (Si modo plura illi bona sunt) inclinet.* sic infra Epigramm. 46. & lib. 2. Epigt. 8.

Ad Titum. XVIII.

Cogit me Titus actitare causas,
Et dicit mihi sæpe, 1 magna res est.
 2 *Res magna est, Tite, quam facit colonus.*

Epigramm.

Epigrammatis vita est in ambiguitate τὴν --- 1 -- Magna res est (inquit Titus) fructuosa scilicet tibi & reip. emolumento, si te a sterili poetæ ad causas agendas transferas: & τὴν --- 2 -- Magna res (invertit poeta) utilis scilicet est agricultura. neque tamen circularis ille & improbus labor, ut fructuosus, mihi aridet, nedum hic forensis. Alii ultimum verbum interrogatorie legunt. q. d. Illane res magna est, quam quis ab aratro protractus exercere possit, e robusto colono strenuus tabula mox factus? *Tu quod es, e populo quilibet esse potest.* Epigr. 13. lib. 4.

Ad Tuccam. XIX.

Quid te, Tucca, juvat 1 vetulo miscere Falerno
 2 *In Vaticanis condita musta cadis?*
Quid tantum fecere boni tibi pessima vina?
Aur: quid fecerunt optima vina mali?
 3 *De nobis facile est: scelus est 4 jugulare Falernum,*
Et dare 5 Campano 6 toxica sæva mero,
Convivæ meruere tui fortasse perire;
Amphora non meruit tam pretiosa mori.

1 Quod annos ferat vivatque, laudato. 2 Vile & pessimæ note vinum e colle Vaticano, qui Janiculo conterminus. 3 Nos jugulare tibi forte pro levi est. 4 Infuso Vaticano Falernum occidere. *Metaph.* sublati vini calore animal (quam ab anima vitis habet) in acetum vertere, quod & bibentes jugulare videtur. Epigr. 45. lib. 10. & lib. 12. Epigr. 48. 5 Falerno e Campania. 6 Vaticana, quæ & Epigr. 92. lib. 6. venenum appellat. toxicum autem a taxo venenata arbore, vel *πῶς τὰ τῆς arcus, tela, quæ barbari veneno tingunt.*

Ad Æliam. XX.

Si memini, fuerant tibi quatuor, Ælia, dentes:
 1 *Exspuit una duos tussis, & una duos.*
Iam securâ potes totis tussire diebus;
Nil istic, quod agat, tertia tussis habet.

Vide Ep. 41. l. 2. & Ep. 93. lib. 3. 1 MS. Bodl. *Expulsi.*

B 6

Ad

Ad Cæcilianum. XXI.

Dic mihi quis furor est? turba spectante 1 vocata,
Solut 2 boletos, Cæciliane, voras.

3 Quid dignum tanto tibi ventre, gulaque precabor?
Boletum, qualem Claudius edit, edas.

1 Convivis invitatis. 2 Fungorum genus nobilissimum, novissimum gulæ irritamentum, & ut jocatus est Nero, *cibum Deorum*. Namque venenato boleto Agrippina Claudium Cæsi. extinxit, qui deinde Imperatorum Rom. more consecratus est, & in Divorum numerum relatus. *Vilibus ancipites fungi ponentur amicis, Boletus domino: sed qualem Claudius edit, &c.* Juven. Sat. 5. Tacit. 12. An. Sueton. Claud. cap. 44. Dio lib. 7. hinc & Seneca ἀποκολοῦνθως. 3 Scriberris. Quid dignum tanto ventrique precabor? Ita & MS. Bodl. nisi quod librarius prave scripserat veneri.

§ De Porfena & Mucio Scævola. XXII.

Cum 1 peteret 2 regem decepta 3 satellite 4 dextra
5 Injecit 6 sacris se peritura 6 focis.

Sed tam 7 seva 7 pius miracula non tulit hostis,
Et raptum flammis jussit abire virum,
Urere quam potuit contempto Mucius igne,
Hanc spectare manum Porfena non potuit.

8 Major decepte fama est & gloria dextra.
Si non errasset, fecerat illa minus.

1 Ἐγωνίσσατο, assaulted, assassinated. 2 Porfenam. historia nota ex Livio 2. Halicarnass. 5. Val. Max. 1. 3. cap. 2. Senec. Epist. 66. 3 Scriba, quem pari cum rege ornato sedentem, regem credidi. 4 Mucii Scævolæ. 5 Alii Ingressi. 6 Accenso ad sacrificium foculo. 7 Epitheta seva & pius per Hypallagen transposita vult Ramiresius. signata potius & ad rem accommodata arbitror ut Porfena tanta viri constantia attonitus ex sævo hoste pietatem indueret, Mucio ad suos remisso. 8 Acclamatio epigrammatis encomiasticæ solennis. Majorem scilicet laudem meretur constantia ultrix manus errantis, quam tanti facinoris fiducialis inceptio. Vide Epigramm. 30. lib. 8. & Epigr. 25. lib. 10.

De

De leone & lepore. XXIII.

Quid nunc seva fugis placidi lepus ora leonis?
Frangere tam parvas non didicere feras.

2 Servantur magnis isti cervicibus ungues,
Nec gaudet tenui sanguine tanta sitis.

Præda canum lepus est. 3 vastos non implet biatus:
Non timeat Dacus Cæsaris arma puer.

1 Vidé Ep. 7. & 15. supra. Hic autem Domitiano adulatus magnanimitatem & generosum pectus tribuit, quali in minores prædas supplices & jacentes utuntur leones. Corpora magnanima satis est prostrasse leoni, &c. At lupus, & turpes insaut morientibus urfi. Ovid. 3. Trist. 5. el. 2 Respicit ad naturam leonum, qui unguium mucrone in pedum quasi vagina recondito incedunt, ne hebetent refringantve. Plin. 15. 8. Solinus cap. 33. 3 Spernit aquila muscas, leo leporem, Domitianus Dacos, qui hac tempestate a Domitiano ceperant deficere, Leonis.

Ad Cottam. XXIV.

Inuitas nullum, nisi 1 cum quo, Cotta, lavaris,
Et dant 1 convivam balnea sola tibi.

Mirabar, quare nunquam me, Cotta, vocasses:
Iam scio me 2 nudum displicuisse tibi.

1 Quem in balneis mutoniatum conspexeris. 2 Non bene vasatum l. 3. Ep. 5. & l. 7. Epigr. 54.

Ad Decianum. XXV.

Adspecies 1 incompitis illum, Deciane, capillis?
2 Cujus & ipse times 3 triste supercilium;
Qui loquitur 4 Curios, assertoresque Camillos,
5 Nolito fronti credere, 6 nuppi beri.

1 Illum hirsutum, cujus Hispida membra quidem & dure per brachia sese promittunt severum animum. 2 Cujus gravitatem, quæ in supercilliis apparet, & tu ipse, o De. iane, qui Stoicus es, reverentis. 3 Σοφιστὰν ὄντα, καὶ τὰς ὁφείας ἐχόντα, πᾶν τῆς κορυφῆς. 4 Continentiam Curii & rigidam

B 7

gidam

gidam F. Camilli fortitudinem. i. e. qui laudat priscam continentiam & austeritatem. 5 Fronti nulla fides. 6 Muliebria passus est. Inter Socraticos notissima fossa cinados. Vel etiam nupti, ut Nero Pythagoræ cuidam. Sulpic. 2. bislor. sacra, ipsi Sporus, Sueton. cap. 28. Ner. Gracchus Cornicini. Juven. Sat. 2.

§ Ad Faustinum. XXVI.

EDe tuos tandem populo, Faustine, libellos,
Et cultum docto pectore profer opus:

1 Quod nec Cecropiæ damnent Pandionis arces,
Nec fessant * nostri, 2 praterantque 3 senes.
Ante fores stantem dubitas admittere famam?

4 Teque piget cura præmia ferre tue!
5 Post te victura per te quoque vivere chartæ
Incipiant 6 cineri gloria fera venit.

1 Quod proberit Græci ac * Latini. Cecrops a. Athenarum conditor: Pandion inlaurator, arces in tutela Palladis Athenarum præditiis. 2 Non prætereant, id est omne laudis punctum illi tribuant. Metaphora a suffragiisque in tabulas cereas referébantur per puncta: e quibus plurimorum censu magistratus creari; pauciorum a populo agitari: nullorum præteriri candidatus dicebatur. Horat. ad Pisones; Centuria seniorum agitant, &c. 3 Qui maturioris iudicii, vel aludit ad Centurias seniorum, ut modo. 4 Non te dulcissimo studiorum fructu defraudare, nominis scilicet immortalitate, & famæ in vivis dulcedine. 5 Ingenii tui foetus, te potius in vivis, & ipse vivus ingreditur, quam posthumus edatur. 6 Vivus itaque fruiere famæ dulcedine. supra Epig. 1. & Epig. 13. lib. 5.

Ad Sextilianum. XXVII.

Sextiliane, bibis 1 quantum subsellia quinque
Solus. 2 aqua toties ebrius esse potes.

3 Nec confessorum vicina numismata tantum,
Era sed a cuneis ulteriora petis.

4 Non hac Pelignis agitur vindemia praelis,
Una nec in Tuscis nascitur ista jugis,

Testa sed 5 antiqui felix 6 siccatur 8 Opimi,
Egerit & nigros Massica cella cados.
A caupone tibi 7 fixæ Laletana petatur,
8 Si plus quam decies, Sextiliane, bibis.

Vide Ep. 12. supra. 1 Synecdoche; quantum quini equites qui in subselliis 14 ordinum. 2 Potes, quoties sitis, aqua pota sicut tuam sedate, exponit Scriverius. Ego Hyperbolice dictum abitor. 3 Nec ad vinum nummos solum corrogas ab assidentibus tibi in eodem gradu vel cuneo, sed & petis vera ulteriora a cuneis, id est ab illis qui a fronte infra, vel a tergo supra sedent in eodem cuneo, seu ulteriores cunei gradu, vel in aliis utrinque cuneis. Sunt qui de missilibus intelligunt, quæ ille bibo undequaque rapiebat, de cuneis vide Lipsi. de Amphich. 13. & Buling. de Circo cap. 34. 4 Neque vilis bibit vicia Peligna aut Tuscanæ, sed generosissima. Opimiana & Massica: cum tot calicum traboni magis comperet vaporem turbidumque Laletanum. 5 L. Opimio Col. A. V. C. DCXXXIII, ea cæli erat temperies ut vini optimi summa proveniret copia, quod in annos CC duraret. Plin. lib. 14. cap. 4. 6 Exhauritur. 7 Fæculentum & turbidum vinum ex Laletania in Hispania. Legitur & Laletana. 8 Si excedis numerum cyathorum, qui in cæna sumuntur decem tantum, cum lautissimæ cœnæ modus sit sextarius; qui duodecim continet cyathos.

Ad Proclum. XXVIII.

Hæsterna tibi nocte dixeramus,
2 Quincunces, puto, post decem peractos,
Cænares bodie, Proclle, mecum.
Tu factam tibi rem statim putasti,
3 Et non sobria verba subnotasti;
Exemplo nimium periculoso.
4 Μισὸν μνήμονα συμποσίον, Proclle.

1 Ego post quinquagenos cyathos (inter scyphos autem dicta, indicta; facta, insecta oportuit, tanquam in vino inscripta) bene potus te invitaram: tu serio & sobrie accepisti, idque citra bonos mores & satis cum periculo. 2 Quinque cyathos continet quincunx, dividitur n. sextarius (ut As in 12 uncias)

uncias) in cyathos 12. 3 Reges dicuntur multis urgere calatilis, & torquere mero, quos perspexisse laborem. Tyrannicum autem, excipere ebriorum simplicitatem, & advertere quæ bene potis excidant, 4 Odi, O Proclle, memorem compotorem. citat hunc versum Lucianus in *συμπόσις*. & Plutarchus initio lib. 1. quæst. Sympof.

De Acerra. XXIX.

Hesternò fœtere mero qui credit Acerram,
Fallitur 2, in lucem semper Acerra bibit.

1 Negando magis affirmat, excusando Acerram acrius incusat. 2 Computationes in lucem protrahit, adeoque noctis non diei hesternæ merum olet.

Ad Fidentium. XXX.

Fama refert nostros te, 1 Fidentine, libellos
Non aliter populo, quam recitare tuos.
Si mea vis dici: gratias tibi carmina mittam.
2 Si dici tua vis; hæc eme, ne me sint.

1 Plagiarium hunc poscit, infra Epig. 39. 5, 73. 2 Nam quomodo emis, possis dicere jure tuum. lib. 2. Ep. 20.

De Diaulo medico. XXXI.

Chirurgus fuerat, nunc est, vespillo Diaulus:
Cepit, quo poterat, clinicus esse modo.

Adspicitur chirurgus Diaulus ad nobilissimam medicinx partem, ut Clinicus tandem Imperator læso affixos viseret curaretque, desperans tandem, nescio qua de causa, se ad Libitinam contulit. e chirurgo vespillo factus, nec minus interea Clinicus. Est n. argutia epigrammatis in voce κλινῆς quæ & lectum & feretrum significat. Clinicus item medicum, & san-dapilarium seu vespillonem, vide infra Epigr. 48. & Epigr. 74. lib. 8. Notus est jocus Diogenis in quendam, qui ex malo athleta factus est æque bonus medicus.

De Encolpo. XXXII.

HOs tibi 2 Phœbe vovet totos a vertice crines
Encolpus, domini centurionis amor:
Grata Pudens meriti tulerit cum præmia pili,
Quam primum longas, Phœbe, recide comas.
Dum nulla teneri sordent lanugine vultus,
Dumque decent fusæ lactea colla 3 jube:
Uique tuis longum, dominusque puerque fruatur
Muneribus, 4 consum fac cito, s' fero virum.

1 Voverat Encolpus Auli Pudentis centurionis amasius crines suos Phœbo, ut primum dominus suus ad primipilatum (quæ proxima erat dignitas) eveheretur. Rogat Deum poetâ ut puerum quam citissime voti compotem reddat, quod utriusque eorum gratum sit futurum. vide Epigr. 45. lib. 5. 2 Excedentes ex ephebis comæ (quam pueri aluerant) detonsæ primitias Phœbo consecrabant, plurimi Delphos profecti, Esculapio alii, alii fluviiis patriis, aquæ hunc honorem tribuentes ut alimoniam parenti, vitæque conservatrici. Lucian. *μεγί τὸς εὐφῆς δαῖς*. 3 *Metaph.* comæ. 4 Compotem voti, assecuto scilicet Pudente primipili dignitatem, ut tondeatur. 5 Quo diutius amore ejus fruatur Dominus.

Ad Sabidium. XXXIII.

Non amo te Sabidi, nec possum dicere quare:
Hoc tantum possum dicere, non amo te.

Odi te Sab. gratis, neque enim odii mei rationem reddere valeo, an ab animi pravitate, morum dissimilitudine, & syderum contrapositione, antipathia genio infesto, seu malo omine. Ita Seneca Thyestes: *rapior & nescio quo, sed rapior.* & *Nilil timendum video, sed timeo tamen.* vel argutius, merito te odi, neque tamen per modestiam licet effari odii mei causam, vel propter oris tui impuri graveolentiam non sustineo apud te longiore uti sermone, hoc tantum dico, Non amo te & ad hanc expositionem facit Epig. 17. lib. 3.

De Gellia. XXXIV.

Amissum non flet, cum sola est Gellia, patrem,
Si quis adest, jussæ præsumunt lacryma.

1 Non dolet hic, 2 quisquis laudari, Gellia, queris,
Ille dolet vere, qui sine teste dolet.

1 Scriv. Non luger. MS. Bodl. Sic luger, quisquis. 2 Quisquis e lacrymis laudem caprat, quæ turpius nunquam fluunt quam ubi singuntur. vide Epigr. Græca. lib. 2. tit. 15.

Ad Lesbiam. XXXV.

1 Incustoditis, & apertis, Lesbia, semper
Liminibus peccas, nec tua 2 furta regis:
Et plus spectator, quam te delectat adulter:
Nec sunt grata tibi gaudia, si qua latent.
At 3 meretrix abigit testem 4 veloque seraque:
Raraque 5 Summœni formice rima patet.
A 6 Chione saltem, vel ab 6 Helide discere pudorem:
7 Abscondunt spurcas hæc monumenta lupas.
Nunquid dura tibi nimium censura videtur?
Deprendi vero te, Lesbia, non futui.

1 Janitorum enim ministerio use istæ Domina. Ovidius 1. Amorum. 6. eleg. 2 Furtiva Veneris gaudia, adulteria. celari vult sua furta Venus. Tribul. 3 Ignoro meretrix corpus iunctura Quiriti Opposita, populum submovet ante sera. &c. Ovid. 13. el. lib. 3. Amorum cui consonat, si non ortum debet hoc Epigramma. 4 Velo e centonibus januæ appenso ne per forum rimas introspecti possit. 5 Summœni, id est, lupanarium in Summœnio, namque hic habitabant meretrices, unde Summœniane uxores dictæ, ut & Suburane. Subura namque Varroni lib. 4. de lingua Lat. dicta, quod sub muro terreo Carinarum, ut & Summœnium quod sub antiquis mœnibus, hic a. contrahitur ex Summœni. aliis placet ut sit Ablativus Adjective, mihi non ita. 6 Prostitutione illius temporis, vel nomine sitte fictio. 7 Atque hæc Summœnia veterum murorum monumenta tegunt vulgata illa prostibula. vel intelligence diobolaria illa scortilla servis & infimis hominibus prostantia inter sepulchra & monumenta, quas Epigr. 93. lib. 3. busuarias appellat machas vide Turneb. lib. 13. cap. 19.

Ad Cornelium. XXXVI.

Versus scribere me parum severos,
1 Nec quos prelegat in schola magister,
Corneli, quereris: sed bi libelli,
Tanquam conjugibus suis mariti,
2 Non possunt sine mentula placere.
3 Quid sibi jubeas 4 Thalassionem
Verbis dicere non Thalassionis?
5 Quis Floralia vestit, & solatium
Permittit meretricibus pudorem?
Lex hæc carminibus data est jocosis,
6 Ne possint, nisi pruriant, juvare.
Quare deposita severitate,
Parcas lufibus, & joci, rogamus:
Nec 7 casurare velis meos libellos.
8 Gallo turpius est nihil Priapo.

1 Nec graves epopeas & tragedias, quas prelegat tumidus rancida voce magister, ut hortatur Musa, Epigr. 3. lib. 8. 2 Ita nec Epigrammata sine lascivia & aculeo. 3 Quemadmodum inepte faceret ille, qui Thalassionem (carmen omnium verborum obscenitate & conviciorum licentia refertum, ut novæ nuptiæ aures retureret) pudicis verbis nec Festuennino convenientibus conderet: non minus absurde ego, si epigrammata scriberem lingua non epigrammatum, que verba amat lasciva, aperta & dominantia. 4 Carmen nuptiis solenne apud Romanos, ut Hymenæus apud Græcos, cuius nomen & inventionem nonnulli tribuunt militi cuidam Heriliani ad Romulum ferenti in rapto Sabinarum. alii παρὰ τὸ ταλῶσιον quod puella ad nubilem ætatem lanificio exercitæ nuptiæ jam primo ad limen mariti venientes, postes laneis ornabant virtis. alii dicarum tradunt nescio cui Thalasso deo boni in nuptiis ominis, alii Veneri θαλασσία pontigenæ, quæ dea γαμήλια & γεινῶλλες propter humoris salu vim animalem & fecundam. 5 Si quis poscat ut in Floralibus (de quibus supra Epigr. 3.) non nude agant meretrices; si quis in rogatis meretricibus requirat pudorem matronarum, quæ

rum propria est stola: aut si quis stola matronali tegi vellet meretrices: desideret idem in epigrammatis verecundiam, quod utique absurdum æque erit. 6 *Qua tum denique habent salem ac leporem, si sint mollicula ac parum pudica, Et, quod pruriat, incitare possint.* Catul. eleg. 10. 7 Petulantiam, verba lasciva & libidinosa tollere. 8 Galli sacerdotes matris Deum erant omnes castrati. Priapus hortorum præses prægrandi pene (ut Veneris filium decet) conspiciendus, ut itaque minime deceret Priapum (cujus sola admiratio in hac parte) castrari, ita nec epigrammata (quæ lascivia & aculeo maxime placent) pruritu orbari.

§ Ad Lucanum, & Tullum. XXXVII.

1 *SI Lucane, tibi, vel si tibi, Tulle, darentur:
Qualia Ledaï fata Lacones habent:
Nobilis hæc esset pietatis rixa duobus,
Quod pro fratre mori vellet uterque prior:
Diceret infernas & qui prior isset ad umbras;
2 Vive tuo frater tempore, vive meo.*

* Nobile par fratrum, quorum pium amorem celebrat Plinius Sec. Epist. 18. lib. 8. vide & Epigr. 52. l. 9. & Tac. 3. Hist. 1 Si possitis per mortem alternam vobis invicem indulgere vitam, quod de Castore & Polluce Lacedæmonii Ledaï filiis ferunt poetæ. 2 Ego in æterna mortis conditione manebo, ut in æternum vivas.

Ad Bassam. XXXVIII.

*V*Entris onus misero, nec te pudet, excipis auro;
Bassa: bibis vitro, carius ergo cacas.

In tam vilem usum formato. vide Epigr. 12. l. 11. Plin. lib. 33. cap. 12. Clem. Alexan. Pæd. lib. 2. cap. 3.

§ Ad Fidentium. XXXIX.

*Q*uem 1 recitas, meus est, o 2 Fidentine, libellus;
Sed male cum recitas, incipit esse tuus.

1 Pro more poetarum, qui carmina sua recitabant publice in æde Apoll. Palatini, theatris, templis, horis, &c. vel private

vate & coram paucis. 2 Hunc exagitat supra Epigr. 30. infra Epigr. 54.

Ad Decianum. XL.

*S*I quis erit, raros inter numerandus amicos,
Quales prisca fides, fama que novit 1 avos:
Si quis 2 Cecropiæ madidus Latiaeque Minervæ
Artibus, & vera simplicitate bonus;
Si quis erit 3 recti custos, imitator honesti,
4 Et nihil arcano qui roget ore deos:
Si quis erit 5 magnæ subnixus robore mentis,
6 Dispeream, si non hic Decianus erit.

1 Priscos illos propter amicitiam sincere cultam decantatos, Herculem & Theseum Damona & Pythiam, Pyladen & Oresten, &c. Alii legunt, *avos*, id est tama vetusta, diuturna, multis retro seculis celebrata. Ita Catullus, & facit hæc charta loquatur anus. & noster Epigr. 4. lib. 12. Fama loquax, chartaque dicit anus. 2 Græca Romanaque scientia & artibus imbutus, ut supra Epigr. 26. vum. 1. 3 Stoicæ disciplinæ fa- telles & sectator. 4 Et qui eo pervenit, ut nihil roget Deum, nisi quod rogare possit palam. Seneca Epist. 10. qui aperto vi- vit voto, nec Labra movet metuens audiri. 5 Fortis & constans, supra hoc nomine collaudatus, Epigr. 9. 6 Execrationis formula.

Ad Lividum. XLI.

*Q*uid ducis vultus, & non legis ista libenter,
2 Omnibus invidas, Livide, nemo tibi.

1 Qui vultum adducis ad tristitiam, qui contracta fronte hæc improbas. 2 Infimus omnium sis precor, qui habeas cur omnibus invidas: cur tibi, nemo.

§ In Cæcilium. XLII.

*U*Rbanus tibi, Cæcili, videris.
Non es, crede mihi, quid ergo? 1 verna es.
Hoc quod 2 Transiberinus 3 ambulator,
Qui pallentia sulfurata fractis

Permu-

*Permutat vitreis: quod 4 otiosa
Vendit qui madidum cicer coronæ:
Quod 5 custos, dominusque viperarum:
Quod viles pueri salariorum:
Quod fumantia qui tomacula 6 rauce
Circumfert 7 tepidis cocus popinis:
Quod 8 non optimus Urbicus poeta:
Quod 9 de Gadibus improbus magister:
Quod bucca est 10 vetuli loquax cinedi.
11 Quare desine jam tibi videri,
Quod soli tibi, Cæcili, videris:
Qui 12 Galbam salibus tuis, & ipsum
13 Possis vincere 14 Sextium Gaballum.
Non cuiusque datum est habere 15 nasum.
Ludit qui solida procacitate:
16 Non est Sextius ille, sed caballus.*

1 Scurra impudens & procax. vernæ a. qui in villis vere nati, &c. Festus. horum vero propria dicacitas, fervilis assentatio & maledicentia. Ep. 3. l. 10. num. 1. 2 In ea urbis parte, quæ trans Tiberim, habitabant Judæi, & cætera plebecula, quæ sordidissimis vitabat servitiis. vide num. 4. Epigr. 99. lib. 6. 3 Peripateticus vagus, qui obambulans promercalia clamitabat, *brimstone matches for broken glasses*. Diphilus, *κατὰ τὴν ὁδὸν πωλὼν βέλους ποτὶ ραφὰν δᾶς, διευκυνάμεις, & εὐφροδὰς rupto qui possit sulphura vitro*. Juven. 3. sat. nost. Epigr. 3. lib. 10. num. 4. 4 Qui plebeculæ feriatæ Circo, scenæque vacanti & duas res anxie optanti Panem & Circenses, cicer maceratum vendit. 5 Egypta, circulator, medicus circumforaneus, *Montibanco*, a *Quack-salver*, qui collo & brachiis implicitas circumferebat vipers, quas velut innoxie essent, incantaverat, vel adversus noxiarum morbus se medicamentis munierat sanaræ, quo theriacis & alexipharmacis quæ venalia gestabat, fidem faceret. 6 Clamôr, dum promercalia clamitat tomacula. 7 Coopertis ollis, vel calefactario subiecto ne intescant. 8 Exordiorum & Atellanis vide quæ ad Juven. 3. Satyr. vers. 175. & Satyr. vers. 71. 9

Qui

Qui puellas sultatriculas e Gadibus insula levitate & lascivia famolas circumducebat ad quæstum. alii legunt *improbis*, ut l. 5. Epigr. 79. Juven. 11. Sat. vers. 162. 10 Perfrictæ per se cinædi fronti indies adauget impudentiam & loquacitatem ætas vitilis indurata. sed & intelligi potest de irrumatione. vide Ep. 28. l. 2. & l. m. Epigr. 62. 11 Quare desine tibi videri urbanus & facetus, qui spurcissima hæc animalia, atque ipsa urbis *καθάρματα καὶ περιφύματα* improba scurrilitate longe superes. 12 Caballum Galbam Cæsaris Augusti illum motionem, qui in Mæcenatis gratiam doctus erat vigilantia stertere naso. Juven. Sat. 5. vers. 4. 13 Te posse putet. 14 Scurram dicacem, quem Raderus Sestium Gallum vere dici putat, de quo Suet. c. 24. Tib. 15 Acumen & argutiam loci & declinationis, cui diceretur nasus, supra Epigr. 4. n. 6. 16 Non est Sextius Gaballus, sed caballus, quadrupes bellua. Epigr. 9. lib. 10.

§ De Porcia. XLIII.

1 *Conjugis audisset fatum cum Porcia Bruti,
Et subtracha sibi quæreret arma dolor:
Nondum scitis, ait, mortem non posse negari?
Credideram 2 satis hoc vos docuisse 3 patrem.
Dixit, & ardentes avido 4 bibit ore favillas:
I Nunc, & ferrum, turba molesta, nega.*

1 Historia nota ex Plutarchi Bruto. Valer. Maxim. lib. 3. cap. 2. & l. 4. cap. 6. Dione 47. Appiano. civ. 4. &c. 2 Alii satis hoc docuisse patrem, id est morte non vulgari, *τὸ τραῦμα καὶ τὴν γαστέρα ἐνεῦθον ὄντι, καὶ δακτύλοις ἐρεῖν καὶ τὰ σπλάγχνα διακρίπτων*. Appian. c. 2. civ. bel. 3 Catonem cujus morituri illa vox: *An nescis paulisper spiritu represso, aut capite ad parietem illiso emori licere?* vide supra Epigr. 9. num. 3. 4 Haustus sane calidus, sed gloriæ plenus & plus quam formineus.

In Mancinum. XLIV.

B Is tibi triceni fuimus, Mancine, vocati,
Et positum est nobis nil 1 here præter 2 aprum,
3 Non

- 3 *Non quæ de tardis servantur vitibus uvæ,
Dulcibus aut certant quæ melimela favis,*
4 *Non pyra quæ lenta pendent religata genista,
Aut 5 imitata breves punica mala rosas,*
6 *Rustica lactantes nec misit fiscina metas,
Nec de Picenis venit oliva cadis.*
7 *Nudus aper; sed & hic minimus, 8 qualisque necari
A non armato pumilione potest.*
9 *Et nihil inde datum est; tantum spectavimus omnes.
Ponere aprum nobis sic & arena solet.*
Ponatur tibi nullus aper post talia facta:
10 *Sed tu ponaris, cui Charidemus, apro.*

1 Antiquæ pro heri. 2 Aprum ad convivia natum. Quem integrum mensis inferebant Romani. 3 Non nobis apponebantur uvæ duraciæ, non &c. 4 Non pyra ferotina, quæ ad maturitatem pendent ab arbore vel in cella, vinculo religata e genista lenta. 5 Quæ βαλάντις, id est floris colore imitantur rosas flores brevis ævi. aliis, quod ipsa arbor brevis ævi sit, testante Plinio lib. 16. cap. 44. 6 Nec calathos rustico allata apponebantur nobis meta lactis. id est lac coagulatum. Angl. *curds or fressb cheese*, in formam metæ Cirenensis. id est inversi turbinis seu pyramidis coactum. 7 Non inconditus (ut volunt quidam) sed absque aliis cibis & obsoniis illatus. 9 Nec dignus ferro *Malaugri*, sed qualis ab inermi nano confici possit. 9 Neque eum carptor scindens præministrabat, sed tanquam in Amphitheatro nobis pro spectaculo exhibitus est. 10 Sed tu obiciaris apro dicerpendus, ut Charidemus a Domitiano.

Ad Stellam. XLV.

Lascivos leporum cursus, lususque leonum,
Quod 1 major nobis charta 1 minorque gerit:
Est bis idem facinus: nimum si, Stella, videtur
Hoc tibi; bis leporem tu quoque pone 2 mihi.

1 Musambertius interpretatur chartam majorem, Augustanam seu Liviam, qua forte ad Domitianum scripsit Epig. de Lep.

Lep. minorem, Hieraticam, qua hoc ad Stellam. &c. Raderus intelligi vult libellum de spectaculis pro minori, hunc primum pro majori. Ramiresius majorem & minorem pro quacunq; charta, vel innui longum illud Epigr. 105. infra, & aliquot ex his brevioribus, dispiciat lector. 2 Mihi ad cenam vocato.

De libro suo. XLVI.

Edita ne brevibus pereat mihi charta libellis,
Dicatur potius τὸν δ' ἀπαμειβόμενος.

1 Ne hæ chartæ meæ pereant per libellorum brevitate; faciam quod Homerus, qui sæpius idem hemistichium & inter alia hoc τὸν δ' ἀπαμειβόμενος, nonnunquam integros versus repetit. ita ego sæpius recurro ad leonem & leporem.

§ Ad Hedylam. XLVII.

Cum dicis propero, fac si facis, 1 Hedyla, languescit
Protinus & cessat debilitata Venus.

Exspectare jube: velocius ibo retentus.

1 Hedyla, si properas, dic mihi ne properem.

1 Hedyle legendum vult P. S. Non esse se stupidum, qui ad Veneris metam blandis verbis instigeratur; verum equum satis sua sponte currentem: nisi intempestive interpellatur.

De Diaulo medico. XLVIII.

Nuper erat medicus, nunc est vespillo Dianlus:
Quod vespillo facit, fecerat & medicus.

Effert usque, modo ægros quos per imperitiam occiderat, effertendos a libitinariis, nunc mortuos ipse, Clinicus utique, supra Epigr. 31.

* De leone & lepore. XLIX.

Relictis his tauros non eripuerunt 1 magistri,
Per quos præda fugax itque reditque lepus.
Quodque magis mirum, velocius exit ab hoste,
2 Nec nihil a tanta nobilitate refert.

C

Tutor

Tutior in sola non est cum currit arena,
 Nec cavea tanta conditur ille fide.
 Si vitare canum morsus, lepus 3 improbe, quæris,
 Ad quæ confugas, ora leonis habes.

* Supra Epigramm. 7. &c. 1 Custodes leonum, mansuetarii. 2 Robur scilicet animosque sumit a leonis magnanimitate. Mobilitate legendum autumat Scriverius. 3 Samef. Infia Epigr. 105. num. 3.

§ Ad Licinianum, de Hispaniæ locis. L.

V Ir Celtiberis non tacende gentibus,
 Nostræque laus Hispania;
 Videbis 1 altam 2 Liciniæ Bilbilim,
 3 Equis & armis nobilem,
 4 Sterilemque Calvum nivibus, 5 & fractis sacrum
 Vadaveronem montibus:
 Et delicati dulce 6 Botrodi nemus,
 7 Pomona quod felix amat.
 8 Tepidi notabis lene Congedi vadum,
 Mollesque nympharum lacus;
 Quibus remissum corpus 9 adstringas 10 brevi
 11 Salone, qui ferrum gelat.
 Præstabit illic ipsa figendas prope
 Voverca 12 prandenti feras.
 13 Æstus serenos aureo franges Tago,
 Obscurus umbris arborum.
 Avidam 14 rigens Dirccenna placabis sitim;
 Et 15 Nemea, quæ vincit nives.
 At cum December canus, & bruma 16 impotens
 Aquilone 17 rauco mugiet;
 Aprica repetes Tarraconis littora,
 Tuamque Laletaniam:
 Ibi illigatas molibus damas plagis
 Macclabis, & 18 vernos apros,

Leporemque forti callidum 19 rumpes equo;
 20 Cervos relinques villico.
 Vicina in ipsum silva descendat focum
 21 Infante cinctum fœdidum.
 22 Vocabitur venator, & veniet tibi
 Conviva clamatus prope.
 23 Lunata nusquam pellis, & 24 nusquam toga,
 25 Olidaeque vestes murice:
 Procul 26 horridus 26 Liburnus, & 27 querulus cliens:
 Imperia 28 viduarum procul.
 Non 29 rumpet altum 30 pallidus somnum reus,
 Sed mane totum dormies.
 31 Mercetur alius grande, & insanum sopbos:
 Miserere tu 32 felicius:
 33 Veroque fruiere 34 non superbus 33 gaudio,
 Dum 35 Sura laudatur tuus.
 36 Non impudenter vita, quod reliquum est, 37 petis:
 Cum fama, quod satis est, habet.

1 In monte sitam. 2 De quo Plinius libro 4. Epist. 11. 3 Alii Aguis, & intelligit Salomonem intra, num. 11. 4 Alii Senemque Catium. alii Senemque Caunum, nivibus. Caunum n. montem non procul a Bilbili tradit Marian. lib. 1. cap. 3. alii canum, alii calvum legunt & intelligi de Vadaverone monte. 5 Alii effractis. montem n. Vadaveronem, sacrum (ut scribit Plin. lib. 4. cap. 24.) promontorium, fractum & in insulam positum tradit Hieron. Paul. de Hispania. 6 Alii Bolesi. retinendum Botrodi. de quo Epigr. 18. lib. 12. 7 Hortorum dea. 8 Qui retinent Tepidum, exponant Leng leniter. 9 Meatus p. Corporis claudit frigida aqua. 10 Non alto. 11 Fl. juxta Bilbilim, quo temperatum est optimum ferrum, cuius ibi fœtura plurimæ. 12 Tibi etiam in prandio accubanti. 13 Calores æstivos fugies meritis auriferis undis Tagi, vel delitescens umbrifolis sylvis quæ ad Tagi ripas. 14 Alii recens Derecia; alii Derclia, &c. 15 Fons. 16 Meton. efficientis. 17 Fremente. 18 Indigenas. 19 Franges, ut supra Ep. 23. vel venatu delassabis & occides. Ep. 14. lib. 12. 20 Quibus capiendis studium cunctis & voluptas minor quam in lepore.

lepore. 21 Villici infantum turba rustica Ep. 66. lib. 4. n. 10. 22 Invitabitur venationis locius. alii *Venabitur vocatus*, id est conviva quem voles e vicinis Ep. 57. l. 3. 23 Non aderunt nobiles tum quibus in calceis lunula formam gestare moris erat; literam scilicet C. notam centenarii numeri patriciorum a Romulo institutorum. vide & conjecturas Plutarchi, probl. 76. 24 Non togati anteambulones, clientes & ceteri sportularum salutationumque affectæ. Epigr. 47. num. 4. & Epig. 51. lib. 10. 25 Et purpurati, muricis infectionem olentes. vide Epigr. 4. lib. 4. num. 6. 26 Præco publicæ Liburnia oriundus, cuius in concilio vocantis, reos citantis, actiones proclamantis vox non paucis horrorem incutit. 27 Frequentibus querelis patrono molestus. 28 Quæ importunæ & satis cum imperio defunctorum virorum res administrant, patronorum usque operam exigentes. 29 Qui tua sub Galli cantum ostia pulsat. 30 Anxius causæque metuens. 31 Alius irrequieto labore aucupetur insani populi auram sibi tanquam diserto patrono acclamantis, *σοφῶς*. vide supra Epigr. 4. num. 8. *Insanum sopbos*, contradiçtio implicita, vel Hypallage, *plebis insana*. 32 Horum qui plebis laudibus tumidi & forensibus negotiis occupati se felices credunt, digni sane misericordia. 33 Gaudio tranquillæ vitæ, curis & molestiis liberæ, non solliciti. 34 Non ambitiosus, non levis populi aura inflatus. 35 Palphurius Sura, ceterique laudis avidi caudidici foro vacent. — 36 Tu o Liciniane laudum satis amplum titulum cumulumque consecutus in posterum citra gloriæ jacturam aut infamæ notam otio & quieti indulge. 37 Alii perit.

Jocus ex Homero in Cocum. LI.

Si tibi *Misyllus cocus*, *Æmiliane*, vocatur:
Dicitur quare non *Taratalla* mihi?

Ex Homeri vers. 1. Iliad. & alibi *Μίσυλλον τ' ἀρα τάλ-
λα καὶ ἀμφ' ὀβελόσιν ἰππῶων*, Æmilianus coquum suum *Misyllum* appellaverat. Jocatus Poëta querit cur non item sibi liceat suum cocum appellare *Taratallum*, quod in versu Homeri sequitur.

Ad

Ad Leporem. LII.

Non facit ad sævos cervix, nisi 1 prima, leones.
Quid fugis hos dentes, 2 ambitiose lepus?
Scilicet a magnis ad te descendere tauris,
Et qua non cernunt, frangere colla 3 velint.
Desperanda tibi est 4 ingentis gloria fati:
Non potes hoc tenuis præda sub hoste mari.

1 Maxima, taurorum scilicet & cervorum. 2 Fati gloriam a leone captans. 3 Velint? Interrogatorie. 4 Gloriosa mortis tibi a Leone data.

Quinctianum facit assertorem. LIII.

Commento tibi, *Quinctiane*, nostros,
Nostros dicere si tamen libellos,
Possim, 1 quos recitat tuus Poëta.
Si de servitio gravi queruntur,
2 Assertor venias, 3 satisque præstes,
4 Et, cum se Dominum vocabit ille,
Dicas esse meos, manumque missos.
Hoc si terque quaterque clamitaris;
Impones plagiario pudorem.

1 Quos male dum recitat incipiunt esse illius. supra Epigr. 39. 2 Libertatis vindex, injecta manu asserte eos in libertatem. *Metaph.* 3 Satis des, prædam te des. 4 *Muer in Allegoria*. Atque ubi carminum meorum ille plagiarius, verus quos ego edidi, manumisi & sui juris esse pronunciaui, in servitutem suam redigere dolo malo conatur, tu assertor illorum, si bis terve cum illo lege agas plagiaria, perficte frontis poetastrum in ruborem coges. de lege plagiaria consule Ulpianum & Bisciolam lib. 8. cap. 13.

Ad Fidentinum. LIV.

Una est in nostris tua, *Fidentine*, libellis
Pagina, sed certa domini signata figura;
Quæ tua 1 traducit manifesto carmina furto.

C 3

2 Sic

2 Sic interpositus vitio contaminat uncto
 Urbica Lingonicus Tyriantbina bardocucullus :
 Sic 3 Aretina 4 violant crystallina testis :
 Sic niger, in ripis errat cum forte 5 Caystri,
 Inter 6 Ledaos ridetur corvus olores :
 Sic ubi multifona fervet sacer 7 Atidite lucus,
 Improbæ Cecropias 8 offendit pica querelas.
 9 Indice non opus est nostris, nec vindice, libris :
 Stat contra, dicitque tibi tua pagina, fur es.

1 Vide num. 1. in 4. Ep. libri de speculaculis. 2 Tua pagina meis libellis inserta non minus sordere apparet, quam bardocucullus vitio (alii legunt *vitio*, alii *visio*, alii *visis*) uncto, id est oleum olente, & crassi filii utpote Gallicus, inter urbanas vestes purpura violacea tinctas: aut testæ fictiles ex luto Aretino inter vasa crystallina: aut corvus inter olores: aut pica inter fulcinias. 3 Aretium Italiae urbs, ubi terra testis apta. 4 Contaminant crystal. comparata cum crystallinis ipsa sordent. 5 Alia fl. cygnis frequens. 6 Jupiter sub imagine cygni Ledam comprefit. 7 Philomela, Pandionis regis Atheniensis filia. Ex bonorum librorum fide contendit Scribnerius restituendum esse: Sic interposito vitio contaminat uncto urbica, &c. hac mente: Ita homo testis bardocucullo purpuratus immixtus desiderat; ubi uncus ille (iaversa scilicet inflexaque a vertice cuculli pars) risum movet. Cujus lectionis meminit monetque Autor Constatutionis fabulae Burdonum. 8 Ita optime restituit Scribnerius. 9 Non opus est alio delatore aut assertore, quam tua pagina, quæ te furti accuset damnetque, de assertore superiore Epigram.

§ Ad Fuscum. LV.

1 Si quid, Fusce, vacas adhuc amari;
 (Nam sunt hinc tibi, sunt & hinc amici)
 Unum, si superest, locum rogamus:
 Nec me, quod tibi sum novus, recuses.
 Omnes 2 hoc veteres tui fuerunt.
 Tu tantum inspice, qui novus paratur,
 An possit fieri verus sodalis.

» Si

1 Si quid loci apud te reliquum sit novo amico. 2 Novi scilicet.

Ad Frontonem. LVI.

Vota 1 tui breviter si vis cognoscere 1 Marci,
 2 Clarum militia, Fronto; togeque decus:
 Hoc petit: esse sui nec magni ruris arator,
 3 Sordidaque in parvis otia rebus amat.
 4 Quisquam 5 picta colit Spartani frigora saxi,
 Et 6 matutinum portat ineptus 6 ave;
 Cui licet exigui memoris rurisque 7 beati
 8 Ante focum plena, explicuisse plagas?
 Episcem tremula salientem ducere seta,
 Flavaque de rubro promere mella cado?
 Pinguis 9 inaequales onerat cui villica mensas,
 Et sua 10 non emptus preparat ova cinis?
 Non amet banc vitam, quisquis me non amat, opto:
 Vivat & urbanis 11 albus in officiis.

1 Amici tui Marci Valerii Martialis, id est mei. 2 Fuit n. tribunus vigiliarum, & consul. vir clarus juxta ac doctus. 3 Sine cultu & splendore, in re modica & tenui. 4 Nemo adeo cui obigit modicus contiguus cum lare fundus, modo mens sana sit, velit superbos auditus regum durasque fores colere, ut summo mane saluter patronum. 5 Atria divitum ac frigiditatem incrustata marmore Laconico natura quidem variegata sed & arte insuper picto, telle Plin. lib. 35. cap. 1. 6 Salutationis matutinae vocem solennem. καὶ ὑπάσατο, ἔτι γὰρ τῷ ἑωθινῷ πρὸς ῥήματι τῷ Χιῶς, ἀλλὰ τῷ ἐπιπρὶ τῷ ὕμνῳ χερσάμενος. Dio. in Adriano. 7 Fertilis. vel Meronymice, quod dominum beatum reddat. 8 Evacuare ante focum casses & retia pradis onusta. 9 Mensa federat pes intus impar. Testa parem fecit. Ovid. Metamorph. 8. sic Ep. 42. l. 2. 10 Meus, Vicinus. namque in ipsam sylva descendit fuit. supra Epigramm. 50. 11 Nonnulli exponunt pallidus, amicus scilicet & sollicitus: alii, pulcher, non fuscatus scilicet sole rustico. vide Ep. 12. lib. 10. Lipsius 1. Elect. c. 13. Alba roga indutus inter anteambulorum & niveorum Quiricum officia, seu cretatus & candidatus in comitiis.

G 4

Ad

Ad Cauponem. LVII.

Continuis vexata madet vindemia nimbis.
Non potes, 1 ut cupias, vendere caupo merum.

1 Quamvis cupias, quod tamen tibi neque pro more neque voto est. malles n. minime esse aquosum, ut in lucrum tuum aquæ plus ferre posset. vide Epigr. 100. lib. 9. unde fides vet. lectioni, ut cuperes.

Ad Flaccum. LVIII.

Qualem Flacce velim queris, nolimve puellam?
Nolo nimis facilem, difficilemque nimis.
Illud quod medium est, atque inter utrumque probamus:
Nec volo 1 quod cruciat; nec volo 2 quod satiat.

1 Difficilis enim morositas parit odium. 2 Facilis copia contemptum parit.

De pueri precio. LIX.

1 **M**illia pro puero centum me 2 mango poposcit:
Risi ego: sed 3 Phæbus protinus illa dedit.
4 Hoc dolet, & queritur de me mea mentula mecum,
5 Laudaturque 5 meam Phæbus in invidiam.
6 Sed 7 sestertiolum donavit mentula Phæbo.
Bis decies: hoc da tu mihi, pluris emam.

1 100000. H. S. nostræ monete 781. l. i. s. 2 Mangones prius κτηνεόφοι & ἱπποκόμοι. postea longius tractum, & puerorum altiores & negotiatores dicti, qui formosos pueros excabant frangebantque in Venerem. 3 Draucus. 4 Quod tantum precium ipse dare non possum. 5 Usque adeo ut ego illi invidiam. 6 Sed illi denunciarius muto turpi in vetulis viduis & pathicis ministerio lucratus est bis decies sestertium, nostræ monete, l. 15615. hoc tu pusille mihi facito & puerum pluris emam. 7 Diminutivum, pro sestertium syncopate pro sestertiorum, quod cum Adverbio numerali positum designat totidem centena millia.

Ad

Ad Flaccum de Sportula. LX.

DAt 1 Bajana mihi quadrantes 1 sportula centum
Inter 2 delicias quid facit 3 ista fames?
4 Redde Lupi nobis, tenebrosæque balnea Grylli:
Tam male cum cœnem, cur bene Flacce labor?

1 Sportula mini quod una lavarem data a potentiori amico quocum secesseram in Bajas. Epigr. 7. lib. 3. num. 3. 2 Balnei. 3 Sportulæ C. quadrantum, quæ esurientem non satiet. 4 Redde mihi vulgata Romæ balnea, Grylli tenebras Æolianque Lupi (lib. 2. Epigr. 14.) male enim conveniunt delicata Bajana Balnea cum cœna famelica.

De Lepore & Leone. LXI.

Intres ampla licet torvi lepus ora leonis,
Esse tamen vacuo se leo dente putat.
Quod ruet in tergum, vel quos procumbet in armos,
Alta 1 juvencorum vulnera figet ubi?
Quid frustra nemorum 2 dominum regemque fatigas:
Non nisi delecta pascitur ille fera.

1 Qualis juvenis solet insigere. 2 Leonem. de his supra sæpius.

§ Ad Licinianum, scriptores unde. LXII.

Verona docti * syllabas ** amat 1 vatis;
Marone felix 2 Mantua est;
3 Censetur 4 Apona Livio suo 4 tellus,
5 Stellaque; nec 6 Flacco minus:
7 Apollodoro plaudit 8 imbrifer Nilus;
Nasone Peligni sonant.
9 Duosque Senecas, unicumque Lucanum
Facunda loquitur Corduba.
Gaudet 10 jocosæ Canio suo Gades;
11 Emerita Deciano meo.
Te Liciniane gloriabitur nostra
Nec me tacebit Bilbilis.

C 5

* Ver-

* Versus e quibus plerique *Heptasyllabi* Phalœcii.
 ** Cum ipse scripserit amatoria, adverte signata & ad argumentum cuiusque auctoris vel loci apposita verba. *Amat; felix; censeatur; plaudit; sonant; sacunda loquitur; gaudet; iocosa; gloriabitur;* & modestum illud, *non tacebit.* 1 Catulli. 2 Virgilius natus est in pago qui Andes dicebatur, non procul a Mantua. 3 Magni sit, in censu & estimatione est. 4 Patavinus ager. Patavium, ab Apono Fonte. *Ausoniorum vitam qui porrigit urbi,* &c. Claudiano celebrato Epigram. 3. 5 Vide supra Epigr. 8. & lib. 7. Epigr. 13. 6 Valerio Flacco. 7 Poeta Alexandrino, Menandri æmulo. 8 Qui inundatione sua, vice imbrium (qui in Ægypto tati) fungitur in terra irriganda. 9 Patrem Rhetorem & dactylatorem; filium Philosophum & tragicum, vel L. Senecam Philosophum fratrisque ejus filium Marcum tragedum. vide Epigr. 40. l. 4. 10 Saltatricularum lascivia & perulantia. supra Epig. 42. num. 9. de Canio infra Epig. 70. 11 Emerita, Augusta civitas Hispaniæ ad Lusitaniam specians.

De Lævina. LXIII.

Casta, nec antiquis cedens Lævina 1 Sabinis,
 Et quamvis tetrico tristior ipsa viro;
 Dum modo 2 Lucrino, modo se permittit 2 Averno;
 Et dum 2 Bajanis sæpe fovetur aquis:
 3 Incidit in flammis, juvenemque secuta, relicto
 Conjuge 4 Penelope venit, 5 abiit 6 Helene.

1 Sabine castæ audiebant, quatum patrii mores incorrupti & sancti: *intactior omni Cornibus effusis bellum divimente Sabina.* Juv. Satyr. 6. & Lucan. 1. 2 Balneis publicis in lacu Lucrino Avernoque & Bais. 3 *Elegans Anitibes.* dum se lavat aquis incidit in flammis, amoris scilicet inhonesti. 4 Casta. 5 Extenditur ultima syllaba propter contractionem. 6 Adultera.

Ad Celerem. LXIV.

Ut recitem tibi nostra rogas epigrammata nolo.
 Non audire, Celer, sed recitare cupis.

An quia audire aliena præ se ferens Celer sua recitandi
 occa-

occasionem caperet, adeoque Martialem evocaret? An veretur Poëta ne epigrammata sua nondum edita, si apud Celerem recitasset, memoriæ mandata illa pro suis vendideret?

§ Ad Fabullam ambitiosam. LXV.

Bella es; novimus: & puella; verum est;
 Et dives; 1 quis enim potest negare?
 Sed dum te nimium Fabulla laudas;
 * Nec dives, neque bella, nec puella es.

1 Videtur Rutergerio scribendum: *Quis & id potest negare?*
 * Res enim vel summa laude dignas sordescere facit arrogans
 quævis.

Ad Cæcilianum, 1 de genere & declinatione ficus. LXVI.

Cum dixi, ficus, rides quasi barbara verba,
 Et dici, ficos, Cæciliane, jubes.
 Dicemus ficus, quas scimus in arbore nasci:
 Dicemus ficos, Cæciliane, 2 tuos.

1 Emendandum lemma. neque enim necesse fuit, ut de genere *ῥῆς* ficus doceret quicquam, cum de declinatione tantum incideret quæstio, negante Cæciliano dici *ficus* de fructu, & dici *ficos* jubente. Respondet Poëta, *ficum* etiam quartæ declinationis dici pro fructu, *ficum* vero pro morbo ordinis esse tantum secundum. Cum itaque nihil hic de genere moveatur, neque apud probæ notæ autorem quempiam reperitur *ficus* pro morbo in alio quam fœmineo genere, ut *ἐν κισσῷ* Græca exponunt *Thos*. 2 Liberos, famulos, pueros delicatos. ut Epigr. 52. lib. 4. & lib. 12. Epigr. 33. Alii tamen *tuos* adjective referunt ad *ficos*, & ex epigrammate hoc probatum eunt *ficum* pro morbo utriusque esse generis. sed & aliam vide lectionem, aliamque expositionem Laur. Valla Eleg. 4. lib. 1.

§ Ad furem, de libro suo. LXVII.

Erras meorum fur avare librorum,
 1 Fieri Poëtam posse qui putas tanti,
 C 6

2 *Scriptura quanti conslet, & tomus vilis.*
 3 *Non sex paratur aut decem sopsos nummis.*
 4 *Secreta quare carmina, & 5 rudes curas,*
Quas novit 6 unus, scrinioque 7 signatas
Custodit ipse 8 virgines 9 pater chartæ;
 10 *Quæ trita duro non inhorruit mento.*
 11 *Mutare dominium non potest liber notus.*
 12 *Sed pumicata fronte si quis est nondum,*
Nec umbilicus cultus atque membrana:
 13 *Mercare tales ab eo, nec sciet quisquam.*
Aliena quisquis recitat, & petit famam:
Nec emere librum, sed silentium debet.

1 Qui ambitiose nomen Poëtarum aucuparis. 2 Librarii transcribentis opella, & non ita magni pretii charta, scapus. 3 Ipsa sapientia aut sapientie laus non paratur, quo liber, pretio. 4 Nondum vulgata. 5 Versus nondum in publicum emissos. 6 Autor solus. 7 Clausas, necdum editas. 8 Quæ nondum lectorem experta est, quam nullius viri manus contrectavit, nullius lectoris oculus foris vagantem vidit. 9 Autor. 10 Quæ nondum lectoris manu versata, lanugine inhorrescit, pilosque facta est. *aliis* quæ nondum recitata atque edita horrescit, ab auditorum basantium mento, ut Epigr. 4. supra 93. lib. 10. num. 6. 11 Frustra & sero plagiarium sibi adscribit opus cujus innotuerit autor. 12 Si quis vero liber novus sit, cujus frontes (eæ sunt, extremitates membranæ in orbem complicatæ, in medio quarum apparebant cornua) pumice jam primum poliantur, & cujus umbilicus (is est, bacillus cedrinus, buxeus, cupressinus, &c. extremæ paginæ, absoluto jam opere, assutus) vel umbilici extremitates (quæ, complicatis in volumen membranæ, utrinque apparent, cornuæque appellantur) ebore, argento vel auro ornantur: & quem novissime obducit pellis, hunc eme, simulque auctoris silentium. 13 P. Scriv. Mercare, tales habeo, nec scilicet.

Ad Chærilum. LXVIII.

1 **L**iber homo es nimium, dicis mihi, Chærule, semper:
In te qui dicis, Chærule, 2 liber homo 3 est.

I Παρ-

1 *Παρρησιας*, libertatem nimiam in locis usurpans.
 2 Negotiis liber, nihilque aliud quod agat habens, si in vile tuum caput dicere vacet. estque jocus ambiguitate τὸ liber. Alii: est? Erotetice.

De Rufo. LXIX.

Quidquid agit Rufus, nihil est nisi Nævia Rufo
Si gaudet, si flet, 1 si tacet, banc loquitur.
Cænat, propinat, poscit, negat, innuit; 2 una est
Nævia; si non sit Nævia, mutus erit.
Scriberet hesternæ patri cum luce salutem;
Nævia lux, inquit, Nævia, lumen, ave.
Hæc legit, & ridet demisso Nævia vultu.

Nævia 3 non una est, quid vir inepte furis?

1 Vel tacitus insanum suum Næviæ amorem gestu fatetur.
 2 Nihil aliud loquitur, aut spirat quam Næviam. 3 Non tibi, non unum soli vacat, prius oculo contenta eris uno imo publicum est prostibulum, lusus est in ambiguitate τὸ una. Scr. legit una.

Ad Maximum. LXX.

Cœpit, Maxime, Pana quæ solebat,
Nunc ostendere Canium Terentos.

Terentos (qui locus erat in campo Martio templo Disi insignis) spectabilis simulachro Panis habitu semper ridentis ficti, ne forte vacet, ostendit jam Canium poëtam Gaditani *οὐρίγορα* æque & ridentem, vide libr. 3. Epigr. 20. & supra Epigr. 62. n. 10. Canius autem forte in campo Martio tum sedem locarat.

Ad Librum. LXXI.

Vade salutatum; pro me liber ire juberis
*Ad * Proculi nitidos officiose lares.*
Quæris iter? dicam. vicinum 1 Castora 2 Cana
Transibis Vestæ, virgineamque domum.
Inde sacro veneranda petes Palladia 3 clivo,
4 Plurima qua summi fulget imago ducis.

C 7.

Nec

*Ne te detineat miri radiata 5 Colossi
 Quæ 6 Rhodium moles vincere gaudet opus.
 Fleste vias hac, qua 7 madidi sunt tecta Lycai,
 8 Et Cybeles picto stat Corybante tholus.
 9 Protinus a læva clari * sub fronte Penates,
 Atrique excelsa sunt adeunda domus.
 Hanc pete, ne metuas fastus, limenque superbum:
 Nulla magis toto janua poste patet;
 10 Nec propior quam Phæbus amat, doctæque sorores.
 Si dicet; quare non tamen ipse venit?
 Sic licet excusæ: 11 quia qualiacumque leguntur
 Ista, saluator scribere non potuit.*

* C. Julii Proculi. 1 Castoris templum, in foro. 2 Antiquæ Deum matris Virginumque Vestalium templum. 3 Colle Palatino. 4 Ea parte qua statuz æquestris Imp. Domitiani posita est, id est in foro. 5 Supra Ep. 3. num. 2. 6 Colossus Rhodium, qui inter 7. orbis miracula censetur, 60. cubitorum. 7 Templum Bacchi, vino uvidi. 8 Et tholus in Cybeles templo: supra quem Galli, deæ evirati sacerdotis, effigies stabat. est autem tholus, camera ædificii in fastigiatum acumen desinens, in qua trabes coeunt, ibidemque secutum affixum, a quo dona suspenduntur. 9 Ad lævum Idææ matris sitæ sunt Proculi ædes. * Alii sibi. 10 Nec Apollini Musisque ulla domus gratior. 11 Quia non fuisset illi ocium scribendi hæc qualiacumque epigrammata, si salutandi officii vacasset.

§ Ad Somnum. LXXII.

*1 Nævia sex cyathis; septem Iustina bibatur:
 Quinque Lycas; Lyde quatuor; Ida tribus.
 Omnis ab infuso numeretur amica Falerno;
 2 Et quia nulla venit, tu mihi, Somne, veni.*

1 Præcis moris fuit in comotationibus in honorem & gratiam absentis amicæ, amici, vel Imperatoris haurire tot cyathos quot essent in amici, amicæ nomine literæ: quod vel aperte profitebantur, vel sodalibus ariolanda & consuetanda reliquerunt, ubi vel totidem poscerent cyathos, vel poculum

poculum quod tot cyathos caperet. vide Epig. 51. lib. 8. Epig. 95. lib. 9. Epigr. 37. & 39. lib. 11. Ex MSS. quibusdam sunt, qui calarbis ponunt, ut & Virgilius dixit, *vina novum spondam calarbis Arvisis nellar*. Verum præfero *cyathis* nostro usitatus locis modo citatis. 2 Et quoniam nihil valent numeri & invocatio ut adsint amicæ, tu somne veni. Et vel eos deridet qui potando, scortando, dormiendo inertem traducunt vitam. vel alludit ad poculum quod Mercurii nomine conceptum fumebatur in conviviis ultimum ad conciliandum somnum, cum tria essent apud Græcos sacra pocula; 1. Jovis Servatoris; 2. Boni Dæmonis; 3. Mercurii qui somni præses.

§ Ad Fidentinum. LXXIII.

*N*ostris versibus esse te Poëtam
 Fidentine, putas, cupisque credi?
 1 Sic dentata sibi videtur Ægle,
 Emptis 2 ossibus, 3 Indicoque cornu:
 Sic, quæ nigrior est 4 cadente moro,
 5 Cerussata sibi placet Lycoris.
 6 Hac & tu ratione, quæ poëta es,
 Calvus cum fueris, eris comatus.

1 Emendo & addiscendo aliena pro suis. 2 Dentibus ex osse vel ebone fastitiis. 3 Elephantis belluæ Indicæ cornu, ut voluit Varro, Pausanias, Oppianus, &c. vel dente, juxta Aristot. Plinium, Philostratum, supra Epig. 9. lib. spect. num. 2. 4 Pramaturus, qui niger. 5 Candida & lita cerussa. 6 *Ὠνάτωρ*, id est comam additiciam fumendo.

Ad Cæcilianum. LXXIV.

*N*ullus in urbe fuit tota, qui tangere vellet
 Uxorem gratis, Cæciliane, tuam,
 Dum licuit: sed nunc positis custodibus, ingens
 Turba futurorum est, 1 ingeniosus homo es.

1 Vel ironice id est fatuus qui custodia arcta & zelotypia tua dentes exacerbis amatoribus, qui prius quidem inculcitam negligebant, jam vero *Nescio quid, quod te ceperit esse putant*,

putant, quia Nitimur in vetitum &c. ut habet Ovidius 4. Eleg. lib. 3. Amorum, unde sumptum est hoc Epigr. vel Ingeniosus, qui hoc artificio uxoris pretium & desiderium excitasti quam nemo prius gratis, id est sine pretio tangere vellet.

Ad Paullam. LXXV.

Moechus erat. poteras tamen hoc tu, Paulla, negare:
Ecce vir est. numquid Paulla negare potes?

Increbuit suspicio consuetudinis tuæ cum mœcho dum viveret prior maritus, postquam vero illo elato nupseris suspecto illi mœcho, fecisti suspiciois fidem, rem propemodum falsa, fide idem Epigr. 22. lib. 6.

De Lino. LXXVI.

Dimidium donare Lino, 1 quam credere totum
Qui mavult: 2 mavult perdere dimidium.

1 Mutuum dare. 2 Æque enim utrumque non solvit, mutuum ac donatum; totum ac dimidium.

§ Ad Flaccum. LXXVII.

O Mibi 1 curarum pretium non vile mearum,
Flacce, 2 Antenorei spes & alumne Laris:

3 Pierios differ cantusque chorosque 4 sororum:
Æs dabit ex 4 istis nulla puella tibi.

Quid petis a 5 Phœbo? numos habet 6 arca Minervæ:
7 Hæc sapit; 8 hæc omneis fœnerat una deos.

9 Quid possent hederæ Bacchi dare? 10 Palladis arbor
Inclinat 11 varias pondere nigra comas.

12 Præter aquas Helicon & sarta, lyrasque Dearum,
Nil habet, & magnum semper inane 13 sopbos.

Quid tibi cum Cirrha? quid cum Permessidis unda?
Romanum propius, divitiusque forum est.

14 Illic æra sonant: at circum 15 pulpita nostra.
Et 16 steriles 17 cathedras, 18 basia sola crepant.

1 Cura-

1 Curarum mearum levamen unicum & solatium, vel fludii poëticum quod mihi tecum est commune, grande decus. 2 Urbis Patavii quam condidit Antenor. fuit enim Val. Flaccus, Argohauticon autor, civis Patavinus. 3 Deline & desere poëticam, cum Musæ nullo sint in pretio. vel differ in aliud tempus, cum præsens postulet ut rem facias. Juven. 7. Sat. Tit. Calpurn. 4. cel. Ovid. passim. & Quintil. dialog. 4 Novem. Mus. Pierid. 5 Cui laurus & laus nuda curæ. 6 Arcæ patronorum, quibus leges & causæ, quas dedit, quas docuit Minerva, numorum assatim dederunt. 7 Lucri enim bonum odorem sapere vera est hodie sapientia, alludit autem ad Avieni apologum, in quo Palladem collaudat Jupiter, quod cæteris diis steriles ad gloriæ speciem eligentibus arbores, illa olivam propter fructum elegisset, ut mox num. 11. 8 Adeo dives est, ut cæteris diis mutuum det. Scrivério videtur pro defænerat sumi. id est fœnore exhaurit, trucidatque. 9 Quis enim usus corymborum & hederæ? 10 Oliva, cujus rami ubertate incurvantur. 11 Frondes varii coloris baccis onustas. 12 Studia hæc & opera poëtarum, quæ Helicone, Cirrha, Permesside lympha, sacris Phœbo, Bromio & Musis atque hujusmodi bullatis sonant nugis, adferunt tantum voluptatem, inanem laudem, plausum & basia ab auditoribus; quin te potius conferas ad forenses causas agendas, unde rem augeas ac ditescas. supra Epigr. 18. 13 Supra Epigr. 4. num. 2. Alii sed per inane sopbos. 14 Permesside nuda? omnino reponendum monet Scrivério. In foro numeratur patronis. 15 Editoria loca ante lecam, e quibus recitabantur poemata. 16 Nullum fructum afferentes. 17 Auditorii subsellia. Lipsius interpretatur fellas. vel Metaphora a cathedris, qua Rhetores sedebant. Juven. 7. Sat. Perituit multos vana sterilisque cathedra. 18 Supra Epigr. 4. num. 1.

De Charino. LXXVIII.

Pulbre valet Charinus, & tamen pallet,
Parce bibit Charinus, & tamen pallet,
Bene concoquit Charinus, & tamen pallet.
2 Sole utitur Charinus, & tamen pallet.
3 Tingit cutem Charinus, & tamen pallet.
Cunnum Charinus lingit, & tamen pallet.

1 Nil

1 Nil non facere Charinum quo coloretur: pallere tamen: Vel, cum rite omnia experiatur, quæ ad colorem inducendum faciant, cum tamen λείχων sit, non mirum esse, si palleat, 2 Inolatione utitur, quæ veteribus in usu, ut ad solem uncti cutim redderent nitidiorem. Persl. 4. Sat. Si unctus cesses Et sigas in cute solem. 3 Fucco, purpurissa.

§ De Festo. LXXIX.

- 1 Indignas premeret pestis cum tabida fauces,
Inque suos vultus serperet atra lues:
2 Siccis ipse genis flentes hortatus amicos
3 Decrevit Stygios Festus adire lacus.
4 Nec tamen obscuro pia polluit ora veneno,
5 Aut torfit lenta tristitia fata fame.
6 Sanctam Romana vitam sed morte peregit,
Dimisique animam 7 nobiliore via.
8 Hanc mortem fatiis magni præferre Catonis
Fama potest: hujus Cæsar amicus erat.

1 Festus immedicabili mentagra correptus. 2 Oculis non lacrymantibus & firmo pectore. 3 Relinquendæ vitæ certus. 4 Non polluit veneno, quo sublati efferuntur nigri. 5 Non torfit media voluntaria. 6 Sed vulnere facto emisit animam, pulchro mortis genere & Romanis solenni, Lucretiæ, Scipioni, Catoni, Bruto, &c. 7 Honestæ & ampla porta, non qua fœda illa foetidaque pestis fauces obstruxerat. Lectio genuina & emphatica e MSS. variis restituta, loco τῇ rogo, sic Lucanus lib. 3. nullius vita perempti est tanta dimissa via. & Græcum illud πολλὰν πρὸς θάνατον ὁδοί. Et Cato: Altius inseruit digitos qua spiritus ingens Exiret, magnum dextera fecit iter. & Epigr. 92. lib. 11. Debuerant alia fata venire via. 8 Hic itaque non fugit e vita, Cæsaris odio, quod fecit Cato ille Utiensis, ne subire vultum tyranni cogeretur, ut ipse dicebat. supra Epigr. 9. num. 3.

Ad Attalum. LXXX.

Semper agis causas, & res 1 agis, Attale, semper:
Est, non est quod agas, Attale, semper agis.

Si

Si res, & causæ desunt, agis Attale, mulas.
Attale, ne quod agas desit, 2 agas animam.

1 Epigrammatis hujus, quo Attalum πολυτεύμονα deridet, lusus est in varia significatione τῷ ago. vide Antholog. lib. 2. Epigr. εἰς πολυτεύμονα. 2 Moriaris.

Ad Canum. LXXXI.

Sportula, Canè, tibi suprema nocte petita est.
Occidit, puto, te Canè, quod una fuit.

Impudentem avaritiam eorum, qui sportulis inhiant plurimis, notat sub nomine Cani, qui in tantum sportularum heluo & lator erat, ut etiam gravi & mortifero laborans morbo sportulis vacaret, doloreque concepto quod unicam tantum acceperat, mortuus esset.

Ad Sosibianum. LXXXII.

E Serva scis te genitum, blandeq; fateris;
Cum dicis dominum (Sosibiane) patrem.

Cum patrem appellas dominum (quod ingenui faciebant honoris causa) tu natalium vitii tibi conscius, per blanditias illas fateris te esse hybridam, natum scilicet e serva & libero. vide Animadv. Cl. Scriverii.

De Regulo. LXXXIII.

- 1 Hæc, quæ pulvere dissipata multo
Longas porticus explicat ruinas,
En quanto jacet 2 absoluta casu!
Tectis nam modo Regulus sub illis
Gestatus fuerat, recesseratque;
Victa est pondere cum suo repente;
Et postquam domino nihil timebat,
Securo ruit incruenta damno.
3 Tantæ Regule post metum querela,
Quis curam neget esse te deorum,
Propter quem fuit innocens ruina?

1 Ejus-

1 Eiusdem argumenti & artificii cum Epigr. 12. supra quod vide. 2 Crimine absoluti, quæ innoxio lapsu caduca superfederat domini capite immerentis. 3 Vide enim 12. Epigr. 13. Janus Rutgersius *Tute* scribendum putat, postquam evasisset Regulus var. lect. lib. 6. cap. 11.

De Manneja. LXXXIV.

Os & labra tibi lingit, Manneja, catellus:
Non miror, 1 merdas si licet esse cani.

1 Quæ tetro odore non superant arificis tui oris halitum.
Juven. Sat. 10. vers. 238.

De Quirinali. LXXXV.

Uxorem habendam non putat Quirinalis,
Cum vult habere filios: & invenit
Quo possit istud more, fuitit ancillas,
Domumque, & 1 agros implet 2 equitibus vernis.
3 Pater familiae verus est Quirinalis.

1 Urbanis se miscens & villicis suis ancillis. 2 Hybridis, a patre ingenuis a matre servis. supra Epigr. 52. num. 1. *Ansis*. sic Juven. 9. Sat. agebas Vernam equitem. 3 Vere enim auget familiam; quæ servorum est.

* De Mario. LXXXVI.

Venderet excultos colles cum præco 1 facetus,
Atque suburbani jugera pulcra soli:
Errat, ait, si quis Mario putat esse necesse
Vendere: nil debet; scenerat inno magis.
Quæ ratio est igitur? 2 servos ubi perdidit omnes,
Et pecus & fructus: non amat inde locum.
3 Quis faceret pretium, nisi qui sua perdere vellet
Omnia? sic Mario 4 noxius heret ager.

* MS. Bodl. de præcone. 1 Qui dum voluit officiosus & facetus videri in excusatione Marii fundum vendentis, simpliciter ne dicam stupide agros vituperavit, quos laudasse sui fuerat muneris. 2 Pestilens est locus, in quo perdidit ser.

MS.

MS. quidam. *servos ibi perdidit omnes.* 3 Quis licitaretur aut emeret? 4 Pestilens, vel in damnum Marii, qui vendere cupiebat.

§ De Novio * Microscopico. LXXXVII.

Vlcinus meus est, manuque tangi
De nostris Novius potest fenestris.
Quis non invidet mihi, putetque
Horis omnibus esse me beatum,
Iuncto cui liceat frui sodale?
Tam longe est mihi, quam 1 Terentianus,
Qui nunc Niliacam regit Syenen.
Non convivere, nec videre saltem,
Non audire licet, nec urbe tota
Quisquam est tam prope, tam proculque nobis.
Migrandum est mihi 2 longius, vel illi,
Vlcinus Novio, vel inquilinus
Sic, si quis Novium videre non vult.

MS. Bodl. De Novio Vicino. * Vox hybrida ex *μικρός* & *tus* apud quod raalii lepareret. *croscogant* Mi: Micro, alii Macroscopico, id est parvi & abjecti animi avaro. 1 Præfectus Ægypti, in qua, Æthiopiam versus, urbe Syene umbras nunquam fletens solstitio æstivo. 2 Neque enim tam prope videre fas est.

Ad Fesceniam. LXXXVIII.

NE gravis besterno fragres, Fescenia, vino,
1 Pastillos Cosmi luxuriosa voras.
2 Ista linunt dentes jentacula: sed nihil 3 obstat,
4 Extremo ructus cum venit a barathro.
Quid quod olet gravius mistum 5 diapnosmate 6 virus
Atque 7 duplex anima longius exit odor?
Notas ergo nimis fraudes, deprensæque furta
Iam tollas, & 8 sis ebria simpliciter.

1 Trochiscos ex aromatibus & pulvisculis odoratis a Cosmo mytopola confectos. *lozenges* or *trochiskes*. 2 Isti pastilli tibi

li tibi jejune sumpti. 3 Alii *obstant*. scilicet passilli. 4 Oris
 fœtorem forte emendant; ructum ex imo ventriculo nequa-
 quam. 5 Medicamento illo cui immiscetur odores a
διασπασσ conspergo. 6 Gravis anima, halitus gravis. 7
 Hæsterni vini & diapaſmatis. 8 Vinum potius oleas, quam
 fœtorem spiritus medicamentis sumptis augeas. Vide Epigr.
 42. lib. 3. n. 3. & Epigr. 7. lib. 6. num. 4.

* Ad Alcimum. LXXXIX.

Alcime, quem 1 raptum domino 2 crescentibus annis
 3 Labicana 4 levi cespite velat humus:
 Accipe 5 non Phario nutantia pondera saxo,
 6 Que cineri vanus dat ruitura labor:
 Sed fragiles 7 buxos, & opacas palmitis umbras,
 Quæque vident lacrymis 8 humida prata meis.
 Accipe care puer nostri monumenta 9 laboris:
 Hic tibi perpetuo tempore vivet honor.
 Cum mihi supremos 10 Lachesis prævenierit annos:
 Non aliter cineres mando jacere meos.

* MS. Bodl. Epitaphium Alcimi pueri. 1 Puer hic vide-
 tur fuisse Martialis. 2 Jam adolecentem. 3 In via Labica-
 na, quæ a porta Esquilina ducit ad Labicum Italiæ pagum.
 4 Non magnifico tumulo, vel respicit precationis & inscrip-
 tionis formulam. S. T. T. L. h. e. *Sic tibi terra levis*. de cu-
 jus ratione vide quæ adnotavi ad ult. vers. Hippolyti Sene-
 cæ. 5 Non obeliscos & pyramidas, non statuas, quæ col-
 umnis e saxo Ægyptio innixæ pendere & nutare videantur,
 vide Epigr. 1. Sect. num. 11. 6 *Consumes ferrum lapidemque*
versutas, &c. Ovid. 4. de Ponto & Juven. Sat. 10. *data sunt*
ipsis quoque fata sepulchris. 7 Buxorum, hypampelon, viri-
 darium: flores pratenses, tumulis namque moris erat viten-
 res inferere arbores, *Spirantesque crocos & florum perpetuum*
Ver. 8 Bodlejan. & Scriverius *rosida*. 9 In cippo exco-
 lendo, & hoc carmine. 10 E Parcisi una, id est ubi fata ab-
 solverint pensum vitæ mez.

Ad Cinna. XC.

Garris in aurem semper omnibus, Cinna;
 Garris & illud, 1 teste quod licet turba.
 Rides in aurem, quereris, arguis, ploras,
 Cantas in aurem, judicas, taces, clamas.
 Adeone penitus sedit hic tibi 2 morbus,
 Ut sepe in aurem, Cinna, 3 Cæsarem laudes?

1 Quod audiente vulgo profari licet. 2 Vitium affectatæ
 taciturnitatis. Natum autem videtur hoc Epigr. e joco
 Scauri quo Junium Othonem Rhetorem testis & suspicioso
 dicendi genere usum taxavit, inquires, acta illum in aurem
 alterius legere, quæ publica quidem sunt vulgoque legi
 oportet. Raderus clancularie obtestationis vitium innui
 vult. 3 Cujus quidem laudibus nihil magis publicari debet.

Ad Bassam tribadem. XCI.

Quod nunquam maribus junctam te, Bassa, videbam.
 Quodque tibi mœchum fabula nulla dabat;
 Omne sed officium circa te semper obibat
 Turba tui sexus, non adeunte viro:
 Esse videbaris, fateor, 1 Lucretia nobis.
 At tu (pro facinus!) Bassa * fututor eras.
 Inter se geminos audes committere cunnos,
 Mentiturque virum prodigiosa Venus.
 Commenta es 2 dignum Thebano enigmate monstrum:
 Hic, ubi vir non est, ut sit adulterium.

1 Casta, ut Lucretia absente viro. * *Τελευτας*, *ολισβας*
 opera usa. 2 Ænigma dignum Thebano monstro, id est
 Sphinx. Vel, Ænigma, cui solvendo opus est Oedipo The-
 bano.

Ad Lælium. XCII.

Cum tua non edas, carpis mea carmina, Læli.
 Carpere vel noli nostra, 1 vel ede tua.

1 Ut sint quæ ego vicissim carpm. videbis *πάδος* esse
μυρίασθαι

μυῖσθαι ἢ μμῖσθαι, & quam sit facilis rigidi censura cecibini.

Ad Mamurianum. XCIII.

Sæpe mihi queritur non siccis 1 Cestus ocellis,
Tangi se 2 digito, Mamuriane, tuo.
Non opus est 2 digito: totum tibi Ceston habeto,
Si deest nil aliud, Mamuriane, tibi.
Sed si nec focus est, nudi nec sponda grabati,
3 Nec curtus Chiones, Antiopesve calix:
4 Cerea si pendet lumbis, & * erita lacerna
5 Dimid' asque nates Gallica palla tegit;
Paseris & nigra solo nidore culinae,
Et bibis immundam cum caue pronus aquam:
Non culum 6 (neque enim est culus qui non cacat olim);
Sed fodiam digito 7 qui superest oculum.
Nec me zelotypum, nec dixeris esse malignum.
8 Denique pædica, Mamuriane, satur.

1 Puer Poëtæ. 2 Digito obsceno per obscena ipsum ad stuprum pellicente, & se paratum pædiconem ostendente. 2 Si nec ad bibendum tibi sit ruptus calix, vel quali utuntur Chione, Antiope, cæteræque meretrices etiam ad obscenas lotiones. 1. 2. Epigr. 50. 5 Decolor, non candida, a tritura flavescent: vel, sebo & sudore quasi incerata. * Grut. scripta lacerna. 1. Rutgers. servata lacerna. propius MS. Bodl. stricta lacerna. Sed retineamus, quæ edita est, probam & nostro familiarem. 5 Οἱ γὰρ Κίλταρ ἀντὶ χιτῶν σχιτῶν χειρῶν τὸ φέγουσι μέχρι οὐδόνων καὶ γλετῶν. Strabo. 6 Supra num. 2. huic lectioni consentiunt MS. Bodlejan. & P. Scriverii editio. 7 Luscum innuit Mamurianum & παρορμᾶζει, vide lib. 3. Epigr. 92. quæ minandi formula, Oculos ergo tibi effodiam. Plauto solennis. 8 Non ægre ferrem, Atqui si id faceres satur tantum. Catull. Epigr. 21. unde desumptum videtur hoc Epigr.

De

De Aquino. XCIV.

Fabricio junctus fido requiescit 1 Aquinus,
2 Qui prior Elysias gaudet 3 adisse domos.
4 Ara duplex primi testatur munera pili:
5 Plus tamen est, titulo quod brevioris legis.
Functus uterque sacro laudata fœdere vita.
Famaque quod raro novit, amicus erat.

1 De his Polybius. 2 Qui lætior mortem obiit, quod sibi superstes foret amicus. vide supra Ep. 37. 3 Scriverius Abisse. 4 Simul vel prope sepultis gemina excitata ara & inscripta testatur fuisse eos primipilares. - 5 Hoc tamen (quem docet inscriptio) honore & ille major qui paucioribus inscribitur literis, fuisse & amicos MSS. aliquot, Inscripsum est titulo, quod brevioris legis. Bodl. Inscripsum titulo, quod brevioris legis.

Ad Æglen fellatricem. XCV.

Cantasti male, dum futura es, Ægle.
Iam cantas bene; basianda non e.

Quæ olim male cantasti, dum, &c. jam diceris bene cantare ab iis qui te sub vocis specie ad fellandum vocant. Quia impurioris μόχευς.

Ad * Helium. XCVI.

Quod clamas semper, quod agentibus obstrepis,
Non facis hoc gratis: accipis, ut taceas. (Heli)

* Pessimum rabulam obstrepero clamorem se aliorum actionibus ingerentem, ut quem propter imperitiam nemo adscivisset, propter importunitatem aliquis placaret objecta trifauit huic Cerbero pretii ossa ut taceret. potest & intelligi de prævaricatore ad tacendum corrupto, ex noto illo joco in Demosthenis argentanginam.

Ad Scazontem, de fellatore. XCVII.

Si non 1 molestum est, neque non piget * Scazon,
Nostro, rogamus, pauca verba 2 Materno

D

Dicas

Dicas in aurem, sic, ut audiat solus.
Amator ille tristium lacernarum,
 3 *Et Baticatus, atque 4 leucopheatus,*
 5 *Qui coccinatos non putat viros esse,*
 6 *Amethysinasque mulierum vocat vestes:*
Nativa laudat, 7 habeat & licet semper
Fuscos colores; 8 Galbanos habet mores.
Rogabit, unde suspicer virum mollem.
Una lavamur: 9 adspicit nihil sursum;
Sed spectat oculis 10 devorantibus draucos:
 11 *Nec otiosis mentulas videt labris.*
Queris quis hic sit? 12 excidit mihi nomen.

* Alloquitur versum suum qui cætera jambicus, nisi quod in quinta pede habet jambum, & in ultima jambum mutat Spondæo. Claudicare itaque videtur, unde & nomen a σκῆζω. 1 Tibi claudicanti. 2 Amico cui mittit hoc Ep. vide lib. 10. Epigr. 37. vel ipsi forte cinædo cujus et si hic eum nominasset, argutissime mox fingit sibi excidisse nomen. infra num. 13. 3 Ipse Hispano indutus colore, quem, juxta Boetium, rutilum & fuscum oves habent nativum. l. 14. Ep. 133. 4 Veste indutus coloris e λευκῷ albo & φαιῷ subnigro misti. gray. 5 Qui vestibus usos cocco tinctis (Angl. *scarlet*.) putat esse molles & parum virosos. 6 Dicitque purpureas seu violaceas a colore lapidis Amethysti, Ep. 154. l. 14. mulierum esse vestes, non virorum. 7 Et si viriles gesserit vestes, muliebres habet mores galbanos. 8 Subalbos seu herbacei coloris, χλωρὸς, a flore galbani ferule e Syria. vel molles instar Galbæ imp. effeminati. 9 Despectat inguina. Epigr. 64. l. 11. 10 Pascentibus se & delectantibus. Epigr. 60. l. 9. num. 4. 11 Labris undantibus & prae desiderio saliva fluentibus. Juv. Sat. 9. vers. 35. *spumante labello*. 12 Argute fingit, vel se esse oblitum ejus nominis, quem tamen supra nominaret. vel, sibi imprudenti excidisse in hoc Epigr. nomen ipsius sive ille Maternus fuerit, sive Fuscus, Galba, aut Cinna, quod intimabat in vocibus *Fuscinos, Galbanos, seu Coccinatos*. Vide Lips. l. 1. Epist. quæst. 5. luditque in ambiguitate τῷ *Excidit*.

Ad

Ad Nævolum Caussidicum. XCVIII.

CUm clamant omnes, loqueris tu, Nævole, semper,
 Et te patronum, caussidicumque putas.
Hac ratione potest nemo non esse disertus.
Ecce tacent omnes: Nævole, 2 dic aliquid.

1 Alia lect. *Dum cl. o. t. tunc Ne. tantum.* vide Ep. 38. lib. 6. *Tam clamor centumque Viri.* 2 Qui te ostentare soles, cæteris interstrependo, ac si haberes quod diceris: ecce, jam silentio factio, ostende quam disertus sis patronus. At nunc piscis & rana Seriphia es, nec gry quidem habes quod dicas.

Ad Flaccum. XCIX.

Litigat, & podagra Diodorus Flaccæ laborat.
Sed nil patrono porrigit, hæc 2 chiragra est.

1 Podagra detenti ut plurimum litigiosi queruli, loquaces sunt, & quia pedibus uti non licet, lingua strenui sunt, mala multa animo versantes. 2 Alii *chiragra*, ut constet versus, quod & fieri potest extrita alterutra diphthongi vocali. Jo-catur autem, avaritiam Diodori a Chiragra, quæ manus contrahit, profeclam, licet illi nec *justa chiragra Contudis articulos*. Horat. 2. Serm.

Ad Calenum avarum. C.

Non plenum modo vices habebas:
Sed tam prodigus, atque liberalis,
Et tam lautus eras, Calene, ut omnes
Optarent tibi 2 centies amici.
Audit vota Deus, precesque nostras;
Atque 3 intra, puto, septimas Calendas
 4 *Mortes hoc tibi quatuor dederunt.*
At tu sic 5 quasi non foret relictum,
Sed raptum tibi centies, abisti
 6 *In tantam miser esuritionem;*
Ut convivia sumptuosiora,
Toto quæ 7 semel apparas in anno,

D 2

Nigra

*Nigræ 8 sordibus explices monetæ;
Et septem veteres tui sodales
Constemus tibi 9 plumbea selibra.
Quid dignum meritis precemur istis?
Optamus tibi 10 milles, Calene.
Hoc si contigerit, fame peribis.*

1 Non omnino vices centena millia festerint, nostræ monetæ 15625. lib. 2 Nostræ monetæ 78125. lib. 3 Intra septem menses. 4 Hereditatis ex 4. amicis mortuis. 5 Quasi tibi ablata potius & missæ fuissent 78125. lib. quam relicta & legata. Ramires. legit, *Sed partum.* ut lib. 10. Epig. 47. *non paria labore, sed relicta.* nec persuadet. 6 In avaritiam tam sordidam & famelicam. 7 Solis paralibus. 8 Ærea moneta seu plumbea, cujus contrectatione sordent manus. simul & sordes Caleni taxat qui ad 7. veteres amicos excipiendo non excedebat sumptum ejus summulæ quæ nigra venit moneta, quod & vilissimarum rerum pretium est, ut apparet ex adjecta *selibra plumbea.* 9 Pessimæ notæ, id est æneæ monetæ duobus terenciis, vel etiam plumbeæ, namque & quadrantes plumbei Romanis quondam in usu. 10 Milles centena millia H. S. id est 781250. lib.

De Afra vetula. CI.

MAmmas, atque tatas habet Afra: sed ipsa tatarum
Dici & mammarum maxima mamma potest.

Puella sibi visa, quod viverent pater & mater cum nutriciis, quos etiam patres & matres (pro more) appellabat. vel quo junior videri possit seniores se interdum coevas, imo & juniores salutavit appellavitque mammam & tatarum, patrum scilicet matrumque prænominibus, cum ipsa jam vetula esset, ipsorumque avavia videri posset.

De Demetrio. CII.

Illa manus quondam studiorum fida meorum,
Et felix 2 domino, notaque 3 Casaribus,
4 Destituit primos virides Demetrius annos:
5 Quarta tribus lustris addita messis erat.

6 Ne

*6 Ne tamen ad Stygias famulus descenderet umbras,
Ureret implicitum cum scelerata 7 lues,
Cavimus; & domini jus omne remisimus agro:
Munere dignus erat convaluisse meo.
8 Sensit deficiens sua præmia, meque 9 patronum
Dixit, ad infernas liber iturus aquas.*

1 Ille servus meus amanuensis & librarius. 2 Mihi domino ejus, vel, ipsi Demetrio felix, ut quæ exscribendo mea catina sibi laudem & notitiam apud Cæs. consecuta sit. 3 Tito & Domitiano. 4 Obiit florenti jam ætate & viridi. 5 Novendecim natus annos. 6 Ne tamen non liber moreretur, cavimus *we provided.* 7 Febris quæ *πυρετός*, sive illa fuerit mentagra, quæ supra Epigr. 8 Moriens agnovit beneficium meum, quo eum ex merito suo liberum esse pronuntiaveram. 9 Sic enim liberti eum, a quo mamulilli sunt, appellare soliti.

Ad Lycorim. CIII.

Qui pinxit Venerem tuam, Lycori,
Blanditus, puto, pictor est Minervæ.

Pictor, qui pinxit Venerem tuam Lycori, blanditus est Minervæ Veneris quondam de pulchritudine æmulæ, adco deformem pinxit. vel, puto, id est ut videtur; pictor est Minervæ, cui similior imago tua Lycori, quam Veneri, Pictor insuper in Minervæ clientela sunt. hinc acumen Epigr. 41. lib. 5.

Ad Scævola. CIV.

Si dederint superi decies mihi millia centum;
Dicebas nondum, Scævola, * factus eques:
Qualiter o vivam, quam large, quamque beate!
Riserunt 2 faciles & tribuere dei.
Sordidior multo post hoc toga, penula pejor:
Calceus est sartæ terque quaterque cute;
3 Deque decem plures semper servantur olivæ;
Explicat & cænas unica mensa duas;

D 3

Et

*Et 4 Vejentani bibitur fax crassa rubelli;
 Asse cicer tepidum constat, & 5 asse Venus.
 6 In jus, o 7 fallax atque 8 inficiator eamus:
 Aut 9 vive, aut decies, Scævola, 10 reddere Deis.*

1 Eiusdem argumenti est hoc cum Epigr. C. quod vide.
 * Alii non iustus, id est non plenum & iustum assequutus centum equitis, qui quadringenta Sestert. id est nostræ monetae, 3125. lib. 2 O facile dare prava deos! 3 Ex 10. olivis major pars reservatur in proximam cenam. Vide Juven. Sat. 14. v. 127. 4 Faculentum & turbidum vinum a Vejentibus in Italia. 5 Illi plebeja contento. 6 E formula vocandi in jus. 7 Qui vovisti te laute victurum si, &c. 8 Qui sordide vivendo non agnoscit se ex voto accepisse quod accepit. 9 Laute, genialiter, vide Epigr. 16. supra num. 4. 10 Quando iis non uteris. vel, ut liberius vivas, quod prius fecisti.

De Spectaculo. CV.

1 **P**lecto quod iuga 2 delicata collo
 Pardus sustinet, 3 improbeque 4 tigres
 5 Indulgent patientiam flagello:
 Mordent aurea quod lupata cervi,
 Quod frenis 6 Libyci domantur 6 arsi,
 Et 7 quantum Calydon tulisse fertur,
 Pareat 8 purpureis aper capistris:
 Tarpes 9 effeda quod trahunt bisontes,
 Et 10 molles dare iussa quod choreas
 Nigro bellua nil negat magistro;
 Quis spectacula non putet deorum?
 * Hoc transit tamen, ut minora, quisquis
 Venatus humiles videt leonum,
 11 Quos velox leporum timor fatigat.
 Dimittunt, repetunt, amantque captos,
 Et securior est in ore præda,
 Laxos cui dare, perviosque rictus
 Gaudent, & timidos tenere dentes;

Mollem

*Mollem frangere dum pudet rapinam:
 Stratis cum modo venerint iuvenis.
 12 Hæc clementia non paratur arte,
 Sed norunt cui serviunt leones.*

1 Pardi enim & pantheræ variegati & maculosi. 2 Mollia, purpurea, serica, ut mox n. 8. 3 Ferores, rabidæ. vel, quod nemini probabile erat passuras tigres. 4 Vide Ep. 18. lib. spect. 5 Patiuntur flagra. 6 Vide Liphium Elect. 2 cap. 4. contententem leones a Romanis tum rudibus obvia notaque voce dictos fuisse *Lybicos Ursos*: ut et elephantem, *hovem Lucam*; Struthionem, *passerem marinum*. contra quem ex Plinii autoritate, lib. 8. cap. 36. & 58. doctè differentem, cum alii plurimi autores, tum hic facit locus, ubi inductione cæterarum ferarum, inter quos & ursum, ascenditur distincte ad leones. 7 Vide Ep. 15. lib. spect. num. 1. 8 Supra num. 2. 9 Currus Britannicos. 10 Quod Elephas saltans patreitori suo ex Æthiopia. Epigr. 77. lib. 6. * Hæc tamen omnia superat leporum lusus per rictus leonum. 11 Supra Epigr. 7, 15, 23, 45, 49, 52, 61. 12 Vide argumentum huius Epigr. supra Ep. 15. huius lib. & Ep. 17. lib. spect.

Ad Ovidium. CVI.

IN Nomentanis, 1 Ovidi, 2 quod nascitur agris,
 Accipit quoties tempora longa merum,
 Exiit annosa mores nomenque senectas;
 Et quicquid voluit, testa vocatur 3 anus.

1 Quinste Ovid. ad quem alibi sæpe. 2 Vinum ex agro meo Nomentano, ubi vetustate decoctum maturuerit, videri potest exuisse nomen patrum (recens enim vinum Nomentanum audiebat durum & insuave) atque naturam austeram, cum vinis vel optimis contendere, & Optimianum dici, vel Falernum vel aliud quodcumque addito amphora titulo commendatur. 3 Metonym. cadus seu amphora vetusta, vide supra Epigr. 40. num. 1.

Ad Rufum. CVII.

IN Neerponis aquam subinde, Rufe,
 Et si cogeris a sodale, raram

D 4

Delu-

*Deluti bibis 2 unciam Falerni,
Nunquid pollicita est tibi beatam
Noctem Nævia, 3 sobriusve mavis
Certa nequitiæ sutationis?
Suspiras, retices, gemis: negavit.
Crebro ergo bibas licet 4 trientes,
Et durum jugules mero 5 pudorem.
Quid parcis tibi Rufe? 6 dormiendum est.*

1 Parce bibebat Rufus idque dilutum unde coniciens Poëta expectasse illum amicam, atque adeo veritum ne immo- dico Lyzi vento extingueretur Veneris ignis, quærit an Nævia (quæ illi semper in ore, supra Epig. 69.) noctem promississet, ex suspiriis illius & silentio negasse autmans, ad largiorem potationem invitat. utpote majora pocula & merum quæ curas dissipet repulsæque molestiam obruat, ex præcepto Ovidii 2. Remed. plurima sumas. Ut stupeant multo corda soluta mero. 2 Duodecimam partem sextarii, supra 28. num. 2. 3 Lenis alit flammæ. 4 Triens est tertia sextarii pars quatuor cyathos seu uncias continens. 5 Alii dolorem. vincas scilicet desiderium vino. 6 Tibi soli cubandum in vacuo toro. fume itaque somni poculum, postquam amica non veniet, supra Epig. 72.

§ Ad Lucium Iulium. CVIII.

*Sæpe mibi dicis, Luci clarissime Iuli,
Scribe aliquid 1 magnum: desidiosus homo es.
2 Ocia da nobis: sed 2 qualia fecerat olim
3 Mæcenas Flacco, Virgilioque suo:
Condere victuras tentem per sæcula 4 curas,
Et nomen 5 flammis eripuisse meum.
6 In steriles campos noluit iuga ferre iuveni:
7 Pingue solum lassat, sed iurat ipse labor.*

1 Epicum & perpetuum carmen. 2 Agros & pecunias, quo Muls vacem non de Iodice paranda Sollicitus. 3 Locupletavit Clinius Mæcenas Virgilium, Horatium, &c. 4 Carmina, alii leg. Chartas. 5 Ut ultra rogos & cineres superstit. 6 Mulsæ non libenter arant litus, non amant studia, Præmia si tollas.

las. 7 Optimum quidem solum versare fatigat agricolam, sed amplissimæ segetis spes alit, non minus magni operis Poëtam fructus & præmii spes.

Ad Gallum. CIX.

*1 Et tibi, sitque precor, multos crescatque per annos
Pulchra quidem, verum Transiberina domus.
At 2 mea Vipscanas spectant cœnacula laurus;
Factus in hac ego sum jam regione senex.
Migrandum est, ut mane domi te, Galle, salutem:
3 Es tanti, vel si longius illa foret.
Sed 4 tibi non multum est, unum sit præsto rogatum:
Multum est, hunc unum si mibi, Galle, nego.
5 Ipse salutabo decima vel serius hora:
Mane tibi pro me dicat avere liber.*

1 Geminum huic erat 72. Epigr. supra. 2 Scalas habito tribus, in cœnaculo prope porticum M. Vipscani Agrippæ lauris opacam. 3 Et ejus quidem pretii ac meriti es ut tibi hoc officium præstem, etiam si ulterius sit migrandum. 4 Non multum tibi erit honoris ex me unico cliente multis, qui te comitantur addito: multum mihi hæc qualiacumque scribenti detereretur ocii, si salutandi officio vacarem, supra Epigr. 71. num. 11. & Epigr. 25. lib. 11. 5 Ipse te veniam salutatum inter cenandum, vel a cœna; interim pro me salutatorem matutinum capias hunc libellum.

§ De Catella Publii. CX.

*1 Issa est passere 2 nequior 3 Catulli.
Issa est purior osculo columba.
Issa est blandior omnibus puellis.
Issa est carior Indicis lapillis.
Issa est deliciæ catella Publii.
Hanc tu, si queritur, loqui putabis.
4 Sentit tristitiamque gaudiumque.
5 Collo nixa cubat, capitque somnos,
Ut 6 suspiria nulla sentiantur.*

Et desiderio coacta 7 ventris,
 8 Gutta pollia non fefellit ulla:
 Sed blando pede fufcitatur, toroque
 Deponi rogat, & monet 9 levare.
 Castæ tantus inest pudor catellæ:
 Ignorat Venerem: nec invenimus
 Dignum tam tenera 10 virum puella.
 11 Hanc ne lux rapiat fuprema totam,
 Picta Publius exprimit tabella,
 In qua tam fimilem videbis Ifsam,
 Vt fi tam fimilis fibi nec 12 ipfa.
 Ifsam denique pone cum tabella:
 Aut utramque putabis efle veram,
 Aut utramque putabis efle pictam.

Et pictura ejusdem. 1 Nomen catellæ Publii. 2 Lascivior. 3 Lesbicæ pass. cufus nequitiam & mortem canit Catullus. 4 Sentit hos affectus in Domino, atque illi trilli condoleat, hilari lasciva congratulatur. 5 Collo Domini seu gremio innixa dormit Fr. Modius legit ex codice Weidneri nexa Epist. 33. 6 Respirationes. 7 Ejciendi. 8 Præstitit munditiem lecto, neque ejus contaminavit stragula. 9 Alvi seu vesicæ onere lev. alii legunt, lavari. 10 Cotachresis. 11 Ut mortuæ fupersita memoria, curavit Publius illam pingi. 12 Fr. Modius ex ejusdem Weidneri libro reponit, Ifsa. Confirmat, Ia. Rutgerfius, lib. 6. var. lect. cap. 11.

Ad Velocem, CXI.

Scribere me quereris, Velox, epigrammata longa,
 Ipse nihil scribis: tu breviora facis.

E virtutibus epigrammatum altera est Brevitas, hanc in Martiale cum essent qui carperent, respondet nescio cui Veloci Poëtæ brevia sua epigrammata esse potiora illius nullis.

§ Ad Regulum. CXII.

Cum tibi sit fopbie par fama, & cura deorum,
 Ingenio pietas nec minor ipfa tuo.

Igno-

Ignorat meritis dare munera, qui tibi librum.
 Et qui miratur, Regule, tburæ dari.

Ne munera mittas fupervacanea, ut fœminæ arma, rustico libros &c. præcipit Seneca. Hic Poëta (missis ad Regul. epigrammatum libro & thuris forte libra) muneribus pompam addit convenientia munerum cum ejus cui dantur eruditione & pietate. sed de hoc Regulo vide Plin. Epist. ult. lib. 2. & lib. 6. Epist. 2.

In Priscum. CXIII.

Cum te non nossem, dominum regemque vocabam:
 Cum bene te novi, jam mihi Priscus eris.

Te prius mihi non notum pro munifico patrono & claro viro honorifice salutabam: postquam vero mihi innotueris, familiarius te appello & mero nomine saluto. Epig. 68. lib. 2.

Ad Lectorem. CXIV.

Quacunque lusi juvenis & puer quondam,
 2 Apinasque nostras, quas nec ipsa jam novi;
 3 Male collocare si bonas voles horas,
 4 Et invadebis ocio tuo lector,
 A Valeriano Pollio petes Quinæio,
 Per quem 5 perire non licet meis nugis.

1 Epigrammata quæ mihi olim puero exciderunt, venalia sunt apud Q. Poll. Valer. 2 Nugamenta carminum. Apinas autem ut & Tricas Apuliæ oppidula fuisse vilia scribit Plinius lib. 3. cap. 11. a Diomede tantam per ignominiam eversa ut in proverbii ludibrium abierint. Cum vero Græce dicantur ἀφάνειαι, unde & Affania, cur non ab ἀφάνειν ducamus, ut ad Tricas a τρεῖς? 3 Modesta extenuatio. 4 Nec fines ocium abire sine malo. 5 Exscribi enim facit, venditque.

Ad Faustinum. CXV.

Hos tibi vicinis, Faustine, Telesphorus hortos
 Fanius, & breve rus, udaqne præta tenet.

D 6

Con-

*Condidit hic natæ cineres, nomenque sacravit,
Quod legis Antulla, 2 dignior ipse legi.
Et Stygiæ æquum fuerat patrem ipse sub 3 umbras:
Sed quia non licuit; vivit, ut ossa colat.*

1 Faustine, Telephorus Fœnius vicinus tuus (forte in agro Tiburtino. vide Epigr. 57. lib. 4. Diis manibus filia suæ Antullæ immatura morte præcepte consecravit hunc agellum, in quo cineres & ossa filia condidit. 2 Turbato mortalitatis ordine & satis male judicantibus titulum filia pater tumulo inscripsit, quod officium ex naturæ ordine patri præstitisse filiam æquius fuerat. 3 In Anglicano esse testatur Lupinus. pater irat ut umbras. Quid si, irat ad umbras? Ia. Rutgersius, Ad Stygiæ æquum fuerat pater irat ut umbras. P. Scriv. Scaligerum secutus, Et Stygiæ æquum fuerat pater ire sub umbras. ut sit Hellenismus, πᾶσι δίκαιος ὢν ἰαίω.

In Procillum. CXVI.

1 *Quædam me cupit, invidet Procille,
* Toto candidior puella cygno.
Argento, nive, lilio, ligustro:
2 Iam suspendia seva 3 cogitabis:
Sed quandam volo nocte nigriorem,
Formica, pice, graculo, cicada.
Si novi bene te Procille, 4 vives.*

1 Procilli invidiam ludificatus, candido eum letoque nuncio usque ad suspendium contristat, nigro mox tristitque rescit & a suspendio revocat. * Alii levo. 2 Transpositus hic versus, qui in vulgatis lib. sextus est, in locum quarti concinnior est. 3 Alii cogitabas. 4 Alii vivis.

De Antulla. CXVII.

1 *Hoc 2 nemus æterno cinerum 3 sacravit honore
Fœnias, & cuti jugera pauca soli.
Hoc tegitur cito raptæ suis Antulla sepulchro:
4 Hoc erit Antullæ mistus uterque parens.*

5 Si

5 *Si cupit hunc aliquis, moneo ne speret agellum:
6 Perpetuo dominis serviet iste suis.*

MS. Bodl. Epitaphium Antulla. 1 Ejusdem argumenti cum Epigr. CXV. 2 Agellum cum ludo qui religionis causa sepulchris additus. 3 In usum & honorem sepulchri in æternum sacri. 4 Eodem monimento condebantur & more sanguine propinqui, conjuges, amici, &c. 5 Ne alienetur hic agellus. H. EXT. N.S. hæredes externos ne sequatur. 6 In æternum sacra bitur, in usum familiaris sepulchri.

In Lupercum. CXVIII.

*Occurris quoties, Luperce, nobis:
Vis mittam puerum subinde dicis,
Cui 1 tradas epigrammaton libellum,
Lectum quem tibi protinus remittam?
Non est, quod puerum, Luperce, vexes,
Longum est, si velit ad 2 Pyrum venire,
Et 3 scalis habito tribus, sed altis.
Quod quæris, propius petas licebit:
4 Argi nempe soles subire 4 letum.
5 Contra Cæsaris est forum taberna,
6 Scriptis postibus hinc & inde totis,
Omnes ut cito perlegas Pœtas.
Illinc me pete; 7 ne roges Atreædum:
Hoc nomen dominus gerit taberna.
8 De primo dabit, alterove nido
9 Rasum pumice, purpuraque cultum
10 Denarius tibi quinque Martialem.
Tanti es, ais? 11 sapias Luperce.*

1 Mutuo. 2 Alii regionem urbis esse volunt, alii insigne ædium, alii leg. ad pilam. ut Ep. 23. lib. 5. 3 In cenaculo, vel tertio tabulato, ut supra Ep. 109. num. 2. 4 Tmesis Argiletum. supra Ep. 4. num. 1. ab argilla, vel Argi letho; qui ibi ab Euandro cæsus fertur. 5 E regione fori Julii est taberna bibliopola. 6 Postes, columnæ. pilæ bibliopolarum inscri-

D 7

inscripta gerebant nomina librorum venalium. 7 Ne sit opus querere, quis meos libros habeat venales, Atrethus vocatur bibliopola. alii legi volunt *me possas Atrethum*, id est ab Atretho. 8 De summo forulo, capsa, seu armario. in primis autem vel summis nidis optimi recondebantur libri, in imis seu ultimis libri parvæ æstimationis. 9 Supra Epig. 67. num. 12. 10 Quibus fere æquivalent 40 e nostris. Sed denarius erat duplex, vetus, qui 8. den. ob. c. novus, qui 7. den. ob. 11 Ironice collaudat hominis sordes, cui pro vili habetur ingenium & labor Poëtæ.

Ad Cæcilianum. CXIX.

Cum legisse satis non est epigrammata centum,
Nil illi satis est, Cæciliane, mali.

Per modestiam extenuat tus epigrammata, tanquam mala sint, simulque excusat libri longitudinem: ex mente Callimachi apud Athenæum lib. 3. cap. 1. τὸ μέγα βιβλίον ἴσον πῶ μεγάλα κακῶ, numerum autem perfectum ponit 100. cum sint 119.

LIBER II.

LIBER II.

Martialis Deciano suo S.

Quid nobis inquis, cum epistola? parum-
ve tibi præstamus si legitimus epigram-
mata? Quid hic porro disturus es, quod
non possis versibus dicere? 2 Video quare tragœ-
di epistolam accipiant, quibus pro se loqui non li-
cet. epigrammata Curione non egent, & contenta
sunt sua, id est, mala lingua: in quacunque pa-
gina visum est, Epistolam faciunt. 3 Noli ergo, si
tibi videtur, rem facere ridiculam, & togam sal-
tanti inducere personæ. 4 Denique videas, an te
delectet contra retiarium ferula. 5 Ego inter illos
sedeo qui protinus reclamant. 6 Puto me hercu-
le, Deciane, verum dicis. Quid, si scias, cum qua,
& quam longa epistola negotium fueras habiturus?

Itaque

1 Hæc omnia usque ad *reclamant* ex persona Deciani,
quem facit Poëta mirantem & reprehendentem quod episto-
lam epigrammatis suis præfigat. 2 Tragœdi certe, si quid
esset quod principem & populum vel monitos vel rogatos
vellent, epistolam exhibebant, quam vocalissimus aliquis Cu-
rio, qui theatra is quasi præconis officio fungebatur, clara
legebat voce. hoc fecerunt illi ex necessitate, quod iis in
dramatico poemate, quæ extra scenam & argumentum es-
sent, loqui non liceret, hoc tibi, o Martialis in epigrammatis
tuis non æque necesse est, quæ quasi epistolæ sunt. 3 Noli
indecore & absurde mimo inducere togam (qui gravitatis
cultus est) id est epigrammati epistolam, poemati orationem
solutam. legitur &: *in toga saltanti inducere personam*. 4 Ne-
que te putes epistola magis munitum adversus maledicos,
quam si quis myrmillo contra retiarium ferula pro ense pu-
gnaret. 5 Ut enim spectatores illiusmodi myrmillonis in-
consideratam audaciam averfati reclamarent, ita inter alios &
ego tuam hanc temeritatem epistola nullatenus efficaci te
defeu-

Itaque quod exigis fiat. Debeunt tibi, si qui in hunc librum incidere, quod ad primam paginam non lassus pervenient.

defendere conantis. 6 Respondet Martialis & sane perlongam scripturus eram epistolam: sed a te monitus consilium muto, neque lectorem longa epistola fatigabo.

Ad librum suum. I.

TEr centena quidem poteras epigrammata 1 ferre:
Sed quis te 2 ferret, perlegeretque, liber?

At nunc 3 succincti quæ sunt bona * disce libelli.

Hoc primum est, 4 brevior quod mihi charta perit.

5 Deinde, quod hæc una peraget librarius hora,
Nec tantum nugis serviet ille meis.

Tertia hæc est, quod si cui forte legeris,
Sis licet usque malus, non odiosus eris.

6 Te conviva leget misto quincunce: sed ante

Incipiat positus quam tepuisse calix.

Esse tibi tanta cunctus brevitate videris.

Hæc mihi, quam multis sc̃ quoque longus eris!

1 Capere. 2 Pati, tolerare. 3 Brevis libri commoda. MS. Bodl. nosce. 4 Minus infumo & perdo chartæ, modeste. 5 Librarius citius transcribet hæc, ut melioribus vacet exscribendis. 6 Inter pocula legeris, vide Epigr. 19. l. 10. & perlegeris minori spacio quam vinum aqua calida in quincunce quinque cyathorum capaci dilutum frigescat. Hyperb.

Ad Cæsarem Domitianum. II.

ICreta dedit magnum, majus dedit Africa nomen,
Scipio quod victor, quodque Metellus habet.

Nobilis domito tribuit Germania Rheno,

2 Et puer hoc dignus nomine, Cæsar, eras.

3 Frater Idumeos meruit cum patre triumphos:

Quæ datur ex 4 Dacis, laurea, tota tua est.

1 L. Me-

1 L. Metellus devicta Creta; Pub. Cornel. Scipio devicta Africa, nobilia assecuti sunt cognomenta: Domitianus vero debellatis Cæcis Dacisque nobilius meruit cognomen, Daciei scilicet & Germanici. Illi enim singula, hic bina; illi Crentenses pigros ventres & distinctos Atros, hic Germanos bellicosos, 2 *Ægus Aïenos*. 2 Domitianus juvenis admodum expeditionem suscepit in Germanias. Sueton. lib. 8. cap. 2. sed neque necessariam neque utilem. 3 Pater tuus Vespasianus cum filio Tito de Hierosolymis triumphavit, tu de Cæcis Dacisque solus. 4 Alii Cæcis.

§ Ad Sextum. III.

Sexte, nihil debes; nil debes, Sexte, fatemur.

Debet enim, si quis solvere, Sexte, potest.

Vere jactat se nihil debere qui non est solvendo. Debitores enim inopia excludit actionem.

In Amianum. IV.

O Quam blandus es, Amiane, matri!
Quam blanda est tibi mater, Amiane!

Fratrem te vocat, & soror vocatur.

Cur vos nomina nequiora tangunt?

Quare non juvat hoc, 2 quod estis, esse?

Lusum credidisti hoc, jocunque? non est.

Mater quæ cupit esse se sororem,

Nec matrem juvat esse, nec 3 sororem.

1 Amianum incesti arguit, quod relictiis nativis nominibus matrem hic sororem, filium illa fratrem appellet. quibus nominibus amatores & amicæ se mutuo vocent. vide Lips. Antiq. Lect. lib. 3. & Epigr. 20. lib. 12. Epigr. 65. lib. 10. 2 Mater & filius. 3 Sed amicam.

§ Ad Decianum. V.

NE valeam, si non totis, Deciane, diebus,

Et tecum totis noctibus esse velim.

Sed 2 duo sunt, quæ nos distinguunt, millia passum;

Quatuor hæc sunt, cum rediturus eam.

Sepe

Sape domi non es: cum sis quoque saepe, negaris.

Vel tantum 3 caussis, vel 4 tibi saepe vacas.

Te tamen ut videam, duo millia non piget ire;

Ut te non videam, quatuor ire piget.

1 Jurandi formula, ut, *ne vivam, dispeream.* 2 Intercapedo & spacium, mille passuum, qui 4 mihi sunt redeunti nec te convenienti, Ep. 23. lib. 5. 3 Clientum causis. 4 Tuis studiis, vel balneis, coenis seu valetudini curandæ.

§ Ad Severum. VI.

1 *Nunc, edere me jube libellos.*

Lectis vix tibi paginis duabus,

Spectas 2 ἐσχατοκάλιον Severe,

Et longas trabis 3 oscitationes.

Hæc sunt, quæ relegente me solebas

4 Raptâ exscribere, sed 5 Vitellianis.

Hæc sunt, singula quæ sinu ferebas

Per convivia cuncta, per theatra.

Hæc sunt, aut meliora siqua nescis.

6 Quid prodest mihi tam macer libellus,

Nullo crassior ut sit umbilico,

Si totus tibi triduo legatur?

7 Nunquam delicie supiniore.

Lassus tam cito deficiis viator,

Et cum currere debeas 8 Bovillas,

9 Inter jungere quæris 10 ad Camœnas.

11 *Nunc, edere me jube libellos.*

1 Indignantis & exultantis formula Ironica, quæ Severi deludit fastidium: prius quidem singula epigrammata collaudantis atque ut ederentur suadentis, collecta vero jam & edita cum fastidio deicientis. 2 Τὸ ἐν ἐσχάτῳ κάλῳ γεγραμμένον. imum chartæ scapum chartæ imæ adglutinatam. Ultimam autem libri partem subinde spectare impatientis est lectoris. 3 Lassitudinis & fastidii indicium est repandiculus oscitatio. 4 Alii Raptim scribere. 5 Pugillari-
bus

bus luteis vitello ut credo illitis, quibus res lasciva & elegantiores scribebantur. Alii a Vitellio nescio quo, inventore dictos volunt. Ep. 8. & p. l. 14. 6 Quotum studii brevitati? frustra curavi ut liber tenuis esset nec umbilici (de quo Ep. 67. lib. 1.) crassitudinem excederet, si tamen tu delicatus & supinus lector triduum illi legendo infumas. 7 Alii, Nusquam. ut. Ep. 4. lib. 1. Nescis, heu nescis domina fastidia Roma, &c. 8 Oppidum in via Ariciana, non longe a Roma. 9 Male legitur Iter jungere, jugo solvere equos seu boves refectionis gratia. est autem Allegoria. brevem librum non uno decursu perlegis, verum in itinere hæres & pausam oliscans interponis. 10 Ad lucum & templum Camœnarum extra portam Appiam. sed vide Ph. Cluverii Italiam. lib. 3. cap. 4. 11 Epanalepsis Ironica, supra num. 1.

§ In Attalum. VII.

DEclamas 1 belle; causas agis, Attale, belle,
Historias bellas, carmina bella facis.

Componis belle mimos; epigrammata belle;

Bellus grammaticus, bellus es Astrologus.

Et belle cantas, & saltas, Attale, belle.

Bellus es arte lyrae, bellus es arte pile.

Nil bene cum facias, facis attamen omnia belle.

Vi dicam quid sis? magnus es 2 ardelio.

1 Vide Ep. 10. lib. 1. 2 Πολυπράγμων, a buste body. ut lib. 1. Epig. 80. multa agendo nihil agens, qui ut videatur aliquid esse in omnibus, nihil est in singulis. nusquam enim est qui ubique est. Seneca Epist. 2. Alii ab ardore & imperu multa tentantis, nihil prosequentis: alii ab ardeola avi quæ in volatu multum movet, parum promovet, diductum volunt. Sunt qui Ardeliones mimorum genus fuisse volunt. vide Epigt. Græca κηφ. μβ.

Ad Lectorem. VIII.

1 *Si qua videbuntur chartis tibi, lector, in istis,*
Sive obscura nimis, sive Latina parum:

Nors

*Non meus est error; nocuit librarius illis,
Dum properat versus annumerare tibi.
2 Quod si non illum, sed me peccasse putabis;
Tunc ego te credam cordis habere nihil.
3 Ista tamen mala sunt. 4 quasi nos manifesta negemus:
Hæc mala sunt: sed tu non meliora facis.*

1 Poëta per jocum & ut tentet leſoris cum ingenium tum candorem, epigrammatum suorum vitia, quasi a se amovens in libratorum negligentiam & errorem confert. 2 Quod si meam hanc, quæ tamen vulgaris est authorum excusatio, non admiseris, neque ego te pro cordato & candido lectore habebō. jam sumus ergo pares. 3 Urget leſor sed ipsa carmina mala sunt, quod non tam ab operarum errore, quam ab auctoris vitio. 4 Aperit se Poëta, & fateatur mala quidem esse hæc, sed & illos provocat ut meliora, si possint, scribant; sin minus, his utantur. hæc animo æquiore accipiant. Epigr. 92. lib. 1. quia & se minatur censorem non minus in illos rigidum, si scripserint. 10. Rutgerius legit: *quo si manifesta negemus.*

De Nævia. IX.

*Scripti, rescripti nil Nævia, non dabit ergo.
Sed puto, quod scripsi legerat. ergo dabit.*

Non desperandum quod non rescripserit Nævia; sperandum potius, quod meas legerit tabellas. ex præcepto Ovidii 1. de arte, unde & hoc sumpsit Mart. *Legerit, & nolit rescribere: cogere noli: Tu modo blanditias fac legat ipsa tuas. Quas voluit legisse, volet rescribere lectis, &c. unde & quidam habent. Sed puto, quod scripsi, legerit.*

In Posthumum. X.

*B Asia dimidio quod das mihi, Posthume, labro,
Laudo: licet demas hinc quoque dimidium.
Vis dare majus adhuc, & menarrabile munus?
Hoc tibi habe totum, Posthume, dimidium.*

Non ego te superbum cenſeo aut minus humanum, quod me altero labro (ut Epigr. 22. infra) vel levī basiō (qui salutandi

sutandi mos Romanis) excipis, contentus ero vel quarta oculi parte, imo beatus nulla. notatque Posthumi (quisquis ille fuerit) impuram animam atque os impudicum *ἐν τῷ τῷ αἰδοῖα λείπεν καὶ μὴ ζῶν.*

Ad Rufum de Selio. XI.

*Quod fronte Selium nubila vides, Rufe,
Quod 1 ambulator porticum terit serus;
2 Lugubre quiddam quod tacet piger vultus;
3 Quod pene terram tangit indecens nasus;
Quod dextra pectus pulsât, & comam vellit,
Non ille amici fata luget, aut fratris,
Uterque natus vivit, & precor 4 vivat.
Salva est & uxor, 5 sarcinaque, servi que:
Nihil colonus, villicusque decoxit.
Mæroris igitur causa quæ? 6 domi cænat.*

1 Mox. Ep. 14. 2 Quod mæsto vultu tacitus præ se fert luctum. MS. Bodl. languore quodam. 3 Quod demisso sit vultu capiteque deſeſſo. 4 In avari Selii impendium. 5 Opus, nummi, quæ majore domus gemitu, majore tumultu Planguntur quam funera. 6 Selii cœnipedæ mæſtitia & luctus causam esse domicinium.

§ In Posthumum. XII.

*Esse quid hoc dicam, quod olent tua basia myrrham,
Quodque tibi est nunquam non alienus odor?
Hoc mihi suspectum est, quod oles bene, Posthume,
semper:*

Posthume, 2 non bene olet, qui bene semper olet.

1 Animæ foetorem & oris spurcitiem dissimulare voluit. Post. diaphanum & unguentorum accito odore sub assiduo hujusmodi odore suspicatur Poëta latere ulcus, vomitum, aut tetius quippiam. supra Epigr. 10. 2 Accastor, mulier bene olet, ubi nihil olet. Plaut. Mostell. vide Epig. 55. lib. 6.

Ad Sextum. XIII.

ET *judex petis, & petis patronus.
Solvus censeo, Sexte, creditori.*

Præstat absque lite creditori solvere, ne unum subterfugiens in tres incidas, namque munere palpiandus judex, (atque obiter corrupta taxat judicia) munus aliud tibi extorquebit patronus, & creditori tandem ex lege & sententia solvendum est.

Ad Paulinum de Selio. XIV.

Nil intentatum Selius, nil inquit inausum,
Cenandum quoties jam videt esse domi.

Currit 1 ad Europen, & 2 te, Pauline, 3 tuosque
Laudat Achilleos, sed sine fine, pedes.

4 Si nihil Europe fecit, tum Septa petuntur,
Si quid 5 Phyllirides præstet, & Aesonides.

Hinc quoque deceptus 6 Memphisitica templa frequentat.
Assidet & 7 cathedris 8 mastia 9 juvenca tuis.

Inde petit 10 centum pendentia tecta columnis;
Illinc 11 Pompeii dona, nemusque duplex.

Nec fortunati spernit, nec balnea Faustii,
Nec 12 Grylli tenebras, 12 Aoliamque Lupi.

Nam 13 thermis iterum cuncti, iterumque lavatur;
Omnia cum fecit, sed 14 renuente Deo;

Lotus 15 ad Europes tepide buxeta recurrit,
Si quis ibi serum carpat amicus iter.

16 Per te, perque tuam, vector lascive, puellam,
Ad cœnam Selium tu, rogo, Taure, voca.

1 Modo Epig. 11. 2 Ad Campum Martium, in quo porticus plurimæ variis picturis insignes, & in his Europæ a Jove tauro vectæ. 3 Frequenter exercitii loca in campo Martio, atque ibi te a pedum celeritate in cursu confert Achilli, qui *πόδας ἄνυσ*. 4 Si in porticibus, quæ juxta exercitiorum loca, non reperiat invitatore, transfert se ad loca tabulis vallata, in quibus P. R. fustigia laturus clauderetur, quæ loca

loca a similitudine *septa* & *ovilia* appellabantur, vide quæ ad Juv. 6. Sat. v. 530. 5 Juxta septa erat templum Neptuni cum porticu, in qua depicta fuit historia Argonautarum, & in his, Chironi filii Neptuni ac Phyllires; atque Jasonis Ælone nati. 6 Templum Isidis, cujus sacra ex Ægypto (in qua nobilissima civitas Memphis) Romam translata, in campo Martio prope septa. hoc templum Tiberius everterat, sed nomen loci manebat, vel ab alio Imp. inflauratum erat. 7 Subsellis. 8 Propter virum Osirim amissum & inventum tandem apud Phialam laceratum. 9 Isis dea ex Jo Inachi filia a Jove compressa & in vaccam mutata. 10 Porticum hanc C. columnis innixam alii Corinthiam Cn. Octavii; alii Viplanam fuisse autumant. 11 Porticum Pompejam, prope quam lucus & duo horti. 12 Tenebrosa balnea Grylli, & excelso loco posita, vel frigida balnea Lupi, vide Epigr. 60. lib. 1. & infra Epig. 78. 13 In thermis proprie sudabatur, ut in balneis lavabatur. 14 Nullo Campi Martii favente numine, quod Selium cœna beet. 15 Ad porticum Europæ, supra n. 2. juxta quam erant tepentes post meridiem buxi. Ep. 20. lib. 3. 16 O Jup. qui tauri induisti formam, rogo te per te & Europam tuam, interfice huic Selium, ut apud te cœnet, alludit autem ad morem Græcorum, qui dicebant cenaturos eos apud inferos, qui morituri essent, nota est Leonidæ vox animosa.

In Hermum. XV.

Quod nulli calicem tuum propinas,
Humane facis, Hermæ, non superbe.

Habebant veteres honoratiores maxime in convivii peculiares suos calices: quos aliis interdum propinare, humanitas erat: contrarium, superbie. Invertit hoc Poëta collaudando Hermum, quasi hoc ab illo humane factum sit, ne calice a fœtore oris sui venenato alios offendat. Franc. Luifinus in nominis ambiguitate, quod illi cum Deo Mercurio commune est, joci acumen latere putat, q. d. facis ut homo. &c. vide c. 13. lib. 1. patergon.

§ In Zoilum. XVI.

Zoilus ægrotat, 1 faciunt hanc 2 stragula febrem:
Si fuerit sanus, cocchina quid facient?

Quid

Quid 4 torus a Nilo? quid 5 Sidone tinctus olenti?

Ostendit stultas quid nisi morbus opes?

Quid tibi cum medicis? dimitte 6 Machaonas omnes.

7 Vis fieri sanus? stragula sume mea.

1 Ut videntibus ostenderet stragula, morbum simulat. 2 Tappetia lecto strata. non convenit Grammaticis de stragulis, vesterne an lectorum strata denotent. ego utrumque, namque leonis spoliū Herculi pro lecto & stragulo, apud Senecam: *quoniam abijt tegmen meum. Idemque somno mollis Hercules torus?* 3 Si valeret, non possent videri stragula. 4 Torus e lino Ægyptiaco, & Alexandrina pluma factus. 5 Totus Sidoni tinctus murice, purpureus. legitur & *sidone cinctus*, id est plagis. Angl. *curtaines*. e sindone tincta, olenti murice tinctus. Rutgerius legendum autumat, *quid sidone tinctus olenti*. 1. 6. var. lect. c. ii. & Notis in Martialem ad Scribnerium. 6 Medicos, a Machaone filio Æsculapii, nobilitato ab Homero cum fratre Podalirio. 7 Sapiēs & valebis, deposito stragulorum luxu, sumptisque vilioribus, cuiusmodi mea sunt.

Ad Amianum. XVII.

1 Tonsrix, 2 Subura faucibus sedet primis,

3 Cruenta pendent qua flagella tortorum,

4 Argiletum letum multis obsidet furor.

Sed ista tonsrix, Amiane, non tondet.

5 Non tondet, inquis? ergo quid facit? radit.

1 Tonsoris uxor. 2 Habitat in aditu Suburae, de qua lib. 1. Epigr. 35. n. 5. 3 Hoc loco forte Apollo tortor cultus, Suet. 2. 70. namque hic suspensa flagella, ubi malefici de tergo pendebant poenas. 4 Argiletum furorum tabernis frequens, Ep. 118. lib. 1. *Timesis*. 5 Alii leg. *Non tondet, inquis, ergo quid facit? radit, sive is a sbaaver. radit pecunias, mœchorum, vel glubit. Τέλειες τὰ σκωρία manesque in terminis tonsoris. sic ἔχεις ἐν χαῖν. Soph. cl. in μυστιγὰφ. παροιμία ἐπὶ τῶν ἐπικινδυνῶν πραγμάτων.* inquit, interpretes.

In

In Maximum. XVIII.

1 Capto tuam, pudet bene, sed capto, Maxime, cœnam;

Tu captas aliam, jam sumus ergo pares.

Mane salutatum venio: tu diceris esse

Ante salutatum, jam sumus ergo pares.

Sum 2 comes ipse tuus, tumidæque 3 anteambulo regis:

Tu comes alterius. jam sumus ergo pares.

Esse sat est servum: jam nolo 4 vicarius esse.

5 Qui Rex est, regem, Maxime, non habeat.

1 Ego te pro rege meo & patrono salutabam, comitabar, prolequebar, cœnam hinc promeriturus. neque negabo, me hinc cœnam captate: sed & te video eadem obire officia (namque hoc faciebant potentiores. Juven. 1. Sat. v. 117.) quocirca, cum tibi par sum, renuncio tuæ clientelæ, nolo esse cliens clientis, &c. 2 Comes est, qui latus tegit, honoris gratia: dictus *Exterior* seu *latero*. 3 Anteambulo qui præcedit patronum divitem & potentiorum Poëtis *Regem* dictum. 4 Sive *vicarius* est qui *servo* parat. Horat. 5 Infra Ep. 22.

Ad Zoilum. XIX.

1 Felicem fieri credis me, Zoile, cœna?

2 Felicem cœna, Zoile, deinde tua?

Debet Aricino conviva recumbere clivo.

Quem tua felicem, Zoile, cœna facit.

1 Beat quidem laeta cœna, tua nequaquam, quæ sordida, & digna mendicis qui ad Ariciam & clivum Virbii recumbunt, in qua ditione ludit, ut *convivis* & mendicis communi. 2 Neque celabo quod habet MS. noster; *Felicem? cœnam, Zoile, dando tuam. dispiciat lector.*

De Paullo. XX.

Carmina Paulus emit; recitat sua carmina Paulus.

Nam quod emas, possis dicere jure tuum.

Sic lib. 1. Ep. 30. & lib. 6. Epigr. 12.

E

In

In Posthumum. XXI.

BAsia das aliis, aliis das, Posthume, 1 dextram.
Dicis, utrum mavis? elige. 2 malo manum.

1 Exosculandam. maluit alii simpliciter prehendam tangendamque, quo illud nimis fastuosum sit & Imperatorum proprium. 2 Displacent enim basia spurcioris, supra Epigr. 10. & 12.

De eodem. XXII.

Quid mihi vobiscum, o Phæbe, * novemque sorores.
Ecce nocet vati Musa jocosu suo.
Dimidio nobis dare Posthumus ante solebat
Basia, nunc labro caput utroque dare.

* Nomina cultori perniciosu suo. Ovid. 2. Trist. namque me prius leviter notum dimidio basio salutabat, jam ex carminibus notiozem me toto ore osculatur. quam gratum autem sit illud, docuit Epigr. 10. supra.

De eodem. XXIII.

Non dicam, licet usque me rogetis,
Quis sit Posthumus in meo libello.
Non dicam. 2 quid enim mihi necesse est
Has offendere bastiationes,
Quæ se tam bene vindicare possunt?

1 Ep. lib. 1. n. 1. 2 Cur enim velim illum publicato nomine offendere, cui facile est me, fœdis oculis sub amicitia nomine datis atque adeo mihi non abnuendis, vindicare? Epigr. 94. lib. 7. num. 3. Ita Artemona illa apud Plautum in Alinaria: Nam si domum redieris bodie, osculando ego ulciscar possionum. cum prius dixisset Demænetus, malle se nauteam bibere, quam illam osculari.

In Candidum. XXIV.

Si det iniqua tibi tristem fortuna reatum,
2 Squalidus barebo, pallidiorque reo.

Si jubeat patria damnatum excedere terra,
Per freta, per scopulos exsulis ibi comes.
3 Dat tibi divitias, æquid sunt ista duorum?
Das partem? multum est; Candide, das aliquid?
4 Mecum eris ergo miser. 5 quod si deus ore sereno
Annuerit: felix, Candide, solus eris.

1 Lege quatuor primos versus ex persona Candidi, ut qui sæpe promiserat se comitem fore Martiali, si adversæ res incidissent: Et fateor me hic dissentire ab aliis omnibus interpretibus, qui hæc tribuunt Poëtæ. sed judicet Lector. 2 Reorum propinquis & amicis niveas togas sordidius mutare in judiciis, moris erat, in misericordiæ aucupium. 3 Jam vero fortuna tibi dedit opes, nunquid his me participas? non æquam harum posco partem, quamquam neque hæc iniqua esset postulatione, apud eum qui se mihi toties ingesserat adversarum rerum socium, & cui semper in ore, κοινὰ φίλων πάντων, insia Epigr. 43. sed mihi tu ne teruncium quidem. 4 Ita habeo re quidem amicum (ut ais) paratum in adversis. 5 Sed si dexter tibi affulserit Mercurius & benigne tecum luserit fortuna, tibi soli dives eris.

Ad Gallum. XXV.

Das nunquam, semper promittis, Galle, roganti,
Si semper fallis, jam rogo, Galle, nega.

Quoniam ita lubrica seu præpostera es fidei, ut contrarium semper facias iis quæ promiseris: te mihi verbis negare volo, ita ex utitato dabis.

Ad Bithynicum. XXVI.

Quod 1 querulum spirat, quod 1 acerbum Nævia,
tussit,

1 Inque 2 suos mittit sputa subinde senus:
Jam te 3 rem factam, Bithynice, credis 4 habere?
Erras, 5 blanditur Nævia, non moritur.

1 Tanquam moribunda 2 Alii Tuos. 3 Hæredipeta Nævia, vel marite, cujusmodi Epigr. 11. lib. 1. 4 Illam statim mori-

morituram serio cogitas, Epig. 28. lib. 1. 5 Te falsa spe la-
ctat & morituræ speciem præ se fert, non inmoritura.

De Seliio. XXVII.

L Audantem Seliū, cœnæ cum retia tendit,
Accipe, sive legas, sive patronus agas.
2 Effecle, graviter, 3 cito, 4 nequiter, euge, beate:
5 Hoc volui, facta est jam tibi cœna, tace.

1 Adverte Seliū, quam cœnam captans laudet te vel catina seu libellos recitantem, vel causas agentem. 2 Acclamat tibi, vide Epig. 4. lib. 1. num. 8. Omnibus partibus absolute, plene, perfecte, ut nihil supra. 3 Prompte, ex inopinato. 4 Versute, argute, alii leg. *naviter*. 5 Placet tua acclamatio, inquit recitator, cœnabis mecum, statim Seliū vocati compos tacet. Notatque Poëta cum impudentiam cœniperæ, tum vanitatem recitatoris seu patroni, qua de Pers. 1. Sat.

In Sextillum. XXVIII.

R Ideto multum, qui te, Sextille, cinædum
Dixerit, & digitum porrigito medium.
Sed nec pædico es, nec tu, Sextille, fututor.
2 Calda Vetustilla nec tibi bucca placet,
Ex istis nihil es fateor, Sextille: quid ergo es?
Nescio: 3 sed tu seīs res superesse duas.

1 Licet tibi contemnere eum qui te appellaverit cinædum, & in illius ipsum retorquere id conviciū, porrecto medio digito infam & verpo, qui cæteris contractis curvatisque Priapum repræsentans in cinædorum & mollium notam extendebatur. Ep. 93. lib. 1. adeoque ipsum pathicum indigita. 2 Nec tibi placet sellatricis bucca Ep. 62. lib. 11. & artificis halitus oris. Juven. 10. Sat. v. 238. 3 Potes tamen esse *μάστρος*, vel irrum, uter, nescio.

§ Ad Rufum. XXIX.

R Use, vides illum: subsellia prima terentem,
Cujus & hinc lucet 2 Sardonychata manus.
3 Quæ.

3 Quæque Tyron toties epotavere lacernæ,
Et toga 4 non tactas 5 vincere jussa nives:
Cujus olet toto pinguis coma 6 Marcelliano,
Et 7 splendent vulso brachia trita pilo.
8 Non besterna sedet 9 lunata 10 lingula 11 planta,
11 Coccina 12 non lœsum cingit 12 aluta pedem;
13 Et numerosa linunt 14 stellantem splenia frontem,
Ignoras quis fit? splenia tolle, leges.

1 Orchestram in theatro, inter Senatores ipsum senatorem factum sedentem in primo gradu. Epig. 14. l. 5. sunt qui ad subsellia in iudiciis referunt. Corn. Vitellius 22. legit *terentem*: id est in foro iudicum ubi erant subsella spaciante, & causidicum notari volunt, qualem depingit Juven. 7. Sat. v. 139: & recitatorem, Pers. 1. Sat. v. 15. 2 Annulos induta quibus includuntur Sardonyches aliæve gemmæ. 3 Tyrio bis tinctæ murice vel pluries. 4 Nullo vestigio pressas, puras, *the driven suw*. 5 Fullonis arte dealbara, creata insuper. 6 Unguento confecto a myropola Marcelio, vel Marcellis, nam legitur & *Marcellano*. 7 Pumice, nuce ardentis, *δενταριου* seu pñothro delicati & molles se depilabant levigabantque. 8 Recens, nova indies. Hiraldu legit, *Cuique besterna*. id est nova. ut Persius dixit hesternus. Quiritis pro nobis civibus. 9 Calceo lunato: de quo vide Epig. 50. lib. 1. num. 23. 10 Vinculum calcei, *altis*, fibula argentea seu aurea in calceis a nobilioribus gestata. 11 Senatores primo calceis ex aluta nigra mox (crescente luxu) cerea, galba, mullea, ederacea, coccinea pedes cinxerunt. 12 Non actione calceo pressum, vel pedem non lœsum fasciis ex aluta coccinea subligat delicatus. 13 Et multa emplastra, quæ splenia vocant & adhibentur ad capitis dolorem vel oculorum morbum, frontem ejus tanquam stellis distinguunt. 14 Alii *stellatam*. id est distinctam notis. Tolle splenia, & ex literis fronti ejus inuisti cognosces eum & servo stigmatia & literato. h. e. literis & punctis inulto ad Senatoriam dignitatem evectum.

§ In Cajum. XXX.

M Uua viginti sestertia forte rogabam,
2 Quæ vel donanti non grave munus erat.
E 3 Quippe

*Quippe rogabatur felixque, vetusque sodalis,
Et 3 cujus laxas arca flagellat opes.
4 Is mihi, dives eris, si causas egeris, inquit.
5 Quod peto da, Cai, non peto consilium.*

1 Ut mihi mutuo daret Ep. 165. lib. 5. num. 18. 2 Quam summam vel mihi donasse non fuisset homini tam diviti grave impendium. 3 Cujus arca mota resonat laxis nummis, tanquam flagelli verberare. Flagellare divitias dicuntur (inquit Turnebus lib. 21. c. 4.) qui magnas arcis clausas opes velut verberibus & carceribus coercere. &c. *Infelix strangulat arca divitias.* Papin. 2. Sylv. vide Epigr. 13. lib. 5. & Epigr. 40. lib. 3. 4 Cajus consulit mihi quod olim Titus. Ep. 18. lib. 1. vide & Epigr. 77. lib. 1. 5 Nummos mutuos, non consilium.

Ad Marianum. XXXI.

*Sæpe ego Christinam futui, 1 det quam bene queris:
Supra quod * fieri nil, Mariane, potest.*

1 Dare obsecrum hic verbum est. respondet poeta ex ambiguo. Christinam ita bene dare, ut nihil melius. verum aliud voluit, nempe, ita male dare, ut supra, id est ultra vel iterum, eam non sustineas facere. * *Facere item & fieri turpita sunt.* Ep. 47. lib. 1.

§ In Ponticum. XXXII.

*Is mihi cum Balbo est: tu Balbum offendere non vis,
Pontice, cum Licino est: hoc quoque magnus homo est.*

*Vexat sæpe meum Patrobas confinis agellum:
Contra libertum Caesaris ire times.
Abnegat & retinet nostrum Laronia servum;
Respondes, orba est, dives, annus, vidua.
Non bene, crede mihi, servo servitur amico.
Sit liber, dominus qui volet esse meus.*

Perii, inquit illa apud Comicum, huic ipsi opus patrone est quem defensores paro. actum secum esse exclamat Poeta. liqui-

liquidem iustas intendenti lites adesse noli (quem pro patrono coluerat) Ponticus, non ausus ire contra potentiam magnatum, captansque gratiam divitum. renunciat itaque se servum & clientem servili domino & patrono supra Epigr. 18.

In Philanem. XXXIII.

*Cur non basio te Philani? calva es.
Cur non basio te Philani? rufa es.
Cur non basio te Philani? lusa es.
Te qui basiat, hic Philani, fellat.*

Caput enim tuum (calvum, rufum, luscum) præ se fert Priapum. lib. 9. Epigr. 38. *Est sic lusa licet, &c.*

In Gallam. XXXIV.

*Cum placeat Phileros; tota tibi dote redemptus
1 Tres pateris natos Galla perire fame.
2 Præstatur cano tanta indulgentia cunno,
Quem nec casta potest jam decuisse Venus.
3 Perpetuum di te faciant Philerotis amicam,
O mater, qua nec 4 Pontica deterior.*

1 Propter amorem Philerotis, quem e servitio redemisti, vel quem conduxisti, tota dote tibi a marito defuncto relicta. 2 Tam strenue indulgens libidini luxuriosa anus, quam vel cotius legitimi hac ætate puderet, multo magis adulterii. 3 Ut quam diutissime vivas misere cum Philero tuo, quem ut redimeres, te cum 3. natis ad extremam inopiam & famem redeigisti. 4 Illa duos una scvissima Vipera cœna, &c. Juven. 6. Sat. v. 643. tu vero tres natos fame enecasti, sunt qui legunt Pontica, & intelligunt Medeam.

Ad Phœbum. XXXV.

*Cum sint crura tibi simulent quæ cornua luna,
In rhytio poteras, Phœbe, lavare pedes.*

Cum tibi vulgo diducantur poplites, coeant tali seu plantæ; optime conveniat tibi ad lavandos pedes rhytum seu rhytium, quod vas est ab augusto fundo in larum surgens

instar cornu, de quo Athen. lib. 10. cap. 13. & lib. 11. cap. 2. 5. & 16. ludit autem in paribus *cornu* & *rhyno*, *Luna* & *Phabo*.

§ Ad Pannicum. XXXVI.

- 1 **P**ectere te nolim, sed nec turbare capillos,
Splendida sit nolo, sordida nolo cutis,
2 Nec tibi mitra sum, nec sit tibi barba reorum.
Nolo virum nimium, Pannice, nolo parum.
3 Nunc tibi cura pilis, & sunt tibi pectora setis
Horrida: 4 sed mens est, Pannice, valsa tibi.

1 Non probe virum comas in statione ponentem more fœminarum, nec contra capillos disturbatum. 2 Nec tibi sit nulla barba ad modum fœminarum & effœminatorum Galiorum seu Phrygum, qui mentum depilabant, nec &c. inquit Raderus. vel, nec tibi sit instar mollium illorum mitras gestantium, barba summo cultu nutrita & ad speculum composita, nec tamen contra, promissa & disturbata, ex neglectu vel affectato iqualore reorum. 3 *Hispida membra quidem*, &c. Juven. Sat. 2. vers. 10. 4 Sed animo es glabro. *Catuchrestice* id est molli, parum virili.

In Cæcilianum. XXXVII.

- Q**uidquid ponitur hinc & inde i verris:
2 Mammas suminis, 3 imbricemque porci,
4 Communemque duobus attagenam,
Mullum dimidium, lupumque totum,
Murenæque latus, femurque pulli,
5 Scillantemque alica sua palumbum,
Hec cum condita sunt, 6 madente mappa;
7 Tradantur puero domum ferenda.
8 Nos accumbimus otiosa turba.
Ullus si pudor est, repone cœnam.
Cras te Cæciliane non 9 vocavi.

1 Rapis. 2 Sumen ex papillis porcæ ab edito fœtu occisæ. lib. 13. Epigr. 44. 3 Vertebram demptis costis. Angl. *the chine*. Auriculam P. Scrivenius, quæ imbricem refert. 4 Appositam

positam duobus convivis. 5 Stillantem alicæ, quæ factus erat. vel, natantem in condimento alicæ, quæ sit ex zea. Plin. lib. 10. cap. 8. itaque sua refertur ad alicam, quæ factus erat, vel ad zeam, quæ palumbis cibis. 6 A pinguedine & condimentis ciborum. 7 E more Romano licebat convivis rogata convivoris venia aliquid appositorum secum anferre, vel per alium mittere. 8 Non habentes in quo dentes exercemus. 9 Optime reposuit Domitius vocavi, locutione quidem solata, sensu longe acutiori. q. d. in hodiernum diem te invitavi, non ut hæc in crastinum reservares. repone itaque quæ sustulisti.

In Linum. XXXVIII.

- Q**uid mihi reddat ager, quæris, Line, Nomentanus?
Hoc mihi reddit ager: te Line non video.

Lino exprobranti Martiali secessum in agrum Nomentanum, rogantique quid haberet reditus ex agro tam macro & sterili, respondet Poëta ex inopinato, si nihil aliud, certe se hos fructus ex eo capere, ut careat conspectu Lini, hominis odiosi.

De muneribus Mœchæ. XXXIX.

- C**occina famosæ donas, & ianthina mœchæ.
Vis dare, quæ meruit munera? mitte togam.
Vestis sibi mutuo mittere divitibus Romanis in usu erat. sed cur tu vestimenta purpurea & violacea adulteræ? magis illi conveniret toga missa. meretrices autem ut & adulteræ convictæ in publicum togatæ prodibant, ut dignoscerentur a castis matronis stolis. Epigr. 64. lib. 6. num. 3. & Juven. 2. Sat. vers. 70.

In Tongilum. XL.

- 1 **U**ri Tongilus male dicitur 2 hemitriteo.
Novi hominis * mores: 3 esurit, atque sitis.
4 Subdola tenduntur crassis modo retia turdis:
Hamus & in mullum mittitur atque lupum.
Cacaba 5 saccenitur, quæque 6 annus coxit 6 Optimi:
Condantur 7 parco fusca Falerna vitro.

E 5

Omnes

Omnes Tongilium medici jussere & lavari.
 9 O stultè, febrem creditis esse? gula est.

1 Est enim febris *πυρετός*. 2 Semi tertiana. * Alii *frandes*. 3 Simulat se male habere, quo lautius vescatur turdis & mulis, atque optima bibat vina seti colata. *Sicke for a candle, ora possit*. Morbi simulatione captat furdos & delicias piscium ab amicis mittendas. 5 Defecentur, liquantur, colo transmittantur. sic lib. 12. Ep. 61. *Turbida sollicito transmittere cacyba sacco*. 6 Vide Epig. 27. lib. 1. n. 5. 7 Modico. parvo. propter Falernum indomitum quod non poterat large sumi, ægrotis minime conveniebat. aut ex persona hypocritæ ægroti extenuantis petitionem. 8 Remedium & medicamentum plicis usitatum in febribus. nobis satis præposterum & periculosum. 9 Sic lib. 11. Epig. 87. *Non est hæc tussis, Portbenopæ, gula est*.

§ In Maximinam. XLI.

1 **R**ide, si sapias, o puella ride,
 1 Pelignus puto dixerat Poëta,
 Sed 2 non dixerat omnibus puellis.
Verum ut dixerit omnibus puellis,
Non dixit tibi; tu puella 3 non es.
Et tres sunt tibi Maximina, dentes;
Sed planè 4 piceique, buxeique.
Quare si speculo mihi que credis,
Debes non aliter timere risum,
Quam 5 ventum Spanius, 6 manumque Priscus
Quam cretata timet Fabulla 7 nimbum.
Cerussata timet Sabella 8 Solem.
Vultus indue tu magis severos,
9 Quam conjux Priami, nurusque major.
Mimos 10 ridiculi Philistionis,
Et convivia 11 nequiora vita,
Et quicquid lepidæ procacitate
 12 Laxat 13 perspicuo labella risu.
 Te 14 mæsta decet assidere matri,

Lugentique virum, pianque fratrem,
Et tantum tragieis vacare Musis.
At tu, judicium secuta nostrum,
 15 Plora, si sapias, o puella, plora.

1 Dom. Calderianus vult Martialem alluisse ad præceptum Ovid. 3. de arte *ridentem mollia ride*, ex epigrammatis Ovidii, quæ interierunt, desumptum putat Aug. Politianus 592. cap. 1. cent. Miscell. potest fieri & Martiali non occurrisset certum authoris nomen, cum dicat *Pæto*. 2 Non deformibus, non edentulis. 3 Sed vetula. 4 Nigri & subpallidi, quasi flavi, coloris buxii. 5 Ne dispergat capillos quos flexerat diduxeratque ad frontem calviam tegendam. vide Epig. 83. lib. 10. Cum e codice Viennensi adferat Cruterus, *Quam ventum vacuus*. P. Scriverius legendum suspicatur, *Quam ventum varius*, sive *varius*, qui ægre incedit propter crurum distortorum vitium. 6 Ne contrastus vestis plicas turbet. sic Epig. 63. lib. 3. *Pallia vicini qui refugit cubiti*. vel prensationem refugit, ne gyplum cretave proderetur qua manus dealbasset. 7 Ne terra Chia vel fucus eluatur. 8 Ne a sole calefacta cerussa (facile autem calorem admittit) faciem torreat. 9 Quam Hecuba aut Andromache. 10 Γελοιοποιῶν mimi celeberrimi. qui & ipse, cum mimum daret qui Φιλογέλωι inscriptus est, risu interit. 11 Lascivia, in quibus scurræ, moriones, fanniones, convivia devitabis. 12 Pandit. 13 Ut appareant dentes. 14 Generaliter lugentibus assidere. Vel spectare, audireque non jocularia & ridicula argumenta, sed gravia atque tristia, ut tragœdias, in quibus Hecuba, vel Niobe luget filios, Andromache virum. Electra fratrem, &c. 15 Multo enim magis te decent lacrymæ quam risus, *invertiturque versum primum hujus Ep.*

In Zoilum. XLII.

Zoile quid 1 solium sublato podice 2 perdis?
 3 Spurcius ut fiat, Zoile, merge caput.

1 Vas in quo lavabatur genibus flexis & in fundo positus, aqua ad umbilicum pertingente. 2 Conspurcas. vide Ep. 81. lib. 6. 3 Namque tibi ori, morigeranti & φοιμισζοντι, ut est spurcius, quam.

Lugenti-

E 6

§ In

§ In Candidum. XLIII.

Candide 1 κοινὰ φίλων hæc sunt tua, *Candide*,
πῖστα.

Que tu magniloquus nocte dieque sonas.

Te Lacedæmonis velat toga 2 lota Galeſo,
Vel quam ſepoſito de grege 3 Parma dedit.

4 At me quæ paſſa eſt ſurioſi cornua tauri,

5 Noluere dici quam piſa 6 prima ſuam.

7 Miſit Agenoreas Cadmi tibi terra lacernas :
Non vendes nummis 8 coccina noſtra tribus.

9 Tu Libycoſ Indis ſuſpendiſ dentibus orbes :
Fulcitur teſta 10 ſagina menſa mihi.

11 Immediçi tibi ſlava 12 tegunt chryſendeta nulli :

13 Concolor in noſtra, caminare, lance rubes.

14 Grex tuus Iliaco poterat certare cinado :

15 At mihi ſuccurrit pro Ganymede manus.

16 Ex opibus tantis veteri ſiboque ſodali

Das nihil, & dicis, Candide, κοινὰ φίλων.

1 Hæc ſunt tua verba tibi ſemper in ore. *Omnia amico-
rum communia.* a Pythagora ſeu Socrate auctore. Alia leſtio,
κοινὰ φίλων hæc ſunt, hæc ſunt tua Candide, κοινὰ, Malim,
hæc ſunt tua, Candide verba. 2 A fullone eluta (vide Liſſ.
Eleſt. 1. c. 13.) toga ex optima lana Tarentina vel e velleri-
bus lotis, aut ovium lotarum paſtarumque ad Galeſum ſi.
prope Tarentum a Laconibus duce Phalanto conditura ſeu
auſtum, cui ſi. eadem natura quæ Bæti ſeu Clitumno. Juven.
12. Sat. verſ. 41. & 13. 3 Fl. unde & urbi nomen in Gal-
lia Ciſpadana velleribus & caſeo clare, Epigr. 13. lib. 5. 4
At mihi veſtes viles & pannos quales ſunt, pilarum ſuri-
bundis efferatisque tauris obſectatum : de quibus vide quæ
ad Epigr. 19. lib. Speſt. MS. Bodlejanus habet, ſurioſi cornua
tauri, quam leſtionem agnoſcit editio Gryphiana, aliaque,
quam prætulerim vulgate, ſurſas & cornua tant. 5 Vilio-
res ſane ſunt veſtes mee quam quibus induuntur pike com-
pitales, quæ ad effigiem humanam factæ ſuſpenduntur Diis
inferiſ votivæ in compitis. 6 Compitalis illa theatri prior,
vel in ordine pilarum prima, vel ex iis optima. 7 Tibi pur-
pureæ

pureæ lacernæ a Tyro regnata Cadmo filio Agenoris. 8 Iro-
nicè pannos ſuos vocat coccineas lacernas : quas negat vale-
re tres ſeſtertios. 9 Tuæ rotundæ menſæ citreæ e Maurita-
nia patitæ vel e marmore Africano ſuſtinentur pedibus ebur-
neis, e dente ſcilicet elephanctorum Indorum. Juven. n. verſ.
121. *latos ſuſtinet orbes Grande ebur.* Lucianus in *Ὁ ἑξῆς*
vocat *τραπέζας ἐλεφαντίνας* vide lib. 14. Epigr. 89. &
91. 10 Inæqualis ſcilicet, ut lib. 1. Epigr. 56. n. 9. neque
enim credo hñiles fuiſſe pedes, quod ait Calderinus. 11 Mul-
ti magni magno in pretio. *Laudas inſane trilibrem Mul-
lum,* &c. Horat. 2. ſerm. 2. 12 Implent, adeoque magni
ſunt nulli ut tegant *χρυſοῖδα*, id eſt, lances auro cir-
cumvinctas, vel in quibus gemmæ auro illigantur. vide Tur-
nebum lib. 14. cap. 3. & Epigr. 97. lib. 14. 13 Ejusdem colo-
ris cum ſicili lance mea. id eſt rubens cammare, *Apoſtrophe.*
vide 5. Sat. Juven. cui conſonant pleraque hujus Epigr. vide
& Plinii Epist. 7. lib. 2. 14 Pueri tuæ menſæ miniſtri forma
æquant ſorem Aſiæ, Ganymedem Jovis amaſum. 15 Manus
mea fungitur officio pueri miniſtrantis. perant, qui volunt
nequiores, ſentum alium ex Epig. 42. lib. 9. & Epigr. 74. lib.
11. *περὶ τῷ παρρησιόχοι.* 16 Nihil amito mihi das, &
habes nihilominus in ore ſemper hoc κοινὰ φίλων, &c.

§ In Sextum. XLIV.

EMi ſeu puerum ; togamve 1 pexam,
Seu tres, 2 ut puto, quatuorve 3 libras :
Sextus protinus ille fœnerator,
Quem noſtiſ veterem meum ſodalem,
4 Ne quid forte petam, timet, cavetque,
Et ſecum, ſed ut audiam, ſuſurrat ;
Septem millia debeo Secundo ;
Phæbo quatuor ; undecim Phileto ;
Et quadrans mihi nullus eſt in arca.
5 O grande ingenium mei ſodaliſ !
Dnrum eſt, Sexte, negare cum rogaris.
Quanto durius, antequam rogeris.

1 Recentem & villosam. 2 Alii *Uspose*, Gruterus, ut *puta*. 3 Argenti facti. lib. 7. Ep. 85. alii *Libros*. 4 Sic amicorum petitiones anteveriunt cauti divites. vide Arist. 2. Rhet. & Sen. 1. Benef. 1. 5 Ironice ut Epig. 74. l. 1.

Ad Glyptum. XLV.

Que tibi non stabat, præcisâ est mentula, Glypte.
Demens cum ferro quid tibi? Gallus eras.

Cur te cultro e testa Samia relictis genitalibus te reddidisti Cybeles sacerdotem? Nil opus præciso pondere, quod vel ante erat inutile. Epig. 82. lib. 3.

§ In Nævolum. XLVI.

Florida per varios ut pingitur Hybla colores;
Cum breve Sicaniæ ver populantur apes:

2 Sic tua suppositus pellucet præla lacernis:

Sic micat innumeris arcula 3 *synthesibus*.

Atque 4 unam vestire tribum 5 tua vellera possunt,

6 Apula non uno quæ grege terra tulit.

Tu spectas 7 hyemem 8 succincti 9 lentus amici,
(Pro scelus!) & lateris 10 frigora trita mei.

11 Quantum erat, infelix, pannis fraudare duobus,
(Quid renuis) non te, Nævole, sed tineas.

1 Quot coloribus distinguitur Hybla in Sicilia, ubi mellificæ apes depascuntur flores vernos brevis ætatis. 2 Tot apparent lacernarum colores ad nitorem pressarum in prælis tuis. Angl. *Tresses to lay up clothes in.* quæ Romanis in usu. Senec. de tranquillitate vitæ. & Marcell. lib. 28. 3 Vestibus cœnatoriis vel quibusvis aliis in vestitio compositis a *ovvriθησι*, vel quæ simul induuntur. *sutes*. vide Epig. 46. lib. 1. num. 9. 4 Hyperbolice. 5 Vestes tuæ Alii legunt *tua candida*. h. e. togæ candidæ. 6 De multis gregibus quos pascit Apulia velleribus nobilis. 7 Frigus. 8 Cui vestes detruxit sunt curæ. id est Mei pene nudi. 9 Tardus ad commiserationem. 10 Laceras lacernas, tritas tunicas & penetrabili frigori pervias. Legunt alii, *lateris frigora trita tui*. h. e. Mei sodalis tui, latus tuum tegentis. 11 Quantulum fuerat

fuerat tibi, infelix, qui rerum usum nescias, non dico; te (quid refugis) copia satis munitum & tutum, sed tineas, quibus erodendas eas relinquis, defraudare duabus lacernis, quas mihi dones?

In Gallum. XLVII.

Subdola famose, moneo, fuge retia mœchæ,
Leviore conchis, Galle, 2 Cytheriacis.

Confides natibus? 3 non est pædico maritus.

Quæ faciat duo sunt: irrumat, aut futuit.

1 Cave puer, ne deprehendaris a marito suspectæ ac notæ mœchæ: vel quæ te prodest marito suo Epig. 49. infra. 2 Maritis, vel Veneris, quod concha veſta est ad litus Venus orta mari. Propert. *concha*. *Erycina*. H. Rigaltus intelligit conchas puellarum. vide Hadr. Junii animadvers. lib. 5. cap. 7. 3 Non hac parte pœnas exigit maritus, irrumabit certe te, si non caſtret. infra Epig. 60.

Ad Rufum. XLVIII.

Cauponem, 1 laniumque, 2 balneumque,
2 Tonsorem, 3 tabulamque, calculosque,

4 Et paucos, sed ut eligam, libellos:

5 Unum non nimium rudem fodalem,

6 Et caram puero meo puellam,

7 Et grandem puerum, diuque levem:

8 Hæc præſta mihi Ruſe, vel Bitonti;

Et thermas tibi habe Neronianas.

1 Ad victum. 2 Ad curam corporis. 3 Tabulam luforiam cum calculis, ad animi relaxationem. 4 Ad studium & animi cultum; libros sed eleſtos. 5 Ad vitæ ſocietatem, amicum unum, atque eum mediocriter eruditum. 6 Huiusmodi enim conſerva ſervum in officio & apud me retinebit. 7 Ad miniſteria, & voluptatem. vide Epig. 32. lib. 1. 8 Hæc mihi contingant vel in obſcuriſſimo Apuliæ oppido Bitonti, habeantque ſibi alii (nil moror) thermas amœnas Neronianas cæterasque delicias Romæ.

De Thelesina. XLIX.

UXorem nolo Thelesinam ducere, quare?
Maëba est. sed pueris 1 dat Thelesina. 2 volo.
 1 Sui copiam. 2 Ut mihi pueri deprehensæ poenas talionis
 dent. ut supra Epigr. 74. & Epigr. 40. lib. 10.

In Lesbiam. L.

Quod fellas, 1 & aquam potes, nil Lesbia peccas,
Qua tibi parte opus est, Lesbia, sumis aquam.
 1 Et ex more aliarum feminarum, quæ a coitu lavant
 ut aïdoia.

In Hyllam. LI.

UNus sæpe tibi tota denarius arca
Cum sit, & hic culo 1 tritor, Hyllæ, tuo;
Non tamen hunc pistor, non auferet hunc tibi caupo;
 2 *Sed si quis nimio pene superbus erit.*
Infelix venter 3 spectat convivia culti,
Et semper miser hic esurit, ille vorat.

1 Nummus asper & novus trito & veteri laudatior. vide
 Epigr. 58. lib. 9. 2 Sed cinædus ἀνδοπαδάων. 3 Ipse non
 edens, esuriens, famelicus. lib. 1. Epigr. 44. tantum spectavi-
 mus omnes.

De Dasio. LII.

NOvit 1 loturas Dasius numerare: poposcit
Mammosam Spatalem pro tribus, illa dedit.

1 Ita Joseph Scal. ad lib. 4. Propertii legit emendacius
 quam quod vulgo editur *litturas*, & intelligi vult *ἐχέσους*,
 an ex Valerii mente nescio. Ego *λειτουργας* exposuerim, lotio-
 nes scilicet a tribus impudicis generibus. Quæ ego taceo.
 qui suo periculo ingeniosus esse voluit, elicit ex Epigr. 50.
 supra, & *Mammosam* in hoc Epigr.

In

In Maximum. LIII.

VIs fieri liber? 1 mentiris, Maxime, non vis:
Sed fieri si vis, hac ratione potes.
Liber eris, cœnare foris si, Maxime, nolis:
 2 *Vejentana tuam si domat 2 ura sitim:*
 3 *Si ridere potes miseri chrysendeta Cinna:*
Contentus 4 nostræ si potes esse toga:
 5 *Si plebeja Venus gemino tibi vincitur affe:*
 6 *Si tua non rectus testis subire potes.*
Hac tibi si vis est, si mentis tanta potestas,
Liberior 7 Partio vivere rege potes.

1 Miserum enim est & vile aliena vivere quadra. Juvenal.
 Sat. 5. vide & Epigr. 11. lib. 9. 2 Vinum tenue ac vile ex agro
 Vejentano. 3 Si potes negligere luxuriosas opes divinum, qui
 illi uti nesciunt. *Vel* si risu potes excipere vanorum
 ψευδοπλητῶν pompam & simulatas divitias, de Chrysende-
 tis vide supra Epigr. 43. num. 12. 4 Trita & plebeja, Epigr.
 58. supra & Epigr. 36. lib. 3. 5 Si non albas secleris stolas,
 meretrice contentus plebeja, facili, vili, parabili. Epigr. 33.
 lib. 9. 6 Cernuus intrans humilem casam, *Vel potius* incur-
 vus per scalas ascendens ad cœnacula, quæ conducebant pau-
 peres, Epigr. 109. num. 2. & Epigr. 108. num. 3. 7 Parthi
 pertinacissimi sunt libertatis suæ propugnatores.

In Linum. LIV.

Quid de te, Line, suspicetur uxor,
Et qua parte velit pudiciorem,
Certis indicibus satis probavit,
Custodem tibi quæ dedit spadonem.
Vil 2 nasutus hoc, 3 malignusque est.

1 Esse te pathicum & draucos sectari. proinde adjunxit ti-
 bi custodem spadonem, impotem. 2 Ad advertendum. 3
 Ad coerendum.

Ad

Ad Sextum. LV.

Vis te, Sexte, coli. volebam amare.

Parendum est tibi: quod jubes, coleris:

Sed si te colo, Sexte, non amabo.

Volebam ego te pro sodali amare. sed tu me amicum designatus te a me cliente coli vis. colam itaque, non amabo. timori enim cum amore mala convenit. & Deo satis est, ut ametur & colatur. Seneca Epist. 47.

Ad Gallum de ejus uxore. LVI.

Gentibus in Libycis uxor tua, Galle, notatur
Immodicæ fædo crimine avaritiæ.

*2 Sed mera narrantur mendacia: non solet illa
Accipere omnino. quid solet ergo? dare.*

1 Tenuit forte hic Gallus prætor Lybiam. 2 Fertur mænera accipere a provincialibus, ut te corrumpat: imo das (sui copiam, vel mercedem) ut ipsa ab illis corrumpatur.

§ In fistum divitem. LVII.

Hic, quem videtis 1 gressibus vagis lentum,
2 *Æmethestinatus medea qui 3 fecat 4 septa:*
5 *Quem non lacernis Publius meus vincit,*
Non ipse Codrus 6 alba penulatorum;
Quem grex 7 togatus sequitur, & 8 capillatus,
9 *Recensque sella 9 linteisque 9 lorisque:*
Oppignoravit 10 Claudii modo ad mensam
Vix octo nummis 11 annulum, unde cœnaret.

* Scr. De Micropsych. divite. MS. Bodl. De ornato foris.

1 Cum gravitate & majestate spaciantem. 2 Violacea indutus veste. Epigr. 97. lib. 1. num. alii ad gemmam in annulo referunt. 3 Obambulat. 4 Supra Epigr. 14. num. 4. 5 Qui lacernarum mollitiæ ipsum Publium superat. 6 Princeps delicatiorum qui penulas sumunt. a more numerandi per literas Alphabeticas. scio fervorum etiam & militum fuisse penulas, sed rufas Canusinas; lautorum vero purpureas, ut plebeiorum pullas. unde alii exponunt, principes pauperum. vide

Epigr. 27.

Epigr. 27. lib. 5. 7 Clientum togatorum. 8 Cirratorem puerorum nobilium, quibus alebatur coma, Ep. 62. lib. 10. Pædagogiarum, pages. 9 Sic Juven. 1. Sat. v. 32. *nova cum veniat lætica Marthonis.* etsi aliud sella & lætica, de quibus ut & linteis sive velis quibus regebantur, de vinculis & stuppis qui colligabantur. vide Lipsium 1. Electorum cap. 19. 10 Collybiæ, trapezitæ, fœneratoris. 11 Quod extrema est paupertatis. *post cuncta novissimus exit Annulus.* Juven. 11. Sat. vers. 42.

In Zoilum. LVIII.

Pexatus pulvere rides mea, Zoile, trita.
Sunt hæc trita quidem, Zoile, sed 2 mea sunt.
1 Gestans togam recentem & villosam. 2 Non conductitia, ut tua pexa.

§ De cœnatione micæ. LIX.

Mica vocor, quid sis cernis: cœnatio parva,
Ex me Casareum prospicis, ecce, 2 tholum.
3 *Frangere toros, pete vina: rosas cape tingere nardo:*
Ipsæ jubet mortis 4 te meminisse 5 deus.

1 Diata seu cœnatio aurea quam Domitianus extruxit, & a parvitate micam vocavit. 2 Quid sit tholus, vide Epigr. 71. lib. 1. num. 8. quis sit hic tholus. Non dubium est, inquit Ios. Scaliger lib. 2. lect. Auson. cap. 26. quin in cœnatione seu stibadio Domitiani Cæs. quam ipse propter exiguitatem vocavit *Micam auream*, e tholo penderet cranium mortui, quod mortis admoneret. simplicius tamen, etsi nec citra conjecturam, qui per tholum intelligunt Mausoleum Augusti, quod, cum in vicinia esset, ut consonat huic fidemque facit Epigr. 65. lib. 5. posset mortis admonere, atque ad vitæ usum fructum hortari. 3 Ut ere ætate quæ brevis, fluxa, incerta. disturba toros compositos. ede, bibe, lude, ferts coronatus & unctus. 4 Musambert. legit *demenisse Deus*, 5 Domitianus, si suspensi cranii expositioni faveas. vel Augustus, si Mausolei D. Augusti tholum esse placeat. si enim ille in vivis Deus habitus mortis cesserit, tu nequaquam effugies.

In

In Hyllum. LX.

UXorem 1 armati futuis, puer Hylle, 1 tribuni,
 2 Supplicium tantum dum puerile times.
 Va tibi, 3 dum ludis: 4 castrabere. jam tibi dices,
 5 Non licet hoc. 6 quid, tu quod facis, Hylle, licet?

1 Tribuni militaris. 2 Dum confidis natibus, ut supra Ep.
 47. 3 Dum moecharis. 4 Namque hæc poena adulteris de-
 prehensis irrogata. Val. Max. lib. 6. c. 1. Horat. Serm. 1, 2.
 5 Lege cautum est mares castrari. Sueton. cap. 7. Domitian.
 6 An itaque nulla poena moechi mulcandi? & ipse Domitianus
 tulit legem contra adulteros,

In maledicum. LXI.

Cum tibi vernarent dubia lanugine mala,
 2 Lambebat medios improba lingua viros.
 3 Postquam triste caput fastidia vespillonum,
 Et miseri meruit tedia carnificis:
 * Uteris ore aliter, nimiaque 4 æruginè captus,
 * Adlatras nomen, quod tibi cumque datur.
 Hæreat inguinibus potius tam noxia lingua,
 Nam cum fellaret, purior illa fuit:

1 Tu ephebus cum esses. 2 Fellabas. lib. 3. Ep. 81. 3
 Postquam oris tui spurcissimi turpe ministerium cœpit fasti-
 dii ab infimis hominibus vespillonibus, & exolum esse abje-
 ctis carnificibus. * Maledictis & conviciis involas in omnes,
 bonos æque ac malos. 4 Malevolo livore. hic nigra succus
 liliiginis. hæc est Ærugo mera. Horat. 4. Serm. 1.

In Labienum. LXII.

Quod pectus, quod crura tibi, quod brachia 1 vellis.
 Quod cincta est brevibus mentula tonsa pilis;
 Hoc præstas, Labiene, tua, quis nescit, amice.
 2 Cui præstas culum quem, Labiene, pilas?

1 Depilas, glabras. supra Epigram. 29. num. 7. 2 Pulm.
 Codex habet: Cum vellis cu. cui Labiene facis? cincto
 scilicet.

In

In Milichum. LXIII.

Sola tibi fuerant sesteritia, Miliche, centum,
 Quæ 1 tulit 2 e sacra Leda redempta via.
 Miliche, luxuria est, si tanti dives amares.
 Non amo, jam dices; 3 hæc mage luxuria est.

1 Abstulit tibi. 2 Meretrix e lupanari Suburano. Subura
 autem in eadem cum Sacra via regione redempta. 3 Ut ad
 paupertatem devenias prodigendo rem universam in id, quod
 non amas.

§ In Taurum. LXIV.

Dum modo caussidicum, dum te modo rhetora
 fingis

Et non decernis, Taurè, 2 quid esse velis:
 3 Peleos, & Priami transit, vel Nestoris atas,
 4 Et fuerat serum jam tibi desinere.
 Incipe: 5 tres uno perierunt rhetores anno,
 Si quid habes animi, si quid in arte vales.
 Si 6 schola damnatur; fora litibus omnia fervent:
 7 Ipse potest fieri Marfya caussidicus:
 Eia age, rumpe moras; quo te 8 spectabimus usque?
 9 Dum, quid sis, dubitas, jam potes esse nihil.

1 Dum te instruis ad forum vel scholam. 2 Aliter, caussidicus
 an rhetor. 3 Patris Achilles, longævi ut & Priami &
 Nestoris. Scriv. transi vel Nestoris annos. pro transisti. 4
 Tibi dubio, utrum in res deliberanti jam ea obreplit atas,
 qua cogitandum erat de relinquendo inito. nisi cogites de
 causis apud inferos agendis. 5 Atque hinc, vel mediocri-
 bus professoribus vacant cathedre. 6 Rhetorum. 7 Vel
 ipsa bardi Marfyæ statua in foro stans & litigantium clamore
 fervens potuit causas egisse nisi saxea fuisset, & tu sane ubi
 tam diuturno studio vacaris, jam posses causas agere, nisi
 plane lapideus esses vel plumbeus. 8 Expectabimus. Scrive-
 rius legit, sperabimus. 9 Vide Episteti enchirid. cap. 26.

§ In

§ In Salejanum. LXV.

CUr tristiores cernimus Salejanum?
An caussa levis est? extuli, inquit, uxorem.
 1 O grande fati crimen! o gravem casum!
 Illa, illa dives mortua est Secundilla,
 Centena decies quæ tibi dedit dotis?
 Nollem accidisset hoc tibi, Salejane.

1 Ironice & ex ambiguo, Salejano dolorem simulanti ob uxorem, cujus morte amplæ dotis hæreditas sibi obvenisset, condolere se simulat Poëta. dumque ejus mortem videtur graviter ferre, indignatur obgisse Salejano rem tam lætam.

In Lalagen. LXVI.

UNus de toto 1 peccaverat orbe comarum
 2 Annulus, incerta non bene fixus 3 acu.
 4 Hoc facinus Lalage speculo, quo viderat, ulta est;
 Et cecidit sectis 5 ista 6 Plecusa comis.
 Desine jam, Lalage, 7 tristes ornare capillos,
 Tangat & 8 insanam nulla puella caput.
 9 Hoc Salamandra notet, vel seva novacula nudet,
 10 Ut digna speculo fiat imago tuo.

1 Non erat in ordine. 2 Cincinnus, crobylus. 3 Acu criminali. 4 Errorem in non componendis crinibus, ac si facinus esset, incusso ornatrici, speculo punit. vide 6. Satyr. Juven. vers. 491. quem locum hoc epigramma exprimit. 5 Exanimata, vel cæsa. 6 Ornatrix ancilla a *πρῆξεν* ut *Pfecas* Ovidio & Juvenali a *ψαλξεν*. 7 Tristitiæ & verberum causas. *Metonym.* 8 Ob pilum conturbatum desævians. 9 Decalvetur caput tuum. Salamandræ sanie loca testæ depilari, tradit Plinius lib. 10. cap. 67. quæ Salamandra supercilia tua excussit? Petron. Arb. 10 Ut quo speculo ornatrici dissecuisti comas, & tu tibi omnes dissecas in eodem conspiceris, vel ut caput tuum æque reddatur leve ac speculum, quo, &c.

In

In Posthumum. LXVII.

OCcurris quocumque loco mihi, Posthume, clamas
 Protinus, & prima est hæc tua vox, * quid agis?
 Hoc, si me decies una conveneris hora,
 Dicis, babes, puto tu, Posthume, nil quod agas.

* Vulgaris salutandi formula, & civilis satis, modo ne fiat importunius & sæpius.

§ Ad Olum. LXVIII.

QUod te 1 nomine jam tuo saluto,
 Quem 2 regem, & dominum prius vocabam;
 Ne me dixeris esse 3 contumacem.
 4 Totis pilea sarcinis redemi.
 5 Reges & dominos habere debet,
 Qui se non habet, atque concupiscit,
 Quod reges dominique concupiscunt.
 6 Servum si potes, Ole, non habere,
 Et Regem potes, Ole, non habere.

1 Familiariter, & pro more æqualium. 2 Vide Epigr. 113. lib. 1. & Epigr. 18. hujus lib. 3 Superbum. 4 Sportula, cæterisque servitutis præmiis posthabitis & neglectis me asserui in libertatem. a more servorum Rom. qui manumittendi pileum raso capite acceperunt. 5 Qui non habet sui imperium, qui animi sui cupiditates coercere non potest, ille potentiores colit atque ab inferioribus se coli vult, atque ad hoc cupit opes, servus, &c. 6 Qui suo contentus, potest minorum servitio carere, & ipse non necesse habebit potentioribus dominis servire, ut ab illis accipiat quod his latgiatur.

In Classicum. LXIX.

INvitzum cænare foris te, Classice, dicis:
 Si non mentiris, Classice, dispeream.
 1 Ipse quoque ad cænā gaudebat Apicius ire,
 Cum cænaret, erat tristior ille, domi.

Si

Si tamen invitus vadis, cur, Classice, vadis?

Cogor, ais: verum est. 2 cogitur & Selius.

En 3 rogat ad cœnam Melior te, Classice, recam.

4 Grandia verba ubi sunt? 5 si vir es, ecce nega.

1 Neque hoc dedigneris, cum ipse helluonum dictator Apicus, dives licet fuerit atque lautissimus, foris cœnare jucundum habuerit. 2 Et cœnipeta ille Selius (de quo supra Epigr. 11. & 14.) dicit se cogi, sua scilicet voluntate, ut cui nihil domocœnio tristius accideret. 3 Si aliquis lautiorum & ricidiorum, qualis fuit Attidus Melior, te invitat. 4 Te scilicet invitum cœnare foris. 5 Si potes lautiores epulas & has libertatis elcas contemnere.

In Cotillum. LXX.

*Non vis in 1 solio prius lavari.
Quemquam, Cotile, caussa quæ, nisi hæc, est?*

2 Undis ne fovearis irrumatis.

Te primus licet abluas, necesse est,

Ante hic mentula, quam 3 caput, lavetur.

1 Sup. Ep. 42. 2 Ne laveris aqua qua alii abluerint suas. 3 Hoc enim illa contaminatus, vide Epigr. 96. lib. 11.

Ad Cæcilianum. LXXI.

1 Candidius nihil est te, Cæciliane, notavi.

*Si quando ex nostris disticha pauca legis,
Protinus aut 2 Marci recitas, aut scripta 2 Catulli.*

3 Hæc mihi das, tanquam deteriora legas.

Ut collata magis placeant mea? 4 credimus illud,

5 Malo tamen recites, Cæciliane, tua.

1 Ironice. alii leg. *Callidius*, non placet. 2 Poetæ, qui multa cum laude scripsit epigrammata. 3 Mihi *καλίστερος* & gratificari velle videris, præ te ferens mea tecum illius Marci & Catulli recitare *καλλίστερος*, ut mea scilicet cum iis collata appareant esse æque boni aut melioris ingenii atque artificii, cum revera hoc facis ut mea præ iis sordescant, quasi majori lumine offuscata. 4 Ironice, non sane credo te

hac

hac mente contulisse ea. 5 Tuis certe collata mea facile apparebunt meliora.

In Posthumum. LXXII.

*1 Hæsterna factum narratur, Posthume, cœna,
Quod nollem: quis enim talia facta probet?*

Os tibi percisum, 2 quanto non ipse Latinus

Vilia panniculi percutit ora sono:

Quodque magis mirum est, auctorem criminis hujus

Cæcilium tota rumor in urbe sonat.

Esse negas factum: vis hoc me credere? credo.

Quid quod habet testes, Posthume, Cæcilium?

1 Præ se fert dolorem auditio quam indigne exceptus sit Posthumus a Cæciliano, qui colaphum illi in os impeggerit, cum interim verbis alienis exprobraret illi turpe crimen fell. & delsectat ad improbum sensum hæc verba *percisum* vide Epigr. 48. lib. 4. & Epigr. 35. lib. 12. *rumor* pro irum, ut lib. 3. Epigr. 72, 79. & 86. *factum*, supra Epigr. 31. & *testes* sensu etiam obsecratori. 2 Majore sono quam ubi Latinus ille minus alapis cœdit ministrum suum, *qua sorbeat aere sanna*. Juven. 6.

In Lyrim. LXXIII.

*Quid faciat vult scire Lyris, quod sobria, fel-
lat.*

Alii *Quid faciat, vis scire Lyris?* Vis scire quid faciat Lyris, nunc ebria? non aliud certe quam solet sobria, scilicet MS. Bodl. subjicit, *Gaudeo: quid facies ebria facta Lyris?* dignum sane patella operculum.

§ In Saufeium. LXXIV.

*1 Cinctum 2 togatis post & ante Saufeium,
Quanta reduci 3 Regulus solet turba,*

Ad alta tonsum templa cum reum misit,

Materne, cernis? invidere nolo.

Comitatus iste sit precor tuus nunquam.

F

4 Hos

4 *Hos illi amicos & greges togatorum
Fusciculenus præstat & Faventinus.*

1 Cui consonæ Epigr. 57. supra. 2 Comitibus, anteambulationibus, lateronibus, pedisequis, servis. 3 Causidicus, ad quem Ep. tria l. i. Oratores vero clari & victores domum e foro deducebantur a populo & amicas reorum absolutorum, qui prius Iqualidi capillis & barba promissa jam absoluto amico tondebantur, mutatisque vestibus in illi capitolium ascende-
bant Jovi gratias ex voto acturi. 4 Fœnore sumpsit a Fusc. & Fav. Fœneratoribus, quo comitatum hunc conducit.

De Leone. LXXV.

1 *V*erbera securi solitus leo ferre magistri,
Insertamque pati blandus in ora manum:
Deditcit pacem, subito feritate reversa,
Quanta nec in 2 Libycis debuit esse jugis.
Nani 3 duo de tenera puerilia corpora turba,
Sanguineam rastris qua renovabat bumum,
Sævus & infelix furiali dente peremit.
4 *Martia non vidit majus arena nefas.*
Exclamare libet; 5 crudelis, perfide, prædo,
At 6 nostra pueris parcere discis lupa.

1 Vide Ep. 10. lib. spectac. 2 Montibus Africa leonum nutritis. 3 Duos pueros ministros theatrales qui amphitheatri arenam terarum gladiatorumque sanguine fœdam versando renovabant, injecta insuper nova arena. 4 Marti sacra, Romana. ut Ep. 4. lib. i. num. 4. 5 Apostrophe ad leonem. 6 Namque illa Romulo & Remo infantibus pepercit, immo ubera præbuit.

De Mario. LXXVI.

*A*rgenti libras Marius tibi quinque reliquit.
Cui nihil ipse dabas, is tibi verba dedit.

Marius, cui tu nihil eras legaturus, moriens dixit, se tibi quinque libras testamento legaturum, quod tamen non fecit, sed te fallum habuit. uter e vobis liberalior? tu illi nihil, ille

ille tibi verba: esis certe pæres, nec melius vulturi cum corvo. vide Val. Maxim. lib. 8. cap. 6.

In Cosconium. LXXVII.

*C*osconi, 1 qui longa putas epigrammata nostra,
Utilis ungendis axibus esse poter.
2 *Hac tu credideris longum ratione colossam,*
Et puerum Bruti dixeris esse brevem.
Disce, quod ignoras; 3 Marsti doctique 4 Pedonis
5 Sæpe duplex unum pagina tractat opus.
Non sunt longa, quibus nihil est quod demere possis;
Sed 6 tu, Cosconi, disticha longa facis.

1 Qui in epigrammate non tam argutiam quam breviter exigit, probas te aptiorem fore aurigæ servum, qui in Circo axes ad celeritatem ungas, quam lectorem diligentem. Ramiresius Cosconium hebetem & stolidum a Poëta *περίφραστὴς* dici putat. cum Hispanice *gordo* obesum & stultum sonet. Nec non Anglice dicimus *You are too fat to conceive ribs*. Quod & Hor. 3. serm. lib. 1. testatur, *Tardo cognomen pinguis damus*. Et *gurdos*, quos pro stolidis accipit vulgus, ex Hispania duxisse originem audivi, inquit Quintilianus l. 1. cap. 9. vide & laudem *asini* D. Heinsii. 2 Eadem ratione qua Epigr. mea a mensura potius quam ab ingenio censes, & Colossam (de quo Epig. 2. lib. spect) argues nimis esse longum, & statuam pueri Bruti (de quo lib. 7. 9. Epigr. 51. & lib. 14. Epigr. 171.) nimis esse brevem. cum in utroque laudis summa sit propter symmetriam: in hac, brevitatis, quæ puero; in illo altitudinis, quæ Imperatori Deo convenit. 3 Supra Epigr. 71. num. 2. & Epigr. 98. lib. 7. num. 5. 4 C. Pedonis Albinovani epigrammatici laudatiff. 5 Sæpe unum epigramma binas implet paginas. 6 Tua Epigr. vel brevissima, sunt nimis longa; ut quæ tedium & nauseam pariant.

Ad Cæcilianum. LXXVIII.

*Æ*stivo, serves ubi piscem tempore, quæris?
In Thermis serva, Cæciliane, tuis.

Thermæ tuæ quas calidas esse oportet, in tantum frigida sunt, ut vel in æstate pilces a corruptione vindicare possint.

In Nasicam. LXXIX.

Inventas tunc me, cum scis, Nasica, vocatum;
Excusatum habebas me, rogo: cæno domi.

Qui alias a te invitatus me excusare soleo, quod alio sim invitatus, jam domi cæno, cur me non invitas? P. S. riverius e scripto legit *vocasse*, hac mente, Nasicæ cœnipedæ suboluit cœna apparata a Martiale, & vocati convivæ. invitat itaque Martiale, sperans scilicet fore ut & ipse invitetur ab eo, quam tamen technam dissimulat Poëta se intelligere; sed & cum deludit, præterique simul festiva hac usus excusatione.

De Fannio. LXXX.

Hoslem cum fugeret, se 1 Fannius ipse peremit.
Hic, rogo, 2 non furor est, ne moriari, mori:

1 Fannius Capio quod in Augustum conjurasset proscriptus, ut percussiones fugeret, se ipse interemit. 2 Vide Epig. 9. lib. 1. & Senecæ Epist. 58. Sic mori, vinci est. & Epig. 24. multa. vide & Brodæi Miscel. lib. 6. cap. 29.

In Zoilum. LXXXI.

Laxior hexaphoris tua sit lætica licebit:
Dum tamen hæc tua sint, Zoile, sandapila.

Divites & nobiliores Romani circumferebantur vivi, offerebantur mortui in læticis; pauperes & plebei efferebantur in sandapilis. dicit Poëta læticam fastidiosi Zoili laxam quæ a sex servis vehitur, maxime videri posse sandapilam, cum & pauper sit & strigosus, neque aliud quicquam quam vivum cadaver unde non adeo prætereundum est quod præferunt MSS. sandapila est. q. d. quando hæc tua sit lætica, non est aliud quam sandapila.

Ad Ponticum. LXXXII.

Abscissa servum quid, * singis, Pontice, lingua:
Nescis tu populum, quod tacet ille, loqui?

Servum,

Servum, ne scelus domini (quicquid illud fuit, verum si * Fadas legis cum nonnullis, facile erit suspicari) enunciat ret elinguem herus vel fecerat, vel simulaverat esse, occasione huius Epigr. a fabula Philomelæ & Terei sumptam opinatur Raderus. ego ex juvenalis Satyra 9. vers. 103. *secretum divitis ullum esse putas? servi ut zaceant jumenta loquuntur. Et canis & postes*, &c. Potest elici & sensus turpior ex Epigr. 72. supra. Ja. Rutgersius legit, *quod lingis*. abscliderat servo linguam, ac id flagitium estutiret. Var. lect. lib. 6. cap. 11.

In sævum maritum. LXXXIII.

Foedasti miserum, marite, mæchum.
Et se qui fuerant prius, requirunt
Trunci naribus auribusque vultus.
Credis te satis esse vindicatum?
Erras, ipse potest & irrumare.

Abscissis naribus & auribus deformem reddidisti mæchum, qui ita sordatus desiderabit, *will inde missing*, priorem formam (atque ubi sit sua forma requirere. Ovid.) poterit tamen ad prius scelus vel etiam aliud recterrere, postquam illi intactam reliqueris partem qua peccaverat. Scriv. leg. *Et si qui*. MS. noster *E se qui*.

In Sertorium. LXXXIV.

Mollis erat, facilisque viris Pæantius heros:
Vulnera sic Paridis dicitur alta Venus.
Cur lingat cunnum Siculus Sertorius, hoc est,
2 Ex hoc occisus, Ruse, videtur Eryx.

1 Fingunt Poëta Venerem solere turpibus amoribus vindicare injurias sibi ac suis illatas. Quare, si (ut refert interpres Thucydides ad lib. 1.) Philoëterem, quod interfecerit Paridem, ulta fuit Venus hac poena, ut pathicus esset: cædo ego (jocatur Poëta) Sertorium Siculum interfecisse conterraneum suum Erycem Veneris filium. namque illum non leviori turpitudinis poena male mulcavit Venus, &c. 2 Ab hoc.

F 3

Ad

Ad Amicam. LXXXV.

Vimine clausa levi niveæ custodia coctæ
 Hoc tibi Saturno tempore munus erit.
 Dona quod æstatis vixi tibi mense Decembri,
 Si queris, vasum tu mihi mitte togam.

Ampullam seu lagenam vitream aquæ decoctæ & nivibus refrigeratæ, viminibus supertextis armatam & munitam mitto tibi his Saturnalibus, ipso Decembri. si offendet muneris æstivi hyberna intempestivitas, ulciscere hanc injuriam pari intempestivitate, ac mitte mihi togam æstivam.

§ Ad Classicum. LXXXVI.

Quod nec carmine glorior 1 *supino*,
 2 *Nec retro lego Sotaden cinadum*,
 3 *Nuquam Græcula quod recantat Echo*,
 4 *Nec dicat mihi luculentus Attis*
Mollem debilitate Galliambon :
 5 *Non sum, Classice, tam malus Poëta*,
 6 *Quid si per graciles vias Petauri*
Invitum jubeas subire Ladam?
Turpe est difficile habere nugæ,
Et stultus labor est ineptiarum.
Scribat carmina 7 circulus 8 Palamon :
Me 9 raris jovat auribus placere.

1 Numeris mollioribus composito. *Vel potius antistropho* & recurrente (sic enim Ovidio sonat *supinus*, de Ponto lib. 4. el. 5. *Flumina quæ in fontes cursu redeunt a supino*) quale literale illud. *Roma tibi subito motibus ibit amor.* verbale illud Virgilii, *Musa mihi causas memora quo nomine læso*, multaque alia, inter quæ Rabani artificiosus dicam an laboriosus liber de laudibus sanctæ crucis. Atque ejusdem argumenti alter Publio Optatiano Porp. autore. 2 *Vel speciatim dicit quod prius dixerat generatim* : vel versum retrogradum (quali scripsit Cinædica Sorades Maronenfis) intelligit, qui precurrit in laudem alicujus, & recurrit in vituperium. Nota sunt illa *Laus tua non tua frons*, &c. 3 Non scribo carmina quorum

quorum extrema partes resonent, more Echus. Vide Politiani miscel. cap. 22. & Scal. Poët. lib. 2. cap. 29. 4 Ad exemplum politissimi carminis Galliambici, quod Cæcilius primus scripsit atque Attin inscripsit, aut venustissimi Poemati Galliamb. a Catullo compositi, non scribo genus id carminis molle & elumbe instar Attyos evirati, in quo plures locos occupant Jambi, & quod canant Galli sacerdotes Cybeles. vide Terent. Maurum & Diomedem. Vide & Muretum atque Scal. in Catullum. 5 Non tam nullius sum ingenii, ut hæc affectem artificia, his ipse immorer, lectorem morer. 6 Curiosas has nugas non minus ingenium meum spernit quam nobilis ille cursor Ladas (hp. 100. lib. 10.) dignaretur velocitatem suam exercere in Petauris, quæ rotæ sunt per quas se jactant Petauristæ, vide Tornebum. lib. 4. cap. 8. & Scal. ad lib. 5. Mamlii. ibi. *Corpora quæ valido saltant excussa Petauris*, &c. & Vitellium c. 13. in Merulam. 7 Turbæ, plebæ coronæ recitantem undique cingenti. 8 Forte Q. Rhemius Palamon qui (teste Suetonio) poemata faciebat ex tempore, & scripsit variis & vulgaribus metris. aut alius quispiam tempore Martialis. 9 Paucis sed doctis ex mente Horatii, ult. Sat. lib. 1.

In Sextum. LXXXVII.

Dicis amore tui bellas ardere puellas,
 Qui faciem 1 sub aqua, Sexte, natantis habes.
 1 Suppallidam & tumidam, qualia solent apparere quæ sub aquis videntur. ludit item in Antichesti ardere puellas & ipsum sub aqua natant. vide Epigr. 89. lib. 3.

In Mamercum. LXXXVIII.

Nil recitas, & vis, Mamerce, Poëta videri.
 Quidquid vis esto, dummodo nil recites.

Quin tibi habe nomen Poëtæ vel hoc nomine quod nihil recites, potius quam nos eneces molesta ineptiarum recitatione.

In * Gaurum. LXXXIX.

Quod nimio gaudes noctem producere vino;
 Ignosco : vitium, Gauræ, 1 Catonis babes.

*Carmina quod scribis 2 Musis & Apolline nullo,
Laudari debes: hoc 3 Ciceronis habes.
Quod vomis; 4 Antoni: quod luxuriaris; 5 Apici:
Quod fellas; 6 vitium dic mihi cuius habes?*

* Qui vitia sua magnis exemplis excusare solebat. 1 Uti-
censis, cuius virtus saepe mero incaluit, ut ait Horat. 21. ode,
lib. 3. vide & Plutar. in vita Catonis. & Plin. Epist. 12. lib. 3.
2 Nulla gratia, nullo Musarum aut Apollinis insinctu, invi-
tis Musis. 3 Qui infeliciter Musas poeticas est aggressus. vi-
de Juven. Sat. 10. vers. 122. Seneca Epist. 108. 4 Qui tribu-
nal turpi sedavit vomitu, ut amplificat Cic. 2. Philippica.
5 Supra Epigr. 69. num. 1. 6 Hic cares autore magno.
τὴν φωνὴν ἐνόησεν σελέγειν ἐδίδαξεν Ὀμηρος. Τὴν γλῶσ-
σαν δ' ἐν ἐπῇ τίς ε' ἐδίδαξεν Ἰχθυος; Ανθολογ. β. κεφ. ιγ.

§ Ad Quintilianum. XC.

*Quintiliane, vage 1 moderator summe iuventa,
2 Gloria Romanae, Quintiliane, togæ;
3 Vivere quod propero pauper, nec inutilis annis;
Da veniam: properat vivere nemo satis.
4 Differat hoc, patrios optat qui vincere census,
5 Atriaque immodicis ardeat imaginibus.
Me focus, & 6 nigros non indignantia fumos
Tecla juvant, & fons 7 vivus, & herba 8 rudis.
Sit mihi verna satur: 9 sit non doctissima conjux:
Sit nox cum somno: sit sine 10 lite dies.*

1 Annos 23. Romæ erudiendis juvenibus impendit Quint.
& in his Domitiani nepotes. docuit. 2 Romani eloquii sum-
me artifex, insignite senatorio clavo ornamentisque consula-
ribus. Juven. 7. Sat. vers. 140. 3 Da veniam si etiam in te-
nuī re propera manu carpam gaudia fugientis vitæ; si frui ve-
lim præsentibus, quod pauci adeo faciunt, cum nemo fere vi-
vere, ist est vitæ uti commodis & laute vivere, sciat, omnes
differant. Epigr. 16. lib. 1. 4 Differant in dies, annos vel se-
necutem ipsam vitæ gaudia & usum, quibus curæ est tem-
patriam augere & splendere nobilitatis titulus & imaginibus.

5 In

5 In artibus nobilium quæ primæ ædium partes, ostendeban-
tur majorum imagines humerorum tenuis expressæ lineis a
stemma ad has discurrantibus. MS. Bodl. ap. at imaginibus.
6 Non aurata laquearia, quæ ne fumo corrumpantur cautio
est. 7 Scaturiens, perennis, naturalis. 8 Nativæ, non arte
laxa & ingenua gratia spoliata. Juven. 3. Sat. vers. 18. 9
Ex mente Juvenalis 6. vers. 446. 10 Domestica, & forensi.
Epigr. 57. lib. 12. & Epigr. 70. lib. 9.

Ad Cæsarem Domitianum. XCI.

*Rerum certa salus, terrarum gloria, Cæsar,
1 Sospite quos magnos credimus esse deos:
Si 2 festinatis toties tibi læta libellis
3 Detinere oculos carmina nostra tuos:
4 Quod fortuna vetat fieri, permitte videri:
Natorum genitor credat ut esse trium.
Hæc, si displicui, fuerint 5 solatia nobis:
Hæc fuerint nobis præmia, si placui.*

1 Quos vel hinc rerum humanarum maximam habere cu-
ram scimus, quod te nobis velint incolumem. Ea locutio li-
bro 5. Epigr. 1. & 1. 7. Epigr. 59. & lib. 1. Epigr. 13. 2 Mihi
scribenti, vel tibi legenti. 3 Quod argumento est placuisse.
4 Is qui ex matrimonio legitimo tres liberos aut plures su-
sciperent, multa erant in spectaculis, honoribus petendis, di-
visionibus publicis privilegia. natum hoc ius trium liberorum
a trigeminis Horatiis, lib. 1. hoc autem jure donabantur a Cæ-
sare multi quibus natura negaverat. Poëta æπὸς prolis hu-
jus imaginariæ jus ab Imp. petit, laboris sui præmium vel
solatium. 5 Livia Druso filio extincto datum est hoc ius, so-
latii ergo & in certaminibus dabantur quandoque victis do-
na in solatia. Enseme atque insignem galeam, solatia victo.
Virg. 5. Æneid.

Ad Uxorem. XCII.

*Natorum mihi jus trium roganti
Musarum pretium dedit mearum,
Solut qui poterat. 2 valebis uxor.
Non debet 3 Domini perire munus.*

F 5

1 Præ-

1 Præcedenti Epigr. 2 Repudiata, vel mortua, vel neglecta, neque enim curo ex te prolem, magis placet jus trium liberorum mihi ab Imp. erogatum. 3 Domitian. Imp. leg. & Domino.

Ad Regulum. XCIII.

1 **P**rimus ubi est, inquis, cum sis liber iste secundus?

Quid faciam, si plus ille pudoris habet?

Tu tamen hunc fieri si mavis, Regule, primum:

2 *Unum de titulo tollere josa potes.*

1 Hunc secundum sine primo misit Regulo Valerius, cui primum desideranti excusat Poëta, librum paulo obsecenorem verecundia inhiberi. vel prodit secundus hic liber in lucem primo non edito, quia multa in eo ad laudem Titi, quam libenter non laturum Domitianum noverat Poëta, aut alia de causa. 2 Ex tituli numero II, tolle unum I, & erit liber primus, rerum seise nullatenus impedita, quippe in Epigrammatis ordo non respiciendus.

LIBER III.

LIBER III.

Ad Lectorem, de Libro Gallicano. I.

Hoc tibi, quidquid id est, 1 longinquis mittit
ab oris

Gallia, Romana nomine dicta toga.

2 *Hunc legis, & laudas librum fortasse priorem.*

3 *Illæ, vel hæc mea sunt, quæ meliora putas.*

Plus sane placeat, 4 domina qui natus in urbe est;

Debet enim Gallum vincere 5 verna liber.

1 Ego mitto a foro Cornelii *Imola*, infra Epigr. 4. quæ urbs est Galliæ Cisalpinæ, *Lombardia*, dictæ *Togata*, quod togis utebantur incolæ, ut Romani. 2 Secundum. 3 Illa quæ meliora putas mea sunt, vel etiam hæc mea sunt. J. Gruterus ex consilio Doussæ edidit: *Illæ. Vel hæc, mea sunt. quæ meliora putas?* 4 Romæ, quæ rerum domina & triumphati orbis caput. 5 Romæ natus. de verna lib. I. Epigr. 42. num. 1.

§ Ad Librum suum. II.

Cujus vis fieri, libelle, munus?

Festina tibi 2 vindicem parare,

3 *Ne nigram cito raptus in culinam*

4 *Cordyllas 5 madida tegas papyro,*

Vel iburis, piperisque sis 6 cucullus.

Faustini fugis 7 in sinum? sapisti.

8 *Cedro nunc licet ambules perunctus,*

Et 9 frontis gemino decens honore

Pictis 10 luxuriis umbilicis:

Et te 11 purpura delicata velet,

Et 12 cocco rubeat superbus index.

13 *Illo vindice nec Probum timeto.*

1 Imitatio Catullana. *Quo idoneo? lepidum novum libellam,* &c. Epigr. 1. 2 Assertorem, patronum. 3 Ne damneris in culinam & aromatopolarum tabernas pro charta inepta infelicis

licis genii & fati. *waste paper.* Pers. 1. Sat. vers. 41. *nec scombris metuentia carmina nec thbus.* 4 Pisciculos, portus thunnorum. 5 Oleo, in quo friguatur pisces charcis involuti, Ep. 87. lib. 4. num. 7. 6 In formata cu tulli formantur chartæ, quibus involuntur aromata. *ἐν τοῖς λίσσιν κατὰ τεύχην.* Anaxandrides apud Athen. lib. 9. cap. 4. 7 In favorem & patrocinium Faustini, de quo Epigr. 26. lib. 1. 8 Sub hoc Mæcenate immortalitatem speres, oleo cedrino inunctus contra tinea & cariem. *Nec titulus minio, nec cedro charta notetur.* Ovid. Trist. 1. El. 1. *speramus carmina fingi Posse luenda cedro,* &c. Horatius apud Pilonem. 9 *Fragili gemina possantur pumice frontes.* Ovid. 1. Trist. El. 1. vide Epigr. 67. lib. 1. num. 12. 10 Luxuriose orneris. 11 Pellis purpurea, seu membrana rubens vel purpurea. 12 Cocco notetur titulus, quod primum minio factum. 13 Nec criticos unguis castigatori severissimi, qualis fuit M. V. Probus Berytius, qui emendationi librorum potissimam operam dedit, teste Suetonio lib. de Grammaticis.

In mulierem deformem. III.

Formosam faciem 1 nigro medicamine * velas:
2 Sed non formoso corpore ladis aquas.
Ipsam crede 3 deam verbis tibi dicere nostris,
Aut aperi faciem, 4 vel tunicata lava.

1 Oesypo, medicamine & incrustamento cosmetico, quod Juvenalis vocat *testorium*. Sat. 6. vers. 463. * Alii celas. 2 Sed deformi corpore violas aquas. 3 Aquæ Nymphæ. omni autem fonti credebatur inesse numen, propter perennitatem fœturiginis. 4 Deforme enim corpus arguit aque deformem esse faciem, quam tegis, vel fucatam.

Ad Librum suum. IV.

Romam vade liber; si, veneris unde, requirer:
1 Æmiliæ dices de regione vie.
Si, quibus in terris, qua sumus in urbe, rogabit:
2 Corneli referas me licet esse foro,
Cur absim, quæret: 3 breviter tu, multa, satere,
Non poterat vana tadia ferre togæ.

Si,

Si, quando veniet, dicet: 4 responde; 5 Poëta
Exierat; 6 veniet, cum citharædus erit.

1 Viam Æmiliam ab Æmilia regione ad Bononiam usque stravit Æmilius Lepidus, qua itur ad Forum Cornel. vide Joan. Bapt. Pii minor. post cap. 27. 2 Potes respondere, me esse in foro Corneli. supra Epigr. 1. num. 1. dicto autem Sylla. 3 Varie a multis dispungitur hic versus. refer multa ad tadia in sequenti versu. 4 Pleraque verba, quæ jam sunt secundæ tantum inflexionis fuere prisca & tertiæ. sic *vale, cave, servare,* &c. 5 Secessit. quia erat Poëta. *aribus* autem honestis Nullus in urbe locus, &c. ut quæritur Umbratius apud Juven. Sat. 3. vers. 21. 6 Ubi forte didicerit ad citharam canere, redibit. majori enim in pretio Romæ sunt citharædi quam poëtæ, Epigr. 57. lib. 5. & Juven. 3. Sat. vers. 64. Sueton. Vesp. cap. 19.

Ad eundem. V.

Vis commendari sine me cursurus in urbem,
Parve liber, multis? an satis unus erit?
1 Unus erit, mihi crede, satis, cui non eris hospes,
2 Julius assiduum nomen in ore meo.
Protinus hunc 3 primi quæres in limine tecti.
Quos tenuit Daphnis, nunc tenet ille, lares.
Est illi conjux, quæ te manibusque sinuque
Excipiet, vel si pulverulentus eas.
Hos tu, seu pariter, sive hanc, illumve priorem
Videris; hoc dices: 4 Marcus avere jubet.
Hoc satis est. 5 alios commendat epistola. 6 peccat.
Qui commendandum se putat esse suis.

1 Instar vel loco multorum erit Julius, qui mihi familiaris fuit, tibi que erit. 2 Epigr. 16. lib. 1. 3 Lectio sanior. quam a Scriverio restitutam confirmat MS. e nostris alter. domus hæc tibi urbem ingresso prima est, quam Daphnis quidam possederit prior dominus, nunc tenet Julius at in atrio, quæ prima domus pars. 4 E salutandi formula. Brisson. lib. 8. form. *Martialis salutem dicit.* 5 Alienos, ignotos. 6 Nemo sapiens se commendat amicis suis diligenter & sollicitè.

F 7

Ad

Ad Marcellinum. VI.

- 1 **L**ux tibi post Idus numeratur tertia Majas;
 Marcelline, tuis 2 bis celebranda sacris.
 3 Imputat athereos ortus hac prima parenti:
 4 Libat florentes hac tibi prima genas.
 Magna licet dederit jucunde munera vite,
 5 Plus nunquam patri prestavit illa dies.

1 Dies tertius post Idus Majus, id est 16. Calend. Junii.
 2 Ia 2. versibus sequentibus ostendit gemini sacri causas.
 3 Hac dies imputat tanquam beneficium (legas & computat) natalem patris tui, quo editus est in dias luminis auras. Vel ex celesti revolutione reversum. 4 Atque hoc eodem die primam barbam deposuisti, qui quidem dies prisca facer, solennis & perpetua memoriae. Sueton. cap. 12. Neron. & Xiphilinus in Nerone & Heliogabalo. Juven. 3. Sat. vers. 186.
 5 Filio dulcis est patris vite memoria anniversaria: patri nulla dies gravior, quam qua filii viri facti memoriam celebrat. nonnulli legunt, prestavit ulla dies. vide Antholog. lib. 1. cap. 26. Epigr. Apolonid. Η δὲ πρῆν ἰδὼν πρῶτον Σέρος ἡμῶν τὴν αὖ Κείρεω; &c.

De sportula. VII.

- 1 **C**entum miselli jam valete quadrantes,
 2 Anteambulonis congiarium lassè,
 3 Quos dividebat balnear 4 elixus.
 Quid cogitatis o 5 fames amicorum?
 6 Regis superbi sportula recesserunt,
 7 Nihil stropharum est: jam 8 salariam dandum est.

1 Nero cenam rectam clientibus exhibitam a potentioribus redegerat ad sportulam, quae calathus fuit, quo primum obsonia dabantur, postea centum quadrantes hori wages. Suet. lib. 6. cap. 16. Domitianus antiquato illo Neronis edito revocavit cenas. Suet. Domit. 7. 2 Clientis officiosi merces. 3 Clientibus singulis qui una labantur dati a potentioribus C. quadrantes, nostra monetae 18. d. ob. q. quos forte dividebat balnear. Epigr. 60. lib. 1. 4 Aquarum & vaporum

porum calore costus. 5 Qui sportulae tenuitate & fame enecatis clientes? 6 A superbo patrono (qui rex dicebatur) exhibitae. 7 Nihil fraudis jam faciendum est clienti, quem saepe invitatum tanquam ad cenam rectam dimiserunt tandem eum jejuna sportula. τραφή tergiversatio a τραφω. 8 Cena, quae Romanis ἀνάγειο cibarium, annona diurna, ex pacto debitum: ut sportula, ex placito.

In Quintum. VIII.

Thaida Quintus amat, quam Thaida? Thaido luscum.

Unum oculum Thais non habet, ille 1 duos.

1 Utrouque caret oculo. Metaph. id est cecus est amore, qui non videat vitia. infra Epigram. 39.

§ In Cinna. IX.

Versiculos in me narratur scribere Cinna.
 1 Non scribit, cujus carmina nemo legit.

1 Sic Ep. 64. lib. 6.

In Philomusum. X.

Constituit, Philomuse, pater tibi millia bina
 1 Menstrua, 2 perque omnes prestavit illa dies,
 3 Luxuriam premeret cum crastina semper egestas,
 Et vitis essent danda diurna tuis.
 4 Idem te moriens haeredem ex ossè reliquit;
 Exheredavit te, Philomuse, pater.

1 In dimensum menstruum. 2 Et illius dimensi menstrui singulos partes singulis divisit diebus. 3 Idque ut crastina anteverteret egestatem coercendo hodiernum luxum. 4 Certe cum te tibi reliquerit, fecerisque haereditatem tui juris, te quasi exheredavit, nam tu rapide omnia absumis. melius consuluisse tuo luxui dato curatore.

Ad Quintum. XI.

Si tua nec *Thais*, nec *lusca* est, *Quincte*, puella,
Cur in te *factum* 1 *dislicbon esse* putas?

2 *Sed simile est aliquid: pro Laide Thaida dixi.*

Dic mihi, quid simile est Thais & Hermione?

3 *Tu tamen es Quinctus; mutemus nomen amantis;*

Si non vult Quinctus Thaida, 4 Sextus amet.

1 Epigr. 8. supra. 2 Urgebis tamen me nimis aperte lusi-
se in affinitate nominum, ubi pro Laide tua dixi Thaida, ve-
rum non magis hinc notatur, quam si appellassem eam Her-
mionem. 3 Te tamen notatum argues, quod Quinctus vo-
caris. 4 Quod si tibi ita grave sit Thaida amari a ficticio
meo Quinto, ne tu forte in suspicionem venias, diluetur hoc
facile & declarabitur, mutato nomine Quincti in Sextum.

In Fabullum. XII.

Unguentum, fateor, bonum dedisti

1 *Convivis 2 here: sed 3 nihil scidisti.*

Res 4 falsa est bene olere & esurire.

5 *Qui non cenat & ungitur, Fabulle,*

Hic vere mihi mortuus videretur.

1 A Balneis & ante cenam prisci inungebantur. 2 Heri-
ut Epigr. 44. lib. 1. 3 Nihil convivis distribuisti, carplisti.
4 Ironice, id est insulsa & inepta. MS. Bodl. *falsa est.* 5 Si-
licetium hoc mihi videtur, ubi apponitur cena, & nihil di-
stribuitur; ubi ungimur tantum velut mortui, quorum cada-
vera ungere conditeque mos erat.

In Næviam. XIII.

Dum non vis leporem, dum non vis 1 *carpere*
nullum,

Et plusquam patri, Nævia, parcis apro;

Accusas, 2 rumpisque coquum: 3 tanquam omnia
cruda

Attulerit. 4 nunquam sic ego crudus ero.

1 Scissum

1 Scissum distribuere convivis. 2 Cædis. & alludit ad *car-
pis.* 3 Causata obsoniorum cruditatem, ut servantur ad alias
cenas explicandas. 4 Si modo nihil esitavero. nunquam ex
obsoniorum copia crudus erit mihi stomachus. & ludit in
translatione *crudi.*

De Tuccio. XIV.

Romam petebat *esuritor Tuccius,*
Profectus ex Hispania.

1 *Occurrit illi sportularum fabula:*

A 2 ponte redit Mulvio.

1 Expolita est illi tenuitas sportula, miseraque officia ejus
emerendæ. 2 Qui mille passus ab urbe distat; in via Fla-
minia.

De Codro. XV.

Plus credit nemo, quam tota Codrus in urbe.

Cum sit tam pauper, quomodo? cæcus amat.

Ludit in ambigua significatione *crudi credit.* q. d. mirum
est Codrum pecunias credere, qui ipse miserrime pauper sit,
resp. Poeta supra fidem Codrum credere. credit enim illam
esse castam vel formosam ejus amore cæcus est, idque con-
tra famam populi.

§ In cerdonem. XVI.

DAs gladiatores, 2 sutorum regule, cerdo,
Quodque tibi tribuit, 3 subula, 4 sica rapit.

Ebrius es: nec enim faceres id sobrius unquam,

Ut velles 5 corio ludere, cerdo tuo.

Lusisti, satis est: sed te, mihi crede, memento

Nunc 6 in pellicula, cerdo, tenere tua.

1 Edis munus gladiatorum, quod principum est, divitum,
idque S. Consulto (Annal. Tacit. 4.) & spectatarum perso-
narum. indignatura. Poeta hoc vilissimos homines dare. 2
Sutorum Alpha, princeps *ebiese* or *Master of thy Company.*
3 Sutorum instrumentum & officium. 4 Gladiatoris gladius
brevis, id est, munus gladiatorum. 5 Dare gladiatores ex
tua

tua re, alludit ad proverbium, *De alieno cerio liberalis*, simul ludit in terminis sutorii, *fibula, corium, pellicula*. 6 Intra artificii & conditionis tuæ terminos, respicit Apologum de asino Cumano pelle leonis induto.

In Sabidium. XVII.

Circumlata diu mensis 1 scribita secundis

Urebat nimio sæva calore 2 manus.

Sed magis ardebat Sabidi gula: protinus ergo

Sufflavit buccis terque quaterque suis.

Illæ quidem tepuit, 2 digitosque admittere visa est.

Sed 3 nemo potuit tangere: merda fuit.

1 Bellarium secundæ mensis, ad modum placentæ confectum. Syncope pro scribita. Torta Hisp. 2 Convivarum tangentium. 3 Nemo iussit edere vel gustare scribitam impuro habitu tuo corruptam. vide Epigr. 93. lib. 7.

In Maximum. XVIII.

Prefixisse tuas quæstæ est præfatio fauces.

2 Cum te excusaris, Maxime, quid recitas?

1 Ex frigore raucisse. 2 Excusationem in totum accipimus, vel omnino recitatione supersedeas, at tibi & nobis parcas.

De vipera in ore ursæ. XIX.

Proxima centenis ostenditur Ursa columnis,

Exornant fictæ qua Platanona feræ.

Hujus dum patulos alludens tentat hiatus

Pulcher Hylas; teneram mersit in ora manum.

Vipera sed cæco scelerata latebat in ore,

2 Urebatque anima deteriore fera.

Non sentit puer esse dolos, nisi dente recepto

Dum perit. 3 o facinus falsa quod ursa fuit?

1 In porticu seu stadio potius centum columnis sublata. ib. 2. Epigr. 14. platatis juxta confitis opaca & statutis feratim exornata, dum ludibundus puer & visæ velut insultans ori

ori statua hianti manum infereret, a vipera quæ in ore statua latebat morsus interit. 2 Ficta hæc seu marmorea ura comperta est lethalior ura viva, quasi spirans anima vipera, quæ sua deterior. 3 O male factum, quod non vera esset ura. tum enim aut per manum ori inferere superedisisset; aut tenero formosoque puero viva ura pepercisisset. Sic Bodh. & Scr. MS. non *aufs*, ut vulgo.

§ De Canio. XX.

Dic Musa quid agat Canius meus Rufus?

Utrum ne chartis tradit ille 1 victuris

Legenda 2 temporum acta Claudianorum?

3 An quæ Neroni falsus adstruit scriptor?

An æmulatur improbi jocos 4 Phædri?

Lascivus elegis, an severus herois?

5 An in cothurnis horridus Sophocles?

6 An otiosas in schola poetarum

Lepore tinctos Attico sales narrat?

Hinc si recessit, porticum terit 7 templi?

An 8 spatia carpit lentus Argonautarum?

9 An delicatæ Sole rursus Europe

Inter tepentes post meridiem buxos

Seder, ambulatve liber acribus curis?

10 Titine thermis, an lavatur 11 Agrippæ?

An 12 impudici balneo Tigillini?

An rure 13 Tulli fruitur, atque 14 Lucani?

An Pollionis dulce currit 14 ad quartum?

15 An æstuantem jam profectus ad Bajas

Piger Lucrino 16 naviculatur in stagno?

17 Vis scire quid agat Canius tuus? ridet.

1 Non perituris, conatis genio & fato ut immortalitatem consecutæ posteris legantur. 2 Historiam de Claudii temporibus. 3 An scribit quæ adstruit Neroni tanquam auctori, ut prodeant sub nomine Neronis? Vel an ad fidem & veritatem historiæ revocat componitque quæ vivo Nerone ob metum aut adulationem, quæ mortuo & recenti odio falsa scripta

scripta sunt? Tacit. in procem. Annal. 4 Mimographi alicujus jocularii. non autem illius, qui fabulas composuit. 5 An trillis & altus est majestate carminis tragici? In tragœdiis autem inducti heroes & reges grande locuti altis innitebantur calceamentis. claruitque stylo tragico Sophocles. 6 An in conventu Poëtarum recitat elegantes comœdias vel alia carmina? 7 Istis fani. Epigr. 14. lib. 2. num. 6. 8 Porticum Neptuni. Epigr. 14. lib. 2. num. 5. 9 An in porticu Europæ, in quo buxeta solem franguat a meridie, &c. Epigr. 14. lib. 2. num. 15. 10 *Velocibus muneribus, ihermis.* Epigr. 2. lib. spect. Ecquid sapit quod habet MS. Oxoniensis, *Stertiue? ihermis an lavatur Agrippa?* 11 Balnea de suo nomine excitavit M. Agrippa. 12 Sophonii Tigillini, fœda pueritia, impudica senectâ, &c. Tacit. i. histor. & 14. Annal. 13 Epigr. 37. lib. 1. & lib. 9. Epigr. 52. 14 Prædium suburbanum ad quartum lapidem. 15 Ad aquas calidas in Bajano sinu intra Milenum & Puteolos in Campania. 16 Scriv. contrahit, *nau-culatur*; ita poscente modulo. 17 Ex persona Musæ resp. Quicquid agat, ridet. Epigr. 62. lib. 1. & Epigr. 63. infra.

In crudelem Dominum. XXI.

Proscriptum famulus servavit 2 fronte notatus.
Non fuit hæc domini vita, 3 sed invidia.

1 Antium Resionem. vide Macrobi. i. Saturn. cap. 11. & Appian. lib. 4. & Val. Maxim. lib. 6. cap. 7. Senec. de Benef. lib. 3. cap. 23. &c. 2 Stigmatias servus, literas fronte inustas. 3 Indignum enim visum fore, tanta fide servum a Domino notis compunctum fuisse.

De Apicio. XXII.

Ederas, Apici, bis trecenties ventri,
Sed adhuc superaret centies tibi * laxum.
Hoc tu gravatus, 1 ne famem & sitim ferres,
Summa venenum potione 2 duxisti.
Nil est, Apici, tibi gulofus factum.

Apicius sexcenties decoxerat insipidis tandem rationibus, superfuturum sibi centies H. S. computavit; sed in hac re tanquam ultima fame victurus sibi vitam veneno finit. Seneca

neca ad Helviam cap. 10. & Dion. lib. 57. * Non minus, amplius, potius. alii *laxu* pro *luxui*. id est ad luxum. 1 Scriv. *ut famem & sitim ferre.* 2 Exhaustiffi.

In invitorem. XXIII.

Omnia cum retro pueris obsonia tradas:
Cur non mensa tibi ponitur a pedibus?

Invitator sordidus obsonia statim ac ponerentur tradidit servis pone ad pedes dilectumentum ministrantibus auferenda & ad alias instruendas cenas reservanda, jocatur Poeta commodius fore ut servis extra triclinium antepōnatur mensa, si ita retro amovere fercula statuerit. τῶν δὲ πείχῃ, πάντα δίδως ὀπίσω. Antholog. lib. 1. cap. 31.

De Haruspice hernicoso. XXIV.

Vite nocens rosa stabat moriturus ad aras
Hircus, Bacche, 1 tuis victima grata sacris.
Quem 2 Tuscus mactare deo cum vellet haruspex,
Dixerat agresti forte, rudique viro:
Ut cito 3 testiculos peracnta falce secaret,
Teter ut immundæ carnis abiret odor.
4 Ipse super 5 virides aras luctantia pronus
Dum refecat cultro colla, premitque manu;
Ingens 6 iratis apparuit 7 hernia sacris.
Occupat hanc ferro rusticus, atque secat:
Hoc ratus antiquos sacrorum poscere ritus,
Talibus & fibris numina prisca coli.
8 Sic modo qui Tuscus fueras, nunc Gallus haruspex,
Dum jugulas hircum, factus es ipse 9 caper.

1 Quod vites rodant, ut porcus Cereri, quod frugibus oblit. Ep. 39. lib. 12. MS. Bodl. *tuis victima digna sacris.* 2 Aruspina, ut & multa alia sacra & religiones ab Etruria Romanam acceperunt. 3 Hirci, victima masculæ castrabantur, ne teter illarum partium odor nares offenderet. 4 Aruspex. 5 Hernia stratas. 6 Per irrevocantem gellus illius. 7 Scrotum aruspis præni & inclinantis, apparebat a tergo, quod rusticus

cus abscedit. 8 Ludit a Patria. Sic modo qui fuisti Hetruscus, nunc Gallus factus es aruspex, nec tamen e Gallia, sed Gallus sacerdos Cybeles. 9 Castratus. est itaque caper hircus castratus, *εὐροπίος*.

Ad Faustinum. XXV.

Si temperari balneum cupis 1 fervens,
Faustine, quod vix Julianus intraret:
2 Roga, lavetur, rhetorem Sabineum.
3 Neronianus is refrigerat thermas.

1 Cujus calorem vix ferre possit Julianus, calidis alias asuetus. 2 Alibi Roga lavetur hic rhetor Sabineus, locus Metaphoricus a frigore aestis ad frigus orationis. 3 Quæ egregie erant calidæ & optimæ Epigr. 48. lib. 2.

In Candidum. XXVI.

Praedia solus habes, & solus, Candide, nummos:
2 Aurea solus habes, 2 myrrhina solus habes:
Massica solus habes, & 3 Opimi Cæcuba solus:
Et 4 cor solus habes, solus & ingenium:
Omnia solus habes: 5 hoc me puta velle negare:
Uxorem sed habes, Candide, cum populo.

1 Candide, cui crepat usque in ore illud, omnia amicis communia, ut Epigr. 34. lib. 2. nihil tamen cum amicis communicas, sed te tibi soli vivere, soli sapere perfectam credis sapientiam, beatam judicas vitam. certe ut nec decreto illi Pythagorico stas, ita nec instituto tuo privato; namque uxorem habes communem. 2 Vasa Epigr. 13. lib. 14. 3 Epigram. 27. lib. 1. num. 5. 4 Sapientiam. Metonym. 5 Te omnia non habere solum. alii leg. hoc non puto posse negari. Fr. Modius Epist. 75. Novantiqui. lectionum. Scriv. nec me puta.

In Gallum. XXVII.

Nunquam me revocas, venias cum sepe 1 vocatus.
Ignosco, nullum si modo, Galle, vocas.
Invitas alios: vitium est 2 utriusque. quod? inquis.
Et mihi 3 cur non est; nec tibi, Galle, 4 pudor.

1 Ad

1 Ad cœnam. 2 Meum æque ac tuum. MS. noster, *utrumque*. 3 Prudentia ad prætereundum te inhumanum. 4 Ad invitandum me bene meritum.

In Nestorem. XXVIII.

Auriculam Mario graviter miraris olere.
1 Tu facis hoc: garris, Nestor, in auriculam.
1 Graveolentia manet auriculæ illius ab impura tua anima.

In Zoilum. XXIX.

Has cum gemina 1 compede 2 dedicat catenas,
Saturne, tibi Zoilus, 3 annulos priores.

1 Servi improbi & noxii in ergastula damnati opus in compedibus faciebant. 2 Servi libertate donati compedes & catenas sa rarum Saturno, qui toto anno laneo vinculo ligatus, ad diem sibi festum a mense Decembri solvebatur. quin & servi in his Saturnalibus dominabantur. Donasset *jovanne catenam* Ex voto Laribus. Hor. 1. liber. 5. 3 Compedes; Zoilo autem exprobrat annulum aureum, ut qui ab Ergastulario servo, ad ordinem equestrem sit evectus. Epigr. 38. lib. 11.

Ad Gargilianum. XXX.

Sportula nulla datur; 2 gratis conviva recumbis,
Dic mihi, 3 quid Roma, Gargiliane, facis?
Unde tibi togula est, & 4 fusca pensio cellæ?
Unde datur 5 quadrans? 6 unde vires Chiones?
7 Cum ratione licet dicas te vivere summa:
Quod vivis, nulla cum ratione facis.

1 Supra Epigr. 7. n. 1. clientibus autem hinc toga, calceus hinc est, Et panis fumusque domi, Juven. 1. Sat. vers. 119. 2 Ad cœnam iustam. unde tibi nulla pecunia ut in sportulis. 3 Cur non hinc migras? 4 Gurgustoli fumosi seu tenebri-cessi obventus, *εὐχολογ. rent.* 5 Quo pretio tenuioris conditionis homines lavabant. dum tu quadrante lavatum, &c. Hor. 3. Sat. 1. libri. 6 Unde habes quod meretrici solvas? 7 Esti te di. as vivere frugaliter & ex iusta computatione, non tamen video causam, cur in Roma vel etiam in vita manere velis,

velis, cui non suppetit unde vivas. Luditque in dialogia *ratione*.

§ Ad Rufinum. XXXI.

Sunt tibi, confiteor, diffusi jugera campi,
 1 Urbanique tenent prædia multa Laves:
 Et 2 servit dominae numerosus debitor arcae,
 Sustentatque tuas 3 aurea mensa dapes.
 Fastidire tamen noli: Rufine, minores,
 4 Plus habuit Didymus: plus Philomelus habet.

1 Et dii tui penates in urbe occupant soli quantum esset multis domibus. *Vel*, domus tua urbanae, quas multas habes, habent singulae prædia sua suburbana. 2 Multos tibi obieratos habes & sceneratos. 3 Inaurata: auream habens coronam, vel aurea. 4 Malis quidem artibus multa nactus es, sed plura Didymus (spado, & Philomelus (quantum ex ficto nomine licet conjicere) citharædus, qui & te fastidire possint.

In Matriniam. XXXII.

Num possim vetulam, quæris Matrinia? possum
 Et vetulam: sed tu mortua, non vetula es.
 Possum Hecubam, possum Nioben, Matrinia: 2 sed si
 Nondum erit illa canis, nondum erit illa lapis.
 1 S. *ὄρεϊν*, infra Ep. 75. 2 Modo non exuerint scæminas (ut est in fabulis notis) quod tu fecisti, canis jam & scæmum.

Qualem puellam velit. XXXIII.

Ingenuam malo: sed si tamen illa negetur.
 2 Libertina mihi proxima conditio est:
 Extremo est ancilla loco: sed vincet utramque,
 Si facie nobis hæc erit ingenua.

1 Non amo genus, conditionem & ejusmodi phæras, sed formam ipsam. maxima enim voluptas est, si quid propter se ametur. non placet ingenua conditio, sed ingenua facies. 2 Filia liberti, qui e servo manumissus fuit.

Ad

Ad Chionem. XXXIV.

Dlena tuo cur sis, indignaque nomine: dicam.
 Frigida es, & nigra es: non es, & es Chione.

Convenit tibi nomen Chiones (*χλῶν* autem *nivem* significat) quia frigida es blanditiis, amoribus vel alias; non convenit, quia nigra es.

De Piscibus sculptis. XXXV.

Artis 1 Phidiacæ toreuma clarum.
 Pisces adspicis: 2 adde, aquam, natabunt.

1 Phidias toreutices inventor fuit. 2 Ita ad vivum expressi, ut addita aqua videantur nataturi. *Hyperbolice*.

§ In Fabianum. XXXVI.

Quod novus & nuper factus tibi præstat amicus:
 Hoc præstare jubes me, Fabiane, tibi.
 2 Horridus ut primo semper te mane salutem,
 Per mediumque trahat 3 me tua sella litum:
 Lassus ut in thermas 4 decima, vel serius bora
 Te sequar Agrippa, cum laver ipse Titi.
 Hoc per triginta merui, Fabiane, 5 Decembres,
 Ut sim tiro tuæ semper amicitiae?
 Hoc merui, Fabiane, toga, tritaque, 6 meaque,
 Ut nondum credas me meruisse 7 rudem?

1 Exigit a me veteri amico & cliente officia non minora, quam quæ novus præstat cliens. 2 Frigore matutino. vel cultus neglectu, dum propero ut inter primos salutatores sim. Juven. Sat. v. 20. 3 Præcedentem, comitantem, subsequenter tuam sellam. Ep. 10. lib. 10. n. 6. & Ep. 26. lib. 12. 4 Cum octava quæ æstate, nona quæ hyeme lavationi assignatur, cogar comitari te ad balnea Agrippæ, ipse loturus longe in balneis Titi. 5 Annos. 6 Cum alii patroni mittere soleant clientibus togas. 7 Liberationem ab officiis. tractum ab arena. gladiatores enim ætate ingruviente quasi emeriti in magisterii signum accipiebant rudem. qua donati non cogebantur deinde pugnare, publice tamen alebantur. Ramireus putat, Poetam ambigue allusisse ad togam rudem.

G

In

In irascentes amicos. XXXVII.

IRasce tantum felices nostis amici.

1 Non belle facitis: 2 sed iuvat hoc facere.

1 Non ex ratione & causa, sed occasionem quaeritis irarum.
2 Utile est vobis iras simulare ne muneremini pauperum officia, sic Ep. 13. lib. 12.

Ad Sextum. XXXVIII.

Que te causa trahit, vel qua fiducia Romam,
Sexte? quid aut speras, aut petis inde? refer.
Causas, inquis, agam Cicerone disertius ipso,
Atque erit in 1 triplici par mihi nemo foro.

2 Egit 3 Atestinus causas, & 3 Cajus: utrumque
Noras: sed neutri 4 pensio tota fuit.

5 Si nihil hinc veniet; pangentur carmina nobis:
Audieris, dices 6 esse Maronis opus.

Insanis; 7 omnes gelidis quicumque lacernis
Sunt tibi; Nasones, Virgiliusque vides.

8 Atria magna colam. 9 vix treis 9 aut quatuor ista
Res aluit: pallet cetera turba fame.

10 Quid faciam? suade, nam certum est vivere Romae.
11 Si bonus es, casu vivere, Sexte, potes.

1 Veteri Romano. 2 Caji Julii Caesaris. 3 Augusti. vide Alex. Neap. lib. 2. cap. 12. Martian. 3. lib. 24. c. 2 Inquit Poeta, est enim Dialogismus. 3 Caussidici pauperes, nomina fortasse ficta. 4 Supra Epigr. 30. num. 4. 5 Refert Sextus. 6 Mea carmina aequare Virgilli opus. 7 Omnes hi quos vides horridulos tritis lacernis, sunt Poetae non inferiores Virg. & Ovidio MS. noster, Sunt tibi. Cujus lectionis monuit & P. Scriverius. 8 Ingrediar (inquit Sextus) cliens potentiorum atria: vel principis aulam. 9 Resp. Poeta. 10 Verba Sexti. 11 Bonis fortuitus est Romae victus & incertus; malis stipendium certum.

De Lycori. XXXIX.

Iliaco similem puerum, Faustine, 1 Magistro
Lusca Lycoris amat. 2 quam bene lusca videt?

1 Magistro pecoris. Alii leg. ministro. id est Ganymedi Iovis pocillatori. ut lib. 11. Epigr. 105. 2 Quae tam bene de forma judicat. Quintus contra, Ep. 8. supra, cecus erat quamvis oculos haberet.

In Thelesinum. XL.

Mutua quod nobis ter quinquagena dedisti
Ex opibus tantis, quas 1 gravis arca premis:
Esse tibi magnus, Thelesine, videris amicus:

Tu 2 magnus, quod das? immo ego, quod recipis.

1 Vide Epigr. 30. lib. 2. n. 5. 2 Itamo pusillus, qui diros non dona das: ego magnus, qui pauper solvo.

In lacertam caelatam. XLI.

Inserta Phiale 1 Mentoris manu ducta
Lacerta 2 vivit, & timetur argentum.

1 Caletoris laudatissimi. 2 Asfabre effusa videtur spicare, & vel argentea nescientibus timetur pro viva.

In Pollam. XLII.

Lomento rugas uteri quod condere tentas,
Polla, tibi ventrem, 2 non mihi labra linis.

3 Simpliciter pateat vitium fortasse pusillum.

4 Quod tegitur, majus creditur esse malum.

1 Ex farina fabacea. Plin. ex creta. Petron. 2 Non me decipis. Pluto phrasis frequens, os sublinis. cuius ratio sumpta videtur vel ab iis qui per jocum dormientibus ora fuligine vel alio colore pingunt. ut Egle Silenum, apud Virgil. 6. Eclog. Vel ab iis qui amaras poriones aegrotis vel pueris propinantes labra poculorum melle illunt, quo dulcedine primum decepti potionem hauriant. 3 88. Epigr. lib. 1. & lib. 6. Epigr. 7. 4 Insita Epigr. 72.

§ In Lentium. XLIII.

Mentiris juvenem tinctis, Lentine, capillis:
Tam subito 2 corvus, qui modo 3 cygnus
eras.

Non omnes fallis. scit te 4 Proserpina canum:
5 Personam capiti detrahet illa tuo.

1 Vis apparere juvenis, simulas Juv. vide Ansonii Ep. 16. quo Lais respondet Myreni, quod Adrianus seni fucato. *Patri jam negavi tuo.* 2 Niger. Metonym. ut — 3 Canus, candidus. 4 Vitæ mortisque præles, quæ fingitur morituris criminem secare, & hos quasi primitias Orco offerre. *Nondum illi flavum Proserpina vertice crimem Abstulerat, Stygioque caput damnaverat Orco.* Virgil. de Didone 4. Æn. & Horat. 1. lib. ode 28. *Nullum seiva caput Proserpina fugit.* 5 Fucum illum capillorum & tinctum quasi calendum eleganter dixit larvam.

§ Ad Ligurinum. XLIV.

Occurrit tibi nemo quod libenter:
Quod quacumque venis, fuga est, & ingens
Circa te, Ligurine, solitudo:
Quid sit scire cupis? 1 nimis Poëta es:
Hoc valde vitium periculosum est.
Non 2 tigris catulis citata raptis.
Non 3 dispas 4 medio perusta Sole,
Nec sic scorpius improbus timetur.
Nam tantos, rogo, quis ferat labores?
Et stanti legis, & legis sedenti:
Currenti legis, & legis cacanti.
In thermas fugio; sonas ad aurem.
5 Piscinam peto, non licet natare.
Ad cœnam propero; tenes euntem.
Ad cœnam venio; fugas 6 sedentem.
Lassus dormio; suscitās jacentem.
Vis, quantum facias mali, videre?
7 Vir justus, probus, innocens timeris.

1 Plus

1 Plus habes Poetæ quam hominis. Nimis tibi places in carminibus, quæ omnibus incontinentes & importune legis. 2 Epigr. 18. lib. I. Spectac. 3 Sarpens, a quo J.Cti vexantur siti & æstu, unde & nomen. 4 Apricans ad meridianum solem. Vel meridionali plaga vivens. 5 Non paucæ nec parvæ erant Romæ piscinæ, quæ natarent. 6 Ramires. legit. *edentem.* Musambertius asserit lectionem vulgarem. ut sit ante accubationem sessio. ut 67. Epigr. 8. l. *Sternantur lecti, Cæciliane sede.* 7 Cætera cum bonus sis ac justus, & propter innocentiam atque probitatem expetendus: propter hanc tamen importunam recitationem, te fugiant omnes caventque ut poeticam hirsutinem. Horat. in calce Epist. ad Pisones, & Lucilli Epigr. c. 49. lib. 2. Antholog.

§ De eodem. XLV.

Fugerit an mensas Phœbus cœnamque Thyesta,
Ignoro: fugimus nos, Ligurine, tuam.
2 Illa quidem lauta est, dapibusque instructa superbis:
Sed nihil omnino, te recitante, placet.
Nolo mibi pœnas rhombum, 3 nullumve bilibrem:
Nec volo boletos, ostrea volo: 4 tace.

1 Vide argumentum meum in Thyesten Senecæ, & quæ adnotavi ad v. 774. & chorum quartum. 2 Tua. 3 Vide Epigr. 43. lib. 2. num. II. 4 Epigr. 49. infra, & 79. lib. 5. & lib. II. Epigr. 53.

§ Ad Candidum. XLVI.

Exigis a nobis operam sine fine 1 togatam.
Non eo, libertum sed tibi mitto meum.
2 Non est, inquis, idem: multo 3 plus esse probabo.
Vix ego lectionem subsequor; ille feret.
In turbam incideris; cunctos 4 umbone repellet:
5 Invalidum est nobis, 5 ingenuumque latus.
Quidlibet in caussis narraveris, 6 ipse tacebo:
7 At tibi tergeminum mugiet ille 7 sophos.
Lis erit; 8 ingenti faciet convicia voce:
Esse pudor vetuit fortia verba mihi.

G 3

Ergo

Ergo nihil nobis, inquis, præstabis amicus?

9 Quidquid libertus, Candide, non poterit.

1 Anteambulonis seu clientis togari. 2 Plus mihi *inquis* esset honoris ex tui ipsius, quam liberti tui comitatu. 3 Operæ. 4 Musambertius de umbone togæ intelligit. de quo vide quæ ad Persii Sat. 5. v. 33. de cubito potius dici credo, quo turba obvia, haud secus ac hostes umbone repellitur. & ut credam facit Luciani Crito πολλὸς παραγκωνισάμενος καὶ τὸ εὐθὺς καὶ ἔπειτα. Lucian. φιλόπατρις & Juven. 3. Sat. hic cubito ferit. 5 Quod undam prementis populi contra niti nequeat, pudeat. Epigr. 47. lib. 10. *Vires ingenuæ*. mox n. 9. 6 Ego tibi oranti non valebo acclamare. 7 Vide lib. 1. Epigr. 4. n. 10. 8 Ingeret adversario tuo convivorum abunde, nec in aurem. 9 Officia liberaliora & quæ me decent magis, præstabo.

De * Basso. XLVII.

Capena grandis porta 1 qua pluit gutta,
Phrygiæque matris 2 Almo qua lavat 3 ferrum
4 Horatiorum qua viret sacer campus,
Es qua 5 pusilli 6 fervet Herculis sanum;
Fausfine 7 plena Bassus ibat in rheda,
Omnes beati copias trahens ruris.
8 Illic videres frutice nobili caules,
Et 9 utrumque porrum, sessilesque lactucas,
10 Pigræque ventri non inutiles betas.
Illic 11 coronam pinguibus gravem turdis,
Leporemque lesum 12 Gallici canis dente,
13 Nondumque victa lacteum faba porcum,
14 Nec feriatus ibat ante carrucam,
Sed 15 tuita fano cursor ova portabat.
16 Urbem petebat Bassus; imo ras ibat.

* Ad quem Epig. 57. infra de Fausini villæ copia. 1 Propter aquæ ductus & fontes, quæ ad portam Cap. unde & *Fonsinæ* dicta, hodie S. Sebastiani. Juven. 3. Sat. 11. v. 2 Fl. Tuscæ, in quo Mater Deum a Gallis sacerdotibus quotannis abluebatur.

abluebatur. Ovid. 4. Fast. & Marcell. lib. 23. 3 Cultros ad hostias mactandas. forte legend. *sacram*. 4 Ubi sepulti fuerunt Horatii illi trigemini, de quibus Liv. 1. 5 Adulatorie. Domitianus enim se magnum Herculem vel majorem dici voluit. ut Epigr. 65. 66. 67. & 104. lib. 9. Alciden vocat pusillum. 6 A frequentia salutantium viatorum. erat enim in via Appia. 7 Non ut *Musbonis lætica*. 1. Sat. Juven. *Plena ipso*, sed ruris honoribus quos ex urbe in rus suum, non rus, portabat. 8 In rheda Bassi, velut altero copiarum cornu. 9 Sestivum & capitatum. 10 Quem cient & lubricant. 11 Coronam vimineam cui appendebantur turdi in orbem: lib. 13. Epig. 51. & Ovid. 1. Am. v. 269. 12 Leporarii canes in Gallia velociores, utpote lupino statu editi. 13 Lactentem porcellum, qui fabas dente non vicerit. i. e. fegerit. 14 Nec ociosus aut onere vacuus ibat cursor, *bis lacuay*. 15 Nec colliderentur. 16 Posset quidem videri rure rediisse, adeo terræ fortibus onustus: & tamen adeo sterilem alebat suburbanam villam ut ex urbe rus in rus ferret. Vulg. *Romans*.

De Ollæ. XLVIII.

Pauperis exstruxit cellam, sed vendidit Ollus
Prædia: nunc cellam pauperis Ollus habet.

Habebant lauti divites inter cœnationes splendidas & diagam unam, quo se quandoque recipiebant ad tenuiorem viam, vel varietatis causa, vel ut parvo assuescerent, quasi præexercitationem ad inopiam, ut consulit Seneca Epist. 18. & 100. & ad eas Lipsius docet. hanc appellabant *pauperis cellam*. extruebant & cellas famulis, ut & amicis minorum gentium excipiendis, Epigr. 14. lib. 8. hujusmodi structuræ, sed immodicæ & magnificæ, dum indulgeret Ollus, ad veram pupertatem redactus est.

In invitatore. XLIX.

Vejentana mihi misco, 2 tu Massica potas:
3 Olfacere hæc malo pocula, quam bibere.

1 Epig. 53. lib. 2. n. 2. 2 Scriverii & Bodl. MSS. *ubi Massica potas*. 3 Gravior quippe odor quam gustus.

§ In Ligurinum. L.

HÆc tibi, non alia, est ad cœnam causa vocandi,
Versiculos recites ut, Ligurine, tuos.

2 Deposui soleas. affertur protinus 3 ingens.

Inter 4 lactucas, 5 oxygarumque liber.

Alter 6 perlegitur, dum fercula prima morantur:

Tertius est, nec adhuc mensa secunda venit.

Et quartum recitas, & quintum denique librum.

7 Putidus est, toties si mihi ponis aprum.

Quod si non 8 scombris scelerata poemata donas:

Cœnabis solus jam, Ligurine, 9 domi.

1 Supra Epigr. 44. & 45. 2 Quod discutituri faciebant, ne stragula conspurcarent. 3 Quod magnum malum. 4 A quibus cœna inchoari solita. 13. l. 14. Epigr. 5 Garum ex aceto. 6 Al. Porrigitur. 7 Certe puteret vel aper ad convivium natum animal toties appositus, ac tu mihi libros regeris. 8 Vide 2. Epigr. supra num. 2. 9 Invitatori soli licebat recitare. domi itaque solus cœna, tibi que recita. foris te cavebimus.

Ad Gallam. LI.

Cum faciem laudo, cum miror crura manusque:
Dicere, Galla, soles; nuda placebo magis.

Et semper vitas communia balnea nobis.

1 Nunquid, Galla, times, ne tibi non placeam?

1 Ironice arguit enim ipsam mendacem & inaniter gloriosam, quæ specimen subterfugerit. sumptum videtur ab illo Augusti, qui præfeco quem ignominia notabat subinde precibus interponenti: *Quid respondeo patri?* Dic, inquit Aug. me tibi displicuisse. Quintil. 6. lib. 4. Vel ne me forte non probares. vide Epigr. 24. lib. 1.

§ Ad Tongilianum. LII.

Empa domus fuerat tibi, Tongiliane, ducenis:
Abstulit hanc 1 nimium casus in urbe frequens,

2 Col-

2 Collatum est decies, rogo, non potes ipse videri

3 Incendisse tuam, Tongiliane domum.

1 Incendium Epigr. 7. lib. 5. 2 Ex symbolis civium & amicorum damno tuo succurrentium tibi donabantur. 7817. lib. 10. ff. 3 Merito jam suspectus, tanquam ipse suas incenderit ades, Juven. 3. Satyr. 1. vers. 212.

Ad Chloen. LIII.

ET vultu poteram tuo carere,
Et collo, manibusque cruribusque;
Et mammis, natibusque, clunibusque:
Et ne singula persequi laborein,
Tota te poteram, Chloen, carere.

Membris tuis quæ laudas singula, & te ipsa vel tota possem carere. Obscœniorem si prurias sentum, affricabit tibi more suo Domit. de παρρησία.

Ad Gallam. LIV.

Cum dare non possim, quod poscis, Galla, rogantem:

Multo simplicius, Galla, negare potes.

Cum a me noctem poscente tu ultra quam possum præstare poscas vices, malim simpliciter mihi neges quam cogas me impotem fateri.

§ In Gelliam. LV.

Quod quacunquē velis, 1 Cosmum migrare putamus,

Et fluere 2 excusso 3 cinnama fusa vitro:

Nolo peregrinis placeas tibi, Gellia, fugis.

Scis puto posse meum, sic bene olere canem.

1 Myropolam Epigr. 88. lib. 1. num. 1. 2 Succusso, vel fracto. 3 Oleum Cinnami. Plin. lib. 15. cap. 7.

§ De Cisterna Ravennate. LVI.

Ste cisterna mihi, quam vinea, malo Ravenna:
Cum possim multo vendere pluris aquam.

Vini larga copia, aquæ bonæ maxima penuria. unde & caritas, Ravennæ, quæ Sabinorum oppidum aquis marinis & uliginosis perfusum, ut ait Siliant viri, nascunt sepulti, Sidorius Epist. 8. lib. 1.

§ De Copone. LVII.

Callidus imposuit nuper mihi copo Ravennæ;
Cum peterem mixtum, vendidit ille merum.

Pluris enim venit aqua, quæ dilueretur vinum, quam ipsum merum. Epigram. præcedent.

§ De villa Faustini. ad * Bassum. LVIII.

Bajana nostri villa, * Bassæ, Faustini,
Non 2 otiosis ordinata myrtetis,
3 Viduaque platano. 4 tonsilique buxeto
5 Ingrata lati spatii detinet campi:
Sed rure vero 6 barbaroque latatur.
7 Hic facta premitur angulo Ceres omni,
Et 8 multa fragrat testa 8 sennibus autumnis.
Hic post Novembres, imminente jam bruma,
9 Seras putator horridus refert 9 uvas.
10 Truces in alta valle mugunt tauri,
11 Vitulusque intermi fronte prurit in pugnam.
Vagatur 12 omnis turba * sordida cortis.
* Argutus anser, 13 * gemmeique pavones,
14 Nomenque debet quæ rubentibus pennis,
Et * picta perdix, Numidicæque * guttata,
Et 15 impiorum 16 phasiana Colchorum.
17 Rhodias superbi 17 feminas premunt galli:
Sonantque turres 18 plausibus columbarum;
Genis hinc palumbus, inde 19 cereus turtur.

Avidi

Avidi sequuntur 20 villicæ sinum porci:
Matremque plenam mollis 21 agnus expectat,
Cingunt serenum 22 lactei focum verna,
Et 23 larga festos lucet ad 24 Lares sylva.
Non segnis albo pallet otio 25 copo:
26 Nec perdit 27 oleum lubricus palastrita.
Sed tendit avidis rete subdolum turdis.
Tremulave captum linea trahit piscem,
Aut impeditam cassibus refert damam.
Exercet bilaves 28 facilis hortus 29 urbanos,
30 Et pædagogus non jubente lascivi
Parere gaudet villico 31 capillati;
32 Et delicatus opere fruitur eunuchus.
33 Nec venit inanis rusticus saluator;
34 Fert ille ceris cana cum suis mella,
35 Metamque lactis 36 Saffinate de sylva.
Sonnuculosos ille porrigit glires;
Hic 37 vagientem matris hispidæ fætum.
Alius 38 coactos non amare capones,
39 Et dona matrum vimineo ferunt textu
Grandes proborum virgines colonorum.
Facto vocatur latus opere vicinus,
40 Nec avara servat crastinas dapes mensa,
Vescuntur omnes, ebrioque non novit
Satur minister invidere convivæ,
At tu sub urbe possides 41 famem mundam,
Et turre ab alta prospicis 42 meras laurus,
Furem 43 Priapo non 44 timente securus.
Et vinitorem 45 farre pascis urbano,
46 Pictamque portas 47 otiosus ad villam
Olus, ova, pullos, poma, caseum, mustum.
Rus hoc vocari debet, an 48 domus longe?

* Supr. Ep. 47. 1 Villa quam habet Faustinus Bajis in agro Campaniæ non est sterilis instar tuæ suburbani. supra.

G 6

Ep. 72.

Ep. 72. 2 Sterilibus, si cum frugiferis conferantur, quamvis bacca myrtorum in medicinis utiles sint vel quæ locum tantum occupant & umbram otio abundantibus hominibus præbent. 3 Cælibe, infrugifera, non ut populo vitibus maritata. Plin. Sec. Epist. 6. lib. 5. 4 Buxi enim, ut nunc, in varias animalium formas tondentur. 5 Nihil fructus aut proventus Domino redditicia. 6 Fœcunde, ut apud Barbaros & rudes qui non ex amœnitate & elegantia arborum ad quincuncem dispositarum, sed ex fructu rus æstimant. 7 Omnis Faustini domus angulus stipatur frumento. 8 Bene olent testæ, quibus reconditur est vetus vinum, quod inter autumnales fructus est, ut *ὄναγας* pro *ὄναγας καπνούς* & sentibus, ut *anus testa*. lib. 1. Ep. 40. & 106. 9 Epigr. 44. lib. 1. num. 5. 10 *Aut in reducla valle, mugientium Prospexit errantes greges*, Hor. 2. Epod. 11 *Cui frons turgida cornibus Primis & Venerem & prælia destinat*. Horat. 13. ode 3. lib. 12 Gallinæ, anseres, &c. quæ sequuntur. * *Adverte avium nativa epistola*. 13 *Qui piæ pandunt spectacula cauda*. 14 Phœnicopterus, cui *Φαίνηκα πτερά*, 71. Epigr. 13. lib. 15 Qui male audiunt propter parricidia, impietatem, & veneficia Medææ. vide Senecæ Medææ argumentum. 16 A Phasi Colchorum fl. 17 Gallinæ Rhodiæ, quæ Romanis in pretio. 18 Alarum. 19 Cui plumæ coloris cerei. *Alis pinguis turtur*, ut Ep. 5. lib. 13. 20 Sinu ferentis glandes vel alium pastum. Rob. Titius legit *fozum* villicæ sc. vocantis suæ ad pastum. 21 Domi seclusus a matre pastum profecta. 22 Candidi, Domitius legit *lutei*. i. e. foridii infantes vide Ep. 50. lib. 1. num. 21. MS. noster *Cinguntque circumteeti focum vernæ*. 23 Luculenus est focus, lignis e vicina sylva descendentibus, ut idem Ep. 50. lib. 1. 24 Quibus iuxta focum locus. 25 Caupo, qui ad quæstum domini viatoribus vinum vendit, non paller & pinguescit otio: sed habet quod agat, ut sequitur. 26 Neque enim utitur oleo, qui non exerceat palestram. melius se exercet aucupio, venatione, &c. vide adagium, *Perdere oleum & operam*. 27 Luctaturi se ceromate ex oleo, cera & pulvere Ægyptio seu Puroloano, ungebant. 28 Non laboris exquisiti, ut in suburbanis. 29 Alii *auxillia*, sed variant hic lēdiones plurimæ. 30 Alacriter ac sponte obeunt, nec detrectant ministeria etiam a villico imperata, quod alibi designantur isti — 31 Filii familias vel pueri delicati comas alenentes. Epigr. 62. lib. 10. *Cirratæ*. Persi. 1. 32 Et

Et ipsi delicati spadones atque cubicularii delectantur labore. 33 Non portat nudum & inane *Ave*, ut clientes in urbe, sed adfert munera, quæ seqq. 34 Adfert favos. 35 Ep. 44. lib. 1. num. 6. 36 Oppido Umbræ, Plauti patria. 37 Hædum balatu desiderantem matrem capel. 38 Quia castratos. 39 Filie agricolarum ferunt dona a matribus, vel *Ranca corris aver & ova matrum* Epigr. 30. lib. 7. Epigr. 50. lib. 1. Tibicine adhibito consulit tum modulo tum ruinæ verius P. Scriv. legendumque monet *Vimine offerunt texto*, vel *offerunt*. 40 Quod in urbe fieri solet supra Epigr. 13. n. 3. & Epigr. 23. & lib. 1. Epigr. 104. 41 Prædium suburbanum, mundum quidem & elegans, sed famelicum & sterile. supra Epigr. 47. 42 Solas steriles laurus quibus nullæ arbores fructiferæ interferunt. 43 Epigr. 36. l. 1. num. 8. 44 Nihil enim est quod fur auferat. 45 Cum sterilis villa non alat villicum ipsum. 46 Amœnati forte & visu pulchram, verum non magis saturam quam quæ in picta tabula exprimitur, alludit forte ad illud Cynici, qui servo esurienti pictas ostendebat dapes, quæ oculos pascere non ventrem. 47 Ex urbis curis tanquam e vinculis solutus. 48 Domus extra urbem, longe ab urbe disita, ad quam cibaria ex urbe efferuntur, *ὁ πρὸς πόλιν οἶκος*.

De futore & fullone. LIX.

1 *S*utor credo dedit tibi, culta Bononia, munus.
Fullo dedit Mutina: 2 nunc ubi caupo dabit?
1 Epigr. 16. supra. 2 Restat scilicet, ut caupo æque vilis munera edat gladiatoria, vide eundem Epigr. 16. supra.

§ In Ponticum. LX.

1 *C*um vocer ad cœnam, 2 non jam venalis, ne
3 ante,
Cur mihi non eadem, quæ tibi, cœna datur?
Ostrea tu sumis stagno saturata Lucrino?
4 Sumitur 5 inciso mytilus ore mihi.
Sunt tibi 6 boleti; fungus ego sumo suillos.
Res tibi cum 7 rhombo est: at mihi cum 7 sparulo,

- 8 *Cereus immodicis turtur te clunibus implet;*
Ponitur in cavea mortua pica mihi.
Cur 9 sine te cæno, cum 10 tecum, Pontice, cænem?
11 Sportula quod non est, proſis: edamus idem.

1 Ediſto Domitiani de cænis reſtiſ (vide quæ ad Ep. 7. ſupra) fraudem factam a potentioribus, qui clientibus viliffimos, ſibi optimos apponebant cibos, conqueritur Poeta, quod & Juven. Satyr. 5. Plin. Jun. Epil. 6. lib. 2. & noſter lib. 2. Epigr. 43. 2 Sportula conductus, al. leg. *non tam venaliſ.* 3 Sportula non ſublata. ſupra Epigr. 7. 4 Al. *fungitur.* 5 Teſta mytili labra mihi fugenti ſcindentæ. 6 Fungorum ſalutarium, alii boleti, alii ſuilli ſeu porcini, alii Amanitæ. Al. *fungos ego ſumo puſillos.* 7 Rhombus & ſparulus uterque e genere paſſeris marini, ſed hic multo vilior. 8 A colore pinguedinis, ut modo Epigr. num. 58. num. 19. Al. *Aureus.* 9 Non habens eodem cibos. 10 In eadem menſa, & cæna (ut dicitur) communi. 11 Non obſte nobis, quod Imp. decreto revocatur cæna ſublata ſportula.

§ In Cinna. LXI.

- 1 *Eſſe nihil dicis, quidquid petis, improbe Cinna.*
Si 2 nil Cinna petis; 3 nil tibi, Cinna, nego.
 1 Extentando rem quam petis. 2 Rem levem. & relate nil. 3 Simpliciter nil.

§ In Quintum. LXII.

- C*Entenis quod emis pueros, & ſæpe ducenis:
Quod 1 ſub rege Numa condita vina bibis:
Quod conſtat decies tibi 2 non ſpecioſa ſupellex:
Libra quod argenti millia quinque rapit:
 3 *Aurea quod fundi pretio carruca paratur:*
Quod pluris 4 mula eſt, quam domus, emptæ tibi:
Hec animo credis magno te, Quinte, parare?
Falleris, 5 hæc animus, Quinte, puſillus emit.
 1 Vina vetuſtiſſima. Hyperbolice. 2 Etiam quotidiana, vulgaris tua ſupellex. alii leg. *non ſpaciſa* hoc ſenſu; cuius

cælatura ejus eſt artificii, ut multo conſtet, etſi non ſit magna, nec multum occupet ſpaciū. ita ut una libra argenti cælati conſtet quinque millibus HS. 3 Quod rheda aurata ſeu aureis bracteis diſtincta conſtet, quanti fundus. 4 Alii nulli. quæ lædio placeat, ut apte jungatur hyperbolicum mulæ pretium pretio carrucæ. 5 Magnus animus tantam pecuniæ vim in amicos pauperes potius erogaveſt honeſtæ ipſorum neceſſitati ſuccurrens; quam ſumptum ambitione paraſſet ſibi muliebres haſ & pene pueriles nugæ.

In Cotilum. LXIII.

- C*otile, 1 bellus homo eſ: dicunt hoc, Cotile, multi.
Audio; ſed quid ſit, dic mihi, bellus homo?
Bellus homo eſt, 2 flexos qui digerit ordine crines:
Balfaſa qui 3 ſemper, cinnama ſemper olet:
Cantica qui 4 Nili, qui 5 Gatidiana ſuſurrat:
Qui movet 6 in varios brachia 7 voſſa modos:
Inter famineas tota qui luce cathedras
Deſidet, atque aliqua ſemper in aure ſonat:
Qui legit hinc illinc miſſas, ſcribitque 8 tabellas:
 9 *Pallia vicini qui reſugit cubiti:*
 10 *Qui ſcit, quam quis amet, qui per convivia currit:*
 11 *Hirpini veteres qui bene novit avos.*
 12 *Quid narras? hoc eſt, hoc eſt homo, Cotile, bellus?*
Reſ 13 petricoſa eſt, Cotile, bellus homo.

1 Ep. 10. lib. 1. 2 Al. *flexo.* 3 Ep. 12. lib. 2. 4 Ægyptiorum, maxime Alexandrinorum ſumma molliſ, petulantia, & procacitas in factis diſſiſque, ut & canticis laſcivis, de Canopo. vide Juvenal. Sat. 1. v. 26. Sat. 6. v. 85. 5 Vide Ep. 42. n. 9. & 62. n. 10. lib. 1. & Juven. Sat. 11. v. 162. 6 Ad leges & modos Chironomix ſaltabant, ut hodie Hiſpam, Ovid. 1. Att. ſi molliſ brachia, ſalta. 7 Epigr. 29. lib. 2. num. 7. 8 Amatorias, ut Epigr. 65. lib. 11. 9 Ne plicarum umbonem ſeu ordinem conturbet. Epigr. 47. lib. 2. n. 6. 10 Curioſus Ardelio & πολυπράγμων. qualis illa apud Juven. Sat. 6. v. 405. 11 Cui non in minimis curis eſt Circuſequi viſtores, eorumque nobilitas. deducere itaque ſtudioſe curat &

recen-

recensere stema & proavos equi Hirpini usque ab Aquilone avo. vide Lips. cent. univ. Epist. 26. 12 *Decastichon præcedens fuit e persona Cotili, distichon quod sequitur est Poeta, ut & primum.* 13 Nugis impedita, meræ geræ.

Ad Cassionem. LXIV.

1 *S*trenas bilarem navigantium pœnam,
Blandasque mortes, gaudiumque crudele,
Quas nemo quondam deserebat auditas,
Fallax Ulysses dicitur 2 reliquisset.
Non miror: illud, Cassiane, mirarer,
3 Si fabulantem Canium reliquisset.

1 Quæ navigantes hilari sopitos cantu demulcebant, trahantque in perniciem. sunt antitheseis seu *ἀντιθέσεις* in illis, *bilaris pœna, blandas mōres, gaudium crudele.* 2 Obturatis sociorum auribus, se adligato navis malo Hom. Odyss. μ. 3 In tantum lepore & lasciva nequitia superat Sirenum cantus & illecebras Canius. de quo Epigr. 62. & 70. lib. 1. & Epigr. 20. supra.

§ Ad Diadumenum. LXV.

1 *Q*uod spirat tenera malum mordente puella,
Quod de 2 Corycio quæ venit aura croco:
Vinea quod primis floret cum cana racemis:
Gramina quod redolent, quæ modo carpfit ovis:
Quod myrtus, quod 3 messor Arabs, quod 4 succi-
na trita
Pallidus 5 Eoo thure quod ignis olet:
Gleba quod æstivo leviter cum spargitur imbre:
6 Quod madidis nardo sparsa corona comis;
Hoc tua, sæpe puer Diadumene, basia fragrant.
Quid, si 7 tota dares illa sine invidia?

1 Qualiter fragrantem spirat odorem pōmum, &c. sic Epigr. 9. lib. 11. num. 3. 2 Corycius mons Ciliciæ croco nobilis. Epigr. 3. lib. spectat. num. 10. in asperitionibus theatralibus. Epigr. 39.

Epigr. 39. lib. 9. num. 3. 3 Feliciis Arabiæ incolæ, qui metie herbas & fructus odoros. 4 Epigr. 38. lib. 5. num. 13. 5 Colorem ignis enim rutilum, immisum thus in pallidum vertit. 6 Ex Arabia & Orientalibus partibus. 7 Non maligne aut parce, sed plenè labris & facile?

§ In M. Antonium. LXVI.

*P*ar scelus admisit 1 Phariis Antonius 1 armis;
2 Abcidit 3 vultus ensis 4 uterque 5 sacros.
6 Illud laurigeros ageres cum lata triumphos,
Hoc tibi, Roma, caput, cum loquereris, erat.
Antoni tamen est pejor, quam caussa Potbini:
Hic facinus domino præstitit, ille 7 sibi.

1 Ægyptiæ sicæ. 1. Pompejo magno occidi iussu a Pothino, qui hoc regi Ptolomæo suavit in gratiam Cæsaris. vide Epigr. 70. lib. 5. 2 Al. *Abcidit* *heu*, ut veru succurratur. 3 Capita. 4 Pothini & Antonii. 5 Propter magistratus, quos gesserant sacros, gloriam, bene merita, res gestas, &c. 6 Pompeji caput triumphales victricis Romæ lauros gessit, Ciceronis caput loquentis Romæ ille, caput; hic, lingua urbis. 7 In suam solius vindictam. in nullius gratiam.

§ De pigris Nautis. LXVII.

*C*essatis pueri, 1 nihilque nostis,
2 Vatreuo, Eridanoque pigriores:
Quorum per vada tarda navigantes,
Lentos tingitis ad 3 celeusna remos
Jam 4 prono Phaëthonte sudet 5 Æthon,
Exarsitque dies, & hora lassos
6 Interjungit equos meridiana.
At vos tam placidas vagi per undas
7 Tutæ luditis otium carinæ.
Non nautas puto vos, sed 8 Argonautas.

1 Pronunciet eos, si quis volet, damnetque sciolos, vel ad Phrygi tonforis foveam aures eorum, qui inusitatas halce syncopationes non ferunt: ego certe profiteor, me inter illos sedere

sedere qui reclamant, horrentque illa monstra *nostris, postis,*
præ quibus, si coniecturis ausisque in dubia variaque lectio-
ne sit locus adoptarem, Cæsaris pueri, Et nihil moveris, vel
quid ejusmodi. 2 Locus dubiæ plane sanitatis, ne dicam
 deploratæ, cui restituendæ post Criticos omnes majorum mi-
 norumque gentium Machaonas, manum admovit, utinam
 Pæoniam, Cl. Ph. Cluverius in opere elaboratissimo lauda-
 tissimoque Italia antiqua. Is infra Imolam (forum Cornelii,
 quo jam secesserat Poëta, ut ipse testatur Epigr. 1. & 4. supra)
 Vatreum lentissime fluere asserit, ut & Padi alveum, quem
 Vatreus auget, proprie vocatum Eridanum, in stagna se dis-
 fundere. Videtis ipsum lib. 1. cap. 35. 3 Clamorem & hor-
 tationem nauticam, qua se invicem nautæ, vel illos celestis
 horrantur, ut nostris, *Via, via, cheerely mates. 4* A me-
 ridie sole inclinante. 5 Unus e Solis equis. 6 Vide Ep. 6.
 lib. 2. num. 9. 7 Ita P. Ser. ut pigri nautæ vocentur *ocium*
earina. Sed pro *tute* desideratur epitheton appositum *tarde,*
 aut si quid simile. 8 Ludit in voce *Argonauta.* q. d. estis
 pigri, inertes (quod *ἄργοι* sonat) nautæ non heroes illi Ar-
 go velli ad aureum vellus petendum.

Ad Matronam pudicam. LXVIII.

HUc est usque tibi scriptus, matrona, libellus.
 Cui sint scripta rogas interiora? mihi.
 Gymnasium, thermæ, stadium est hac parte, recedo.
 Eximur; nudos parce videre viros.
 Hinc jam depositæ post vina rosasque pudore,
 Quid dicat, nescit, 2 saucia 3 Terpsichore.
 4 Schemate nec dubio, sed aperte nominat 5 illam,
 Quam recipit Sexto mense superba Venus:
 6 Custodem medio statuit quam villicus hortus
 Opposita spectat quam proba virgo manu.
 7 Si bene te novi; longum jam lassæ libellum
 Ponebas: totum nunc studiosa leges.

1 Quæ subsequuntur. Metaph. ab *edificiis.* interiores par-
 tes quæ a primo ingressu remotiores sunt. 2 Scilicet mero.
 i. e. ebria, sic enim usurpatur Justini lib. 1. & 11. atque, Ape-
 lejo

lejo lib. 7. & 9. 3 Musa jocosa, choris gaudens. 4 Non
 recte & figurate. 5 Quæ sequenti Epigram. nominatur num.
 2. Priapum autem matronæ Romæ (ritu ab Ægyptiis ducto,
 qui lisdid jussu pudenda circumferebant in cultum Osiridis,
 cui invento virilia defuerunt) 7. Kal. Augusti extra portam
 Collinam cum pompa ad Veneris sanum ferebant, inque Deæ
 sinu ponebant. vide & Annot. post. Baptistæ Pii cap. 146.
 6 Epigr. 36. l. 1. n. 8. 7 Infra Epigr. 86.

Ad Cosconium. LXIX.

OMnia quod scribis castis epigrammata verbis,
 Inque tuis nulla est 1 mentula carminibus,
 Admiror: 2 laudo. nihil est te sanctius uno:
 At mea luxuria pagina nulla vacat.
 Hæc igitur juvenes nequam, facilesque puella,
 Hæc senior, sed quem torquet amica, legat.
 At tua, Cosconi, venerandaque, sanctaque verba
 A pueris debent, virginibusque legi.

1 Sine qua tamen non possunt placere, &c. ut Ep. 36. lib. 1.
 2 Ironice.

Ad Scevium. LXX.

MOecbus es Ausidia, qui vir, 1 Scevine, fuisti.
 Rivalis fuerat qui tuus, ille vir est.
 Cur aliena placet tibi, cui tua non placet uxor?
 2 Numquid securus non potes arrigere?

1 Scevium uxorem Ausidiam per fastidium repudiaverat,
 nuptam postea illi qui fuerat ejus moecbus, deperibat. 2
 Aliena scilicet & vetita placent: propria & licita spernuntur.

In Navolum. LXXI.

MEntula cum doleat puero, tibi, Navole, culus:
 Non sum divinus, sed scio 1 quid facias.
 1 Imo, quid patiaris.

Ad Lausum. LXXII.

Vis futui, nec vis mecum, Lausum, lavari.
Nescio quod magnam suspicor esse nefas.

Aut tibi pannosae pendent a pectore mammae:

Aut sulcos uteri prodere nuda times:

Aut infinito lacerum patet inguen biatu:

Aut aliquid cunni prominet ore tui.

3 Sed nihil est horum credo. pulcherrima nuda es.

Si verum est, vitium pejus habes, 4 fatua es.

1 Sup. Ep. 50. 2 Pannosae, laxae, rugosae. 3 Quod si nihil horum sit, sed nuda, pulchra sis, &c. 4 Infulta, nullo lepore meretricio instructa. Epigr. 61. lib. 6. n. 7.

In Phœbum. LXXIII.

Dormis cum pueris mutoniat,

1 Et non stat tibi, Phœbe, suspicari:

Quid vis me, rogo, Phœbe, suspicari:

2 Mollem credere te 2 virum volebam:

Sed 3 rumor negat esse te 4 cinædum.

1 Ep. 24. lib. 1. 2 Cinædum. 3 Verbum hoc male olet Paronomasiam obscenam Epigr. 72. lib. 2. num. 1. 4 Pathicum potius, vel φοινικίζοντα.

In Gargilianum. LXXIV.

Psilothro faciem 2 levas, & dropace calvam.

3 Nunquid tonsorem Gargiliane times *?

4 Quid facient unguis? nam certe non potes illos

5 Resina, 6 Veneto nec rescare luto.

Desine, si pudor est, miseram 7 traducere calvam,

Hoc fieri 8 cunno, Gargiliane, solet.

1 Epigr. 29. lib. 2. num. 7. 2 Levigas. 3 Sceptice. * An tu forte tonsorem metuis, quod fecit Dionysius tyrannus? referente Cicerone 2. Offic. & Tusc. quaest. 5. 4 Ex veterum more præbendi unguis tonsori rescandos. 5 Dropace vel Psilothro ad depilandum ex resina. 6 Quod aceto mistum adhibe-

adhibebatur ad psilothrum. 7 Reddere infamem & malo rumori obnoxiam. vide Epigr. 4. lib. I. spectac. num. 1. 8 Cujus vicem & caput tui φοινικίζοντος supplere hinc suspicio est.

In Luperum. LXXV.

Stare, Luperce, tibi, jam pridem mentula 1 desit:

Lucaris demens tu tamen arrigere.

Sed nihil eruce faciunt, bulbi que salaces;

2 Improbæ nec profunt jam satyria tibi.

Cæpisti puras 3 opibus corrumpere buccas:

Sic quoque non vivit sollicitata Venus.

Mirari satis hoc quisquam, vel credere possit.

4 Quæ non stat, magno stare, Luperce, tibi?

1 Desit. 2 Salax. venerem languidam irritans. Βολδοῦς καὶ κοχλίας καὶ ὄον καὶ τὰ ὅμοια δοκεῖ σπέρματος εἶναι ποιητικά, διὰ τὸ ὁμοειδὲς ἔχει τὰς πρώτας φύσεις, καὶ τὰς αὐτὰς δυνάμεις, &c. Athenæus lib. 2. c. 23. 3 Lipius Epist. 6. lib. 5. quaest. Epist. legit Opicus quasi sit fell. — præplacet vulgata lectio, quam astruit iu ultimo versu, magno stare. 4 Jocum querit ab ambiguo τῷ stare. prius obicænum signific. posterus constare.

In Bassum. LXXVI.

Argris ad vetulas, fastidis; Basse, puellas:

Nec formosa tibi, sed 1 moritura placet.

Hic rogo, non furor est, non est hæc mentula demens?

Cum 2 possis 3 Hecubam, non potes 4 Andromachen.

1 Capitularis anicula & morti vicinia. 2 Sup. Ep. 31. 3 Vetulam. 4 Juniorem.

In Bæticum. LXXVII.

Nec mallus, nec te delectat, Bæticæ, enridus:

Nec lepus est unquam, nec tibi gratus aper.

Nec

*Nec te liba juvant, nec i sēctæ quadra placenta,
 2 Nec Libye mittit, 3 nec tibi Phasis aves.
 Capparin, & putri cepas 4 alece natantes,
 Et pulpam 5 dubio de petasone voras.
 Teque juvant 6 gerres & pelle 7 melandrya cana
 8 Refinata bibis vina, Falerna fugis.
 Nescio quod stomachi 9 vitium secretis esse
 Suspicio, ut quid enim Batice 10 saprofagis?*

1 In quadrata frusta secabantur placenta. Epigr. 75. lib. 6. n. 1. 2 Nec tibi sapit avis Numidica — 3 — Nec Phasianna. supra Epigr. 57. n. 16. 4 Liguamine falso ex alece. 5 Semiputido. 6 Minuta salsamenta e locustarum genere. Plinius cap. ult. lib. 32. 7 Pars thymi vilissima. Plin. lib. 9. c. 15. sed Athenæo salsamenta ex thymis maximis l. 3. c. 33. 8 Corrupta & olentia picem vas. 9 Lingendi scilicet vel fell. — 10 σαπροφαγία putrida edis?

Ad Paullinum. LXXVIII.

*M*inxiisti currenti semel, Paulline, carina,
 Mevere vis iterum? jam Palinurus eris.

Per jocum ominatur futurum, ut, qui prius lapsus fuerit, submergatur si iterum minxerit, atque ex Paulino fiat Palinurus alter, qui Æneæ navis gubernator, notus ex 5. Æneid. Virg. ludit autem in nomine quod deducit ex πάλιν rursus & μέν mevere.

Ad Sertorium. LXXIX.

*R*um peragit nullam Sertorius, inchoat omnes.
 Hunc ego cum futuit, non puto perficere.

Ad Apicium. LXXX.

*D*E nullo quereris, nulli i maledicis, Apici:
 2 Rumor ait, lingue te tamen esse malæ.

1 Ep. 61. l. 2. 2 Ep. 72. l. 2. num. 1.

In Bæticum. LXXXI.

*Q*uid cum fœmineo tibi, Bætice i Galle, 2 batratbro?
 Hæc debet 3 medios lambere lingua viros.
 4 Abscissa est quare Samia tibi mentula testa,
 Si tibi tam gratus, Bætice, cunnus erat?
 5 Castrandum caput est: nam sis licet inguine Gallus,
 Sacra tamen 6 Cybeles decipis: ore vir es.

1 Qui sacerdos es Cybeles eviratus. 2 Αἰδοῖα. 3 Ep. 71. l. 6. n. 2. 4 Ep. 45. lib. 2. Plin. lib. 35. c. 12. 5 Es enina impurius & male linguz. 6 Sic lib. 11. Epigr. 62. μάχης ore Mammeius.

In Zoilum. LXXXII.

*C*onviva quisquis Zoile potest esse,
 1 Summæmianæ cœnet inter uxores,
 2 Curtaque Lede 3 sobrius bibat testa.
 4 Hoc esse levius, puriusque contendo.
 Jacet occupato 5 galbanatus in lecto:
 6 Cubitis trudit hinc, & inde convivas.
 Effultus ostro, sericisque pulvinis.
 Stat 7 exoletus, 8 suggerieque ructanti
 Pinnae 9 rubentes, 10 cuspidesque lentifci;
 Et æsuanti tenue ventilat frigus
 Supina 11 prasino concubina stabello;
 Fugatque muscas myrtea puer virga.
 12 Percurrit agili corpus arte tractatrix,
 Manumque dictam spargit omnibus membris,
 13 Dignitatis signa novit Eunuchus,
 Et delicatæ 14 sciscitator urinæ
 Domini bibentis ebrium regit penem.
 At ipse retro flexus ad 15 pedum turbam
 Inter catellas anserum 16 exta lambentes
 Partitur apri 17 glandulas 18 palesfritis,

Et concubina turturum nates donat:
 19 *Ligurumque nobis saxa cum minisrentur.*
Vel 20 cocta fumis musta Massilicis:
 21 *Opimianum morionibus nectat*
 21 *CrySTALLINISQUE 22 MYRRHINISQUE PROPINAT.*
Et 23 COSMIANIS IPSE 24 FISUS 24 AMPULLIS,
Non erubescit 25 murice aureo nobis
Dividere mæcha pauperis 26 capillare.
 27 *Septemce multo deinde perditus stertet:*
Nos accubamus, & silentium ronchis
Præstare iussi, 28 nubes propinamus.
Hos 29 Malchionis patimur improbi fastus;
Nec vindicare, Ruse, possumus; 30 fellat.

1 Proscibula, meretrices, Ep. 13. lib. 1. n. 3. 2 Ep. 93. lib. 1. num. 3. 3 Quod majoris est turpitudinis, quam si ebrius faceret. 4 Coenare apud summæonias lupas. 5 Ep. 7. lib. 1. num. 9. 6 In medio lecti loco positus, ut laxius recumberet, & ne vestis dislurbaretur. 7 Minister puer. path. 8 Pinnis ori inditis stomachum repletum provocare ad vomitum solebant hi gulones, Sueton. Claud. c. 33. 9 Phœnicopteri pennas in hoc negotium adhibuisse videtur. 10 Dentsiscalpia. Epig. 22. lib. 14. 11 Viridi. 12 Fricat. vide Epist. Sen. 66. 13 Matellam poscentis, quod significabatur crepitu digiti. Ep. 89. lib. 6. & lib. 14. Ep. 119. Trimalcio digitos concrepuit, ad quod signum matellam spado ludenti supposita. Petron. 14 Al. *suscitator*. 15 Puerorum qui ad pedes itant. Epist. 23. supra. 16 Quæ pinguibus farta suis erant Romanis in deliciis. sed hæc ille catullis, velut in contemptum convivarum. 17 Quæ juxta cervicem apri callosæ materiz, *brawney kernels*. 18 Lipsius legit *Palestrita*, vel etiam *Palestritis* genitiv. ut *Orestia* & *Orestis*. & refert ad apri ex Varronis lib. 3. c. 33. ubi *palestra* ostenditur esse septum in villa ubi apri erant inclusi, alii intelligunt supra Epig. 57. Cum vero molles hic enumeret Zoili ministros, pueros exoletos, concubinas, motiones, &c. quid si intelligamus *depilatores*, sic enim eos Petrus appellat. Sat. 4. v. 39. *Quinque Palestre licet hæc plantaria vellant*. 19 Vina tenuia & vilia in sterili & saxoso Liguria solo nata. 20 Austera vina e Massilia fumo maturata. vide

vide Epigramm. 36. lib. 10. num. 3. 21 Epig. 27. l. 1. num. 5. 22 Poculis, lib. 13. Epig. 111. & 113. 23 Unguento a Cosmo myropola confecto plenis. 24 Largam innuit copiam, cui versus seq. *ἀντί τι δέτ.* 25 Concha muticis, aurei coloris, vel inaurata. parca satis non fundit capacibus Unguenta de conchis, ut ait Horat. Ode 7. lib. 2. 26 Unguentum ad capillos ungendos, quali utebantur vel pauperimæ mæchæ. 27 Multis cyathis septem sextarii partes capientibus. 28 Non proloato ejus nomine cui propinamus, sed nutibus invicem. 29 Molis Zoili a *μαλακός*. 30 Atque adeo nos mordicus ulcisci potest infra Epig. 96. num. 2. *Nec vindicasti Ruse, poscimus; fellat.* quia propter oris vitium, ex eodem calice potare nolit. Quod de Hermo. lib. Epig. Rutgeri. Sed vide Ep. 123. lib. 2. Pet. Scr. autore Jos. Scaligero scripsit, *Nec vindicare, Ruse, possumus?* fellas, hoc est, ineptis. stultos quippe vocabant homines *spurco ore*.

In Coclitem. LXXXIII.

UT faciam breviora mones epigrammata, Cokes.
 1 Fac mihi quod Chione. non potui brevius.

1 Vide quam te utar brevitatis magistro? nec potui paucioribus verbis notare te vitii fellandi; non melius, non tædus, quam conferendo te cum Chione, infra Epig. 87. & 95.

In Tongilionem. LXXXIV.

Quid narrat tua mæcha? non puellam
 Dixi, Tongilion. quid ergo? * linguam.

* Quæ *λέχσσα καὶ μύσσα* patitur quod mæcha. sic Epig. 62. lib. 11. *mæbus ore Mannejus*. verbum etiam *narrat*; lingue impuritatem innuit.

Ad Maritum. LXXXV.

Quis tibi persuasit naves abscindere mæcho?
 1 Non hac peccatum est parte, Marite, tibi.
Stulte, quid egisti? nihil hic tua perdidit uxor,
Cum sit salva sui mentula 2 Deipho.

¹ Ejusdem argumenti cum Epigr. 83. lib. 2. vide & Epigr. 60. lib. 2. ² Alludit ad Deiphobum Virgilii, *Æneid.* 6. v. 4. 4. *laterum crudeliter ora, Ora manusque, &c.*

Ad castam matronam. LXXXVI.

¹ **N**E legeres partem lascivi, casta, libelli,
Prædixi & monui: tu tamen ecce legis.
Sed si ² Panniculum, *si spectas,* ³ casta, *Latinum,*
Non sunt hæc nimis improbia: lege.

¹ Supra Epigr. 67. ² Mimum Epigr. 5. lib. 1. num. 4. & 72. lib. 2. num. 2. ³ Absque jactura vel diminutione honoris aut castitatis.

In Chionem. LXXXVII.

¹ **N**Arrat te ² rumor, Chione, nunquam esse fututum,
Atque nihil cunno purius esse tuo.
³ *Tecta tamen non hac, qua debes, parte lavaris.*
Si pudor est, transfer subligar in faciem.

¹ Modo Epigr. 8. ² Ep. 72. lib. 2. ³ Si subligari tegas inferiora præ pudore, cur non potius os tegis? namque hac parte rumor est, te peccare *μύσσει*, in voce rumor lares *ut* *cus* *Paronomasticon.*

In fratres fellatores. LXXXVIII.

Sunt gemini fratres, ¹ diversa sed inguina lingunt.
Dicite, dissimiles sint magis, an similes?

¹ *Ὁ μὲν τὰ τῆς γυναικὸς λάχει ὁ δὲ τὰ τῆ ἀνδρὸς μύσει.*

Ad Phœbum. LXXXIX.

UTere lactucis, & ¹ mollibus utere malvis:
² *Nam faciem durum, Phæbe, cacantis habes.*

¹ Quæ ventrem solvant, unde & nomen a *μαλάσσω*, nisi forte a *μολύ* herba sylvestri. vide Epigr. 48. lib. 10. ² Tortum

tortum forte hoc in Vespasianum, qui erat vultu velut nitentis. Sueton. lib. 8. cap. 20.

De Galla. XC.

Vult, non vult dare Galla mihi: nec dicere possum,
Quod vult: & non vult, quid sibi Galla velit.

¹ Vult habet obscenam significationem, ut possum Ep. 32. & 35. supra, Vel vult dare sui copiam, sed non vult dare mercedem, cum deformis non mercatur gratis — vide Epigr. 74. lib. 7. vide etiam an hoc ex inconstantia Gallæ, ut Epigr. 25. lib. 2. Advette & Polyptot. τῷ velit.

De Mifitio. XCI.

Cum peteret patriæ Mifitius arva Ravennæ,
¹ Semiviro Cybeles cum grege junxit iter.
Huic comes hærebat domini 2 fugitivus Achilles.
Insignis forma nequitiaque puer.
Hoc 3 steriles sensere viri: qua parte cubaret,
Quærant; sed tacitos sensit & ille 4 dolos.
⁵ *Mentitur, credunt: somni post vina petuntur:*
Continuo 6 ferrum noxia turba rapit;
Exciduntque senem, 7 sponda qui parte jacebat:
Namque puer 8 pluteo vindice tutus erat.
Suppositam, fama est, quondam pro 9 virgine cervam;
At nunc pro 10 cerva mentula supposita est.

¹ Sacerdotibus Cybeles evictis; Gallis. ² Qui fugerat a domino. ³ Galli sacerdotes castrati. ⁴ Voluisse illos ipsum execrare. ⁵ Dicit se in alia parte lecti quam qua dormiebat, dormitutum in sponda scilicet parte. ⁶ Supra Epigr. 80. num. 4. ⁷ Qua dixerat puer se cubiturum. ⁸ Ab ea parte lecti, qua erat pluteus. ⁹ Iphigenia, cujus immolanda loco Diana ejus miserta cervam substituit. ¹⁰ Opponatur τῷ precedenti Cervam. Cervi autem diâ servi nequam & fugitivi, qualis fuit hic Achilles.

Ad Gallam. XCII.

UT patiar 1 *mæchum. rogat uxor, Galle; sed*
1 *unum,*

Huic ego, non 2 oculos eruo, Galle, 2 duos?

1 Ep. 90. lib. 6. 2 Ep. 93. lib. 1. n. 7. Iudit autem in Aucti ab uno ad duos.

In Vetustillam. XCIII.

Cum tibi trecenti consules, Vetustilla,
2 *Et tres capilli, quatuorque sint dentes,*

Poëus cicada, crusculumque formica:

Rugosiorum cum geras 3 stola frontem,

Et aranearum cassibus pares mammas:

Cum comparata viciibus tuis, ora

Niliacis habeat crocodilus angusta,

Meliusque rana garriant 4 Ravennates;

Et 5 Adrianus dulcius culex cantet,

Videasque quantum noctuæ vident mane,

Et illud oleas, quod 6 viri capellarum,

Et anatis habeas 7 uropygium macræ,

8 Senemque Cynicum vincat offensus cunnus:

Cum te lucerna balneator 9 exstincta

Amittat inter 10 hystriarias mæchas,

11 Cum bruma menssem sit tibi per Augustum,

12 Regolare nec te pestilentia possit:

13 Audes ducentas nuptum ire post mortes,

Virumque demens 14 cineribus tuis quaris

Prævivere, quid 15 sarrivere si velit saxum?

Quis conjugem, quis te vocabit uxorem,

16 Philomelus aviam quam vocaverat nuper?

Quod si cadaver exigis tuum scalpî:

17 Sternatur a Coricæ clinico lectus.

18 Thalassionem qui tuum decet solus,

19 Uxorque tedas præferat novæ nuptæ:

Intrare in istum sola fax potest cunnum.

1 Cum

1 Cum numeres 100. vel 150. annos ætatis, namque Romanis annorum ratio a pari Coss. singulis annis creato. est autem hyperbole, ut hic pleraque. 2 Sic Epigram. 20. lib. 1. & lib. 2. Epigr. 41. & lib. 12. Epigr. 7. 3 Matronarum veste exteriori in multas plicas rugata. 4 Raucum coarctantes in paludibus Ravennæ. Supra Ep. 55. 5 In Adria, quæ Romanorum colonia in Piceno. Plin. 3. c. 13. num. 3. 6 Hirci. 7 *ὀρεσπύγιον*. seu *ερεσπύγιον*, extremitatem vertebrae, *the rumpe*. 8 Macie & equalore, fordidi quippe & macilenti fuerunt Cynici. 9 Villissima scorta admittebantur extinctis lucernis in balnea. quo & se non raro conferebant aucupii gratia. 10 Vide Epigr. 35. lib. 1. n. 7. 11 Cum eo usque tibi extinctas sit naturalis calor ut vel anni parte calidissima frigeas. 12 Nec frigiditatem tuam grassans pestilenti morbo mensis possit regulari. Sic Seneca Epist. 68. *Iam ætas mea contenta est suo frigore, vix media regelatur æstate.* & Juven. Sat. 10. v. 218. *Febre calet sola.* 13 Maritorum scilicet, hyperbolice. 14 Qui libidine pruriat in te, quæ jam nihil aliud es quam cadaver, *Une charogne.* 15 Te faxeam exercere. Epigr. 32. supra. 16 Et ipse senex, quem maritorum lupremum extrulisti. 17 Sandapila tibi conveniet magis, quam lectus genialis. Alii leg. *Sternatur a Coride in triclinio lectus*, scilicet feralis. 18 Epigr. 36. lib. 1. num. 4. 19 Magis convenit huic ætati tuæ fax ustoris, qui pyram struat & accendat; quam teda nuptialis ab Hymenæo vel pueris prælata in nuptiis.

In Rufum. XCIV.

Esse negas coctum leporem, possesque flagella.
Mavis Rufe coquum scindere quam leporem.

Vide Ep. 13. & 23. supra.

In Nævolum. XCV.

Nunquam 1 dicis, ave, sed 2 reddis, Nævole,
semper:

Quod prior 3 corvus dicere sæpe solet.

Cur hoc expectas a me rogo, Nævole dicas:

Nam puto nec melior, Nævole, nec prior es.

H 3

3 Præ-

3 *Premia landato tribuit mihi Caesar & interque,
Natorumque dedit jura paterna trium.
Ore legar multo, notumque per oppida nomen
5 Non expectato dat mihi fama rogo.
Est & in hoc aliquid: vidit me Roma 6 tribunum,
7 Et sedeo qua te suscitavit Oceanus.
8 Quot mihi Casareo facti sunt munere cives,
Nec famulos totidem suspicor esse tibi,
Sed pædicavis: sed pulchre Navole ceves:
Jam jam 9 sic prior es, Navole, vincis, ave.*

1 Qui prior salutabat, videbatur se inferiorem fateri salutato. 2 Humanas imitari voces edoctus saluator Ep. 74. l. 14. 3 Epigr. 91. & 92. lib. 2. 4 Titus & Domitianus. 5 Mihi vivo, ut Epigr. 1. lib. 1. 6 Honorarium nempe, ut & equitem, ex munere Cæs. non censu. 7 Et intra 14. gradus sedeo spectator, unde te non equestrem excitant Oceanus & Læstius designatores, qui disponendis ordinibus in theatro præerat, Epigr. 36. lib. 5. & Epigr. 9. lib. 6. 8 Pluribus impetravi a Cæs. jus civitatis, quam tu habes famulos. 9 Non honore prior es, sed loco, dum inclinaris, signore si.

In Gargilium. XCVI.

Lingis, non futuis meam puellam.
Et 1 garris quasi mæcebus, & fututor.
Si te prendero, Gargili, 2 tacebis.

1 Verbis præ te fers esse te. 2 Neque enim sermoni vacabit lingua tui ministerio versata. vel tibi morigero obstruetur os, ut Epigr. 47. lib. 2. n. 3. Si prendero, Gargili, tacebis. linguam abscondam. Deprehensis enim ea pars auferebatur, qua peccarunt. Rutgerf. lib. 6. c. n.

Ad Rufum. XCVII.

NE legat hunc Chione, mando tibi, Ruse, libellum,

1 Carmine læsa meo est; 2 ledere & illa potest.

1 Supra Epigr. 14. 82. 86. 2 Epigr. 81. supra, num. 7.

In

In Sabellum. XCVIII.

Sile culus tibi quam macer, requiris?
1 Pædicare potes, Sabelle, culo.

1 Præ macie in tantum prominet *ερεσύναιον*. modo Epigr. 92. num. 7.

Ad cerdonem. XCIX.

IRasci nostro non debes cerdo libello.
1 Ars tua, non vira est 1 carmine læsa meo.
Innocuos permittite sales. cur ludere nobis
Non liceat, licuit si 2 jugulare tibi?

1 Supra Epigr. 16. & 58. 2 Munera edere, & verso pollice vulgi quemlibet occidere familiariter.

Ad Rufum. C.

Cursorem sexta tibi, Ruse, remisimus hora,
Carmina quem madidum nostra tulisse reor,
Imbribus immodicis cælum nam forte ruebat.
Non aliter 2 mitti debuit iste liber.

1 Supra Epigr. 47. num. 14. 2. Extenuat carmina sua, quasi digna sint litura. sic Epigr. 59. lib. 9. & Epigr. 10. lib. 4. & forte Epigr. 6. lib. 1.

H 4

LIB. IV.

LIBER IV.

§ De natali Domitiani. I.

Cæsar¹ i alma dies, & 2 luce sacratio illa,
 Conscia 3 Dictæm qua tulit Ida Jovem,
 Longa precor, 4 Pyllioque veni numerosior avo,
 Semper & 5 hoc vultu, vel meliore nite.
 6 Hic colat Albano Tritonida 7 cultus in 8 auro.
 Perque * manus tantas plurima 9 quercus eat.
 10 Hic colat ingenti redeuntia secula lustro,
 Et 11 quæ Romuleus sacra Terentus habet.
 Magna quidem superi petimus, 12 sed debita terris.
 13 Pro tanto quæ sunt improba vota deo?

1 Natalis Domitiani. qui 9. Kal. Novemb. Sueton. c. 1. Domit. 2 Jovis natali sacratio. *Adulatorie*. 3 In Idam Creatæ montem vel ipsa Rhea fecerisse, vel filium Jovem clam alendum Curetibus & nymphis tradidisse fingitur, ne a patre Saturno *παδοργάνη* voraretur. est & Dictæ mons Cretæ. 4 Numerosior quam Nestori suus natalis. 5 Feliciter ut nunc, vel etiam felicius. 6 Domitianus diu celebret annua Minervæ (quam superstitione coluit) quinquatria, quæ ipse instituit in arvo Albano. vide Sueton. Domit. c. 4. 7 Redimitus auro, vel & ipse Deus ac Dominus, sic enim se coli voluit. alii leg. *multus*, id est, frequens, totus. 8 Sunt qui *arvo* malint. ego retinuerim *auro* retulerimque ad auream coronam, qua redimitus Domit. certaminibus Poëtarum & Oratorum, scenicisque ludis præsidebat atque — 9 — Victores ornavit coronis quernis, Epigr. 54. infra, & Epigr. 82. lib. 8. & Juvenal. Sat. 6. p. 386. * Cæf. Domitiani. cujus manum Epig. 8. infra vocat *Ingentem*. 10 Domit. celebret ludos seculares. (vide Sueton. c. 4. Domitian. & Senatorium de die natali) qui centesimo quoque anno celebrantur. quod longum appellat lustrum, quod proprium est quinque annorum, respicit item censuram quam assumpsit sibi Domitianus Sueton. c. 8. censoris autem erat condere lustrum. 11 Sacra quæ fiebant ad aram Dis in Campo Martio, ludis ipsis secularibus. Val. Mar. l. 2. c. 4. vide Ang. Politiani Miscellan. c. 58. vide

vide Epigr. 63. lib. 10. num. 4. 12 Sub hujus imperio, qui non pauca struxit templa, multa refecit. 13 Nullæ preces iniquæ, nullæ non probandæ quæ pro Deo & Domino nostro Domitiano suscipiuntur.

De Horatio. II.

Spectabat modo solus inter omnes
 Nigris i munus Horatius lacernis,
 Cum plebs, & 2 minor ordo, 3 maximusque
 4 Sancto cum duce 5 candidus federet.
 Toto nix cecidit repente cælo:
 6 Albis spectat Horatius lacernis.

1 Forte naumachias, quas inter maximos imbres exhibuit Domit. cap. 4. Sueton. 2 Equestris. 3 Senatorius. 4 Quis summo magistratu; quia pro Deo se hiberni voluit: quia æquus (ut Poëtæ placent) princeps. 5 Albati sedebant omnes in ludis. Ep. 137. lib. 14. 6 Dubio procul inique tulerunt Dii puella assedisse ludis a Dom. editis Horatium, atque adeo subita nive perpulisse hominem, ut albatu ceteris assimilaretur.

§ De Nivibus. III.

Adspecte quam densum i tacitarum 2 vellus aquarum
 Desluit in vultus Cæsar¹, inque sinus.
 3 Indulget tamen ille Jovi, nec vertice moto,
 4 Concretas pigro frigore 5 videt aquas,
 6 Sidus Hyperborei solitus lassare 7 Bootæ,
 Et mandidis 8 Helicen 9 dissimulare comis.
 10 Quis i siccis lascivire i aquis, & ab æthere ludis.
 12 Suspicio has pueri Cæsar¹ esse nives.

1 Quæ nullo strepitu ingruunt, ut grando & imber. 2 Nivem Græci vocant *ἐγνώδες ὕδωρ*. At nob. 2. 11. *plumeas cru-
 stulas & nives plumeas*. Qui dat nivem sicut lanam. Psaltes. 3 Domit. tamen ut plene operaretur nec ludos hoscæ in Jovis forte honorem institutos impediret, sustinuit sub nigente Jove, i. e. acre permanere. Sic Sueton. Dom. c. 4.

4 Nives. Periphrasis Philosophica. 5 Heraldus hunc locum suspicatur, & legit vel *Reisid* pro *regisit*. vel ne *vertice moro* *Concretas pigro frigore tardet aquas*. retineo tamen *Ridet* & expono *non curat*, ut infra Epigr. 19. num. 13. 6 Qui vel a puero (namque pene puer contra Catos, & postea Sarmatas ac Dacos depugnaverat. Sueron. Domit. c. 2.) didicerat tolerare, immo patientia fatigare frigus sub gelido septentrione. 7 Sideris quod Urfam majorem insequi videtur, qui & Arctophylax, & 20. stellis. 8 Frigus, imbres, nives Boreales, qui ita est Helice urfa major, & 27. stellis. 9 Præ se ferre non commoverit. 10 Heraldus legit *Quis*, &c? interrogative. 11 Nive, ex aquis concreta. 12 Adulatorie innuit nives has immixtas a puero Domitiani, quem tulerat ex Domitia Augusta, nuper extincto & in Deorum album relato.

§ In Bassam. IV.

1 **Q**uod sicca redolet palus lacuna,
2 Crudarum nebulae quod Albularum,
3 Piscinae vetus aura quod marinae.
Quod pressa piger hircus in capella,
4 Lassi & bardaeos quod 5 evocati,
Quod 6 bis murice vellus inquinatum,
Quod 7 jejunia sabbatariorum;
8 Mæstorum quod anhelitus rerum,
Quod spurca 9 moriens lucerna 10 Leda
Quod 11 ceromata facie de Sabina,
Quod vulpis 12 fuga, viperae 13 cubile,
14 Mallem, 15 quam quod oles, olere Bassa.

1 Vide hujusmodi hyperbolicas collationes. Epigr. 93. lib. 6. Anthol. lib. 2. c. 14. 2 Tetrum vaporem & mephitim ex sulphureis aquis exhalantium: quasi non bene a solis radiis concoctarum Epigr. 13. lib. 1. n. 3. * E balnei piscinae, quæ aquæ foetentis est, & quasi marinae. Augustin. princip. Dial. cap. 6. 3 Longa militia & proventa ætate. Junius legit *Lazi* qui Scythiæ pop. 4 Milites barbari, cui gravis animæ odor Bardiaz aurem Illyrici populi, quorum opera ad crudelia sua ministeria usus est Marius, Plutarch. Mar. gravis autem illi odor ab excubiis castrensis. 5 Veterani & emeriti

riti militis, qui expletis stipendiis, gratia tamen vel mercede vocabatur ad militiam. 6 *Vestes murice olidas* dixerat Epigr. 50. lib. 1. autem lotio fortasse quo temperabatur purpura. quod innuere videtur Plinius lib. 9. c. 39. & hoc nomine Philenim purpureis delectatam vestibus, arguit lib. 9. Epigr. 63. vitii non abfimis illius quod Boetico objicit Epigr. 76. lib. 3. 7 Judæi Sabbata religiosissime colebant, & dies septimanæ a sabbato numerabant. foetentes eos appellat Am. Marcellinus lib. 2. jejunia quidem religiosius observabant. jejuniis autem non raro foetet anima, ut & --- 8 --- Quibus cura & solitudine advocat stomachi calor, quo minus coquatur cibus. 9 Dum extinguitur aut moritur. *the fuisse*. 10 *AL* *teda*, quod non probo. retineo *Leda*, ic est meretricis, ut lib. 3. Epigr. 81. prostabant autem meretrices ad lucernas. Horat. sat. 7. lib. 2. Juvenal. Sat. 6. v. 132. 11 Unguenta ex luto & oleo, Epigr. 57. lib. 3. num. 4. seu amurca olei Sabini, quæ male olebant. 12 Lotium a vulpe fugiente in canes urgentes fufum. 13 Quod & male olet. 14 Ego legerim, *Mallem*, quam &c. 15 Illa omnia a corruptione, tu ab interno, nec nominando vitio graveolentiam hanc contraxisti.

Ad Fabianum. V.

1 **V**ir bonus & pauper, linguaque & peñore verus,
Quid tibi vis, urbem qui, Fabiane, petis?
Qui nec leno potes, nec 2 commessator haberi,
3 Nec pavidos tristi voce citare reos:
Nec potes uxorem cari corrumpere amici:
Nec potes algentes 4 arrigere ad vetulas:
5 Vendere nec vanos circa Pallatia fumos:
Plaudere nec 6 Cano, plaudere nec 7 Glaphiro,
Unde miser vives, 8 homo fidus, certus amicus?
9 Hoc nihil est, 10 nunquam sic Philomelus eris;

1 Vide Epigr. 38. lib. 3. 2 Gulo immodicus & popine. 3 Nec fungi officio præconis. 4 Quæ optima summi Nunc via processus, &c. Juven. Sat. 1. v. 39. 5 Principis benevolentie speciem pretio vendere, quod faciunt aulici commendationis officia ementiri. vide Lamprid. in vita Heliogabali de Zonico, & in vita Alex. Severi de Thurini Voconii supplicio. 6

Choraula; nec --- 7 --- Citharædo, qui tum in pretio. Epigr. 4. lib. 3. 8 *Ex persona Labiani.* 9 *Pœta resp.* 10 *Ex honestis artibus nunquam attinges census Glaph. citharædi.* Epigr. 4. lib. 3.

In Malisianum. VI.

CRedi virgine castior pudica,
Et frontis 1 teneræ cupis videri,
Cum sis improbius, Malisiane,
2 Quam qui compositos 3 metro Tibulli,
4 In Stella recitat domo libellos.

1 Non perficiat, sed qualis tenera est ætatis integræ, casta, pudicæ. 2 Quam nescio quis recitator elegiarum. sunt qui hic perstringi putant Arginum Stellæ puerum. de quo Epigr. 14. lib. 7. sed non verisimile. 3 Elegiaco. vel puro jambico quo Tibullus priapeia quedam scripsit. 4 Recitari in alienis ædibus conductis vel commodatis solum est. *Maculonus commodat ades,* Juvenal. Satyr. 7.

— Ad Hyllum. VII.

CUr 1 here 2 quod dederas, hodie, puer Hylle, negasti?

Durus tam subito, qui modo mittis eras?
Sed jam caussaris 3 barbamque, 3 annosque, 3 philosophosque

O nox quam longa es, quæ facis una senem!
Quid nos derides? here qui, 4 puer Hylle, fuisti,
Dic nobis, hodie qua ratione 5 vir es?

1 Heri. Epigr. 44. lib. 1. n. 1. 2 Tui copiam. 3 Quæ te emeritum reddiderint. 4 Faciendo. 5 Paciend. ut Ep. 42. infra.

§ Ad Euphemum. VIII.

Prima 2 salutantes atque altera continet 3 hora;
4 Exercet raucos tertia caussidicos.
In quintam 5 varios extendit Roma labores.
6 Sexta quies lassus, septima finis erit.

Sufficit

Sufficit in nonam 7 nitidis octava palaestris;
Imperat 8 extructos frangere nona toros.
9 *Hora libellorum decima est, Eupheme, meorum;*
Temperat 10 ambrosias cum tua cura dapes;
Et bonus athereo laxatur neclare Caesar,
11 *Ingentique tenet pocula parca manu.*
12 *Tunc admitte jocos; 13 gressu timet ire licenti*
Ad matutinum nostra Thalia Jovem.

1 Prima quæ illuculentum excipit diem artificialem, & secundam. 2 Clientes salutantes patronos. Juven. Sat. 1. v. 127. 3 Inæqualis planetaria. 4 Tertia aguntur caussæ. 5 Suas quisque occupationes. 6 Interjungunt qui lassi sunt, sexta opus resumpturi septima finiendum. 7 Exercitationibus & balneis. quorum, æstate octava; hyeme, nona erat hora. Plinius lib. 3. c. 12. 8 Lectos sternere, & toros compositos disturbare iis insidendo. i. e. cenare. nona quidem, æstate; hyeme, decima. 9 Saturis & mero jam incalcentibus leſitare inter pocula usitatum. petit itaque Pœta ab Euphemo mense Domitiani modi imperatore vel extructore, ut opportuno hoc tempore sua earmina Imperatori offerat. 10 Deum insinuat Domitianum, adulatorie, vinum illi & dapes Deorum attribuens. 11 Cæsarea, divina, & *ἀνθρόστατον τῷ παρκα*, id est, modica. & Domitianum palpat, quasi parce biberet. 12 Hæc hora est & tempus legendi jocosorum carminum. Epigr. 19. lib. 10. num. 16. 13 Veretur jocola, florida & convivis apta Musa libere aggredi divinum Imperatorem rebus seriis & gravibus occupatum matutino tempore, & ante cenam.

In Fabullam. IX.

Sotæ filia Clinici Fabulla,
Deserto sequeris Clitum marito,
Et donas, & amas, *ἔχεις ἀσώτους.*

Pater tuus ex re nactus est nomen Sotam, ut qui alios ad salutem arte sua restituerit. vide quam tu degeneres a patre, quæ deserto marito moechum sequuta *ἀσώτως ἔχεις*, & salute tua neglecta te is perditum, quid sit *ἀσώτος* docet Aristot. 4. Ethic. Nicomed. c. 1.

H 7

§ Ad

§ Ad Faustinum. X.

1 **D**um novus est, 1 neque adhuc rafa mihi fronte
libellus,

Pagina dum tangi non bene sicca timet:

1 puer, & caro perfer leve munus amico,

Qui meruit 2 nugas primus habere meas.

3 *Curre, sed instructus; comitetur Pumica librum*

Spongia: numeribus convenit illa meis.

Non possunt nostros multae, Faustine, liturae

Emendare jocos: 4 una litura potest.

1 Nondum pumice levigatus lib. 1. Epigr. 75. num. 11. 2 Carmina hae mea. *modeste.* 3 Al. *Curre, sed instructum comitetur pumice librum Spongia:* ut vel probatus pumice poliat, vel damnatus spongia deleatur. 4. Emendationi libri mei melius confules cuncta simul delendo, quam singula corrigendo. primas autem meditationes membranarum, codicillis ac pugillaribus veteres inscribebant. quas correctas in chartas transferiebant vel improbatas spongia debebant. unde jocose Augustus respondit, tragicædram suam Ajacem in spongiam incubisse. Sueton. cap. 85. August. Σπόγγος, ἀκέραιον πλάζομενος γραφίδος.

In Ant. Saturninum. XI.

1 **D**um nimium vano tumefactus nomine gaudes,

Et 2 Saturninum te miser esse pudet:

Impia 3 Parrhasia movisti bella sub urse,

Qualia 4 qui 5 Pbariae conjugis arma tulit.

6 *Excideratne adeo fatum tibi nominis hujus,*

Obrui Archiaci quod gravis ira freti?

7 *An tibi promissit Rhenus, quod non dedit illi*

Nilus, & 8 Arctois plus licuisset 8 aquis?

9 *Ille etiam nostris Antonius occidit armis,*

Qui tibi collatus, perfide, Caesar erat.

1 L. Antonius Saturninus Domitiani favicia & verborum injuria (ut scribit Aurelius Victor) accensus, bellum civile in Germania

Germania superiori, cui praesidebat movit, captus postea fuit & interfectus. arguit ipsum Poeta ab utriusque nominis omne id molitum fuisse, utrumque vero mali ominis & lethale exitisse. 2 Antonius esse vis, non Saturninus. orbis totius imperium affectas, pudet esse praesidem tantum Germaniae. 3 In Germania quae Septentrionem spestat, ubi Calisto Lycæonis filia a Parrhasia urbe Arcadiae in urse majoris sidus versa vulget. 4 Antonius triumvir. 5 Cleopatrae reginae Aegypti, cujus Pharos insula. 6 An non meministi quam malo omine tibi foret imitandus Antonius, qui ad Asium Epiri promontorium ab Augusto navali prælio devictus cum Cleopatra fugit in Aegyptum, ubi se interfecit? 7 An tu Germaniae viribus fretus sperasti victoriam, quam ille non affectus est Aegypti copiis nixus? 8 Fluminibus Germaniae. 9 Emphatice, ille triumphum tibi praesidi collatus videri posset Imperator, victus tamen, de Gressio moliente quiddam altius quam ipsum decuit, atque ἀλογοις ἀστρολογοις freto, vide Ep. Pallada Antholog. lib. 2. c. 48.

— In Thaidem. XII.

Nulli, Thai, negas, sed si te non pudet istud,
Hoc saltem pudeat, Thai, 1 negare nihil.

1 Omni impudicitiae generi exponi. Ep. 81. & 72. lib. 12. & Epigr. 50. lib. 11.

§ De nuptiis Pudentis, & Claudia. XIII.

Claudia, Ruse, 1 meo nubit Peregrina Pudenti:

2 *Maeste esto tedis, 0 3 Hymenae tuis.*

4 *Tam bene rara suo miscuntur cinnama nardo,*

5 *Massica Theseis tam bene vina favis.*

6 *Nec melius teneris junguntur vitibus ulmi,*

7 *Nec plus 7 lotus aquas, 8 litora myrtus amat.*

Candida perpetuo reside, Concordia lecto,

9 *Tamque pari semper sit Venus aqua jugo.*

10 *Diligat illa senem quondam: sed & ipsa marito,*

Tunc quoque cum fuerit, non videatur annus.

Scribend. *Peregrina*. est enim proprium illius mulieris nomen. Rutgerf. 1 Amico. infra Epigr. 29. & lib. 7. Ep. 96. & lib. 6. Ep. 58. &c. 2 Ausus esto, novorum honorum nuptialium cumulo. 3 Nuptiarum praeses. vide quæ ego ad Senecæ Thebaid. v. 262. 4 Quam suaviter misc. cin. nardo, &c. tam feliciter jungitur Claudia Pudenti. 5 Quam dulciter in multo conficiendo miscetur Masicum seu Falernum melle Attico. Thefeus autem Atheniensium rex. 6 De ulmi & vitis amicitia, præter Poëtas qui passim vites ulmis maritant. Plin. lib. 16. c. 18. 7 Arbor, de qua Hom. Odyss. 9. & ibidem Eustath. ex Herodoto. 8 *Litora myrtetis gratissima*. 9 *Siquæ volēs apte nubere, nube pari*. 10 Vide Ausonii Epig. 18.

§ Ad Silium. XIV.

1 *Sili* 2 *Castalidum decus sororum*,
3 *Qui perjuria barbari furoris*
Ingenti premis ore, perfidosque
4 *Astus Hannibalis, 5 levesque Pœno,*
Magnis 6 cedere cogis 7 Africanis:
Paulum sepōsita severitate.
Dum blanda 8 vagus alea December
9 *Incertis sonat hinc & hinc fritillis,*
Et ludit 10 Popa 11 nequiore talo,
Nostri otia commoda Camænis.
Nec torra vel fronte, sed remissa
Lascivis madidos 12 jocis libellos.
13 *Sic forsā tener ausus * est Catullus*
Magno mittere passerem Maroni.

1 Poëta, de quo vide Plin. Jun. Epist. 7. lib. 3. & nostrum Epigr. 64. lib. 6. & Epigr. 62. lib. 7. 2 Musarum frequentantium frontem in radicibus Parnassi, in quem Castalia virgo Apollinem fugiens versa est. 3 Qui forti & sonoro epico carmine scribis bellum Punicum secundum, quod opus extat. Pœni autem semper foedifragi, crudelis Hannibal. 4 Al. *Fastus*. 5 Incertæ fidei, unde in proverbium abiit, *Punica fides*. 6 Graphice depingis eos coactos cedere. sic Horat. lib. 1. ult. Sat. *Turgidus Alpibus jugulas dum Memnona*. 7 Scipioni

7 Scipioni utrique, quorum alteri debellata, alteri deleta Carthagine, cognomen inditum Africani. 8 Propter licentiam ludorum, & libertatem in Saturnalibus. 9 Pyrgis seu turriculis ligneis corneisve intus gradatim asperis, e quibus excutiebant aleas, ne fraus fieret fortunæ aleas componendæ, *by joggins the dice*. ideo additum epithethon *Incertis*, Epigr. 16. lib. 14. 10 Ita Scriverius e codd. restituit, cui velificatur MS. Bodleanus, *popa* a librario perperam scripto pro *Popa*. cum vulgo habeatur *rosa*. aleatorum, credo, circumstantium corona. 11 Mera manu jacto, absque fritillo. vel *nequiore*, quod talis lusus est pro foeminis. vide Junii animadvers. lib. 2. c. 4. vel quia talorum ratio ad libidinis pruriginem aliquid faciat. ut docet idem Junius lib. 4. Animadvers. cap. 13. 12 Meis carminibus jocosis. 13 Virgilio non potuit, quem multo ætate præcesserat. verum hoc fingit Martialis, tum ut se Catullo, tum ut Virgilio Silium conierret, qui Maronem diligenter imitatus est, & natalem ejus aramque religiosissime coluit. Epigr. 51. lib. 11. Plin. lib. 3. Epist. 7. lege itaque: * *Ausus & Catullus*, hac mente: Sic forte etiam Catullus, si vixisset, cœvus Virgilio, ut tibi ego, ausus fuisset mittere suos hendecasyllab. &c.

§ Ad Cæcilianum. XV.

*Mille tibi nummos besterna * nocte roganti,*
In sex aut septem, Cæciliane, dies,
1 *Non habeo, dixi: sed tu causatus amici*
Adventum, lancem paucaeque vasa rogas.
Stultus es? an stultum me credes amice? negavi
Mille tibi nummos: millia quinque dabo?

1 Al. *Luce*. Negavi me habere, non quod non haberem, sed ne tibi creditos perderem, quod si tu vel tam stupidus fueris, vel esse te simulaveris, ut hoc non sentias: ego tamen non ita stultus, qui tibi credam vasa 5000. H. S. pendentia, cui negavi 1000. H. S.

In Gallum. XVI.

1 *Privignum non esse tuæ te, Galle, novercæ*
Rumor erat, conjux dum fuit illa patris.

2 *Non tamen hoc poterat vivo genitore probari.*

Jam 3 nusquam pater est, Galle; noverca domi est.

Magnus ab infernis revocetur Tullius umbris,

Et 4 te defendat Regulus ipse licet:

Non potes absolvi: 5 nam quæ non desinet esse.

Post patrem; nunquam, Galle, noverca fuit.

1 Suspicio & rumor erat tibi, patre vivo, plus officii seu commercii fuisse cum noverca, quam quod privignum deceret. 2 Vide Epigr. 75. lib. 1. 3 Mortuus est. ultra morem tamen novercam domi tuæ retines. 4 Per adulationem Ciceroni æquiparat in causis dicendis Regulum. de quo sæpe supra. 5 Rara privignis cum novercis concordia. cum itaque elato patre novercam feras, certe propior illi eras quam privignus.

Ad Paullum. XVII.

FAcere in Lyciscam, Paule, me jubes versus.

Quibus illa lectis rubeat, & sit irata.

*O Paule * malus es: irrumare vis solus.*

* Malo animo & dolo facis hoc, ut me rivali excluso, solus fruaris Lycissa.

§ De puero stillicidio jugulato. XVIII.

QUa vicina 1 pluit 2 Vipsanis porta 2 columnis,

Et madet assiduo lubricis imbre lapis,

*In jugulum pueri, qui roscida * templa subibat,*

Decidit biberno 3 prægravis unda gelu:

4 *Cumque peregisset miseri crudelia fata,*

5 Tabuit in calido vulnere 6 mucro tener.

Quid non sava sibi voluit fortuna licere?

Aut ubi mors non est 7 si jugulatis aquæ?

1 Capena. Ep. 47. lib. 3. n. 1. 2 Epigr. 109. lib. 1. n. 2. & Ep. 14. lib. 2. n. 10. * Al. Testa. 3 Stiria. Periphrasis. 4 Cumque occidisset puerum. 5 Soluta est calore vulneris. 6 Stiria cujus acies non secus atque ferri puerum jugularat. 7 Si quæ natura molles sunt, aquæ etiam jugulent. Antholog.

log. lib. 1. c. eîς δυνάμεις. & 3. Antholog. Flacci de Thrace puero, Epigr. habes huic geminum.

De endromide. XIX.

1 **H**anc tibi Sequanica pinguem textricis alumnæ,

2 *Quæ Lacedæmonium barbara nomen habet;*
Sordida sed gelido non aspernanda Decembri

Dona, 3 peregrinum mittimus 4 endromida.

5 *Seu lentum ceroma teris, 6 tep dumve * trigona,*

*Sive ** harpasta manu 7 pulverulenta 8 rapis:*

9 *Plumea seu laxi 10 parvis pondera *** follis:*

Sive levem cursu vincere quæris 11 Arbum.

Ne madidos intret penetrabile frigus in artus,

Neve gravis subita te premat 12 Iris aqua,

13 *Ridebis ventos hoc munere tectus & imbres:*

Non sic in 14 Tyrid 15 sindone tutus eris.

1 Vestem hanc crassam, hirsutam & villosam textam a foemina Sequanica, Burgundica. 2 A Græcis nomen ejus fluxit una cum usu, qui calefactis cursu, palæstra, sphaera erat non refrigererent, quamvis a Gallis (qui tum Romanis barbari) copiose Romani mittantur hæ vestes. 3 Gallicam, ut modo 2. 4 Ex 17 & de quo videtur deducta, ratione modo dicta in nu. 2. 5 Seu luctum & palæstram exerceas, vide Epigr. 57. lib. 3. num. 4. 6 Quod ludentes eo in calorem solvat. vel quod ipsa pila frequenti agitatione tepescat caventibus qui ludebant, ne manu excideret Epigr. 84. lib. 12. an forte quod hæ ludebant in sphæristerio calido, ut vitrea illa in thermis? * Pila apud Græcos & Romanos quatuor genera. Trigonalis, parva. quam tres lutores figura trigonum exprimente distincti sibi invicem reddebant. ** Harpastum, parva item pila e corio facta, quam solo reperlum, at the rebound, raptam revocabant, unde nomen ab ἀναδύω. *** Follis, magna pila, ex aluta confecta, si major, brachiis; si minor, pugnis impelli solita. Paganica, qua in pagis ludebatur. Epigr. 31. lib. 7. & Epigr. 45. lib. 14. de pilarum lusu videndus Mercurialis in arte gymnastica, & Faber. lib. 1. c. 6. Agonostic. 7 Dum ad terram decidit & saltu assurgit. modo * 8 Hoc ad

ad nomen harpasti, & legem ludi, ut modo ** 9 Levia. vento enim distendebatur follis. Paganica quidem pluma farciabatur. de folle non constat. 10 Advertis motum & cursus. 11 Puerum levem & cursu velocem. vide Plin. lib. 7. c. 20. & Alex. Neap. lib. 2. c. 21. nomen fictum a Poëta. Atta enim est qui terram leviter attingit. Festus. 12 Pluvia, cujus Iris nuncia. 13 Ut supra Epigr. 3. n. 5. 14 Tyro, vel purpura Tyria tincta. ut Epigr. 16. lib. 1. n. 3. 15 Amictu ex subtilissimo linteo. רין

De Cærelia & Gellia. XX.

Dicit se vetulam, cum sit Cærelia 1 puppa.
Pupam se dicit Gellia, cum sit anus.
Ferre nec hanc possis: possis, Coline, nec illam.
2 Altera ridicula est, 3 altera putidula.

1 Puella. 2 Callia, quæ anicula capularis vocem & gestus effingit puellæ. 3 Cærelia, quæ puellæ gravitatem afficiens anilem se fastidio exponit.

§ De Selio. XXI.

Nullos esse deos, 1 inane cælum
Affirmat Selius, 2 probatque; quod se
Factum, dum negat hoc, videt 3 beatum.

1 Diis vacuum, vel, rem inanem. 2 Quod feliciter sibi ad res cedere videat. vide Senec. lib. Quare bonis viris mala accedant, &c. & Ciceron. 3. de Nat. Deor. de Harpalo, & Dionysio. 3 Divitem.

De Cleopatra. XXII.

Primos passa toros, & adhuc placanda marito
Merferat in nitidos se Cleopatra lacus;
Dum fugit amplexus: sed prodidit unda latentem,
Lucebat totis cum tegetetur aquis,
Condida sic puro 2 numeratur lilia vitro:
Sic prohibet teneras 3 gemma latere rosas.

Infilui,

*Infilui, mersusque vadis 4 luctantia carpsit
Basia: 5 perspicua plus vetuisti aqua.*

1 De virginata, & subrata mihi marito seu corruptori fugit in aquas. 2 Translucent adeo, ut numerari possint. flores autem per dies aliquot in vitris voluptatis causa servabantur. 3 Vitrum pellucidum referens crystallum gemmasve. Epigr. 68. l. 8. & l. 14. Epigr. no. 4 Ab illa reluctante, quod subrata: vel quod facili sevitia negaret, qua poscente magis gaudent eripi. Horat. ode 12. lib. 2. 5 Ne plene me illi conciliarem, progressus ad cetera quis nescit: perpicuitas vel humiditas aquarum fuit impedimento.

Ad Thaliā de Brutiano. XXIII.

Dum * tu lenta nimis, diuque 1 quæris,
Quis primus * tibi, quisve sit secundus:
Grajum quisve epigramma comparabit;
2 Palmam Callimachus, Thalia, de se
Facundo dedit ipse Brutiano.
3 Qui si Cecropio satur lepore,
Romanae sale luserit Minervæ:
Illi me facias, precor, secundum.

* O Thalia, supra Epigr. 8. num. 12. 1 Deliberas. 2 Callimachus nobilis Poëta Græcus etiam in Græcis primas cedit Leuſtrico Brutiano nobili Romano, de quo Plin. Ju. lib. 6. Epist. 21. 3 Quod si Brut. se a Græcis ad Latinā Epigr. contulerit, facile primum eum agnoscam inter Latinos, sed ut illi secundus sim, tu o Thalia mihi fave & adspira.

Ad Fabianum. XXIV.

Omnes, quas habuit, Fabiane, Lycoris 1 amicas
2 Extulit; 3 uxori fiat amica mea.

1 Æmulas Vel *ἀντιπαύδας, ἐταίριδας*. 2 Ad rogum fato defunctas. vel veneno extinctas, ut sola frueretur amatoribus. 3 Ut & mea moriatur. furculum volo ex hac arbo- re inquit Diogenes.

De

De litoribus Altini. XXV.

A Mula Bajanis 1 Altini litora vellis,
 2 Et Phaethontei conscia sylva * rogi;
 3 Quaque Antenoreo Dryadum pulcherrima Fauno
 Nupsit 4 ad Euganeos sola puella lacus:
 Et tu 5 Ledaio felix 6 Aquileja 7 Timavo,
 Hic ubi 8 septenos 9 Cyllarus hausit aquas;
 10 Vos eritis nostra portus requiesque senecta,
 11 Si juris fuerint otia nostra sui.

1 Oppidi illius Venetiae litus non cedens amoenitate Bais.
 2 Et lucus Pado vicinus, ubi in populos electra flantes, ob
 fratrem aurigam * fulmine combustum, fingunt Phaethontis
 sorores. Plin. lib. 3. cap. 16. 3 Et nemora atque saltus (hoc
 enim innuit, citatis Dryade sylvarum & Fauno agrorum præ-
 fidibus) in quibus Antenor Troja profugus fertur condidisse.
 Pataviun. Virgil. Æneid. 1. 4 Pulcherrima seu unica
 nympha ad lacus Veneros seu Tarvisanos qui 23. numera-
 bantur. 5 Castor & Pollux Leda filii cum Argonautis Ti-
 mavum præterverere. Plin. lib. 3. c. 1. 8. 6 Urbs primaria
 Carnorum infra Forum Julii. Sed vide Cluverii Italiam. lib.
 1. c. 20. 7 Fonte uberrimo quem maris fontem appellant.
 8 Quod septem ostiis insuat Timavus in mare. Virgil. no-
 vem. 1. Æneid. fontem superare Timavi Unde per ora no-
 vem, &c. 9 Equus Castoris Ep. 21. lib. 8. 10 Sit mea fides
 utinam senecta, &c. Horat. ode 6. lib. 2. mortuus est tamen
 Martialis in Hispania. 11 Si quando juris mei factus me in
 libertatem & quietem affecturo.

Ad Posthumum. XXVI.

Quod te mane domi toto non vidimus anno,
 Vis dicam, quantum, Posthume, perdiderim?
 Tricenos, puto, bis; vicenos ter, puto, nummos.
 Ignoscas; togulam, Posthume, pluris emo.

Quod tibi toto anno non præstiterim clientis togati salu-
 tantisque officium, consului magis togæ meæ, quam jacturam
 feci tuæ sportulæ raræ, namque assiduus officiis attrivissem
 togam, & acceperissem a te tantum 120. H. S. quo pretio non
 emitur toga. Epigr. 103. lib. 9.

§ Ad

§ Ad Cæsar. August. Domitianum. XXVII.

Sæpe meos laudare soles, 1 Auguste, libellos.
 Invidus ecce negat: non minus 2 ergo soles.
 Quid, quod honorato 3 non sola voce dedisti,
 Non alius poterat quæ dote dona mihi.
 Ecce iterum nigros 4 corrodit lividus unguis:
 5 Da, Cæsar, tanto tu magis, ut doleat.

1 Cæsar Domitian. 2 Al. Num minus ergo soles? 3 Sed
 & muneribus juris trium liberorum. Epigr. 91. & 92. lib. 1.
 & dignitate Tribunitia & equestri. Epigr. 94. lib. 3. num. 6.
 4 Invidia & animi anxietate. 5 Urbana & artificiosa men-
 dicatio.

Ad Chloen. XXVIII.

Donasti tenero Chloë * Luperco
 1 Hispanas, Tyriasque, coccinasque,
 Et 2 lotam tepido togam Galefō,
 3 Indos sardonychas, Scythas sinaragdos,
 Et centum 4 dominos novæ moneta,
 Et quidquid petit usque & usque donas.
 Væ 5 glabraria, væ tibi misella:
 6 Nudam te statuet tuus * Lupercus.

1 Lacernas e lana Bætica, murice Tyrio & cocco tinctas.
 2 Epigr. 43. lib. 2. num. 2. 3 Indicos sardon. & Scythicos
 smar. 4 Aureos nummos effigie domini Domitiani signatos.
 Al. Numeros. 5 Quæ te deglabras, spoliis & expilas. 6 Cave
 ne tuus hic amator Lupercus te reddat Lupercam, id est
 nudam. * Erant autem Luperci sacerdotes Romulo & Remo
 destinati, qui februantibus discurrebant nudi per urbem, ob-
 viarum foeminarum manus hœdinis pellibus verberantes. vi-
 de Juven. Sat. 2. vers. 141. & quæ ibid. adnotavimus.

Ad Pudentem. XXIX.

Ostat, cave Pudens, nostris sua turba libellis:
 Lectoremque frequens lassat, & implet opus.

2 Rara

- 2 *Rara juvant, primis sic major gratia pomis:*
 3 *Hibernæ pretium sic meruere rosæ.*
 4 *Sic spoliatricem commendat & faslus amicam,*
Janua nec juvenem semper aperta tenet.
 6 *Sæpius in libro memoratur Persius uno,*
Quam levis in tota 7 Marsus Amazonide.
Tu quoque de nostris releges quemcunque libellis,
Esse puta solum: sic tibi pluris erit.

1 Libelli fortasse mei nimis multi nocent gratiæ ipsorum lectori fastidium parientes propter numerum. 2 Quæ rara, cara. 3 Lib. 10. Ep. 93. lib. 6. Ep. 80. 4 A raritate & caritate. 5 Superbum fastidium meretricis magnum poscentis pretium & amatorem rarius admittentis facit ut majori in pretio sit & gravior. Ovid. Amorum lib. 1. Eleg. 8. & de arte lib. 3. 6 Gravior est parvis liber Satyrarum Persii, quam ingens volumen Marci quo bellum Hercules scripsit contra Amazonas, quod Amazonida inscripsit. 7 Credo ego alium hunc fuisse Marcum ab illo Epigrammatographo, cujus meminit Epist. 1. & 7 lib. 28. & Epigr. 98. & lib. 8. Epig. 56.

Ad Piscatorem. XXX.

- B**ajano præcui a lacu monemus
Piscator fuge, ne 1 nocens recedas.
 2 *Sacris piscibus hæc nantantur undæ,*
Qui norunt 3 Dominum, manumque lambunt
 4 *Illam, qua nihil est in orbe majus.*
Quid quod nomen habent? 5 & ad magistrum
 6 *Vocem quisque sui venit citatus.*
 7 *Hoc quondam Libys * impius profundo,*
Dum prædam calamo tremente ducit,
Raptis luminibus repente cæcus
Captum non potuit videre piscem:
Et nunc sacrilegos perosus hamos,

Bajanos

- Bajanos sedet ad lacus 8 rogator.*
At tu dum potes innocens recede
Factis 9 simplicibus cibus in undas,
Et pisces venerare 10 ded catos.

1 Impius, sacrilegus, namque. 2 --- hic sacri sunt, pisces Domitiano Deo dedicati, quos neque piscatori fas hamato ambire munere; neque coco in jus vocare. sed alibi item fieri habebantur quidam pisces. Oppian. & Ath. lib. 7. Ælia. 21. Animal. cap. 2. Var. de re Rustica. 3 Domitianum. 4 Domitiani. 5 Simile refert Ælianum lib. 8. Animal. c. 4. 6 Non habere meatus & foramina auditus, audire tamen scribunt Aristot. lib. 4. Animal. & Plin. lib. 10. c. 70. 7 Afer quispam ausus hic piscari. repente ex sacrilego piscatore factus est cæcus mendicus. miraculum hoc olet Poëtam. * Al. improbius. 8 *Προκατα*; mendicus. 9 Non hamatis. non medicatis. 10 Ut num. 2. supra.

§ Ad Hippodamum. XXXI.

- Q**uod cupis in nostris dicique legique libellis,
Et nonnullus bonos creditur esse tibi:
 1 *Non valeam, si non res est gratissima nobis,*
Et volo te chartis inseruisse meis.
Sed tu nomen habes 2 averso fonte sororum
Impositum, mater quod tibi dura dedit.
 3 *Quod nec Melpomene, 4 quod nec Polyhymnia possit,*
 5 *Nec pia cum Phæbo dicere Calliope.*
Ergo aliquod 6 gratum Musis tibi nomen 7 adopta.
Non semper belle dicitur Hippodamus.

1 Ep. 5. lib. 2. num. 1. 2 Quod averfantur Musæ, neque facile iam versum admittant propter contumaces ejus syllabas. 3 Elegiaci versu dicere vix est, cui præest Melpomene --- 4 --- Nec Lyrico, qui est Polymnia --- 5 --- Nec Heroico vel Dithyrambico, quo pia Calliope Deorum & Heroum laudes canit. Musambertius contendit non tam propter syllabas contumaces, quam significationem abhorrere nomen Damisippi a mollioribus Musis, quibus cum equorum domitore nihil. 6 Mitius & versui aptius. 7 Assume pro tuo.

I

§ De

§ De ape electro inclusa. XXXII.

ET *1 later & lucet Phaëthontide 2 condita gutta;*
Ut videatur apis 3 nectare clausa suo.
4 Dignum tantorum pretium tulit illa laborum.
5 Credibile est ipsam sic voluisse mori.

1 Inclusa est. *2* Electro. supra Epig. 25. num. 2. *3* Mel-
 le, cujus colore refert flavum electrum. *4* Ob strenuos in
 mellificiis labores merita est nobile hoc sepulchrum. *5* Epig.
 59. infra. & Epigr. 15. lib. 6.

Ad Sossibianum. XXXIII.

PLena laboratis habebas cum scrinia libris,
Emittis quare, Sossibiane, nihil?
Edent beredes, inquis, mea carmina quando?
** Tempus erat jam te, Sossibiane, legi.*

** Quorsum tibi posthuma laus quam non es sensurus?*
 quin vivus laudis tux dulcedine frueri. Sed & ab ambiguo
 imprecatur Sossibiano mortem praesente. Morere (inquit)
 exemplo, ut possis legi.

At Attalum. XXXIV.

Sordida cum tibi sit: virum tamen, Attale, dicis
*Quisquis te * niveam dicit habere togam.*

** Non colore nitentem sed calore deslitutam & frigus in-
 tromitentem. ambiguitatem nivis habuisti Epigr. 34. lib. 3.
 potuit de Horatii lacernis supra Epigr. 2. sed vereor, ne frigi-
 de nimis pro acumine Martialis. Immo, desolcatam detritam,
 cujus nuda fila albeant. ut Epigr. 50. lib. 7.*

De pugna damarum. XXXV.

FRontibus adversis 1 molles concurrere damas
Vidimus, 2 & fati sorte jacere pari.
3 Spectare canes praedam: stupuitque superbus
Venator, 4 cultro nil superesse suo.
Unde 5 leves animi 6 tanto caluere furore?
Sic pugnant 7 tauri, 8 sic cecidere viri.

1 Imbel-

1 Imbelles. infra Epig. 74. *2* Et concurrentem utrumque
 concidisse. *3* Ociosi spectatores solite praede. *4* Neutrum
 superesse in quem exerceret cultum suum venatorium. *5*
Timidi. *6* Domitiani scilicet nomine impulsus. adulatorie.
7 In arena commissi. *8* Sic corrunt laepe mutuis vulneribus
 gladiatores.

Ad Olum. XXXVI.

Cana est barba tibi: nigra est coma: 1 tingere
 barbam
Non potes, haec causa est: sed potes, Ole, comam.

1 An quod minus commode tegi posset artificium hoc in
 barba quam coma? an quia rarus vel ad cutim tensus? an
 quia morbo Charini laboraret, Epigr. 78. lib. 1. & hinc statim
 dilueretur fucus?

Ad Afrum. * XXXVII.

CEntum 1 Coranus, & ducenta 1 Mancinus,
Trecenta debet 1 Titius, 2 hoc bis 3 Albinus,
Decies 1 Sabinus, alterumque 1 Serranus:
Ex 3 insulis, fundisque 4 tricies soldum,
Ex pecore redeunt ter ducena 5 Parmensi,
** Totis diebus Afer hoc mihi narras:*
Et teneo melius ista, quam meum nomen.
6 Numeres oportet aliquid, ut pati possim:
Quotidianam refice nauseam nummis.
Audire gratis, Afer, ista non possum.

** Inanis divitiarum ostentator me usque obtundis recita-
 tione tuorum quos nominas debitorum, pensionum, & red-
 dituum, inquires. Centum, Coran. &c. 1 Debitoris nomen. 2
 Sexcenta M. H. S. 3 Domus in civitate quae solae stant non
 aliis contiguae, insulas appellabant, & sub Imperatoribus
 quasvis aedes locatitias. 4 Tricies centena M. H. S. integre,
 plene. ut plenum vicies, Epigr. 100. lib. 1. 5 Pecus & lana
 Parmae multum laudabantur. 6 Nolo mihi numeres debito-
 res hos tuos & redditus, sed mihi numerata pretium molestiae
 & patientiae in audiendis vanis tuis ostentationibus.*

I 2

Ad

Ad Gallam. XXXVIII.

Galla nega: satiatur amor, nisi gaudia torquent:
Sed noli nimium, Galla, negare diu.

Lena Ovidiana: *Sepe nega noctem, &c. Mox recipe, ut nullum patiendi colligas usum, &c.* Eleg. 8. lib. Amor. 1. & ipse Poëta 3. de arte. *Dulcia non ferimus: succo renovantur amaro, &c.* vide & Ep. 82. infra. & 58. lib. 1. & Aulonii Epig. 38. & Anthol. lib. 7. Epigr. *Κυχαλίζεις, &c.*

Ad Charinum. XXXIX.

Argenti genus omne comparasti,
Et solus veteres Myronis artes,
Solut Praxitelis manus, Scopæque,
Solut 3 Phidiaci toreuma 4 cœli,
Solut Mentoreos habes labores.
Nec desunt tibi 5 vera 6 Grantiana,
Nec quæ 7 Callaico linuntur auro,
Nec mensis 8 anaglypta 9 de paternis.
Argentum tamen inter omne miror,
Quare non habeas, Charine, 10 purum.

1 Facti scil. vasorum argent. 2 Gloriaris te habere vel diligenter & anxie tibi comparasti vasa archetypa cœlata & elaborata ab his nobilibus artificibus, Myrone, Prax. &c. de quibus Plinius lib. 34. cap. 8. 3 Lib. 3. Ep. 15. 4 Stili Sculptorii. 5 Non adulterina P. Pithœus c. 16. lib. 1. Adversar. legit. *Bera* alii habent *Vasa*. 6 Alii legunt *Grantiana*, ex Plin. lib. 13. c. 11. 7 Hispanico deaurantur metallo, ut Ep. 95. lib. 14. 8 In asperitatem excisa, aspera signis extuberantibus. 9 Laudantur quippe ab antiquitate ipsa. 10 Hic epigrammatis acumen & scopus. *purum* enim argentum dicebatur non cœlatum: sed ab ambiguo exprobrat Charino (Epigr. 78. lib. 1.) oris impuritatem, a quo vasa hæc omnia conspicebantur, & ut ita dicam imputabantur.

§ Ad Posthumum. XL.

Atria 2 Pisonum 3 stabant cum stemmate toto,
Et docti Seneca 4 ter numeranda domus;
Prætulimus 5 tantis solum te, Posthume, 5 regnis:
Pauper eras, * & eques, 6 sed mihi consul eras.
Tecum ter denas numeravi, Posthume, brumas:
Communis nobis 7 lectus & unus erat.
Jam donare potes, jam 8 perdere, plenus honorum,
Largus opum: expecto, Posthume, quid facias.
Nil facis: & serum est alium mihi querere regem.
10 Hoc fortuna placet? Posthumus imposuit.

* Vide Epigr. 90. lib. 2. n. 5. 2 Clarissimæ familiæ Rom. 3 Florebat illa domus patebatque mihi ad amicitiam & patrocinium. 4 Propter Senecam patrem Rhetorem, filium ejus Philosophum, atque Lucanum nepotem. *vel* propter 3 filios Rhetoris, Annæum, Gallionem seu Novarum, & Melam. alii dici vult, quasi *valde* numeranda quam vim apud Græcos habet *τρίτε*. 5 Patrocinii, & patronis illis ditionibus & nobilioribus. * *Scriv. legi vult. sed eques.* 6 Te perinde ac consul seu consularis esses, colui 7 Discubitorius. 8 Diminuere tibi & erogare in amicum veterem. *Vel,* jam me donando potes servare, vel non subveniendo perdere. 9 Patronum. 10 Itane o Fortuna? an in hoc distasti Posthumum? certe & me & te credo sefellit, ac veluti proles Posthuma rupto testamento fratribus imminuit rem.

In male recitantem. XLI.

Quid recitaturus circumdas vellea collo?
Conveniunt nostris auribus illa magis.

Focalibus & fasciis laneis muniebant fauces recitaturi adversus ravim, quæ auditoribus magis convenire jocatur Poëta ad aures obstruendas, ne male recitantes audiant. allusum videtur ad id Xenocratis, *Pueris adversum turpia dicta potius munienda aures follibus, quam arbleis adversum ictus adversariorum.* Laertius vide Epigr. 142. lib. 14.

Ad Flaccum. XLII.

- S**i quis forte mihi posset prestare 1 roganti:
 Audi, quem puerum, Flacce, rogare velim.
 2 Niliacis primum pueris nascatur in oris:
 3 Nequitias tellus sit dare nulla magis.
 Sit nive candidior: 4 namque in Mareotide fusca
 Pulchrior est, quanto ravior iste color.
 Lumina sideribus certent, mollesque 5 flagellant
 Colla comae: totas non amo, Flacce, comas.
 6 Frons brevis, atque 7 modus breviter sit naribus
 uncis:
 8 Pastanis rubeant emula labra rosis.
 9 Sapeque nolentem cogat, nolique volentem.
 Liberior domino saepe sit ille suo.
 10 Et timeat pueros, excludat saepe puellas.
 11 Vir reliquis, uni sit puer ille mihi.
 12 Jam scio, nec fallor: nam me quoque iudice ve-
 rum est:

Talis erat, dices, noster Amazonicus.

1 Pretio prostitutum. Epigr. 7. & 9. lib. 9. 2 In Aegypto, Mareotis autem lacus est Aegypti. 3 Lasciviam & improbitatem Venerem. Joven. Sat. 15. vers. 45. vide Epigr. 62. lib. 3. num. 4. 4 Namque inter Aegyptios, qui omnes fere fusi sunt, majori in pretio est, quo quis sit candidior. 5 Dimissae & diffusae suant per colla, non crobilis, annulis aut cirris calamistratae. 6 Frons tenuis veteribus in laude. 7 Sit modus naribus breviter, id est, modice uncis. 8 In Pesto Lucaniae oppido bis in anno proveniebant rosae. 9 Grata petulantia & protervitare lib. 5. Epigr. 47. & 84. & supra 38. 10 Zelotypia testetur amorem. 11 Aliis neget, mihi soli det. 12 Respondet voto suo Poeta ex persona Flacci, cuius puerum Amazonicum talem fuisse dicit.

In Coracinum. XLIII.

Non dixi, Coracine, te cinadum;
 Non sum tam temerarius, nec audax,

Nec

Nec mendacia qui loquar libenter.
 Si dixi, Coracine, te cinadum,
 1 Iratam mihi 2 Pentia 3 lagenam,
 Iratum 3 calicem mihi 4 Metili.
 Juro per 5 Syrios tibi 5 tumores,
 Juro per 6 Berecynbios furores.
 7 Quod dixi tamen hoc leve, & pusillum est,
 Quod notum est, quod & ipse non negabis:
 8 Dixi te, Coracine, cumilingum.

1 Supple precor, habeam aut experiar. Imprecationis formula. 2 Veneficae. Epigr. 34. lib. 2. num. 4. 3 Vas quo miscetur venenum. Epigr. 69. infra num. 4. & lib. 12. Epigr. 93. 4 Venefici. Vel etiam putidi, cui forebat anima. 5 Cl. I. Seldenus c. 3. Syntagm. 2. de Diis Syris. Beroaldus, annot. c. 25. intelligit tumores & vibices a cultris & flagris quibus sacerdotes Cybeles (quam deam Syriam esse volunt) se sauciabant. Ego autem censeo magis dici tumores illos, ulcera & morbos quibus credebatur irata Isis inflare pejerantes, ex mente Persii, Sat. 5. vers. 187. ut & — 6 — Furores quibus incitati, Berecynthiae matris Cybeles sacerdotes cultris sibi lacertos, pectus, & humeros secant. 7 Al. Quid dixi tamen hoc leve &c. 8 Negabat levius, fatetur Sarcasice quod gravius est. sic Junius Bassus, referente Quintiliano lib. 6. c. 4. non dixi (inquit) te calceos veteres vendere; sed emere solere dixi.

De Vesuvio monte. XLIV.

Hic est pampineis viridis modo 1 Vesuvius umbris;
 Presserat hinc madidos nobilis uva 2 lacus.
 Hac juga, quam 3 Nysae colles, plus Bacchus amavit:
 Hoc nuper 4 Satyri monte dedere ebros.
 5 Hac Veneris sedes, Lacedaemone gratior illi:
 5 Hic locus Herculeo nomine clarus erat.
 6 Cuncta jacent flammis, & tristi mersa favilla:
 7 Nec superi vellent hoc licuisse sibi.

1 Vesuvius. mons Campaniae, vini optimi fertilissimus. 2 Qui excipiunt vina praelo expressa. Epigr. 27. lib. 7. num. 7.

1 4

3 India

3 Indiæ montis Bacchi natalibus & itineribus clari. 4 Bacchi comites. 5 In Vesuvio monte duo erant fana, Veneris & Herculis. 6 De hujus montis incendio, quo periit Plinius Nat. historiæ autor. vide Plin. Jun. Epist. 16. lib. 6. 7 Et ipsos Deos pœnituit hujus incendii. Hyperb.

§ Ad Phœbum. XLV.

1 *Hæc tibi pro nato plena dat letus acerra,*
Phœbe, Palatinus munera Parthenius.

2 *Ut qui prima novo signat quinquennia lustrum,*
Impleat innumeras Burrus Olympiadas.

Fac rata vota patris: sic te tua dilgat 3 arbor,
Gaudeat & 4 certa virginitate soror.

Perpetuo sic 5 flore mices: sic denique non sint
Tam longæ 6 Bromio, quam tibi, Phœbe, comæ.

1 Hoc tibi thus large adoler pro salute filioli tui Parthenius, qui in Palatio servit Imperatori Domit. a cubiculo Suet. Domit. c. 26. & 27. 2 Ut burrus filius suus quinquennis & novum auspiciatus lustrum, multa vivat lustra. usurpatur autem Olympias pro spacio quinque annorum ut lustrum, quamvis quarto expleto anno quinto ineunte, Olympici ludii fierent; unde Græcis amorum ratio. 3 Sic MS. noster: *arbos*, Scriv. *Uxor*. vulg. *Daphne* quam amabas. 4 Intaminata, intentata. *Vel*, quam colore statuit. 5 Flore juventæ vel *ἰσλw*. 6 Baccho, qui & intonsus fingitur, atque idem cum sole, vide quæ ad Senec. Hip. vers. 751. & Oed. 405.

De Sabello. XLVI.

1 *Saturnalia divitem Sabellum*
Fecerunt. merito tumet Sabellus:
Nec quemquam putat esse, prædicatque
Inter caussidicos beatiorem.

Hos fastus, animosque dat Sabello
Farris semodius, fabæque 2 fresse,
Et thuris, piperisque tres 3 selibræ,
Et 4 Lucanica 4 ventre cum Falisco,

Et nigri 5 Syra 6 defruti lagena,
Et 7 ficus Libyca gelata testa,
Cum 8 bulbis, coobleisque, caseoque.

Piceno quoque venit a cliente
Parcæ cistula non capax olivæ,
9 Et crasso figuli polita cælo
Septenaria synthesis Sagunti,
Hispansæ luteum rotæ toreuma,
Et 10 lato variata mappa clavo.
11 Saturnalia fructuosiora
Annis non habuit decem Sabellus.

1 In Saturnalibus mittebantur amicis Xenia seu munera. deridet Sabellum rabulum; qui ex vilibus muneribus in tantum superbiit. 2 Fractæ, pellicula nudatæ, a fredeo. 3 A tribus scil. missæ, vel etiam ab uno. ut *τρία ἡμιβόλια*. Theophrast. charact. περ ἀποιότας, & hist. 2. *τρία ἡμιπόδια*. 4 Farciminis genus. Illicia item dicta, quod milites a Lucanis didicerunt, ut a Faliscis ventrem procinum condire Epigr. 35. lib. 13. & Athenæ. lib. 9. c. 5. 5 Vitrea. nam vitrum in Syria inventum. 6 Musti ad dimidias decocti. 7 Ficus scilicet hybernæ, ut de Mœsiani Plinius lib. 15. c. 18. quæ testa sigulina condebantur. Epigr. 88. infra. & Epigr. 52. lib. 7. Sunt qui intelligunt ficus roscido humore, quem pressæ exundant, gelatas, deinde confipatas densatasque in testa. Esti huc non faciat, videbis tamen Jo. Barclaji Argenidem lib. 5. de artificiosa ratione gelandi glacieque incrustandi poma in Africa. 8 Quæ luxuriosus in deliciis. Athenæus lib. 2. c. 22. Diosc. c. 9. lib. 2. 9 Et synthesis septem constans poculis, a *nest of seven cups*. stilibus ex argilla Saguntina rudi Hispani figuli torno factis. Cælum autem & toreuma transfert per Ironiam a nobilioribus operibus. Epigr. 39. supra num. 4. 10 Mappæ item in Saturnalibus mitti solitæ. lib. 5. Epig. 18. num. 2. atque hæc ad limbum purpureis vel aureis clavis variabantur. 11 An non ex his muneribus tantis iusta Sabello saltus causa? *Scoprice*.

Et

I 5

De

De Phaethone. XLVII.

Encausus Phaeton tabula depictus in hac est.
Quid tibi vis, dipylon qui Phaethonta facis?

Encausile ars est pingendi sculpendique in cera vel ebore stylo ignito ab *ἐγκύλιον* Plin. lib. 35. c. 11. Quin itaque picto Phaethontis fulmine flagrantis effigiem expresserit in cera ab ignito celo ceu stylo liquetacta per jocum dicit Poeta Phaethonta fieri *διμύρον*, bis ignitum.

— In Papilum. XLVIII.

Percidi gaudes: percisus, Papile, ploras.
2 Cur, quæ vis fieri, Papile, facta doles?
Pœnitet obscœnæ pruriginis? an magis illud
Fles: quod percidi, Papile, deseris?

¹ Vide Epigr. 72. lib. 2. ² Si enim pœniteat facti, cur ultra pateris? immo a desiderio lachrymæ tuæ.

§ Ad Flaccum. XLIX.

Nescis, crede mihi, quid sint epigrammata, Flacce,
Qui tantum lusus illa, jocosque putas.
*Ille magis ludit 1 qui scribit * prandia sævi*
*Tereos: aut cœnam, * crude Thyesta, tuam:*
Aut 2 puero 3 liquidas aptantem Dædalon alas,
Pascentem Siculas aut Pœtyphemon oves.
A nostris procul est omnis 4 vesica libellis:
Musa nec insano 5 syrmate nostra tumet.
Ille tamen 6 laudant omnes, mirantur, adorant,
Confiteor: laudant illa, sed 7 ista legunt.

¹ Qui tragica aut epica scribit, argumenti fabulosi, de Tereo & Thyeste. * Libros suos edentibus, de Dædali fuga, atque Polyphemi immanitate. ² Icaro. ³ Cera aptatas & a sole liquefactas. ⁴ Argumentum cothurnatum & verba venusta; turgida, ampullosa, nugæ bullatæ. ⁵ Stylo tragico, est enim *syrma* ea vestis pars, quæ oblonga solum veirit, qualem in tragœdiis induit reges & heroes trahebant per *th. astra*.

theatra. ⁶ Tanquam jucunda, sublimia & grandia. ⁷ Hæc Epigr. quæ brevia, acuta, & in usum vitæ, falsa. Epigr. 3. lib. 8. n. 14.

— In Thaidem. L.

Quid me, Tbai, senem subinde dicis?
1 Nemo est, Thai, senex ad irrumandum.

¹ Namque hic non tanta vi opus est, & ad hoc genus libidinis prouior est senectus, ut de Tiberio Suet. c. 44. & Juven. Satyr. 10. vers. 208. & ipsam Thaidem arguit magis gaudere vitio fell.

Ad Cæcilianum. LI.

Cum tibi non essent sex 2 millia, Cæciliane,
Ingenti late vectus es 3 hexaphoro.
Postquam 4 bis decies tribuit 5 dea cæca, sinumque
Ruperunt nummi: factus es, ecce, pedes.
5 Quid tibi pro meritis, Cæ, tantis laudibus optem?
Di reddant sellam, Cæciliane, tibi.

¹ Vide Epigr. 100. & 104. lib. 1. quæ ejusdem cum hoc sunt argumenti. ² Sestertium. ³ Ep. 81. lib. 2. ⁴ Vices centena M.H.S. ⁵ Fortuna, quæ, ac si cæca esset, inique distribuit munera. ⁶ Sic Epigr. dicta 104. lib. 1.

In Hedyllum. LII.

Gestare junctis nisi desinis, Hedyle, 2 capris:
Qui modo 3 ficus eras, jam 4 caprifiscus eris.

¹ De gestationibus vide Ep. 13. lib. 1. n. 8. ² Forte capris ad essedum junctis, ut Epigr. 105. lib. 1. de pardiis, cervis, &c. & de Heliogabalo canibus junctis vecto refert Lampridius. sunt tamen qui has capras fuisse meretrices autumant. ³ Ficofus, fici morbo laborant. ⁴ Sæpe jocum petit Poeta ab hujusmodi compositione & (ut dicam) a diuisis ad conjuncta ut illud de *ἀέγρο* - nautis. Epigr. 66. lib. 3. hic autem vocum apta junctura, non eadem sensus argutia, nisi forte ominentur illum hinc futurum valde ficofum ex compositione intensiva *τῷ capri*, & Græcis in usu *βῆ & ἴππο*, vel qui modo fertilis eras, mox eris sterilis.

§ Ad Cosmum. LIII.

Hunc, quem saepe vides 1 inter 2 penetralia nostræ
 Pallados, & templi limina, Cosme, novi,
 Cum 3 baculo, 3 peraque senem: cui cana, putrisque
 4 Stat coma, & in pectus sordida barba cadit:
 5 Cerea quem 6 nudi tegit uxor 7 abolla grabati,
 Cui dat latratos obvia turba cibos:
 Esse putas Cynicum, deceptus imagine falsa.

8 Non est hic Cynicus, Cosme: quid ergo? canis.

1 In porticibus templi. 2 Templum Minervæ Flavianæ & Domitiano conditum. 3 Quæ Cynicorum tota suppellex, Epigr. 81. lib. 14. 4 Horret. Vel est putris πῶλον μυσόθης. 5 Lib. 1. Epigr. 93. n. 4. 6 Grabati alias inveliti, reliqui scilicet nudi & sine stragula. ubi Cynicus tumpisset pallium suum. 7 Pallium quod illi uxoris loco est, quo cum cubabat. sic lib. 14. Epigr. 119. num. 4. 8 Non proficitur disciplinam Cynicam, sed mere in canem degeneravit. Epigr. 93. lib. 11. κῶλον γὰρ ἐστὶ καὶ εὐχεταὶ καλεῖσθαι. Ulpianus apud Athenæum, lib. 3. cap. 7. & cap. 28. vide & Luciani βίαν πρῶτον & Ἀπολογ. 16. κεφ. 6. ubi πρῶτον κύνων dicitur Cynicus. & Ariani Epistles. πρὸς κυνισμῶ.

§ Ad Colinum. LIV.

O Cui 1 Tarpejas licuit contingere 1 quercus,
 Et meritas 2 prima cingere fronde comas:
 Si sapias, 3 utaris totis, Coline, diebus,
 Extremumque tibi semper adesse putes.
 4 Lanificas nulli tres exorare 4 puellas
 Contigit: observant, quem statueret, diem.
 Divitior 5 Crispo, 6 Thrasea constantior ipso,
 Lautior & 7 nitido sis Meliore licet:
 Nil adicit penso Lachesis, fusosque sororum
 Explicat, & semper de tribus 8 una secat.

1 Coronam quoniam in quinquennali certamine triplici, musico, equestri, gymnico, instituta a Domitiano in hono-

rem

rem Jovis Capitolini, supra Ep. 1. n. 8. sed & querna corona-
 bantur vates magni, heroici scilicet. 2 Nobilissima, Jovi sa-
 cra, ab Imperatore data. 3 Ad voluptates, & vitæ hujus gau-
 dia. sic Epigr. 16. lib. 1. num. 4. & n. 5. Anthol. lib. 2. Ep. 47.
 4 Parcas, quibus filii vitæ ducendi & absolvendi modus &
 cura. 5 Neronis vitrico, cujus opibus Nero ditatus est. 6
 Ep. 9. lib. 1. num. 1. 7 Splendido & lauro Meliore, nobili ex
 Epiced. 2. sylvæ Papii & epitaphio Glauciæ. 8 Atropos,
 Vel etiam Lachesis. ut Epig. 89. num. 2, 3, & 86. lib. 9.

Ad Lucium. LV.

Luci, gloria temporum 1 tuorum,
 Qui 2 Grajum veterem, Tagumque nostrum
 3 Arpis cedere non finis disertis;
 4 Argivas generatus inter urbes
 5 Thebas carmine cantet, aut Mycenæ,
 Aut claram Rhodon, aut 6 libidinose
 7 Lædeas Lacedæmonis, 7 palastras.
 8 Nos Celtis genitos & ex Iberis
 Nostræ * nomina duriora terre
 9 Grato non pudeat referre versu:
 10 Sævo Bilbini optimam 10 metallo,
 Quæ vincit 11 Chalcibæque, 12 Noricosque,
 Et ferro Plateam suo 13 sonantem,
 Quam fluctu tenui, sed inquieto
 14 Armorum Salo temperator ambit:
 Tutelamque, 15 chorosque Rixamarum,
 Et 16 convivia festa Carduarum,
 Et textis Petoron rosis rubentem,
 Atque antiqua patrum theatra 17 Rigas;
 Et certos jaculo levi Silaos,
 18 Turgentisque lacus, Petusiæque
 Et parvæ vada pura 19 Vetoniis,
 Et sanctum Baradonis ilicetum,
 Per quod vel piger ambulat viator;

*Et quæ fortibus excolit juvenis
Curvæ Manlius arva Matineſſa.
20 Hæc tam ruſtica, delicate lector,
Rides nomina? rideas licebit.
Hæc tam ruſtica malo, quam Bitontos.*

O Luci, nobilis Poëta Hiſpane, qui non cedis Horatio Venuſino lyrà gloria, qui æque celebras lyricæ carmine Hiſpaniæ flumina ac Horatius ſuam Apuliam. 1 MS. B. *novoriam*. 2 Fl. Hiſp. 3 Civitati Apuliz. 4 Celebrent Græci vates urbes ſuas, nos Hiſpani noſtras. 5 Imitatio Horatiana, *Laudabunt alii claram Rhodon, &c.* Ode 7. lib. 1. 6 Quia Veneri conſecrata vel propter gymnicam puellarum luſtam, vel propter Helenam. 7 Luſtas Lacenarum, *Vel*, propter Caſtorem & Pollucem athletas filios Ledæ. 8 Nos Celtiberos ex Celtis, Gallis & Iberis miſtos. * *Aspera. Flu. & oppidorum Celtib. nomina.* 9 Gratiam patriæ referente. 10 Fero. Ep. 50. lib. 1. n. 3. & Ep. 18. lib. 12. 11 Pop. ad Pontum fere Euxinum. 12 Pop. Germaniæ Aeni fl. & Danubii accolæ. 13 In fodinis & ſeſuris *vel* officiis ferrariis *Dura tonat adſtriſta ſemper domus ignea maſſa.* 14 Ep. 50. lib. 1. n. 11. 15 Choreis gaudentes Rixamaros. 16 Lautiores Carduarum cives. 17 Alii legunt *ripas*, quod priſci juxta ripas ederent ſpectacula & aurigationes. 18 MS. Bodl. *Virumque locus.* 19 Al. *Petoniffa.* aliis *Toveniffa.* 20 Et tamen hæc nomina Celtib. minus dura ſunt & horrida quam *Bitontum*. q. d. cur tibi Romane lector delicate diſpliceat vel aſperitas nominum vel inculca provincia Celtib. cum & nominis barbariæ æque offendat, fertilitate ſane dignitate his longe cedat, Bituntum viliffimum Apuliz oppidum.

§ In Gargilianum. LVI.

MUnera quod ſenibus, viduiſque ingentia mitris,
Vis te munificum, Gargiliane, vocem?
Sordidius nihil eſt, nihil eſt te ſpurcius uno,
1 *Qui potes inſidias dona vocare tuas.*
2 *Sic avidis fallax indulget piſcibus hamus:*
Callida ſic ſtultas decipit eſca ſeras,

Quid

*Quid ſit largiri, quid ſit donare docebo,
Si neſcis: 3 dona, Gargiliane, mihi.*

1 Qui munificentiz titulo inſignis hamos, quibus orborum ſenum ac divitum viduorum inefſas hereditates. Senec. Epist. 8. *Munera iſta fortune putatis? inſidie ſunt.* 2 Epigram. 38. lib. 5. num. 9. 3 Munificus vere & liberalis eris, ſi mihi meique ordinis viris largitus fueris, qui vicem reddere non poſſumus.

Ad Fauſtinum. LVII.

DUm nos blanda tenent 1 *laſcivi ſtagna Lucrini,*
Et quæ 2 pumiceis fontibus antra calent:
3 *Tu colis Argivi regnum, Fauſtine, coloni,*
4 *Quò te bis decennis ducit ab urbe lapis.*
5 *Horrida ſed fervent 6 Nemeæ 7 peſtora monſtri:*
8 *Nec ſatis eſt, Bajæ igne calere ſuo.*
Ergo 9 ſacri fontes & littora 10 ſacra valete,
Nympharum pariter, Nereidumque domus.
11 *Herculeos colles gelida vos vincite bruma,*
Nunc Tiburtinis cedite frigoribus.

1 Ob deliciis & amcenitatem loci, atque laſcivientium ibi hominum frequentiam. Epigr. 63. lib. 1. num. 2. 2 E pumice vel topho ſcaturientibus. 3 Tu degis Tibure a Catillo Argivo condito, cui fratres Tiburti & Corax, *Tibur Argo poſtrum colo.* Horat. ode 6. lib. 2. 4 Quod ab urbe diſtat 20. M. paſſuum. 5 Sed fervet æſtus, ubi jam Sol Leonis ſignum ſubierit. 6 Qui ſingitur ex Leone illo ab Hercule in ſylva Nemeæ caſo in cœlum relatus. 7 In peſtore enim Leonis eſt fulgentiſſima ſtella primæ magnitudinis, quam cor Leonis appellat. 8 Fontium enim fervori additur calor celeſtis. 9 Bajani, nymphis ſacri, Epigr. 3. lib. 3. num. 3. 10 Nereidibus, ut ſeq. verſu. Alii *grata.* 11 Vos o Bajæ calore veſtro melius ſolvētis brumæ frigus quam Tibur. 1. 1. Epigr. 13. num. 1. Jam autem per æſtatis fervorem magis placet Tibur frigori & ventis expoſitum.

In

In Gallam. LVIII.

In tenebris luges amissum, Galla, Maritum.
Num plorare pudet te, puto, Galla, virum?

Alii, Nam plorare pudet te puto, Galla, virum. hac mente, adeo infamem ob impudicitiam fuisse Gallam vivente marito, ut turpe sit illum jam desistere. Vide etiam an hoc faciat quod narrat Eumolpus de matrona illa Ephefia apud Petronium.

§ De vipera electro inclusa. LIX.

Flentibus Heliadum ramis dum vipera 2 serpit.
3 Fluxit in obstantem succina 4 gemma feram:
Quæ dum miratur 5 pingui se 5 vore teneri,
5 Concreto rignit vincula repente gelu.
6 Ne tibi regali placeas, Cleopatra, sepulchro;
Vipera si tumulo nobiliore jacet.

1 Ramis populi electriferæ, ut supra Epigr. 25. n. 2. vide Epigr. 52. supra num. 1. & lib. 6. Ep. 15. 2 Al. Repit. 3 Artificium refert poetice ad casum. 4 Al. Gutta. 5 Succino. 6 E prælio Adriaco fugiens Cleopatra in Ægyptum, se inclusit sepulchro, quod ipsa splendidum extruxerat, unde extracta aspidis morsu peritisse putabatur. quod Poëta respicere videtur, cum vipera tumulum conferat tumulo illius quæ aspidis morsu peritit.

§ De Curatio. LX.

Ardea, 2 solstitio, Castrinaque rura petantur,
* Quique Cleonao sidere fervet ager:
Cum Tiburtinas 3 damnet Curiatius auras,
Inter 4 laudatas ad Styga missus 4 aquas.
Nullo fato loco possis excludere: 5 cum mors
Venerit, in medio Tibure Sardinia est.

1 Petamus medio æstatis fervore loca vel calidissima & pestilentia, Ardeam, Castrum Inui. Sic restituit Petr. Scribentius ex opt. libri fide, loco τῷ Πασιναque. tum quia secessus amoenior, tum quia Ardeæ propius Castrum Inui. Cui adscriptur

cur Ph. Cluverius lib. 3. cap. 5. Ital. 2 Æstivo, sic enim simpliciter positum significat. * — Bajas supra Epig. 57. num. 5. & 11. postquam in saluberrimo Tiburis cælo perit Curiatius. 3 Morte sua reddat infames. 4 Aquam Martiam, quæ se in Tiburtinam aperit. Plin. lib. 13. c. 3. 5 Ubi fatalis hora venerit, saluberrimus locus, qualis est Tibur. vitam non magis conservat quam Sardinia insula, cæli intemperie & gravitate pestilentissima, ob salinas, graves Austros, Solpugas venenatæ formicæ genus, seu Batrachium.

In Mancinum. LXI.

Donasse amicum tibi 1 ducenta, Mancine,
Nuper superbo letus ore jactasti.
Quartus dies est, 2 in schola poetarum
Dum fabulamur, millibus decem dixti
Emptas 3 lucernas munus esse Pompille:
4 Sardonycha 5 verum, lincisque ter cinctum,
Duasque 6 similes fluctibus maris gemmas
Dedisse 7 Bassam, Caliamque jurasti.
8 Here, de theatro, 9 Pollione cantante,
Cum subito abires, dum fugis, loquebaris
10 Hereditatis tibi trecenta venisse;
Et mane centum, & post meridiem centum.
11 Quid tibi sodales fecimus mali tantum?
Miserere jam crudelis, & file tandem.
Aut, si tacere lingua non potest ista,
Aliquando narra, 12 quod velimus, audire.

1 M. H. S. 2 Ubi expeclavimus recitationes. 3 A Pomilla tibi donatas lacernas. 4 Sic Ep. 60. lib. 6. 5 Al. Sardonychas auro lineisque ter vinctos. Palatinus l. habet Lyebenitque cerytum. forte legend. Lychin atque ceriten. quæ nomina gemmarum Rurg. e Forte nigra, candida. ministra. vide Plin. lib. 37. c. 12. 6 Smaragdos, Cyaneos, Beryllos, vel Cyristos, quæ laudem habent, si mari concolores. 7 Mulieres, ficta forte nomina. 8 Heri antequam. 9 Citharædo nobili. Juvenal. Satyr. 6. v. 388. 10 Jure hereditario. 11 Ut mendacissimis ac vanissimis narrationibus nos indies enecare velis.

lis. 12 Re jacturam fecisse aliquam, quod nobis auditu magis gratum, vel aliud quippiam unde nobis lucrum.

De Lycori. LXII.

1 **T**ibur in 2 Herculeum migravit nigra Lycoris,
Omnia dum fieri candida credit ibi.

1 Nigra Lycoris non magno in pretio Romæ secesserat Tibur. Jocatur Poeta illam eo migrasse motam fama de regionis illius frigiditate, quæ candorem vel fervaret, vel redderet, quod de ebore testantur Plinius, Silius & Propertius. sic Epigr. 12. lib. 7. 2 Epigr. 23. lib. 1. n. 1.

De Cærelia. LXIII.

Dum petit a Baulis mater Cærelia Bajas,
Occidit insani crimine mersa freti.
Gloria quanta perit vobis! hæc monstra Neroni
Nec quondam jussæ præstiteratis aquæ.

Cærelia quædam, & ipsa mater, a Baulis Bajas vesta perierat. arguit Poeta aquas criminis & jacturæ gloriæ, quæ monstro hoc simile imperium Neronis in matre sua Agrippina (vide Sueton. Neron. c. 34. Tacit. Annal. 14. & Dionis Neron.) detrectassent, illicque vel jussæ pepercissent: hanc autem immeritam injussæ merisissent.

De hortis Julii Martialis. LXIV.

1 **J**uli jugera pauca Martialis
2 Hortis Hesperidum beatorum
3 Longo Janiculi jugo recumbunt,
Lati collibus imminent recessus:
4 Et planus modico tumore vertex
Cælo perfruitur serenior:
Et curvas nebula tegente valles
Soluta luce nitet peculiari:
Purpure leniter admoventur astris
Celsæ culmina delicata villæ.

Hinc

Hinc 5 septem 6 dominos videre montes
Et totam licet 7 æstimare Romam,
Albanos quoque, Tusculosque colles,
8 Et quodcumque jacet sub urbe frigus,
Fidenas 9 veteres, 10 brevesque Rubras,
Et 11 quod virgineo cruore gaudet,
Annæ pomiferum nemus Perannæ.
12 Illic Flaminia, Salarieque
Gestator patet, effuso tacente,
Ne blando rota sit molesta somno,
Quem nec rumpere nauticum 13 celeusma,
Nec clamor valet 14 helciariorum.
Cum si tam prope 15 Milvius, 16 sacrumque
Lapsæ per Tiberim volent carinæ.
17 Hoc rus (seu potius domus vocanda est)
Commendat Dominus; tuam putabis:
Tam non invida, tamque liberalis,
Tam comi patet hospitalitate.
Credas 18 Alcinoi pios penates,
Aut * facti modo divitis 19 Molorebi.
20 Vos nunc omnia parva qui putatis,
Centeno 21 gelidum Ligons Tibur,
Vel Præneste domate, 22 pendulamque
Uni dedite Setiam colono:
23 Dum, me iudice, præferantur istis
Juli Jugera pauca Martialis.

1 Ad quem Epigr. 1. & 82. lib. 6. Epigr. 16. & 71. lib. 7. & alias. 2 Ep. 21. lib. spectat. n. 3. 3 Porrigebatur enim ad pontem Milvium Janiculum, excelsus mons non procul ab Urbe trans Tiberim situs. 4 In vertice Janiculi planities est quæ colles superat, serena & suda non nebulis, ut valles, tecta. hic Julii Mart. villa. 5 Septem colles, Palatinum, Capitolinum, Quirinalem, Cælium, Esquilinum, Viminalem, Aventinum, quibus imposita Roma rerum domina. 6 Al. Domino. i. e. Julio Mart. 7 Lustrare oculis. 8 Et quæcumque

que loca frigida suburbana. 9 Roma enim antiquiores. 10 Oppid. parvum, forte Ulubras. 11 Nemus Dianæ Aricinæ, in quo fecerant sacra non mitiora quam Tauricæ Dianæ. Strabo. lib. 5. cruor itaque vel virginum cælarum; vel Annæ Perannæ, quæ Didonis soror, (ut habent fabulæ) Lavinia insidias fugiens se in Numicium fl. dedit præcipitem. seu (ut tradunt melioris fidei historici) anus Bovillis oriundæ quæ populo per leditionem in montem digressio cibum tulit, seque postea ex alta fenestra præcipitavit. vide Ovid. 3. Fast. Macrobr. 1. Saturn. c. 12. & Tiraquell. ad lib. 3. Alexand. 12 Ex hac villa prospiciuntur esseda & currus in via Flam. & Salaria; non tamen audiuntur, aut somnum interpellant. 13 Epigr. 66. lib. 3. n. 3. 14 Qui Navem adverso flumine, vel qui navi anchoram seu grave aliud pondus uno connixu & murno hortatu moluntur. 15 Pons Milvius, qui in via Flaminia ultra primum lapidem. 16 Pro Deo cultum. Virg. 8. Æneid. & Epigr. 3. lib. 3. num. 3. 17 Honestior, gratior, laudatior sit domus ista a domino Tullio Mart. viro hospitali. 18 Regis Phœacum, qui Ulyssem enatantem benigno hospitio excepit. Hom. odyss. 9. 19 Pauperis pastoris, qui Herculem ad leonem Nemæum occidendum venientem hospitio excepit. * Quem modo divitem factum appellat Poëta, quod iuxta Hercules fanum splendido luxu a Domitiano extructum, Molorecho sacellum condiderat & ipsum donariis ditatum. 20 Epithonema. Ita jam avari Vestidii, quibus non sufficient latifundia quæ milvas oberret, ego vel toti Tiburi, Prænesti, & Setiæ pauca hæc Martialis jugera antefero. 21 Supra Epigr. 62. 22 In declivitate montis sitam. 23 Malo jugerum paucorum Julii Mart. quam totius Secini agri dominus esse.

De Philæni. LXV.

Oculo Philænis semper altero plorat.
Quo fiat istud quaritis modo, * lufca est.
* Ἀποροδοκίτης resp. neque enim alterum habet.

Ad Linum. LXVI.

Egisti vitam semper, Line, 1 municipalem:
Qua nihil omnino 2 vilius esse potest.

3 Idibus, & raris togula est 4 excussa Kalendis:
Duxit & æstates 5 symbesif una decem.
Saltu aprum, campus leporem tibi misit 6 inemptum,
Sylvæ gravis turdos exagitata dedit.
Raptus flumineo venit de gurgite piscis:
Vina 7 rubens fudit 8 non peregrina cadus.
9 Nec tener Argolica missus de gente minister,
10 Sed stetit inculti rustica turba foci.
Villica vel duri compressa est nupta coloni:
Incaluit quoties 11 faucia 12 vena mero.
Nec nocuit tectis ignis 13 nec Sirius agris:
Nec mersa est pelago, nec fluit 14 ulla ratis.
15 Supposita est blando nunquam tibi tessera talo:
16 Alea sed parvæ sola fuere nuces.
17 Dic ubi sit decies, mater quod avara reliquit?
Nusquam est, 18 fecisti rem, Line, difficilem.

1 Frugalem, utpote rusticam, quam degunt in municipiis, quæ oppida sunt certa lege donata civitate, munerisque pariter cum pop. Romano capiunt. 2 Alii dulcius. 3 Kalendis & Idibus conveniebat ad publica sacra populus togatus, in municipiis tamen rarior togæ usus, Juven. Sat. 3. vers. 171. & Plin. lib. 7. Epist. 8. 4 Explicata, ubi depromitur e vestuario, seu prelo. alii tibi sumpta. 5 Epigr. 46. lib. 2. n. 3. 6 Labore venationis tantum, non pretio quantum: dapibus mensas onerabat inemptis. Virgil. 4. Georgic. 7 Figlinus ex argilla rubra. 8 Domi nata, in agris tuis. 9 Non tibi mentis minister magno pretio emptus ex Græcia. 10 Sed villicus pueri & vernæ. Epigr. 50. lib. 1. n. 21. 11 Epigr. 67. l. 3. n. 2. 12 Libidinis instrumentum. Epigr. 46. lib. 6. 13 Nec æstus per dies caniculares agros & segetes excussit. 14 Tua. 15 Non tesseriis aut aleis rem decoxisti. a talis vero tanquam a minore lusu incipiebant, mox incalcescentibus luforibus proferebantur tesserae. 16 Sed aleæ tuæ pignora fuere nuces, de quibus vel pueri ludunt. 17 Cum itaque frugaliter vixeris vestitu, victu, ministerio & Venere; cum nec igni nec cœli inclementia nec naufragio neque alea jacturam feceris, demiror, unde ad paupertatem sis redactus. 18 Cujus ratio non facile

facile apparet. & tamen apparet te *rem familiarem* fecisse te-
nuem & decoxisse.

In prætorem. LXVII.

Prætores pauper centum sestertia Gaurus
Orabat * cana notus amicitia.

1 Dicebatque suis hæc tantum deesse trecentis,
Ut posset domino plaudere 2 iustus eques.

Prætor ait: scis me 3 Scorpo, 3 Thallosque daturum;
Atque utinam centum millia sola darem.

Ab pudet ingratis, pudet ab 4 male divitis arce.

Quod non vis equiti, vis dare, Prætor, 5 equo?

* Cara alii. ut Epigr. 16. lib. 1. 1 Dicebatque hanc sum-
mam sibi deesse ad centum equestrem, scilicet quadringenta
Sestertia, nostræ monete 325. ut intra 14. Ordines se-
dens Domitiano Imp. advenienti plauderet. Epigr. 34. lib. 6.
Solere autem dari ad implendas equestres facultates testatur.
Plin. Epist. 19. lib. 1. 2 Integro censu Equest. ex lege Roscia.
3 Nobili agitatori. Epigr. 50. 53. & 74. lib. 10. & Lips. lib. 1.
Epistolic. Quest. 5. Epist. 4 Quæ ulum divitiatum nescit.
5 Equis alendis ad Circum ab agitatoribus Scorpo Thallosque.
Vel, An homini qui nihil aliud novit quam equos agitare,
plus dabis quam honesto equiti? vide Epigr. 26. lib. 5. Vel
etiam statutz equestri erigendæ? ut Epigr. 26. l. 5.

Ad Sextum. LXVIII.

In vitis centum quadrantibus, & bene cænas.
Ut cænem invitator, Sexte, an ut invidiam?

Vide Epigr. 7. lib. 3. unde huic lux.

Ad Papilum. LXIX.

TU 1 Setina quidem semper, vel 1 Massica ponis
Papile: 2 sed rumor tam bona vina negat.
Diceris hac factus 3 celebs quater esse 4 lagena.
Nec puto, nec credo Papile, 5 nec sitio.

1 Vina

1 Vina nobilia, e Setia & Massico in Campania. 2 Immo
veneno mista esse fama est. 3 Viduus 4. uxoris veneno
sublatis. de voce *celebs*, vide quæ ad Senec. Hippolyt. vers.
230. 4 Supra Epigr. 42. num. 3. 5 Non tamen bibere, ma-
lo enim famæ quam experientiz fidem habere.

De Ammiano. LXX.

Nihil Ammiano, præter 1 aridam restem
Moriens reliquit 2 ultimis pater 2 ceris,
Fieri putaret posse quis, Maronille,
Ut Ammianus 3 mortuum patrem nollet?

1 Meram testem, quæ se perditæ luxuriæ filius suspenderet.
2 Ultimo testamento vel ima cera testamenti, cum in priori-
bus nominasset alios heredes. 3 Cujus morte nihil præter
restem ad eum devenit, cujus mortem expectabat, & forte ne
expectaret quidem. vide Epigr. 10. lib. 3.

Ad Sophronium Rufum. LXXI.

Quæro diu totam, Sophroni Rufe, per urbem
Si qua puella neget; nulla puella negat.
Tanquam 1 fas non sit, tanquam sit turpe negare,
Tanquam non 2 liceat; nulla puella negat.
Casta igitur nulla est? castæ sunt mille. quid ergo
Casta facit? 3 non dat; non tamen illa negat.

1 Natura sua. 2 Facultate aliena. 3 Mercedem. Vel, non
ultra dat, sed rogata non negat. unde apparet verum esse il-
lud Ovidii, casta est quam nemo rogavit.

Ad Quintum. LXXII.

Exigis, ut donem nostros tibi, Quinte, libellos.
Non habeo, sed habet 1 bibliopola Tryphon.
Es dabo pro nugis, & emam tua carmina sanus?
Non, inquis, faciam 2 tam fatue: 3 nec ego.

1 Clarus præfatione Quintiliani. & Epigr. 3. lib. 13. n. 2. 2
Qui emam nugas. 3 Qui donem fatuo. Epigr. 118. lib. 1.
num. 11.

§ De

§ De Vestino. LXXIII.

Cum 1 gravis extremas 2 Vestinus duceres horas,
 Et jam per Stygias effere iturus aquas,
 Ultima volentes orabat pensa sorores,
 Ut traherent parva flamina 3 pulla mora.
 4 Jam sibi distinctus, coris dum vivit amicis:
 Moverunt tetricas tam pia vota deas.
 Jam largas partitus opes a luce recessit:
 Sequē 5 mori posthac credidit ille 5 senem.

1 Gravi morbo affectus. 2 Filius Vestini, qui in consula-
 tu præter culpam a Nerone mori iussus est. 3 Nigra, quæ
 mortem minentur. Epigram. 58. lib. 6. ut contra *alba*, ubi vi-
 tam Parce protrahunt. Juven. Sat. 12. vers. 65. 4 Non vitæ
 desiderio moram hanc orabat, sed ut bona sua amicis divi-
 deret. 5 Morti maturam. sic Epigr. 53. lib. 10.

De Damis. LXXIV.

Adsipicis, imbelles tentent quam fortia dama
 Prælia? tam timidis quanta sit ira feris?
 In mortem parvis concurrere frontibus audent.
 Vis, Caesar, damis parcere? 2 mitte canes.

1 Supra Epigram. 35. 2 A paradoxo. canibus, qui alias
 damis exitio sunt immixti, dirimetur prælium damarum ad
 perniciem inter se furentium. sic Epigr. 49. lib. 1.

§ De Nigrina. LXXV.

O Felix 1 animo, felix Nigrina 2 marito.
 Atque inter Latias gloria prima nurus,
 2 Te patrios miscere juvat cum conjugē sensus,
 Gaudentem socio, participique viro.
 Arserit 3 Euadne flammis injecta mariti,
 Nec minor 4 Alcestis fama sub astra ferat.
 5 Tu melius certo meruisti pignore vita,
 6 Ut tibi non esset morte probandus amor.

1 Tuo.

1 Tuo, id est, vitæ tuæ, quæ vel sine animæ tuæ iactura
 plus marito profuisti, quam Euadne & Alcestis pro & cum
 suis morientes. namque --- 2 --- Tu marito tuo, cui lege non
 licuit patrimonium uxoris caducum participare, e qua liberos
 non procreasset liberaliter impertiisti a patre tibi relictos cen-
 sus. sic enim malo legere quam *sensus*, ut vulgo. 3 Qua se
 in rogam Capanei conjugis injectit. Ovid. 3. de arte & Papin.
 lib. 12. 4 Quæ conjugis Admeti mortem sua redemit. *sub*.
nota. 5 Bl. certe. Juv. Certe meruisti pignora vita. 6 Ut
 Epigr. 9. lib. 1. & Epigr. 57. lib. 11.

In avarum amicū. LXXVI.

Millia misisti mihi sex, bis sena petenti:
 Ut bis sena feram, bis duodena petam.

Quoniam tu tibi caves, dimidiato quod petebam (vide
 Epigr. 76. lib. 1.) ego necessitati meæ consulam in posterum
 petendo geminum ejus summæ, qua mihi opus fuerit.

§ In Zoilum invidum. LXXVII.

Nunquam divitias deos rogavi,
 Contentus modicis, meoque latus.
 Paupertas, veniam dabis, recede,
 Causa est quæ subiti, novique voti?
 Pendentem volo Zoilum videre.

Paupertati, quæ mihi hæcenus cordi & in votis erat, jam
 ream. nio mutato consilio & voto, discedere volo. nec alia de
 causa, quam ut ii qui rebus meis modice lætis invident, læti-
 tissimas ubi viderint, invidia rumpantur aut ad laqueum
 fugiant.

In Varum. LXXVIII.

Ad cœnam nuper Varus me forte vocavit,
 Ornatus dives, parvula cœna fuit.
 Auro, non dapibus oneratur mensa: ministri
 Apponunt oculis plarima, pauca gula.
 Tunc ego, non oculos, sed ventrem pascere veni:
 Aut appone dapes, Vare, vel aufer opes.

K

Ejus-

Ejusdem argumenti vide Epigr. 44. lib. 1. Epigr. 59. lib. 3. & Ep. 69. lib. 4. *Abjudicant hoc Epigramm. Martialis.* Nec injuria, quod Adu. Junius ut & quædam alia adoptavit primus. *Ἀγρυγὴ, λυγρὴ τις λαπὴν, με καλεῖσθαις Ἐπταίης Anth.* lib. 2. c. 50.

In Afrum. LXXIX.

Condita cum tibi sit jam sexagesima messis;
Et facies multo splendeat alba pilo;

- 1 *Discurris tota vagus urbe, nec ulla cathedra est,
Cui non mane feras irrequietus, ave.*
 - 2 *Et sine te nulli fas est prodire tribuno,
Nec caret officio consul uterque tuo;*
- Et 3 sacro decies repetis Pallatia clivo,
4 Sigeriosque meros, Partheniosque sonas,
Hæc faciant sane juvenes, deformius, Afer,
Omnino nihil est 5 ardellione sene.*

1 Ambitiosa indagine officiosus per omnia divitum atria, quos vel in ipsis atris egredientes, vel in Cathedris sedentes admissus salutis, discurris portans ineptum *Ave.* cui jam sexagenario & cano dicendum potius fuerat *vale.* vide Ep. 67. lib. 5. 2 Epigr. 99. lib. 11. 3 Multoties per viam Sacram repetis Cælaris domum. 4 Jactus ubique familiaritatem tuam cum aulicis. crepas usque Sigerium & Parthenium Cæsaris cubicularios. Vide Epigr. 7. lib. 2.

Ad Mathonem. LXXX.

Hospes eras nostri semper, 1 *Matho, Tiburtini*
Hoc emis, 2 imposui, rus tibi vendo tuum.

1 Vide Epigr. quod sequitur. 2 Decepi ego te, immo tu te ipsum dum mancipio tuum pretio vis esse prædium Tib. quod prius quidem gratis erat usu tuum assidui hospitii, quamdiu meum fuit possessione.

In Mathonem. LXXXI.

Declamas in febre, 1 *Mathon hanc esse phrenesim*
2 *Si nescis, non es sanus, amice Mathon.*

Decla-

Declamas æger, declamas 3 hemitritæus.

4 *Si sudare aliter non potes, est ratio.*

5 *Magna tamen res est: 6 errans cum viscera febris*
Exuris, res est magna 7 tacere, Mathon.

1 Caussidicus. Juven. Sat. 1. v. 32. 2 Si nescis hanc esse insaniam, quod febricitans declamas, perdita sane & deplorata laboras insaniam, cuius sensum non habes. est autem Phrenesis insaniam ex inflammatione cerebri orta. Celsus. 3 Semitertiana laborans. 4 Si hoc facias, quo elicias sudorem & hinc febrem leves, habes sane cur declames. 5 Posses in febre declamare, inquit Poëta ex persona Mathonis. 6 Resp. objectioni Poëta. cum errans, id est, incertus habens accessiones & recessiones semitertiana exurit visc. alii leg. *errans.* 7 Non clamare, non ingemiscere. arguit autem Mathonem vel improbe & effrenis loquendi libidinis, vel pronuntiationis querulæ & quasi in febre quiritantis. hoc Epigr. ut & 84. Janus Rutgers. abdicat Martialis.

De Fabulla. LXXXII.

Epigramma nostrum cum Fabulla legisset,
Negare nullam quo queror puellarum;
Semel rogata bisque terque neglexit
Preces amantis, 2 jam, Fabulla, promitte,
3 Negare jussi, 3 pernegare non jussi.

1 Supra Epigr. 71. 2 Ut nolo nimis facilem, ita nec difficilem nimis lib. 1. Epigr. 58. & 38. supra. 3 Sic Epigr. 79. lib. 9. Nam vigilare leve est, pervigilare grave.

Ad Rufum. LXXXIII.

HOs quoque commenda Venulejo, Rufe, libellos.
Imputet & nobis otia parva, roga:
Immemor & paululum curarum, operumque suorum,
2 Non tetrica nugæ exigat aure meas.
Sed 3 nec post primum legat hæc, 4 summumve trientem:

5 *Sed sua cum medius prælia Bacchus amat.*

K 2

Si

*Si nimis est legisse 6 duos; tibi charta plicetur
Altera? 7 divisum sic breve fiet opus.*

1 Duos, tertium & quartum hunc, infra num. 7. 2 Non rigida censura ad amissum & perpendiculum examinet carmina hæc nugatoria. 3 Inter magis seria, & priusquam mero incaluerit. Epigr. 8. supra num. 8. 4 Nec tamen post ultimum, ubi nimius fervor, vel ubi friguit deserbuitque alacritas. 5 Epigr. 107. lib. 1. num. 8. 6 Sed inter scyphos, cum in media cœna poscent majora pocula. 7 Supra num. 1. 8 Vide Epigr. 29. supra.

In Nævolum. LXXXIV.

1 *Securo nihil est te, Nævole, pejus, eodem
Solicito nihil est te, Nævole, te melius.*
Securus, nullum resalutas, despicias omnes:
2 *Nec quisquam liber, nec tibi gratus homo est.*
Solicitus, donas, dominum regemque salutas;
Invitas, esto, Nævole, 3 sollicitus.

1 Te curis vacuo & prospere agente nihil arrogantius & insolentius, curis presso modestior nemo aut summissior. & quod de Caligula Papienus. *Nemo fuit servus melior, nemo dominus deterior.* 2 MS. Bodl. *Nec quisquam visus, nec sibi notus homo est.* 3 Ut sis usque modestus.

— In Thaidem. LXXXV.

*N*on est in populo, nec urbe tota,
A se Thaida qui probet fututam;
Cum multi cupiant, rogentque multi.
*Tum casta est, rogo, Thais? imo * fellat.*
* Supra Epigr. 50.

In Ponticum. LXXXVI.

1 *N*os bibimus vitro, tu 2 myrrha, Pontice quare?
3 *Prodat perspicuus ne duo vina calix.*

1 Convivæ tui. 2 Poculo myrrhino. 3 Ne si tu vitreis, ut nos, biberes, appareret te non idem vinum bibere quod nos, sed generosius. Epigr. 4. lib. 1.

§ Ad librum de Apollinari. LXXXVII.

*S*i vis auribus 1 Atticis probari,
Exhortor, moneoque te libelle,
Ut docto placeas 2 Apollinari,
3 *Nil exactius, eruditiusque est,*
Sed nec candidius, benigniusque:
4 *Si te pectore, si tenebit ore,*
Nec 5 ronchos metues maligniorum,
Nec 6 scombris tunicas dabis 7 molestas.
8 *Si damnaverit, ad 9 salariorum*
Curras scrinia protinus licebit,
10 *Inversa pueris arande charta.*

1 Politis, delicatis, eleganter teretibus. 2 Ep. 25. lib. 7. 3 Qui ut apprime exacti est iudicii & eruditionis ad examinandum; ita miri candoris & benigni ingenii ad approbandum. 4 Ille si te approbarit basio & amplexu dignatus. Ep. 4. lib. 1. num. 9. abunde tutus eris, & extra plebei iudicii aleam contemptumque positus. 5 Epigr. 4. lib. 1. num. 5. 6 Epigr. 2. lib. 3. num. 3. 7 Hinc conjicio non tam involutos ineptis hisce chartis pisciculos illos venales, quam in iis frixos fuisse, cum Metaphoram fumat a tunica illa molesta pice & bitumine illita, qua miselli ardebant damnati. Epigr. 25. lib. 10. alii intelligunt chartas illas, quibus involuti afferebantur scombris, a coquo in ignem injectas. vide Epigr. 2. lib. 3. num. 5. 8 Ille si improbarit, despera te placere aliis posse. 9 Puerorum falsamenta vendentium. 10 In tergo a pueris scribenda, olim autem una tantum charta facie scribatur. Juvenal. Satyr. 1. v. 5. vide Epigr. 62. lib. 8.

De Bassa. LXXXVIII.

*I*nfantem secum semper tua Bassa, Fabulle.
Collocat, & lusus, deliciasque vocat.

Et quod mireris magis, 1 infantaria non est.

Ergo quid in causa est? 2 pedere Bassa solet.

1 Nec tamen ea est quæ infantem amet. *novatum verbum.*

2 Et in infantem quem gestabat fabam cudere, culpam seicere.

In Diffimulatorem. LXXXIX.

Nulla remisisti parvo pro 1 manere dona;

Et jam Saturni 2 quinque fuere dies.

Ergo nec argenti sex 3 scriptula 4 Septitiani.

Missæ, nec a 5 querulo 6 mappa clientæ fuit.

7 Antipolitani nec quæ de sanguine thynni

Testa rubet; nec quæ 8 coctana parva gerit.

9 Nec rugosarum vimen breve Picenarum:

10 Dicere te posses ut meminisse mei.

Decipies alios verbis vultuque benigno:

Nam mihi jam notus 11 diffimulator eris.

1 Libro forte, vel alio munere in Saturnalibus misso. 2

Saturnalia ad quintum diem protraxit Caligula. 3 Græcis

ὑεμάτια a numero literarum, uncia enim 24. continebat

scrupula. 4 Argentæ ut volunt, improboris notæ. Alii ad

libram referunt, de qua Epigr. 71. lib. 8. Alii leg. *Septitiano*,

ad quem Epigr. ult. lib. 11. 5 Ep. 50. lib. 1. num. 27. 6 Su-

pra Epig. 46. num. 10. 7 Nec muria, quæ e sanguine thymi

coctæa mittebatur Romam ab Antipoli Asiæ, aliis Gallie

Narbonensis urbe. 8 Ficus parvas ex Syria. lib. 13. Epigr. 28.

9 Nec fîcella olivarum Picenarum, lib. 13. Epigr. 36. 10

Μνηστρον scilicet & argumentum amoris. 11 Ingratus. Est

enim ingratus qui beneficium accepisse se negat, & qui dis-

simulat. Sen. benef. lib. 3. cap. 1. vel qui dissimulas te non

intelligere, quid velim. vid. Epig. 16. num. 9. & Epigr. 26.

lib. 5. num. 8.

De ruficatione. XC.

Rure morans quid agam, respondeo paucæ rogatus,
Luce deos oro, famulos, post arva reviso;

1 Partibus atque meis iustos indico labores.

Inde

Inde lego, 2 Phœbumque cio, Musamque laceffo,

Hinc 3 oleo corpusque frico, mollique palestra

Stringo libens, animo gaudens, ac sænore liber.

4 Pondero, poto, cano, ludo, lavo, cæno, quiesco,

Dum parvus 5 lychnus modicum consumat olivi.

6 Hæc dat nocturnis nox lucubrata Camœnis.

Hoc Ep. longe infra Martialis ingenium videtur. Loco tamen non moveo, tot jam editionibus publici juris factum. 1 Meis famulis opus distribuo. sic Dido Virgiliana operamque laborem Parisius aequabat iustis aut forte trahabat. 2 Pango carmina. 3 Epigr. 57. lib. 3. num. 4. 4 Omnes uno ore emendant, Prædeo, neque enim prandium omnino Latino exulabat. 5 Ellychnium, lucerna. 6 Nox lucubrata dat hæc carm. &c. Vel nox dat hæc carmina lucubrata Musis nocturnis.

Ad Librum. XCI.

1 **O**He jam satis est, obe libelle.

Jam pervenimus usque ad 2 umbilicos:

3 Tu procedere adhuc, & ire quæris:

Nec summa potes in scheda teneri.

Sic tanquam tibi res peracta non sit,

Quæ prima quoque pagina peracta est.

Jam lector queriturque, deficitque;

Jam 4 librarius hoc & ipse dicet.

1 Obe jam satis est, obe libelle.

1 Imitatio Horatiana. Sat. 5. lib. 1. & Sat. 2. lib. 2. 2 Vide Epigr. 67. lib. 1. n. 11. 3 Tu tamen o libelle vis ire ulterius, nec contentus es paginæ extremam etiam partem implere, tanquam nondum perfeceris rem quam vel in prima paginæ parte fecisti, hoc est, fatiasti lectorem & radio enecasti. de scheda vide Vitellium cap. 3. 4 Qui libros transcribit.

☞ (✱) ☞

K 4

LIB. V.

LIBER V.

Ad Cæsarem. I.

Hoc ¹ tibi, ² Palladiæ seu collibus uteris Albæ,
Cæsar, & hinc ³ Triviam prospicis, ⁴ in-
de Thein.

⁵ Seu tua veridica discunt responsa sorores,
⁶ Placet Aneæ nutrix, ⁸ seu filia Solis:
⁷ Seu placet Aneæ nutrix, ⁸ seu filia Solis:
Sive ⁹ salutaris ¹⁰ candidus Anxur aquis;
^{*} Mittimus, o rerum felix tutela, salusque,
Sospite quo ¹¹ gratum credimus esse Jovem.
Tu tantum accipias: ego te legisse putabo.
Et tumidus ¹² Galla credulitate fruor.

¹ Hoc quicquid, id est libri, hunc qualemuncque librum
^{*} mittimus tibi o Cæsar. ² Seu degis in monte Albano.
Quem locum tanquam arcem elegerat, & ubi quinquatria in
honorem Minervæ quotannis celebravit. lib. 4. Epig. 1. num.
⁶ Artemisium templum in nemore Dianæ Trivie prope Ar-
cinam. ⁴ Ab altera parte prospicis mare. ⁵ Seu degis An-
tii, ubi fortuna colitur sub imagine geminarum sororum. Per
adulationem autem Domitiano numen majus & oraculum
certius attribuit, dictanti scilicet his tanquam minoribus Diis
responsa. ⁶ Quam urbem mare alluit, cujus suburbia occu-
pat mare. ⁷ Seu recessisti in Cajetam urbem Campaniæ, ab
Aneæ nutrice dictam, ut vult Virg. 7. Aenei, ut alii, a
neæ, quod ibi classis Trojana incensa. ut alii, a sinuosa ci-
vitate, quam Lacones *Cajettam* dixerunt. ⁸ Seu versatis Cir-
ceis, promontorio Italiæ, a Circe filia Solis & Perses quon-
dam habitato. ⁹ Propter Pontinam, vel alias paludes, in
quas pronum est Anxur ab Ufenti fluv. non parva aquatum
salubritate. sic Epigr. 51. lib. 10. num. 6. ¹⁰ *Impositum late*
saxis candentibus Anxur. Horat. Sat. 5. lib. 1. ¹¹ Non imme-
morem Capitoli a Domitiano puero defensi, Epigr. 104. lib.
9. vel restitui cum iterum arsisset. Sueton. cap. 5. Domit.
vide Epigr. 59. l. 7. ¹² Facili, Galli enim tunc simplices &c.
creduli, Strabo lib. 4.

Ad

Ad Lectores. II.

Matronæ, puerique, virginesque,
Vobis pagina nostra dedicatur;
Tu, quem nequitia procacioris
Delectant nimium, salesque nudi,
Lascivos legi ² quatuor libellos;
Quintus cum ³ domino liber jocetur;
Quem ⁴ Germanicus ⁵ ore non rubenti
Coram ⁶ Cecropia legat puella.

¹ Vide Epigr. 67. lib. 3. n. 4. ² Præcidentes. ³ Domi-
tiano. ⁴ Domitianus. Qui se tanquam a Germania devicta
ita appellare voluit. ⁵ Sine rubore. ⁶ Pallade, peculiar.
Domitiani numine; cujus filium se dici credique voluit.
Sueton. Domit. cap. 4.

Ad Domitianum. III.

Accola jam nostræ degis, ² Germanice, ripæ,
A famulis Istri qui tibi venit aquis,
Latus & attonitus, viso modo præside mundi,
Affatus comites dicitur esse suos:
Sors mea quam fratris melior, cui tam prope fas est
Cernere, tam longe quam colit ille ³ Deum.

¹ Degis missus ad te in provinciam Rom. cis Danubium a
Decebalò Dacorum rege (qui ultra Danubium) legatus de
pace & obsidibus tradendis, ubi te vidit, beatiorum se fra-
tre suo (forte Decebalò) prædicabat, inquiens, *Sors mea, &c.*
² Epigram. præcedente, num. 4. ³ Domitianum.

In Myrtalem. IV.

Fœtere multo Myrtale solet vino.
Sed ¹ fallat ut nos, folia devorat lauri,
Merumque ² cauta fronde non aqua miscet.
³ Hanc tu rubentem prominentibus vinis
Quoties venire, Paulle, videris contra;
Dicat licebit: Myrtale bibit laurum.

K 5

1 U5

1 Ut gravior lauri vis obruat vini odorem. 2 Qua cavet graveolentiam a vino. 3 Quoties itaque Myrtalem rubicundam & venas inflatam conspexeris, ne imputes Baccho sed Apollini, noli illam ebriam dicere, sed vatem numine afflatam, epota lauro; non secus ac alii vates ἰσοδοῖμοι procurant manducata lauro. Lycophr. Cass. δαφνηφάγων φοῖβας ἐλαμψάν οὔρα.

Ad Sextum. V.

1 **S**exta, Palatine cultor facunde Minerva,
Ingenio frueris qui propiore dei;
Nam tibi nascentes domini cognoscere curas,
Et secreta ducis pectora nosse licet;
2 Si locus & nostris aliqua tibi parte libellis,
Qua Peto, qua Marfus, quaque Catullus erit.
3 Ad Capitoli * caelestia carmina belli,
Grande cothurnati pone Maronis opus.

1 Sexte, qui es Imperatori a sacrae religionis cultu, ab ingenii studiis, & a consiliis secretioribus, Bibliothecarius Palatinus. 2 Dignare loco, reponere libros meos in bibliotheca tua, vel Imperatoris, inter ceteros epigrammatarios, Catullum, Pedonem, Marsum. 3 Sed carmina illa de bello Vitelliano ipsiusque Domitiani periculo, flagrantem Capitolio, (* a te, vel ipso forte Domitiano condita, namque his vacasse eum studiis constat ex Plinii praefat. ad hist.) reponere juxta Aeneida sublimis Virgillii. Sueton. cap. 1. Domit.

§ Ad Musas. VI.

Si non est grave, nec nimis molestum,
Musa, 1 Partheniam rogate 2 vestrum;
3 Sic te ferior & beata quondam
Salvo Casare finiat senectus,
Et sis invidia favente felix;
Sic 4 Barrus cito 5 sentiat parentem,
Admittas 6 timidam, brevemque chartam
7 Intra limina sanctioris aulae,

Nosti

Nosti tempora tu 8 Jovis sereni,
Cum fulget placidus, 9 suoque vultu,
Quod nil supplicibus solet negare;
10 Non est, quod metuas preces 10 iniquas,
Nunquam grandia, nec molesta poscit,
Qua 11 cedro decorata, 11 purpuraque
Nigris pagina crevis 11 umbilicis.
Nec porrexeris ista, sed teneto,
Si tanquam nihil offeras agasque.
Sic novi 12 dominum novem sororum,
Ultero purpureum petet libellum.

1 Qui Casari est a cubiculo. 2 Vestri cultorem, o Musae. Epigr. 1. lib. 11. 3 Precationem hanc concipis Musarum verbis. 4 Filius tuus, de quo, Epigr. 45. lib. 4. 5 Patris fortunas sapiat, indolis paternae det specimen. vide & Epigr. 38. lib. 6. 6 Hunc verecundum nec longum Epigr. libellum. 7 In palatium vel in conclave Caesaris. 8 Ubi placidus & laetus est Domitianus. Metaph. 9 Vultus sane Domitiani venustus erat, & quo se commendari voluit Sueton. Domitian. c. 18. 10 Neque enim poeta (inquiunt Musae) oblato libello hoc ornato quicquam impudenter aut immodice petit. 11 Vide Epigr. 67. lib. 1. n. 12. & Ep. 2. lib. 3. 12 Domitianum, Musarum cultorem, imo dominum. Adulatorie.

§ Ad Vulcanum. VII.

1 **Q**ualiter Assyrios renovant incendia nidos,
2 Una 3 decem quoties secula vixit avis:
Taliter 4 exuta est veterem nova Roma senectam,
Et sumpsit 5 vultus praesidis ipsa sui.
6 Jam precor oblitus nostrae Volcanee querelae
Parce: 7 sumus Martis turba, sed & Veneris.
Parce pater: sic 8 Lemniacis lasciva 9 catenis
10 Ignoscat conjux, & 11 patienter amet.

1 Ut Phoenix avis illa Assyria, ubi annos M. vixerit, constructo rogo cremans sese renovare dicitur: ita Domitianus senio & incendio deformem urbem restituit. 2 Duo tamen

K 6

vixi

vili aliquando, pater & filius. Pierius Hieroglyph. lib. 20.
 3 De numero annorum variant auctores. Laetantius Marti-
 ali aspiculatur, vide Plin. lib. 10. cap. 2. 4 Eutropius, lib. 7.
 & Sueton. c. 5. 5 Epigr. præced. num. 9. 6 Noli ulterius
 in nos nepotes & genus Martis, cui tu ob adulterium ejus
 cum Venere tua insensu es, flamma vindice furibundus graf-
 sari. Signantius ergo est, quod præferunt MSS. *nata, Polca-
 ne, querele.* 7 Sumus quidem proles Martis adulteri tui, a
 Romulo: sed & Veneris uxoris tuæ, ab Ænea, &c. 8 Quas
 in Lemno fabricasti. 9 Quibus deprehensam cum Matre ex-
 posuisti ludibrio diis. 10 Tuæ illi injuriæ & suam condonet
 Venus. 11 Et si deformis sis non coacta & observata, vel sine
 æmulo. Ruger. legend. censet: *sapienter amet, ut illud de-
 prehendi Vero te Lesbia, non fuit.*

De Phaside. VIII.

1 **E**d'etum 2 domini, deique nostri,
 Quo subsellia certiora sunt,
 Et 3 purus eques ordines recepit,
 Dum laudat modo 4 Phasis in Theatro,
 Phasis purpureis rubens lacernis,
 Et jactat tumido superbus ore:
 5 Tandem commodius licet sedere,
 Nunc est reddita dignitas equestris,
 Turba non premimur, nec inquinamur.
 Hæc, & talia dum refert supinus,
 6 Illas purpureas, & arrogantes
 Fuisse surgere Lectius lacernas.

1 De renovanda lege Roscia, qua nulli in 14. gradibus se-
 dero liceat, nisi cui census equestris. Suet. c. 8. Domit. 2
 Dominum se ac Deum appellari instituit Domitianus. Xiphi-
 linus & Suetonius in Domit. c. 13. 3 Plebi non admissos. 4
 Plebejus nescio quis, qui ex vestitu se equitem videri voluit.
 5 Verba hæc Phasidis se ex lacernis purpureis equitem glorian-
 tis. 6 Phasidem verbis & vestibus se pro equite jactantem
 gradibus equestribus eiecit adveniens designator Lectius, qui
 illum probe noverat. lib. 3. Epigr. 94. num. 7.

In

In Symmachum. IX.

1 **I** Anguebam: sed tu comitatus protinus ad me
 2 Venisti centum, Symmachæ, discipulis,
 Centum me tetigere manus 3 Aquilone gelatæ.
 4 Non habui febrem, Symmachæ, nunc habeo.

1 Non plane ægrotabam, inclinabam tantum in morbum.
 2 Venisti, o medice, comitatus multis tuis discipulis (pro mo-
 re visendi illius temporis) qui singuli longo ordine venam
 meam tangebant, vel potius arteriam explorabant. *felt my
 pulse.* 3 Frigidissimæ, tanquam Borea gelatæ. 4 Et latenti
 in me febris causæ *περὶ οὐρανὸν* frigidus vester contactus ad-
 jecit extrinsecus *περὶ οὐρανὸν*, ita plane accessit febris;
 in quam prius solum disponebar.

§ Ad Regulum, de fama poetarum. X.

Esse quid hoc dicam, vivis quod fama negatur,
 Et sua quod rarus tempora lector amat:
 Hi sunt invidiæ nimirum, 1 Regule, mores,
 Præferat antiquos semper ut illa novis.
 2 Sic veterem ingrati Pompeji quærimus umbram:
 3 Et laudant Catuli vilia templa senes.
 4 Ennius est lectus salvo tibi, Roma, Marone;
 Et sua riserunt secula Mæonidem.
 Rara coronato plausere theatra Menandro:
 5 Norat Nasonem sola Corinna suum.
 Vos tamen o nostri ne festinate libelli;
 6 Si post fata venit gloria, non propero.

1 De hoc Regulo vide Ep. 112. lib. 1. 2 Sic novis Domit.
 ambularis & porticibus pulcherrimis porticum Pomp. de
 qua Epigr. 9. lib. 2. num. 11. 3 Et senes, laudatores tempo-
 ris aucti præconesque vetustatis, Capitol. magnificentissime a
 Domit. instaurato, præferent tamen illud prius a Lucr. Ca-
 tulo perfectum dedicatumque, quod bellis nuper Vitellianis
 conflagrat. Alii leg. *Iulia* templa. 4 Neglectum erat opus
 Maronis, dum ipse erat in vivis prælato Ennio; sed postea
 amplificat. ut de Homer. & Ovid. 5 Ovidii amica falso hoc
 nomine

K 7

nomine celebrata, vide Gyraldum in vita Ovid. 6 Mihi sufficit gloria posthuma.

De Stella. XI.

Sardonychas, 1 smaragdus, adamantas, jaspides
uno

Versat in 2 articulo 3 Stella, Severe, meus.

Multas in digitis, plures in carmina gemmas

Invenies: 4 inde est, hæc, puto, culta manus.

1 Mediam hic cortipit exemplo Græcorum. Nonnii in Dionys. Sic. 1. 1. Theocr. 27. Hom. Batrach. 2 Dignito. 3 Epigram. 8. lib. 1. 4 Gemmeis annulis ornatur, quod elegantias & lumina in carmine ponere sciat.

De eodem. XII.

Quod nutantia fronte 1 perticata
Gestat pondera Mastiblion superbus,
Aut grandis Linus omnibus lacertis
Septem quod pueros lavat vel octo;
Res non difficilis mihi videtur:
2 Uno cum digito, vel hoc, vel illo.
Portet Stella meus decem puellas.

1 P. Scr. ex opt. Cod. autoritate, iudicioque opt. suo, reponit *perticata*, cum prius lectum esset *pertinaci*. censetque Mastiblion & Lium fuisse *Σαυματοποιός*, cujusmodi fuisse Athanatum & Fufum meminit Plinius lib. 7. c. 20. illum autem resupinum (quocirca in sec. versu legerim *supinus* loco *tu superbus*) contum seu perticam stupendæ molis erectam in area frontis gestasse; hunc utroque brachio pueros multos. 2 Cum Stella uno digitulo portet 10. annulos totidem puellarum pignora, vel ora seu effigies 10. puellarum (forte 9. Musarum & Hiantidis suæ, atque allusum ad Pyrrhi gemmam qua effingebatur Apollo cum 9. Musis) in unius annuli seu plurium gemmis insculptas portet.

§ In

§ In Callistratum. XIII.

Sum, fateor, semperque fui, Callistrate, pauper,
Sed 1 non obscurus, nec male notus eques.

Sed toto legor orbe frequens; Et 2 dicitur, hic est.

3 Quodque cinis paucis, hoc mihi vita dedit.

At tua centenis incumbunt testa columnis,

Et 4 libertinas arca 5 flagellat opes:

6 Magnaque Nilivæ servit tibi gleba Syenes;

Tondet Et innumeros 7 Gallica Parma greges.

8 Hoc ego, tuque sumus, sed 9 quod sum, non potes
esse:

Tu 10 quod es, e populo quilibet esse potest.

1 Ingenio clarus, honore equitis & titulo donatus. lib. 2. Epigr. 91. & 92. non censu eques. 2 Dignito monstror. 3 Epigr. 1. lib. 2. num. 3. 4 Ingentes, quales possiderunt liberti ditissimi, Chrysopeus, Narcissus, Pallas, Callistus, &c. quos enumerat Plinius lib. 36. cap. 18. 5 Lib. 2. Epigr. 30. num. 3. & Epigr. 42. lib. 4. num. 5. 6 Suor tibi latifundia in fertili Aegypto, cujus civitas umbram nusquam flexura Syene. 7 Galliæ Cisalpinæ urbs lana nobilis Epigr. 43. lib. 2. num. 2. & lib. 14. Epigr. 155. 8 Quod supra dixi, ego scilicet --- 9 --- Pauper doctus. tu --- 10 --- Dives indoctus.

De Nannejo. XIV.

Sedere 1 primo solitus in gradu semper,
2 Tunc cum liceret 3 occupare, Nannejus;
4 Bis excitatus terque transfudit castra,
Et inter ipsas pene tertius fellas
Post Caiumque Luciumque confedit.
Illinc cucullo prospicit caput tectus,
5 Oculoque ludos spectat indecens 5 uno.
Et binc miser dejectus in 6 viam transit.
Subsellioque 7 semisultus extremo,
Et 7 male receptus altero genus, 8 jactat
Equiti, sedere; 9 Lectioque, se stare.

1 Proximo

1 Proximo Orchestræ. 2 Ante Domitiani edictum, de quo supra Epigr. 8. n. 1. 3 Præripe equitibus. 4 Bis terque excitatus a designatoribus & coactus migrare in remotiorem locum cum sella sua (& hoc lepide dicit *castra transferre*) quam in ipsis gradibus posuit inter duos equites Ca. & Lu. etiam inde extractus est in viam. sellas autem inferre moris erat. 5 An quia luscus? an credo quod alieno tantum oculo prospiceret cucullo obvolutus? 6 Interlitia in spectaculis inter ordines erant, inter cuneos & circa balthea quæ theatrum cingebant. 7 Semi sedens & semi stans. 8 Velut ipse eques. 9 Designatori, metuens ne & inde ejiceretur.

Ad Cæs. Domitianum. XV.

Quinctus nostrorum liber est, Auguste, jocosum,
1 Et queritur læsus carmine nemo mea.
Gaudet honorato sed multus nomine lector,
Cui victura hæc munere fama datur.
Quid tamen hæc profunt, quamvis venerantia multis?
2 Non profunt: sane me tamen ista juvant.
1 Nemo queritur se læsum esse. Hellenis. 2 MS. Bodl. *Quid tamen hæc profunt? quamvis venerantia multis non profunt: Sane me tamen ista juvant.*

Ad Lectorem. XVI.

1 **S**eria cum possim, quod delectantia malim
Scribere, tu causa es, lector amice, mihi.
Qui legis, & tota cantas mea carmina Roma,
Sed nescis, 2 quanti fiet mihi talis amor,
Nam 3 si falciferi defendere templa tonantis,
Solicitisque velim 4 vendere verba reis;
5 Plurimus Hispanas mittet mihi nauta metretas,
Et fiet * vario sordidus ære sinus.
6 At nunc conviva est, comestatorque libellus,
Et tantum gratis pagina nostra placet.
Sed non hæc veteres contenti laude fuerunt,
Cum 7 minimum vati munus Alexis erat.

8 Belle,

8 *Belle, inquis, dixit: satis est: laudabimur usque.*
9 *Diffimulas? 10 facies me, puto, caussidicum.*

1 Res graves & serii argumenti. 2 Inopia scilicet & rerum indigentia. dum enim amorem capto ex his nugis, mercedem amitto quam ex aliis studiis capere possem. Ita dum aliis placeo, mihi pereor. 1 Si velim patronus causas defendere in foro, ubi Saturni falcem ferentis ædes. Macrobi. lib. 1. c. 8. 4 Locare linguam, & vocis prostituisse foro. Epigr. 63. lib. 7. num. 7. 5 Mittentur mihi a clientibus, quos defendi cadi vini Hispani, nummo æreo implebitur sinus, &c. * Scribend. Phario Rut. 6 Nunc tantum ad convivia admittitur, & inter computationes læsitatur lib. meus. atque ipse ego adeo. 7 Virgilio donatus a Pollione Alexis puer formosus. Eclog. 2. Virgil. nec tamen pro magno munere. 8 Acclamas mihi Belle. & laudas, quasi hoc satis sit. sed *Gloria quantalibet quid erit, si gloria tantum est?* vide Juv. Satyr. 7. v. 80. & Dial. Quintiliani seu Taciti. 9 Non vis intelligere, me aliud poscere præter laudem? infra Epigr. 16. 10 Certe nihil largiendo coges me mutare studium & foro servire, ubi seges ampla. Epigr. 77. lib. 1.

In Gelliam. XVII.

Dum proavos atavosque refers, & nomina magna;
1 Dum tibi noster eques sordida conditio est:
Dum te posse negas 2 nisi lato, Gellia, clavo
Nubere: nupsisti Gallia 3 cistifero.

1 Dum sordet tibi maritus ex ordine equestri. 2 Nisi senatori, cujus insigne erat latus clavus, vestis cui atrecti clavi aurei seu coccinei. 3 Abjectissimo Cybeles sacrificulo, qui ferebat cistulam, in qua religionis insigne erant arcana. Turnebus lib. 3. c. 21. & Bapt. Pii Annot. Prior. Calderinus de Iudæo intelligit, cui copinnum fœnumque supellex.

§ Ad Quintianum. XVIII.

Quod tibi 1 Decembri mense, quo volant 2 mappa,
Gracilesque 3 ligula, 4 cereique, 5 chartaque,
Et 6 acuta 7 senibus 6 testa cum 7 damascenis,
Prater

*Præter libellos & vernulas nihil misi:
Fortasse avarus videar, aut inhumanus.
Odi dolosas munerum & malas artes.
9 Imitantur hamos dona: namque quis nescit,
Avidum vorata decipi scarum musca?
Quoties amico divite nihil donat.
O Quintiane, 10 liberalis est pauper.*

1 In Saturnalibus Epigr. 46. lib. 2. num. 1. 2 Dist. Epigr. num. 10. 3 Gladioli argentei seu spathulæ. Epigr. 120. l. 14. 4 Lib. 14. Epigr. 42. 5 Lib. 14. Epigr. 10. & 11. 6 Vase testaceo metæ seu turbinis formam habente, a *larre. turbine conditus ruenti Prunorum globus.* Papin. 7 Prunis rugosis (ut Epigr. 29. lib. 13.) a Damasco Syriæ urbe. 8 Domi meæ natos, vel procaces, dicaces, jocosos æque ac vernas. vide Ep. 42. lib. 1. 9 Epigr. 56. lib. 4. num. 2. 10 Dona non inescat, non cauponatur, infra Epigr. 60.

Ad Cæs. Domitianum. XIX.

*Siqua fides 1 veri, præferri, maxime Cæsar,
Temporibus possunt secula nulla tuis.*

Quando magis dignos licuit spectare 2 triumphos?

3 Quando Palatini plus meruere dei?

Pulchrior & major quo sub duce Martia Roma?

Sub quo libertas principe 4 tanta fuit?

Est tamen hoc vitium, sed non leve, sit licet unum,

Quod colit 5 ingratas pauper amicitias.

Quis largitur opes veteri, fidoque sodali,

Aut quem prosequitur 6 non alienus eques?

1 Immo adulationis. 2 In spectaculis certe, non de hostibus, nisi falsos, ut de Dacis & Cæcis victoribus magis quam victis. vide Sueton. c. 6. & Dionem. 3 Quando Palat. dii Jupiter, Iuno, Minerva beneficiis suis majorem cultum & plures meruerunt honores, quam hoc ævo? 4 Immo, quando minor: cum nemini de Rep. mutire quidem liceret. 5 Donis, beneficiis, officiis. 6 Qui nobilitate & censu eques est: non autem equo stipendia faciens, aut titulo equitis ab Imperatore honoratus.

Ad

Ad eundem. XX.

*Saturnalia 1 ligulam misisse felibræ,
2 Flammateæve togæ scriptula tota decem,
3 Luxuria est, 4 tumidique vocant hæc munera reges.
5 Qui crepet aureolos, forsitan unus erit.
Quatenus hi non sunt, esto tu, Cæsar, amicus.
Nulla ducis virtus 6 dulcior esse potest.
Jam dudum 7 tacito rides, Germanice, naso:
8 Utile, quod non vis, do tibi consilium.*

1 Duo hæc Ep. conjungit P. Scriverius. in Saturnalibus mitti solita, Epigr. 46. lib. 4. num. 12. Supra. Epigr. 18. num. 3. 2 Aut mittere togam purpurea micantem & quasi flammantem, quæ vix stetit 10. scrupulis, sed auri; neque enim 10. scrupulis argenti vestis purpurea emi poterat. vide Epigr. 89. lib. 4. num. 3. 3 Luxuriæ & nimie largitionis videtur esse divitibus nostris. 4 Et divites patroni vocant hæc magna munera. 5 Qui donet ultra unum nummum aureolum, & qui agitati sonent. Epigr. 36. lib. 12. n. 3. 6 Quam munificentia. 7 Subtulit me tibi hoc in rem meam consuluisset, ideoque subrides. 8 Dum suadeo tibi munificentiam, quæ mihi usui, tibi præsidio esse possit: sed tibi non placet consilium hoc impendiosum futurum. sic infra Epigr. 26. n. 9. Ian. Rutgerf. legit, quod nobis.

§ Ad Julium Martialem. XXI.

*SI tecum mihi care 1 Martialis,
Securis liceat frui diebus;
Si disponere tempus otiosum,
Et 2 vera pariter vacare 2 vitæ:
3 Nec nos atria, nec domos potentum,
Nec lites tetricas, forumque triste
3 Nossemus, nec 4 imagines superbas:
Sed 5 gestatio, fabulæ, libelli,
Campus, porticus, umbra, 6 virgo, iberma;
Hæc essent loca semper, hi labores.*

Nunc

Nunc vivit sibi neuter beu, bonosque
 7 Soles effugere, atque abire sentit;
 8 Qui nobis pereunt, & imputantur.
 9 Quisquam vivere cum sciat, moratur?

1 Vide Epigr. 64. lib. 4. n. 1. 2 Epigr. 16. lib. 1. n. 4. & Ep. 90. lib. 2. n. 3. 3 Non curaremus nosse. 4 Vide Epigr. 90. lib. 2. n. 5. 5 Epigr. 13. lib. 10. num. 2. 6 Virgo aqua, quam adduxit Agrippa via Prænestina. Pl. lib. 31. c. 3. Marlian. l. 6. c. 15. nost. lib. 6. Epigr. 42. 7 Dies, quibus bene uti ad vitæ hilaritatem licuit. 8 Quod eos inutiles abire passus sumus, non aliis nobis redditus pro eis, quibus non viximus genialiter. 9 Sic Epigr. 16. lib. 1.

De Apollonio. XXII.

Quantum pro Decimo, pro Crasso, Regule,
 1 Macrum

Ante salutabat rhetor Apollonius.

Nunc utrumque suo resalutat nomine: 2 quantum
 Cura, laborque potest! scripsit, & edidit.

1 Acutus legas Macrum. nam & hinc inepti rhetoris infelicem arguit memoriam qui Decimum salutarer dimidio nomine, Quintum; Crassum, contrario nomine, Macrum. 2 Ironice & Scopitice.

In Paullum. XXIII.

1 Mene domi si te * merui, voluique videre;
 Sunt mihi, Paulte, tue longius Exquiliæ.
 2 Sed Tiburtinæ sum proximæ accola pile;
 3 Qua videt antiquam rustica Flora Jovem.
 4 Alta suburbanæ vincenda est semita clivi,
 Et nunquam sicco sordida saxa gradu:
 Vixque datur longas mularum 6 vincere 7 mandras;
 Quæque trahi multo marmora 8 fune vides,
 Illud adhuc gravius, quod te post mille labores,
 Paulte, 9 negat lassio janitor esse domi.

Exitus

Exitus hic operis vani, togulaque 10 madentis:

11 Vix tanti Paullum mane videre fuit.
 Semper inhumano habet officiosus amicos:
 12 Rex, nisi dormieris, non potes esse meus.

* Scribendum metui. volebat amicum visere, sed metuebat ne Paulus vel domi non esset, vel negaretur esse. 1 Si tanti sit tibi officium meum, ut te videre mereatur, amor quidem meus is est, ut ad te ire velim, etiamsi longius forent exquiliæ, ubi tu habitas. 2 Sed ego habito ad pyrum in via Tiburtina. lib. 1. Epigr. 18. num. 2. 3 Prope Floræ deæ rusticæ & florum prædium templum atque vetus Capitolium Jovis. 4 Qua per suburbam ascenditur ad montem Exquilium. 5 Perpetuo cænosa saxa. 6 Superare, præterire. 10 passe by. 7 Proprie caulæ. stabula hic, ut apud Juvenalem. Sat. 3. v. 236. series mulorum onera portantium. 8 Machinis, vel plaustris, ut Juven. Sat. 3. v. 255. 9 Lib. 2. Epigr. 5. 10 Nimbo, luto, sudore. 11 Vix suscipiendus sit labor tantus, etiam si certum esset, te domi tuæ repertum iri. 12 Aut domi mane sis, aut ego non subibo tantas itineris molestias tui salutandi gratia. innuit autem Paulum exire & ipsum alios salutatum, ut Ep. 18. lib. 2. n. 1.

Ad Bassum. XXIV.

1 Herbarum fueras indutus, Bassè, colores,
 2 Fura theatralis dum siluere loci.
 3 Quæ postquam placidi censoris cura renasci
 Fussit, & 4 Oceanum 5 certior audit eques.
 Non nisi vel 6 cocco madida, vel 6 murice tineta
 Veste, nites, 7 & te sic dare verba putas.
 8 Quadringentorum nullæ sunt, Bassè, lacernæ,
 Aut meus ante omnes Codrus haberet equum.

1 Lacernas virides seu galbaneas. 2 Lex Roscia. supra Epigr. 8. num. 1. & 14. 3 At postquam Domitianus Imp. assumpta censura revocavit legem Rosciam. ibid. 8. supra. 4 Designatorem theatralem. 5 Non plebi immittis, ut ante. 6 Purpurea, piscis muricis sanguine seu flore quem ore habet moriensque exspuit, tineta; vel cocco. cochineale. grano scapis

scapis aquifolix ilicis deraſo. Plin. 16. c. 8. 7 Et veſte equitem mentiri atque designatorem fallere credis. 8 Non qui habet lacernam purpuream, habet etiam cenſum equeſtrem. Epigr. 67. lib. 4. num. 1. hac ratione Codrus pauper foret eques. nam & illi purpurea veſtis.

De Hermete. XXV.

Hermes 1 Martia ſeculi voluptas;
Hermes omnibus eruditus armis:
Hermes 2 & gladiator, & magiſter:
Hermes 3 turba ſui tremorque ludi;
Hermes 4 quem timet Helius, ſed unum;
Hermes 5 cui cadit Advolans, ſed uni?
Hermes vincere, 6 nec ferire doctus;
Hermes 7 ſuppoſitiſſi ſibi ipſi;
Hermes 8 divitiæ locariorum;
Hermes 9 cura, laborque ludiarum;
Hermes 10 belligera ſuperbus haſta;
Hermes 11 æquoreo minax tridente:
Hermes 12 coſſide languida timendus;
Hermes 13 gloria Martis univerſi;
Hermes 14 omnia ſolus, & ter unus.

1 Ævi hujus & Romæ Martia deliciæ & gloriæ propter eruditionem in omni genere armorum. ut mox. 2 Et ipſe gladiator & gladiatorum magiſter, id eſt, ſaniſta. 3 Quo arma traſtante tota familia gladiatorum turbatur & timet. 4 Quem ſolum nobilis gladiator Helius timet. 5 A quo ſolo vincitur Advol. nobilis glad. 6 Premendo & involvendo vincere ſine iſtu. vel adverſario parcere, ubi poſſet ferire. 7 Pugnando non deſatigatus ſed perinde ac recens gladiatoribus novis congregitur, nec indiget ut ſibi alius ſufficiatur. vide Lipſ. Saturnal. 8 Unde queſtum faciunt, qui loca populo in ſpectaculis designant locantque. 9 Quem ludix omnes (id eſt gladiatorum uxores amicæ, vel etiam aliæ quæ gladiatoribus favent) certatim amant. 10 Gladiatoris damnitatis more valide vibrat haſtam. 11 Retiati more movet fuſcinam directam in Micmillonem. vide quæ ad verſ. 143. Satyr. 2.

Satyr. 2. Juvenal. & Lipſ. Saturn. lib. 2. c. 8. 12 Andabatarum more pugnat. hi autem ex equis galea frontem oculoque teſti pugnabant. Lipſ. Saturn. lib. 2. c. 12. 13 Ut ſupra num. 3. 14 Colligit quæ dixerat de Hermete, numeris 1, 4, 5, 7, 10, 11, 12, & poſeſt alluſiſſe ad Hermetem Trismegiftum, cujus ſummam ſcientiam in Philoſophia æquat hujus in arena.

§ De Chæreſtrato. XXVI.

* **Q**uadringenta tibi non ſunt, Chæreſtrate, ſurge,
1 Leſtius ecce venit: 2 ſta, fuge, curre, late.
3 Equis, io, revocat? diſcedentemque reducit?
Ecquis, io, largas pandit amicus opes?
Quem chartis famaſque damus, populisque loquendum?
Quis Strygios non vult totus adire lacus?
Hoc, rogo, non melius, quam 4 rubro pulſpita nimbo
Spargere, & effuſo permaſuiſſe croco?
Quam 5 non ſenſuro dare quadringenta caballo,
6 Aureus ut Scopi naſus ubique micet?
7 O fruſtra locuples, o 8 diſſimulator amice,
9 Hæc legis & laudas? quæ tibi fama perit?

* Epigr. 67. lib. 4. num. 1. & Epigr. 8. ſupra. 1 Designator. 2 Verba designatoris excitantis Chæreſtratum ex 14. gradibus. vel, amici monentis. vel, poëtæ. 3 Equis inquit poëtæ tam honoris & immortalis nominis amans, ut bonum virum Chæreſtratum liberalitate ſua donatum in equitis honore ſervatum malit, quam majores ſumptus effundere in res inanes? — 4 — Aſperſiones adoratas crocæ & tubis ejaculatas in Amphitheatro. Epigr. 3. lib. Speſt. n. 10. & — 5 — Statuas equorum atque autrigarum? Epigr. 67. lib. 4. n. 5. 6 Bulengerus emendat *Breus*. *Ærea* ſcilicet Scorpi ſtatua. *Seneca*. 7 O qui neſcis uſum divitiarum. 8 Epigr. 89. lib. 4. num. 11. & ſupra Epigr. 20. n. 8. *Alii*, amici. 9 Probe hæc & vere a me moneri fateris, & tamen famaſ hujus & immortalitatis rationem inire non viſ? ſupra Epigr. 20. num. 9.

Ad Codrum. XXVII.

QUod alpha dixi, Codre, panulatorum
Te nuper, 1 aliqua cum joculari in charta;
Si forte bilem movit hic tibi versus,
Dicat licebit 2 beta me rogatorum.

1 Epigr. 57. lib. 2. num. 6. 2 Secundum vel non primum inter pauperes, quorum toga est, & sic me ultum iveris, & jocus quaesitus est a ratione numerandi per literas.

In fictum equitem. XXVIII.

Ingenium, studiumque tibi moresque, genusque
Sunt equitis, fateor: 1 cetera plebis babes.

2 Bis septena tibi non sunt subsellia tanti,
Ut sedes visio pallidus Oceano.

1 Census non habes equestrem. 2 Cur autem delectaris sede equestri intra 14. gradus, ut opus habeas timere designatorem? supra Epigr. 8. & Epigr. 14.

§ In Mamercum. XXIX.

UT bene loquatur, sentiatque Mamercus,
Efficere 1 nullis, Aule, moribus possis,
Pietate fratres 2 Curtios licet vincas,
Quiete 3 Nervas, comitate 4 Rufones,
Probitate Marcos, equitate 5 Mauricos,
Oratione 6 Regulos, joci 7 Paullos;
8 Rubiginosis cuncta dentibus rodit.
Hominem malignum forsitan esse tu credas;
Ego esse 9 miserum credo, cui placet nemo.

1 Vel integerrimis. 2 Alii leg. Curios. 3 Intelligi credo de Nerva, qui successit Domitiano, namque is, teste Xiphilino, quietus & mitis. 4 Al. Drufones. 5 Junium Mauricum ab equitate laudat Plin. Sec. 4. lib. 22. Epist. & l. 1. Epist. 5. 6 Regulum insinuat ad quem saepe supra. vide Epigr. 112. lib. 1. & lib. 4. Epigr. 16. num. 4. 7 Forte, ad quem, Epigr. 71. lib. 7. & Epigr. 87. lib. 9. & supra Epigr. 23. 8 Theoninis & lividis, id est maledicentia. 9 Sic, lib. 1. Epigr. 41. & infra Epigr. 61. num. 3.

Ad

Ad Galliam. XXX.

Si quando leporem mittis mihi, Gellia dicis;
1 Formosus septem, Marce, diebus eris.
Si non derides, si verum, 2 lux mea, narras:
3 Edisti nunquam, Gellia, tu leporem.

1 Ex opinione vulgi, cui persuasum pulchros eos indies sequentes fore, qui leporinam edissent carnem. Plin. lib. 28. cap. 19. & Lamprid. in Alex. Severo. 2 Amica, deliciae, suavius meum, φίλος seu ἰσθὲν Φίλος. Hom. II. π. γλυκερόν Φίλος. Propertio frequens. 3 Tu enim nunquam formosa videris.

§ Ad Varronem. XXXI.

Varro 1 Sophocleo non inficiande 2 cothurno,
Nec minus in 3 Calabra suspiciende lyra:
Differ 4 opus: nec te facundi 5 scena Catulli
Detineat, cultis aut elegia comis.
Sed lege 6 fumoso 7 non aspernanda * Decembri
7 Carmina, mittuntur quae tibi mense * suo.
8 Commodius nisi forte tibi; potiusque videtur,
Saturnalicias perdere, Varro, nuces.

1 Nec Menippaeus, nec Atacinus hic Varro. 2 Epigr. 20. lib. 3. num. 5. 3 Mite artifex carminis lyrici Graeci & Latini, uterque enim sermo Calabris familiaris, vel non minus cedens Horatio (qui Lucanus an Appulus anceps, Venusinus scilicet Calabriae vicinus Sat. 1. l. 2.) in carmine lyrico, quam Sophocli in tragico. 4 Seria tua & severiora studia. 5 Catulli epigrammarum elegantia & venustas, quae scenae omnis voluptatem superat. forte mimos intelligit a Catullo mimographo scriptos, de cuius Phasmate Juvenal. Sat. 8. vers. 186. utriusque potest meminisse cum addat elegiam. 6 Calet enim hic mensis foco, hinc fumus. 7 Mea haec. * Lato Saturnalibus & libertate Decembri proinde joci his meis apto. 8 Nisi forte malis his Saturnalibus ludere talis & perdere nuces, quam mea haec legere, quae ipsorum est ineptia. modeste hoc de suis.

L

De

De ludo puerorum cum iuvenis. XXXII.

Adspecte, quam 1 placidis insultet turba iuvenis,
 Et sua quam facilibus 2 pondera taurus amet.
 Cornibus hic pendet summis: vagus ille per armos
 Currit, & 3 in toto ventilat arma bove.
 * At 4 feritas immota riget, non esset arena
 Tutior, & possent fallere plana magis.
 5 Nec trepidant gressus: sed de d. scrinime palma
 Securus puer est, sollicitumque pecus.

1 Quam intrepide in spectaculis pueri desultoria quadam arte discurrant inambulentque per terga boum ludibundi & vehitantes. 2 Et quam patienter submittant se percurrentibus pueris boves. 3 Tela vibrat, batuit, præludit, ab omni parte taurorum. * Al. Ab feritas. 4 Tauri dudum feroces stant immoti, & pueris ubi velligia fistant, unde batuant, præsent terga sua pavementum æque firmum ac solidum atque planam arenam. 5 Ne inturbent puerorum ludos, impediante victoriam. Al. Nec trepidant gressus.

De Crispo. XXXIII.

Quadrantem Crispus 1 tabulis, Faustine, 1 supremis
 Non dedit uxori; cui dedit ergo? 2 sibi.

1 Testamenti codicillis. 2 Ventri suo, ipse enim vivus omnia decoxerat, nec quicquam moriens habuit, quod uxori relinqueret. De Hermocrate, qui moriens se sibi heredem testamento scripsit, vide Epil. Lucilii. lib. 2. Anthol. c. 50.

In Caussidicum. XXXIV.

Carpere caussidicus fertur mea carmina: qui sit
 Nescio: si sciero, ve tibi caussidice.

§ De Erotio. XXXV.

Hanc tibi, Fronto Pater, genitrix Flaccilla puellam,
 Oscula commendo deliciaque meas:

* Pallida

* Pallida ne nigras horrescat Erotion umbras,
 Oraque 2 Tartarei prodigiosa 2 canis.
 3 Impletura fuit sexta modo frigora bruma;
 Vixisset totidem ni minus illa dies.
 Inter 4 tam veteres ludat lasciva 4 patronos,
 Et nomen 5 blefo garriat ore meum.
 6 Mollia nec rigidus cespes tegat ossa, nec illi
 Terra gravis fueris: 7 non fuit illa tibi.

1 Erotion puellam sexennem immaturo extinctam fato, filiam vestram o Fronto & Flaccilla servi dum viveretis mei, veroulum & delicias meas vobis commendo, excipiat animulam ejus, deducamque defendatis a larvis illis, monstris, terribilibusque Stygiis. * Al. Parvula, alius, paulula. 2 Cerberi trifaucis. 3 Quo minus sextum ætatis annum expleret, defuere illi sex dies. 4 Vos parentes. 5 Quod in tenellis & infantibus gratum est. 6 Fausla & solennis bene precandi mortuis (quos amabant) formula. Sit tibi terra levis, tumulisque inscripta S. T. T. L. ut scilicet facilis pateat animæ editio & iter ad sepulchrum in parentalibus sepultos autem diris & incantationibus urgeri a terra graviore credebant, quibus itaque male volebant, terram gravem imprecabantur. vide quæ ad ult. vers. Hippolyti Senecæ adnotavimus. 7 Illa enim fuit parvula, nec tibi oneri. Epigr. 52. lib. 6. num. 5.

De Euclide. XXXVI.

Dum sibi 1 redire de Patrensisbus fundis
 Ducenta clamat 2 coccinatus Euclides,
 3 Corinthioque plura de suburbano:
 4 Longumque pulchra 5 stemma repetit a Leda.
 Et suscitanti 6 Lectio, reluctatur;
 7 Equiti superbo, nobili, locupleti,
 Cecidit repente magna de sinu clavis.
 Numquam, Fabulle, 8 nequior fuit clavis.

1 Redditum esse annum ex fundis. Patræ autem non procul a Corintho, urbs Achajæ. 2 Supra Epigr. 24. num. 6. 3 Græcus enim Euclides e Corintho. 4 Iactatque se duce-

re genus ab equitibus Castore & Polluce filiis Leda e Jove.
 5 Libr. 2. Epigr. 90. num. 5. 6 Designatori cum ex equestri
 loco excitanti reluctatur. 7 *Ironice*. huic Euclidi. 8 Quæ
 prodidit fortuna domini sui, ostenditque Eucliden vel ipse
 esse servum, cui cura aliena clavis. vel pauperem saltem, cui
 nemo famulus, qui ipse suam gestaret clavem.

Ad Faustinum. XXXVII.

L Audatus nostro quidam, Faustine, libello,
 Dissimulat, quasi nil debeat: imposuit.

Carminē meo dedi illi nominis immortalitatem. neque
 (dissimulante illo se nescire, me hinc munus captare. Epigr.
 89. lib. 4. num. 11.) præmium accepi, adeoque spem meam
 fallam habuit.

§ De Erotio puella. XXXVIII.

PUella senibus dulcior mihi 2 cygnis,
 3 Agna Galestī mollior Phalantini,
 4 Concha Lucrini delicatior stagni;
 Cui nec lapillos præferas 5 Erythræos,
 Nec modo politum 6 pecudis Indica dentem;
 Nivesque primas, liliumque non tactum:
 Quæ 7 crine vincit 8 Batice gregis vellus,
 9 Rhenique nodos; 10 aureamque nitelam;
 Progravit ore, quod rosarium 11 Pestis:
 Quod 12 Atticarum prima mella cerarum;
 Quod 13 succinorum rapta de manu 14 gleba:
 Cui comparatus indecens erat pavo,
 Inamabilis sciurus, & frequens 15 Phœnix:
 Adhuc 16 recenti tepet Erotion busto,
 Quam pessimorum lex avara fatorum
 17 Sexta peregit bieme, 17 nec tamen tota,
 Nostros amores, gaudiumque, iustusque.
 Et esse tristem me meus vetat Patus:
 18 Pectusque pulsans, pariter & comam vellens:

19 Deslere

19 Deslere non te vetula pudet mortem?
 Ego, conjugem, inquit, extuli, & tamen vivo,
 Notam, superbam, nobilem, locupletem,
 20 Quid esse nostro fortius potest Pato?
 Ducenties accepit, 21 & tamen vivit.

1 Erotion, de qua supra, Epigr. 35. 2 Qui candore sunt
 eximio, & morituri dulces canunt, ut placet nonnullis, licet
 id negent saniores iudicii auctores. 3 Agna Tarentina mollior.
 Tarentum alluit fl. Galefus, condidit Phalantus Lacon,
 Epigr. 43. lib. 2. num. 2. 4 Non quod ostrea Lucrina gulo-
 nibus expetebantur, ut exponit Raderus, sed quia, *Levior af-
 siduo detritis æquore concubis*, ut pingui ac rudi fistula canen-
 tem facit Polyphemum Ovid. Meta. 13. unde petitas has hy-
 perbolicas laudes majori arte adumbravit nosser. 5 Lapillos
 preciosos, gemmas, margaritas, &c. natas in mari Erythræo,
 quod vulgo dicitur *Rubrum mare*, sed perperam, ut ostendi
 ad Thyesten Seneca v. 370. 6 Elephantis dentem, id est,
 ebur. 7 Crinis colore. 8 Oves Baticæ nativo colore ruti-
 labant. lib. 14. Epigr. 1. 3. & lib. 2. Epigr. 43. num. 2. 9 Ger-
 manorum; qui Rheni accolæ, flavos crines seu rufos obli-
 squabant & in nodum cogeant. Epigr. 3. lib. specul. num. 11.
 10 Micas pulveris auri repertus in arenis, scilicet in arenis
 aurea, quibus contersam comam illuminarunt. 11 Opi-
 di Lucariæ rosas bis in anno profertis, Majo & Septem-
 bri. Ep. 31. lib. 12. 12 Ep. 104. lib. 13. 13 Elestrum manu tri-
 tum suave olet. Ep. 64. lib. 3. num. 4. Diosc. lib. 1. c. 93. 14
 Succinum esse fossile, & in duobus locis Scythiæ erui dixit
 Philemon. 15 Quæ rara avis, & ut quidem volunt, unica,
 hac tamen Erotion in genere suo rarior. 16 Recentior elata est
 & creamata. Epigr. 35. supra. 17 Epigr. 35. supra num. 3. 18
 Qui afflictis lugendi mos erat, in funeribus præcipue. 19
Verba Pati Martiali lucius modum studentis, suo exemplo. 20
 Resp. poeta ironice collaudans Pati fortitudinem, imo ex-
 probans illi fictum dolorem seu potius gaudium, cui e con-
 jugis morte obtigerit dos tam ampla. 21 Regerit Ironice in
 Patum hac sua verba.

L 3

§ In

§ In Calliodorum. XXXIX.

Calliodorus habet censum (quis nescit?) equestrem,
Sexte; sed & fratrem Calliodorus habet.

Quadringenta i secat, qui dicit *ōna pūcti*;

* Uno credis equo posse sedere duos?

Quid cum fratre tibi, quid cum 2 Polluce molesto?

3 Non esset Pollux si tibi, Castor eras.

* Unus cum fratre; duo, Calliodore, sedetis.

Surge: 4 solacisnum, Calliodore, facis.

Aut imitare 5 genus Leda; aut cum fratre sedere

Non potes. alternis Calliodore sedes.

1 *Seca*, legend. censet. Ia. Rutgers. lib. 6. c. 11. var. lect. Et frater ille tuus qui hereditatem ad allem usque & minima queque ut & ficos dividi ex æquo poscit, aufert tibi medium censet. * Neque potestis ex uno censu esse duo equites & uno sedere equo aut uno subsellio. 2 Fratre (ut ille Castoris) qui officit uno honori, dimidiatus eques. 3 Elegans lusus in nominibus. Pollux enim pugil; Castor, eques, frater ille tuus quasi pugil tibi reluctatur, ne possis esse eques. 4 Nec enim fas dicere, unus sedetis. 5 E quibus Castor immortalitatem suam cum fratre partitus, est, ut alternis vicibus morerentur & reviviscerent. ita vos per vices elote equites, nisi alterum dicat oportere mori & ad inferos descendere, ut superles sit eques.

In Carinum. XL.

1 **S**upremas tibi tricies in anno
Signanti tabulas, Carine, 2 misce

3 Hyblæis madidas thymis placentas.

4 Defeci: miserere jam, Carine.

5 Signa rarius, aut semel fac illud,

Mentitur tua quod subinde iussis.

Excussi loculosque sacculumque.

6 Cræso divitior licet fuisse,

7 Iro pauperior forem, Carine,

8 Si concubam toties meam comesses.

1 Sæpius

1 Sæpius mutanti tabulas testamenti ut illicias captatores quos captes. Luciani dial. Petron. &c. 2 Poëta se captatorem fingit, quo cautius improbas hereditatarum artes capiat. 3 Melle opt. Hybla mons Siciliæ mellificus clarus, thymo quippe abundat, qui apibus gratus. 4 Exhaustus sum, non suppetit quod ultra mittam. 5 Vel noli spem nostram eludere toties mutando testamentum; vel semel morare & præsta fidem tui mendaci vide Epigr. 56. lib. 12. 6 Lydiæ illo rege ditissimo. Herodot. 1. 7 Atroz mendico. Hom. Odyss. 17. 8 Si non mellita placenta, sed vili cibo fabarum in siliquis coctarum te pascere quoties signas, vel tulliendi mihi spem mortis tue facis.

Ad Artemidorum. XLI.

Pinxisti Venerem; colis, Artemidore, Minervam:
Et miraris, opus displicuisse tuum?

Austerioris Philosophiæ cliens & severioris disciplinæ studiosus non belle, non cum gratia & Venere aggrederis Veneris jocos & Musas hæc leviores. quin Gratiis sacra facis o Xenocrates? vide Epigr. 103. lib. 1.

In Didymen. XLII.

1 **S**padone cum sis eviratio 2 fluxo,
Et 3 concubino mollior 3 Celanoe,

Quem 4 seclus 5 ululat 6 matris Eurheæ 4 Gallus,
Theatra 7 loqueris, & 8 gradus, & 8 edicta;

9 Trabeasque, & 9 Idus, 10 fibulasque, 11 censusque:

Et 12 pumicata pauperes manu 13 monstras.

14 Sedere in equitum liceat an tibi scamnis,

Videbo Didyme: 15 non licet maritorum.

1 Gallum Cybeles sacerdotem credo intelligi propter Atyn in versu seq. 2 Molli, eviratis fluxæ sunt carnes. 3 Atypuero Cybele adamato, a qua offensa in furorem actus sibi testes exequit. Celenæ autem Phrygiæ; unde & Cybele, urbs, & tumultus Asiæ, iuxta quem Gallus fluvius. Ovid. 4. Fast. 4 Castratus Cybeles sacerdos. 5 In sacris ululatum requirit. 6 Cybeles numine suo assantis & sacerdotes in furorem vertentis. 7 Quasi ad te spectent illa sequestrata infignia

L 4

signia. sedes & honores. 8 Supra Epigr. 8. num. 1. 9 Equites Rom. induti vestes; trabibus pannorum albis & purpureis intertextas transvehantur Idibus Iulius. 10 Non astrigmenta illa & custodias pudoris, de quibus Epigr. 81. lib. 7. & Epig. 21. lib. 14. sed fibulas illas in nobilitatis insignie equitibus indultas, & Tribunis aureas in trabea vel chlamyde gestatas. Liv. Plut. Panciroll. & alii. 11 Equestres 1. 4. Epig. 67. num. 1. 12 Pumice levigata, quæ delicatiorum erat molities. Plin. lib. 36. & lib. 2. c. 11. Juven. Satyr. 6. & 8. Sidon. Apol. Epist. 7. lib. 1. &c. 13 Per contemptum. 14 Utrum permiserint te federe designatores ordinum Equestr. 15 Quia ipso es. Matris autem in spectaculis proprii & honestiores loci assignati ab Augusto. Suet. c. 44. & Tacit. 3. Annal. A. Gell. lib. 2. c. 15.

§ Quod datur non perire. XLIII.

Callidus effracta nummos fur auferet arca:
Prosternet patrios impia flamma Lares:
Debitor usuram pariter, 1 sortemque negabit:
Non reddet sterilis femina jacta seges.
Dispensatorem fallax spoliabit amica:
Mercibus extructas obruet unda rates.
 2 *Extra fortunam est quicquid donatur amicis.*
Quas dederis, solas semper habebis opes.

1 *The Principall.* 2 Extra fortunæ aleam, nullatenus fortunæ obnoxium. M. Antonius apud Rabirium Poëtam, *Hoc habeo quicquidque dedi, &c.* Senec. lib. 6. de Benef. c. 3. Notum & illud Alexandri, interrogati ubi suos recondere thesauros: *Apud amicos*, inquit. Plutarch.

De Thaïde & Lecania. XLIV.

Thais habet nigros, niveos Lecania, dentes.
Quæ ratio est? emptos hæc habet, illa suos.

Vide Epigr. 73. lib. 1. num. 2. & Epigr. 21. lib. 12. & lib. 2. Antholog. c. 13. *Ἠγώρας πλοκάμισοι μέλι, κρόνον, ὀδόντας &c.*

In

In Dentonem. XLV.

Quid factum est rogo, quid repente factum?
Ad cœnam mihi, 1 Dento, quod vocanti
(Quis credat?) quater ausus est negare.
Sed nec respicis, & fugis 2 sequentem;
Quem 3 thermis modo quærere, & 3 theatris,
Et 4 conclavibus omnibus solebas.
Sic est: captus es unciore cœna,
Et major rapuit 5 canem culina
Jam te: 6 sed cito cognitum & relictum
Cum fastidierit popina dives,
Antiquæ venies ad ossa cœna.

1 Nomen ex re natum. dente scilicet strenuus. 2 Me sequentem ut invitem te. 3 Vide Epigr. 14. lib. 2. 4 Cœnationibus, cellis. 5 Cœnietam Dentonem instar canis odorantem lautiorē culinam. 6 Sed agnitis fastiditisque divitiis redibis ad tenuem mensam meam.

In Bassam. XLVI.

Dicis formosam, 1 dicis te, Bassa, puellam.
 2 *Istud quod non est, dicere Bassa solet.*

1 Negare soles & contrarium dicere (ut Galla. Epigr. 25. lib. 2.) hic sane præter mentem tuam non es, quod dicis, formosa & puella, sed anicula & regēda. vide Epigr. 91. lib. 1. 2 Al. *Istud quæ non est, dicere Bassa solet.*

Ad Diadumenum. XLVII.

Basia dum nolo, nisi quæ luctantia carpsi;
Et placet ira mihi plus tua, quam facies:
Ut te sæpe rogem, 1 cedo, Diadumene, sæpe;
Consequor hoc, ut me nec timeas, nec ames.

1 Ita I. Gruterus, non ut alii cedo, hac mente: Ut mihi amorem, tibi iram commoveam, verberibus sæpe rem ago. Inde consequor, &c. I. Rutgers. cedo, o Diad.

L 5

De

De Philone. XLVIII.

NUnquam se cœnasse domi Philo jurat: * & hoc est
Non cœnat, quoties nemo vocavit eum.

* Nec pejerat. jejunat enim quoties non alio invitatur.

De Encolpo. XLIX.

Quid non cogit amor? secuit nolente capillos
Encolpus domino, 2 nec prohibente tamen.
Permisti, flevitque Pudens, 3 sic cessit habenis
Au daci questus de Phaëthonte pater,
4 Talis raptus Hylas, 5 talis deprensus Achilles
Deposuit gaudens, matre dolente, comas.
Sed 6 tu nec prospera, brevibus nec 7 crede 8 capillis;
9 Tardaque pro tanto munere, barba veni.

1 Imitatio Virgiliana, Quid non mortalia pectora cogis, Ec.
2 Quia ex voto propter dominum prinipalatem assecutum dignitatem. vide Epigr. 32. lib. 1. unde huic lux. 3 Sic, id est, animo volente nolente Phœbus dedit Phaëthonti currus sui moderamen. 4 Sic Theodamas arma adversus Herculem movens filium Hylam domi manere voluit, sed petenti puero concessit, ut una proficisceretur, atque ita ab Hercule raptus est. vel, Sic Hylas Herculi offensus ob patrem occisum, amore tamen Herculis victus se illi comitem cessit. Vel, Sic impetrata & extorta invito Herculi venia eundi aquatum periiit Hylas a Nymphis raptus. 5 Sic Ach. ubi virgineo habitu apud Lycomedem latuit matris fialu, deprensus ab Ulysse depositis comis ex ephebis excessit, & latus, nolente licet matre, Trojam profectus est. 6 O barba. 7 Non crede Encolpum propterea grandem esse & virum factum quod absciderit crines primos, quos alere solebant delicati pueri ad annum 17. 8 Detonsæ comæ in honorem domini sui. 9 Ita Epigr. 32. lib. 1. num. 4.

Ad Labienum. L.

Vidissem modo forte cum sedentem
Solum te Labiene: tres putavi.

1 Calva

1 Calva me numerus tuæ fefellit.
Sunt illinc tibi, sunt & hinc 2 capilli,
Quales nec puerum decere possint.
Nudum est in medio caput, nec ullus
In longa pilus 3 area notatur.
Hic error tibi profuit Decembri,
4 Tunc cum prandia misit Imperator;
Cum panariolis tribus redisti.
5 Talem Geryonem fuisse credo.
Vites censeo 6 porticum Philippi.
Si te viderit Hercules, 7 peristi.

1 Quæ a fronte & utroque tempore capillata, & medio capite glabra, visa est mihi terna. vide Epigr. 83. l. 10. 2 Promissi forte & circati, quales alunt pueri. 3 Summa calva. sic Petron. Areæque attritis rider adusta pilis. 4 Ubi ex numero calvæ tuæ pro tribus numeratus accepisti tria panaria (sive panes illi, sive corbes viminei pane referti fuerint) quæ in Saturnaliis, vel ut refert Suetonius c. 4. in septimontiali sacro Domitianus Senatui equitique distribuit. 5 Tricipitem, namque illum tricorporem singunt Poëtæ. 6 Porticum & ædes Herculis arque Musarum Martius Philippus Augusti vitricus restauravit, & in iis imaginem Herculis. 7 Ex calva te tricorporem Geryonem creditum invadit. Geryon autem ab Hesiodo τεκίφαλος dictus, ab aliis τεκεγίμος.

In Charopinum. LI.

Cœno domi quoties, nisi te Charopine, vocavi;
Protinus ingentes sunt inimicitia:
Meque petis 1 stricto medium transfigere ferro,
Si nostrum sine te scis caluisse focum.
Nec semel ergo mihi 2 furtum fecisse licebit?
Improbis nihil est hac, Charopine, gula.
Desine jam nostram, precor, observare culinam,
Atque aliquando meus det tibi verba 3 coquus.

1 Gula ejus iratæ rabiem amplificat Poëtæ. 2 Celare tuam gulam,

L 6

gulum, & resupinantem nasum, qui coenam meam usque odorat. 3 Lateat, fallat te. Al. *focus*.

Ad Rufum. LII.

Hic qui 1 libellis pręgravem gerit levam,
2 Notariorum quem premit chorus levis.
Qui 3 codicillis hinc, & inde prolatis,
Epistolisque commodat gravem vultum,
Similis 4 Catoni, 5 Tullioque, 6 Brutoque;
7 Exprimere, Rufe, fidicula licet cogant,
Ave Latinum, & igit non potest Græcum.
Si fingere illud me putas, 8 salutemus.

1 Supplicibus, accusatoriis, seu judiciariis libellis onustam, captans hinc exificationem apud populum periti caussidici, ut cui multitudo negotiorum. 2 Puerorum amanuensium Clerkes, qui ejus tanquam pluribus districti negotiis dictata scribant. 3 Quibus testamentorum perfectiones, vel publicę autoritatis mandata continentur. 4 Viro gravissimo & max. autoritatis. 5 Patrono attentissimo. 6 Literis assidue affixo. 7 Percussorem Cęsarıs intelligo. Ita tamen inhumanus est, adeo indoctus & insciens, ut adhibitis tormentis illi extorquere non possis Ave Lat. multo minus & igit Græcum. 8 Specimen facturi & periculum hominis.

In Posthumum. LIII.

Que mihi pręstiteris memini, semperque tenebo.
Cur igitur taceo? Postume, tu loqueris.
Incipio quoties alicui tua dona referre,
Protinus exclamat; dixerat 1 ipse mihi.
Non belle quedam faciunt duo: 2 sufficit unus
Huic operi: si vis, ut loquar, ipse tace.
Crede mihi, quamvis ingentia, Postume, dones,
Auctoris 3 pereunt garrulitate sui.

1 Posthumus. 2 Vide Senec. de Benef. lib. 2. c. 10. & 11. & lib. 7. c. 22. 3 Amittunt gratiam.

§ Ad

§ Ad Bassum. LIV.

Colchida quid scribis, quid scribis, amice, Thyesten?
1 Quid tibi vel Niobe, Bassę, vel Andromache?
Materia est, mihi crede, tuis aptissima chartis,
Deucalion; vel, si non placet hic, Phæthron.

1 Cur fumis tibi tragędiarum argumenta omnia tuis carminibus negata? scilicet Medę per æthera volantis, Thyestę contumacis, Niobes in saxum versę, Andromaches Troję flammis superstitis. hæc fata non manent tuas chartas. quin potius fumis materiam tuis scriptis dignam. Deucaliona aut Phæthonta, quorum hic flammis periit, ille aquis, qui exitus tuis chartis convenit, Sic Leonidas Anthol. 1. *Γεγάσας Δευκαλίωνα μετέφερεν ἔξω φάσγοντα*, si alias de suis jocatur noster. Epigr. 6. lib. 1. & 99. lib. 3. Quid tibi materia est Niobe vel Andromache? alii leg. *Niuben & Andromachen*, atque subintelligunt; *Scriptio est*, ut Plaut. *Quid tibi meam tussio est?* l. Cruterum se. utus Scriv. *Quo tibi vel*, nec sine autoritate Cod. Palat. & al.

De Rhetore Apollonio. LV.

Extemporalis factus est meus Rhetor:
Calpurnium non scripsit, & salutavit.

Apollonius qui modo (Ep. 22. supra) scripsit & edidit, nunc tantum profecit, ut unum aliquem etiam duri nominis possit salutare, nec tamen scripserit. *Iron*.

De Aquila portante Jovem. LVI.

Ilc mihi, quem portes, volucrum regina? tonantem.

Nulla manu quare fulmina gestat? amat.
Quo calet igne deus? 2 pueri, cur mitis aperto
Respicias ore Jovem? de 2 Ganymede loquor.

1 Vide Alciati emblemata de Aquila Jovem gestante & ibidem Minoem. 2 Ganymed. quem in Jovis gratiam rapui.

L 7

§ Ad

§ Ad Lupum. LVII.

Cui tradas, Lupe, filium magistro,
Quæris sollicitus diu, * rogasque.

1 Omnes grammaticosque rhetorasque

Deviæ, monco: nihil sit illi

Cum libris Ciceronis, aut Maronis.

Famæ 2 Rutilium suæ relinquat.

3 Si versus facit, abdicet Poëtam.

Artes discere vult pecuniosas?

Fac, 4 discat, 5 citharædus, aut 6 choraules,

Si duri paer ingeni videtur,

7 Præconem facias, vel 8 architectum.

* Ita Gruterus, cum prius esset, diuque tentas. 1 Quando artibus honestis Nullas in urbe locus, &c. Juven. Sat. 3. 2 Non, Rutilium ut vulg. ne cespitet versus, peccantibus duabus primis syllabis. Videtur is esse quem laudat Cicero 1. de oratore, & Bruto. de quo Valer. Max. lib. 2. cap. 3. & Sueton. in Augusto, cap. 89. alii leg. Lucilium. 3 A sterili & inutili poëtices studio illum omni ratione averte. 4 Discat citharædi artem, discat fieri citharædus Hellenism. vide Jol. Mercerum ad Epist. 19. lib. 1. Aristæneti. nec opus erit Jani Guilielmi lima, qui l. 3. verisimil. c. 19. legit. Fac hiscat, &c. 5 Citharædi hac tempestate in pretio. Epig. 4. lib. 3. num. 6. 6 Qui in choro tibia canit. 7 Epigr. 8. lib. 6. 8 Præter privatorum enim in ædificiis hac tempestate luxum, & Domitianus templa & alia publica instauravit. Epigr. 4. lib. 9.

Ad Cinna. LVIII.

Cum voco te 1 dominum, noli tibi, Cinna, placere:
Sæpe etiam 2 servum sic resaluto meum.

1 Sir. 2 Ironice & Sceptice. Pet. Scriv. legit. num.

§ In Posthumum. LIX.

Cras te victurum, 2 cras dicis, Posthume, semper.
Dic mihi cras illud, Posthume, quando venit?

Quam

Quam longe cras istud? ubi est? aut unde petendum?

Numquid apud Parthos, Armeniosque latet?

3 Jam cras istud habet Priami vel Nestoris annos.

4 Cras istud quanti dic mihi possit emi?

Cras vives; 5 hodie jam vivere, Posthume, serum est.

Ille sapit, quisquis, Posthume, vixit heri.

1 De præsentibus fruendis. Epigr. 16. lib. 1. & Epigr. 90. lib. 2. Anthol. c. 47. 2 Et cras hoc comperendi. nat. juvenis ignavus, apud Pers. Satyr. 5. vers. 66. 3 Ita protrulisti horam, ut hora fere jam protrulserit te, senem factum. 4 Cras hoc tuum quod præterit non potest redimi: futurum quantuli? facili sane pre 10, immo nullo, quia sponte venit, si velis uti. sed vide Senec. Epist. 12. 5 Epigr. 16. lib. 1.

Ad Stellam. LX.

Quod non 1 argentum, quod non tibi 2 misimus
1 aurum,

Hoc facinus 3 caussa, Stella diserte, 3 tua.

Quisquis magna dedit, voluit sibi magna remitti:

Fidilibus nostris 4 exoneratus eris.

1 Vasa argentea & aurea. 2 In Saturnalibus Epigr. 46. lib. 2. n. 1. 3 Ut tibi parcam, ne majora ex more remittas. ut seq. vers. vide & Epigr. 18. supra. 4 Liberatus onere remittendi munera, quibus respondeas levibus & fidilibus his meis.

§ Ad detractorem. LXI.

Allatres licet usque nos & usque:

Et 1 gannibus improbis laceffas:

2 Certum est hanc tibi pernegare famam,

Olim quam petis in meis libellis,

Qualiscunque legaris ut per orbem,

Nam te cur aliquis sciat fuisse?

Ignotus pereas, 3 miser, necesse est.

Non deerunt tamen hac in urbe forsan

Unus,

*Unus, vel duo, tresve, quatuorve,
4 Pellem rodere qui velint caninam.
5 Nos hac a scabie tenemus unguis.*

1 Conviciis tuis & maledictis. gannire canum est, ut alii vulpium. 2 Non viveret, non notum erit posteritati nomen tuum in carminibus meis, vel infami nota inustum. 3 Quia invidus. Epigr. 4. lib. 1. & supra Epigr. 29. num. 9. 4 Qui maledicos velint maledictis insectari. Allusum vult Erasmus ad proverb. *Canis caninum non est.* Varro lib. 6. LL. vide Epig. 2. lib. 13. num. 5. Horat. Epod. 6. 5 Ego ab hac libidine & contagio maledicendi me contineo, scabie ejus nolo me contaminare, nolo pruritum ejus scabendo levare.

In Marianum. LXII.

1 **C**rispulus iste quis est, uxori semper adhaeret
Qui, Mariane, tuae? crispulus iste quis est?
Nescio quid dominae teneram qui garrit in aurem,
Et 2 sellam cubito dexteriore premit?
Per cujus digitos currit levis annulus omnes:
3 Crura gerit nullo qui violata pilo?
Nil mihi respondes? 4 uxoris res agit, inquis,
Iste mea: 5 sane certus, & asper homo est,
Procuratorem vultu qui praefert ipso;
Acrior hoc Chius non erat Aufidius.
7 O quam dignus eras alapis, Mariane, Latini;
Te successurum credo ego Panniculo.
7 Res uxoris agit, res 8 nullas Crispulus iste:
Res non uxoris, res agit iste tuas.

1 Crispatus crines, & delicatus. 2 Incumbit, innititur sella uxoris tuae. 3 Cui crura depilata Epigr. 29. lib. 2. num. 7. 4 Est procurator, qui uxoris negocia obit. 5 Martialis resp. Is tibi sane propter diligentiam, attentionem, formam & vultum videtur esse procurator acer, ego autem perpiscio illum esse mœchum, quo non Aufidius insignior. de quo Auf. Juven. Satyr. 9. vers. 25. possunt & haec Mariano collaudanti crispulum hunc & praefertenti ejus diligentiam attentioni Aufidii

fidiî Lusci qui e decuria scribarum factus est prætor, continuari usque ad, *O quam dignus, &c.* 6 O digne qui in spectaculis theatralibus risum moveas alaparum contumeliis exceptus, non secus ac Panniculus mimus a Latino mœchi sui partes agente cæsus, vide Epigr. 72. lib. 2. num. 2. 7 Cum indignatione repetit hoc Poëta. 8 Nulla negocia, nullas in foro uxoris tuæ partes agit iste procurator crispulus, immo tuum locum & vices supplet in thalamis iste mœchus.

Ad hospitem. LXIII.

Jure tuo nostris maneat licet, hospes, in hortis,
Si potes in nudo ponere membra solo:
Aut si portatur tecum tibi magna supellex:
1 Nam mea jam digitum susculcit hospitibus.
Nulla tegit 2 fractos nec inanis culcitra lectos:
3 Putris & abrupta fascia rursus jacet.
Sit tamen hospitium nobis commune duobus:
Emi hortos; plus est: instrue tu; minus est.

1 Meam enim suppellectilem lectos, sellas, &c. alii jam hospites attriverunt, atque usu tanquam suam factam & a domino alienatam consumpserunt. *Metaph. sumpta, vel,* ab arena in qua victi tollebant digitum in signum *τῆς ἐστῆς* Epigr. 29. lib. 1. speâc. num. 3. *Vel,* a licitationibus, in quibus digito sublato se quis praestebatur emptorem seu conductorem. Cic. 3. in Verrem. *Junius patruus tollit digitum,* &c. vide Brissonii form. lib. 6. 12 Al. *fartcos.* 3 Et fasciæ cancellatæ, quibus lectus tenditur, cadunt putres, rupta teste, *the bed - coard.*

§ Ad Ponticum. LXIV.

Quid sentis, inquis, de nostris, Marce, libellis?
Sic me sollicitus, Pontice, saepe rogas.
1 Admiror; stupeo; nihil est perfectius illis:
2 Ipse tuo cedit Regulus ingenio.
Hoc sentis? inquis: faciat tibi 3 sic bene Caesar,
Sic Capitolinus Jupiter. 4 inno tibi.

1 Respondet Martialis. 2 Sic Ep. 16. lib. 4. num. 4. vide Epigr. 13. & 112. lib. 1. 3 Ut vir bonus es, o Martialis, & candidus iudex. 4 Imo tibi, o Pontice, respondet Martialis, sic faciunt Domitianus & Jupiter bene, ut ego bene sentio de tuis libellis, id est, faciunt male, neque enim vere & ex animo probavi, sed ut tuæ subservirem φιλαυτία, ut qui male sanus palpum malis quam iudicium rectum. vide Epigr. 76. lib. 8.

§ Ad suos ministros. LXV.

1 **S**extantes, * Calliste, 1 duos infunde Falerni:
Tu super 2 æstivas, * Alcine, funde 2 nives.
3 Pinguescat nimio madidus mihi crinis amomo,
Lassenturque 4 rosas tempora 4 sutilibus.
Jam 5 vicina jubent nos 6 vivere 7 Mausolea:
Cum doceant, ipsos posse perire 8 deos.

1 Triens 4. cyathos, sextans duos continet cyathos, & est sexta pars sextarii. Epigr. 28. lib. 1. num. 2. * Minister poetæ. 2 Aquam nivatam seu gelidam e nivibus expressam, quia vina generosissima diluebat, Epigr. 117. lib. 14. vel decoctam & vitris demissam in nives ut refrigeretur. Neronis inventum. Gruterus, solve nives. 3 Unguentis delibuti, & floribus coronati convivabantur veteres. rationem vide annotat. ad Thyesten Senecæ. vers. 942. & 945. 4 Coronas e rosarum foliis consuebant. vide quæ ad vers. 357. Agamem. Senec. 5 In valle Martia erat sepulchrum Augusti. Vel, propiora, quam illud Caræ Mausoleum. 6 Vita uti, genialiter vivere. Epigr. 16. lib. 1. num. 4. 7 Sepulchra Augusti, Imperatorum atque cognatorum ab Augusto extructa ad similitudinem Mausolei Artemisæ. Epigr. 1. lib. spectat. num. 12. vide Epigr. 59. lib. 2. num. 2. 8 Imperatores, qui se pro diis haberi volebant.

Ad Cæsarem. LXVI.

1 **A**Stra, polumque dedit, quamvis obstante noverca,
Alcida, 2 Nemeæ terror, & Arcas aper;
3 Et castigatum Libycæ ceroma palæstræ;
Et 4 gravis in Siculo pulvere fusus Eryx:

Sylva.

Sylvarumque tremor, tacita qui fraude solebat
Ducere 5 nec rectas Cacus in antra boves;
Ista tuæ, Cæsar, quota pars spectatur arena?
Dat majora 6 novus prælia mane 6 dies.
Quot graviora cadunt Nemeæo pondera monstro?
Quot tua Manalios 7 collocat hasta sues?
Reddatur si pugna triplex 8 pastoris Iberi;
Est tibi, 9 qui possit vincere Geryonem,
Sæpe licet Grajæ 10 numeretur bellua Lerna,
11 Improbæ Niliacis quid facit Hydra feris?
Pro meritis cælum tantis, Auguste, dederunt
Alcida cito Di, sed tibi 12 sero dabunt.

1 Cælo donavere Herculem gesta sua, etiam ingratis Junonis. 2 Leo in sylva Nemeæa interfectus ab Hercule, Epigr. 27. lib. spectat. num. 3. 3 Et Antæi Libyci insolentia in provocandis ad palæstram hospitibus, ab Hercule castigata morte. de ceromate vide Epigr. 57. lib. 3. n. 4. 4 Veneris filius ab Hercule castum certamine devictus. Virgil. 5. Æneid, 5 Aversus per caudam tractas Virgilii. 8. Æneid. 6 Matutinum spectaculum, quo bestiarum cum bestiis depugnabant: post meridiem, qui supererant, inter se. 7 Interfecit. Metaph. ab antiquo collocandi cadaverum more. 8 Geryonis tricorporis, Hispanorum regis, vide Mythologos. 9 Carphorus, seu quis alius. lib. spectat. Epigr. 27. 10 Hydra, numerosum (repullulantibus quæ excidebantur capitibus) malum. Epigr. 27. lib. spectat. 11 Non tamen conferenda est cum Crocodilis Niligenis, qui in theatro interfecti sunt. 12 Ut diu præesse & prodesse Reipubl. possis. sic Epigr. 39. lib. 9.

In Pontilianum. LXVII.

Sæpe salutatus, nunquam prior ipse salutas:
Sic erit æternum, Pontiliane, vale.

Cum adeo sis inhumanus, ut nec salutes nec resalutes (ut Epigr. 51. supra) quoniam tibi non placet Salve illud vel Ave in congressu solenne; tibi inhumano & quasi mortuo dicemus usque Vale; vel æternum vale, qui mos veteribus fuit salutandi mortuos, (Virgil. Æneid. 11. Salve mi maxime Pal-la,

la, *Aeternumque vale.*) qui resalutare non poterant. vide Epigr. 8. & lib. 9. & Lucian. *ὅτι τῶν ἐν τῇ προσηγορίᾳ πταίσματος.*

De hirundine. LXVIII.

Hibernos peterent solito cum more recessus
 2 *Anthides, 3 in nidis una remansit avis.*
 Deprendere 4 *neas ad tempora verna reversa,*
Et profugam volucres diripere sua.
 5 *Sero dedit pœnas, discerpi noxia mater*
Debuerat; sed tunc, cum laceravit Itym.

1 Cum hirundines, apparente jam hyeme, a nobis advolarent Africam (teste Plinio) unde verni nos visunt. 2 Hirundines, a Progne Pandionis Atticæ regis filia in hirundinem conversa. 3 Hoc forte sub regulis, ubi scalis habitavit tribus, in contubernalibus suis hirundinibus animadverterat Martialis. 4 Mansisse, contra morem & naturam hanc hirundinem deprendere ceteræ vere reversæ. 5 Alludit ad fab. Progne, quam dicit tum discerpendam fuisse ubi ipsa suum filium Itym discerpebat, simulque ludit in verbis *discerpi & lacerare* vide fab. 6. Metam. Ovid. & apud Mythologos.

Ad Lesbiam. LXIX.

Arcæa de gente comam tibi, Lesbia, misi:
 2 *Ut scires quanto sit tua flava magis.*

1 E Germania quæ ad Arcum. Germani autem flava cæsarie inestabiles. 2 Ut videas quam impudenter fucum facias meretricium, cui placet calendum seu coma empta & factitia, quæ vel Germanos flavo colore superet. Matronæ autem nigra, lupæ flava gaudebant coma. videtur hujus Epigr. argumentum desumptum ex Ovid. lib. 1. Amor. Eleg. 14. *Nunc tibi captivos mittit Germania crines, &c.*

In M. Antonium. LXX.

Antoni 1 *Phario 2 nil obiecture 2 Potbino,*
Et 3 levius tabula quam Cicerone nocens:

Quid

Quid gladium demens 4 Romana stringis in ora?
Hoc admisisset 5 nec Catilina nefas.
 6 *Impius infandò miles corrumpitur auro:*
Et 7 tantis opibus vox tacet 8 una tibi.
Quid prosunt sacra pretiosa silentia 8 linguæ?
 9 *Incipient omnes pro Cicerone loqui.*

1 Vide Epigr. 65. lib. 3. unde huic fax. 2 Nihil habes quod illi exprobes. 3 Minus toia proscriptorum tabula nocens, quam uno Cicerone. 4 In Ciceronis os. *Quid tibi Roma caput, cum loquereris, erat.* Epigr. 65. lib. 3. num. 6. 5 Si revixisset, cui tamen major odii causa Ciceronis, quam tibi. 6 Popilius Lenas percussor Ciceronis, qui illum capitis reum defenderat. 7 250.00. drachmis Atticis. Appian. l. 4. 8 Ciceronis, qui te Philippicis exagitavit. 9 Omnes jam in crudele hoc tuum facinus invehentur. sic Epigr. 83. lib. 2.

De Syrisco. LXXI.

Insusum sibi nuper a patrono
 2 *Plenum, Maxime, centies Syrisco*
In 3 sellariolis vagus popinis
Circa balnea 4 quatuor 5 peregrin.
O quanta est gula, centies 6 comessè!
 7 *Quanto major adhuc, nec accubare!*

1 Donatum. 2 Justum, integrum centies. Epigr. 37. lib. 4. num. 4. 3 Ganeis & tabernis, ubi non honeste accubabant, sed ventri indulgebant sedentes. de Sellaria item vide quæ Torrentius ad 43. cap. Sueton. Tib. 4. Neronis, Grilli, Titi, Agrippæ. 5 Consumpsit, decoxit. 6 Comestationibus absumpsisse. 7 Atqui id non iustis conviviis & cœnis, sed jentaculis, prandiis, repotiis, &c. in quibus non accubuit.

Ad Faustinum. LXXII.

Humida qua gelidas summittit 1 *Trebula vallis,*
Et viridis 2 Cancrì mensibus alget ager;
 * *Rura Cleonæo nunquam temerata leone,*
Et 3 domus Æolio semper amica Noto,

* *Te,*

* *Te, Faustine, vocant: 4 longas hic exige messes.
Collibus 5 hibernum jam tibi Tibur erit.*

1 Oppidum seu vicus in Sabin. 2 Julio mense, quo Cancer solem accendit, & Augusto, quo Leonis fervent pectora, Epig. 57. lib. 4. num. 5, 6, 7. 3 Villa Austro exposita. venti in Æoli ditone esse perhibentur. Notus autem proprie ab Æolia Italiam adilat. * Rura Trebulæ te invitavit. 4 Æstatem longam, dies activos longos. 5 Tibur frigidissimum habitum, si Trebulæ conferatur, videbitur hyeme fervere. Epigr. 57. 60. & 62. lib. 4.

§ De origine Bacchi. LXXIII.

Qui potuit Bacchi matrem dixisse Tonantem,
Ille potest Semelen dicere, Ruse, patrem.

Qui in monstroso Bacchi διμνητος καὶ διδύμος Jovis scilicet femore perfecti & renati partu, monstroso ludit ingenio Jovem Bacchi matrem vocans, cur non æque ἀτοπῶς & Semelen appellat patrem Bacchi? verum non tam rationem & analogiam hic vel ignoravit vel non examinavit Martialis, quam jocum affectavit. vide Mureti var. lect. 19. c. 1.

Ad Theodorum. LXXIV.

Non donem tibi cur meos libellos
Oranti toties, & exigenti,
Miraris, Theodore? magna causa est:
Dones tu mihi ne tuos libellos.

Vide lib. 7. Epigr. 2. quod huic consonat.

§ De Pompejo & filiis. LXXV.

Pompejos juvenes Asia, atque Europa, 2 sed ipsum
Terra tegit Libyes; 3 si tamen ulla tegit.
Quid mirum 4 toto si spargitur orbe? jacere
Uno non poterat tanta ruina loco.

1 Cneius Pompeji Magni filius interiit in Europa victus a Cæsare ad Mundam in Hispania: Sextus periit a militibus Antonianis interceptus Mileti in Asia. 2 Pompejus Magnus occisus,

occisus, ut Epigr. 65. lib. 3. num. 1. in Africa ad Pelusium Nili ostium sepultus est. Strabo lib. 16. in monte Cassio sepultum refert. 3 Neque enim constat, an sepultus fuerit. *Jacet ingens litore truncus* dixit Virgil. de Priamo, sed respexit Pompejum. 2. Æneid. & illud, *Marmoreo in tumulo Lycinus jacet*, at Cato parvo, Pompejus nullo. *Quis putat esse deos?* 4 Per tres orbis partes quæ tum notæ, nondum inventa America, de his autem 3. partibus Pompejus triumpharat. *Et quasi non possent tellus tot ferre sepulchra, Divisit cineres.* Petronius antea, de Crasso, Pompejo, Jul. Cæsare.

Ad Quintum. LXXVI.

Quæ * legis causa nupsit tibi Lælia, Quineste,
Uxorem potes hanc dicere * legitimam?

* Qua lege & jure nupsit. sed ludit Poëta cum a notatione legis & legitime, tum ab homonymia τῆς legitimæ. q. d. adultera Lælia nupsit Quinesto mæcho: idque metu legis Julia in adulteros latæ & a Domitiano revocatæ. vide Epigr. 7. lib. 6. lege & 88. Aufonii.

Ad Cinnam. LXXVII.

Profecit, poto Mithridates scæpe, veneno,
Toxica ne possent scæva nocere sibi.
Tu quoque cavisti cœnando tam male semper:
Ne posses unquam, Cinna, perire fame.

Vide Plin. nat. hist. lib. 25. c. 2. & A. Gell. lib. 17. c. 16.

Ad Marullum. LXXVIII.

Narratur belle quidam dixisse, Marulle,
Qui te 1 ferre oleum dixit in 2 auriculam.

1 Assentationem & blanditias potentiorum auribus instillare. vide adag. *ferre ore oleum.* 2 Al. *auricula.* id est, te esse aure supina, qui alios audire averferis. *inverso adagio, oleum ore gestare.* quod de eo dicitur, qui loqui cavet. vide Epigr. 42. lib. 6.

Ad Turanium. LXXIX.

1 **S**I tristis domicinio laboras,
 Turani; potes esurire mecum.
 Non deerunt tibi, 2 si soles πικρίων,
 3 Viles Cappadoce, 4 gravesque porri.
 Divisis 5 cybium latebit ovis.
 Ponetur digitis tenendus 6 unctis
 Nigra cauliculus virens patella,
 Argenteum modo qui reliquit hortum:
 Et 7 pulsem niveam premens botellus,
 Et pallens faba cum 8 rubente lardo.
 Mense munera si voles secunda,
 9 Marcentes tibi porrigentur uva,
 Et 10 nomen pyra quæ ferunt Syrorum;
 Et quas 11 docta Neapolis creavit
 Lento castaneæ vapore * tosta.
 12 Vinum tu facies bonum bibendo.
 13 Post hæc omnia forte si movebit
 Bacchus, quam solet, esuritionem,
 Succurrent tibi nobiles olivæ,
 Piceni modo quas tulere rami,
 Et 14 fervens cicer, & 15 tepens lupinus.
 Parva est cænula, (quis potest negare?)
 16 Sed finges nihil audiesve fictum,
 Et vultu placidus 16 tuo recumbes;
 17 Nec crassum dominus leget volumen.
 Nec de 18 Gadibus improbis puella
 Vibrabunt sine fine prurientes
 Lascivos docili tremore lumbos:
 Sed, quod non grave sit, nec infacetum,
 19 Parvi tibia condyli sonabit.
 Hæc est cænula. 20 Claudiam sequeris:
 Quam nobis cupis esse te priorem.

Ne

1 Ne tristis & solus domi cenes, poteris apud me cœnare
 frugali & parabili mensa contentus. ad ejusmodi cœnam in-
 viat Persicum Juvenalis. Sat. 11. & Septitium Plinius Epist.
 15. lib. 1. 2 Apponentur tibi in libationem, promulsidem,
 antecœnium, gustationem seu gustum, de quo lib. 10. Epigr.
 31. num. 4. lib. 11. Epigr. 32. num. 2. & Ep. 53. n. 11. 3 La-
 duce Cappadoce. lib. 13. Ep. 14. 4 Stomacho, capiti, ocu-
 lis. 5 Pilcis e pelamidum genere concissi frusta, ovis ruptis
 fixa & testa. Pin. lib. 32. cap. 11. & Athenæus lib. 3. cap. 52.
 6 Propter oleum cauliculis superfundi solitam. Lips. 5. Epist.
 Quæst. 1. lib. Gruterus retinet *usis* propter *ἀντίδωτον τῷ*
Argenti botri. quod seq. 7 Pulti ex alice farina impositus
 botellus, qui conficiebatur ex ovi vitellis coctis, nucleis pi-
 neis concisis, cepa, porro thure, pipere, liquamine & vino,
 quibus intestinum farciebatur. *a pudding er salsage*. Apic.
 lib. 2. cap. 5. erat & *χορδή ἀματιάτης*. Athenæus lib. 3.
 cap. 36. 8 Fumoso vel rancido. 9 Maturæ, vel duraciæ.
 Epigr. 44. lib. 3. 10 Pyra Syra, ex Syria allata. 11 Studiis
 literarum & gymnasiis celebris. Neapolitanæ autem casta-
 neæ laudatæ. * MS. B. *casta*. 12 Vinum qualecunque sapiet
 tibi non ante sitim bibenti. ita Socrati *πὸ τοῦ πᾶν ἔδδ' ἢ διὰ*
τὸ μὴ πίνειν, εἰ μὴ διψᾷ. Xenoph. Apomnem. α. *Vel*,
 liberarius bibendo videberis approbare vinum meum quale-
 cunque. 13 Quod si vinum tibi moverit appetitum novum,
 naturali calore accuso; vel etiam vomitu. hoc autem ante
 vel in cœna fascitabant veteres ad purgandum stomachum &
 provocandum appetitum. Jux. 6. vers. 428. Athen. lib. 15. c. 1. &
 Seneca. Epist. 95. *Vomunt ut edant, edunt ut vomant*. Mox. *Et*
vinum omne vomitu venietiantur. 14 Ab igne coctum, vel natu-
 ræ fervidæ. comburit enim, urinam movet, &c. Athenæus.
 lib. 2. c. 15. 15 Aqua maceratus repenti. 16 Sed cœnæ te-
 nuitatem compensabit libertas & sinceritas, ubi non erit opus
 simulatione & dissimulatione ut in mensis divitum. 16 Non
 fido, non ad alterius gratiam composito. 17 Epigr. 53. lib. 11.
 num. 19. *Ὁν μελοποιὸς ἐξῆ κατὰ κρίμινος* Antholog lib. 2.
 c. 47. 18 Vide Epigr. 42. l. 2. num. 11. & Juven. Sat. 11. vers.
 162. 19 Parvi foraminis tibia instar condyli, qui pars est di-
 giti eminens in commissura pigni. 20 Aderit & Claudia de-
 licie tuæ, quam scio te libenter secuturum. imo cupies te
 priorem nobis esse propter eam, quam vel nobis magis ad-
 esse

M

esse

esse velis. *Et nisi cana prior potiorque puella, &c.* Hora.
Epist. 5. lib. 1.

In Zoilum. LXXX.

Undecies una surrexti, Zoile, cœda,
Et mutata tibi 1 est syntbesis undecies.
Sudor inhereret madida ne veste retentus,
Et 2 laxam tenuis laderet aura cutem.
Quare ego non sudo, qui tecum, Zoile, cœno?
3 Frigus enim magnum syntbesis una facit.

1 Vestis cœnatoria. vide Epigr. 46. lib. 2. num. 3. 2 Ex
sudore porosam. 3 Quia mihi non ea vestium copia quæ ti-
bi, qui sudare te fingis ut synttheses ostentes, sic Epigr. 16.
lib. 2. num. 7.

Ad Severum. LXXXI.

Non totam mihi, si vacabis, horam,
Dones, & licet 1 imputes Severe,
Dum nostras legis, 2 exigisque nugas.
3 Durum est perdere ferias; 4 rogamus.
Jacturam patiaris hanc, ferasque.
Quod si legeris ipse cum deserto,
(Sed numquid sumus 5 improbi?) 6 Secundo?
7 Plus multo tibi debiturus hic est,
Quam debet domino suo libellus.
Nam securus eris, 8 nec inquieta
Lassi marmora Sisyphi videbit;
Quem censoria cum meo Severo
Docti 9 lima momorderit Secundi.

1 Me tibi debitorem ejus facias. 2 Ad examen judicii
castigas. 3 Objectione ex persona Severi. Non est æquum me
ocia mea perdere nugis tuis impensa. 4 Resp. Poeta. 5 Qui
tibi adjungimus comitem æque gravibus, ac tu, distridum
negotiis. 6 Libertus hic Luceasis ille? de quo lib. 1. Epigr.
2. num. 5. An Plinius Junior, qui nostro amicus (ut testa-
tur ipse Plin. Epist. ult. lib. 3.) qui & Secundus cognomina-
tus

tus est, disertumque eum vocat Martialis, Epigr. 19. lib. 10.
7 Plus tibi castigatori quam mihi auri. 8 Effugiet mor-
tem, non interibit ad inferos, ubi saxum ingens volvit Si-
sypus damnatus. sic Epigr. 2. lib. 10. 9 Castigatio, expoli-
tio, Metaphor. a fabris.

Ad Æmilianum. LXXXII.

Semper eris pauper, si pauper es, Æmiliane.
Dantur opes 1 nulli nunc nisi divitibus.
1 Al. nullis.

In Gaurum. LXXXIII.

Quid 2 promittebas mihi millia, Gauræ, ducenta:
Si 2 dare non poteris millia, Gauræ, decem?
3 An potes, & non vis? rogo, non est turpins istud?
1, tibi disperdas, Gauræ: 4 pusillus homo es.

1 In denegando quis pudor est paululum: post ubi tem-
pus est promissa jam perfici, Charinus apud Terent. 2 Mu-
tuo fœnore, vel gratis. 3 Quæ noluisse mihi dare, ea tibi
habeas, male iis utaris, quæ nec bene tibi vertant. Ita emen-
davit Scriverius de consilio Scaligeri, cum ante legeretur
disperdas. 4 Μυζολόγος parvi animi. a base fellow.

Ad Dindymum. LXXXIV.

Insequeris, fugio; fugis, insequor: hæc mihi
mens est.
Velle tuum nolo, Dindyme, nolle volo.

* Disparia nobis studia, voluntatis diversa. Sic Epigr. 47.
lib. 12. vide & Ep. 47. supra.

Ad Gallam. LXXXV.

Jam tristis 1 nucibus puer relictis
Clamose revocatur a Magistro:
Et blando male 2 prod tus 3 fritillo
4 Arcana modo raptus e popina,

Ædilem 5 rogat 6 udus aleator.
7 Saturnalia transiere tota,
Nec munuscula parva, nec minora
Misisti mihi, Galla, quæ solebas.
8 Sane sic abeat meus December.
Scis certe puto vestra jam venire
Saturnalia, Martia Kalendas,
Tunc reddam tibi, Galla, quot dedisti.

1 Pueris nucum lusus indultus fuit in Saturnalibus, viris alea. finitis vero Saturnalibus, revocabantur in scholam pueri a magistris. *Plinius Epist.* 7. lib. 8. alea viris inhibita, cuius animadvertendæ cura ad Ædiles spectabat. 2 A rotati concussique fritilli sono proditus Ædili ganeas perquirenti. 3 *Epigr.* 14. lib. 4. num. 9. 4 Palam ludere post Saturnalia nefas erat. 5 Ut sibi parcat, nec in jus trahat. 6 Vino madens. 7 *Epigram.* 89. lib. 4. n. 2. 8 Nihil mihi misisti nostris Saturnalibus Decembr. nihil tibi mittam Calendis Martiis. Quæ vobis tanquam Saturnalia sunt, & in quibus celebratus erat natalis Veneris, missaque mulieribus munera a maritis & amatoribus. vide tit. Apophoreton, lib. 14.

LIBER VI.

Ad Julium Martialem. I.

Sextus mittitur hic tibi libellus,
In primis mihi care 1 Martialis:
Quem 2 si terferis aure diligenti,
Audebit, minus anxius tremensque,
3 Magnas Cæsaris in manus venire.

1 Ad quem, lib. 5. Ep. 21. 2 Si acri digiti, auris, iudicii censura castigatis. 3 Cæsareas, sic *Epigr.* 8. lib. 4. n. 10.

Adulatorium. II.

Lusus erat sacra connubia fallere tædæ:
Lusus & immeritos 2 executiſſe mares.
Utraque tu 3 prohibes, Cæſar, pupulisque futuris
Succurris, naſci quos 4 ſine fraude jubes.
Nec ſpado jam, nec mæchus erit, te præſide, quiſquam.
At prius (o mores) 5 & ſpado mæchus erat.

1 Pro ludo habebantur adulteria. 2 Caſtrare. 3 Ediſſis. *Suet. Domit. cap. 7. Xiphilin. Dom. Dio. Amm. Marcellin. lib. 8. Papin. 4. Sylv. 4 Legitime, non ex adulterio. 5 Eleganter utrumque conjungit Poeta. vide Juven. Satyr. 1. v. 22. & Satyr. 6. v. 367. & Epigr. 67. lib. 6. unde huic lux.*

§ De * filio Domitiani. III.

Nascere Dardanio promiſſum nomen Fulò,
2 Vera deum ſoboles: naſcere magne puer.
Cui pater æternas poſt ſecula tradat 3 habenas,
4 Quique regas orbem cum ſenior ſenex.
5 Ipſa tibi niveo trahet aurea pollice fila,
Et totam 6 Phryxi Julia nebit 6 ovem.

* Ex Domitia uxore, cujus meminit *Suet. cap. 3. Neque enim placet hoc de conceptu Juliae, quem ipſe pater & patruus abortivum eſſe voluit intelligi: ut vult Caldecianus. 1*

Imitatio Virgiliana. *Julius a magno demissum nomen Iulo. 1. Aeneid. & — 2 — Chara deum soboles. &c. hæc autem vera, Domitiani felicitet Dei ac Domini. Epigr. 8. lib. 5. num. 2. 3 Imperium Romanum. 4 Imit. Ovidiana. Sospite sic te sit natus quoque sospes: Et olim Imperium regat hoc cum seniore senex. 2. Trist. vers. 165. 3 Parca Dea dabunt patrueli tuæ Julia filia: Titi, partes suas; atque Julia pro amore suo tibi nebit pollice niveo. (qui longavitate figurat) fila aurea, quæ summam portendunt felicitatem. namque ex disciplina Hetruscorum aries insolito colore indutus Regi vel Imperatori omnium rerum largitionem portendebat. vide quæ ad vers. 228. Thyest. Senecæ. 6 Vellus aureum, quale erat arietis illius quo Phryxus vestus e Bœotia in Colchos transfretavit.*

Adulatorium. IV.

Censor maxime, 2 principumque princeps,
Cum tot jam tibi debeat 3 triumphos,
4 Tot nascentia templa, tot renata,
5 Tot spectacula, 6 tot deos, tot urbes:
Plus debet tibi Roma, quod 7 pudica est.

1 Censuram sibi assumpsit maximam. Suet. cap. 8. perpetuam. Dio. 2 Imperator. 3 Ex Dacis sc. Cattis & Darnatis. Epigr. 2. lib. 2. num. 3. & Epigr. 19. lib. 5. n. 2. 4 Sueton. cap. 5. Eutrop. lib. 7. Cassiod. Chron. 5 Suet. c. 4. vide Epigr. 19. lib. 5. num. 2. 6 Novos Deos, seipsum, patrem, fratrem & Julium, cum antiquis Jove custode, Hercule, Fortuna reduce, Jano, &c. Xiphilini. & Sueton. vide Epigr. 19. lib. 5. num. 3. 7 Vide quæ ad Epigr. 2. supra.

Ad Cæcilianum. V.

Rustica mercatus multis sum prædia nummis,
Mutua decem centum, Cæciliane, rogo.
Nil mihi respondes? 1 tacitum te dicere credo:
Non reddes. 2-ideo, Cæciliane, rogo.

1 Tacendo videris dicere me non redditurum. 2 Ut non reddam, rogo gratis & dono, non mutuo.

Ad

Ad Luperum. VI.

Comædi tres sunt: sed amat tua Paulla, Luperce,
Quatuor: Et καὶ ἡ Παῦλλα πρῶτος amat.

Scopitæ excusat Paullam, quod amet quatuor comædos, inquit eam non facere præter legem Dramatis. quamvis enim scena plures tribus simul loqui non conveniat, inducitur tamen sepe persona quarta, quæ vel muta est vel loqui non laborat. id est parce loquitur. Sed mentem Poætæ petat qui vult, ex Epigr. 33. lib. 9. num. 3.

De Thelesina. VII.

Julia lex populis ex quo, Faustine, renata est;
Atque intrare domos jussa Pudicitia est:
2 Aut minus, aut certe non plus tricesima lux est,
Et nubit decimo jam Thelesina viro.
Que nubit toties, 3 non nubit: adultera lege est.
Offendor 4 mæcha simpliciore minus.

1 Ex quo tempore Domitianus revocavit legem Juliam a C. Julio Cæsare. Octaviam contra adulteros latam. vide Suet. Domit. 7. & c. 8. & supra Epigr. 2. & 4. primum hoc distinctionem in ed. Scriveriana desideratur, consilium suo, an incuria Typographica? hoc videtur ex lemmate, ubi Faustina mentio. 2 Intra mensem vel 30. dies Thelesina nuptiæ facies. 3 Fraudem facit legi, conjugii nomine prætextat adulterium, vim legis eludit, neque jam uxor est sed adultera legitima. Epigr. 76. lib. 5. vide & 22. Ep. infra. 4 Que simpliciter mæcha est, neque legem ipsasque nuptias adulterat. Epigr. 88. lib. 1. & Epigr. 42. lib. 3.

Ad Severum. VIII.

Prætores duo, quatuor tribuni,
Septem caussidici, decem Poætæ,
Cujusdam modo nuptias petebant
A quodam sene, non moratus ille
Præconi dedit Eulogo puellam.
1 Dignum quid fatuo, Severe, fecit?

M 4

1 Immo

1 Immo sapienter fecit, pro more hodierno locandarum
filiarum: qui tenuioris conditionis hominibus prælatum ele-
git generum artis peculiosæ, Epigr. 57. lib. 5. Al. *Dic num-
quid satue, Severe, fecit?*

Ad Lævium. IX.

IN Pompejano 1 dormis, Lævine, theatro.
Et quereris, si 2 te suscitât Oceanus?

1 Vel, simulas somnum, ne ejiciaris a designatore Oceano.
2 Ludit in ambiguitate *te suscitât*. quod significat, excitare
e somno & ex equestribus sedibus. Epigr. 94. lib. 3. num. 7.
& Epigr. 8. lib. 5.

Petit latenter a Domitiano pecuniam. X.

Pluca Jovem nuper cum millia sorte rogaveris:
1 Ille dabit, dixit, qui mihi templa dedit.

2 *Templa quidem dedit ille Jovi: sed millia nobis
Nulla ded'it: 3 pudeat pauca rogasse Jovem.*

4 *At quam non tetricus, quam nulla nubilus ira,
Quam placido nostras legerat ore preces!*

*Talis supplicibus tribuit diademata 5 Dacis:
Et 6 Capitolinas ique redidit vias.*

*Dic precor, o nostri dic 7 conscia virgo tonantis,
Si negat hoc vultu, quo solet ergo dare;*

8 *Sic ego: sic breviter 9 posita mihi Gorgone Pallas:
10 Quæ nondum data sunt, stulte, negata putas?*

1 Domitianus. 2 Suet. Dom. cap. 5. vide & Epigr. 1. l. 5.
num. 11. 3 Al. *Pudet heu, pauca.* 4 Carmen tamen vel li-
bellum supplicem legit vultu non minus sereno, quam quo
jura visis dat, quam quo triumphat. 5 Epigr. 3. lib. 5. 6
Capitolium ascendit triumphans per viam sacram. 7 O Pal-
las familiare Domitiani numen, quam eximie colit, & ejus
silium se esse vult. Epigr. 1. lib. 4. num. 6. 8 Sic ego quæ-
rebam inquit Martialis, sic autem Pallas respondit. 6 Per-
sona scilicet induta mitem, ita Silius, *Jam bellica Virgo Eg-
ide deponit* &c. vel alludit ad statuum Palladis in Capitolio
positam

positam sine ægide, ut quam Domitianus habet. Ep. 179. lib.
14. 10 Expecta modo, dabit, neque enim negavit quia non
statim dedit.

§ In Marcum. XI.

Quod non sit Pylades, hoc tempore, non sit Orestes
Miraris? Pylades, Marce, bibebat idem.

2 *Nec melior panis, turdusque dabatur Oresti:
Sed par, atque eadem cæna duobus erat.*

Tu 3 *Lucrina voras: me pascit 4 aquosa Peloris:*

5 *Non minus ingenua est & mihi, Marce, gula,
Te 6 Cadmea Tyros, me 7 pinguis Gallia vestit:*

Vis te purpureum, Marce, sagatus amem?

Ut præstem Pyladen, aliquis mihi præstet Orestem.

Hoc non sit verbis, Marce: 8 ut ameris, ama.

1 Quod nullum hodie reperiatur amicorum par, non est
mirum: cum nulla inter eos, qui amici esse volunt, invenia-
tur conditionum paritas, rerum communio, aut studiorum
similitudo. Orestis cum Pylade amicitia vel pueris audita.
2 Vide Epigr. 43. lib. 2. & Epigr. 59. lib. 3. E Codd. Petr.
Scriv. reponit. *rhombus*, Alii habent *pavus*. 3 Ostrea Lucrina,
quæ in laude erant & pretio. 4 Flaccida coacha & sine
collo, a Peloro Siciliae promontorio dicta. 5 Non mihi mi-
nus exacta est tenuis saporum ratio, nec minus deliciarum
cupido quam tibi. 6 Epigr. 43. lib. 7. num. 7. 7 Sagum
Gallicum crassioris villi vide Epigr. 19. lib. 4. num. 1. & Ju-
ven. Satyr. 9. vers. 30. 8 *Ego tibi demonstrabo*, inquit Heca-
ton, referente Seneca Epist. 9. *amatorium sine medicamento,
sine herba sine ullius venefica carmine; Si vis amari, ama.*

De Fabulla. XII.

Jurat capillos esse, quos emit, 1 suos
Fabulla: numquid, Paulte, pejerat? 2 nego.

1 Mentali quidem restrictione ambigui suos, at empiricos
scilicet, non natives. sic Epigr. 20. lib. 2. & Epigr. 30. lib. 1.
2 Supplet e duobus codd. Scriverius, cum antea claudicaret
Jambus, monstrofe vulg. quinaris.

De statua Juliae. XIII.

Quis te Phidiaco formatam, 2 Julia, * calo:
 Vel quis Palladia non putet artis opus?
 Candida 3 non tacita respondet imagine 4 Lygdos,
 Et placido fulget vivus in ore * decor.
 5 Ludit 6 Acidalio, sed non manus aspera, nodo,
 Quem rapuit collo, parve Cupido, tuo.
 7 Ut Martis revocetur amor summique Tonantis;
 A te Juno petat 8 celsion & ipsa Venus.

1 Quis statuam tuam finxit tanto artificio. ut Phidiae eximii torentis superasse, ipsiusque Palladis attem aequare videatur. * Stilo sculptario. 2 Filia Titi Imp. & Martiae Furvillae, cui impensius amate Domitianus patruus insignem statuam tenentem manu celsum, quo se percussum innuere, erexit. 3 Ad vivum ita expressa, ut loqui videatur. 4 Martior Lygdimus. e Tauro & Arabia. Epigr. 42. infra. * MSS. quidam praefereunt *liq. or.* splendor scilicet resultans ex statua Juliae, & fulgor desensus oculos praestringens. 5 Ludibunda & velut tenera ac molli manu gerit celsum. i.e. baltheum amoris potentem. Cupidini erectum, quo Martem Venus, Jovem Juno tactum ad amorem accendere fertur. vide Gyraldi Syntag. 13. de Venere. 6 Venus Acidalia dicta est ab *αἰνυδάς* id est curas quas injicit, vel ab Acidalio fonte in Orchomeno Boeotiae, quo se lavare Gratiae ferebantur. in hoc autem cingulo omnes inesse Gratias & Veneres canit Homer. 11. ε. 7 Juno & Venus tanquam minores Deae a te (ubi conciliatos volunt Jovem & Martem) petant cingulum hoc, quo tu incendis Domitianum Deum & Dom. nostrum. 8 Modo, num. 6.

In Laberium. XIV.

Versus scribere posse te disertos
 Affirmas, 1 Laberi: quid ergo non vis?
 Versus scribere qui potest disertos,
 Non scribat Laberis virum putabo.

1 Alius hic a Laberio mimorum scriptore. 2 Qui possit famam & gloriam contemnere, non ostentando artem suam ac scientiam. 3 De

§ De formica succino inclusa. XV.

Dum 1 Pbaethontea formica vagatur in umbra,
 Implicuit tenuem succina gutta 2 seram.
 Sic modo quae fuerat vita contempta manente,
 3 Funeribus facta est nunc pretiosa suis.
 1 Populea, vide Epigr. 25. lib. 4. num. 2. 2 Formicam. 3 Simile de vipera, Epig. 59. lib. 4. n. 4.

Ad Priapum. XVI.

Tu qui pene 1 viros terras, & falce 2 cinados,
 3 Jugera sepositi paucis tueri loci.
 Sed tua non intrent vetuli pomaria fures;
 Sed 4 puer, aut longis pulchra 4 puella comis.

1 Fortes, nec falcem quam manu geris, timentes; sed te custodem *ἀνδρῶν* averfatos. Ep. 36. lib. 1. n. 8. 2 Molles, sed falcem tuam veritos. 3 Hortum, Epigr. 37. lib. 3. num. 20. 4 Qui talione luant poenas si intrarint hortum.

In Cinnamum. XVII.

Cinnam, 2 Cinname, te jubes vocari.
 Non est hic, rogo, Cinna, Barbarissimus?
 Tu si Fugius ante dictus esses,
 Fur 3 ista ratione dicereris.

1 Ut habearis nobilis, & Cinna, consulari quidem, sed crudeli viro oriundus. 2 Tonfor. de quo Epigr. 63. lib. 7. 3 Barbara hac Apocope.

§ Ad Priscum, de Salonino. XVIII.

Sancta Salonini 2 terris requiescit 2 Iberis,
 3 Qua melior Stygias non videt umbra domos.
 4 Sed lugere nefas, nam qui te, Prisce, reliquit
 Vivit, qua voluit vivere parte magis.

1 Manes enim sancti habiti. 2 In Hispania. 3 Qua umbra non est alia apud inferos sanctior. 4 Absens inani funere nania, &c. Horat. ode 20. lib. 2. quia multa pars mei Virabit

Libitinam usque ego postera Crescam laude recens: inquit idem
ode 30. lib. 3. Magna quidem ejus pars est superstes, cui
superest gloria ex claris factis & ex bene meritis nominis ce-
lebritas, sed alia hic mens Poëtae nostri & ratio Pythagorica:
Φίλων σώματα μὲν δύο, ψυχὴ δὲ μία vivit itaque melior
Salonini pars in eo, quod te superstitem reliquerit, quem vel
anima sua chatiorem habuit.

§ In posthumum caussidicum. XIX.

1 *Non de vi, neque cade, nec veneno,*
Sed lis est mihi de tribus capellis.
Vicini queror has abesse furto.
Hoc iudex sibi postulat probari,
2 *Tu Cannas Mithridaticumque bellum,*
Et perjuria Punici furoris,
Et Syllas, Mariosque, Mutiosque
Magna voce sonas, 3 manumque tota.
Jam dic, Posthume, de tribus capellis.

¹ Ineptos hujusmodi & umbraticos caussidicos qui figura-
rum tumore & sententiarum vanissimo strepitu crepantes ni-
hil ex iis, quæ in usu sunt aut vident aut loquuntur, exagi-
tat Petronius statim ab initio Sat. Ita hic Posthumus vel ex
alia oratione (ut ait Cicero pro Roscio Amerino) quam in
alium reum fuerat commentatus hæc declamavit: vel arces-
sitos hos artis colores & purpureum, qui late splendeat, pan-
num affuit causæ levi, quam actam oportuit de tribus capel-
lis. vide Lucillii Epigr. lib. 2. cap. 46. Anthol. unde hoc ex-
pressum. vide & Lucianum in *Πρωτων διδασκάλων*. **2**
Tu nescio quid grande sonas de clade Cananensi, bello cum
Mithridate, Hannibale, Porcenna, quem Mutius Scævola ador-
tus est, Epigr. 22. lib. 1. & bellis civilibus Marii & Syllæ, ex-
tra chorum quidem & mira de lente. **3** Omni gestu & actio-
nis viribus. ita magno conatu magnas nugas agis.

In Phœbim. XX.

M *Utua te centum sestertia, Phœbe, rogavi:*
1 *Cum mihi dixisses, exis ergo nihil?*

2 In-

1 *Inquiris, dubitas, cunctaris, meque diebus*
Teque decem crucias: jam rogo, Phœbe, 3 nega.

¹ Cum ipse me sæpe horatus fueris prius ut aliquid a te
peterem. Jam tamen dubitas, cunctaris, &c. **2** Al. *inquiris.*
3 Amarum est diu pendere. æquius erat mihi spem præcidi,
tibi metum; quam utrunque sic trahi, sic cruciari. vide Se-
nec. de Benef. lib. cap. 1. & Epigramm. 30. infra. & lib. 7.
Epigram. 42.

De Stella & Janthide. XXI.

1 *Perpetuam Stellæ dum jungit 2 Janthida vati*
Lata Venus, dixit plus dare non potui.
Hæc coram 3 domina: sed nequius illud in aurem,
Tu ne quid 4 pecces, exitioque, vide.
Sæpe ego lascivum Martem furibunda 5 cecidi,
Legitimos esset cum 6 vagus ante toros
Sed postquam meus est, nulla me pellice læsit:
7 Tam frugi Juno vellet habere Jovem.
Dixit, 8 8 arcano percussit pectora 8 loro.
9 *Plaga juvat: 10 sed tu jam dea cæde duos.*

¹ Cum Venus Violantillam durum diu & inexorabilem
jungeret tandem connubio stabili Stellæ Poëtæ, dixit: cape
munus quo non potui dare majus Papin. Sylv. 1. **2** Dimi-
nutiv. ab *ἰος*, ut Violantilla. **4** Amore furens & zelotypia.
5 Cæso illum mihi conciliatura. Epigr. 13. supra num. 3. **6**
Adulteriis. **7** Tam continentem & thalamo suo fidelem. **8**
Arcanæ virtutis baltheo. de quo supra Epigram. 13. num. 3.
9 Ut illem amem. **10** Illam æque ac me, ut me mutuo amo-
re & fide amplectatur.

In Proculinam. XXII.

Q *uod nabis, Proculina, concubino,*
Et 1 mœchum modo, nunc facis maritum,
Ne 2 lex Julia te notare possit:
3 *Non nabis, Proculina, 4 sed fateris.*

M 7

1 Qui

1 Qui modo mæchus erat *Μοιχῆυσεν μὲν δ' ἄλλοι δὲ λανθάνουσι χρόνον, ναυτῆς ἰὲ ἀς ἐμοιχεύσαν, ὅτ' αἰ ἐπ' αὐτοῖς ληΨῶσι.* Apollonius apud Philostratum. lib. 8. 2 Supra Epigr. 7. num. 1. & Epigr. 2. & 4. 3 Supra Epigr. 7. num. 3. & Epigr. 76. lib. 5. & Epigr. 75. lib. 1. 4 Illum fuisse mæchum.

In Lesbiam. XXIII.

STare jubes nostrum semper tibi, Lesbia, penem;
 Crede mihi, non est mentula, quod digitus.
 Tu licet & manibus, blandis & vocibus instes:
 Contra te facies impudica tua est.

Σύχχοι fuerunt Martialis & Juvenal. acumen sæpe convenit, & vel Philo Platonissat vel Plato Philonissat, uter utri acceptum ferat utriusque interpretes non dico. verum hoc Epigr. vide expressum Satyr. 6. Juvenal. vers. 196. ibidemque expositum.

De Carisiano. XXIV.

Nil lascivius est Carisiano:
 Saturnalibus ambulat togatus.

Lascivie id esse in Carisiano jocatur, quod revera paupertatis erat: ut cui non erat vestis cœnatoria quam sumeret in Saturnalibus; ubi Senatores & equites positis togis induebant syntheses. vide Epigr. 141. lib. 14. & Lips. 1. Sat. 1. æque, inquit, lascivum est gravitatem inducere, ubi ceteri pro ritu civitatis lasciviant, ac lascivire ubi ceteri cives gravia agunt.

§ Ad Marcellinum. XXV.

Marcelline boni soboles 1 sincera parentis,
 Horrida 2 Parrhasio quem tegit ursa jugo:
 3 Ille vetus pro te patrisque quod optet amicus,
 Accipe, & hæc memori pectore vota tene;
 Cauta sit ut virtus, nec te temerarius ardor
 In medios enses, savaque tela ferat.
 4 Bella velint, Martemque ferum rationis egentes:
 5 Tu potes & patria miles, & esse decus.

1 VERA,

1 Vera, ingenua, ingenio, moribus, pectore patrem referens. fortis forti create. purum aurum a puro auro. 2 Qui meteris tyro in Dacia quæ spectat ad Septentrionem. militasse eum in Dacia & Cetis testatur Epigr. 46. lib. 9. & Epigr. 79. lib. 7. de Parthasia urbs, vide num. 3. Epigr. 11. lib. 4. 3 Ego. 4 Temere pugnent furiosi, tu caute & uti fortem deest; qui non timebit, cavebit tamen. Senec. Epist. 8. & Arist. Edu. 3. lib. habes enim in te artium ornamenta, quibus togatus non minus quam armatus patriam cohonestare possis. licet eminus esse fortibus, Antæo nocuit temeraria virtus. 5 Alii leg. Tu potes & patri miles & esse ducis. Vide Turneb. lib. 25. cap. 27. non placet.

De Sotade. XXVI.

Periclitatur capite Sotades noster.
 Reum putatis esse Sotadem? non est.
 Arrigere desit posse Sotades: lingis.

In Iudicio rei diuntur capite periclitari. Sotaden *λοιχονος* capitis vel oris ministerio male usum capite periclitari ait, qui patitur, ore morigerari; qui agit, capiti illudere rectius & ambigue dicitur.

§ Ad Nepotem. XXVII.

Is vicine Nepos (nam tu quoque 2 proxima Flora
 Incolis, & veteres tu quoque Ficelias)
 Est tibi, quæ 3 patri signatur imagine vultus,
 3 Testis maternæ nata pudicitia.
 4 Tu tamen annofo nimium ne parce Falerno:
 Et potius plenus ære relinque cados.
 Sit pia, sit locuples, sed potest filia 5 mustum;
 Amphora cum domina nunc nova fiat anus.
 6 Cæcuba non solos vindemia nutriat orbos;
 Possunt & patres vivere, crede mihi.

1 Duplici modo ait Nepotem sibi esse vicinum: primo in urbe Roma circa Flora templum: tum in Sabinis Ficeliarum oppido: inter quod & Nomentum Martialis prædium habuit, Cluv. Ital. lib. 2. cap. 9. 2 Epigr. 23. lib. 5. num. 3. 3

Sic

Sic Catullus in nuptiis Juliae & Torquati; *Sic suo semitis patri, &c.* mox, *Et pudicitiam sua matris inducet ore.* & Horat. *Laudantur simili prole puerpera.* Al. Patria. 4 Ne parce veteri vino, verum bibe uti ante natam filiam, nec reconde vina sed nummos illi. relinquendos. Epigr. 126. lib. 13. 5 Non vinum a te reconditum, sed quod ipsa sevit, & quod cum ipsa simul consenscat. 6 Non nobis tantum, sed & iis qui liberos habent liceat genialiter vivere & cucubi cutillos ex-haurire.

§ Epitaphium Glaucia. XXVIII.

Ibertus 2 Melioris ille notus,
Tota qui cecidit dolente Roma,
Cari delicia 3 breves 4 patroni,
Hoc sub marmore Glaucias humatus
Junctio 5 Flaminiae jacet sepulchro:
Castus moribus, 6 integer pudore,
Veloxy ingenio, decore felix.
Bis senis modo 7 messibus peractis
8 Vix unum puer applicabat annum.
9 Qui fles talia, nil fleas viator.

1 Lege epicedion Glaucia Melioris lib. 2. sylv. Statii. quod huic concinit ac faciem praefert. 2 Mel. Attedii. 3 Puer enim extinctus. 4 Melioris Attedii, qui Glauciam etiamnum infantem propter formam & ingenium manumiserat. Epigr. seq. 5 Vix Flam. in qua tumuli frequentes. 6 Al. innocens pudore. 7 Alii, mensibus. vitiosissime. unde enim bimulo ingenium, mores casti, pudor, &c. praedicta? 8 Prope erat tredecennis. 9 Qui Glaucia fatum immaturum atque Melioris miseram orbitatem desles, sis precor felix, neque habeas ex tuo quod fleas, ut lib. 10. Epigr. 61.

De eodem. XXIX.

Non de plebe domus. nec 2 avara 3 verna 4 ca-
tasta,
Sed domini sancto dignus amore puer:

Munera

Munera cum posset nondum sentire patroni,
Glaucia libertus jam 5 Melioris erat.
Moribus hoc formaque datum, quis blandior illo?
Aut quis 6 Apollineo pulchrior ore fuit?
7 Immo dicis brevis est aetas & rara senectus.
Quidquid ames, cupias 8 non placuisse nimis.

1 Non pars Niliacae plebis aut Alexandrinae, non e familia plebeja. vel, non e grege atque turba domesticorum servorum, sic lib. 8. Epigr. 51. 2 Avatorum mangonum quibus hinc quaestus. 3 Epigr. 42. lib. 1. num. 1. 4 Pegmatis lignei, quo venales exponebantur servi. a κατὰ πώμα. 5 Epigr. praeced. num. 4. 6 Formoso, instar Apollinis. 7 Pulcherrima quaque brevis aevi sunt. praecox indoles immaturi plerumque fati. τὰ γὰρ πρὸς τὰ σώματα πίπτεν βαρύνει πρὸς θεῶν δυσπραγίας, ἔφασχ' ὁμῶντις. Calchas scilicet referente nuncio Sophocleo in Ajace κατὰ γὰρ. ex opinione impia, Deos invadere eximia & enormiori gloriae. hinc & fascini exhibiti, sputum, salivae aliaeque res turpiculae, quibus gloriam temperari, arcerique invidiam credebant. 8 Ne cito pereat teque iactura cruciet.

In Pætum. XXX.

Ex sestertia si statim dedisses,
Cum dixisti mihi; sime, tolle, dono:
Deberem tibi, Pate, 1 pro ducentis.
At nunc cum dederis diu moratus,
Post septem puto, vel novem 2 Kalendas,
Vis dicam tibi veriora veris?
Sex sestertia, Pate, 3 perdidisti.

1 Ac si donasses mihi ducenta sestertia. nam quod exponunt, sex ratione favoris ducentorum, non placet. 2 Menses. 3 Bis das, qui cito das, nimium gratia tarda preti est. Alciat. Embl. 162. vide Epigr. 20. supra.

In

In Charidemum. XXXI.

UXorem, Charideme, tuam scis ipse, finisque
A medico futuri. 1 vis sine febre mori.

1 Valetudinis forte gratia vigilanti steris naso, & medicum palpas hac, hoc volui dicere munere.

De morte Othonis. XXXII.

Cum dubitaret adhuc belli civilis 1 Enyo,
Forſitan & 2 poſſet vincere 3 mollis Otho:
Damnavit multo 4 ſtaturum ſanguine Martem,
Et fodit certa peſſora nuda manu:
Sit Cato, dum vivit, ſane 5 vel Cæſare major:
Dum moritur, numquid 6 major Othone fuit?

1 Bellona, furor bellicus. Epigr. 24. lib. ſpeſt. num. 3. 2 Neque enim ſe Galbæ oppoſuiſſet, niſi ſperaviſſet ſine bello civili rem geri potuiſſe, atque ubi jam a Vitellianis ad Bedriacum fraude ſuperato ſatis ſuperaveſſet ſpei integræque fere copiar, ſupervenientibus & aliis; odio tamen civilium armorum, & ne petiret populus, ſe pugione transfodit. Sueton. Dio & Tacit. 2. Hiſt. 3 De molliſſie ejus, Sueton. cap. 13. & Juven. Satyr. verſ. 102. 4 Alii, ſaturum jam, alii, ſaturum, ego ſtaturum probo, ut num. 2. 5 Quo vel victore majorem ſe & meliorem affirmavit Cato. 6 Minor certe. Cato enim rebus fractis & deſperatis, Otho ſalvis jam & integris; ille tædio, hic odio belli civilis ſe interfecit. vitam mollem forti morte cohoneſtavit. alii (inquit Tacitus) diutius imperium tenuerunt, nemo tam forſiter reliquit.

In Sabellum. XXXIII.

Nil miſerabilius, Marbo, pædicone Sabello
Vidiſti, quo nil latius ante fuit.
Furta, fugæ, mortes ſervorum, incendia, luſtus
Affligunt hominem. * tam miſer, & futuri.

* Et miſeria miſeriarum hæc eſt, quod amiſſis fuga & morte pueris, detrufus eſt ad mulieres. *Scoprice.*

§ Ad

§ Ad Diadumenum. XXXIV.

BAfia da nobis, Diadumene, preſſa, quot, inquis?
Oceani fluctus me numerare jubes.
Et maris Egæi ſparſas per litora conchas,
Et quæ 2 Cecropio monte vagantur apes:
Quæque ſonant pleno vocesque, manusque theatro,
3 Cum populus ſubiti Cæſaris ora videt,
Nolo 4 quot arguto dedit exorata Catullo
Leſbia: 5 pauca cupit, qui numerare poteſt.

1 Vide Ep. 64. lib. 3. & Ep. 47. lib. 5. 2 Hymetto monte prope Athenas Cecropi regnatas, Thymo, apibus & melle celebri. 3 Ubi plauti & fauſtis acclamationibus excipitur in ſpectaculis Cæſar. 4 Mille deinde centum, Dein mille altera, dein ſecunda centum, &c. Catull. Epigr. 5. ad Leſbiam. 5 Pauperis eſt numerare pecus. & Horat. numerabilis, ut poſe paucus, Epigr. ad Piſones.

Ad Cæcilianum. XXXV.

Septem 1 clepsydras 2 magna tibi voce petenti
3 Arbiter invitus, Cæciliane, dedit.
At tu multa diu dicis: vitæque 4 tepentem
Ampullis potas ſemiſupinus aquam.
5 Ut tandem ſaties vocemque ſitimque, rogamus
Jam de clepsydra, Cæciliane, bibas.

1 Horologia aquaria, phialas e vitro cupro, argento, &c. ἀλέπτω & ὕδωρ, per quæ guttatim deſluit aqua ad temporum ſpatia dimetienda priſcis in uſu, ut hodie horologia arenaria; *bourre glaſſes* clepsydra autem tertiam fere horæ partem continebat. vide Plin. lib. 2. Epist. 11. & Epigr. 2. l. 6. & Budæum in Pandeſt. pag. 361. Lucianus in Ἀλιευσι, ſim-pliciter ὕδωρ pro clepsydra ponit. 2 Tanquam gratum tibi faceret judex longum dicendi ſpatium concedendo. 3 Judex. 4 Mora egeliſſam, an a ſole vel igne calidam! quam ſupino ore bibis ad vocem & vires reſcendendas, ſimulque ut tempus protrahas. bibendi autem inter agendum motem hunc a ſuo oratore procul abeſſe vult Fabius lib. 11. cap. ult. 5 Ut ex-hauſta

hausta tandem clepsydra finis, tuæque voci ac nostris auribus parcas.

Ad Papilum. XXXVI.

Mentula tam magna est, tantus tibi, Papile, nasus:
Ut possis, quoties arriges, olfacere.

Tricubitales & ad omne ministerium instrumentales nasos emungunt aliquanto honestius epigrammatistæ Græci: Antholog. lib. 2. c. 13.

In Carinum. XXXVII.

Sed si podicis usque ad umbilicum
Nullas reliquias habet Carinus.
Et prurit tamen usque ad umbilicum:
O quanta scabie miser laborat!
Culcum non habet, est tamen cinædus.

1 Catamito tamen dississo & inutili sævit circa jecur ulcerosum prurigo turpitudinis.

§ De filio Reguli. XXXVIII.

Adspecies ut 1 parvus, 2 nec adhuc trieteride plena
Regulus auditum laudat & ipse patrem?
Maternosque sinus viso genitore relinquat,
Et patrias laudes sentiat esse suas?
Jam clamor, 3 centumque viri, densumque 4 corona
Vulgus, & infanti 5 Julia testæ placent.
Acris equi soboles magno sic pulvere gaudet;
Sic vitulus molli prælia fronte cupit.
Di servate, precor, matri sua vota, patrique:
Audiat ut 6 natum Regulus, illa 7 duos.

1 Filiolus Reguli. de quo vide Plin. Epist. 2. l. 4. 2 Non-dum trimulus ἀπὸ τῆς τριετίας triennis, spatium 3. annorum & festum Baccho sacrum propter expeditionem ad Indos triennio exactam. 3 Causæ actæ coram Centum viris, qui tamen erant 105. cum ex 15. tribuum singuli terni eligerentur ad judicandum de hæreditatibus. vide Tacit. Dialog. de Oratorib.

torib. & Plin. Epist. 14. i. e. & mox num. 5. vide & Epig. 62. lib. 7. num. 5. 4 Tribunalia circumstante. 5 Julia Basilica, Julii Cæs. templum in foro. in quo cogebantur C. virorum quatuor concilia ad causas de testamentis audiendis. vide Plin. Epist. 21. lib. 5. & lib. 6. Epist. 33. vide & Jani Parthasii Epist. 57. 6 Filium, paternæ eloquentiæ æmulum. 7 Martium & filium, Irritum autem hoc fecerunt Parcæ votum. vide 2. Epist. 4. Plin.

In Cinnam. XXXIX.

Pater ex Marulla, Cinna, factus es septem,
Non liberorum: namque nec tuus quisquam,
Nec est amici, filiusve vicini:
1 Sed in grabatis tegetibusque concepti
Materna produnt capitibus suis 2 furta,
Hic qui retorto crine 3 Maurus incedit,
Sobolem fateatur esse se 4 coci Santra.
At ille fima nare, turgidis labris,
Ipsa est imago Pannici 5 palæstritæ.
Pistoris esse tertium quis ignorat,
Quicumque 6 lippum novit & videt Damam?
Quartus cinæda fronte, candido vultu,
Ex 7 concubino natus est tibi Lygdo:
8 Præcide, si vis filium, 9 nefas non est.
Hunc vero acuto capite, & auribus longis,
Quæ sic moventur ut solent asellorum,
Quis morionis filium neget Gyrrhæ?
Duc sorores, illa nigra, & hæc rufa,
Croti 10 choraulæ, villicique sunt Carpi.
Jamque 11 hybridarum 12 grex tibi foret 12 plenus.
Sic 13 spado Corefus, Dindymusque non esset.

1 Sed a servis tibi geniti, vel in grabatis quæ humiliorum servorum lecti sunt, vel super tegetibus, quas lupæ, ut & servi, pro lectis habent. Juven. Sat. 6. vers. 118. 2 Adulteria. 3 Maurum referens. vide Epigr. 3. lib. specul. num. 12. Aristot. lib. 5. generat anim. cap. 3. 4 Al. Cogisantra. servi scil.

scil. Mauri. 5 Qui familiam ad palestram ungit atque exercet. Epigr. 57. lib. 3. & 82. 6 Pistorem ab igne lippum. 7 Catamito tuo. 8 Epigr. 72. lib. 2. 9 Est enim concubini tui filius. 10 Epigr. 57. lib. 5. num. 6. 11 Servi liberorum, ingenua matre & servis hominibus natorum, quos Epigr. 85. lib. 1. appellavit *equites vernas*. Proba itaque videtur lectio, quam præfert MS. Bodlejanus; *Tam Venularum grex*. Hybrida est foetus ex impatibus parentibus, ut canis ex venatico & gregario, a *mongrell*. vide Epigr. 22. lib. 8. 12 Ut mularum e numero novenario, qui Pythagoricis numerus perfectissimus, nempe unitate primo quadratus, tribusque constans ternarius. 13 Qui testibus evulsis ad imprægnandum impotens est, coit tamen J. C. Scalig. Exerc. 275.

Ad Lycorim. XL.

Fœmina præferri potuit 1 tibi nulla Lycori:
Præferri 2 *Glyceræ* fœmina nulla potest.
3 *Hæc erit hoc, quod tu: 4 tu non potes esset, quod hæc est.*

Tempora quid faciunt! hanc volo, te volui.

1 Quondam juveni. 2 Jam in flore ipso. 3 Gl. erit anus, ut Lycoris; vivat modo. 4 Tu Ly. non potes esse pulla ut *Glycera*.

In raucum Poëtam. XLI.

Qui recitat lana fauces 2 & colla revinctus,
3 *Hic se posse loqui, posse tacere negat.*

1 Vide Epigr. 41. lib. 4. 2 MS. noster, *Et tempora vincita*; & mox, *posse tacere*, quod vulg. *nosse*. 3 Alludere videtur ad illud Epicharmi, *Ὁν λέγειν δεύεις, ἀλλὰ σιγᾶν ἀδύνατος*. Citat A. Gell. lib. 1. cap. 15.

De Etrusci thermis. XLII.

Etrusci nisi thermulis lavaris,
2 *Illotus morieris, Oppiane.*
Nulla sic tibi blandientur undæ:
Nec fontes 3 Aponi 4 rudes puellis,

Non

Non 5 mollis Sinuessæ, fervidique
Fluctus 6 Passeris, aut 7 superbus Anxur,
Non 8 Phœbi vada, 9 principesque Bajæ.
*Nusquam tam nitidum * micat serenum:*
Lux ipsa est tibi longior, diesque
Nullò tardus a loco recedit.
Illic 10 Tætyeti virent 10 metalla,
Et 11 certant vario decore saxa,
Quæ Phryx, & Libys 12 altius cecidit.
Siccus pinguis 13 onyx anhelat æstus,
Et flamma tenui calent 14 Ophiteæ.
15 Ritus si placeant tibi Laconum,
Contentus potes arido vapore,
16 Cruda 17 virgine 18 Martiave mergi;
Qua tam candida, tam serena luces,
Ut nullas ibi suspiceris undas.
Et credas vacuum nitere 19 Lygdon.
Non attendis, & 20 aure me supina,
Jam dudum quasi negligenter audis.
21 Illotus morieris, Oppiane.

1 Claudii Etrusci balneis, quas & Papinius laudat. 1. Sylv. 2 Neque enim aliz thermæ labes tuas & malum colorem (Epigr. 3. lib. 7.) eluere valent. vel ludit in homonymia τὸ ἴλλοτος, ut opponatur *lauto*, id est, fordidus liberali. Herald. 3 Patavio vicini, quem celebrat Claudius Epigr. 3. 4 Instatui puellis. scribit enim Theodoricus rex esse in aquis. Aponi stupendam quandam continentiz disciplinam: nam in undam qua viri rescinduntur si mulier descendat, incenditur, & calore exurit. vide Cassiodor. Epigr. 39. lib. 2. & Cluver. Ital. lib. 2. c. 18. vel ad verecundiam forte Patavinarum respexit. vide lib. 11. Epigr. 17. & Plin. Epist. 14. lib. 1. 5 Mollitie cœli & salubritate aquarum laudata Sinuessæ Campaniæ urbs. Tacit. Annal. 12. vide Epigr. 8. lib. 11. num. 10. 6 Loci Campaniæ ad inferum mare. 7 Impositus saxis late candentibus Anxur. Horat. Sat. 5. lib. 1. 8 Aquæ Apollinæ, calidæ & nobiles, olim *Carætanæ Aquæ* seu *Carites* juxta Caræ opp.

opp. Etruriæ. Cluv. Ital. lib. 2. c. 2. 9 Nobilissimæ aquæ Bajanae. * Al. vocat. 10 Marmor viride ex Taygeto monte Laconia. *Catachresis metalli pro lapide.* 11 Marmor Sina-dicum e Phrygia purpurei coloris certat marmoti Némadico e Lybia flavo. 12 E terra, e lapidicina vel propter moles marmorum majores. 13 Onychium marmor (de quo Plin. lib. 36. c. 7.) aslu sicco anhelat, fudat tamen. 14 Marmor maculis distinctum instar serpentis. ab *aspis.* 15 Sudare sicca cella, frigida lavare, &c. ut seq. vide Mercurial. cap. 10. lib. 1. & Plin. Epist. 17. lib. 2. & lib. 6. Epist. 5. 16 Frigida, gelida. 17 Epigr. 21. lib. 5. num. 11. 18 Aqua, quæ olim Aufeja, ab Anco Martio rege, postea a Q Martio prætor in urbem invec-ta & instaurata. 19 Marmor candidissimum ex Lygdio in Tauro monte. 20 Vide Epigr. 78. lib. 5. num. 2. 21 Supra num. 2.

Ad Castricum. XLIII.

DUm tibi 1 felices indulgent, Castrice, Bajæ:
2 Canaque sulphureis nympha natatur aquis:
Me 3 Nomentani 4 confirmant otia ruris,
Et 5 casta jugeribus non onerosa suis,
6 Hic mihi Bajani Soles, mollisque Lucrinus;
Hic 7 vestrae mihi sunt, Castrice, * divitiæ.
Quondam 8 laudatas quocunque libebat ad undas
Currere, nec longas pertinuisse vias.
9 Nunc urbi vicina juvant, 10 facilesque recessus,
Et satis est, pigro si licet esse mihi.

1 Nobiles aquis, antonæ, salubres. 2 Quia sulphurea, vel ob reverentiam numinis aquarum. 3 Secessus in Nomentanam villam meam, de qua Epigr. 38. lib. 2. 4 A morbo recreant. 5 Villa non ultra modum & rationem agri exædificata. 6 Non ultra Nomentanum agrum quæpo balnea & delicias (* legerim itaque *delicia* pro *divitiis* in seq. versu) quas olim Bajis & in lacu Lucrino quærere solebam. 7 Al. *nostræ.* 8 Bajas Lucrinum lacum, Tiburtinam, Martiam, &c. Epigr. 60. lib. 4. 9 Me ætate provec-tiorem, invalidum, & pigrum juvant vicina. 10 Suburbani, & quasi ad manum.

In

In Calliodorum. XLIV.

Festive credis te, Calliodore, jocari;
Et solum multo permaduisse i sale.
Omnibus adrides, diſteria dicis in omnes:
2 Sic te convivam posse placere putas.
3 At si ego non belle, sed vere dixero quiddam:
Nemo propinabit, Calliodore, tibi.

1 Leporum, jocorum. 2 Et diſterii instructus tanquam facetus scurra mentas alienas petis. 3 At si ego non false sed vere dixero te esse impurius *φοιμνίζοντα*, nemo te ad poculum suum invitabit. vide Epigr. 15. lib. 2.

In Lygdum & Lectoriam. XLV.

LUxistis, satis est: lascivi nubite cunni,
2 Permissa est vobis non nisi casta Venus.
Hec est casta Venus? nubis 3 Lectoria 4 Lygdos:
5 Turpior uxor erit, quam modo mœcha fuit.

1 Concubine, & mœcha. 2 Verba hec edicti legis *Julie* supra Epigr. 7. num. 1. 3 Mœcha. 4 Concubino. Epigr. 39. supra num. 7. 5 Nubendo enim fateris tuum cum catamito adulterium. vide Epigr. 22. supra.

Ad Catianum. XLVI.

VApulat assiduo Veneti quadriga flagello,
Nec currit: magnam rem, Catiane, facit.

Ex quatuor aurigarum factionibus Veneta Domitiano erat invisita. Aurigæ itaque Venetæ factionis insultat Poëta, ironice collaudans eum, quod assiduo conamine moliretur, nec tamen metam contingeret victor. Lucillius lib. 2. Antholog. cap. 23. pigrum cujusdam equum comparat Durateo illi Trojano.

Ad * Janthida nympham. XLVII.

Nympha, * mei Siellæ que fonte 2 domestica puro
Laberis, & 3 domini 4 gemmea testa subis:

N

5 Sive

5 *Sive Numa conjux* 6 *Trivia te misit ab antro;*
Sive Camænarum de grege nona venis:
Exsolvit votis hac se 7 tibi virgine porca
Marcus, 8 furtivam quod bibit ager aquam.
Tu contenta nico jam crimine, 9 gaudia fontis
Da secura tui: sit mihi sana sitis.

* Ita nymphæ aquæ vocat ab uxore Stellæ. Epigr. 21. supra num. 1. & 2. 1 Numen fontis, Lympha, aqua. * Al. meo. 2 Intra parietes. 3 Stellæ. 4 E vario marmore nientia ac si gemmea forent. 5 Sive e specu Nymphæ Egeriæ conjugis Nume in valle Dianæ Aricinæ, sive ex fonte Musarum, quibus amica Egrægia, vel (ut quidam volunt) una e Musis. Ovid. 3. Fast. 6 Alii leg. *Trivia te misit ab Anna*, & intelligunt Dianam Aricæ cultam. vide Epigr. 64. lib. 4. num. 11. de Trivia vide Epigr. 65. lib. 9. Jan. Rutgersius Legi vult *Tyria te misit ab Anna*, quæ Didonis Tyriæ soror. 7 Nymphæ quàm clam hauserat, furti piaculum porcæ immolat Martialis, ut hædum Blandusæ fonti Horatius, ode 13. lib. 3. 8 Cur furtivam maluit quam ab amico donatam? an ex superflitione? an quia dulcior aqua furtiva? 9 Usus aquæ furtivæ non insalubrem.

In Pomponium. XLVIII.

Quod tam grande 1 sopbos clamat tibi 2 turba togata?

Non tu, Pomponi: 3 cæna diserta tua est.

1 Ep. 4. lib. 1. 2 Laudi cænæ & σοφοκλήεις qui in recitationibus solent ἐπισημήασθαι ὄρεδως, Σοφῶς, &c. Theophrast. Charact. περὶ κολακείας. 3 Suffragia hæc & acclamationes a blandientibus & cæna vel trita veste corruptis exagitat Horat. sub finem epistolæ ad Pisones. & Pers. Sat. 1. vers. 54. & Plinius, quem vide de hujus rei origine, modo, fœditate, Epist. 14. lib. 1.

De se Priapus. XLIX.

Non sum de fragili dolatus ulmo,
 Nec quæ stat rigida supina 2 vena,

D

De ligno mihi quolibet columna est,
Sed 3 viva generata de cupressu:
Quæ nec sæcula centies peragita,
Nec longa cariem timet senectæ.
Hunc, tu quisquis es, o 4 malus, timeto:
Nam si vel minimos manu rapaci
Hoc de palmitē laferis racemos;
5 Nascetur, licet hoc velis negare,
Inferta tibi ficus a cupressu.

1 Ex persona Priapi hortorum custodis. Epigr. 36. lib. 1. n. 8. & lib. 3. Ep. 57. & Ep. 16. supra. 2 Σάδν. 3 Vitalitatis cupressi rationem addit duobus vers. seq. vide Epigr. 73. infra num. 3. 4 Fur. 5 Tibi scolo inferetur vena mea cupressæ. Epigr. 16. supra.

De Thelesino. L.

Cum coleret 1 puros pauper Thelesinus 2 amicos,
 Errabat gelida sordidus in togula,
 Obscænos postquam cepit 3 curare cinædos,
 Argentum, mensas, prædia solus emit.
 Vis fieri dives Bithynice? 4 conscius esto.
 Nil tibi, vel minimum, basia pura dabunt.

1 Castos, probos, pudicos, quarum basia pura. 2 Grat. amores. 3 Colere, δεῖνασθαι. Grat. servare. id est, observare. 4 Scelerum alienorum & impuritatis. Juven. Sat. 3. vers. 49. Quis nunc diligeat, nisi conscius, &c.

§ Ad Luperum. LI.

Quod convivaris sine me tam sæpe, Luperce,
 Inveni, noccam qua ratione tibi.
 Irascar licet usque voces, mittasque, rogesque,
 Quid facies? inquis, quid faciam? 1 veniam.

1 Expectat ex præcedentibus Luperus dicturum Positam se vocatum non venturum, respondet autem ἀπεροδοκῆτας se venturum, quod male urat avarum convivatorem.

N 2

§ Epi-

§ Epitaphium Pantagathi. LII.

Hoc jacet in tumulo raptus puerilibus annis
 Pantagathus, 1 domini 2 cura, 2 dolorque sui,
 3 Vix tangente vagos ferro refecare capillos
 Doctus, & hirsutus excoluisse genas.
 Sis licet inde sibi Tellus placata, levisque;
 Artificis levior non potes esse manu.

1 Forte ipsius Martialis. 2 Amor & deliciae dum viveret, dolor ex morte. 3 Propter facilem & levem in tondendo radendoque manum, tu sis illi levis o terra. vide Epigr. 35. lib. 5. num. 6. Alii leg. *Sis licet, ut debes, tellus, &c.*

De Andragora. LIII.

Locus nobiscum est, hilaris cœnavit; & idem
 Inventus mane est mortuus Andragoras.
 Tam subitæ mortis causam, Faustine, requiris?
 1 In somnis medicum viderat Hermocratem.

1 Perniciosum me hercule medicum! ejus imago vel per somnium visa faceret ad mortem. Quid ipse fecisset arte sua inerti? habes ejusdem ingenii Epigram. Græc. lib. 2. cap. 21. *Ἐμμοῦν τὸ ἰατρὸν, &c.* Lucillii, & Nicarchi *Οὐτ' ἐκλυοει. &c.*

De Sextiliano. LIV.

Tantos, & tantas si dicere Sextilianum,
 Aule, vetes; junget vix tria verba miser.
 Quid sibi vult? inquis. dicam, quid suspicer esse:
 1 Tantos, & tantas Sextilianus amat.

1 Prægrandes draucos, eorumque caudas.

§ In Coracinum. LV.

Quod semper 1 castique, cinnamome,
 Et 2 nido niger 3 alitis superbæ
 Fragaras 4 plumbea Nicerotiana,

*Rides nos, Coracine, nil olentes:
 5 Malo, quam bene olere, nil olere.*

1 Synecdoch. pro quovis aromate de castia, vide quæ adnotarim ad v. 36. Sat. 6. Persii. 2 Unctus thure quod æque ac cinnamomum & castiam in nidum congerit Phœnix, atque inde discutitur. Plin. lib. 10. cap. 12. & lib. 12. cap. 19. refert, negatque. 3 Phœnicis, Epigr. 7. lib. 5. num. 1. 4 Unguentum a Nicerote (Epigr. 38. lib. 10. & Epigr. 66. lib. 12.) aromapola confecta, & in vasis plumbeis cocta in umbra ut docet Plin. lib. 13. cap. 2. alii referunt ad sagittas plumbeas, quibus cinnamomum ex Phœnicis nido decussum tradit Aristot. lib. 6. de Nat. Animalium, c. 13. Papin. 2. Sylv. Phariæque exempta volucris Cinnama. 5 Vide Epigr. 12. lib. 2.

In Charidemum. LVI.

Quod tibi crura rigent setis, & pectora villis;
 Verba putas famæ te, Charideme, dare.
 2 Extirpa, mihi crede, pilos de corpore toto,
 Teque pilare tuas testificare nates.
 Quæ ratio est? inquis. scis multos 3 dicere multa.
 4 Fac pedicari te, Charideme, putent.

1 Crura & pectus hispida setosaeque præ te ferendo putas te contra iturum & decepturum famam, quæ de tua mollicitie increbuit. 2 Epigr. 29. lib. 2. nam. 6. 3 Loqui varia de tua turpitudine. 4 Hanc quasi levioris criminis suspensionem opone illi graviori, quod te suspicantur *φονικίζειν*.

In Phæbum. LVII.

Mentiris fidos unguento, Phæbe, capillos,
 Et tegitur pictis sordida calva comis.
 Tonforem capiti non est adhibere necessum:
 Radere te melius 2 spongia, Phæbe, potest.

1 Calvitium dissimulare vis unguento perfusus, quod fila capillorum imitetur. vide Turneb. Adverf. lib. 25. c. 27. & Epigr. 74. infra. 2 Quæ pictos crines abstergat.

§ Ad Aulum Pudentem. LVIII.

- 1 **C**ernere Parrhasios dum te iuvat, Aule, Triones
 Comminus & * Scythici sidera pigra poli;
 2 *quam pene tibi Stygias ego raptus ad undas
 Elysæ vidi nubila fusca plage?*
 3 *Quamvis lassæ tuos querebant lumina vultus,
 Atque erat in gelido plurimus ore Pudens.*
 4 *Si mihi lanificæ ducunt non pulla sorores
 Stamina, & nec surdos vox habet ista deos:
 Sospite me suspes Latias reveheris 6 ad urbes,
 Et 7 referes pili præmia clarus eques:*

1 Dum tu centurionis stipendia mereris apud Getas in
 Sarmatia quæ ad Septentrionem de Parrhasius iuris vide quæ
 ad Epigr. 11. lib. 4. num. 3. & Epigr. 25. supra num. 2. * Al.
 Getici sidera pigrapoli. 2 Quam pene mortuus sum. sic Ho-
 rat. Ode 3. lib. 1. *Quam pene furvæ regna Proserpine*, &c.
 3 Oculi mei quasi in morte graves & natantes desiderabant
 tuum conspectum. 4 Si parvæ vitam mihi diuturniorem in-
 dufferiat. vide notam ad Epigr. 73. lib. 4. 5 Audientes. 6
 MS. noster ad oras. 7 Redibis primipili ceu primi centurio-
 nis honore & ornamentis equestribus ornatus.

In Baccaram. LIX.

- E**T dolet, & queritur, 1 sibi non contingere frigus
 Propter sexcentas Baccaræ gausapinas:
 Optat & 2 obscuras lucas, ventosque, nivesque:
 Odit & bibernos, si tepuere, dies.
 3 *Quid fecere mali nostræ tibi, 4 sava, lacernæ,
 Tollere de scapulis quas levis aura potest?*
*Quanto 6 simplicius, quanto est 6 humanius istud:
 Mense vel Augusto sumere gausapinas?*

1 Et detur illi occasio ferendi ostentandique gausapinas pe-
 nulas crebras & villosas, manteles. vide Epigr. 16. lib. 2. Zo-
 lum pari morbo laborantem, propter stragula. 2 Ut cælum
 sit nubilum, &c. 3 Sic Epigr. 19. lib. 1. *Quid tantum fecere
 boni*, &c. 4 Al. seve. ut Baccara sit nomen viri. 5 Leves
 nimium

nimum & tenues. 6 *Simplicius*, ostentationis tuæ morbum
 confessâ gausapinas, vel per summum ætatis ardorem gestan-
 do; *humanius*, non inprecata frigus nobis, quibus tenues ac
 tuitæ lacernæ.

§ De Pompillo. LX.

- R**em faciâ Pompillus habet, Faustine, legetur
 Et nomen toto sparget in orbe suum
 2 Si 3 leve flavorum valeat genus * Usiporum,
 Quisquis & Ausonium non amat imperium.
 4 Ingeniosa tamen Pompilli scripti feruntur;
 5 Sed fama non est hoc, mihi crede, satis.
 Quam multi 6 tineas pascunt blattasque diserti?
 Et redimunt soli 7 carmina docta coci!
 Nescio quid plus est, 8 quod donat secula chartis:
 Victurus 9 Genium debet habere liber.

1 Famam & nominis, quam desideravit, celebratam: ea-
 dem phrasis. Epigr. 28. lib. 1. & Ep. 26. lib. 2. 2 Sic valeant
 Usipii. * Germaniæ pop. & quicunque nominis Romani hos-
 tes sunt, ut vivant Pompilli scripta. id est, Utinam sic pee-
 eant hostes Pop. Rom. ut peribunt Pompilli chartæ. Et hoc
 respondet Poëta priori disticho e persona vulgi. 3 Quod a
 Romanis defecissent. Tacit. in vita Agricolæ. 4 *Instat vul-
 gus*. 5 *Resp. Poëta*. 6 Scribunt, quæ, nemine legente, ti-
 neis ac blattis relinquuntur escæ. Epigr. 1. lib. 13. 7 Quæ ro-
 gæ sunt cordyllis & piperis cuculli. Epigr. 2. lib. 3. num. 3. &
 Epigr. 87. lib. 4. num. 6. 8 *Æternitatem*: non ingenium coactum,
 quod vim & ingenuam facultatem: non ingenium coactum,
 quod male respondet. Vel felicitatem quandam & quasi ge-
 nii favorem, cuius patrocinio libris æque opus est ac viris,
 urbibus, &c. Henric. Steph. Schediasm. lib. 1. c. 19. genium
 famæ. ut Epigr. 11. lib. 7.

In Invidum. LXI.

- L**Audat, amat, cantat nostros 1 mea Roma libellos:
 Meque finas omnes, me manus omnis habet.
 Ecce rubet quidam, pallet, stupet, 2 oscitat, odit.
 3 Hoc volo: nunc nobis carmina nostra placent.

1 Mihi favens & amica. 2 Fastidit. vide Epigr. 6. lib. 2. num. 3. 3 Ut invidis displiceant mea carmina, namque hoc felicitatis argumentum.

Ad Oppianum. LXII.

A Misi pater unicum Silanus:

1 Cessas mittere munera Oppiane?

Hen crudele nefas, matæque 2 Parca!

3 Cujus vulturis hoc erit cadaver?

1 An cessas captare hanc prædam, O heredipeta? 2 Quæ unicum Silani filium fustulisti. 3 Cui heredipetæ contingeret hæc præda? Qui, ut heres scribatur, consolatur aut affidet: vultur est, cadaver expectat. Senec. Epist. 95. vide Pierii Hieroglyph. lib. 18. de Vulture.

§ Ad Marianum. LXIII.

Scis te 1 captari: scis hunc, qui capiat avarum:

Et scis qui captat, 2 quid, Mariane, velit:

Tu tamen hinc tabulis hæredem, stulte, supremis

Scribis, & 3 esse tuo vis, furiose, loco,

4 Munera magna quidem misit, sed misit in hamo:

Et piscatorem piscis amare potest?

Hicne deslebit vero tua fata dolore;

Si cupis, ut ploret: 5 des, Mariane, nihil.

1 Muneribus & officiis allici & oppugnari ab isto, u scribatur heres. 2 Mortem tuam quo citius fruatur bonis tuis. Epigr. 27. lib. 8. 3 In locum; jus, & bona tua succedere. 4 Epigr. 56. lib. 4. num. 1. & Epigr. 18. lib. 5. num. 9. 5 Deceptam tibi spem plorabit veris lacrymis. Heredis autem fletus risus est.

§ In detractorem. LXIV.

Cum sis nec 2 rigida Fabiorum 2 gente creatus,

Nec qualem 3 Curio, dum prandia portat aranti

Hirsuta peperit rubicunda sub ilice conjux;

Sed patris 4 ad speculum tonsi, matrisque 5 togatæ
Filius,

Filius, & 6 sponsam possit te sponsa vocare:

Emendare meos, quos novit fama, libellos,

Et tibi permittis 7 felices carpere nugas:

Has, inquam, nugas, quibus aurem advertere totam

Non aspernantur proceres urbisque, forique:

Quas & perpetui dignantur scrinia 8 Sili,

Et repetit toties facundo 9 Regulus ore;

10 Quique videt propius magni certamina Circi

Laudat Aventinæ vicinus Sura Dianæ:

Ipsæ etiam tanto dominus sub pondere rerum

Non dedignatur bis terque revolvere Caesar.

11 Sed tibi plus mentis, 12 tibi cor limante Minerva

Acrius, & 13 tenues finxerunt pectus Athenæ.

14 Ne valeam, si non multo sapit altius istud,

Quod cum panticibus laxis, & cum pede grandi,

Et 15 rubro pulmone vetus, nasisque timendum,

Omnia crudelis lanius per compita portat.

Audes praterea, 16 quos nullus noverit, in me

Scribere versiculos, 16 miseris & perdere cbaras:

17 At si quid nostræ tibi bilis inusserit ardor,

Vivet, & hærebit totoque legetur in orbe:

18 Stigmata nec vafra delebit 19 Cinnamus arte.

Sed misere te tui, 20 rabido nec perditus ore

Fumantem nasum vivi tentaveris urfi.

Sit placidus licet, & lambat digitosque, manusque:

Si dolor, & bilis, si justa coegerit ira,

Ursus erit, vacua dentes in pelle fatiges,

* Et tacitus quæras, quam possis rodere carnem.

1 Tu, quem neque majores ornant neque propriæ virtutes: auden, tu o vilissime tibi critica virga mea carpere carmina, eaque a laudatis laudata? 2 Studiis belli asperissima, 3 M. Curio Dentato, agriculturæ studiis non minus quam victoriis & triumphis apud autores celebri. 4 Mollis, effeminati, pathici. qualis erat Otho, cui speculum civilis sarcina belli. Juvenal. Sat. 2. v. 200. Vide Senec. de Brevit. vitæ cap.

12. 5 Famose adulteræ. adulterii enim convictæ cogebantur toga indutæ in publicum procedere. 6 Usque adeo efforminatus es & mollis. 7 Doctorem calculo & præconio nobilitat atque victura carmina. 8 Sili Italici poetæ. vide Epigr. 14. lib. 4. num. 1. & Ep. 62. lib. 7. 9 Ad quem sæpe supra. vide Epigr. 13. & Epigr. 112. lib. 1. &c. 10 Quæ carmina laudet Clariss. orator Palfurius Sura, qui habitat in Aventino monte ubi Diana colitur, unde despiciere potest in Circum max. subjectum. 11 Ironice, tu tamen tibi arrogas plus iudicii, &c. 12 Et tibi artium atque Athenarum (quæ sapientiæ magistræ perhibetur) præses Minerva polivit ingenium & exactit iudicium. Iron. 13 Subtiles, acutæ. 14 Dispercam, si non cor pecudis jam putridum, quod cum intestinis, pedibus, jecore & pulmone lanius circumfert per compita venale, plus sapiat quam tuum. 15 Jam corrupto pulmone putre & foetens. 16 Carmina quæ nemo legat. Epigr. 9. lib. 3. 17 At si ego in te scripsero carmen. 18 Inusitam tibi ex meis epigrammatis infamiam Metaph. a punctis corpori inusis, quæ lepide Patronius epigrammata dixit. 19 Tonfor. lib. 7. Ep. 63. 20 Noli latratu tuo ad itam irritare me quem comperies ursum vivum & in iras pronum, ubi dabitur occasio. quin potius o timide ac imbecillis catule pellem urfi sceno fartam mordicus laceasis, unde tibi nihil impendet periculi? me vivum senties. cave canis, & quare aliam carnem quam tacitus rodas. vide Epigr. 64. lib. 5. & Horat. Epod. 6. * MS. Bodl. *Et tacitam queras.*

Ad Tuccam. LXV.

* **H**exametris epigramma facis, scio dicere Tuccam:
1 Tucca solet fieri; denique, Tucca, licet.

Sed tamen hoc longum est, solet hoc quoque Tucca,
licetque:

Si breviora probas, disticha sola legas.

2 Conveniat nobis: ut fas, epigrammata longa
Sit transire tibi; scribere, Tucca, mihi.

* Propter superius forte epigramma. 1 Respondet Poëta.
2 Ex pacto inter nos ita dispersimus munia, ut mihi liceat longa Epigram. scribere, tibi transire.

De

De præcone puellam vendente. LXVL

Famæ non nimium bonæ puellam,
1 Quales in mediâ sedent suburra,
Vendebat modo præco Gellianus.
2 Parvo cum pretio diu liceret.
3 Dum puram cupit approbare cunctis:
Attraxit prope se manu negantem:
Et bis terque quaterque basiauit.
Quid profecerit osculo, requiris?
Sexcentos modo qui dabat negavit.

1 Epigr. 35. lib. 1. num. 5. & Ep. 17. lib. 2. num. 2. lupæ scilicet. 2 *When a small price was bidden for her.* 3 Dum facilem sed negantis arte instructam puellam pro pudica & pura approbare cupit, eoque vendibiliorem facere, reluctantem illam & negantem sæpius basiauit, quod ubi fecisset præco oris non magis puri quam Sabidius, Epigr. 33. lib. 1. & Epigr. 17. lib. 3. vel Bosthumus, Epigr. 10. lib. 2. adeo impuram reddidit quam puram approbare voluit; ut qui modo sexcentos sicitus est, jam se daturum neget.

Ad Pannicum de Gellia uxore. LXVII.

Cur tantum eunuchos babeat tua Gellia, quæris
Pannice? vult futui Gellia, non parere.

Vide supra Ep. 39. n. 13. & Juv. Sat. 6. v. 367.

De morte Eutychi pueri. LXVIII.

Flete 1 nefas vestrum, sed 2 toto flete Lucrino
3 Najades, & luctus sentiat ipse Thetis.
Inter Bajanas raptus puer occidit undas
Eutyebus, ille tuum, Castrice, dulce 4 latus.
Hic tibi curarum socius, blandumque levamen,
Hic amor, hic nostri vatis 5 Alexis erat.
Numquid te vitreis nudum lasciva sub undis
Vidit; 6 & Alcide nympha revisit Hylam?

N 6

An

An 7 dea fœmineum jam negligit Hermaphroditum,
8 Amplexu teneri 8 sollicitata 9 viri?
Quidquid id est, subite quæcunque est caussa rapinæ:
10 Sic precor & tellus mitis, & unda tibi.

1 Quod sit hoc nefas, docebit tertius versus. 2 Emissio quasi per lacrymas toto lacu Lucrino & in mare profluente ut Itheis in mari luctum sentiat. 3 Nymphae aquarum. 4 Latero, qui lateri tuo semper hærebat, qui latus tuum usque tegebat. sic Epigr. 46. lib. 2. num. 10. vide Jani Guilielmi Verisimil. lib. 3. c. 17. 5 Puer Castrico in deliciis, ut Virgilio Alexis, vel alter Alexis. 6 Et rapuit te Hyla pulchriorem, restituitque Herculi Hylam. vide Epigr. 49. lib. 5. num. 4. 7 Nympha Salmacis. Ovid. Metamorph. 4. 8 Allecta. 9 Eutychi. 10 Epigram. 35. lib. 5. num. 11.

De Bassa. LXIX.

Non miror, quod potat aquam tua Bassa, Catulle,
Miror, quod Bassi filia potat aquam.

Non miror Bassam fumere aquam qua parte opus est (Ep. 50. lib. 2.) cum norim eam tuam esse cui ore morigeratur: Sed miror eam in tantum degenerasse a patre Basso. utrum auctus ille fuerit & filia tam dedecorosa indignus, an temulentus & meracius ebrius?

§ Ad Martianum. LXX.

1 Sexagesima, Martiane, messis
Acta est, & puto, jam secunda Cotta,
Nec se tedia lætuli calentis
Expertum meminit die vel uno.
2 Ostendit d'gitum, sed impudicum,
* Alconti, * Dasioque, * Symmachoque.
At nostri bene computentur anni,
3 Et quantum tetrica trahere febres,
Aut languor gravis, aut mali dolores,
A vita meliore separentur:
Infantes sumus, & senes videmur,

Ætatem

Ætatem Priamique Nestorisque
Longam quin putat esse, Martiane,
Multum decipiturque, salutarque.
4 Non est vivere, sed valere, vita.

1 LXII. annos natus est Cotta, neque unquam læso cum affixit unius dieculæ febris ardens. 2 Per contemptum & derisionem ostendit medicis medium unguem, infamem & impudicum digitum vide Epigr. 93. lib. 1. num. 2. & Epigr. 28. lib. 2. num. 1. * Medico. 3 Et a melioris vitæ statu subducatur quantum temporis sit impensum animi vel corporis morbis facile apparebit nos diu fuisse, parum vixisse. 4 Imo, Valere est philosophari, inquit Seneca, Sine hoc ager est animus, Et. Epist. 15.

De Telethusa. LXXI.

E Vere lascivos ad 1 Bætica crustinata gestus,
Et Gaditanis ludere docta 2 modis;
3 Tendere quæ tremulum 4 Pelian, 5 Hecubaque
maritum

Posses 6 ad Heclores sollicitare rogos:
Urit, & excruciat dominum Telethusa priorem.
7 Vendidit ancillam nunc redimit dominam,

1 Kεῦατα, tympanorum & cymbalorum pulsus cum digitorum crepitu, cujusmodi saltatione Hispanis in usu esse docet I. C. Scal. c. 18. lib. 1. Poëticum & hodie videmus. 2 Quos tres enumerat ibid. Scal. Chironemiam, Halma, Lactisma. vide Epigr. 42. lib. 1. & Epigr. 79. lib. 5. num. 18. idemque expressum a Juvenale Sat. 11. v. 165. 3 Quibus ad libidinem inendi jam si gidas ævo Laomedontides & Nestoris bernia possit. Juvenal. Satyr. 6. v. 326. 4 Patrem Jasonis longævum. 5 Priamum. 6 Vel in medio mœrore, in funere Heclores. Alii tamen præferunt, Toros. 7 Postquam desiderio ejus excruciat, quam ancillam venderat, redimit ut illi serviat.

De Cilice fure. LXXII.

Fur nota nimium rapacitatis
Compile Cilix volebat hortum:

N 7

Ingenti

*Ingenti sed erat, Fabulle, in horto
Præter marmoreum nihil Priapum.
Dum non vult vacua manu redire;
Ipsam surripuit Cilix Priapum.*

Egregium sane custodem, de quo exclamare libet; *sed quid custodiet ipsum Custodem?* ut Juvenal. Sat. 6. v. 348. de coenarum custodibus. Statuis autem aureis & argenteis addebantur custodes; lignæ & lapideæ incusoditæ erant. Lepide itaque cum Apollinis statua, quam surrepturus erat, jocatur Entychidas Anthol. lib. 2. c. 25.

De Priapo. LXXIII.

1 *Non rudis indocta fecit me falce colonus:*
2 *Dispensatoris nobile cernis opus.*
Nam 3 Ceretani cultor notissimus agri
Hos Hilarus colles & juga leta tenet.
Adspice, 4 quam certo video non ligneus ore,
5 *Nec devota focis inguinis arma geram;*
Sed mihi perpetua nunquam moritura cupresso
6 *Phidiaca rigeat mentula digna manu.*
Vicini, moneo, 7 sanctum celebrate Priapum,
Et bis septenis parcite juberibus.

1 De Priapo, Epigr. 26. lib. 1. num. 8. & Ep. 57. lib. 3. & supra Ep. 49. **2** Artificiæ, qui custodem effinxit? an fuit hic Hilarus dispensator & cultor agri Ceretani? **3** Ceretum, Umbriæ opp. **4** Quam ad vivum effusus vultus non videatur esse e ligno. **5** Non urenda pro ligno arido & putri, namque e cupresso illis vitalitas. Epigr. 49. supra num. 3. **6** Astabre facta tanquam manu Phidiae. Epigram. 35. lib. 3. & Epigr. 13. supra num. 1. **7** Vide Epigr. 67. lib. 3. num. 5.

Ad Esculanum. LXXIV.

1 *MEd'o recumbit imus ille qui lecto,*
Calvam 2 trifidem semitactus unguento,
3 *Fodisque tonsis ora laxa lentiscis;*
4 *Mentitur, Esculane; non habes dentes.*

1 De

1 De more & ordine Rom. discumbendi in lectis ad mensam. vide Lips. 3. Antiq. lect. Ciacon. de triclinio & Stuck. convival. 2. **2** Sulcis unguento ductis & pictis in calva tripili seu trifili, tres sc. vel paucos admodum habenti capillos, Semitactus autem, *ἡμίχτιστος* tangere quippe oleo, est ungeret. Jos. Scal. & P. Scriv. vide & Epigr. 57. supra. **3** Qui videtur dentes plurgare lentisco, de quo Epigr. 22. lib. 14. **4** Simulat, ne appareat edentulus. Janus Gruterus dicit legi in Palatino: *Calvam similem*. unde Jan. Rutgersius legendum putat, *Calvam Silem*.

In Ponticam. LXXV.

Cum mittis turdumve mihi, **1** *quadramve placentæ,*
Sive femur leporis, sive quid bis simile;
2 *Bucellas misisse tuas te, Pontia, dicis.*
Has ego 3 nec mittam. Pontia, sed nec edam.
1 Epigr. 6. lib. 3. num. 1. **2** *Morsels.* **3** Nec amicis mittam, multo minus ipse edam, ut qui sciam tua veneficia. Epigr. 34. lib. 2.

Epitaphium Fusci. LXXVI.

Ille **1** *sacri lateris custos, 2 Martisque togati,*
3 *Credita cui summi castra fuere ducis:*
Hic situs est 4 Fuscus, 5 licet hoc, fortuna, sateri:
Non timet hostiles jam lapis iste minas.
6 *Grande jugum domita Dacus cervice recepit,*
Et famulum victrix possidet umbra nemus.

1 Imp. Domitiani præfectus prætorii. **2** Prætorianæ cohortis, quæ in urbe seu ad muros urbis erat, præfectus. *Vel*, legatus Domitiani, qui ipse in urbe propter auspicia & imperia residens bella gerit per duces. **3** Cui Domitian. commiserat belli Dacici summam. Suet. Dom. c. 6. Tacit. 2. & 3. lib. hist. **4** In Dacia bello oppressus interiit. Eutrop. lib. 7. Juvenal. Sat. 4. v. 11. **5** Et ipse victus ceciderit, jam tamen securus est tumulus ejus. Dacis postea victis a Juliano. **6** Victi jam Daci retulerunt inferias umbræ Fusci, cui quasi victici sacratum tumulus cum agello & luco in ipsa Dacia reducta in deditionem, vide Epigr. 15. & 117. lib. 1.

In

In Afrum. LXXVII.

CUm sis tam pauper, quam nec miserabilis 1 Irus:
 Tam juvenis, quam nec 2 Parthenopæus erat;
 Tam fortis, quam nec, cum vinceret, 3 Artemidorus;
 4 Quid te Cappadocum sex onus esse juvat?
 Rideris, multoque magis 5 traduceris, Afer,
 Quam nudus medio si spatium foro.
 6 Non aliter monstratur Atlas cum compare ginno,
 Quæque vehit similem 7 bellua nigra Libyn.
 8 Invidiosa tibi quam sis lætica, requiris?
 Non debes ferri mortuus hexaphoro.

1 Arnæus mendicus, Homer. Odys. 7. 2 Pulcherrimus juvenis, unus e septem ducibus ad Thebas profectis, Æchylus in *Ἰστυ ἐπὶ Ὀΐσας*, & Papin. 4 Theb. 3 Artemid. Trallianus pancratiasta nobilis, sub Imp. & Galba Vitellio. vide quæ Scriver. e Pausaniz Eliac. posteriore. 4 Cur tu perinde ac dives esses senex vel ager gestaris hexaphoro, læticam subeuntibus sex servis e Cappadocia, gente ad servitutem nata? 5 Vide quæ ad Epigr. 4. lib. spectac. num. 1. 6 Pro hac lectione ex variis bonis libris pugnat Aug. Politianus. cap. 23. hoc sensu. Si quando Atlas nanus (Juven. Satyr. 8. v. 31.) mulo pumilo & compare utatur, vulgo rideatur, ut & Maurus ubi concolorem sibi elephantum consendit: sic Afer merito rideatur qui pauper, juvenis & fortis ab aliis, juvenibus suæ prope conditionis gestatur. Ex intima quidem Poëtæ mente. Quando tamen (vel ipso fatente) in MSS. venerandæ vetustatis prope omnibus legatur *gibbo*, primatem palmiaremque conciliandi restituendique hujus, inter alia plurima, loci gloriam retulit sagacissimus P. Scriverius, qui in Animadversionibus suis reponit *ginno* hoc est parvo mulo, quod ex interlineari glossa vel margine in textum irrepsisse videtur. vide Epigr. 197. lib. 14. 7 Elephas. 8 Vel mortuo tibi invideretur hexaphorum, nedum vivo, tam pauperi cui efferendo magis conveniret sandapila. vide Epigr. 81. lib. 2.

Ad

Ad Aulum, de lusco. LXXVIII.

POtor nobilis, Aule, lumine uno
 Luscius Phryx erat, alteroque lippus:
 Huic 1 Heras medicus, bibas caveto
 Vinum: si biberis, nihil videbis.
 Ridens Phryx, 2 oculo, valebis, inquit.
 Miseri sibi protinus deinceps,
 Sed crebros jubet. exitum requiris?
 Vinum Phryx, 3 oculus bibit venenum.

1 l. Grut. e Palat. cod. restituit, cum in vulg. sit, *Huic ait medicus*. 2 Ita Gallus quidam luscus excusso sibi in ludo gladiatorio punctum batuenti unico oculo exclamavit, *adieu mon oeil*, & *bonne nuit messieurs*, & Ep. Lucillii lib. II. Anthologiæ, amissurus oculum dixit, *γαῖς ἡγοῦ φῶς*. 3 Extinctus enim est bibendo oculus.

Ad Lupum. LXXIX.

TRistis es, & felix; sciat hoc fortuna caveto:
 1 Ingratum dicet te, Lupe, si scierit.

1 Nec usu, nec vultu, nec animo læto munera ejus agnoscentem. unde irata levis dea instat Scyriæ capræ rem tibi disturbabit.

Ad Cæsarem de rosas hibernis. LXXX.

UT nova dona tibi, Cæsar, Nilotica tellus
 Miserat hibernas 2 ambitiosa rosas:
 3 Navita derivit Pharios Memphiticus hortos,
 Urbis at intravit limina privia tuæ.
 Tantis veris honos, & odora gratia 4 Floræ,
 5 Tantaque Pastani gloria ruris erat.
 Si quacunque vagus, gressumque oculosque ferebat,
 6 Textilibus fertis 7 omne rubebat iter.
 At tu Romane jussus jam cedere brumæ
 8 Mitte tuas messes; accipe, Nile, rosas.

1 Ubi

1 Ubi tibi allatae sunt ex Aegypto rosae hibernae. 2 Ex hibernis rosis laudem captans. 3 Ipse nauta seu mercator Aegyptius visus est contemnere Aegyptios hortos pro nostris. in quibus magna rosarum hibernarum copiam invenit, lib. 13. Epigr. 127. 2 Dea florum. *Metonym.* 5 Tanta erat rosarum copia, quatum ferax bestius. Epigr. 38. lib. 5. num. 11. & lib. 12. Epigr. 31. Coronis fertis textis & rosis. vide quae ad De-nec. Agamem. v. 357. *Al. Sutilibus.* 7 Urbis vicus omnis, 8 Habe tibi rosas, mitte nobis frumentum.

In Charidemum. LXXXI.

1 **I** Ratus tanquam populo, Charideme, lavaris?
Inguina sic toto subluvis in folio.
2 Nec caput hic vellem, sic te, Charideme, lavare;
Et caput, ecce, lavas: inguina malo laves.

1 Tanquam volens eos polluere & conspurcare, qui post te in eodem folio loturi sunt. 2 Vide Epigr. 42. lib. 2. argumenti aequae puti.

§ Ad Rufum. LXXXII.

1 **Q**uidam me modo, Rufe, diligenter
Inspectum, velut emptor, aut lanista,
Cum vultu, digitoque subnotasset,
Tunc es, tunc, ait, ille Martialis,
Cujus 2 nequitias, jocosque novae
Aurem qui modo non habet 3 Batavam?
Subrissi modice: levique nuda
Me, quem dixerat esse, non negavi.
4 Cur ergo, inquit, habes malas lacernas?
Respondi: quia sum malus Poeta.
5 Hoc ne saepius accidat Poeta.
Mittas, Rufe, mihi bonas lacernas.

1 Tanquam empturus quis servum, aut gladiatorem. mancipia autem venalia empturi diligenter inspiciebant, deves-tiebant etiam & contrectabant. 2 Epigrammata lasciva & jocosae. 3 Lectionem hanc, loco motam, sed opt. MSS. aucto-ritate

ritate vindicatam, recipiant aut certe agnoscunt tres Batavi clarissima Martialis lumina, Had. Junius, I. Gruterus, Pet. Scriverius. & ferunt aliquanto clementius quam magnus ille Erasmus & Patriotae alii exponunt scilicet gratulari sibi Poeta, quod legatur ab omnibus Romae, praeterquam a Bata-vis; qui armis & duriori vitae assueti, corporis Augusti custo-des, non ita curabant jocos istos. Praetereunt quippe (jux-ta Venuisium Poetam) poemata Rhamnes, neque sapit Cen-turionum genti nequior iste sal. Nam quod in vulg. legitur *severam*, e glossa videtur huc transmigrasse. 4 Ego Poeta sum, & ut spero, non humillimi spiritus, &c. Quare ergo, inquis, tam male vestitus es? Propter hoc ipsum, amor ingenii neminem unquam divitem fecit. Petronius. 5 Ne saepius co-gar malum fateri Poetam.

Ad Caesarem Domitianum. LXXXIII.

1 **Q**uamvis sollicito fortuna parentis Etrusco;
Tantum, summe ducum, debet uterque tibi.
Nam tu missa tua revocasti 2 fulmina dextra:
3 Hos cuperem mores ignibus esse Jovis.
Si tua sit summo, Caesar, natura Tonanti,
Utiatur 4 toto fulmine rara manus.
Muneris hoc utrumque tui testatur Etruscus,
5 Esse quod & comiti contigit, & reduci.

1 Quantum Etruscus in exilium sed non extra Italiam mis-sus debet filio qui patrem in exilium accomitatus est, & cu-jus pietate & precibus Domitianus permotus eum revocavit: tantum & pater & filius tibi o Caesar. vide Papinii sylv. 3. & Epigr. 39. lib. 7. 2 Exilii decretum. 3 Ut sint revocabiles. 4 Tota vi emissio. Heraldus legit *sorito*. 5 Supra num. I.

De Philippo. LXXXIV.

1 **O** Claphoro 2 sanus portatur, Avite, Philippus;
Hunc tu 3 si sanum credis, Avite, furis.

1 Lethica ab osto servis gestata. 2 Corpore. 3 Animo. quod ipse non sani esse hominis, non sanus juret Orestes. Persi. Satyr. 3. ult. vers.

In mortem Rufi Camonii. LXXXV.

1 *Editus est sextus sine te mihi, Rufe Camoni,*
2 Nec te Lethorem sperat, amice, liber.

3 *Impia Cappadocum tellus, & 4 numine laevo*
Visa tibi, cineres reddit, & ossa patri.

Funde tuo lacrymas, orbata Bononia, Rufe:
Et resonet tota planctus in 5 Emilia.

Hec qualis pietas, heu quam brevis occidit aetas?

6 Viderat Alphei praeemia quinque modo.
Pectore tu memori nostros evolvere lusus;

Tu solitus 7 nostros, Rufe, tenere jocos.

Accipe cum fletu mæsti breve carmen amici,

8 Atque hac absentis thura fuisse puta.

1 Te in Cappadocia peregre, vel etiam satis fundo, sextum hunc edidi lib. Al. leg. *Editur en (en vel ben) sextus sine te mihi, Rufe Camoni*, cujus familiae meminit & lib. 9. Ep. 76. & 78. neque enim ferenda lectio vulg. *Camanis*. **2** Quia jam mortuum. **3** Propter ingenia sua mala & servilia. Vel propter mortem tuam a pestilente ejus aëris. **4** Averfante Dea, fidere non fausto. **5** Epigr. 4. lib. 3. num. 1. **6** Quinque lustra, vel Olympiadas, quinque Olympica certamina ad Alpheum amnem celebrata. vide quæ ad v. 840. Herc. Fu. Senec. **7** I. Gruterus, *toros*. **8** Vice thuris, quod ipse praefatus rogo injecissem, cape hoc carmen absentis. Epigram. 26. lib. 10. num. 8.

In bibentes aquam calidam. LXXXVI.

1 *Setim, 2 dominaque * nives, densique * trientes,*
Quando ego vos, medico non probibente, bibam?

3 *Stultus, & ingratus, nec tanto munere dignus,*
Qui mavult bares divitis esse Midae.

4 *Possideat Libycas messes, Hermumque, Tagumque,*
Et potet calidam, qui mihi laudat, aquam.

1 Vinum nobile e Setia Campaniae opp. **2** Nobiles, vel quæ temperant calorem vini, * Vide Ep. 65. lib. 5. **3** Demens est & fortunæ ingratus, qui ex voto Midae aurea siti mavult

mavult perire, quam delicata vina & nobilem decoctam bibere. **4** Medicus vel alius quispiam possideat quantum metit Africa, habeat aurifluos amnes dum aquam bibat calidam: mihi vel pauperi liceat vinum bibere, tanti mihi non sit opaci Omnis arena Tingi &c. ut caream nobili vino nivibus diluto. vide Epigr. *ἄριστον ἐπὶ πόσει ποτὶν τι*. lib. 2. Anthol. cap. 47. Scriv. ex scriptura in ora Ed. Junianæ prostante libet, quam & agnoscat I urnebus esse in suo MS. suspicatur legendum *libet*. id est, qui mihi invidet aquam frigidam.

Ad Cæsarem. LXXXVII.

D *tibi dent, & 1 tu Cæsar, quæcunque mereris:*
Di mihi dent, & tu, quæ volo, si merui.

1 Qui tibi potes dare, nec opus habes alio quam a Diis & teipso quicquam expectare, Epigr. 33. lib. 10.

Ad Cæcilianum. LXXXVIII.

M *ane salutavi 1 vero te nomine casu:*
Nec dixi Dominum, Cæciliane, meum.

2 *Quanti libertas constet mihi tanta, requiris?*
Centum quadrantes abstulit illa mihi.

1 Mero tuo nomine, nec appellavi te dominum seu patronum, ex more clientum salutantium. **2** Vis scire quantum mihi asseruerim in hanc libertatem ut domino carerem? multa certe & jaçtura sportulæ.

De Panareto potore. LXXXIX.

D *um peteret seram media jam nocte matellam*
1 Arguto 2 madidus pollice Panaretus:

3 *Spoletina data est, sed quam siccaverat ipse:*
Nec fuerat soli tanta lagenæ satis.

4 *Ille fide summa testæ suæ vinæ remensus,*
Reddidit anaphori pondera plena sui.

Miraris, quantum biberat, cepisse lagenam?
Desine mirari, Rufe: merum biberat.

1 Epigr. 81. lib. 3. & Epigr. 119. lib. 14. 2 Vino. 3 Fictili lagenæ, quam prius vino Spolerino plenam exficcarat, etiam si capaciores fuisset, exhausturus. 4 Convenit ratio accepti ac redditi, non auxit vinum adhibita ad diluendum aqua. quod vel ex ratione redditæ ad justam mensuram urinæ jocatur Poëta constare Panaretum bibisse merum.

De Gellia. XC.

Mœchum Sellia non habet, nisi unum.
Turpe est hoc magis; uxor est duorum.

Extenuabat culpam suam Gellia, quasi tolerabiliorem, quod non nisi unum haberet mœchum, ut Epigr. 92. lib. 3. Redarguit eam Poëta, æque turpe esse inquisitæ uxori unum habere mœchum, ac non nupte multos. esse quippe uxorem duorum, mariti scilicet legitimi & adulteri. Si enim juxta Senecam. 3 Benef. c. 16. adulterium unius vocatur matrimonium, & uxor certe erit adulteri quæ illi dedit.

In Zoilum. XCI.

Sancta ducis summi prohibet censura, vetatque
Mœchari. 2 gaude, Zoile, non futues.

1 Vide 2, 4, 6, & 7. Epigr. supra. 2 Zoilus enim erat felator, ut Epigr. 13. lib. 2. & Epigr. 81. lib. 3. num. 7.

In Ammianum. XCII.

Cælatus tibi cum sit, Ammiane,
Serpens in patera 1 Myronis arte;
2 Vaticana bibis: bibis venenum.

1 Sculptoris nobilis, Epigr. 39. lib. 4. num. 2. 2 Pulchre convenit serpenti expresso in poculo cum vino Vaticano, quod omnium pessimum est, & (ut dixit Epigr. 19. l. 1. n. 6.) lævum toxicum.

De Thaide. XCIII.

Tam male Thais olet, quam non fullonis avari
1 Testa vetus, media sed modo fracta via,

Non

Non 2 ab amore recens bircus, non 3 ora leonis,
Non 4 detracta cani Transiberia cutis.
5 Pullus abortivo nec cum putrescit in ovo,
Amphora corrupto me vitata 6 garo.
7 Virus ut hoc alio fallax permittit odore,
Deposita quoties balnea veste petit:
8 Psilotro viret, aut 9 accida latet oblita 10 creta:
Aut tegitur 11 pingui terque quaterque 11 faba.
Cum bene se 12 tutum per fraudes mille putavit:
Omnia cum fecit; 13 Thaida Thais olet.

1 Qua usnam (camelorum maxime teste Plin. lib. 28. c. 8.) ad purgandarum vestium usum exipiebant fullones. hæc autem dolia stabant in publico. 2 Sic Ep. 4. lib. 4. 3 Animæ leonis virus grave. Plin. lib. 11. c. 53. vide Annot. prior. Baptiste Pii. c. 15. 4 Urbis pars trans Tiberim viliori plebeculæ colebatur, & in ea exercebantur sordida & foetida opera, ut excoriationes, sulphurata, &c. vide Epigr. 42. lib. 1. num. 2. Juvenal. Satyr. 14. v. 203. 5 Nec pejus olet ovum putridum. 6 Ex intestinis & tabe scombrorum confecto, sed corrupto. 7 Graveolentiam ut lotura dissimulet. vide Epigr. 88. lib. 1. 8 Epigr. 29. lib. 2. n. 7. & Epigr. 73. lib. 3. num. 1. vulg. niter. 9 Aceto macerata. Epigr. 73. lib. 3. num. 6. 10 Cimolia, Chia seu Samia, qua utebantur feminæ ad cutim emendandam. 11 Oleo, unguento seu farina fabarum quæ & faciem commendant. 12 A graveolentia & foetitate. 13 Impuram lupam & olidam capram.

De Calpetiano. XCIV.

Ponuntur semper 1 chrysendeta Calpetiano,
Sive foris, seu cum canat in urbe domi.
Sic etiam in 2 stabulo semper, si canat in agro.
3 Non habet ergo aliud? 4 non habet immo suum.

1 Epigr. 43. lib. 2. 2 Diversorio, *παρδοχείον*. 3 Itane lautus est, ut gemmeis aureisque bibat? Resp. Poëta. immo hæc non sunt ipsius, sed mutuo sumpta.

21) O (28

LIB. VII.

LIBER VII.

Ad Domitianum, de lorica. I.

Accipe belligeræ 2 crudum thoraca Minervæ;
 1 Ipsa Medusæ quem timet ira comæ.
 4 Dum vacat hæc, Cæsar, poterit lorica
 vocari:

Pectore cum 5 sacro sederit, Ægis erit.

1 Domitianus in expeditione quam suscepit adversus Sarmatas seu Dacos infra n. 8. videtur sibi fieri curasse lorica[m] instar Ægidos Minervæ, quam peculiariter coluit & cuius se filium esse vult, lorica autem hæc & Minervæ ægida ex spumoso draconum corio contextam repræsentavit: vel Sarmaticum thoraca, de quo infra n. 11. 2 Militaremne & crudum, ut voluit? an respicit primos thoraces e crudis loris corioque confectos? 3 Quem vel ipsa Minervæ ægis Medusæ capite formidabilis timeat. Vulgg. edd. ita *Dea*. Calderin. & MS. Bodl. *quo tumet ira Dea*. 4 Quam, ubi non gestatur a Domitiano, lorica[m] voces: cum autem induerit eam Cæsar, jam ægis erit. 5 Domitiani, æque Dei ac Minervæ & Jovis, quorum peculiaris Ægis, supra num. 1.

Ad ipsam lorica[m].

Invia Sarmaticis domini 2 lorica sagittis,
 Et 3 Martis Getico tergo[re] fida magis:
 Quam vel ad 4 Ætole securam cuspidis ictus
 5 Texuit innumeri lubricis unguis apri.
 6 Felix sorte tua, 7 sacrum cui tangere pectus
 Fas erit, & nostri mente calere 7 Dei.
 I 7 comes, 8 & magnos illæsa merere triumphos.
 Palmataque ducem, sed cito, redde togæ.

1 Distinctum hoc a priore tetraslichio Epigram. præfert Calderina Ed. quam alii secuti. 2 Supra num. 8. 3 Qui loricatorum tergo colitur a Getis, vel qui e Getis oriundus est. 4 Ab Ætolis inventæ lanceæ, vel, Meleagri Ætoli lanceæ impenetrabilem. 5 An lorica hæc squamis æneis aprinas ungulas

ungulas imitantibus conferta fuit? an est veris ungulis ad imitationem Sarmatarum, (qui teste Pausania lib. 1.) ex ungulis collectis loricas instar draconum squameas consuebant. 6 O lorica. 7 Domitiani. 8 Et Domitianum incolumen restitue urbi triumphantem palmata indutum toga, qui intuebantur victoriæ cum rapulis palmarum.

¶ Ad Pontilianum. II.

Cur non mitto meos tibi, Pontiliane, libellos?
 Ne mihi tu mittas, Pontiliane, tuos.

Sic lib. 5. Epigr. 74.

De Oppiano. III.

Esset, Castrice, cum 1 mali coloris,
 2 Versus scribere cœpit Oppianus.

1 Valetudinarius & morbo pallidus Epigr. 42. lib. 6. n. 2. 2 Vel hinc nomen pretiumque poëæ aucupatus quod palleat, ut credatur studio crudus ac pallidus. *Decipit exemplar vitii imitabile, quod si Pallerem studio, biberes exangue cuminum.* Horat. Epist. 19. lib. 1.

Ad Cæsarem Domitianum. IV.

Si desiderium, Cæsar, populi que patrumque
 Respicias, & Latæ gaudia vera 1 togæ:
 Redde 2 deum votis poscentibus; 3 invidet hosti
 Roma suo, 4 veniat laurea multa licet.
 Terrarum dominum propius videt 5 ille, tuoque
 6 Terretur vultu barbarus, & 7 fruitur.

1 Gentis togatæ, Romanæ. 2 Te o Domit. 3 Quod tua fruitur præsentia. 4 Et si magnam referres victoriam laureatis literis significatam, &c. ut Epigram. seq. lauream simul de Sarmatis Domitianus intulit Jovi Capitolino. 5 Hostis. 6 Vultu hostis & victoris. 7 Vultu specioso & angusto Dei.

De fama reditus Domitiani. V.

Ecquid 1 hyperboreis ad nos conversus ab oris
 2 Ausonias Cæsar jam parat ire vias?

O

2 Cer-

2 Certus abest auctor, sed vox hoc nunciat omnis,
Credo tibi; verum dicere, Fama, soles.
Publica 3 vestres testantur gaudia chartæ:
Martis 4 laurigera cuspide pila virent.
Rursus, 5 io, magnos clamat tibi Roma triumphos,
Invictusque tua, Cæsar, in urbe sonas.
Sed jam letitia quo sis fiducia major,
Sarmatica laurus 6 nuncius ipse veni.

1 A Sarmatia qui Septentrioni finitimi. 2 Italas, ab Aulone Ulyssis & Calypso filio. 3 Autorem certum non habemus, fama tamen constans est, & famæ fidem habere lubet. 4 Laureatæ literæ ad sonatum missæ, victoriæ indices. 5 Pila & hasta militum victoriam testantur laureata. 6 Vox triumphi solennis. Ipse gerens laurus, lauro devinctus agresti Miles 10 magna voce triumphæ canes. Tibul. lib. 2. Epigr. 6. 6 Tu ipse o Domit.

Ad Cæsarem Domitianum. VI.

1 Hiberna quamvis Arctos, & rudis 2 Peuce,
Et 3 ungarum pulsibus calens Ister,
4 Fractusque 5 cornu jam ter improbo Rhenus,
Teneat domantem regna 6 perfida gentis,
Te summe mundi rector, & parens orbis,
7 Abesse nostris non tamen potes votis.
Illic & oculis & animis sumus, Cæsar,
Adeoq; mentes omnium tenes unus.
8 Ut ipsa Magni turba nesciat Circi
Utrumne currat 9 Passerinus, an 9 Tigris.

1 Quamvis te detineant a nobis bella in regionibus septentrionalibus. 2 Insula ad primum Istri ostium. 3 Cujus undas Frigore concretas ungula pulsas equi. Ovid. 3 Trist. El. 10. 4 Et Rheni accolæ Germani, Batavi, & Catti tribus expeditionibus victi. 5 Alludit ad fluviorum cornua. Felia. c. 33. lib. 2. Variarum historiar. 6 Rebellis & contumacis. 7 Animi tamen & votis te consequimur. 8 Ut mentes nostræ quodam Circensibus ludis attentæ, jam tibi peregrinatæ nesciant

nesciant quid in Circo agatur. 9 Equus. habet enim tabula equorum Circensium, apud Onuphrium, nomen Passerni equi Circensis.

De reditu Domitiani. VII.

1 Nunc hilares, si quando mihi, nunc ludite Musæ,
Victor ab 2 Othryso redditur orbe Deus.
3 Certa facis populi tu primus vota, December:
Jam licet ingenti dicere voce; Venit.
Felix 4 sorte tua, poteris non cedere Jano,
Gaudia si nobis, quæ dabit ille, dares.
5 Festa coronatus ludet convicia miles,
Inter 6 laurigeros cum comes ibit equos.
Fas audire 7 jocos, levioraque carmina, Cæsar,
8 Sit tibi: si lusus ipse triumphus amat.

1 Si unquam alias carminibus lusi, nunc poscit tempus ut lata canam. 2 Septentrionali, ubi Othryx Thraciæ urbs versus Euxinum. 3 Mense tandem Decembri certum accepimus nuntium de Cæsaris reditu. 4 Eo quod nuntius es reditus Domitiani. quod si eodem mense urbem ingressurus esset Cæsar, nec ipsi Januarius cederet December. 5 Vide Epigr. 5. lib. 1. num. 2. 6 In triumphis & ipsi equi laureati incedebant. 7 Mea hæc jocosa Epigr. 8 L. Rutgerius leg. Et tibi sit lusus ipse.

§ De Casselio. VIII.

Cum sexaginta numeret Casselius annos,
Ingeniosus homo est: 1 quando disertus eris?

1 Disertus sc. futurus post ducentos annos, acturus causas apud inferos, in qua tandem sexagenario ingenium ad doctrinam futuram elucere incipit.

In Olum. IX.

Pædicatur Eros, fellat Linus: Ole quid ad te?
De cute quid faciat ille, vel 1 illa sua?
Centenis futuit Matbo millibus: Ole quid ad te?
Non tu propterea, sed Matbo pauper erit.

- 2 In lucem cœnat Sertorius: Ole quid ad te?
Cum liceat tota stertere nocte tibi.
Septingenta Tîto debet Lupus: Ole quid ad te;
Assẽm ne dederis, crediderisve Lupo.
Illud d' simulas, ad te quod pertinet, Ole.
Quodque magis curæ convenit esse tuæ.
Pro togula debes: hoc ad te pertinet, Ole.
Quadrantem nemo jam tibi credet: & hoc.
Uxor mæcha tibi est: hoc ad te pertinet Ole.
Poscît jam dotem filia grandis: & hoc.
Dicere quindecies poteram, quid pertinet ad te.
3 Sed quid agas, ad me pertinet, Ole, nihil.

1 Al. ille. 2 Pernox in commessationibus, comotationem
in lucem protrahit. sic Epigr. 29. lib. 1. 3 Sed neque ego in
aliena rep. curiosus, neque tu aut tua tanti.

Ad Aulum Pudentem. X.

Cogis me calamo, manuque nostra
Emendare meos, Pudens, libellos.
O quam me nimium probas, amasque,
1 Qui vis archetypas habere nugas?

1 Qui vel in nugis, qualia sunt mea carmina, primogenia
probas ab ipso autore exaratas vel emendatas.

Ad Faustinum. XI.

Sic me fronte legat 1 dominus, Faustine, serena,
Excipiatque meos 2 qua solet aure jocos:
Ut mea nec iuste quos odit, pagina lædit,
Et 3 mihi de nullo fama rubore placet.
Quid prodest, * cupiant cum quidam nostra videri,
Si qua 4 Sycamphœo sanguine tela madent?
* Vipereunque vomant nostro sub nomine virus,
5 Qui Phœbi radios ferre diemque negant?

6 Ludi.

6 Ludimus innocui. scis hoc bene. juro potentis
Per 7 genium Famæ, 8 Castalidumque gregem;
Perque tuas aures magni mihi numinis instar,
Læstor, inhumana liber ab invidia.

1 Domitianus quem maxime læstorem velim. 2 Benigna.
3 Nou famam capto ex aliena infamia, Epist. 1. lib. num. 6.
ubi rubet Auditor cui frigida mens est. * Clancularius ali-
quis Poëta famosa quedam & virulenta carmina sub persona
Martialis ediderat. Epigr. 3. & 33. lib. 10. 4 Mordaci & ra-
bido jambo, quali armatus Archilochus Lycamben loqueretur,
quod sponsam sibi negasset filiam, ad suspensum locerum.
5 Non ausi nomen suum prodere. 6 Sic MS. Bodl. sic Scriv.
ed. at vulg. Ludimus innocuis verbis hoc juro. 7 Epigr. 60.
lib. 6. 8 Musarum chorum.

De Lycoride. XII.

Dum Tiburtinis albescere 1 collibus audit
Antiqui dentis fusca Lycoris ebur,
Venit in Herculeos colles. quid Tiburis alti
Aura valet? parvo tempore nigra redet.

Vide consonum huic Ep. 62. lib. 4. 1 Solibus ex Palatino
Grut.

De sua puella. XIII.

Accidit infandum nostræ 1 scelus, Aule, puella,
Amisit lufus, deliciasque suas:
Non quales teneri 2 ploravit amica Catulli
* Lesbia nequitiis passeris orba sui;
* Vel Stellæ cantata meo, quas flevit, Jamhis,
Cujus in 3 Elysio nigra columba volat.
Lux mea non capitur nugis, nec amoribus istis,
Nec domina pectus numerantem perdidit annos,
Bis denos puerum numerantem perdidit annos,
Mentula cui nondum sesquipedalis erat.

1 Parcarum scilicet malarum, ut Epigr. 62. lib. 6. 2 Epigr.
2. & 3. Catulli. * Vide & Epigram. 8. lib. 1. 3 Poëtie,
omnium

O 3

omnium enim rerum umbras apud inferos volunt esse. 4
Gruter. neque moribus istis.

Ad Arginum puerum Janthidos. XIV.

Quis 1 puer hic nitidis 2 abstulit Janthidos 3 undis,
Et fugit ad * dominam Najada? nunquid
4 Hylas?

5 O bene, quod sylva colitur Tyrintibus ista,
Et quod amatrices tam prope servat aquas?

6 Securus licet hos fontes, Argine; ministres:
Nil faciunt nymphae; ne velit ipse, cave.

1 Arginus scilicet. 2 Qui abstulit, qui refugit. Alii ad-
stis. 3 Fonte in aedibus Stellar. * Cujus Nympham dixerat
esse Ianthida, Epigr. 47. lib. num. 2. 5 O bene tibi est, quod
proximo nemore cultus Hercules tibi praesidio est & tutelae
ne rapiaris a Nymphis te amantibus. Epigr. 49. infra. 6 Si-
ne metu potes ex hoc fonte haurire aquam quam ministres,
Ianthis nympha hujus fontis non rapiet te, ut Hylam quon-
dam nymphae fl. Afcanii. cave tibi ab ipso Stella.

§ Ad Regulum. XV.

ÆRa domi non sunt. superest hoc, Regule, tantum
Ut tua vendamus munera: nunquid emis?

Callida emendatio. Dum inopie lux unicum remedium
dicit venditionem munerum tibi a Regulo mistorum, quae
norat dominum non redempturum donaturum potius pretium
ipforum.

Ad bibliothecam Julii Martialis. XVI.

Ruris bibliotheca delicati,
2 Vicinam videt unde lector urbem;
Inter carmina sanctiora si quis
3 Lascivae fuerit locus 3 Thaliae;
Hos 4 nido licet inferas vel imo,
Septem quos tibi misimus libellos:
Auctores calamo sui notatos:

5 Haec

5 Haec illis pretium facit litura.
At 6 tu munere dedicata parvo,
Que cantaberis orbe 7 nota toto:
Pignus pectoris hoc mei tuere
Julii bibliotheca Martialis.

1 Ruris suburbani Julii Martialis, quod descripsit Epigr. 64.
lib. 4. 2 Sic Ep. 64. lib. 4. num. 5. 3! Meis his carminibus
jocosos floridas & conviviis aptae Musae Galatias foetibus. ut
Epigr. 3. lib. 4. num. 12. 4 Epigr. 118. lib. 1. n. 8. 5 Quod
authoris autographi sunt & quos Epigr. 10. supra, dixit archet-
ypos. 6 Cui confecto & dono hos libellos meos. 7 Car-
mine meo.

In Gallam. XVII.

Cum tibi sit facies, de qua nec femina possit
1 Dicere; cum corpus nulla 2 litura notet:

Cum tam te rarus cupiat, repetatque futor,
Miraris? vitium est non leve, Galla, tibi,

Accessi quoties ad opus, mistisque movemur

Inguinibus: cunnus non tacet, ipsa tacet,

Di facerent ut tu loquereris, & ipse taceres.

Offendor cunni garrulitate tui.

Pedere te mallem: namque hoc nec inutile dicis

Symmachus, & risum res movet ista simul.

Quis ridere potest 3 fatui poppysinata cunni?

Cum sonat hic, cui non mentula mensque cadit?

Dic aliquid saltem, clamosaeque obstrepe cunno:

Et si adeo muta es, discere vel inde loqui.

1 Se talem habere, id est tibi contendere, tibi se aequipa-
rare, praeferre saltem non ausit. 2 Menda, naevus vel lo-
mentum quo rugas condunt linuntque. Epigr. 42. lib. 3. 3
Vide Epigr. 71. lib. 3. num. 5.

De fragmento Argus. XVIII.

Fragmentum, quod vile putas & inutile lignum,
Haec fuit 2 ignoti prima carina maris.

O 4

Quam

*Quam nec 3 Cyaneæ quondam potuere ruinae
Frangere, nec Seythici tristior 4 ira freti.
5 Secula vicerunt: sed quamvis cesserit annis,
6 Sanctior est salva parva tabella rate.*

1 Quod Romæ extabat tempore Martialis, ut videtur. 2 Non prius tentanti mortalibus. *nullaque mortalis præter sua litora norat.* Argonautas primum tentasse mare volunt poetæ. 3 Duæ insulæ in Ponti Euxini orio, quæ & Symplegades, quas transire Argonautæ non sine periculo. vide quæ ad vers. 1210. Herc. Fu. & vers. 341. Medææ Senecæ notavimus. 4 Al. unda. 5 Fluctus, scopulos, lyctes prætervectam & superantem vicit tandem ætas. 6 Fragmentum hoc religione & antiquitatis veneratione vel ipsam integram vel alias quasvis naves superat.

In Sanctam. XIX.

*N*ihil est 1 miserius, nec 2 gulosius Sanctæ.
3 Rectam vocatus cum recurrit ad cœnam.
*Quam tot diebus, noctibusque captavit;
Ter poscit apri 4 glandulas, quater lumbum,
Et utramque coxam leporis & duos armos;
Nec erubescit 5 pejerare de turdo;
Et 6 ostreorum rapere lividos cirros.
7 Buccis placenta sordidam linit 8 mappam.
Illic & uva collocantur 9 ollares,
Et punicator pauca grana malorum,
Et 10 excavata pellis indecens 11 vulvæ,
Et 12 lippa ficus, * debilisque boletus.
Sed mappa cum jam mille rumpitur furtis,
Rosos tepenti 13 spondylos sinu condit,
14 Et devorato capite turture truncum
Colligere 15 longa turpe nec putat dextra
16 Analecta, quicquid & canes reliquerunt.
17 Nec esculenta sufficit gule præda,
18 Misto lagenam replet ad pedes vino.*

*Hæc per 19 ducentas dum domum tulit scalas,
Seque observata clausit anxius cella,
Gulosus ille postero die 20 vendit.*

1 Tum labore & officiis quibus cœnam captavit, tum maxime avaritia, qui analecta vendidit. 2 Rapacius qui tantum suffuratus est. 3 In qua accumbit. 4 Epigr. 81. lib. 3. num. 16. 5 Jurare sibi turdum non appositum, cum plures appositos subduxisset. 6 Cirros ostreorum Raderus opinatur dici purpureos crines qui fibras ostreorum ambiunt, cum vero ostrea proprie cirris careant cum Brodæo lib. 9. Misc. c. 29. sentio per ostrea intelligi ostrâ coderma: urpote locustas, squillas, caneros, asclacos. 7 Ut, improbi panis buccas Ep. 15. lib. 10. & scilicet quadra placenta, Epigr. 77. lib. 3. Vulg. *Nec placenta.* 8 Dum mappa involvit placentam subductam. vel simpliciter, sordidam. 9 Quæ in ossa servabantur. Platina. lib. 2. & Plin. lib. 5. cap. 17. Cosumel. c. 43. lib. 12. 10 Granatorum mal. 11 Exevis carnibus. 12 Ejecticiæ. vide Epigr. 56. lib. 13. & Apitii lib. 7. c. 1. * Non optimi. 13 E qua lacteus fluit humor. 14 Vertebræ animalium? an pisces, cum Macrobio & Seneca, qui vulgo *scbinoli*? an salamenta cum Athenæo? 15 Porrecta. 16 Quæ sub mensam cadebant vel projiciebantur, erantque ministris relegenda. 17 Nec cibos tantum rapit. 18 Aqua temperato, quod servi ad pedes biberent. 19 Multas scalas, ut Epigr. 118. lib. 1. vel per multas ædes. 20 ἀγοδοῦντος expectabatur ut rapax & gulosus Sancta voraret ista; ille vero avarus & miser vendidit.

De natali Lucani. XX.

*H*æc est illa dies, quæ 1 magni conscia 1 partus,
Lucanum populis, & tibi, 2 Polla, dedit.
*Heu Nero crudelis, 3 nullaque invisor umbra:
Debit hoc saltem 4 non licuisse tibi.*

1 Lucani, nobilis poetæ. 2 Polla Argentaria uxor Lucani. 3 Nullius cæde invisor quam Lucani. sic de Cicerone Epigr. 70. lib. 5. num. 3. 4 Relpexit id, quod multis a se occisis dixit Nero, *Necesse habemus Cæsarem, quantum Imperatori literatori liceret.*

De eodem. XXI.

1 **V**Atis Apollinei magno 2 memorabilis ortu
Lux redit: Aonidum 3 turba favete sacris.

4 Hæc meruit, cum te terris, Lucane, dedisset,
Mixtus Castaliae Batis ut esset aquæ.

1 Lucani poëta sub Apollinis præsidio. 2 Clarus & celebrandus natalis. 3 Al. turba. vide Jan. Guillielm. in Pseudolum Plauti quæstion. cap. 6. 4 Hæc dies vel propter te o Lucane edicum meruit, ne Batis patrius Lucani fluvius numeraretur inter fontes Musæum.

De eodem, ad Phœbum. XXII.

1 **P**Hæbe veni; sed quantus eras cum bella canenti
Ipse dares Latiae plectra secunda lyra.

Quid tanta pro luce precor? tu, Polla, maritum
2 Sæpe colas, & se sentiat ipse coli.

1 Ad sacra hæc quibus celebramus natalem Lucani, cui tu ipse dedisti secundam carminis epici a Virgilio gloriam. 2 Diu vivas, ut quotannis colas hunc mariti tui natalem.

In maledicum. XXIII.

1 **C**um Juvenale meo quæ me committere tentas,
Quid non audebis, perfida lingua, loqui?

Te fingente nefas, * Pyloden odisset Orestes:

* Tbeso Pyritboi deslittisset amor.

Tu 2 Siculos fratres, & majus nomen * Atridas,
Et 3 Lede poteras dissociare 3 genus.

Hoc tibi pro meritis, & talibus imprecor ausis:

4 Ut facias illud, quod, puto, lingua facit.

1 Quæ tentas contentionis & dissidii semina ferere inter me & Juvenalem meum, egregium illum procul dubio Satyrogaphum. vide Lips. Ep. 20. Quæst. lib. 1. Vel pueris nota hæc amicorum paria. 2 Amphionum & Anapiam Catana Siciliæ oppido oriundos, fratres invicem charos, erga parentem pios. de quibus Seneca 3. de benef. c. 17. Strabo lib. 6. Plutarch. orat. ad Apollonium. Silius, &c. 3 Castorem & Pollu-

Pollucem. 4 Hæreat inguinibus semper tam noxia lingua. &c. Epigr. 61. lib. 2.

§ In malum poëtam. XXIV.

DUlcia cum tantum scribas epigrammata semper,
Et 1 cerussata candidiora cute;

Nullaque mica 2 salis, nec amari 3 fellis in illis
Gutta sit, o demens, vis tamen illa legi.

4 Nec cibus ipse juvat morsu fraudatus aceti:

5 Nec grata est facies, cui gelasinus abest.

6 Infanti melimela dato, satiusque mariscas:

Nam mihi, 7 quæ novit pungerè, Chia sapit.

1 Cerussa exposita. 2 Ingenii, argutiæ, urbanitatis. 3 Amarulentæ, acerbatis. 4 Ut acida irritant stomachum; ita acriter dicta invitant lectorem. 5 Qualem ori gratiam addunt rugæ illæ inter ridendum contractæ: tale epigrammati decus addunt quæ risum movent. Vel, Ut minus grata est facies cui rideenti deest deus Gelasinus: ita & epigrammati perit venustas, si absit mordacitas. 6 Infantibus mellita seu mustea poma dato & propter dulcedinem insipidas ficus. q. d. Insulsis placeant epigrammata dulcia & nec ingenio nec acerbitate condita: mihi placet epigramma salsum, acre, mordax, & piperatum. 7 Ficus Chia, quæ salem & vinum sapit. Epig. 23. lib. 13.

Scazonta mittit ad Apollinarem. XXV.

1 **A**Pollinarem conveni meum, 2 Scazon,
Et si vacabit (ne molestus accedas)

Hoc qualecunque, 4 cujus aliqua pars ipse est,

Dabis: hoc facetum carmen imbuant aures,

Si te receptum fronte videris 5 tota,

Noto rogabis ut favore sustentet.

Quanto mearum scis amore nugarum

Flagret: nec ipse plus amare te possum.

Contra malignos esse si cupis tutus.

Apollinarem conveni meum, Scazon,

1 Ad eundem Epigr. 87. lib. 4. 2 Epigr. 97. lib. 1. 3 Sed captato oportuno tempore. 4 Limam adhibens, emendans, interpolans partem habet in hoc qualicumque opere. 5 Plane lata benigna.

De Apro sibi a Dextro misso. XXVI.

1 **T**usca glandis aper populator, & 2 illico multa Jam piger, 3 Atolæ fama secunda fera, Quem meus intravit splendenti 4 cuspide 5 Dexter; Præda jaces nostris 6 invidiosa fociis. Pinguescant madidi leto nidore 7 Penates, Flagret & exciso festa culina 8 jugo. 9 Sed coquus ingentem piperis consumet acervum, Addet & 10 arcana mista Falerna garo. Ad dominum redeas: noster te non capit ignis, 11 Conturbator aper. 12 vilis esurio.

* Al. Dextro. vide num. 5. infra. 1 Glande paste in agro Tuscano. 2 Sagina & pinguedine a glande. 3 Magnitudine proxime apro illi quam irata Diana in Ætolorum agros immisit, lib. spect. 15. 4 Venabulo. 5 Al. A quo occisum & poetæ mistum arguit supremum distichon. 6 Optima, cui vel invideti possit utpote majori quam mea ferat conditio. 7 Qui juxta focum, vel aedes. *Meronymice*. Al. madido retri nidore Penates. 8 Sylva. *Hyperbolice*. Vel lignis *Synecdochice* e montis jugo. 9 Sed impensa condiendi superabit facultates meas. satius itaque est ut remittam Dextro, nisi forte & ille mihi hos sumptus suppeditet. 10 Interiori meliorique agro, quod admitta Falerno dicebatur cenogarum. vide Epigr. 93. lib. 6. num. 6. & lib. 1. Epigr. 82. & 102. 11 In quo condiendo conturbabuntur rationes meæ, & decoquuntur opes. 12 Minoris constat fames mea, villiori cibo contenta est, minore sumptu cenam mihi constare velim.

Ad Fuscum. XXVII.

1 **S**ic Tburina crescat tibi sylva 2 Diana, Et propter casum sæpe redire nemus.

3 Nec Tarteſſiacis 4 Pallas tua, 5 Fusce, 6 trapetis Cedat, & 7 immodici dent bona musta 7 lacus, Sic fora mirentur, si 8 te Pallatia laudent, Excolat & geminas plurima 9 palma fores: 10 Otia dum medius præstat tibi parva December, Excipe, sed 11 certa quos legis aure 12 jocos. 13 Scire libet verum: res est hæc ardua: sed tu Quod tibi vis dici, dicere, Fusce, potes.

1 Sic tibi omnia feliciter cedant, precor, sic sylva, quam Tibure habes, caesa revireſcat. 2 Nemorum præſidis ac deæ. 3 Nec olivetum tuum fertilitate olearum aut olivi copia cedat Hispanis olivis. Tarteſſus Straboni fluvius est, qui aliis Bætis, unde Bætica Hisp. 4 Olei inventrix, quæ, reliquis Diis steriles ad speciem eligentibus arbores, oleam cum forma tum fructu insignem lupſit. 5 Videtur hic esse, ad quem Plin. Ep. 9. lib. 7. 6 Prælis oleariis sic Papin. 2. Sylv. in Geneſi Lutatani: *Que tritonide fertiles Athenas Unctis Bætica præcipas trapetis*. 7 Pleni, immo redundantes multo lacus, qui excipiunt vinum trapetis expreſſum. Ep. 44. lib. 4. num. 2. 8 Agentem causas. 9 Palma affigebatur janiis caufidicorum qui in causis vicissent, quam Aufonius vocat *palma forenſem*, vide Sat. 7. Juven. v. 117. & quæ nos ibi. 10 A causis & foro, Julſitium in iis Saturnalibus. 11 Critica & cenſoria. 12 Epigr. hæc mea. 13 Al. *Scire libet verum: res est hæc ardua*, ex perſona Fulci verum pronuciare ſubſtinentis, ne odium pariat. reſpondet poëta: *ſed tu mihi dic, quod tibi in pari re dici velles*, &c. vide Epigr. lib. 12. & Horatii Epist. ad Piſones ſub fine, vide Epist. 76. lib. 8.

Ad Teſtilum puerum. XXVIII.

Teſtile Viſtoris 1 tormentum dulce 1 Vocori, Quo nemo eſt toto notior orbe puer: Sic etiam 2 poſitis formoſus amore 2 capillis, Et 3 placeat vati nulla puella tuo, Paullisper domini doctos ſepone libellos, Carmina viſtori dum lego pauca tuo.

4 *Et Mecænati Maro cum cantaret Alexim,
Nota tamen Marfi fusca 5 Melanide erat.*

1 Deliciæ & amor, qui risus lugubris. dolor suavis. timor generosus, mors viva, &c. 2 Vide Epigr. 32. lib. 1. num. 2. 3 Præ te. 4 Etsi capiebatur maxime Mecænas ecloga quam scripserat Virg. de formoso Alexi quem ardebat: non tamen dedignatus est & carmen quod Martius inferior poëta scripserat de fusca Melanede. ita nec Victor mea hæc aspernabitur, &c. 5 *Ἀμύλανα.*

In Cæliam. XXIX.

* *Das 1 Parthis, das Germanis, das, Cælia, Dacis:
Nec Cilicum spernis, Cappadocumque toros,
Et tibi de 2 Pharia Memphiticis 2 urbe fututor
Navigat, a 3 rubris & niger Indus aquis:
Nec 4 recutitorum fugis inguina Jædæorum,
Nec te 5 Sarmatiae transit Alanus equo.
Qua ratione facis, cum sis Romana puella,
Quod Romana tibi mentula nulla placet?*

* Tui copiam. 1 Al. *Cattis.* 2 *Memphi.* Ep. 1. lib. Spectac. num. 2. 3 A mari *Erythræo.* vide quæ adnotarim ad 370. v. *Thyest.* Senec. 4 Quibus circumcisus succrescit cutis. 5 Namque Alanos Scythiæ pop. in Sarmatia Europæa ponunt Plin. & Ptolom.

Ad Regulum. XXX.

1 *Rauca 2 cortis 3 aves, & ova 4 matrum,
Et 5 flavas medio vapore Chias,
Et 6 sætum 7 querule rudem capellæ,
8 Nec jam frigoris pares olivas,
Et canum gelidis olus pruinis
De nostro tibi rure missa credis?
O 9 quam, Regule, diligenter erras!
Nil nostri, nisi me, ferunt agelli.
Quidquid villicus, Umber, aut colonus,*

Aut

*Aut 10 rus marmore tertio notatum,
Aut Tusci tibi, Tusculive mittunt;
11 Id tota mihi nascitur Subura.*

1 Ab avium domesticarum rauco cantu. 2 Pluribus testis sive muris septæ, instar mapalii. Festus a *court or barton.* 3 Gallinæ, anseres, anates, columbæ, &c. 4 Gallinarum, anarum. 5 Moderato calore siccatas ficus Chias. supra Ep. 24. num. 7. & lib. 12. Epigr. 23. vel hibernas & gelatas. Epigr. 44. lib. 4. 6 Hædum. 7 De sætu abrepto quirantis. 8 Gelatas & corrigatas frigore, cui non sunt ferendo. 9 Quam dedita opera erras & dissimulas te nescire sterilitatem agelli mei. 10 Suburbanum tuum, ad tertium ab urbe lapidem. 11 Id ego emo in foro olitorio in urbe, quod tamen in Subura non erat. de Subura, vide Epigr. 35. lib. 1. num. 5. & Epigr. 57. lib. 3.

Ad Atticum. XXXI.

A *Tuice, 1 facunda renovas qui nomina gentes,
2 Nec finis ingentem conticuisse domum:
3 Te pia Cecropiæ comitatur turba Minervæ,
4 Te secreta quies, te * sophos omnis amat!
5 At juvenes alios fracta colit aure magister,
6 Et rapit immeritis sordibus unctor opes.
Non * pila, non * follis, non te * paganica 7 thermis
Preparat, aut nudi 8 stipitiis idæus 9 bebes:
10 Vara nec injecto 11 ceromate brachia tendis;
Non * harpastu vagus pulverulenta rapis:
Sed curris niveas tantum prope 12 Virginis undas,
Aut 13 ubi Sidonio taurus amore calet.
14 Per varias arteis, omnis quibus area servit,
Ludere, cum liceat currere, pigritia est.*

1 Qui doctissimi ac disertissimi viri T. Pomponii mores & doctrinam exprimis. 2 Nec degener pateris ut conticeat familiæ tuæ & ortus gloria. 3 Tu habes semper comitatum Græcorum philosophorum. 4 Secessus ab ambitu, magistratu & turba. * Sapiens. 5 At alii juvenes vacant pugillatui, quem docet Gymnastes, cujus aures, ut & aliorum athletarum

letarum contulæ plerumque sunt a plagis concertatorum. vide Turnebum lib. 24. cap. 28. & Mercurialem lib. 5. de re Gymnast. cap. 6. 6 Et aliptes non necessario ungendi ministerio præstito emungit juvenum marlipia. * Vide Epig. 19. lib. 4. * 7 Ante cœnam lavabant præci, ante lavationem corpus exercebant. 8 Exercitatio ad palum, contra quem in terra delixum tanquam adversarium tirones se exercebant. vide quæ nos ad 248. vers. 6. Sat. Juvenal. vide & Vegetium, Strewichium, Mercurialem, & Liphium. 9 A sudibus vel rudibus, ligneis gladiis & clavis. 10 Nec lussa obtorques brachia & lacertos quasi varos. sic Ludovic. Carion emendat. lib. 2. cap. 9. alii leg. *Rara*. illa lectio melior. 11 Epigr. 57. lib. 3. num. 4. 12 Epigr. 21. lib. 5. num. 6. 13 Ad porticum Europæ, Epigr. 14. lib. 2. num. 2. 14 Literato viro conveniunt magis exercitationes faciles & breves, quæ corpus & sine mora laxent & temporis parcant, quarum præcipua est cursus; quam pigri illi Iudi quibus Campus & gymnasium servit. legitur & *area fervet*. Pet. Scriver. *Areas*. intelligit, *vita spatia*, ut Epigr. 24. lib. 10. sed vide Epist. 15. Senecæ.

In Cinnam. XXXII.

Sordidior cæno cum sit toga; calceus autem
 1 Candidior prima fit tibi, Cinna, nive;
 2 Dejecto quid, inepte, pedes perfundis amictu?
 3 Collige, Cinna, togam; calceus ecce perit.

1 Calcei albi Romanis elegantioribus in usu. 2 *Neglecto*. Gruter. ex Palat. & Bodl. MS. 3 Tolle, ne inquinet album calceum, cui male convenit cum sordida toga.

Ad Severum. XXXIII.

Quo possit fieri modo, Severe,
 Ut vir possimus omnium Charinus
 Unam rem bene fecerit, requiris?
 Dicam, sed cito. 1 quid Nerone pejus?
 Quid thermis melius Neronianis?
 2 Non deest protinus ecce de malignis,
 Qui sic rancidulo loquatur ore:

3 Ut

3 *Ut quid tu domini, deique nostri
 Præfers muneribus Neronianas?
 Thermas præfero balneis cinædi.*

1 Ut Nero pessimus extruxit optimas thermas, ita cinædus hic Charinus balneas excitavit nobiles. 2 Quod si quis malignus mihi hic obstrepat, perinde ac si præferam Neronis thermas aut Charini balneas publicis Domitiani ædificiis: respondeo me id non facere, sed conferre tantum inter se Neronis & Charini opera. 3 Janus Rutgersius leg. *Quid?* *tu tot domini*. Scriver. *Ecquid tu*.

Ad Lecaniam. XXXIV.

Inguina succinctus nigra tibi servus aluta
 Stet, quoties calides * tota foveris aquis.
 Sed meus, ut de te taceam, Lecania, servus
 Jndæum nulla sub cute pondus habet.
 Sed nudi tecum juvenesque senesque lavantur,
 An sola est servi mentula vera tui?
 Ecquid fæmineos sequeris, matronæ, recessus?
 Secretusque tua, cunne, lavaris, aqua?

* Leg. Lota Rutgers. Tibi in publicis balneis lavanti promiscue, ubi nemo nostrum non ipse quidem circumcisus Jndæus tegit verendæ, adlat servus tuus subligaculo testis & fibula ligatus; perinde quasi nos cæteri non essemus viri & tu privatim lavares. Epigr. 76. lib. 11. Fœdissimum hunc morem vitorum promiscue cum fæminis lavandi tulit Trajanus. Xiphilin. in Adriano, & Spartianus.

Ad Stellam. XXXV.

1 **C**um pluvias, madidumque Jovem perferre negaret,
 Et rudis bibernis villa nataret aquis.
 Plurima quæ posset subitos & effundere nimbos,
 Muneribus venit tegula missa tuis.
 Horridus ecce sonat boreæ stridore December:
 Stella regis villam, non regis agricolam.

1 Cum

1 Cum perplueret villa, misisti mihi tegulas: ecce horreo frigore, cur non mittis mihi togam? 2 Al. defendere, id est arcere. vide Jani Guiljel. Verisimil. lib. 3. c. 25.

§ Ad Castricum, de theta. XXXVI.

1 Nosti mortiferum quaestoris, Castrice, signum?
Est operæ pretium discere theta novum.

Exprimeret quoties vorantem frigore nasum:

Leibalem juguli jusservat esse notam.

Turpis ab inviso pendebat 2 stiria naso,

Cum flaret madida fauce December atrox.

Collegæ tenere manus, quid plura requiris?

Emungi misero, Castrice, non licuit.

1 Alii leg. Nostri. Sensus est. Pro veteri illa condemnationis & mortis *Theta* litera. Quaestor noster novam habet notam, emundo scilicet naso dat carnifici signum occidendi hominis. huic aliquando opus erat distillantem nasum emungere, manum naso admoturum impediunt quaestores collegæ ipsius quasi daturum hinc cædis signum. Jocatur poeta misere cum illo agi, cui modo alios populariter occident, jam non liceat suum nasum abstergere. 2 A drop stilla gelata, gutta congelari nasi. Epigr. 99. lib. II.

Ad Polyphemum. XXXVII.

1 Tantus es, & talis nostri, Polypheme, Severi:
Ut te mirari possit & ipse Cyclops.

2 Sed nec Scylla minus, 3 quod si fera monstra duorum
Junxeris, alterius fiet uterque timor.

1 Polyphemus iste & Scylla fuerunt servi Severi, an forte statua adeo immanes & ingentes, ut vel Siculo illi Cyclopi & marino monstro possent esse terrori? 2 Sed nec ipsa Scylla possit minus mirari tuam tuam Scyllam, alii leg. minor. 3 Imo & sibi invicem terribilimento esse possint. unde videtur illos fuisse servos deformes.

§ De Cælio. XXXVIII.

1 Discursus varios, 1 vagamque mane,

Et fastus, & ave 2 potentiorum,

Cum perferre patique jam negaret,

Cæpit fingere Cælius podagram.

Quam dum vult nimis approbare veram,

Et sanas linit obligatque plantas,

Inceditque gradu laborioso;

(3 Quantum cura potest, & ars doloris!)

4 Desit fingere Cælius podagram.

1 Officiosas clientis discursitationes in salutandis patronis superbis. 2 Divitum. 3 Ironice, ut lib. 5. Epigr. 22. num. 2. 4 Veram enim habet podag.

Epitaphium patris Etrusci. XXXIX.

Hic jacet 1 ille senex, Augusta notus in aula,
Pectore 2 non humili passus 3 utrumque denm;

4 Natorum pietas sanctis quem conjugis umbris

Miscuit: Elysiū possidet ambo nemus.

Occidit illa prior viridi fraudata juventa:

Hic prope 5 ter fenas vixit Olympiadas.

6 Sed festinatis raptum tibi credidit annis,

Aspexit lacrymas quisquis, Etrusce, tuas.

1 Etruscus vide Epigr. 83. lib. 6. 2 Forti animo. 2 Utrumque, ambos. ut Si duo prætereas ales Idea tulisset Terra Viros. Maro. Edd. recentes possidet umbra nemus. Domitiani potius Domini ac Dei gratiam & iram. dicto Epigr. 83. lib. 6. Domit. iratum & placatum. 4 Geminorum, qui eodem cum matre, quæ flore ætatis extincta est, sepulchro patrem condiderunt. 5 Nonaginta annos si poetice Olympiada pro lustro fumamus. 6 Quem jam nonagenarium fato maturo defunctum desilevit pius filius perinde ac immaturo fato præreptum.

Ad Sempronium Tuccam. XL.

Cosmicos esse tibi, Semproni Tucca, videris:
Cosinica, Semproni, tam mala quam bona sunt.

Mundanusne Socraticus? an ornatus, nitidus, seu comis?
an forte unguentis delibutus? namque & hæc omnia media
& adiaphora sunt.

§ Ad Castricum. XLI.

Muneribus cupiat si quis contendere tecum,
Audeat hic etiam, Castrice, carminibus.

2 Nos tenues in utroque sumus **3** vincique parati:
Inde sopor nobis, & placet alta quies.

Tam mala cur igitur dederim tibi carmina quæris?
4 Alcinoò nullum poma dedisse putas?

1 Cum æque nobilis sis Poëta, ac munificus dives. **2** Ego.
3 Opibus & carminibus. **4** Ut Phæacum illi regi, cui sup-
petebant poma nobilissima, aliquis forte muneri obrulit minus
nobilis, ita ego tibi mala mea carmina.

In Cinna. XLII.

Primum est, ut præstes, si quid te, Cinna, rogabo:
Illud deinde sequens, **1** ut cito, Cinna, neges.
Diligo præstantem: non odi, Cinna, negantem.
Sed tu nec præstas, nec cito, Cinna, negas.

1 Vide Epigr. 20. & 30. lib. 6.

De imagine Maxim. Cæsonii. XLIII.

Maximus ille tuus, Ovidi, Cæsonius hic est:
Cujus adhuc vultum vivida cera tenet.
Hunc Nero damnavit: **2** sed tu damnare Neronem
Ausus es, & profugi, non tua, fata sequi.
Æquora per Scyllæ magnus comes exulis isti:
Qui modo nolueras consulis ire comes.

3 Si victura meis mandantur nomina chartis,
Et fas est cineri me superesse meo:
Audiet hoc præsens, venturaque turba; fuisse
Illi te, Seneca quod fuit ille suo.

1 Hæc est effigies in cera ad vivum expressa Max. Cæso-
nii, quem a Nerone damnatum in conjuratione Pisoniana,
Tacit. 15. *Annal.* Tu Ovidi in exilium comitatus es per ma-
re Siculum in Siciliam vel Africam cui modo præfuerat, pro-
consuli te comitem negabas, exuli offerebas. **2** Iniquum
fuisse Neronis iudicium arguebas, sponte exulem ejus sequi-
tus. **3** Si vitale fuerat hoc carmen meum, scient inde præ-
sentes & posterī, Ovidium id præstitisse Cæsonio, quod Cæ-
sonius prius Annæo Senecæ a Claudio in Corsicam relegato.

De eadem. XLIV.

1 Facundi Senecæ potens amicus,
2 Caro proximus, aut prior **2** Sereno,
Hic est maximus ille **3** quem frequenti
Felix litera pagina salutat,
Hunc tu per Siculas secutus undas,
O nullis Ovidi tacende linguis,
Sprevisti **4** domini furentis iras.
Miretur Pyladem suum vetustas,
Hæsit qui comes **5** exuli parentis.
Quis discrimina comparet duorum?
Hæstisti comes exuli **6** Neronis.

1 Ejusdem argumenti cum præcedenti Epigram. **2** Carus,
Serenus, Cæsonius Maximus, ut Epigr. præcedenti. & Sene-
ca Epist. 87. Senecæ amicissimi erant. **3** Ad quem toties
scripsit Seneca. **4** Neronis. **5** Orestis, non quidem a matre
in exilium missus, sed ab Electra sorore subducto & a præda-
gogo in Phocidem sublato, unde reversus matris cæde patris
sui necem ultus rursus exulavit. Electra Eurip. & Sophoclis.
6 Crudelissimi tyranni & cuius in manu erat te repetiisse,
quod Clytemnestra non potuit.

Ad Priscum. XLV.

Commendare tuum dum vis mihi carmine munus,
Maonioque cupis doctius ore loqui:
Exercitias multis pariter me teque diebus:
Et 2 tua de nostro, Prisce, 2 Thalia placet.
Divitibus poteris musas, elegosque sonantes
Mittere: pauperibus 4 munera pexa dato.

1 Priscus pollicitus fuerat Martiali munus, trahebat autem moram ut carmine suo, quod poëta approbari voluit, munus exornaret: poëta, quem premebat egestas, petit id sibi mitti muneris vel sine carmine, quod utrique minori foret molestia. 2 De nostro incommodo, & non sine damno meo, tibi places in tuo carmine, quod dum meditaris, ego munus desidero. Turnebus lib. 24. c. 28. legit, *tacet.* 3 Epigr. 16. num. 3. supra. & lib. 4. Epigr. 8. num. 12. 4 Vestem pexam. Alii legunt *plena.* id est, quorum gratia non diminuitur mora. Alii *plena.* id est, absque carminibus.

§ Ad Licinium Suram. XLVI.

Doctorum Licini celeberrime 1 Sura virorum,
 2 Cujus prisca graves lingua reduxit avos:
 3 Redderis, heu quanto fatorum munere! nobis,
Gustata Lethes pene remissus aqua.
 4 Perdidit jam vota metum, securaque flebant
Tristia cum 5 lacrymis. jamque peractus eras.
 6 Non tulit invidiam taciti regnator Averni,
 7 Et raptas fatis reddidit ipse colos.
 Scis igitur, quantas hominum mors 8 falsa querelas
 Moverit; 9 & frueris posteritate tua.
 10 Vive velut raptio, fugitivaque gaudia carpe:
Perdiderit nullum vita reversa diem.

1 Sic Plinius Sec. 30. Epist. 4. lib. *altissima ista eruditione tua dignissimam Quest.* &c. Al. *celeberrime summe virorum.* 2 Cujus sincera oratio & antiquitatem sapiens exprimit gravitatem & mores veterum illorum Roman. 3 Quanto nos beatint munere Paræ; quæ te prope mortuum vitæ restituerunt.

tuerunt. 4 Ita P. Scriv. e Membranis & Junii Margine. *Tristitia & lacryma sunt carmina lugubria.* vulg. Ed. *Tristitia, & lacrymis jamque peractus eras.* Tanquam in certa morte deposueramus spem & cum votis metum curamque prote, qui jam. 5 Pro mortuo deploratus eras & conclamatus. 6 Vidit sensitque Pluto se non fore ferendo invidiam & querelas hominum te lugentium ipsiusque rapacitatem detestantium: itaque - 7 - Eripuit Parcibus colos fufosque & te vitæ restituit. 8 Te faucibus suis erepto decepta, *Vel,* quam nos veram putabamus, teque vere mortuum. 9 Et quasi redivivus sensit, quam charus fueris nobis, tanquam posteris tuis futuris. 10 Mortis itaque, quam evasisti, memor, rape vitæ restitutæ gaudia, &c. vide Epigr. 16. lib. 1. num. 8. tibi superstes.

De Annio. XLVII.

Cum mensas habeat fere ducentas,
Pro mensis habet Annii ministros:
*Transcurrent * gabate, volantque lances.*
Has vobis epulas habete lauti.
Nos offendimur ambulante cæna.

Annio non desunt mensæ, imo dives & lautus habet ducentas, cur itaque ministri ejus subeunt mensarum vices & nihil apponitur? scilicet ut dapibus suis parcat, quas ministri circumferentes præterant alios, aliis, priusquam quia ad facietatem decernerent, præcipiant. placeant sibi lauti his epulis, nos tenuiores non juvant cœnæ istæ ambulantes *rumen* banquetts. *qua & nostris parcipromis inoleverunt in silicerniis & repositis.* * Lances-elasticæ.

Ad Severum. XLVIII.

Parva suburbanî munuscula mittimus horti:
 1 *Faucibus ova tuis: poma, Severe, 2 gule.*
 1 *Raucis forte exulceratis mollia. 2 Palato grata.*

Ad fontem Hiantidos. XLIX.

Fons domine, regina loci, quo gaudet Janthis,
Gloria conspicua delictumque domus.

Cum

Cum tua tot niveis ornetur ripa ministris,
 Et 2 Ganymedeo luceat unda choro:
 3 Quid facit Alcides sylva sacratu in ista?
 Tam vicina tibi cur tenet antra deus?
 Numquid nympharum notos observat amores,
 Tam multi pariter ne rapiantur Hyle?

1 Vide Epigr. 47. lib. 6. 2 Pueris delicatis instar Ganymedis. 3 Vide Ep. 14. supra, quod huic concinit, num. 5.

Ad Urbicū. L.

Mercari nostras si te piget, Urbice, nugas:
 Et lasciva tamen carmina nosse libet;
 1 Pompejum queras (& nosli forsitā) Aucum;
 Ultoris prima Martis in 2 aede sedet.
 3 Jure madens, 4 varioque toge limatus in usu,
 Non lector meus hic, Urbice, 5 sed liber est.
 Sic tenet absentis nostros, cantatque libellos:
 Ut pereat chartis litera nulla meis.
 Denique, si vellet 6 poterat scripsisse videri,
 Sed famæ mavult ille favere mee.
 Hunc licet a 7 decima (nec enim satis ante vacabit)
 Sollicitus: capiet cœnula parva duos.
 Ille leget, bibe tu: nolis licet, ille sonabit:
 Et cum, jam satis est, dixeris; ille leget.

1 Adeas Pompejum Aucum, quem & rute fortasse nosti. 2 Quæ signis militaribus a Parthis remissis extructa est. ut alii, post victoriam Philippicam. Sueton. August. c. 29. Dio. lib. 44. 3 Jurisprudencia tinctus. imbutus. sic infr. Epigr. 40. lib. 1. num. 2. *Calderin.* jussulo madens. 4 Studiis pacis & variis causis exercitatus. *Calderin.* attrita indutus toga, qua in variis officiis utitur. 5 Adeo ad unguem tenet & memoriter recitat. 6 Se authorem profiteri, nisi meæ faverat famæ, poterat. vide Senec. prolog. declam. 7 Quæ statuta cœnæ hora aliquanto tardior propter occupationes Aucii, vel tenuitatem ejus.

Ad

Ad Aucum. LI.

Gratum est, quod Celeri nostros legis, 1 Aucē,
 libellos;
 2 Si tamen & Celerem quod legis, Aucē, juvat.
 3 Ille meas gentes, & Celtas rexit Iberos,
 4 Nec fuit in nostro certior orbe fides.
 5 Major me tanti reverentia turbat; & aures
 Non auditoris, judicis esse puto.

1 Epigr. præced. 2 Nisi molestum sit Celeri audire hujusmodi nugas. 3 Celer fuit præfectus Celtiberiæ, patriæ meæ. 4 Nec alius quisquam majori fide, & abstinentia administravit nostram Celtiberiam. 5 Terreor viri majestate, nec minus sanctum expecto judicem carminis mei quam olim gentis meæ.

In Umbrum. LII.

Omnia misisti mihi Saturnalibus, Umber,
 Munera, 1 contulerunt quæ tibi quinque dies:
 Bis senos 2 triplices, & * dentiscalpia septem:
 His comes accessit * spongia, & * mappa, * calix,
 Semodiusque 3 fabæ cum 4 vimine Picenarum,
 Et 5 Laletanæ nigra lagena sapa:
 6 Parvaque cum 7 canis venerunt 6 coëana 7 prunis,
 Et 8 Libycæ fici pondere testa gravis.
 9 Vix puto triginta nummorum tota fuisse
 Munera, quæ grandes octo tulere 10 Syri.
 Quanto commodius nullo mihi ferre labore
 Argenti potuit 11 pondera quinque puer;

1 Quæ ab aliis tibi missa sunt per Saturnalia quæ ad 5. dies protraxit Caligula. vide Ep. 46. lib. 4. 2 Pugillares. Epigr. 6. lib. 14. * De his lib. 13. & 14. 3 Epigr. 46. lib. 4. num. 2. 4 Fiscella olivarum Picenarum lib. 13. Epigr. 36. 5 Lagena ignobilis, feculentæ & turbidi vini ex Laletania in Hisp. Tarraconensi. 6 Ficus parvæ ex Syria. Ep. 28. lib. 13. 7 Quæ Epigr. 18. lib. 5. senes dixit Damascenos. vide Epigr. 29. lib. 13. 8 Epigr. 46. lib. 4. 9 Puto vix valuisse 30. HS.

P

nostra

nostra moneta 4. ff. 8. num. 4. 10 Servi e Syria, *Synecdoch.*
11 Libras quinque.

In Nasidienum. LIII.

Semper mane mihi de me mera somnia narras,
Quæ moveant animum, sollicitentque meum.
1 Jam prior ad facem sed & hæc vindemia venit;
2 Exerat noctes dum mihi 3 saga tuas.
Consumpsi 4 falsasque molas, & thuris acervos:
5 Decevere greges, dum cadit agna frequens.
Non percus, non 6 cortis aves, non ova supersunt.
7 Aut vigila, aut dormi, Nasidiene, tibi.

1 Ad expianda infausta tua de me somnia, in sacrificiis absumpsi vinum omne meum superioris & horum vindemiae. 2 Expiat, avertit omen. 3 Somniorum interpres & expiatrix. Epig. 50. lib. II. 4 Far sale mistum. 5 Decelescunt mihi greges crebra immolatione. 6 Epigr. 30. supra. n. 1. &c. 7 Aut nunquam dormias precor, aut de te somnias, tuo damno.

In Chrestum. LIV.

Nulli munera, Chreste, si remittis,
Nec nobis dederis, remisierisque;
Credam te satis esse liberalem
Sed si reddis * Apicio, Lupoque,
Et * Gallo, * Ticioque * Gellioque;
Lingas 1 non mihi (nam proba & pusilla est)
Sed quæ de Solymis venit perastis,
Damnatum modo mentulam tributi.

* Turpitudinis tuæ ministris. 1 Non meam, quæ castior est, sed servi mei Judæi damnati ad tributum vel nomine tributi in servitutem damnati, Turneb. leg. *tributi*. lib. 24. c. 28. grave autem tributum pendebant cum Judæi tum qui Judæicæ seclæ initiabantur circumseci. Sueton. Dom. c. 12.

§ Ad

§ Ad Rabirium. LV.

Astra polumque 2 tua cepisti mente: 3 Rabiri:
4 Parrhasiam mira qui struis arte domum.
5 Phidiaco si digna Jovi dare templa parabit,
Has petat a nostro Pisa Tonante manus.

1 Ut Phidias Jovis Olympici simulachrum efficturus dicitur direxisse mentem suam ad vultum Jovis ab Homero expressum Iliad. a. H. καὶ κωνάνητι ἐπ' ὀφρῶσι νεῦσι Κρονίων, &c. Valer. Max. lib. 3. c. 7. Ita tu Rabiri Domitiano palatium extructurus concepisti mente coelestes domos, quibus magistris & exemplaribus uteris ad hanc fabricam. 2 Al. *pia*. 3 Architectus erat nobilis. Epigr. 71. lib. 10. 4 Parrhasiam, in monte Palatino, ubi Euander Arcas primus ædificavit, Parrhasia autem urbs Arcadiæ est. unde Euander Virgilio dictus Parrhasius II. Æneid. 5 Si Pisa urbs illa Elidis insisteret ædificare templum dignum illo simulachro a Phidia fabrefacto, petat a nostro deo Domitiano summum architectum Rabirium.

De Achills. LVI.

Castora de Polluce Gabinia fecit Achillam:
Pyxagathos fuerat, mox erit Hippodamus.

Alludit Poëta ad versum Homeri Iliad. γ. Κάταραδ' ἱπποδάμον, καὶ πύξ ἀγαθὸν Πολυδύσκεια. jocum autem quærit in ambiguitate τὸ πύξ, quod significat pugis, atque idem pro πυγῇ usurpatur Aristoteli in physiognom. Ita Achilles puer exoletus (ut Epigr. 90. lib. 3.) & modo πύξ strenuus jam factus est ἱπποδάμος, eques per maneggiare & cavalcare la donna Gabinia. hoc est, Castor de Polluce.

Ad Gallam. LVII.

Jam sex, aut septem nupsisti, Galla, 1 cinædis:
Dum coma te nimium, pexaque barba juvat.
Deinde experta latus, madidoque simillima loro
Inguina, nec lasa stare coacta manu,

P 2

Deferis

Deseris imbelles thalamos, mollemque maritum:

Rursus & in 2 similes decidis usque 2 toros.

3 *Quare aliquem Carios semper Fabiosque loquentem,
Hirsutum, & dura rusticitate trucem.*

Invenies: 4 sed habet tristis quoque turba cinados:

5 *Difficile est, vero nubere, Galla, viro.*

1 Dum ex cultu & elegantia eos judicabas strenuos ad κλινεπαιλη. 2 Mollium & imbellium cinædorum. 3 Ne ulterius te decipiant pexi isti & comati, quare aliquem ex iis qui sermone & cultus neglectu gravitatem & virilitatem profitentur. Epigr. 25. lib. 1. 4 Sed & hi sunt Socratici cinædi. 5 Ita omnis vicus abundat Triflitis obscenis, &c.

De Cæciliano. LVIII.

Non cœnat sine apro noster, Tite, Cæcilianus,
Bellum convivam Cæcilianus habet.

Quanta est gula qua sibi toros ponit apros, animal propter convivia natum? &c. Vacuisque toris tantum ipse jacebis. Juvenal. 1. Satyr. Hic noster convivam vocat aprum soli Cæciliano appositum. alii hominem fuisse Aprum volunt.

Ad Jovem. LIX.

1 **T**Arpeje venerande rector 1 aule,
2 *Quem salvo duce credimus Tonantem,*
Cum votis sibi quisque se fatiget,
Et noscat dare, qua dei potestas:
Nil pro me mihi Jupiter petenti,
Ne succensueris velut superbo,
3 *Te pro Casare debeo rogare:*
Pro me debeo Casarem rogare.

1 Capitoli in colle prius Saturnio, mox Tarpejo a Virgine Tarpeja quæ arcem Sabinis prodidit dicto. 2 Sic Epigr. 1. lib. 3. num. 11. 3 Tu mea & publica prece rogatus serva Casarem, ille me servabit; tu illi donato, ille mihi donabit.

Ad Cæsarem Domitianum. LX.

1 **A**bsfulerat totam temerarius insilitor urbem,
Inque suo nullum limine limen erat.
Fussisti tenues, 2 Germanice, crescere vicos;
Et modo qua fuerat semita, facta via est.
3 *Nulla catenatis pila est præcincta lagenis:*
Nec prator 4 medio cogitur ire 4 luto.

Stringitur in densa nec 5 cæca 5 novacula turba:
Occupat aut totas nigra popina vias.

Tonsor, caupo, coquus, lanus sua limina servant.
6 *Nunc Roma est, nuper magna taberna fuit.*

1 Insitores, tonsores, caupones, coqui, &c. modo vicos omnes urbis occupant tabernis suis & pergulis (quod apud nos in publicis nundinis factum videmus) fores & limina præstruxerant. 2 Lib. 5. Epigr. 2. num. 4. 3 Nallus caupo vendit vinum ad pilas in tabernis quæ lagenis sunt resectæ, & quæ catenis fixæ sunt. Juvenal. Sat. 3. vers. 304. nisi forte & ipsæ lagenæ pillis affixæ sunt catenis, de pillis vide quæ ad Epigr. 43. lib. 2. num. 3. 4 Ad canalem propter tabernas utringue. 5 Novaculam hanc tonsorum fuisse arbitror, quoniam mox inter cæteros recenset tonsorem, non βαλαντιομεν, & neque sicariorum, quorum esse putant alii propter epitheton cæca. 6 Ita Epigr. 2. lib. 1. Spectac. Reddita Roma sibi est, &c.

In Amillum. LXI.

Reclusis foribus grandes 1 percidis, Amille,
Et te deprendi, cum facis ista, cupis,
Ne quid liberti 2 narrent, servique paterni,
Et notet obliqua garrulitate cliens.
Non pædicari se qui 3 testatur, Amille,
Illud sæpe facit, quod sine 3 teste facit.

1 Epigr. 72. lib. 2. num. 1. 2 Te gravius aliquid pati. 3 Ludit in testatur & teste. nec non inambiguitate πᾶ ῥεσσε. hic autem --- ὁρχεῖς intelligit. id est, λέγει ἢ φωνίζει.

§ De Silio. LXII.

- 1 **P**Erpetui nunquam moritura volumina Silii.
Qui legis & 2 *Latia carmina digna toga;*
 3 *Pierios tantum vati placuisse recessus*
Credis, & Aonia Bacchica fersa comae?
Sacra 4 *coturnati non attigit ante Maronis,*
Implevit magni quam Ciceronis opus.
Hunc miratur adhuc 5 centum gravis hasta virorum;
Hunc loquitur grato plurimum ore cliens.
 6 *Postquam bis senis 7 ingentem fascibus annum*
Rexerat, 7 asserto qui sacer orbe fuit:
 8 *Emeritos Musis & Phæbo tradidit annos:*
Proque suo celebrat nunc Heliconæ foro.

1 Latuere Silii opera per multa secula. jam vero eruta & vindicata vivunt. Epigr. 14. l. 4. 2 Digna poetæ in Italia vel ipsa Roma nato. Italici enim cognomen habuit ab Italica urbe Pelignorum, alias Corfinio. *vel potius* digna majestate oratoris Romani, & consulis. Plinius Sec. *scripsit carmina majori cura quam ingenio.* Epist. 7. lib. 3. 3 Credis ne cum tantum fuisse poetam? imo non optimum attigit poetam, priusquam optimum expressisset oratorem. 4 Epigr. 20. lib. 3. num. 5. & Epigr. 6. lib. 5. num. 3. 5 Judicium G. virorum qui de testamentis & hereditatibus in suo foro hasta posita judicabant, quemadmodum auctionarii in atrio auctionario hasta præconis posita vide Epigr. 38. lib. 7. num. 4. & consule Cornelium Vitell. Annotat. in Merulam. cap. 21. 6 Postquam consul fuerat eo anno quo Nero periit. Plin. Sec. lib. 3. Epist. 7. 7 Quo terrarum orbis in Libertatem assertus est, tyranno Nerone ad vim sibi inferendam adacto & occiso. 8 Foro emeritus secessit in Campaniam, ubi Musis vacavit scripsitque carmine heroico 17. libros de Punico bello secundo.

§ In Cinnamum. LXIII.

- 1 **Q**ui tonsor fueras tota notissimus urbe,
Et post hæc domina munere factus eques:

2 Sica-

- 2 *Sicanias urbes, Ætnæaque regna petisti*
Cinname, cum fugeres tristia jura fori.
Qua nunc arte graves tolerabis 3 inutilis annos?
Quid facit 4 infelix & fugitiva quies?
Non rhetor, non grammaticus, 5 ludivæ magister,
 6 *Non Cynicus, non tu Stoicus esse potes.*
 7 *Vendere nec vocem Siculis 8 plausumque theatris:*
Quod superest, iterum, Cinname, tonsor eris.

1 Hunc credo innuere Juvenalem, Sat. 1. vers. 25. 2 In jus vocatus mutavit solum, vel exulatum abiit in Siciliam. 3 Nulla honesta immo nec sordida arte instructus. 4 In exilio. Domitius de lanista intelligit. magis convenit præcedentibus, ut te literature intelligas. 5 Nullius sectæ philosophus. 7 Præco an potius cauldicus, qui *voces prosternere foro* Ovid. Eleg. 15. lib. 1. Amor. *elamofis rabiosa fori jurgia vendere* Seneca 171. vers. Herc. Fu. *solicitis vendere verba reis* dicitur nostro, Epigr. 16. lib. 5. 8 Histrion, aut cithæreus.

De Gargilianum. LXIV.

- L** Is te bis decima numerantem frigora brumæ
Conterit una 1 tribus, Gargiliane, 1 foris,
Ab miser, & demens! 2 viginti litigat annis
Quisquam, cui vinci, Gargiliane, licet?

1 Veteri Romano. 2 Gaji Jul. Cæs. 3. Augusti. Ep. 38. lib. 3. num. 1. 2 Satiù fuerat semel vinci, quam ducere litem & ferre impendia & molestias viginti annorum, etiam cum victoria.

De Labieno. LXV.

- H**erédem Fabius Labienum 1 ex asse reliquit:
 2 *Plus meruisse tamen se Labienus ait.*

1 Bonis universi patrimonii. 2 Labienus ait se plus meruisse qui plura Fabio donavit quam ex testamento accepit, & ego (innuit Poëta) majori damno & dolo Labienum dignum censo, qui pœr fraudem captavit hereditatem.

P 4

In

In Philenim. LXVI.

Pædicat pueros 2 tribas Philenis,

Et 3 tentigine sævior mariti

Undenas 4 vorat in die puellas.

5 Harpasio quoque 6 subligata ludit,

Et 7 flavescit baphe, 8 gravesque draucis

Halteras facili rotat lacerto,

Et 9 putri 10 lutulenta de palestra

11 Uncti verberare vulpulat 11 magistri.

12 Nec cænat prius, aut recumbit ante

Quam septem vomit meros deunces:

Ad quos fas sibi tunc putat redire,

Cum 13 colipbia sexdecim comedit.

Post hæc omnia; cum libidinatur,

Non fellat: putat hoc parum virile:

Sed plane 14 medias vorat puellas.

Di 15 mentem tibi dent 15 tuam Phileni:

Cunnum lingere quæ putas virile.

1 Τῷ ἐλίσσῃ. 2 Fricatrix. 3 Libidinis prurigne magis inflammata quam maritus. 4 Διολύσσα, φονιχίζουσα ἡ τριβύσσα. 5 Epigr. 19. lib. 4. 6 Veste subducta, Vel, subligari usa. 7 In palestra flavescit aspergine arenæ. ita Achelous cum Hercule luctans fulva tactus flavescit arena. Ovidius Meta. 9. ἀφ' αὐτὴν tactus est. 8 Et pondera illa plumbea seu ferrea corpori exercendo in Gymnasiis & Balneis adhibita, vel ipsis grandibus draucis gravia agili versat manu. vide Epigr. 48. & 49. lib. 14. & Juvenal. Satyr. 6. v. 22. quæ huic Epigram. consonat. 9 Male olenti ab oleo. 10 Ceromate e luto uncti. 11 Aliptæ manus crepti inter unguendum. Vide Juvenal. Satyr. 6. vers. 423. 12 Sextarius alter Ducitur autē cibum rabidam facturus orexim, &c. Juvenal. Sat. 6. vers. 428. vide Epigr. 71. lib. 5. Al. reverti. 13 Luctatorum panes, qui vires palæstritarum membris addunt, a πῶλον & ἔψι, ut vult Dom. Calderinus; quam etymologiam asserere laborat Corn. Vitellius contra Merulam Annor. cap. 12. 14 Supra num. 4. 15 Mentem sanam, vel quæ scemineam appetat libidinem. Ad

Ad Instantium Rufum. LXVII.

Commendare meas, * Instanti Rufe, Camænas
Parce precor socero: seria forsā amat.

Quod si lascivos admittit & ille libellos,

Hæc ego 1 vel Curio Fabricioque legam.

* De hoc eodem Instantio Rufe, Epigr. 51. lib. 8. & Epigr. 97. lib. 12. 1 Vel continentissimis, gravissimis & severissimis viris.

De Theophila ad Canium. LXVIII.

Hæc est illa tibi 1 promissa Theophila, 2 Cani,
3 Cujus Cecropia pectora dote madent.

4 Hanc sibi jure petat magni senis Atticus hortus,

5 Nec minus esse suam Stoica turba velit.

Vivet opus 6 quodcumque per istas miseris aures;

Tam non scemineum nec populare sapit.

Non tua 7 Pantenis nimium se præferat illi.

Quamvis Pierio sit bene nota choro.

8 Carmina fingentem Sappho laudavit amatricæ:

9 Castior hæc, & non doctior illa fuit.

1 Sponsa conjux. 2 Poeta, de quo Epigr. 62. & Epigr. 70. lib. 1. & Epigr. 20. lib. 3. 3 Græce erudita. A. pectora voce madent. 4 Hanc sibi disciplulam vendicet utpote disciplinæ suæ æmulam Epicurus magnus senex hortō quo gaudebat celebris. Alii leg. magni senis altus in hortis, atque intelligunt Platonem in suburbano Athenis memore ab Academo in usum scholæ consecrato profitemtem. 5 Nec minus suæ disciplinæ æmulam hanc sibi vendicant Stoici. 6 Quodcumque Theophila recensuerit & emendavit. 7 Doctam nescio quam innuit poetriam. Ita Scriv. Pantenis ex MS. omn. Gruterus. Vulg. Pantenis. 8 Theophilæ carmina vel ipsa Sappho Phœnis amatricæ laudavit. legitur namque & laudavit. 9 Theophila vincit Sappho verecundia: ingenio & doctrina illi non cedit.

In Philænim. LXIX.

Ipsarum tribadum tribas Philæni
Recte quam futuis, vocas amicam.

Male sonat dicta viro amica; mulieri, bene. quam vero Philænias amicam vocat male audit, cum ipsa Phil. sit tribas. Καλῶς γὰρ καὶ αἱ ἐλευθερῶν γυναῖκες καὶ αἱ παρθένοι τὰς συνήθεις καὶ φίλας, ἐταῖρας, &c. καλῶτι γὰρ τὰς μισθαρῆστας, ἐταῖρας. Athenæ. lib. 13. c. 4.

De familia ficosa. LXX.

Ficosa est uxor, ficosus & ipse maritus:
Filia ficosa est, & gener, atque 2 nepos.
Nec dispensator, nec villicus ulcere turpi,
Nec regidus fossor, sed nec arator eget.
Cum sint ficosi pariter iuvenesque senesque,
Res mira est? ficos non habet unus ager.

1 Tota familia laborat ulcere quam οὐκωσι Græci vocant, de qua Celsus lib. 3. c. 3. nec tamen in agro fructificant ficos locus ab ambiguo τῷ ficus. vide Epig. 66. lib. 1. 2 Ita Gruterus. alii ficer.

Ad Paullum. LXXI.

Gratius sic tibi, Paulle, sit December:
Nec vani 2 triplices, brevesque 3 mappa,
Nec thuris veniant leves selibræ;
Sed lances ferat, aut 4 scyphos avorum,
Aut 5 grandis reus, aut potens amicus:
Seu quod te potius iuvat capitiq;
6 Sic vincas Noviumque Publumque
7 Mandris & 8 vitreo latrone clausos;
9 Sic palmam tibi de trigone, 10 nudo
Unctæ det favor arbiter corona,
Nec laudet 11 Polybi 12 magis 13 finistras:
14 Si quisquam mea dixerit malignis

Atro

*Atro carmina quæ madent veneno,
Ut vocem mihi commodos patronam,
Et, quantum poteris, sed usque, clames:
Non scripsit meus ista Martialis.*

1 *Imprecandi formula.* Sic tibi affluant precor larga a clientibus & amicis munera in Saturnalibus missa, ut Epigr. 46. lib. 4. num. 1. vide Epigr. 52. supra. 2 Pugillares. lib. 14. Epigr. 6. 3 Ep. 46. lib. 4. num. 10. 4 Scyphos veteres & archetypos, vel graves auro, qualibus utebantur prisca, Nestor, &c. 5 Clientes dives. 6 Sic vincas latrunculorum ludo peritissimos tuos collatores Novium & Publum. 7 Calculorum seu latrunculorum sepiis & regionibus, vel ipsis latronum gregibus clausos. vide Epigr. 23. lib. 5. num. 7. fortasse quadrigis eburneis, namque ejusmodi calculis luisse Neronem, autor est Suetonius, Petr. Scriver. 8 Latrunculis e vitro discolori ad distinguendas diversas partes. Epigr. 17. & 20. lib. 14. 9 Sic tibi victoriam in ludo trigonalis pile adjucent uncti gymnastæ. vide Epigr. 19. lib. 4. * 10 Quem ludum nudi unctique exercebant. 11 Lusoris alicujus periti. 12 Quam tuam. 13 Agilitatem manus sinistra, quam jacienda excipiendaque pile non minus utebantur quam dextra. Epigr. 84. lib. 12. 14 Ut, si quis famosa & maledica carmina sub meo nomine ediderit mihiq; adscriperit, patrocinetis mihi neque asseras, vid. Epigr. 11. supra.

§ Ad Maximum. LXXII.

Esquiliis domus est, domus est tibi 1 colle Diana,
2 Et tua patricius culmina vicus habet:
3 Hinc viduæ Cybeles, illinc sacraria Vestæ;
Inde novum, veterem prospicis inde Jovem.
Dic, ubi conveniam: dic, qua te parte requiram.
4 Quisquis ubique habitat; Maxime, nusquam habitat.

1 In monte Aventino, cujus summitas habet templum Dianæ Epigr. 64. lib. 6. num. 10. 2 Suntque tibi ædes in vice sub Exquilis ubi Servius Tullius jussit patricios habitare. 3 Ex domo tua in Exquilis ab altera parte vides ædem Vestæ & Capitolium novum. Ex ædibus tuis in Aventino pro-

P 6

Spici

spicis templum Cybeles & Capitolium vetus. 4 *Nusquam est, qui ubique est.* Senec. 2. Epist.

Pro Caro & Norbana votum. LXXIII.

1 *Cyllenes calique decus, 2 facunde minister,*

3 *Aurea cui torto virga dracone viret:*

Sic tibi 4 lascivi non desit copia 4 furti,

Sive cupis Paphien, seu Ganymede cales:

5 *Maternæque sacris ormentur frondibus Idus,*

6 *Et senior parca mole prematur avus:*

Hunc semper Norbana diem cum conjuge 5 Caro

Lata colat, 8 primis quo coiere toris.

9 *Hic pius antistes sophiæ sua dona ministrat:*

Hic te thure vocat fidus & ipsè Jovi.

1 Montis Arcadiæ, in quo Maja a Jove compressa. 2 Nuncie, *δῆυτογε* 3 Qui geris caduceum draconibus mari & & foemina involutum. 4 Callidus quidem fuit Mere, quicquid placuit, jocosè condere furto. hic tamen *lasciva facta* intelligas *adulteria*, propter versum seq. 5 Celebreturque natalis tuus Idib. Majis ormenturque postes frondibus ut in festis. vide Epigr. 68. lib. 12. num. 1. 6 Et cœlum (quod sustinere dicitur) urgeat avum tuum Atlanta minore pondere. 7 Al. *Cbaro*. 8 Qui dies illis nuptialis. 9 Namque hic colit sapientiam & eloquentiam, cujus tu Deus: & minister fidus est nostro Jovi Domitiano, ut tu cœlesti illi.

In anum deformem. LXXIV.

1 *Is futui gratis, cum sis deformis, anusque.*

*Res perridicula est: * vis dare: nec dare vis.*

* Vide Epigr. 89. lib. 3.

§ Ad Philomusum. LXXV.

1 *Quod te deripiunt potentiores*

Per convivia, porticus, theatra,

Et cum quoties ita incidisti,

Gestari juvat, & juvat lavari:

Nolito

Nolito nimium tibi placere.

2 *Deleſas Philomuse: non amaris.*

1 Comitem habere certatim cupiunt. 2 Pro scurra & motione haberis, non pro amico. *δι ἡδονῇ ὡς εὐτελέπλον, & κατὰ σεαυτὸν καὶ ὡς φίλον ὁ ἀγαπῶν*, Arist. 8. Nicom. Eth. cap. 3.

In Tuccam. LXXVI.

1 *Exigis ut nostros donem tibi, Tucca, libellos.*

Non faciam: nam vis vendere, non legere.

In Papilum. LXXVII.

1 *Dum 1 Saxetani ponatur cauda 2 lacerti;*

Et bene si cœnas, 3 concubis inuncta ubi est:

Sumen, aprum, leporem, boletos, ostrea, mullos,

Mittis. habes nec 4 cor, Papile, nec 5 genium.

1 Vel *Sexizani*. a patria Bœtica, ut inquit Plinius. lib. 32. c. 11. & Athenæus. lib. 3. c. 33. 2 Vilissimi piscis. 3 Virides fabæ; neque ex oleo persulæ. 4 Cui fatuo & insulso viles cibi æque sapiunt ac pretiosi. 5 Cui non indulges, quem fraudas, dum aliis laurus es, tibi sordidus.

§ Ad Severum. LXXVIII.

1 *Potavi modo 1 consulare vinum.*

Quæris 2 quam vetus atque liberale?

Ipsò consule conditum: sed ipsè,

Qui ponebat, erat, Severe, consul.

1 Viderur dicere Vetus & *κατ' ἐξοχήν* Opimianum (de quo Epigr. 27. lib. 1. num. 5.) vel Auitianum. Sed addit tuisse hornum, & ipso, qui poetam invitarat, consule diffusum, atque adeo appositum. vide Turnebi adverb. lib. 25. cap. 24. 2 Quam generosum & nobile?

Ad Faustinum. LXXIX.

1 *Quatenus 2 Odyssios jam pax Romana 3 Triones*

Temperat & tetrica conticuere tubæ,

P 7

Hunc

*Hunc 4 Marcellino poteris, Faustine, libellum
Mittere; jam cbartis, jam vacat ille jocus.
Sed si 5 parva tui munuscula quaris amici
Commendare, 5 ferat carmina nostra puer:
6 Non qualis Getica satiat lacte juvence
Sarmatica 7 rigido ludit in anne 8 rota:
Sed 9 Mitylenæi roseus 10 mangonis ephēbus,
Vel 11 non casus adbus 12 matre jubente Lacon.
13 At tibi captivo famulus mittetur ab Istro,
Qui Tiburtinas pascere possit oves.*

1 Quoniam composita jam pace Romani qui in Sarmatia & Dacia vacant studiis, &c. 2 Epigr. 7. supra num. 2. 3 Epigr. 11. lib. 4. num. 3. 4 Profecto ad bellum Sarmaticum. ut Epigr. 25. lib. 6. & Epigr. 46. lib. 9. 5 Carmina a me illi donata ferat elegans a te puer. 6 Non barbarus e Getis vel Gelonis γαλακτοφάγοις. vide Epigr. 3. lib. spectac. num. 5. 7 Glacie & frigore concreto amne. Al. gelido. 8 Curtus rotis. Vel trocho, Epigr. 168. lib. 14. 9 Græci. Græcia autem nequitiarum officina. Mitylene Lesbii insule oppidum. 10 Epigr. 59. lib. 1. num. 1. 11 Apud Lacedæmonios pueri in ara Dianæ flagellis cæsi exercebantur ad tolerantiam --- 12 --- Adstabantque parentes & propinqui qui hortabantur διακέρσαι πρὸς τὸν πόνο, καὶ ἐγκρατεῖν οὐκ ὀνείδ. Lucian. περί γυμνασίων. 13 Et Marcellinus mittere tibi e Dacia devicta qui pascat oves in Tiburtina tua villa. Epigr. 57. lib. 4.

Ad Lausum. LXXX.

Triginta toto mala sunt epigrammata libro:
Si totidem bona sunt; Laus, liber bonus est.
Vide lib. 1. Epigr. 17. & Epigr. 87. infr.

De Menophilo. LXXXI.

Menophili penem tam grandis fibula vestit,
Ut sit comædis omnibus una satis.

Hunc

*Hunc ego credideram (nam sæpe lavamur in uno)
Solicitem voci parcere, Flacce, sua:
Dum ludit media populo spectante palestra,
Delapsa est misero fibula; 2 verpus erat.*

1 Comædi, citharædi, adolescentulique alii virilia fibula coercere solebant, quo a Venere abstinere, vocis seu valetudinis conservanda causa. Celsus lib. 7. c. 25. & Juvenal. Satyr. 6. vers. 73. & 336. Duo autem harum fibularum erant genera. Vel indumentum, quo comprimebantur, simul & tegebantur inguina: vel filium æneum argenteumve præpurio tractum. 2 Judæus, vel recutitus. utebatur autem fibula (illa priore, modo dicta) ad velandam πικρομένη.

De Eutrapelo. LXXXII.

Eutrapelus tonsor dum circuit ora Luperci,
1 Expungitque genas: 2 altera barba subit.

1 Al. Expingitque. 2 Tardus tonsor seu circumspectus tantam operi impendit moram ut vel radeant altera succrescat barba. vide Epigr. 52. lib. 8.

Ad librum. LXXXIII.

Dum mea Cecilio formatur imago Secundo,
2 Spirat & arguta picta tabella manu:
1 liber ad Geticam 3 Peucen, Istrumque 4 tacentem
5 Hæc loca perdomitis gentibus ille tenet
Parva dabis caro, sed dulcia dona sodati:
6 Certior in nostro carmine vultus erit.
Casibus hic nullis, nullis debilibus annis
Vivet, Apelleum cum morietur opus.

1 Dum Cæcilius Secundus (Plinius, ut credo, Junior, namque is Bithyniam & Pontum obtinuit provincias) sibi effingi curat meam imaginem. Quod discessuri amici mutuo fascitabant ad memoriam absentium revocandam. 2 Ad vivum efficta. 3 Insulam ad Istri ostium. 4 Placidis & quasi stagnantibus aquis, vel gelu & frigore concretum. alii leg. jacentem. 5 Supra num. 1. 6 Epigrammata Cecilio grata, & quæ

quæ ingenii mei imaginem certiorum expresserint & diuturniorem retinuerint, quam tabula quævis ab artifice peritissimo efficta.

Ad Sabellum. LXXXIV.

Quod non insulse scribis tetraſtica 1 quedam;
Disticha quod 2 belle pauca, 2 Sabelle, facis:
Laudo, nec admiror. facile est epigrammata belle
Scribere; 3 sed librum scribere difficile est.

1 Pauca. 2 Vide Epigr. 39. lib. 12. 3 Desideratur enim ad librum perficiendum varietas, acumen, & largus ingenii fons.

In Sextum. LXXXV.

Ad natalicias dapes vocabar,
Essem cum tibi, Sexte, 2 non amicus.
Quid factum est, rogo, quid repente factum
Post tot 3 pignora nostra, post tot annos,
Quod sum 4 præteritus vetus sodalis?
Sed causam scio. nulla venit a me
Argenti tibi libra 5 pusillati,
Nec 6 levis toga, nec rudes lacernæ;
7 Non est sportula, quæ negociatur;
Poscis munera, Sexte, non amicos.
Jam dices mihi, 8 vapulet vocator.

1 Festam celebritatem natalis tui. 2 Nondum valde familiaris. 3 Amicitia mutua pignora. 4 Metaph. abis qui a Censoribus Senatu moti in recitatione Senatorum non nominabantur, & dicebantur præteriti. 5 Puri puti, pusillis tumentis ab ignis excoquentis vi. Turneb. Adv. lib. 24. c. 2. Al. pusillati. quod idem. Sed & Gruterus e MS. Hispani tibi libri pusillati. id est opt. argenti ex Hispania. 6 Impexa. Gruter. e MS. tenuis, sed contract. in dissyllabum, poscente verfu. 7 Sportula qua me velut clientem donasti, si in lucrum & questum largitus eam fuisti, desit esse sportula: audio est, & negotiatio, καπηλεία. 8 Confers culpam in servum vocatorem;

caterem, ut qui me præterierit imprudens. al. leg. Vab paret, vocetur.

De Se. LXXXVI.

Si meus, aurita gaudet 2 glaucopide Flaccus;
Si fruitur 3 tristi 4 Canius Æthiopo:
5 Publius exigua si flagrat amore catellæ:
Si Cronus 6 similem cercopithecon amat:
Delectat 7 Marium si perniciosus 8 ichneumon:
Pica 9 saluatrice si tibi, Lause, placet:
Si gelidum colo necit Glacilla 10 draconem;
11 Lusciniæ tumulum si Thelesina dedit:
Blanda 12 Capidinei cur non 13 amet ora Labyca,
Qui videt hæc dominis monstra placere suis.

1 Cum alii delectentur deformibus monstis, cur non ego formoso puero Labyca? forri item monstroso, namque luxum tandem in distorta & prodigiosa corpora verterunt Romani. Quintil. decl. 298. & Instit. lib. 11. cap. 5. Idem de mulieribus Rom. Clem. Alexandrinus, & Ammianus Marcel. lib. 14. 2 Bubone seu ulula. 3 Atro, ingrato. Vel, infausti ominis si cui matutinus occurrisset. Juven. Sat. 6. vers. 601. Appian. 4. ἑμφύλιον. 4 Poeta Gaditanus de quo Epigr. 62. & 70. lib. 1. & Ep. 20. lib. 3. 5 Ep. 110. lib. 1. 6 Æthiopine? an Catellæ? an simiæ? an sibi similem? ut Ep. 202. lib. 14. 7 Priscum vel Celsum. 8 Mus Indicus, magnitudine felis, perniciosus aspidi & crocodilo, quibus acerrimus est hostis. Plin. lib. 8. cap. 24. Ælian. lib. 8. cap. 25. Athenæus lib. 9. cap. 10. 9 Humanum conata vocem. vide Epigr. 76. lib. 14. τῶν ἐνὶ θανάτῳ ὑγλῶντα μιμῆται τὸς τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν ἄλλων ἐνὶ θανάτῳ ἤχη. 10 Pleraque muliercula Rom. in deliciis habebant serpentes, quibus se in activis mensibus refrigerarent, Senec. 3. de Ira. Lucian. in Alexand. Sueton. Tiber. c. 72. Plin. lib. 29. c. 4. 11 Quam vivam in deliciis habuerat, mortuae tumulum extruxit, ut murenæ Crassus. 12 Cupidini paris pueri. 13 Quilpiam, vel ipse amem?

§ De suis libris. LXXXVII.

Fertur habere meos, si vera est fama, libellos
Inter delicias pulchra i Vienna suas.

Me legit omnis ibi senior, juvenisque, puerque,
Et coram tetrico casta puella viro.

Hoc ego maluerim, quam si mea carmina cantent,

2 Qui Nilum ex ipso protinus ore bibunt.

3 Quam meus Hispano si me 4 Tagus impleat auro,

Pascat & 5 Hybla meas, pascat 6 Hymettos apes.

Non nihil ergo sumus, nec blanda 7 munere lingua

Decipimur. 7 credam jam puto, Lause, tibi.

1 Allobrogum seu Galliae Narbonensis urbs. non illa Austriae. 2 Remotissimi Aethiopes ad Lunae montes, et si fontes Nisi tum latuerint. 3 Quam si me cantent Hispani conterranei mei, Siculi, & Graeci. vel quam si abundarem auro Hispano, ac melle Siculô & Attico, est enim Tagus --- 4 Fl. Hispaniae seu Lusitaniae --- 5 --- Hybla mons Siciliae --- 6 --- Hym. mons Atticae. 7 Al. murmure. 8 Credam bona mea carmina aequare numerum malorum, atque adeo bonum esse librum. Epigr. 80. supra.

Apollinari mittit coronam roseam. LXXXVIII.

I Felix rosa, mollibusque sertis
Nostri cinge comas i Apollinaris,
Quas tu nectere candidas, sed 2 olim,
Sic te semper amet 3 Venus, memento.

1 Epigr. 87. lib. 4. & Epigr. 25. lib. 7. 2 Longa florentiam juventute cingas, nec non sero canescentem & usque ad multam senectutem. 3 Cui dicata es.

Ad Creticum. LXXXIX.

I Aetia inaequalem Matho me fecisse libellum:
Si verum est, laudat carmina nostra Matho.
2 Aequales scribit libros 3 Calvius & 3 Umber,
Aequalis liber est, 4 Cretice, qui malus est.

1 Obijcit

1 Obijcit Matho me scripsisse lib. inaequalem, cui vel me fatente Epigr. 17. lib. 1. & bona insunt & mala habet praeterea inaequalis liber, laudem a rerum varietate. 2 Totos malos, quibus nihil admiscetur boni. nullus autem liber totus bonus est. 3 Poeta malus. 4 Alti leg. Critice.

Ad Juvenalem. XC.

De nostro facunde tibi Juvenalis agello

1 Saturnalicias mitimus, ecce, nuces.

Cetera lascivis donavit poma puellis

2 Mentula custodis luxuriosa dei.

1 Quibus luditur in Saturnalibus Epigr. 31. lib. 7. num. 2. 2 Ipse Priapus. Epigr. 36. lib. 1. n. 8. Epigr. 49. & 73. l. 6.

In Baccaram. XCI.

Si quid opus fuerit, scis me non esse rogandum,
Bis nobis dicis, Baccara, terque die.

1 Appellat rigida tristis me voce Secundus.

Audis, 2 sed nescis, Baccara, quid sit opus.

3 Pensio te coram petitur clareque, palamque:

Audis, sed nescis, Baccara, quid sit opus.

Esse queror 4 gelidasque mihi tritasque lacernas:

Audis, sed nescis, Baccara, quid sit opus.

Hoc opus est, 5 subito fias ut fidere mutus;

Dicere ne possis, Baccara, quid sit opus.

1 Exigit a me foenus creditor. 2 Al. & nescit Baccaram quid sit opus? 3 Cella, ædium conductarum pretium. lib. 3. Epigr. 30. num. 4. 4 Tenues, quæ frigus intromittunt. 5 Ut instar arboris fideratæ attoniti stupefiant tibi sensus sitque (ut ait Epigr. 86. lib. 11.) fidere percussa tibi lingua, ne ququam posthac vanis pollicitis lactes & eum, ubi opus est promissa perfici, destituas.

Ad Narnian. XCII.

Narnia, sulphureo quam gurgite candidus 2 amnis
Circuit, 3 ancipiti vix adeunda iugo,

4 Quid

4 *Quid tam saepe meum nobis abducere QuinEtum*
Te iuvat, & lenta detinuisse mora?
Quid Nomentani caussam mihi perdis agelli,
Propter vicinum qui pretiosus erat?
Sed jam parce mihi, nec abutere, Narnia, 5 Quincto;
6 Perpetuo liceat sic tibi ponte frui.

1 Civitas Umbriae. 2 Nar. fl. unde civitati nomen. 3 Geminio monte. 4 Cur voluptatē tua allicitum toties evocas tamdiuque detines? Q. Ovidium vicinum meum in agro Nomentano, & cuius unius causa placet mihi fundus meus Nom? 5 Qui & ipse gaudet mea vicina. 6 Sic vobis incolumis maneat urbs o Narnia, cum eximio illo ponte, qui duos præaltos & abruptos montes conjungit, vide Schotti Itinerar. lib. 1. p. 106.

De Papilo. XCIII.

UNguentum fuerat, quod 1 onyx modo parva gerebat:

Olsecit postquam Papilus, ecce 2 garum est.

1 Vas unguentarium ex onyche. 2 Corruptum ab afflatu oris tui impuri. vide Epigr. 17. lib. 3. num. 3.

In Linum. XCIV.

BRuma est, & riget horridus December,
Audes tu tamen 1 osculo 2 nivali
Omnes obvius hinc & hinc tenere,
Et totam, Line, bastiare Romam.
3 Quid possis graviusque, saviusque
Percussus facere, atque verberatus?
4 Hoc me frigore basiet nec uxor,
Blandis filia nec rudis labellis.
Sed tu 5 dulcior, elegantiorque;
Cujus 6 livida naribus caninis,
Dependet 6 glacies, rigetque barba,
7 Qualem 8 forficibus metit 9 supinis

Tonsor

Tonsor 10 Cinyphio Cilix 10 marito.
Centum occurrere malo cunnilingis:
Et 11 Gallum timeo minus 12 recentem.
Quare si tibi sensus est, pudorque;
Hibernas, Line, bastiationes,
13 In mensem rogo differas Aprilem.

1 Oculis salutare obvius amicos Romanis moris erat, ut & Persis, Judæis, Græcis, &c. 2 Frigido & madido. 3 Non posses melius vindicare injuriam verberum tibi inculsorum, quam fœdis hisce osculis, ut Epigr. 23. lib. 2. 4 Brumali frigore. 5 Videris tibi dulcior & electior vel Ironice. 6 Mucosa stiria. 7 Qualem habent barbam hirci Cinyphii a Cilice pastore tonsi. 8 Al. forcipibus. 9 Acie forficum depressa, manubrio sublato. 10 Hircio viroque patreque gregis ad Cinyphem Africa fl. pasto. 11 An Gallum Cybeles cui recens castrato graviter olet anima? an Bœoticum illum Gallum, de quo Epigr. 80. lib. 3. — 12 — Nuper λεῖψαυτα. Sed & vide Turnebum qui hoc de Galliæ pop. ab intemperantia olido interpretatur lib. 25. c. 24. 13 Tum enim minus erit mucosus & frigidus.

§ Epitaphium Urbici pueri. XCV.

CONDitus hic ego sum 1 Bassi dolor Urbicus infans:
2 Cui genus & nomen maxima Roma dedit.
3 Sex mihi de prima deerani trieteride menses,
4 Ruperunt tetricæ cum mala pensa deæ.
Quid species, quid 5 lingua mihi, qui profuit ætas?
Da lacrymas tumulo, qui legis ista, meo.
6 Sic ad Letheas, nisi Nestore senior, undas
Non eat, optabis quem superesse tibi.

1 Parenti causa doloris ex morte. 2 Natus in urbe & ab urbe dictus Urbicus. 3 Trienno, erat itaque biennis & semestris. Epigr. 38. lib. 6. num. 2. 4 Ubi vitæ filum inciderrunt Parcæ. 5 Blesæ, balbutiens, parentibus grata. 6 Sic, ut fles & optas mihi vitam tibi supersitem fuisse, vivas ultra annos Nestoreos. Vel, Sic, ut me fles, filius tuus quem tibi supersitem optares Nestoris annos superet.

Ad

Ad Librum de Cæsio Sabino. XCVI.

Nosti si bene 1 Cæsum, libelle,
 Montana decus Umbriae Sabinum,
 2 Audi municipem mei 2 Pudentis;
 Illi tu dabis hæc, vel occupato.
 Insistent mille licet premantque 3 cura,
 Nostri carminibus tamen vacabit.
 Nam me diligit ille, proximumque
 4 Turni nobilibus leget libellis,
 O quantum tibi nominis paratur!
 O quæ gloria, quam frequens amator!
 Te convivium, te forum sonabit,
 Aedes, compita, porticus, tabernæ.
 5 Uni mitteris, omnibus legeris.

1 Vide Baptis. Fontejum de gente Cæsia c. 20. & 21. vide
 & Ep. 59. lib. 9. 2 De quo Epigr. 32. lib. 1. & 49. lib. 5. &
 Ep. 13. lib. 4. &c. 3 Negotia, studia. 4 Sathyrographi ex
 Aurunca, Epigr. 11. lib. 11. & Sidonius carm. 9. Rutilius in iti-
 nerario & Juvenalis interpretes vetus, ad Sat. 1. 5 Cæcio Sa-
 bino.

Ad Castorem. XCVII.

Omnia, Castor, emis: sic fiet, ut omnia ven-
 das.

Cum ultra facultates omnia vis habere lauta ac nitida,
 multaque emis, adigeris tandem urgente inopia ad omnia
 vendenda. Turnebus ait se in quibusdam exemplaribus re-
 perisse hunc versum appensum. Nil uxore tamen nudius esse
 potest. dispice lector quam conveniat. lib. 25. c. 24.

Ad Crispinum. XCVIII.

Sic placidum videas semper, Crispine, 1 tonantem;
 Nec te Roma minus, quam 2 tua Memphis amet:
 Carmina 3 Parrhasia si nostra legentur in aula
 (Namque solent sacra Cæsaris aure frui:)

Dicere

Dicere de nobis, ut lector candidus, 4 aude:

Temporibus præstat non nihil iste tuis.

Nec 5 Marso nimium minor est, doctoque 5 Catullo,

Hoc satis est: ipsi cætera mando 6 Deo.

1 Jovem nostrum Domitianum. 2 Aegypti civitas. Crispi-
 num autem fuisse Aegyptium juratus testabitur Juvenalis cui
 Satyr. 1. dicitur pars Nilivæ plebis & verna Canopi. 3 Pala-
 tina. supra Epigr. 54. num. 3. 4 Aude o Crispine, ut lecto-
 rem decet candidum, Cæsari legenti adspirare hoc eulogio;
 Certe & hic Martialis est avi hujus ornamentum, O Cæsar. 5
 De his Epigr. 71. & 77. lib. 2. & 62. lib. 1. 6 Domitiano.
 q. d. Tu tamen illi suggere: ipse Imp. mihi Deus erit abun-
 de beneficus; vide Epigr. 8. lib. 5. num. 2.

* Ad Ponticum. XCIX.

Pontice, 1 per reges discurras, & omnia lustras,
 Magna quidem sequeris, Pontice, 2 magnus ho-
 mo es.

Pontice, si qua facis, 3 sine teste facis, sine turba;

Non adhibes multos, Pontice; * cautus homo es.

Pontice, te celebrem forma natura creavit;

Dignus eras Helena Pontice; * pulcher homo es.

Pontice, voce tua posses adamanta movere:

Vox tua dulce sonat, Pontice; * dulcis homo es.

Pontice, sic alios, sic te quoque decipit error:

Vis dicam verum, Pontice? * nullus homo es.

* Tria quæ sequuntur epigrammata e veteri exemplari An-
 glicano transcripta pro legitimis agere agnoscuntur. hoc sane
 Martialis acumen parum sapit. 1 Patronos salutando. 2
 Magnus videri vis. Vetus magnus, malus, mutus, piscis. Ne-
 quam magnus homo, ait Lucilius. 3 Epigr. 61. supra num. 3.
 * Dum magnus, cautus, pulcher, dulcis esse vis, nullus es.

Ibidem

Ibidem de vetula. C.

TActa places, audita places, si non videre,
Tota places: neutro, si videre, places.

Vide Epigr. 23. lib. 6.

Ibidem de Milone. CI.

Millo domi non est: peregre Milone profecto
Arva vacant; uxor non minus inde parit.

Cur sit ager sterilis, cur uxor lactitet, edam:

* Quo fodiat ager non habet, uxor habet.

* Ager non habet colonum uxor habet moechum.

LIBER VIII.

Imperatori Domitiano Caesari Augusto, Germanico,
Dacio, Valerius Martialis salutem.

OMnes quidem libelli mei, Domine, quibus
tu famam, id est, vitam dedisti, tibi sup-
plicant: & puto i propter hoc legentur.
Hic tamen, qui operis nostris octavus inscribitur,
2 occasione pietatis frequentius fruitur. 3 Minus
itaque ingenio laborandum fuit, in cuius locum
materia successerat, quam quidem subinde aliqua
jocorum mistura variare tentavimus: ne coelesti ve-
recundiae tuae laudes suas, quae facilius te fatigare
possunt, quam nos satiare, 4 omnia versus ingere-
ret. 5 Quamvis autem epigrammata severissimis
quoque, & 6 supremae fortunae viris ita scripta sint,
ut 7 mimicam verborum licentiam affectasse videan-
tur: ego tamen illis non permisi tam lascive lo-
qui, quam solent. Cum pars libri & major & me-
lior ad majestatem sacri nominis tui allegata sit,
8 meminerit 9 non nisi religionis purificatione lu-
stratus accedere ad templa debere. Quod ut cu-
stoditurum me lecturi sciant, in ipso libelli hujus
limine profiteri brevissimo placuit epigrammate.

1 Quod tibi dicati sunt, quod tu eos vita dignos censes.
2 A bellis tuis & victoriis Dacia & Sarmatica argumenta saepe petens. 3 Facile est Ventis dare vela secundis, facundumque solum varias agitare per artes, Auroque atque ebori decus addere, cum rudis ipsa Materies niteat. Manil. 3. Astr. & Callimach. de Apolline. ἔστι γὰρ εὐρύπρος τις ἀνὰ πτόλιος ἀέρος. 4 Omne epigramma. 5 Vide Epist. 4. lib. 4. & Epist. 3. lib. 5. Plin. Sec. sua excusantis hendecasyllaba. 6 Al. summa. 7 Al. mimam. 8 Liber. 9 Tu Deus es. lib. 5. Ep. 8. num. 6. Dii autem non adeundi nisi a castis, puris, ab omni labe lustratis & περιεργασμένοις.

Ad librum suum. I.

- 1 **Aurigeros domine liber intrature penates,**
Disce verecundo sanctius ore loqui.
 2 **Nuda recede Venus: non est tuus iste libellus.**
Tu mihi, tu Pallas 3 Cesariana veni.

1 Palatium propter recentem victoriam Sarmaticam laureatum. quamvis & Augustas fores perpetua ornabat laurus. 2 Verborum lascivia quæ Veneti vel nudæ conveniant. 3 Cæs. Domitiani numen peculiare, quam Deam superstitione coluit, seque ejus filium haberi voluit. Suet. Dom. c. 4.

Ad Janum. II.

- 1 **Fastorum genitor, parensque Janus**
 2 **Victorem modo cum videret Istri,**
 3 **Tot vultus sibi non satis putavit;**
Optavitque oculos habere plures.
Et lingua pariter locutus 4 omni:
Terrarum 5 Domino, Deoque rerum
Promisit 6 Pyliam quater senectam
Addas, Junc 7 pater, tuam rogamus.

1 Librorum, qui singulorum annorum gesta continebant, a Jano autem, temporum rectore auspiciis habent. Ep. 8. infra num. 2. 2 Cum Domitianum a Sarmatis reducem videret. 3 Duos, vel quatuor. Bifrons enim fingitur Janus, ut qui annum elapsum respiciat, sequentem prospicit. Immo & Quadrifrons, propter quatuor elementa vel quatuor anni tempestates. Servius ad 8. Æneid. & Fab. Pictor. 4 Binis vel quatuor linguis. ut modo, num. 3. 5 Domitiano. lib. 5. Epigr. 8. num. 2. 6 Quatuor ætates Nestoris, ex ore quaterno, id est 12. secula. 7 Immortalitatem, Janus enim deus.

Ad Musam. III.

- Q**uine satis fuerant; sed sex, septemque libelli,
Est nimium: quid adhuc ludere Musa juvat?
Sit pudor, & finis. jam plus nihil addere nobis
Fama potest: teritur noster ubique liber.

1 Et

- 1 **Es cum rupta situ 2 Messalla saxa jacebant,**
Atque cum 3 Licini marmora pulvis erunt:
Me tamen ora legent, & secum plurimus hospes
Ad patrias sedes carmina nostra fere.
Finieram, cum sic respondit 4 nona sororum,
Cui coma, & unguento sordida vestis erat:
*Tunc potes dulces, ingratis, relinquere * nugas?*
Dic mihi, quid melius desideriosus ages?
An juvat ad tragicos 5 foccum transferre 6 coturnos,
Apera vel 7 paribus bella tonare modis;
 8 **Perlegat ut tumidus rancæ te voce magister,**
 9 **Oderit & grandis virgo bonusque puer?**
Scribant ista graves nimium, nimiumque severi,
 10 **Quos media miseros nocte lucerna videt.**
At tu Romano lepidos 11 sale tinge libellos:
 12 **Agnoscat mores vita legatque suos.**
 13 **Augusta cantare licet videaris 13 avena,**
 14 **Dum tuæ multorum vincat avena tubas.**

1 Atque ubi invidiosa vetustas in pulverem verterit matrem aedes vel potius sepulchra. Sic enim loquitur Juvenalis Satyr. 10. v. 143. & huic consonat noster Epigr. 2. lib. 10. — 2 — M. Val. Corvini Messallæ oratoris clariss. & — 3 — Licini dissimili liberi Cæs. Augusti. 4 Una e novem musis, non tamen infima Thalia convivii apta, uncta itaque pro more a balneis & ante convivia. vide Epigr. 8. lib. 4. n. 12. * Epigrammata? 5 Versum humilem & levem instar comicorum, quorum proprie est foccus. 6 Epigr. 20. lib. 3. n. 3. 7 Versibus heroicis. 8 Melior lætio praelegat. uti in scholis prælegunt & exponunt magistri Homerum, Virgilium, & alios auctores epicos. 9 Tædio, vel propter poenâs irrogatas, ipsos execrentur amores discipuli. 10 Quos elucubrations reddunt miseros. 11 Jocofo acumine. 12 Epist. 1. lib. num. 7. 13 Tenni carmine, sive versum five argumentum respicias. 14 Epigr. 49. lib. 4. num. 6. & 7.

Q 2

Ad

Ad Cæsarem Domitianum. IV.

Quanus, io, Latias 1 mundi conuentus ad aras
 2 Suscipit, & solvit pro duce vota suo!
 Nam non hæc hominum, 3 Germanice, gaudia tantum,
 Sed faciunt 4 ipsi nunc puto sacra 4 dei.

1 Ab omni orbis loco frequens populus supplicationis & gratulationis causa. 2 Reus voti pro Imperatoris salute de anno præterito solvit vota, & nova vota nuncupat in annum proximum, quæ oppido fiebant redeunte Domitiano mense Januario. 3 Epigr. 2. lib. 5. num. 4. 4 A te culti, servati, templis donati. Epigr. 1. lib. 5. num. u. & Epigr. 4. lib. 9.

Ad Macrum. V.

Dum donas, Macer, annulos 1 puellis:
 2 Desisti, Macer, annulos habere.

1 Al. amicis. id est, impuris feminis, in quas aurum & opes effundis. 2 Privatus es equestri dignitate, cui insigne & jus annulorum. post cuncta novissimus exis Annulus. Juvenal. Sat. II. vers. 43.

§ In Eustum. VI.

A Rebetypis vetuli nihil est 2 odiosus Eucti.
 3 Ficta Saguntino 4 cymbia malo luto.
 Argenti 5 furiosa sui cum stemmata narrat
 Garrulus, & 6 verbis mucida vina facit.
 7 Laomedontæ fuerant hæc pocula mensæ;
 Ferret ut hæc, muros struxit Apollo Iyra.
 8 Hoc cratere ferox commisit prælia Rhætus
 Cum Lapithis; 9 pugna debile cernis opus.
 10 Hi duo longævo 11 censentur Nestore fundi:
 12 Pollice de Pyllo trita columba nitet.
 Hic scyphus est, 13 in quo misceri iussit amicis
 Lærgius Æacides 14 vividiusque merum.
 15 Hac propinavit Bytia pulcherrima Dido
 In patera, 16 Phrygio cum data cæna 16 viro est.

Mira-

*Miratus fueris cum prisca toreumata multum,
 17 In Priami cyathis Asphyana 18 bibes.*

1 Poculis primogeniis originalibus & quæ ab ipsis dominis per tot seculorum series habere se jactat. 2 Propter garrulam jactantiam, mendacem vanitatem, vilitatem novi vini in his appositi. 3 Ep. 46. lib. 4. num. 9. & 108. lib. 14. 4 Pocula in cymbæ formam efficta, Macrobi. Saturn. lib. 5. c. 21. 5 Infana quadam & insensata prædicatione pocula ab ætate & dominis jactans. Al. leg. *funosa*. id est, caligine neglectæ vetustatis obdusa. Ut exponit Boëthius lib. 1. de Consol. philosoph. ita Cicero & Seneca *funosas imagines* dixere. & Juvenalis, *famosos equitum magistros*. 6 Dum per verbosam Eucti ostentationem poculorum, vinum effusum mucefcit & vappa fit. 7 Hæc (inquit) fuerant Laomedontis pocula, vel ex auro illo quo pæsi & conduci Neptunus & Apollo mœnia Trojana ædificaverunt. 8 Metamorph. Ovidii 12. sed ibi Theseus cratere pugnat Rhætus torre. 9 Magis placet hæc distinctio quam vulgata ista, *pugna: debile cernis opus*, ut sit, poculum pugna & rixa collum baster ed. dum prima pocula pugna Missa volant. 10 Hic est geminus ille crater & *μικροπύλλω* Nestoris duos habens fundos, ansas quatuor & earum singulis insidentes 2. columbas, celebratus Homero II. Athenæo lib. 11. c. 12. & 13. 11 In pretio habentur. 12 Quæ ansis sedebant columbæ aureæ, usû tritæ fuigebant. 13 Quam Ulyssi, Phœnici, legatis Agamemnonis, I. Iliad. propinavit Achilles. 14 I. Gruterus feliciter & MSS. revocavit, cum prius legeretur *Et bibis ipse merum*. Achilles enim Iliad. 1. poscit majus poculum vinumque vividius, *μείζονα δὲ νεότερον Μυοιτὶς ἡκαδίστα Σωρότερον δὲ κέκραγε*. 15 Nota ex I. Æneid. Virg. Tum Bitia dedit increpitans, &c. 16 Æneæ. 17 In vetustissimis poculis apponit novum vinum. Torrens de poculis novis, quorum antiquitatem Euctus ementitus est, intelligit. Noti sunt Priamus senex & Asphyanax filius Hector. puer. 18 Al. *bibis*. Grut. ex MSS. *calathis Asphyana 18 bibes*.

In Cinnam. VII.

Hoc agere est caussas, hoc dicere, Cinna, diserte,
 Horis, Cinna, 1 decem dicere verba novem?

Q 3

Sed

Sed modo 2 elephsydras ingenti voce petisti
Quatuor: 3 o quantum, Cinna, tacere potes!

1 Synecdoche finita. 2 De his vide Epigr. 25. lib. 6. n. 6.
 3 Petisti, credo, tantum spatii, quo taceres, non diceres. No-
 ster MS. *O quantum dicere, Cinna, potes?*

6 Ad Janum de reditu Cæsaris. VIII.

P *Principium des, Jane, licet velocibus annis,*
Et 1 revoces vultu secula longa tuo:
Te 2 primum pia 3 thura rogent, te 4 vota saluent:
*5 Purpura te felix, te colat * omnis bonos:*
6 Tu tamen hoc mavis, Latiae quod contigit arbi,
Mense tuo redncem, Jane, videre Deum.

1 Supra Epigr. 2. num. 1. &c. 2 Ut tu, qui limina servas,
 supplicibus aditum ad deos patefacias. Ovid. 1. Fast. *Vel*, ut
 rerum omnium potentem & principium, Epigr. 28. lib. 10. 3
 Al. *turba*. id est, populus, plebs. ut infra Epigr. 15. 4 Al.
Vota: saluet Purp. 5 Consules novi, quibus nova purpura
 fulget ut ait Ovid. 1. Fast. *Vel*, Senatus & * omnis magistra-
 tus. sic Statius 4. Sylv. *turmaque, tribusque, Purpureique. pa-*
tres, luemque a consule ducit Omnis bonos. 6 Nec tam tibi
 places o Jane, quod tuo mense ineat annus, inaugurentur
 consules, vota quilibet nuncpet: nam quod redeat jam Do-
 mitianus.

Ad Quintum. IX.

S *olvere dodrantem nuper tibi, Quinte, volebas*
Lippus Hylas: luscus vult dare dimidium.
Accipe quam primum: brevis est occasio lucri.
Si fuerit cæcus, nil tibi solvet Hylas.

Mora trahet damnum. Hylas qui modo lippus novem de
 libra uncias tibi o Quinte vel ceneratori vel ophthalmico
 volebat solvere, jam altero captus oculo 6. tantum uncias ti-
 bi prius 9. recusanti se ait soluturum. cave sis ne cæcus
 omnino factus tibi nihil reddat.

De

De Basso. X.

E *Mit lacernas milibus decem Bassus*
Tyrias coloris optimi, lucrificet,
1 Adeo bene emit? inquis. immo 2 non solvit.

1 Tantuli, *so good cheap.* 2 Al. *non solvet.* Immo quod
 majus est, non solvit. vel non solvendo. vel furatus est.

Ad Cæsarem Domitianum. XI.

P *ervenisse 1 tuam jam te scit 2 Rhenus in urbem:*
Nam populi 3 voces audit & ille tui.
Sarmatica etiam gentes, Istrumque, Getasque
Letitia 3 clamor terruit ipse nova.
Dum te 4 longa sacro venerantur 4 gaudia Circo,
5 Nemo quater missos currere sensit equos.
Nullum Roma ducem, 6 nec te sic, Cæsar, amavit:
Te quoque jam non plus, 7 ut velis ipsa, potest.

1 A te magnifice extruam passim & ornatam, vel, simpli-
 citer, Romam. 2 Germani Rheni fluv. accolæ. 3 Clamores
 & applausus in Circo. *Hyperbole satis vocalis & clamorosa.* 4
 Applausus & acclamationes longæ, geminate & reboantes.
 5 E 25. spaciis a carceribus & septem flexibus circa metas ad
 victoriæ palmam. populus dum tibi studet, in te oculos &
 mentem convertunt omnes, non advertit quatuor: quamvis
 alibi nihil amplius oporet quam *pavem & Circenses*, ut ait Juve-
 nalis. vide Epigr. 6. lib. 7. num. 8. 6 Nec te ipsum, prius
 quam tui sensis desiderium, quod tibi reduci leti omnes te-
 stantur. 7 Etiam si velit.

Ad Priscum. XII.

U *xorem quare locupletem ducere nolim*
Quaritis? 1 uxori nubere nolo mea.
Inferior matrona suo sit, Prisce, marito:
Non aliter 2 fuerint fœmina virque pares.

1 Nolo subijci uxori, quæ propriè viro nubere dicitur. no-
 lo dote libertatem vendere *γυναικὶ δὲ δότειναι θάλω*, &

Q 4

ἐστὶ

ἐπὶ δῶλος ὁ πᾶντος, Anaxandrides apud Stobæum, Epigr. 69. lib. 10. 2 MSS. *sunt.*

Ad Gargilianum. XIII.

Morio dictus erat: 1 viginti millibus emi.
Redde mihi nummos, Gargiliane: 2 sapit.

1 Fatui illi & moriones in pretio & deliciis erant apud divites ad hilaritatem. vel, ut hodie apud nostros fatuos divites, ut sit in ædibus aliquis domino ipso stultior. 2 Plus justo sapit, id est, plus quam fatuum & morionem vellem. vide Epigr. 210. lib. 14.

In crudelem amicum. XIV.

Pallida ne 2 Cilicum timeant pomaria brumam.
3 Mordeat & 4 tenerum fortior aura nemus:
Hibernis objecta notis 5 specularia puros
Admittunt soles, & 6 sine face diem.
At mihi cella datur, non tota clausa fenestra,
In qua 7 nec Boreas ipse manere velit.
8 Sic habitare jubes veterem crudelis amicum?
Arboris ergo tuæ tutior hospes ero.

1 Ab injuria ventorum & frigoris. Epigr. 68. infra. 2 Referas Cilicum ad arbores potius & Cilicia translata quam ad brumam. 3 Nip. 4 Stirpium teneriorem succrescentem sylvam. 5 Lapidis pellucidi in tenues crustas fissi, quibus Romani in fenestris utebantur ut nos vitro. Seneca Epist. 97. & lib. de Provid. Divina c. 4. Plin. lib. 15. cap. 16. Columell. lib. 11. c. 3. Pancirol. 6 Purum absque pulvis, venti aut atomorum turbine, sine pluvia & tempestate. Al. & sine sole diem. 7 Non ipse horrens Septentrionis incola Boreas. Emphasis hyperbolica. 8 In hoc versu quodque verbum est emphaticum.

Ad Domitianum. XV.

Dum nova 1 Pannonici numeratur * gloria belli,
Omnis & ad reducem dum litat ara 2 Jovem;

3 Dat

3 Dat Populus, dat gratus Eques, dat thura Senatus:
4 Et ditant Latius tertia dona tribus?
Hos quoque secretos memorabit Roma triumphos,
5 Nec minor ista tuæ laurea pacis erit.
Quod tibi de sancta credis pietate tuorum.
Principis est virtus maxima, 6 nosse suos.

1 Sarmatici. * Narratur. 2 Domitianum. 3 Supra Ep. 8. num. 3, 4, 5. 4 Et a Domitiano datum plebi pauperique populo congiarium & tributum epulum infra Epigr. 50. propter relatam e bello Sarmatico lauream tertiam: bis enim ante de Catts & Dacis triumphaverat. 5 Quod cum licuisset iustum agere triumphum, lauream tantum Jovi Capitolino maluit inferre. 6 Benevolos animos & amorem subditorum suorum erga se propter bene merita agnoscere.

In Ciperum. XVI.

Pistor qui fueras diu, Cipere,
Nunc causas agis, & 1 ducena queris:
Sed consumis, & usque mutuaris
A pistore, Cipere, non recedis;
Et panem facis. & facis farinam.

1 Opulescere vis & rem facere ex causis, sed nihil tibi felicius nunc cedit forum quam modo pistinum. Namque ut tibi farinam pinsebas, deinde panem conficiebas, e cujus pretio rursus farinam comparasti, atque adeo in circulo laborans vivebas in diem: ita hic queris, deinde consumis, rursus mutuaris, &c.

Ad Sextum. XVII.

Egi, Sexte, tuam, pactus duo millia, causam
Misi nummos quot mihi: mille quid est?
1 Narrasti nihil, inquis, & a te prodita causa est:
2 Tanto plus debes, Sexte, quod erubui.

1 Dicis me male egisse & causam prodidisse. 2 In solatium dedecoris mei, & iacturæ famæ quam ex causa tua sustinui.

Q 5

Ad

Ad Cirinium. XVIII.

Sic tua, Cirini, promas epigrammata vulgo,
 * Ut mecum possis vel i prior ipse legi:

* Sed tibi tantus inest veteris respectus amici,
 Carior ut mea sit quam tua fama tibi.

2 Sic Maro nec Calabri tentavit Carmina Flacci,
 Pindaricos posset cum superare modos:

Et Vario cessit Romani laude cothurni,
 Cum posset tragico fortius ore loqui.

3 Aurum, & opes, & rura frequens donabit amicus:
 Qui velit ingenio cedere, rarus erit.

* Bona ne hæc fide? an Ironice videtur sane & ex animo, propter exemplum Virgilii. 1 Majori laude quam ego. 2 Hac modestia & amicitia inductus Virgilius cessit Horatio lyrici carminis laudem, & Vario epici carminis, vel tragediæ gloriam, cum illum Pindaricæ lyrae modis, hunc Sophoclei cothurni sublimitate vicisse potuit. Varium siquidem ut epicum & Mæonii alitis æmulum canit Horatius. ode 6. lib. 1. ita Varii tragediam Thyesten culibet Græcorum comparat Quintilianus lib. 10. c. 1. 3 Censu se aliis haberi inferiores ferunt non pauci: sed nemo fere est, qui se altero minus ingeniosum fateri velit.

De Cinna. XIX.

Pauper videri Cinna vult; & est pauper.

Cinna hic vere pauper, quasi dissimularet opes, ostentabat pannos, & paupertatem usque jactas, ut stulti & ebrii simulare volunt non raro stultitiam & ebrietatem, cum nil opus sit simulatione. vide Epigr. 33. lib. 11.

Ad Varum. XX.

Cum facias versus nulla non luce ducentos,
 Vave, nihil recitas; i non sapis. atque 2 sapis.

1 Qui stans pede in uno in hora ducentos præcipitas verbus, viciosos scilicet & ineptos qui tibi luxulento fluenti e bucca

bucca excidunt. 2 Qui non recitas malos illos versus, unde tibi plus esset dedecoris quam laudis.

§ Ad Luciferum. XXI.

Phosphore, redde diem; quid 2 gaudia nostra moraris?

Cæsare venturo, Phosphore, redde diem.

Roma 3 rogat. 4 placidi numquid te pigra Boote Plaustra vehunt, lento quid nimis 5 igne venis?

6 Ledaë poteras adducere Cyllaron astro:

Ipse suo cedit nunc tibi Castor equo.

Quid 7 cupidum Titana tenes? 8 jam Xanthus, & Æthon

Fræna volunt: vigilat 9 Memnonis alma parens.

10 Tarda tamen nitida non cedunt sidera luci,
 Et cupit Ausonium Luna videre ducem.

Jam, Cæsar, vel nocte veni: 11 stent astra licebit,
 Non deerit populo te veniente dies.

1 Veneris stella, quæ solis orientis prænuntia Lucifer dicitur, solem occidentem subsequens, Vesperus. 2 Desiderium Cæsaris expectant & cum die urbem ingressuri. 3 Ut diem properes. 4 Cur tarde oreris ac si vehereris plaustro quod insequi videtur Arctophylax, signum tardum quia polo vicinum? Epigr. 3. lib. 4. num. 7. 5 Stella, luce. 6 Sumas licet Caloris equum illi a Mercurio donatum, & jam astris adducim. 7 Exoriri cupientem solem. 8 Jam solis equi cursum gestiant. 9 Aurora. 10 Stant stellæ, nec moverur luna desiderio (credo) videndi Imperatorem Rom. redeuntem. 11 Ipse Cæsar sibi solverit, gloriæque suæ fulgore lustrabit cælum, vel manente noctis facie. Al. stent astra licebit.

In Gallicum. XXII.

Inuitas ad aprum; ponis mihi, Gallice, porcum.
 * Hybrida sum, si das, Gallice, verba mihi.

* Hybridam me esse innuit, dum apponis porcum hybridam, i. e. ex sero & mansueta natum: vel lege Sim. q. d. utinam

utinam ego hybrida sim, nisi intelligam tucum mihi factum.
sic Chærea Terent. tum pol ego is ossem qui assimulabar, nisi
&c. de hybrida vide Epigr. 39. lib. 6. n. 11.

Ad Rusticum. XXIII.

Esse tibi videor sævus, nimiumque gulosus,
Qui propter cœnam, Rustice, cædo cocum?
Si levis ista tibi flagrorum causa videtur,
Ex quavis causa vapulet ergo cocus?

An quælo iniquum est, si quis pendat pœnas ejus quod
deliquerit in sua arte? tum sane iniquus esse viderer, si de-
lictum alieni artificii in illo punirem.

Ad Cæsarem Domitianum. XXIV.

Si quid forte petam timido, gracilique libello,
Improba non fuerit si mea charta; dato.
Et si non dederis, Cæsar, permitte rogari:
Offendant nunquam thura, precesque Jovem.
Qui fingit sacros auro, vel marmore vultus,
Non facit ille deos: 2 qui rogat, ille facit.

1 Impudenter petax. 2 Qui supplicat, qui adorat, qui ro-
gat, ille numen inesse rogato fatetur: ita ego te Deum facio
dum rogo. Adulatorie & parasitice.

In Oppianum. XXV.

Vidisti semel, Oppiane, tantum
Ægrum me male: sepe te videbo.

Ne mihi Insultes quod me semel ægrum vidisti; ego te
sepe, & usque videbo morbo pallidum. ut Ep. 3. lib. 7.

Ad Cæsarem Domitianum. XXVI.

Non tot in Eois timuit 1 Gangeticus arvis
1 Raptor, in 2 Hyrcano qui fugit 3 albus equo;
Quot 4 tua Roma novas vidit, Germanicæ, tigres;
6 Delicias potuit nec numerare suas.

7 Vincit

7 Vincit Erythraeos tua, Cæsar, arena triumphos,
Et victoris opes divitiasque dei.

Nam cum captivos ageret sub curribus Indos
Contentus gemina tigride Bacchus erat.

1 Venator indus non timet tot tigres in Orientalibus re-
gionibus, quot. &c. 2 Ex Hyrcania, vel non segniori quam
sunt equi Hyrcani, vel in Hyrcania, ubi venantur tigres non
secus ac in India. unde legi potest, & Hyrcano. vide Epigr.
13. lib. Spectac. 3 Metu pallidus. 4 Supra Epigr. 11. n. 1.
5 Epigr. 2. lib. 5. num. 4. 6 Spectaculi. 7 Tuum amphithe-
atrum, o Cæsar, superat triumphum Bacchi reducis ex In-
dia, Persia, & littoribus rubri maris devictis. (vide Epigr. 38.
lib. 5. num. 5.) namque ille triumphavit gemina tantum in-
vectus tigride, tu pluribus.

Ad Gaurum. XXVII.

Munera qui tibi dat locupletis, Gauræ senique;
Si sapis & sentis, hic tibi ait, * morere.

* Ut in bona tua succedat hereditæta ille Epigram. 63.
lib. 6.

§ De * Partheniana toga. XXVIII.

Dic toga 1 sacundi gratum mihi munus amici,
2 Esse velis cujus fama, decusque gregis?
3 Apula 4 Lædæ tibi floruit herba Pbalanti,
5 Qua saturat Calabris culta Galefus aquis?
6 An Turtestiacas stabuli nutritor Iberi
Batis in Hesperia te quoque * lavit ove?
7 An tua multifidum 8 numeravit lana Timavum,
9 Quem prius ostrifero Cyllarus ore bibit?
10 Te nec Amyclæo decuit vivere veneno;
Nec Miletus erat velle digna tuo.
Lilia tu vincis, nec adhuc delapsa ligustra.
Et 11 Tburina monte quod albet ebur,
12 Spartanus tibi cedit olor, 13 Paphiæque columba;
Cedit Erythraeis eruta 14 gemma vadis.

Q 7.

Sed

- Sed licet hæc 15 primus nivibus sint amula dona,
Non sunt 16 Parthenio candidiora suo.
Non ego prætulero Babylonica 18 picta superbe
Texta, 18 Semiramia quæ variantur acn.
19 Non Asbamanteo potius me mirer in auro;
Æolium dones si mihi, Phryxæ, 20 pecus.
21 O quantos risus pariter spectata movebit
22 Trisa Palatina nostra lacerna toga?*

* Donata Martiali a Parthenio, qui Cæsari a cubiculis Ep. 6. lib. 5. 1 Docti scilicet atque Poëtæ ut Ep. 50. lib. 9. & Ep. 6. lib. 5. num. 2. & Ep. 1. lib. 11. 2 E. cujati velle es? de laudatissimis lanæ generibus. Ep. 155. lib. 14. 3 An a gregibus in palcius Tarenti in Apulia, quam condidit Phalantus Lacedæmonius? Epigr. 38. lib. 5. num. 3. 4 E Lacedæmone clara concubitu Jovis & Leda, Ledaque natis. 5 Quæ Galefus a Calabris ortus irrigat culta. Epigr. 38. lib. 5. num. 3. 6 An ex Hispania, ubi Tarselli fluv. quæ & Bætis aqua epota vestit oves nobili lana? Juvenal. Satyr. 12. v. 41. * Ita optime restituit ex eo quod Palatinus codex præferebat *lanitone* ingeniose exutum Cl. Rutgersius, ut Epigr. 13. lib. 14. *me mea tinxit ovis*. Antea erat: *lavit aqua*, neque e mente nec arte Poëtæ cum distichon superius etiam clausum fuerit *aquis*. 7 An ab Altino nobili ovibus & lana prope Timavum multis ossibus in mare Adriaticum influentem? ut Epigr. 25. lib. 4. num. 8. 8 *Parbos*. quasi lana aut ovis nosset numerum ossium 1 imavi, sinte septem an novem. 9 Cylarus quidem vexit Castora, qui cum Argonautis Timavum præter vexit. ut Epigr. 25. lib. 4. atque ipse Castor infidus relatus est, cum vero dicat *ore astris ero*, malim de ipso Cylaro in astrum vero intelligere. supra Epigr. 21. num. 6. *Al. Quem pins astris*. 10 Adeo eximie candida es, ut non esses inscienda purpura Lacedæmonia nec Milefia. Amyclæ autem Laconia civitas est: Miletus Joniæ in Asia. 11 Vide Epigr. 62. lib. 4. 12 Cygnus, cujus speciem indutus Imp. compressit Ledam spartanam. 13 Veneri quæ in Papho colitur dicatæ. 14 Margarita, &c. Epigr. 38. lib. 5. num. 5. 15 Intactis, 16 Parthenii, qui misit, animo. 17 Coloribus variis radio in-textis distincta. 18 Babylonica, a Semiramide regina Babylonis. In summo vero pretio erant tapetia & aulæ Babylonis.

ca. 19 Non mihi magis placeret vestis ex aureo vellere Phryxi, cui Athamas pater. 20 Vellus *πίνος*, alii leg. *decus*. 21 O quantum tollent omnes cachinnum ubi viderint novæ huic togæ mihi a Parthenio, qui in Palatio servit Cæsari, missæ injectam vilem meam & tritam lacernam? hinc apparet lacernas togis injici solitas. 22 *Al. Cum Palatina nostra lacerna toga*. MS. noster & alii *Culta Palatina*.

De Distichis. XXIX.

*Disticha qui scribit, puto, vult brevitate placere?
Quid prodest brevitās, dic mihi, si liber est.*

Habet quidem epigramma laudem suam a brevitate, & sunt qui distichon vel tetrastrichon excedere oportere epigramma negant. Et tamen liber e distichis æque liber est, ac si ex longioribus Epigramm. compingeretur.

§ De * spectaculo Scævola. XXX.

- 1 *Qui nunc Casarea lusus spectatur arena,
Temporibus Bruti gloria summa fuit.
Adspicis, ut teneat flammās, pœnaque 2 fruatur
Fortis, & attonitis regnet in igne manus!
3 Ipse sui spectator adeſt, & nobile dextra
4 Funus amat: 5 totis paſcitur illa sacris.
6 Quod niſi raptā foret nolenti pœna, parabat
Scior in 7 laſſos ire ſuiſſura focos.
8 Scire piget poſt tale decus quid fecerit ante:
Quam vidi, ſatis eſt hanc mihi noſſe manum.*

* Vide Ep. 7. lib. 1. spectacul. Hic damnatus quisquam, ut videtur ex Ep. 25. lib. 10. Scævola (de quo lib. 1. Ep. 22.) agens dextram foco immisam in Amphitheatro exurere sustinuit. 1 Quod apud primos Romanos admiranda erat & celebranda fortitudinis opus, nos jam per lulum fieri videmus. 2 In laudem suam & quasi voluptatem vertat. 3 *Eleganter & Enypharice*. ipse per ocium, quasi illatus & a manu sua alienus spectavit dextram suam exuri. 4 *Metaphora elegans*. quasi vivam dextram rogo inferret. 5 Tanquam victima exuritur.

ritur. in ara enim fecerat hoc Scævola 6 Namque amovendus erat fictitius hic Scævola ab igne iussu Imperatoris; inutile verus, regis. 7 Victos & fortitudini cedentes. Al. *laxos*. 8 Non querimus quoniam scelera commiserit ante; illum fortem esse virum vel ex hoc apparet.

In Dentonem. XXXI.

Nescio quid de te non belle, Dento, fateris,
Conjuge qui ducta 2 jura paterna petis.
Sed jam * supplicibus 3 dominum lassare * libellis
Define, & in patriam serus ab urbe redi.
Nam dum tu longe deserta uxore, diuque
Tres quæris natos, 4 quatuor invenies.

1 Te parum esse virum, nec Veneri habilem. 2 Jus trium liberorum. vide Epigr. 91. & Epigr. 92. lib. 2. * Supplicationibus. *with petitions or. requests*. 3 Imperatorem. 4 Ex adulterio uxoris. Milone peregre profecto. Epigramm. 101. lib. 7.

De columba Aretullæ. XXXII.

Aëra per tacitum delapsa sedentis in ipsos
Fluxit Aretullæ blanda columba sinus.
1 Luserat hoc casus, nisi in observata maneret,
Permissaque * diu nollet abire fuga.
2 Si meliora pia fas est sperare sorori,
Et 3 dominum mundi si cedere vota valent;
Hac 4 a Sardois 5 tibi forsitan exulis oris,
Fratre reverfuro, nuncia venit avis.

1 Casu aliquo velut ab accipitre acta videretur, nisi & in gremio Aretullæ mansisset. * Al. *sibi*. 2 Si Aretullæ liceat ex hoc omine spem aliquam concipere. 3 Domitianum. 4 E Sardinia. ubi frater tuus, o Aretulla, exulat. 5 Felix Augurium revocatum iri fratrem tuum. vel nuncia est a fratre reverfuro. Atque alludit ad columbas ab Hirtio cum literis missas ad Brutum Mutinæ obesum. Frontinus lib. 3. Strategem.

§ Ad

§ Ad Paulium, de phiala. XXXIII.

DE 2 pratoricia 3 solum mihi, Paulle, corona
Mittis, & hoc phialæ nomen habere jubes,
Hac fuerat nuper 4 nebula tibi 5 pegma perunctum,
Pallida quam rubri diluit 6 unda croci.
7 An magis astuti derafa est ungue ministri
* Bractea, de fulcro (quod reor esse) tuo?
8 Illa potest culicem longe sentire volentem,
Et minimi penna papilionis agi.
Exigua 9 volitat suspensa vapore lucerna,
Et 10 leviter fuso rumpitur icta mero.
Hoc linitur 11 spuito * Jani 12 caryota * Calendis,
Quam fert cum parvo sordidus asse aliens.
Lenta minus gracili crescut 13 colocasia filo:
14 Plena magis nimio lilia Sole cadunt:
15 Nec vaga tam tenui discursat aranea tela:
Tam leve nec bombyx pendulus urget opus.
16 Crassior in facie vetula stat creta Fabullæ:
Crassior 17 offensæ bulla tumescit aqua.
Fortior & tortos servat 18 vesica capillos,
19 Et mutat Latias spuma Batava comas.
20 Hac cute Ledeo vestitur pulvis in ovo:
21 Talia lunata splenia fronte sedent.
Quid tibi cum phiala, 22 ligulam cum mittere posses:
Mittere cum posses vel 23 cochleare mihi?
Magna nimis loquimur, 23 cochleam cum mittere posses:

Denique cum posses mittere, Paulle, 23 nihil.

1 Phialam tenuis laminæ seu bractæ, comparatam levissimis quibuscunque rebus extenuat. Misisti mihi (inquiens) o Paulle solum corollæ argentæ pro phiala. 2 A prætor vel alio ludorum præfesto donata victori. 3 Coronæ effingebantur ex auro argentoque in tenuissimas bractæas diducto, vel folia vel flores vel florum cauliculos exprimentes. Plin. lib. 22. cap. 2. 4 Tenui & subtili auri argenteve folio. *gold. foile*,

foile, or fil ver. foile. quo induta ornabantur peggmata, de quibus --- 5 --- Epigramm. 2. lib. Spectac. num. 6. 6 Ad-
 sperio e croco misto dulci vino. Epigr. 3. lib. Spectac. num.
 10. dilutis autem pegmatis evanescibat folium aureum seu
 argenteum instar nebulæ. 7 An potius est hæc phiala et bra-
 ctea argenti quam servus aliquis furax derasit a pede lecti
 tui? hujusmodi vero bracteis et ligno ebore, auro, argento,
 resudine lectos ornare moris erat. Sueton. Calig. 2. 32. * *Al.*
Bractea de fulcro quam reor esse tuo? 8 Ita levis est ut vel
 a papilionis culicivæ prætervolantis aere impulsio, etiam a
 longe agitur. *Hyperbole.* 9 Ob levitatem vel lucernæ su-
 spensa avolat, a vapore lucernæ agitata. 10 Cedit, fatiscit,
 si vel levi manu infuderis merum. 11 Tenui corio, crusta,
 vel testorio, exponit Jos. Scalig. ad 1. lib. Tibul. An forte
 in deaurando sputo utebantur vice gummi? * Januarii Cal-
 lend. ubi xenia mittuntur patronis. 12 Palmæ fructus Epigr.
 27. lib. 13. 13 Fabæ Egyptiæ, quæ coctæ vel manducatæ
 tenduntur ut fila. Epigr. 57. lib. 13. 14 Folia liliorum ab ar-
 dore Solis decidentium sunt crassiora, quam tua phiala. 15
 Aranearum et bombycum telæ non tant adeo subtiles. 16
 Fucus seu incrustamentum faciei supertectum e creta Chia
 vel Selinusia. 17 Percussæ agitata, unde oritur bulla. 18
 Reticulum tenue instar vesicæ. *a call.* 19 Nec crassior est ph.
 quam spuma smegmatis seu lixivii quod Germani ruffabant
 crines, & ab his idem doctæ Romanæ femine. 20 Ova cy-
 gneæ habent cutim æque densam. 21 Splenia, emplastra, quæ
 ad splenis formam adhibentur fronti sunt æque spissa. Epigr.
 29. lib. 2. num. 13. 22 Gladiolum, spatulam, vel parvam
 quandam mensuram ex argento. Epigr. 120. lib. 14. 23 Gra-
 datim descendendo extenuat Paulli munus.

In iactatorem. XXXIV.

Archetypum 2 Myos argentum te dicis habere.
 3 Quod sine te factum est, hoc magis archetypum est.

1 Epigr. 6. supra, num. 1. 2 Sculptoris & artificis nobilis.
 3 Si tu molestus iactator abis, inquit Turnebus lib. 21.
 c. 24. vel, quod factum est ante te natum, vel a quovis alio,
 & non a te, quod soles, adulteratum.

In

In pessimos conjuges. XXXV.

Cum sis similes, paresque vita,
 Uxor pessima, pessimus maritus;
 Miror, non bene convenire vobis.

Cum plurimum ad amorem valeat morum similitudo, vel
 inter malos.

§ Ad Cæsarem Domitianum. XXXVI.

Regia 1 pyramidum, Cæsar, miracula 2 ride:
 Jam tacet 3 Eoum barbara 4 Memphis opus.
 Pars quota 5 Parrhasiæ labor est 6 Mareoticus aula?
 Clarius in toto nil videt orbe dies.
 7 Septenos pariter credas assurgere montes:
 Thessalicum brevior Pelion Ossa tulit.
 8 Æthera sic intrat, nitidis ut conditus astris
 Inferiore tonet nube serenus apex.
 9 Et prius 10 arcana satietur lumine Phœbi,
 11 Nascentis Circe quam videt ora 11 patris.
 Hæc, Auguste, tamen, qua vertice sidera pulsas,
 Par domus est cælo: sed 12 minor est domino.

1 Epigr. 1. libro Spectac. num. 2. 2 Præ tuis contemne.
 3 In Ægypto, quæ Orientem a Meridie spectat. 4 Nobilis-
 sima Ægypti civitas, pyramidibus clara. Ep. 1. lib. Spect. *
 5 Palatinæ lib. 7. Epigr. 55. num. 3. 6 Egyptiacus, a palude
 Mareotide. 7 Septem turre palatii evectas instar montium
 illarum quos congestos feruntur gigantes in coelum struxisse.
 8 Ita aula summum caput inter nebula condit, & sub se videt
 Jovem tonantem & meteora mediæ regionis ætheris. 9 Et fas-
 tigiū aulæ illustratur totum sole prius quam cacumen mon-
 tis Circes. 10 Quod alios ubique latet. 11 Orientis Solis,
 cuius filia Circe. 12 Adulatorie. Sic Papinius Syl. 4.

Ad Polycarum. XXXVII.

Quod Cajetano reddis, Polycarme, tabellas,
 Millia te centum numi tribuisse putas?

Debit

*Debit hac, inquit. tibi habet, Polycarme, tabellas,
Et Cajetano millia crede duo.*

Nihil donas Cajetano, qui reddis illi chirographum quo agnoscat se tibi debere M. C. (vel ut alii *millia ter centum.*) cui quidem eri non est solvendo: imo serva syngrapham & da illi il M. Hoc si feceris te aliquid donasse dicemus. vide Epigr. 105. lib. 9.

Ad Meliorem. XXXVIII.

Qui praeferat pietate pertinaci
Sensuro bona liberalitatis,
Capit forsit, aut vicem reposcat.
At si quis dare 2 nomini relicto
Post Manes, tumulumque perseveret.
3 Quare quid nisi parcus dolere?
Resert sis bonus, an velis videri.
Praestus hoc, Melior, sciente fama:
4 Qui solennibus anxius sepulchri
Nomen non finis interire Blasph.
Et de munifica profusus arca
Ad natalitium diem colendum
Scribarum memori piaque turba
Quod donas, facis ipse 5 Blasphum.
Hoc longum tibi vita dum manebit,
Hoc & post cineres erit tributum.

1 Qui munera vivis donat, majora munera vel hereditatem captare videatur. 2 Mortuo. 3 Quid querit nisi dolorem suum consolari & mitigare largitione pia? 4 Qui in memoriam Blasph pueri tui defuncti celebras natalem illius quotannis, largitus scribis munera, e quorum numero & ipse Blasphus erat. 5 Festum nomine Blasph & in illius gratiam. unde tibi praetens gloria, nec minus superstes. de Aetio Meliore, Epigr. 28. lib. 6. & Papin. Sylv. 2. vide & Epist. 17. lib. 1. Plin. Sec. & Epist. 9. lib. 9.

Ad

Ad Domitianum. XXXIX.

Qui 1 Palatina caperet convivia mensa,
* Ambrosiasque dapes, non erat ante locus.
Hic haurire decet sacrum, Germanice, * nectar,
* Et Ganymedeia pocula mixta manu.
2 Esse velis, ora, serus conviva Tonantis,
3 At tu si properas Jupiter, ipse veni.

1 De aula hac Palatina supra Epigr. 36. * Imperatoris Domit. del. & immortalis. 2 Serus coelum adeas, diuque nobis interis. 3 At si properas o Jupiter habere Domitianum convivam tu potius veni ad eum, quam ille ad te.

Ad Priapum. XL.

Non horti, neque 1 palmitis beati,
Sed rari nemoris, Priape, custos.
Ex quo natus es, & potes renasci,
Furaces, moneo, manus repellas,
Et sylvam domini foci reserves,
2 Si defecerit hac, & ipse lignum es.

1 Vitis, vinea. 2 Namque e ligno es, & nisi sylvam custodias, deficiente in focum ligno, combureris.

§ Ad Faustinum. XLI.

Tristis Athenagoras non misit munera nobis,
Quae medio bruma mittere mense solet.
An sit Athenagoras tristis, Faustine, videbo:
Me certe tristem fecit Athenagoras.

Athenagoras excusat se, inquit: mihi quidem dolet me nullum munus tibi misisse hoc Decembri & his Saturnalibus. *Angl. Iam. sorry that, &c.* nescio sane respondet poeta, an ille doluerit: ego certe doleo me nihil accepisse.

Ad Mathonem. XLII.

Si te 1 sportula major ad beatos
2 Non corruperit, ut solet: licebit
3 De nostro, Matho, centies laveris.

1 Epigr. 7.

1 Epigr. 7. lib. 3. num. 1, 3. 2 Non transfulerit corruptum nidore majoris culinæ ad cœnas divitum. 3 De mea sportula, ut volunt, quæ C. quadrantum. quamvis non constaret ratio, cum Adverbia ista in es Numeralia designent totidem centena Millia. itaque vel ludit Poëta, vel cenies lavari, id est, a balneis cœnare apud se invitat Mathonem.

§ In Fabium & Christillam. XLIII.

Effert uxores Fabius, Christilla maritos:
Funereamque toris quassat uterque facem.
Victiores 2 commite Venus: quos iste manebit
Exitus, una duos ut 3 Libitina ferat.

1 Ad rogam & sepulchrum. 2 Metaph. ab arena. Congrediantur tandem victor hic uxorum, victrix illa maritorum, matrimonio juncti, ut videamus uter vicerit, vel an uterque fortiter quasi mutuis vulneribus occubuerit. 3 Feretrum. Libitina autem Romanis dea præles mortis, in cuius tede, quæ ad sepulturam pertineat, vendebantur. estque eadem cum Venere. Plutarch. probl.

Ad Titulum. XLIV.

Titulle, moneo, 1 vive semper; 2 hoc serum est:
3 Sub pædagogo caperis licet, serum est.
At tu, miser Titulle, nec senex vivis:
Sed * omne limen conteris saluator,
Et mane sudas urbis osculis udus,
Foroque 4 triplicis sparsus ante 5 (1) equos omnes,
(2) Aedemque Martis, & (3) colossion Augusti
Curris per omnes 6 tertiasque, quintasque.
Rape, congere, aufer, posside: relinquendum est.
Superba densis arca paleat nummis,
Centum explicentur pagina 7 Calendarum:
Jurabit heres, te nihil reliquisse,
Supraque pluteum te 8 jacente, vel saxum,
9 Fartus papyro dum tibi torus crescit,
10 Flentes superba basiabiz eunuchus;

Tuoque

Tuoque 10 tristis filius, velis nolis,
Cum concubino nocte dormiet prima.

1 Genialiter. Epigr. 16. lib. 1. 2 Hac ætate. 3 Etiam si cœpisses a puero. * Ep. 79. lib. 4. 4 Epigr. 38. lib. 3. num. 1. 5 Equites, inquirunt, & judices equestri ordinis. sed quid si designet tria Vora? (1) Vetus, in quo equi, id est, statuarum equestres. (2) C. Fulii Cæs. ad ædem Martis. (3) Augusti. ubi Colossus & bibliotheca Augusti. 6 Horas. non tabernas decuriasve. vide Epigr. 67. infra. 7 Debitorum, a quibus usuræ singulis Calendis exigebantur. 8 Expotrectio, composito. 9 Dum apparatur tibi torus funereus, in quo efferatis ad rogam, qui papyro, vel (ut Jos. Scalig. ad Guilandinum vult) fari Tusco farciebatur. Epigr. 97. lib. 10. 10 In medio funeris tui luctu.

§ Ad Flaccum de reditu P. Terentii. XLV.

Prius ab 1 Aetnae mihi, Flacce, Terentius oris
Redditur: hanc lucem 2 lactea gemma notet.
Desluat, & lento 3 splendescat turbida 4 limo
5 Amphora centeno consule 6 facta minor.
7 Continget nox quando meis tam candida mensis?
Tam iusto dabitur quando calere mero?
8 Cum te, Flacce, mihi reddet Cythereia Cypros,
Luxuria fiet tam bona causa meæ.

1 Sicilia in qua Aetna. 2 Albus calculus. sumpt. a Thracum more, qui faustos dies albis lapillis, infaustos nigris computarunt. ipsa margarita vice albi calculi. sic Epigr. 34. lib. 20. num. 2. & Epigr. 34. lib. 12. 3 Lente transmittente vinum quod paulatim per colum distillat. 4 Vinum vetustum & annoso situ crassum transmittitur per saccum seu colum quo defecetur. vide Epigr. 40. lib. 2. Epigr. 61. lib. 12. item lib. 14. Epigr. 103. & 104. Ita P. Scriverius, cum prior lætio limo varie exerceret torqueretque interpretes. 5 Annosum vinum, & seculare. vide Epigr. 27. lib. 1. num. 5. 6 Aetate imminuta, senio exicata. 7 Equando iterum erit mihi æque convivi causa? certe — 8 — Ubi idem Flaccus redierit ex Cypro, Veneri, quæ in Cytheris quo mari nata appellebat colitur sacra.

Ad

Ad Cestum puerum. XLVI.

Quanta tua est probitas, quanta est 2 præstantia formæ,

Ceste puer, puero 3 castior Hippolyto!
Te secum 4 Diana velit, 5 doceatque 6 natæ:
Te Cybele 7 totum mallet habere Phryga.
Tu 8 Ganymedeo poteras succedere lecto,
9 Securis domino basia sola dares.
Felix que tenerum vexabit sponsa maritum,
Et quæ te faciet prima puella virum?

1 Legerim. Tanta tua est probitas, quanta est. ut Epigr. 6. lib. II. 2 I. Gruterus. infantia formæ. 3 Vide argumentum Hippolyti Senec. trag. 4 Ipsa castitatis dea. 5 P. Scriver. Dorisque natæ. 6 Inter nymphas suæ, neque oculos tuos ulciscetur, ut quondam Aëteonis. 7 Non castratum ut Atys quondam puerum suum Phrygium. 8 Epigr. 56. lib. 5. 9 Non suspectus Junoni, nec zelotypam deam urens. Gruter. Sed duras domino. vix basia a te impetraret Jupiter, nedum quid ulterius.

In varie se tondentem. XLVII.

Pars maxillarum tonsa est tibi, pars tibi rarsa est,
Pars vulsa est, * unum quis putet esse caput?

* Quod vultura foeminam, tonsura juvenem, rasura virum præ se fert.

De abolla Crispini. XLVIII.

Nescit cui 1 dederit 2 Tyriam Crispinus 3 abollam,
Dum mutat cultus, induiturque togam.
Quisquis habes, numeris sua munera redde precamur:
Non hoc Crispinus, te sed 4 abolla rogat.
Non quicumque capit saturatas murice vestes,
Nec nisi 5 deliciis convenit iste color.
Si te præda juvat 6 fœdique insania 6 lucris,
Quo possis 7 melius fallere, sume 8 togam.

1 Tenen-

1 Tenendam. 2 Purpura e Tyro imbutam. 3 Pallium duplicatum. 4 Quæ tibi non convenit, furemque prodest. 5 Lautioribus & delicatis. 6 Furti. 7 Latero, furtum celare. 8 Hac melius latebis.

De Aspro. XLIX.

Formosam plane, sed cæcus diligit Asper,
Plus ergo, ut res est, quam videt Asper, amat.
Quam tamen non videt. Qui nunquam visa flagrabat amore puella. Juvenal. Satyr. 4. v. 114. de Catullo Meffalino.

Ad Cæsarem Domitianum. L.

Quanta Gigantei memoratur mensa triumphi,
Quantaque nox superis omnibus illa fuit;
Qua bonus accubuit genitor cum 2 plebe deorum,
Et licuit Faunis poscere vina Jovem:
3 Tanta tuas, Cæsar, celebrant convivium laurus:
Exhilarant ipsos gaudia nostra deos.
Vescitur omnis eques tecum, populusque, patresque,
Et capit 4 ambrosias cum duce Roma dapes.
Grandia pollicitur quanto majora dedisti!
Promissa est nobis 5 sportula, 5 recta data est.

1 Quantum convivium Jupiter præbuit Diis relata de gigantibus victoria, &c. 2 Est quoque plebi superum, Fauni, Satyræque, Laresque, Fluminaque Et Nymphæ, semideumque genus Ovid. in Ibin. 3 Tanta est lautitia ejus convivii, quod tu, o Domitiane, dedisti Senatui, Equitibus, plebi, post lauream a Sæmatis Jovi illatam. supra Epigram. 15. num. 4. 4 Ab Imp. Domitiano deo datas. Epigram. 8. lib. 3. num. 2. 5 Epigr. 7. lib. 3.

§ De Phiala Instantii Rufi. LI.

Quis labor in phiala? docti Myos, anne Myronis?
Mentoris hæc manus est, an Polyclete tua?
2 Liveat nulla caligine fusa, nec odit
Exploratores nubila massa focos.

R

3 Vera

- 3 Vera minus flavo radiant electra metallo,
Et niveum felix 4 pustula vincit ebúr.
5 Materie non cedit opus: 6 sic alligat orbem,
Plurima cum tota lampade Luna nitet.
7 Stat caper Æolia Thebani vellere Phryxi
Cultus: ab hoc mallet vecta fuisse soror.
Hunc nec 8 Cyniphus tonsor violaverit, & tu
9 Ipse tua pasci vite, Lyæ, velis.
Terga premit pecoris geminis 10 Amor aureus alis:
Palladius tenero 11 lotos ab ore sonat.
Sic 12 Methymneo gavifus 13 Arione delphin
Languida 14 non tacitum per freta vexit onus.
15 Imbuat egregium digno mihi neclare munus
Non grege de domini, 16 sed tua, Ceste, manus.
Ceste decus mensæ, misce 17 Setina: videtur
Ipse 18 puer nobis, ipse sitire 19 caper.
Det 20 numerum cyathis Instanti litera Rufi:
21 Auctor enim tanti muneris ille mihi.
22 Si Telethusa venit, promissaque gaudia portat:
Servabor domine, Rufe, triente tuo.
Si dubia est, 23 septunce trahar: si fallat amantem,
24 Ut jugulum curas, 25 nomen utrumque bibam:

1 Cujus Artificis opus est hæc phiala mihi a Rufe missa? Myosine, Myronis, Mentoris, an Polyclleti? cælatorum, de quibus Plinius lib. 33. cap. 12. 2 Pura nitet, neque habet maculam aut situm contrastum, unde quis suspicetur eam non esse puri metalli, imò nec meruit in igne explorari. 3 Phiala hæc ex electro facticio, mista scilicet auro quinta argenti portione, superat colore verum succinum vel electrum illud metallicum in ipsis venis & fodinis mistum. 4 Argentum purum, putum pusillatum, Epigr. 85. lib. 7. num. 3. Alii, pustula. 5 Materiam superabat opus. Ovid 2. Met. 6 Forma & nitore refert plenam lunam. 7 Prominet cælatus in phiala caper, quo mallet vehi Helle quam illo qui Phryxum filium Athamantis regis Thebanorum, cui Æolus pater, pontum transfretavit, 8 Epigr. 94. lib. 7. num. 7. & 10. 9 Ca-

pri cælabantur in calicibus & victimæ statuebantur Baccho quod vineis nocebant, huic tamen tam assabre formato ipse Bacchus parceret, eumque pasceret sua vite. Epigr. 39. lib. 13. 10 Cupido. 11 Tibiæ genus & Loto arbore quæ nascitur in Lybia juxta Palladis lacum. Ad tibiarum cantus expetitur. Plin. lib. 13. c. 17. Athenæus lib. 4. c. 25. Φάνιγγες Alexandrinis dicte. vide Brodæi Misc. 25. lib. 2. 12 In Methymna, quæ urbs Lesbii, est nato. 13 Vide Strab. lib. 16. c. ul. A. Gell. lib. 16. c. 19. Herod. 1. &c. 14 Vocalem, lyra canentem Ariona. 15 Non quisvis & vilibus servis mihi imbuat Angl. sæson hanc phialam pretioso vino & tam nobili phiala digno. 16 Sed tua certa manus, Ceste decus mensæ. Grut. ex MS. 17 Vina & Setia urbe Campaniæ. 18 Cupido, qui effingere in phiala capro vestus, 19 Cupidinem gestans. sup. n. 8. & 9. 20 De hoc more bibendi ad numerum literarum nominis vide Ep. 72. lib. 1. & Obsope. ad Ep. Εγγὺ λυσίδικας κνέδας δόξα lib. 7. Anthol. 21 Ille enim mihi muneri misit hæc phialam. 22 Si expectanda sit amica, parcius bibendum, ut Ep. 107. lib. 1. contentus itaque ero quincunce. Ep. 28. lib. 1. num. 2. quingue cyathis qui triens est tuus h. e. numerus tertie partis nominis tui Instantius Rufus quod literatum est XV. 23 Dimidium præterpropter literarum nominis tui. 24 Elegans Metaph. ut consicium curas, affectus & amores, quæ sæpe cruciant, stranguant & jugulant homines. & hoc ex præcepto Ovid. 2. de Rem. Am. ebrietas tanta sit, ut tibi curas Eripiat. vide Ep. Βάκχε μάτρον ἀγίστον ὃ μὴ πολὺ μετὰ ἐλάχιστον, &c. lib. Anth. cap. 47. 24 Numerum utriusque nominis, tot nimirum calices, quot habet literas utrumque nomen Instantius Rufus, quindecim scilicet cyathos, ingenua hæc ut arbitror, atque ingeniosa numeri incerti, nominis ambigui, rationisque apud alios imperitissimæ explicatio accepta feratur sagacissimo Viro Petro Scriverio.

Ad Ceditianum, LI.

Onsorem perurum, sed arte telem,
Qualis nec 1 Thalamos fuit Neronis,
2 Druforum cui 3 contingere barbae,
Aquandas semel in genas rogatus,
Ruso, Ceditiane, commodavi.

- 4 Dum jussus repetit pilos eisdem
 Censura speculi manum regente,
 5 Expingitque cutem, facitque longam
 Detonsis 6 epaphresum capillis;
 7 Barbatus mihi tonsor est reversus.

1 Tonsor Neronis ex lapide Romæ in æde Mariæ, Lips. lib. 1. Epist. Quæst. 5. 2 Familiæ Neronis, cui cognomen addebatur Ænobarbi a Domitio. vide rationem apud Plutarchum in Æmylio Dion. 6. 3 Tondendæ, radendæ, æquandæ. 4 Dum immodico elegantie studio curaque ad speculi censuram omnem pilum iterum atque iterum castigari vult, &c. 5 Al. Expungitque. ut Ep. 82. lib. 7. 6 Non simul sed lenta detonsione, ab ἐπαφρέσω insuper detrabo. 7 Detentus est tamdiu in opere. Epigr. 82. lib. 7. ut jocetur poeta rediisse barbarum? An forte longam passus est Hyli noctem. de qua vide Epigr. 7. lib. 4.

In Catullum. LIII.

1 Formosissima quæ fuere, vel sunt,
 Sed 2 vilissima quæ fuere, vel sunt,
 O quam te fieri, Catulla vellem
 Formosam minus, aut magis pudicam!

1 Fœminarum. 2 Quia prostituta omnibus.

Ad Cæsarem Domitianum. LIV.

Magna licet totis tribuas, majora daturus
 1 Dona 2 ducum victor, 3 victor & ipse tui:
 Diligeris populo non propter 4 præmia, Cæsar,
 Propter te populus 4 præmia, Cæsar, amat.

1 Spectacula, epulas, munera, congiaria, &c. Sueton. Domit. 2 Regum Sarmatarum, Dacorum, &c. 3 Et qui te ipsam indies virtute & benignitate superas. 4 Al. munera.

Ad eundem, de leone. LV.

Auditur quantum 1 Massyla per avia murmur,
 Innumero quoties sylva leone 2 furit:

3 Palli.

- 3 Pallidus 4 attonitos ad Pœna mapalia pastor
 Cum revocat tauros, & 4 sine mente pecus:
 5 Tantus in Ausonia fremuit modo terror arena.
 Quis non esse gregem crederet? unus erat.
 6 Sed cujus tremere ipsi quoque jura leones,
 6 Cui diadema daret 7 marmore picta Nomas.
 O quantum per colla decus, quem spargit bonorem,
 8 Aurea lunata cum stetit unda juba!
 9 Grandia quam decuit latum venabula pectus,
 Quantaque 10 de magna gaudia morte tulit!
 Unde tuis, Lybie, tam felix gloria sylvis?
 11 A Cybeles numquid venerat ille jugis?
 An magis 12 Herculeo, Germanice, misit ab astro
 Hanc tibi vel 13 frater vel pater ipse feram?

1 Per deserta Africa. Massyla autem Lybiæ pars est. 2 Permit, rugitu reboat. 3 Metu. 4 Metu stupidos atque ingrovas ob rugitum leonum. 5 Non minore rugitu fremuit nuper leo terribilis in Rom. Amphitheatro. 6 Sed talis, cui regnum & summum jus crederent cæteri leones, ut leoni feræ cat. 7 Marmore clara Numidæ prius Nomades dicti a νῆμα. Salust. & Plin. lib. 4. 8 Cum fulva juba horrebat erecta undique in orbem, ad modum plenæ lunæ, ejusque extremitas aureo fulgore splenderet. quidam MSS. ut & Bodlejanus præferunt, cum stetit umbra juba. 9 Quam par fuit grandi venabulo? 10 Ab ipso imperatore, Carpophoro, Glabrione vel alio nobili bestiario cæsus. 11 Ab Ida, vel alio Phrygiæ monte cui præest Cybele a quatuor leonibus curru vecta. 12 Epigr. 57. lib. 4. num. 6. 13 Titus vel Vespasianus in deos relati.

§ Ad Flaccum. LVI.

Temporibus nostris ætas cum cedat avorum,
 Creverit & major cum 1 duce Roma suo:
 Ingenium sacri miraris abesse Maronis,
 Nec quemquam tanta bella sonare tuba,

R 3

Sint

*Sint 2 Mecænates, non deerunt, Flacce, Maronēs,
Virgiliumque tibi vel tua rura dabunt.*
3 *Jugera perdidit miserē vicina Cremona,
Flebat & abductas 4 Tityrus ager oves.*
Risit 5 *Tusculus eques, paupertatemque malignam
Reppulit, & celeri jussit abire fuga.*
Accipe divitias, & vatum maximus esto:
Tu licet & 6 nostrum, dixit, 7 Alexin ames.
*Adstabat domini mensis pulcherrimus 8 ille,
9 Marmorea fundens nigra Falerna manu:*
*Et libata dabat roseis carchesia labris,
Quae poterant ipsum sollicitare Jovem.*
10 *Excidit attonito pinguis Galatea poeta,
Thestylis & rubras messibus ulla genas:*
*Protinus 11 Italiam concepit, & 12 arma virumque
Qui modo vix 13 Calicem flevit ore rudi.*
*Quid Varos, Marfisque loquar, ditataque votum
Nomina, magnus erit quos numerare labor?*
*Ergo ero Virgilius, si munera Mecænatis
Des mihi? 14 Virgilius non ero, 15 Marfus ero.*

1 Imp. Domitiano Epigr. 19. lib. 5. 2 Qui foveant poëtas, quod fecit C. Cilivius Mecænas. 3 Vide Virgilii vitam & Eclog. 1. & 9. unde hoc hemistich. *miserē vicina Cremona.* 4 Virgilius sub persona Tityri, Ecl. 1. 5 Mecænas regibus Etruscis oriundus. 6 Pollionis tamen fuisse hunc puerum adstruit Apulejus. Apol. & Donatus. 7 Notum ex Ecloga 2. Virg. 8 Alexis vel Alexander. Candenti purius Pario marmore, & ἀριστερῶ τῷ nigra Fal. 10 Excidit illi Bucolica. non amplius scilicet humilia carmina de Galatea & Thestylis sole perusta. 11 Historiarum Italiae & Romani nominis ducti ab Aenea. 12 Libros Aeneidos, ejus initium *Arma virumque cano*, &c. 13 Poëmatum de Calice. 14 Non ero clarissimus epicus? ero clarus, ut spero, epigrammatographus. 15 Poëta epigrammatarius. lib. 2. Epigr. 71. num. 2. & Epigr. 98. lib. 7.

De Picente. LVII.

Treis habuit dentes, pariter quos exspuit omnes,
Ad tumulum Picens dum sedet ipse suum.
1 *Collegitque sinu fragmenta novissima 2 laxi
Oris, & aggregata contumulavit humo.*
*Ossa licet quondam defuncti non legat heres;
Hoc sibi jam Picens praestitit officium.*

1 Alludit ad veterum morem colligendi ossa. de quo vide quæ nos ad vers. 797. Troadis Senecæ, nec non ad id quod lib. 8. cap. 5. Quintil. *Infelicitissima famina nondam extulisti filium & jam ossa legisti*, &c. 2 Ita MSS. Grut. & editio Calderini. at vulg. *fracti Oris.*

In Artemidorum. LVIII.

Cum tibi tam crasse sint, 1 *Artemidore, lacerna,
Possim te Sagarum jure vocare 2 meo.*

1 Qui nomen habes ἀρὸ τῶν τῶν ἀρτεμίδος δῶκεν, ac si tenuissima Minervæ tela induceris: cum tamen lacernæ vestiariis non minus crassas quam sunt saga, Sagarum ego te pro Artemidoro vocabo. 2 Editio Calderini, Junius in margine & alii præferunt *meum*, familiaritas quædam nostro familiaris. *Codrus meus, Publius meus*, &c.

In luscum furem. LIX.

Adspecies hunc 1 *uno contentum lumine, cujus
2 Lippa sub * attrita fronte 2 lacuna patet?*
Ne contemne 3 caput: nihil est furacius illo;
Non fuit 4 Autolyçi tam 5 piceata manus.
Hunc tu convivam cautus 6 servare memento:
Tunc furit, atque oculo luscus utroque videt.
*Pocula 7 solitini perdunt 8 ligulasque ministri,
Et latet in tepido plurima mappa sinu.*
*Lapsa nec a cubito subducere pallia nescit,
Et tectus lenis sæpe duobus abit.*
*Nec dormitantem vernam fraudare lucerna
Erubuit fallax, ardeat illa licet.*

9 Si nihil invasi, puerum tunc arte dolosa
Circuit, & soleas surripit ipse suas.

1 Cui unus sufficit ad furta Oculus. Al. contemptum. 2 Cavea oculi stillans. * Impudenti, effrida fronte. 3 Hominem, ut Græci καπαλῆν vel simpliciter, caput unoculum noli credere inutile aut innocuum. 4 Mercurii filii patri furis simillimi. Iliad. K. 5 Cui adhæreant tacta, viscata manus. Angl. every finger a lime twig. 6 Observare, Al. vitare. 7 Qui quam sollicitè custodiunt. 8 Epigr. 33. supra num. 22. & infra Epigr. 71. num. 6. 9 Si nihil aliud est quod furetur, puero suo, qui ad pedes custodit depositas, soleas suas surripit, ne desuetæ manus artem dediscant. 10 keep his hands in use.

In * Claudiam. LX.

Summa Palatini poteras aquare Colossi,
Si fieres brevior, Claudia, sesquipede.

* Longoliam aliquam fœm. quam poeta per Hyperbolen jocatur excedere statua altissimum Romæ Colossum. Epigr. 2. lib. Spectac. num. 4.

§ In Carinum. LXI.

1 Ivet Carinus, rumpitur, furit, plorat,
Et querit altos, unde pendeat, ramos;
Non jam quod orbe cantor & legor toto:
Nec 2 umbilicis quod decorus & 3 cedro
Spargor per omnes Roma quas tenet gentes:
Sed quod sub urbe rus habemus æstivum,
Vehimurque multis 4 non ut ante conductis.
Quid imprecabor, o Severe, liventi?
Hoc opto, 5 mulas habeat, & suburbanum.

1 Invidia. vide Epigr. 77. lib. 4. & lib. 6. Epig. 61. 2 Epig. 67. lib. 1. num. 12. 3 Epigr. 2. lib. 3. num. 8. 4 Sed meis. 5 Redigatur ad rem olitoriam quæreret sibi victum ex hortu, unico, suburbano, agatque mulas olere venali onustas per urbem.

De

De Picente. LXII.

Scribit in averſa Picens epigrammata charta,
Et dolet averſo quod facit illa deo.

Picens epigrammata ad nauseam longa scripserat, etiam in averſa charta on the other side. quod Juven. dixit a tergo. cum veteres una tantum chartæ facie scribebant, quod bibula illorum charta transmitteret atramentum. Jocatur poeta, non mirum esse si averſo Deo, hoc est, invita Minerva, Musis invitis & Apolline nullo componat carmina, qui in averſa charta & epistographo scribat. ludique in variatione averſa & averſo.

De Aulo. LXIII.

* Thesylon Aulus amat, sed nec minus ardet
* Alexin:

Forſitan & nostrum sic * Hyacinthon amat.
I nunc & dubita, vates an diligat ipsos,
* Delicias vatum cum meus Aulus amet.

* Delicatos pueros, poetarum amasia.

In Clytum. LXIV.

1 UT poscas, Clyte, munus, exigasque,
2 Uno nasceris octies in anno;
Et 3 solas puto, tresve, quatuorve
Non natalitias babes Calendas.
4 Sit vultus tibi levior licebit
Tritis litoris aridi lapillis.
Sit moro coma nigrior 5 caduco,
Vincas mollitie tremante plumas,
Aut 6 massam modo lactis alligati,
Et talis tumor excitet papillas,
Quales 7 cruda viro puella servat:
Tu nobis, Clyte, jam senex videris.
Tam multos quis enim fuisse credat
Natales Priamive, Nestorisve?

R 5

Sit

*Sit tandem pudor, & modus rapinis.
Quod se ludis adhuc, semelque nasci
Uno jam tibi non sat est in anno;
8 Natum te, Clyte, nec semel putabo.*

1 Ut amicis & clientibus frequens detur occasio munerum natalitiorum tibi mittendi. 2 Celebras memoriam natalis tui oclies per annum, noviesve. 3 Singulis mensibus, exceptis tantum tribus aut quatuor, habes silitium natalem. 4 Sis licet imberbis, crine niger, tener & mollis; Priamum tamen & Nestora annis superare videris, qui toties celebras natalem. 5 Maturo scilicet & nigro, Epigr. 73. lib. i. num. 4. 6 Metam lactis coagulat. vide Epig. 44. lib. i. num. 5. 7 In-nupta. 8 Ne unum quidem diem esse tuum natalem putabimus, nec in eo tibi munera mittemus.

Ad Domitianum. LXV.

Hic ubi fortunæ 1 Reducis fulgentia late
Templa nitent, 2 felix area nuper erat:
Hic stetit 3 Arctoi 4 formosus pulvere bolli
5 Purpureum fundens Cæsar ab ove 6 jubar.
Hic 7 laura redimita comas, & candida 8 cultus
Roma salutavit voce manuque ducem.
Grande loci meritum testantur & altera dona:
Stat sacer edomitis gentibus 9 arcus ovans.
10 Hic gemini currus numerant elephantas frequentem:
Sufficit immensis 11 aureus ipse jugis.
Hæc est digna tuis, Germanice, porta triumphis:
12 Hos aditus 13 urbem Martis habere decet.

1 Augusto ob reditum ara Fortunæ reducis consecrata. Dio. lib. 54. Domitiano a bello Sarmatico reducis ædificatum. 2 Viso primum & salutato ibi principe ut seq. versu. 3 Sarmatici. Epigr. 5. lib. 7. num. 1. 4 Pulverulentia belli gloria insignis. 5 Purp. radios, ruborem. 6 Principi e bello reduci processerunt obviam cives laureati. Epigr. 7. lib. 7. n. 6. 7 Niveis vestibus induta. Vulg. leg. *vultus*. 8 Adoratione, admota ori manu ut in salutationibus Deorum, inquit Lips. Doctissi.

Doctissi. Heraldus ad plausum, quo excipiunt Imperatores, refert. 9 Ἀψις τριεθρῦσφρος, arcus triumphalis, archata porta, cui e lapide in altum extructæ pīdam inscribi victoriam ejusque seriem moris erat. de variis arcubus Domitiani vide Sueton. Dom. c. 13. 10 Supra arcum positæ erant geminæ quadrigæ, propter geminam e Dacis victoriam, ad quam elephantī juncti, quos Domitianus victor regebat. 11 Statuas sibi non nisi aureas & argenteas poni permisit, ac ponderis certi. Domit. Sueton. cap. 13. & Xiphilia. Dom. 12 Has portas arcuatas & triumphales. 13 Romani, a Martis progenie conditam.

De consulatu Sillii. LXVI.

Augusto pia thura, victimasque
Pro nostro date Sillio, Camæna.
2 Bis senos jubet en redire fasces
* Nato consule, 3 nobilique virga
Vatis Castaliæ domum sonare.
Rerum prima salus & una Cæsar,
* Gaudenti superest adhuc quod optes
Felix purpura, * tertiusque consul.
Pompejo dederit licet senatus,
Et Cæsar 4 genero sacros honores,
Quorum 5 pacificus ter ampliavit
Janus nomina, Silius frequenter
Mavult 6 sic numerare consulatus.

1 Imperatori Domitiano. 2 Sillio delatum consulatum vide Epigr. 62. lib. 7. num. 2. & 6. * Filio Sillii poetæ, alii legunt *Noro* & eundem Silium bis Conf. designari voluit, cui optet poetæ tertium consulatum. Sed Silius uno consulatu contentus recessit a Republica. Epigs. 62. lib. 7. Martialis itaque hortatur Musas, gratias & sacra dare Cæsari propter consulatum Sillii filio delatum, optatque alteri Sillii filio tertium consulatum. ita ut triplex ejusdem familiæ consulatus exprimat triplicem illum Pompeji & Agrippæ. 3 Magistratu demum suam aut alienam accedente, lictor ejus præcedens virga fores pulsabat. Liv. lib. 6. Plin. lib. 7. 4 Pompejo, cui nupit Julia Cæsaris filia. sed cur bis idem dicat poetæ? In-

tellige, si placet, M. Vipsanium Agrippam, cui nupta est Augusti Julia, quem usque in tertium consularum amicitia principis exivit. Vellejus. & hunc esse sensum poetæ patet ex frequentibus. 5 Templum Iani-bis claudebatur ante Octavium, quod erat signum pacis. tertio claudebatur, imo ter, sub ipso Augusto, semel quidem cum M. Agrippa secundum consule, unde nomina eorum illustrata. *Vel*, Quorum tertium consulum nomina referebantur in Fastos, qui in tutela & auspicio Iani. Epigr. 2. supra. 6 In se & duobus filiis, quam in se uno tres consularus, ut Pompejus & Agrippa.

§ In Cæcilianum. LXVII.

1 **H**Oras quinque 2 puer nondum tibi nunciat, & tu Jam conviva mihi, Cæciliane, venis.
Cum modo 3 disfulerint 4 rauca 5 vadimonia 6 quarta, Et 7 Floralicias lasset arena 7 feras.
Curre, age, & 8 ilotos revoca, Calliste, ministros: Sternantur 9 lecti: Cæciliane, sede.
10 Caldam poscis aquam: sed nondum frigida venit: Alget adhuc 11 nudo clausa culina foco.
12 Mane veni potius nam cur te quinta moretur? Aut cur non sero, Cæciliane, venis?

1 Nondum quintam, præproperam nimis cœnæ horam. vide Epigr. 8. lib. 4. num. 7. 2 Servorum erat nunciare horas. 3 In alterum diem, quod fiebat hora tertia, quæ exercebat caustidicos. Epigr. 8. lib. 4. idque propter ludos Florales. 4 Sic Epigr. 8. lib. 4. *raucos caustidicos*. 5 Synecdochice pro iudiciis. Vadimonium enim est sponso sistendi in iudicio. 6 Horæ scilicet litium forensium differendi. Al. *chartæ*. perperam. vide L. Salmuth. ad Pancirolum cap. de cibi capienti modo veterum, pag. 538. Al. 7 Lepores, capreas, &c. ab Edilibus exhibitos in Floralibus. de quibus Epigr. 3. lib. 1. 8 Ante octavam, quæ hora est balnearum. 9 Triclinares, quibus accumbitur. 10 Aquam calidam, ad vomitum vel ad vinum diluendum. Lipl. Ele&. 1. c. 4. *Caldam poscis aquam: nondum tibi frigida venit*. 11 Sine igne & lignis. 12 Importune & intemptive venissi, perinde ac primo mane: opportunius & humanius venisses tarde & post cœnæ horam. Sed alii legunt. *Ut jentes, sero, Cæciliane, venis*.

§ Ad

§ Ad Entellum. LXVIII.

Qui 1 Coreyrei vidit pomaria regis, 2 Rus, Entelle, tuæ præferat ille domus.
Inviaa purpureos 3 urat ne bruma racemos, Et gelidum 4 Bacchi munera frigus edat;
5 Condita perspicua vivit vindemia gemma, Et tegitur felix, nec tamen uva latet.
Famineum lucet sic per 6 bombycina corpus: Calculus in nitida 7 sic numeratur aqua.
Quid non ingenio voluit natura licere?
8 Autumnum sterilis ferre jubetur biems.

1 Alcinoi regis Phæacum. vide Epigr. 64. lib. 4. num. 6. 2 Præferat tuum hortum illius orto. 3 Mordeat. supra Epigr. 14. num. 3. *Borca penetrabile frigus adurit*. Virgil. *ἄγρ' τὸ ψυχρὸν διὰ τὸ συνάγει, ἢ ἀντιπεριστράφει τὸ δεξιόν*. Aristot. 4 Vires. 5 Lapide speculari tegitur ab injuria frigoris. Epigr. 14. supra num. 5. 6 Multitia e bombyce vel serico intexta. tenuia & pellucida. Senec. benef. lib. 7. cap. 9. & Juvenal. Sat. 2. v. 66. hujusmodi vestes vitæ, nebulae lineæ, vela serica, carbassei venti, texta pellucida matronis Romanis in usu erant, ut nostris hodie dominis. *laine and tiffeney*. 7 Ita perlucet & apparent calculi, ut numerari possint. 8 Ita munitioni specularibus horti ipsa bruma fructus ferunt, perinde ac in autumnus.

§ In Vacerram. LXIX.

1 **M**iraris veteres, Vacerra, solos, Nec laudas nisi mortuos poetas.
Ignoscas petimus, Vacerra: 2 tanti Non est, ut placeam tibi, perire.

1 Vide Ep. 10. lib. 5. num. 4. 2 Ut tua mihi post fata contingat laus, non proporo mori dict. Ep. num. 60.

§ De Nerva. LXX.

1 **Q**uanta quies placidi tanta est facundia Nervæ; 2 Sed cohibet vires ingeniumque pudor.

R 7

2 Cum

- 2 *Cum ficare sacrum largo Permessida posses*
Ore, verecundam maluit esse scim:
 3 *Pieriam & tenui frontem redimire corona*
Contentus, famæ nec dare vela sua.
 5 *Sed tamen hunc nostri scit temporis esse Tibullum,*
Carmina qui docti nota Neronis habet.

1 Æque facundus & carmine dulcis est Nerva, ac mitis & lenis. de lenitate Nervæ Aurel. Victor. Dio. Eutropius: de poëti noster Epigr. 27. lib. 9. Plin. Jun. Epist. 5. Gyrard. dial. 5. Nero qui Nervam appellavit suum Tibullum Epigr. 27. lib. 9. num. 7. 2 Modum, pudorem & decorum adhibet in poësi, non proluit le fonte Caballino, qui vel exhauriendo sufficeret; non laxas ingenio habenas indulget; sed sibi temperat, & modice bibit fontem Musarum Permessida, advertens quid deceat virum magnum, & minorum studiorum gloriam ad viros inferioris fortis relegans. 3 Poeticam. 4 Hederacea quæ elegiographis & epigrammaticis datur, cum posset heroicis quernam mereri. 5 Ut supra, num. 1.

In Postumianum. LXXI.

- Q**uatuor argenti libras mihi 1 tempore brumæ
Misisti ante annos, Postumiane, decem.
Speranti plures 2 (nam stare, aut crescere debent
Munera) venerunt pluvie, minusve diæ.
Tertius, & quartus multo inferiora tulerunt,
Libra fuit quinto 3 Septimana. 4 quid est?
 5 *Bessalem ad scutulam sexto pervenimus anno.*
Post hunc 6 in cotula rassa selibra data est.
Octavus 7 ligulam misit sextante minorem:
Nonus 8 acn levius vix cochleare tulit.
 9 *Quod mittat nobis decimas jam non habet annus;*
 10 *Quatuor ad libras, Postumiane, redi.*

1 Saturnalibus in mense Decembri. 2 Beneficia subvertis antiquiora, nisi illa posterioribus cumules. Plinius Sec. Epist. 4. lib. 3. & Seneca 2. de Benef. c. 11. parum est dedisse, fovenda sunt beneficia, &c. 3 Libra octo unciam cum semuncia.

quæ

quæ Romanis bello attritis defluxit ab uncis 12. ut, Epigr. 17. supra. 4 *Misisti nummos quor mihi? mille. quid est?* Ita Scribentius. cum prius esset quidem, inepte conceptum compositumque a sciolo librario, ex eo quod exaratum invenerat, quid e? 5 Ad vasculum octo unciarum. 6 Cotyla seu calix politus vel celatus sex unciarum datus est. 7 Vasculum, mensuram quæ quartam partem cyathi continet. alias significat spatulam, gladiolum. ut supra Epigr. 33. num. 32. 8 *Al. acn levius mi cochl.* 9 Non invenit quod minus mittat. 10 Incipe rursus a primo anno & perage, si placet annua munera in circulum.

§ Ad librum suum. LXXII.

- N**ondum murice cultus, asperoque
Morsu pumicis aridi politus,
 2 *Artanum properas sequi libelle:*
Quem pulcherrima jam redire Narbo,
Docti patria Narbo 3 Votieni
 4 *Ad leges jubet annuosque fascies:*
Votis quod 5 paribus tibi petendum est,
Continget locus ille, & hic amicus.
 6 *Quam vellem fieri meus libellus.*

1 Vide Epigr. 2. lib. 3. num. 11. & Ep. 67. lib. 1. num. 12. 2 Amicum poëta redeuntem Roma Narbonem celeberrimam Galliæ Braccata civitatem. 3 Poëta nobilis. 4 Ad jus dicendum & magistratum. Narbo fuit colonia Romana. unde Martius dictus est, & ad Romæ formam administrabatur. I. Gruterus monet in MS. opt. atque editione princeps reperi, *Docti Narbo Parona Votieni.* 5 Ut contingat tibi locus bonus: ut amicus bonus. 6 Ut utroque fueret; Narbane, loco amenissimo; Artano, amico sincerissimo.

§ Ad Instantium. LXXIII.

- I**nsanti, quo nec sincerior alter habetur
Pectore, nec nivea simplicitate prior:
Si dare vis nostræ vires animosque 1 Thalie,
Et victura petis carmina; 2 da, quod amem.

3 Cyn-

3 *Cynthia te vatem fecit lasciva, Properti:
Ingenium Galli pulchra Lycoris erat.
Fama est arguti Nemesis formosa Tibulli:
Lesbia dixit, docte Catulle, tibi.
Non me Peligni, nec spernit Mantua vatem,
Si qua Corinna mihi, si quis Alexius erit.*

1 Epigr. 8. lib. 4. num. 12. & Epigr. 16. lib. 7. num. 3. 2 *Μεγική ἔγας διδάσκει* inquit Plutarch. certe feliciter cessit amor non paucis poetis, quibus amicæ materiam felicem in carmina præbuerunt, unde juncta nomina toto cantantur in orbe. ut canit Ovidius eleg. 3. lib. 1. Amorum. 3 Latinos recitet poetarum, quorum ingenia amor excitavit, quorum amores & amicas nemo propemodum non audit, qui de ipsius poetis, quamvis sub aliis nominibus. vide Gyrald. de vicis poetarum.

In malum medicum. LXXIV.

1 *H*oplomachus nunc es, fueras 2 ophthalmicus ante:
3 Fecisti medicus: quod facis hoplomachus.

1 Gladiator armatus ex ὄπλα & μάχη. 2 Medicus ocularis an oculist. Et ludit a vicinia nominum simul & artium. sic Epigr. 31. & 48. lib. 1. 3 Excæcas homines. videturque Samnitem & gravis armaturæ gladiatorum pugna fuisse punctum ferire. vide Lips. Saturnal.

De Gallo Lingono. LXXV.

*D*um repetit sera conductos nocte penates
1 Lingonus a 2 Testa Flaminiaque recens:
3 Expulit offenso viriatum pollice talum,
Et jacuit 4 toto corpore fusus humi.
Quid faceret Gallus, quæ se ratione moveret?
4 Ingenti domino servulus unus erat.
Tam macer, ut minimam posset vix * ferre lacernam:
Succurrit misero casus, openque tulit.
Quatuor 5 inscripti portabant vile cadaver,
6 Accipit infelix qualia mille rogus.

Hoc

*Hoc 7 comes invalidus submissa voce percatur,
Ut quocumque velint corpus 8 inane ferant.
9 Permutatur onus, 10 stipataque tollitur alte
Grandis in angusta 11 sarcina sandapila.
Hic mihi de multis unus, Lucane, videtur:
12 Cui merito dici, mortue Gallæ, potest.*

1 Ex urbe Galliæ Celticæ. Langres. 2 Via Testa seu Fornicata, quæ ad Campum prope Flaminiam. 3 Elisit talum, læso pollice pedis. 4 Grandi & obeso. * In usum domini, adversum ingruentem subito pluviam vel tempestatem, Alferre lucernam quia sera nocte. 5 Servi stigmatæ, literis instructi, literati vespillones. 6 E pauperibus enim plures in unum rogum coniciebantur. 7 Servus Galli. 8 Sterile, & impotens ad generandum simile. experts procreatricis facultatis, quæ vegetantis animæ est. Aristotel. de Anima. cap. 4. tex. 48. vide num. 12. infra. 9 Gallus cadavere. 10 A quatuor stigmatibus inulsi libitinaris. vel stipata. id est, intrusa & inserta in angustam sandapilam, quæ præpinguem Gallum vix caperet. 11 Gallus. 12 In quem competit dicerium illud in Gallos Cybeles ministros jactum, quibus eviratis mortua erat Venus num. 8. modo.

§ In Gallicum. LXXVI.

*D*ic verum mihi, Marce, dic amabo:
Nil est, quod magis audiam libenter:
Sic & cum recitas tuos libellos,
Et causam quoties agis clientis,
Oras Gallice, me rogasque semper.
Durum est me tibi, quod petis, negare.
Vero verius ergo quid sit audi:
Verum, Gallice, non libenter audis.

Vide Ep. 64. lib. 5. & Ep. 27. lib. 7. & Persii Sat. 1. v. 53.

§ Ad Liberum amicum. LXXVII.

1 *L*iber amicorum dulcissima cura tuorum,
1 Liber 2 in aeterna vivere digna 2 rosa:

Si

*Si sapiſ, Aſſyrio ſemper tibi crinis 3 anomo
Splendeat, & cingant 3 floreæ ſerta caput.
Candida nigreſcant vetulo 4 cryſtalla Falerno,
Et caleat blando mollis amore torus.
5 Qui ſic, vel medio ſinitus vixit in ævo,
Longior huic facta eſt, quam data vita fuit.*

1 Ad eundem Liberum. Epigr. 74. lib. 4. 2 In perpetua florulentia ætatis, voluptatis, deliciarum. 3 Unguentis delibuti, & floreis ſertis coronati convivabantur veteres. vide quæ ad Senecæ Thyest. adnot. v. 24. & 945. 4 Pocula cryſtallina. 5 Pauci anni genialiter æti (quæ Epicureis vera vita eſt. Epigr. 16. lib. 1. num. 4.) æquant, imo ſuperant longiſſimam vitam, quæ voluptate caret. Contra vero Cicero & egregie: *inus dies bene & ex præceptis tuis* o Philoſophia actus, peccanti immortalitati eſt anreponendus. 5 Tuſculan. Quæſt.

De ludis Stellæ. LXXVIII.

1 *Quos cuperet Phlegræa ſuos victoria ludos,
Indica quos cuperet pompa, Lyæ, tuos:
Fecit Hyperborei celebrator Stella triumphi.
O pudor! o pietas! & putat eſſe parum.
2 Non illi ſatis eſt turbato ſordido auro
Hermus, & Heſperio qui ſonat orbe Tagus.
3 Omnis habet ſua dona dies, & nec linea dives
Ceſſat; & in populum multa 5 rapina cadit.
Nunc veniunt ſubitis laſciva 6 numiſmata nimbis:
7 Nunc dat * ſpectatas teſſera larga ſeras,
Nunc implere ſinus & ſecuros gaudet, & ** abſens
Sortitur dominos, ne laceretur avis.
Quid numerem curruſ, terdinaque præmia palmæ,
9 Quæ dare non ſemper conſul uterque ſolet?
Omnia ſed, Cæſar, tanto ſuperantur honore,
10 Quod ſpectatorem te tua laurus habet.*

1 Stella non carmine tantum celebravit victoriam Sarmaticam Domitiani, ſed & ludis, qualibus tuum de gigantibus a

te in Phlegræis campis, o Hercules, deviſiſ; vel tuum, o Bacche, deviſta India: triumphum celebrari velis. De Phlegræa vero Herculis potius quam Jovis victoria intelligendum cenſeo, quod & Silius l. 1. eas conjungit. *Qualis odoratis deſcendens Liber ab Indis, &c. mox, Aut cum Phlegræis conſiſſa mole gigantes. Inceſſit campis tangens Tirynthius aſtra.* 2 Stellæ, ad liberalitatem non ſatis eſt quicquid habent auri Hermus & Tagus, in populum ſparſiſſe. 3 Plures dies agebantur ludi, in quibus inſtaurabantur dona, eaque varia. 4 O quantum negotiū & ſudoris indagatoribus Criticis faceſſit hæc linea Bælenegus exponit, ordinem dierum, quibus miſſilia dabantur. Turnebus contextam e gemmis lineam. Caldeſinus, caveam divitum & cuneos. Lipſius, pro ordine ſubſelliorum, interpretatur *divitem lineam*, Orcheſtram, in qua Senatus. Cælius Rhod. lineam albam in Carceribus Circi lib. 5. cap. 14. Rhaderus, perpetuam ſeriem donorum. Poſt hos, ſi quis conjecturæ mez locus, dicerem continuata fuiſſe miſſilia ſerarum, & volucrum quæ capiebantur linea, quod retis genus eſt. vide quæ ad Senecæ Hippolytum verſ. 46. & Pietri Hieroglyph. 7. 5 Direptio miſſilium per teſſeras & ſine teſſeris. 6 HS. ſparſi e loco ſuperiore. 7 In ſphæruſis ſeu teſſeris ligneis, quæ ſpargebantur, inſcripta ſunt munera vulgo ceſſura. * Vel viſarum & præſentium ** vel abſentium ſerarum aviumque. 8 Viritim diviſa, vel non cogitantium aut captantium. vel quibus forte per ſymbolum contigit. 9 Plura quam quæ vel duo conſules in ludis ſuis & ſpectaculis dant, an conſul erat Stella? an voti hi ludi? 10 Quod dignaris tua præſentia ludos hos, quibus Stella celebrat lauream tuam Sarmaticam.

In Fabullam. LXXIX.

*O mnes aut vetulas habes amicas,
Aut turpes, vetuliſque fœdiores:
Has ducis comites, trabiſque tecum
Per convivia, porticus, theatra.
1 Sic formoſa, Fabulla, ſic puella eſ.*

1 Inter has vetulas & turpes hi aniculi & ſilicerniſ colata viſ formoſa & puella videri.

Ad Domitianum. LXXX.

S Anſtorum nobis miracula reddis avorum,
 Nec pateris, Caſar, ſecula 2 cana mori:
 Cum veteres Latiae ritus renovantur 3 arena,
 Et pugnat virtus 4 ſimpliciore manu.
 Sic priſcis ſervatur bonos te praefide templis,
 5 Et caſa tam culto ſub Jove numen habet.
 Sic 6 nova dum condis, revocas, Auguſte, priora:
 Debentur quae ſunt quaque fuere tibi.

1 Pugillatum revocas. 2 Antiqua, priſca. 3 Qui majoribus noſtris Troja proſectis inter ſpectacula. Petr. Scriverius de gladiatoribus intelligit. Quod & de pugillatu dicitur. Sic dares *Buten ſulva moribundum extendit arena*. atque Entellus *ingens media conſiſtit arena*. Eneid. 6. 4 Pugnis nudis vel caſtibus. 5 Nec Jupiter, donariis utcumque dives & magnificis templis cultus; ſaltidit humilem ſuam in capitolio caſam: nec Domitianus Jupiter noſter, in tanta gladiatorum copia, dedignatur ſpectare pugiles. 6 Tempia Epigr. 4. lib. 9. num. 6. & ſpectacula.

De Gellia. LXXXI.

Non per myſtica ſacra 1 Dindymenes,
 2 Nec per Niliacae bovem juvencae,
 Nullos denique per deos, deasque
 Jurat Gellia: ſed per 3 uniones.
 Hos amplectitur, hos 4 deoſculatur:
 Hos fratres vocat, hos vocat ſorores:
 Hos natis amat acris duobus.
 His ſi quo careat miſella caſu,
 Victuram negat eſſe ſe nec boram.
 5 Eheu quam bene nunc, Papiriane,
 Annei faceret manus Sereni!

1 Cybeles, a Dyndimo monte Phrygiae vel bonae Deae. 2 Nec per Apim-bovem, ſub cuius ſpecie Aegyptii colebant Oſirim cui nupſit Iſis, Aegyptiorum ex lo vacca dea. 3 Margaritas, gemmas. Per ea vero quae ſibi chariſſima fuerunt, iurabant

robant veteres. 4 Al. *perſculatur*. 5 O utinam uniones hos ſubduceret piceata furis alicujus, qualis fuit An. Sere-nus, manus, ut ſtatim moreretur Gellia uſu vitae indignae, vel ob hoc, quod neſciat, quid in vita ſit amandum.

§ Ad Domitianum. LXXXII.

Dante tibi turba 1 querulos, Auguſte, 1 libellos,
 Nos quoque, qui domino carmina parva damus,
 Poſſe 2 deum 3 rebus pariter, 4 Muſique vacare
 Scimus, & haec etiam * ſerta placere tibi.
 Fer vates, Auguſte, 5 tuos: nos gloria dulcis,
 Nos tua cura prior, deliciae ſumus.
 * Non quercus te ſola decet, nec laurea Phœbi:
 Fiat & ex hedera civica noſtra tibi.

1 Libellos ſupplices. 2 Te Domit. Epigr. 8. lib. 5. num. 2. 3 Adminiſtrationi Reip. & orbis terrarum. 4 Studiis, literis, carminibus. 5 Sic Quintil. lib. 10. c. 1. *Amas poeticam Caſar, &c.* * Non quercus ſola te, o Imperat. decet, non laurus, obſervatos cives devictosque hoſtes; ſed & hederae doctarum praemia fronti tibi poſitae poëtiſque faventi debentur; ſic aſſatur Auguſtum Virgil. Eclog. 8. *hanc ſine tempora circum Inter victrices hederam tibi ſerpere lauros.*

LIBER IX.

Ad Avitum. I.

N Ose licet vobis sublimi pectore vates,
 Cui referet serus præmia digna cinis.
 Hoc tibi sub nostra 2 breve carmen imagine vivat,
 Quam 3 non obscuris jungis, Avite, 3 viris.
 Ille ego sum nulli nugarum laude secundus:
 4 Quem non miraris, sed puto lector amas.
 Majores majora sonent: mihi parva locuto
 Sufficit in vestras sæpe redire manus.

1 Utcunque sciam quantum carmine valeas, quantoque
 sublimiorem ipse potuisses imagini nostræ adiecisse inscriptionem;
 subscribe tamen, si placet, hoc tetrastichon imagini
 meæ, quam in bibliothecam tuam admittere dignaris. Al.
 Non te celabis. 2 Tetrastichon quod seq. Ille ego sum, &c.
 3 Clariss. autorum imaginibus in bibliotheca tua. 4 Vide
 Epigr. 49. lib. 4. Ille tamen laud. &c.

Martialis Turanio suo S.

A Ve mi Turani frater carissime. epigramma,
 quod 1 extra ordinem paginarum est, ad
 Stertinius clarissimum virum scripsimus,
 qui 2 imaginem meam ponere in bibliotheca sua
 voluit. De quo scribendum tibi putavi, 3 ne
 ignorares Avitus iste quis vocaretur. Vale, &
 para hospitium.

Auctoritate MSS. freti neque consilio minus P. Scriveti,
 epistolio post epigramma ad Avitum dedimus secundum locum:
 qui tamen nullum habet in Bodlejano aliisque quibusdam
 MSS. 1 Separatum a reliquis Epigram. unde in quibusdam
 MSS desideratur. 2 Pro more exornandi tum publicas
 tum privatas bibliothecas scriptis & imaginibus veterum
 & optimorum autorum. 3 Poëta, volente (ut puto) ipso
 per modestiam Stertini, cum Aviti nomine insigniret Stertini-
 um, noluit tamen hoc latere Turanium.

De

De templo Flaviæ gentis. II.

D Um Janus biemes, 2 Domitianus autumnos,
 3 Augustus annis commodabit æstates:
 4 Dum grande famuli nomen asserit Rheni
 Germanicarum magna lux calendarum:
 5 Tarpeja summi saxa dum patris stabunt:
 6 Dum voce supplex, dumque thure placabit
 Matrona dives dulce Julium numen:
 Manebit 7 altum Flaviæ decus gentis,
 8 Cum sole, & astris, cumque luce Romana.
 Invicta quidquid condidit manus, 9 cælum est.

1 Quamdiu erunt hyemes, quarum medio mensi Janus de-
 dit nomen. 2 Quamdiu erit autumnus, Octobrem Domitia-
 nus a se appellari voluit Domitianum. 3 Quamdiu erunt
 ætates, in quibus mensis Sextilis ab Augusto denominatus
 est. 4 Dum magna & prima dies Septembris redit, qui a
 Domitiano nomen habet Germanici ob Germanos Rheni
 fluv. accolæ subactos. 5 Dum stabit capitolum Jovis a Tar-
 peja olim Sabinis proditum. 6 Dum matronæ Rom. thure
 & precibus colent Juliam Titi filiam, quam perditæ amatam
 & ex conceptu abactio mortuum Domitianus consecravit rela-
 tam in deam. 7 Templum Flaviæ gentis a Domitiano con-
 ditum. Suet. Domit. cap. 1. 5. & 17. noster infra 4. & 35.
 Quamdiu fulgebant Sol astra & gloria Imperii Rom. locutio
 Ovidiana. Cum sole & luna semper Aratus erit. Eleg. 15. lib.
 1. Amorum. 9 Æternum, ut cælum. ex scholæ Peripateti-
 cæ sententia.

In Lupum. III.

P Auper amicitie cum sis, Lupe, non es amicæ
 Et queritur de te mentula sola nihil.
 Illa 2 filigineis pinguescit adultera cunnis;
 Convivam pascit nigra farina tuum.
 3 Incensura nives domina Setina liquantur;
 Nos bibinus 4 Corsi pulla 5 venena cadi.
 Empia tibi 6 nox est fundis 6 non tota paternis;
 7 Haud sua desertus rura sôdalis arat.

Splendet

Splendet 8 Erythraeis pellucida mæcha lapillis:

Ducitur 9 addictus te futuente cliens.

Oſto 10 Syris ſuffulta datur lectica puellæ:

Nudum 11 ſandapile pondus amicus erit.

I 12 nunc, & miſeros Cybele præcide cinados:

Hæc erat, hæc cultris mentula digna tuis.

1 Vide Juven. Sat. 7. verſ. 73. ab eadem mente & ingenio.
2 Vide Epigr. 69. lib. 14. 3 Amicæ tuæ colantur vina optima & Setia, quæ calore ſuo nives, quibus diluuntur, incendunt. Epigr. 67. lib. 5. num. 2. 4 Villioris notæ vini & Corſica, cujus mella, thyma & cœlum gravia. legitur & torti: quod exponunt, *Supremum torculari expreſſi.* 5 Vina non meliora Vaticanis, quæ dixerat *toxica* Epigr. 12. lib. 1. & Epigr. 92. lib. 6. 6 Pars noſtris. 7 Conducta. 8 Epigr. 38. lib. 5. num. 5. 9 In carcerem vel ædes creditoris cui a Prætorē addicitur ære obrutus. 10 Servis & Syria octophorum geſtantibus. 11 Epigr. 81. lib. 2. 12 Caſtra miſeros cinædos, ut tibi ſint ſacerdotes. *Ironice.* imo Lupum potius lautum cinædum, qui amicos inguini poſthabet.

§ Ad Domitianum. IV.

Quantam jam ſuperis, Cæſar, cœloque dediſti,

1 Si repetas, & ſi creditor eſſe velis;

2 Grandis in æthereo licet auctio fiat Olympo,

Cogantur ne dei vendere quidquid habent:

3 Conturbabit 4 Atlas, 5 & non erit uncia tota,

Decidat tecum qua pater ipſe deum.

Pro 6 Capitolinis quid enim tibi ſolvere templis,

Quid pro 7 Tarpejæ frondis honore poteſt?

8 *Quid pro culminibus geminis matrona tonantis?*

9 *Pallada prætereo: 10 res agit illa tuas.*

Quid loquar 11 Alciden, Phæbumque piſque Laconas?

12 *Addita quid 13 Latio Flavia templa polo?*

Expectes, & ſuſtineas, Auguſte, neceſſe eſt;

Nam tibi quod ſolvat non habet arca Jovis.

1 Si tibi rependi velles, nec donares. 2 Etiamſi haſta poſita ſale by out cry, opes ſuas dii deæque vendere velint. 3 *Will prove bankrupt.* cedet foro. 4 Qui cœſum humeris ſuſtinere ſingitur. vel cœlicolæ quotquot ſuſtinet Atlas. 5 Neſ ipſe Jupit. ſi velit tecum decidere, *compound and take order with the.* poterit ſolvere unicam de aſſe ſive groates in the pound. O miſerum decoctorem Jovem! 6 Capitolium incendio abſumptum reſtituiſti, & novam ædem in Capitolio excitaviſti Jovi cuſtodi. Domit. Sueton. cap. 5. 7 Coronæ quernæ, ut & laureæ Capitolinæ. vide Epigr. 1. num. 8. & Epigr. 54. num. 1. lib. 4. 8 Quid pro geminis delubris tibi ſolvere poteſt Juno? 9 Cui Cha'ciœcæ templum erexiſti. Caſſiod. lib. 6. cap. 11. cui ſtatuum in cubiculo conſecraſti & quinquatria. 10 Illa a te ſtat; res tuas, rationes & conſilia diſponit; tibi familiare numen eſt, imo mater. ubi enim Domitianus audiviſſet ex lib. Sibyllinis, fore, ut virgo pareret æternum Imperatorem, nihil amplius voluit quam ſe eſſe filium perpetuæ virginis Dianæ. 11 Herculi templum in via Appia poſitum & ſtatuum. ut & Apollini, & ex pietate Pollucis erga fratrem alternatim immortalibus Caſtori & Polluci filiis Lede Lacenæ. 12 Templum Flaviæ gentis, quod cœlum vertice tangit. 13 De quo ſupra Epigr. 2. & infra Epigr. 35. & lib. 10. Epigr. 51.

In Æſchylum. V.

Aureolis futui cum poſſit Galla duobus,

Et 2 plus quam futui, ſi totidem addideris:

Aureolos a te cur accipit, Æſchyle, denos?

Non ſellat tanti Galla. quid ergo? 3 tacet.

1 Nummis aureis. *Æreolis* legend. putat l. Rutgerſius quum vulgari ſcorto nimium ſit illud. 2 Epigr. 52. lib. 2. & Epigr. 37. infra. 3 Ori morigeratur. Epigr. 96. lib. 3. num. 2.

In Paullum. VI.

Nubere vis 1 Priſco, non miver, Paulla: ſapiſti.

Ducere 2 te non vult Priſcus: & ille ſapit.

1 Diviti. 2 Infamem.

Ad Domitianum. VII.

Tibi summe Rheni domitor, & parens orbis,
 2 Pudice princeps, gratias agunt urbes;
 3 Populos habebunt: 4 parere jam scelus non est.
 Non puer avari scelus arte mangonis
 Virilitatis damna meret erepta:
 5 Nec quam superbus computet stipem leno,
 Dat prostituto misera mater infanti.
 6 Qui nec cubili fuerat ante te quondam
 Pudor, esse per te cepit & lupanari.

1 Germanice. lib. 5. Epigr. 2. num. 4. 2 Epigr. 4. lib. 6. num. 7. 3 Postquam castrati mares edicto prohibuisti. vide Epigr. 2. lib. 6. num. 3. & infra Epigr. 9. 4 Vide Epigr. 67. lib. 6. 5 Nec a paupercula matre leno conducit vel emit puerum prostituendum. infra Epigr. 9. 6 Vide Epigram. 2. lib. 6.

In Afrum. VIII.

Dicere de Libycis reduci tibi gentibus, Afer,
 Continuis volui quinque diebus Ave.
 Non vacat, aut dormit, dictum bis, terque reverso:
 Jam satis est 2 non vis, Afer, avere: vale.

1 Volui te ex Africa reversum salutare: sed non admittebat. 2 Si non vis salvere & vivere, abi in malam rem & morere. vide Epigr. 17. lib. 5.

Ad Domitianum. IX.

TAnquam parva foret sexus injuria nostri
 Faciendos populo prostituisse mares:
 1 Jam cune lenonis erant, ut ab ubere raptus
 Sordida vagitu posceret æra puer.
 2 Immatura dabant infandas corpora pœnas.
 3 Non tulit Ausonius talia monstra pater:
 Idem qui teneris nuper 4 succurrit ephebis,
 Ne faceret steriles sæva libido viros.

Dilexere

Dilexere prius pueri, juvenesque senesque:
 At nunc infantes te quoque, Caesar, amant.

1 Supra Epigr. 7. num. 5. 2 Infantium. 3 Edicto prohibuit Domitianus pueros intra septimum annum prostitui, & Scatiniam revocavit. Suet. Domit. cap. 8. 4 Ne castrarentur supra Epigr. 7. num. 3. & lib. 6. Epigr. 1. num. 3.

Ad Bithynicum. X.

Nil tibi legavit Fabius, Bithynice, cui tu
 Annua, si memini, millia sæna dabas.
 Plus nulli dedit ille: queri, Bithynice, noli:
 2 Annua legavit millia sæna tibi.

1 Quem hereditatem notarat. 2 Tibi jam manent 6000. HS. quæ Fabio vivo conferre annua solebas, ut heres scribereris.

In Cantharum. XI.

COenes, Canthare, cum foris libenter;
 Clamas, & maledicis, & minaris.
 Deponas animos truces, monemus:
 Liber non potes, & gulosus esse.

Parasitus instruitur necesse est Oſſava arte ingenua, hoc est, Adulatoria, guleſus cœniperæ loquatur placentia, ut qui libertatem dapibus vendiderit. Epigr. 53. lib. 2.

§ De Earino * Domitiani. XII.

Nomen cum violis, roſisque natum.
 Quo 2 pars optima nuncupatur anni;
 3 Hyblam quod ſapit, 4 Atticoſque flores,
 Quod 5 mîdos olet alitis ſuperbæ:
 Nomen neſſare dulcius beato,
 Quo mallet 6 Cybeles puer vocari,
 Et 7 qui pocula temperat Tonanti:
 Quod ſi 8 Parvabaſia ſomes in aula;
 9 Reſpondent Veneres, Cupidinesque.

S 2

Nomen

*Nomen nobile, molle, delicatum
 Versu dicere io non rudi volebam:
 Sed tu syllaba contumax repugnas.
 12 Dicunt Earinon tamen poetæ,
 13 Sed Graci, quibus est nihil negatum,
 Et quos ægæ ægæ decet sonare:
 14 Nobis non licet esse tam disertis,
 Qui Musas colimus severiores.*

* Puero Domitiani. 1 Ἐαρινός ab ἔαγ ver. quod floribus abundat. 2 Ver. 3 Mel ex Hybla Siciliæ monte. 4 Apibus pastos in Hymetto monte Atticæ. 5 Epigr. 55. lib. 6. num. 2. 6 Atys. 7 Ganymedes, Jovis pocillator. 8 Palatina, Epigr. 54. lib. 7. num. 3. 9 Omnis gratia, venustas, elegantia & suavitas respondent. 10 Versu eleganti, tereti & rotundo. 11 Prima brevis cum reliquis paribus officit, quo minus versu eleganti dicatur. Hinc *Equotutium* Horatius, *Sigillaria* Lucilius circumlocuti sunt seu potius conjicienda dedere *Quæ versu hexametro non plane dicere possis*. 12 Ἐπ' ἀρετῇ καὶ ἀρετῇ. Homer. II. β. 13 Hom. II. ε. ἀρετῇ βροτολογίῃ, μιᾷ φόνῃ, τειχισπλήτῃ ubi prima in *Agæ* communiter usurpatur, sed variato accentu. Hinc & Lucilius lusit, APEC APEC, *Graci ut faciunt*. 14 Nobis Latinis poetis non permittitur eadem licentia.

De eodem. XIII.

*Si daret autumnus mihi nomen, 1 ὁπῶρενος essem:
 Horrida si brumæ sidera, 2 χειμέρενος
 Dictus ab astivo 3 ὁρενος 4 tibi mense vocarer,
 Tempora cui nomen verna dedere, quis est? 5*

1 Id est, Autumnalis. 2 Id est, Hibernus. 3 Id est, Æstivus. 4 Ita Ed. princeps Calderini. Vulg. *mibi*. 5 Ἐσθρινός, id est, vernus.

§ De eodem. XIV.

*Nomen habes 1 teneri quod tempora nuncupat
 anni,
 Cum 2 breve Cecropiæ ver populantur apes.
 Nomen*

*Nomen 3 Acidalia meruit quod 3 arundine pingi,
 Quod 4 Cytherea sua scribere gaudet acu.
 Nomen, 5 Erythræis quod litera facta lapillis,
 6 Gemma quod Heliadum pollice trita notet,
 Quod 7 penna scribente grues ad sidera tollant;
 Quod decet in sola Casaris esse 8 domo.*

1 Veris. 2 Flores vernos, veris honores in Hymetto. 3 Onidio calamo? an columbæ penna, quæ Veneris avis? an penna Cupidinis Veneris filii? vide Epigr. 23. lib. 6. num. 5. 4 Quia Venus præfès veris pingit varios flores. 5 Ep. 38. lib. 5. num. 5. 6 Succinum, electrum. vide Epigr. 25. lib. 4. num. 2. & Epigr. 38. lib. 5. num. 13. 7 Volando exprimentes litteram Y cui respondet Latina V. quæ veris prima est. Alii legunt, *fridente penna*. q. d. adventu suo veris adventum nunciant. Alii ad litteram Δ, quam ex volatu illarum avium observatam invenisse dicitur Palamedes, referunt. 8 In qua vernare omnia & florere decet.

§ In amicum cœnippetam. XV.

*Hunc quem cœna tibi, quem mensa paravit amicum,
 Esse putas fide peccus amicitiae?
 Aprum amat, & mullos, & fumen, & ostrea, non te
 Tam bene si cœnem, nosler amicus erit.*

Errat, inquit Seneca. qui amicum in atrio quæris, in convivio probat.

De Chloë. XVI.

*Inscripsit tumulo septem 1 celebrata virorum
 2 Se fecisse Chloë: 3 quid pote simplicias?*

1 Alii *scelerata*. 2 Inscriptis tumulo, CHLOË FECIT scilicet tumulum vel monumentum septem maritis. 3 Fatetur se fecisse, intimat Poëtæ, insidias fluxisse, aut vim vitæ maritorum suorum intulisse.

De coma Earini. XVII.

*Consilium formæ speculum, 2 dulcesque capillos
 3 Pergameo posuit dona sacrata deo,*

4 *Ille puer tota domino gratissimus aula,
Nominis qui signat tempora verna suo.
Felix, quæ tali censetur munere tellus,
Nec Ganymedeos mallet habere comas.*

1 Quod consulere solebat de forma sua. 2 Vide Papinii Sylv. lib. 3. de com. Earini, & præfationem ejusdem libri ad Pollionem. 3 Æsculapio, cui nobile sanum Pergami, patrio suo Deo. vide Epigr. 32. lib. 1. num. 2. 4 Earinus, de quo præcedentibus Epigr.

De eadem ad Æsculapium. XVIII.

1 *Lætona venerande nepos, 2 qui mitibus herbis
Parcatum exoras pensa; brevesque colos:
Hos tibi laudatos 3 domino sua vota capillos
Ille 4 tuus 5 Latia misit ab 5 urbe puer.
Addidit 6 nitidum sacratis crinibus 6 orbem,
Quo felix facies iudice tota fuit.
Tu juvenile decus serva, ne pulchrior ille
In longa fuerit quam brevior coma.*

1 Æsculapii filii Apollinis, cui mater Lætona, medicinz inventor. 2 Propter Hippolytum vitæ ad Æsculapio restitutum. 3 Janus Guilielmus ex Jacobi Mutteri lib. MS. restituit domino rata voto. tonsura enim voti non raro Symbolum. Epigr. 32. lib. 1. num. 2. & Junius de coma. & quæ ad juven. Satyr. 12. vers. 81. 4 Pergami natus. Epigramm. præcedent. num. 3. 5 Roma. 6 Speculum. Epigramm. superiore.

Ad Cæsarem Domitianum. XIX.

E *Se mihi, sique precor 1 longum te præside, Cæsar,
2 Rus minimum: parvi sunt 3 in urbe Lares.
Sed de valle 3 brevi, quas det scientibus hortis,
Curva 4 laboratas 5 antlia tollit aquas.
Sicca domus queritur nullo se rore foveri,
Cum mihi vicino 6 Martia fonte sonet.
7 Quam dederit nostris, Auguste, Penatibus undam,
8 Castalis hæc nobis, aut Jovis imber erit.*

1 Te

1 Te diu præside. 2 De quo Ep. 61. lib. 8. & infra. Ep. 99. 3 Sed de valle subiecta, aqua horto irrigando hauritur. 4 Labore multo petitas. 5 Haulum, machina ad hauriendum. ab *αὐλῆς*. 6 Epigr. 42. lib. 6. 7 E qua Martia si mihi permiseris, o Domitiane, diducere venulam aquæ in adium mearum usum. 8 Æque grata erit atque aqua e fonte Mularum aut ab ipso Jove.

In Sabellum. XX.

*Laudas balnea versibus recentis
Cænantis bene Pontici, Sabelle,
Vis cænare, Sabelle, non lavari.
Pœta cœnipeta, cui venter artis magister.*

Ad Domitianum. XXI.

1 *Hæc quæ tota 2 patet, tegiturque 3 marmore
3 auro,
Infantis domini conscia terra fuit.
Felix 3 quæ tantis sonuit vagitibus, 3 quæ
Vidit reptantes, sustinuitque manus!
Hic steterat veneranda domus, quæ præstitit orbi,
Quod Rhodos, astrifero quod pia Creta polo.
4 Curetes texere Jovem crepitantibus armis,
5 Semi viri poterant qualia ferre 5 Phryges.
6 At te protexit Superum pater, 3 tibi, Cæsar,
Pro 7 jaculo 3 parma, fulmen 3 8 Aegis erat.*

1 Arca hæc, in qua steterat domus Domitiani natalis. jam vero Flaviz gentis templum marmore & auro magnifice extructum est. 2 Extenditur. vel ubi templum publicum & omnibus patens. 3 Quæ suscepit Domitianum, ut Rhodos Neprunum; ut Creta Jovem. Vel, quæ non iniussu præstitit orbi, suscepto Domitiano; quam Rhodos & Creta cælo, Jove suscepto. Rhodii enim Telchines iidem qui Curetes. Epig. 1. lib. 4. num. 3. 4 Qui Jovem Saturno subductam cymbala pullantes vel *εὐαγγέλιον* saltantes educandum in Cretam deportarunt. 5 Evirati Corybantes, sacerdotes Cybeles. 6 Videntur hæc confuse intelligi de Jove custode, cui templum condi-

S 4

condidit Domitianus eo loco quo delituisse bello Vitelliano. 7 Ense & scuto, quæ Corybantum arma sunt. 8 Epigr. 1. lib. 7. num. 1.

Ad Auctum. XXII.

A *Artemidorus habet puerum; sed vendidit agrum:
Agrum pro puero Calliodorus habet.
Dic, uter ex istis melius rem gesserit, Aucte?
Artemidorus amat, Calliodorus ara..*

Ludit in Parronomasia versus ultimi: & Antitheta nominum significatione. cum Artemidorus, cui a Minerva dea cara nomen, amet: Calliodorus, cui a formæ dono nomen, aret.

§ Ad Pastorem. XXIII.

C *Redis ob hoc me, Pastor, opes fortasse rogare,
Propter quod vulgus, crassaque turba rogat:
1 Ut Setina meos consumat gleba ligones,
2 Et sonet innumera compede Tuscanus ager;
Ut 3 Mauri Libycis centum stent dentibus orbes.
Et crepet in nostris 4 aurea lamna toris:
Nec labris nisi magna meis 5 crystallæ terantur,
Et 6 faciant nigras nostras Falerna nives:
7 Ut Canusinus nostro Syrus 8 asserere iudet,
Et mea sit cultio sella cliente 9 frequens:
10 Astuet ut nostro 11 madidus conviva ministro,
Quem permutatum nec Ganymede * velim:
Ut lutulenta linat Tyrias 12 mihi multa lacernas,
Et 13 Massylaum virga gubernet equum.
Est nihil ex istis: superos, ac sidera testor.
Ergo quid? 14 ut donem, Pastor, & 15 adificem.*

1 Ut colam vineas in Setia, ubi vites nobiles. 2 Et innumeri servi in ergastula Thusea militent, opus in compedibus facturi. Epigr. 29. lib. 3. num. 1. 3 Epigr. 42. lib. 2. n. 9. 4 Epigr. 33. lib. 8. num. 7. 5 Vasa crystallina, quæ Romanis in luxu. 6 Dum nives quibus diluitur vinum Fal. nigrescunt a vino.

a vino. Epigr. 65. lib. 5. 7 Ut servi mei e Syria (*Synecdochice*) vestiti nobili & rufa lana e Canusio gestent læticam meam 8 Amite læticæ prominente. 9 Stipata. 10 Amor. infra Epigr. 26. 11 Vino. * *Al. Velis, Al. Velis.* 12 Purpurato, mulis vestito. 13 Massyli seu Numidæ virga regunt equos non frenis, unde Virgilio & Aufonio *infrani* dicti. *sonipes ignarus habena.* Virga regit. Claud. bell. Gildon. 14 Honeste & — 15 — Magnifice.

Ad Carum. XXIV.

O *Cui virgineo flavescente contigit anro,
Dic ubi Palladium sit tibi, Care, decus?
2 Adspicis eni domini fulgentes marmore vultus,
Vendit ad has ultro nostra corona comas.
3 Albana livere potest pia quercus olive,
Cinxerit invictum quod prior illa caput.*

1 Quid factum est o Care de corona illa aurea in similitudinem foliorum olivæ Palladiæ expressa (Epigr. 33. lib. 8. n. 3.) tibi victori in quinquaginta Minervæ virginis a Domitiano donatæ? Epigr. 54. lib. 4. num. 1. 2 Respondet Carus. Illa coronat statuam marmoream Domitiani, quam domi meæ, ut vides, colo. 3 Quæna sane, refert Martialis, qua coronari solet Imperator. habet quod oleaginæ huic invidet hunc honorem.

Ad eundem. XXV.

Q *Uis Pallatinos imitatus imagine vultus
2 Phidiacum Latio marmore vicit ebur?
3 Hac mundi facies; hæc sunt Jovis ora sereni:
Sic tonat ille deus, cum sine nube tonat
4 Non solum tribuit Pallas tibi, Care, coronam:
5 Effigiem domini, quam colis, illa dedit.*

1 Quis tibi (o Care) tam affabre effinxit statuam hanc Imperatoris? 2 Epigr. 13. lib. 6. num. 1. 3 Talis fingitur Jovis facies, sed placidi, sed sereni. Ita Theleus de Plutone apud Senecam in Herc. Fur. vers. 723. *Vultus est illi Jovis, sed Fulminantis.* 4 Epigr. præced. num. 1. 5 Certe tam artificie

ciose effusa statua non est tibi nisi a Pallade. Epigr. 13. lib. 6. num. 1.

In Afrum. XXVI.

DAntem vina tuum quoties adspeximus Hyllum,
 2 Lumine nos, Afer, 2 turbid' ore notas.
 Quod rogo, quod scelus est volem spectare ministrum?
 3 Adspicimus Solem, sidera, templa, deos.
 Avertam vultus, tamquam mibi pocula 4 Gorgon
 Porrigat, atque oculos oraue nostra regam?
 Trux erat Alcides: sed 5 Hylam spectare licebat.
 6 Ludere Mercurio cum Ganymede licet.
 Si non vis teneros spectet conviva ministros:
 7 Phineas invites, Afer. & Oedipodas.

1 Ministrantem convivis pocula puerum tuum. 2 Vultu subirato & torvo. vide Epigr. 98. lib. 10. 3 Cum liceat adspicere res tuo ministro multo pulchriores, solem scilicet, sidera, &c. 4 Medusa, quæ visu homines in faxa convertibat. 5 Epigr. 49. lib. 5. num. 4. 6 Epigr. 73. lib. 7. 7 Iuvites cæcos, quales erant Phineus & Oedipus. fabulæ notæ. Phineus hic est Accusativus pluralis a Phineus, eos.

§ De Nerva. XXVII.

AUdet facundo qui carmina mittere Nerva,
 2 Pallida donabit glaucia, Cosine, tibi.
 3 Pastano violas, & cana ligustra colono,
 4 Hyblæis apibus Corsica mella dabit.
 Sed tamen & parvæ nonnulla est gratia Musæ:
 5 Appetitur posito vilis oliva lupo.
 Nec tibi sit mirum, modici quod conscia vatis
 Judicium metuat nostra 6 Thalia tuum.
 7 Ipse tuas etiam veritus Nero dicitur aures;
 Lascivum juvenis cum tibi luser opus.

1 Vide ejusdem ingenii Epigr. 41. lib. 7. 2 Non minus inapte facit, quam qui Cosino sepulchratio atque myropolæ optimo mittit vilem pallentis Memnithes seu papaveris corniculati

lati succum, qui glaucion vocatur. 3 Pæstum Lucaniæ opp. floribus abundat, etiam bis in anno. Epigr. 38. lib. 5. num. 11. 4 Ipsis apibus. vel, iis, qui habent apes Hyblæas, mittit amanti saporis mella Corsica. 5 Neque enim appositis in lautissimo convivio delicatis piscibus fastidimus viles olivas. 6 Epigr. 8. lib. 4. num. 12. & Epigr. 16. lib. 7. num. 3. 7 Epigr. 70. lib. 8. num. 1.

In Chrestum. XXVIII.

CUn depilatos, Chreste, coleos portes,
 Et vulturino mentulam parem collo,
 E 1 prostitutis levius caput culis,
 Nec vivat ullus in tuo pilus crure,
 2 Purgentque crebra cana labra vossella;
 3 Curios, Camillos, Quintios, Numas, Ancos,
 Et quidquid usquam legimus pilosorum
 Loqueris, sonasque grandibus minax verbis;
 4 Et cum theatris seculoque rixaris,
 Occurrit al'quis inter ista si drancus,
 5 Jam pedagogo liberatus, & cujus
 6 Resibulavit turgidum 7 faber penem:
 Natu vocatum ducis, & 8 pudet fari,
 Catoniana, Chreste, quod 9 facis lingua.

1 Cinædorum. 2 Epigr. 29. lib. 2. num. 7. Alii Pingantque. 3 Et habes usque in ore veterum incultam gravitatem & continentiam. sic Epigr. 25. lib. 1. 4 Et exclamas, O tempora! O mores! indignatus theatra & secula hæc quasi ludicra & lasciva nimis. 5 Qui ex ephebis excesserit. 6 Fibulam solvit & sustulit, Epigr. 81. lib. 7. num. 1. 7 Erat enim Fibula ex ære, dict. Epigr. 81. lib. 7. 8 Jubet me pudore tacere, quid agat lingua tua. qua te propter tertium moribus Catonem. 9 Epigr. 72. lib. 2.

§ Epitaphium Latini. XXIX.

DUlcè decus scænæ: ludorum fama, 2 Latinus
 Ille ego sum; plausus, deliciæque tuæ:

*Qui 3 spectatorem potui secisse 3 Catonem,
 4 Solvere qui Cuios, Fabriciosque graves.
 Sed 5 nihil a nostro sumpsit mea vita theatro,
 Et 6 sola tantum scenicus arte feror:
 Nec poteram gratus * domino sine moribus esse:
 Interius mentes inspicit ille * deus.
 Vos me laurigeri 7 parasitum dicite Phæbi,
 Roma suo famulum dum sciat esse * Jovis.*

1 Ego *sic* dulce decus, &c. ex persona Latini sepulti, quod sit in Epitaphiis. 2 Celebrius mimus, Domitiano charus. 3 Epigr. 3. lib. 1. intrantem ut exeat tantum. 4 In risum solvere gravissimos illos & continentissimos viros Curium & Fabricium. 5 Non contraxit sibi lasciviam & improbitatem in theatris exprimi solita. 6 Non animo, non moribus. * Domitian. 7 Mimi & histriones, qui poetarum carmina recitabant, appellabantur parastiti Apollinis.

§ Epitaphium Philænis. XXX.

1 *S*ecula Nestoræ permensa, Philæni, senectæ,
 2 Raptæ es ad infernas tam cito Ditis aquas?
 3 Eubœicæ nondum numerabas 4 longa Sibyllæ
 Tempora: 5 major erat mensibus illa tribus.
 Heu 6 qua lingua silet! non illam mille 7 catastro
 Vincebant, nec 8 qua turba Serapim amat;
 Nec matutini 9 cirrata caterva magistri,
 Nec quæ 10 Strymonio de grege ripa sonat.
 11 Quæ nunc 12 Thessalico Lunam deducere rhombo,
 Quæ sciet hos illos vendere lena toros?
 13 Sit tibi terra levis, mollique tegaris avena,
 Ne tua non possint eruere ossa canes.

1 Tria secul. 300. annos. ut quidam volunt. ut alii 90. cum *ys-æd* pariendi ac generandi perfectius spacium annorum 30. periodum conficiat. Cæd. Rhod. lib. 19. c. 22. 2 Quasi immatura. *Ironice.* 3 Cumanæ. 4 Ætatem M. annorum ex voto suo ut tot annos viveret, quot manu completeretur arenæ corpora, &c. Ovid. Metam. lib. 14. 5 Fingit Hyperbolice poetæ

poetæ defuisse Philæni 3. tantum menses de ætate Sibyllæ. Scriv. conceptum hariolatur *messibus.* 6 Quam vocalis & Stentorea! 7 Servi in catallis, id est, pegmatis ligneis venales expositi. Epigr. 29. lib. 6. num. 4. 8 Isidis sacerdotes invento Osiri. Juvenal. Satyr. 1. vers. 28. vel impura turba quæ in Serapidis sacris solennibus ad Canopum per fossam ex Alexandria descendunt in naviculis cantantes, frementes, &c. Strab. lib. 17. 9 Pueri cirrati in scholis. Pers. Satyr. 1. vers. 29. 10 Gruibus, imminente tempestate, vel hyeme, magnæ cum clangore & Thracia, cuius Strymon est fluv. advolantibus. 11 Quæ jam saga post mortem Philænidis turbine, vertigine magica, seu gergillo, cui involvebant sium quo lunam torqueri credebant, deducere? id est, quæ jam magna excantabit lunam? de qua re & opinione vide quæ nos ad Senecæ Hippolyt. vers. 420. 12 Thessalia olim incantationibus & veneficiis famosa. 13 Vide Epigr. 89. lib. 1. num. 4. cuius precationibus formulam invertit Poeta versu seq. sic Ammianus, *Εἰν τοι κατὰ γῆς.* &c. Antholog.

§ In pietatem Nigrinæ. XXXI.

1 *C*appadocum sævis Antistius occidet oris
 Rusticus. o tristi crimine terra nocens?
 2 Rettulit ossa sinu cari Nigrina mariti,
 Et quæstæ est longas 3 non satis esse vias;
 Cumque daret sanctam tumulus, 4 quibus invidet
 Visa sibi est raptæ 5 bis viduata viro. (urnam,
 1 Epigr. 85. lib. 6. num. 3. 2 Ex Armeniæ Cappadocia Romanam. De more ossa defunctorum componendi, vide quæ nos ad vers. 777. Troad. Senecæ. 3 Quo diutius amplecteretur conjugis sibi chari reliquias. 4 Erepturis illi & servaturis ossa mariti. 5 Olim cum moreretur vir, & jam denuo cum ossa tumulo mandaret.

De Velii voto. XXXII.

*D*um comes 1 Arctoïdes hæreret Cæsaris armis
 2 Velius, hanc 3 Marti pro duce vocit 4 avem.
 * Luna quater binos non tota peregrat orbem,
 Debita poscebat jam sibi vota deus.

5 *Ipse suas anser properavit latus ad aras :*
Et cecidit sanctis hostia parva focis.

6 *Oſto vidēs patulo pendere numismata roſtro*
Alitis? hæc extis condita nuper erant.

7 *Quæ litat argento pro te non ſanguine, 8 Cæſar,*
Victima, jam ferro non opus eſſe docet.

1 Sarmaticis. Epigr. 5. lib. 7. num. 1. 2 Velius Crispus, Sueton. Domit. c. 3. 3 Ut fervaret Domitianum. 4 Anſerem Rom. Imperii cuſtodem. Ep. 75. lib. 13. * Oſto menſium ſpatio peractum eſt bellum Sarm. 5 Non reſiſtens aut fugiens, quod piacularē fuiſſet. 6 Diis argentum non raro litant. ſuſpenſa itaque videtur ad Martis ſtatuum argentea anſeris eſſigies, nummos oſto roſtro porrigens, quæ menſes oſto denotarent belli Sarmat. 7 Rediſſe argenteam immo auream ſub Domitiano ætatem palpat Poëta. Citra adulationem Domitianus pacem non ferro, ſed auro redemit a barbaris, ut patet ex Theodoſii fragmento. Ita MSS. Bodl. & Scriv. non ut vulg. caſa.

Qualem velit amicam. XXXIII.

Hanc volo, quæ facilis, quæ 1 palliolatā vagatur:
 Hanc volo, quæ puero jam 2 dedit ante meo:

Hanc volo quam redimit 3 totam denarius 4 alter:

Hanc volo quæ pariter ſufficit una tribus.

Poſcentem nummos & grandia verba ſonantem

Poſſideat: craſſi mentula 5 Burdigali

1 Non togata non ſtolata ſed ancillari habitu veſtita. 2 Epigr. 49. lib. 2. 3 Omnibus modis largam. ut Epigr. 66. lib. 12. quæ Deglubis, ſellat, molitur per utramque cavernam; Auſon. Epigr. 70. vide lib. 2. Epigr. 52. 4 Duo denarii. 5 Divitis, fatui, inſulſi.

Ad Flaccum. XXXIV.

Audieris in quo, Flacce, balneo plauſum;
 1 Morionis illic eſſe mentulam ſcito.

1 Bene vaſati Alii leg. Mutonis. i. mutoniati. Al. Meſtonis. Maronis. Palatin.

De

De templo gentis Flaviæ. XXXV.

Jupiter 1 Idæi 2 riſit mendacia buſti,
 Dum videt Auguſti Flavia templa 3 poli:

Atque inter menſas largo jam neſtare fuſus,
 Pocula cum Marti traderet ipſe ſuo:

Reſpiciens Phæbum pariter Phæbique ſororem,
 Cum quibus Alcides, & pius 4 Arcas erat:

Cnoſſia vos, inquit, nobis monumenta ded-iſtis
 5 Cernite quam plus ſit Cæſaris eſſe patrem.

1 Cretenſis ſepulchri. Jovis enim ſepulchrum in Gnoſo Cretæ oppido oſtenditur, ſi qua fide digni Cretes. ſed vide Callimachum. hymn. de Jove, & quæ doctiſſ. Seldenus in ritul. Honorum lib. 1. cap. 7. 2 Contempſit præ Flaviæ gentis templo, quod Veſpaſiano patri Domitianus condiderat. ſupra. Epigr. 2. & 4. 3 Cælo æmulum templum. ſed ſunt qui eboli legant de quo vide Epigr. 71. lib. 1. num. 8. 4 Mercurius in Cyllene monte Arcadiæ natus. 5 Videto quam nobile templum patri ſuo Domitianus ædificaverit, quod ſuperat illud monumentum a vobis mihi extruſtum. præſtitit fuiſſe me Cæſaris patrem quam veſtrum.

In Philomufum. XXXVI.

Artibus bis ſemper cænā, Philomufe, mereris;
 Plurima dum fingis, ſed quaſi vera reſers.

Scis, quid in 1 Arſacia 2 Pacorus deliberet aula,

3 Rhenanam numeras, Sarmaticamque manum.

Verba ducis Daci cbaris mandata 4 reſignas;

5 Viſtricem laurum quam venit ante vides.

6 Scis quoties 7 Phario madeat 8 Jove 9 ſuſca Syene:

10 Scis quota de Libyco littore puppis eat:

11 Cujus Juleæ capiti naſcantur olivæ;

Deſtinet atthereus cui ſua ſerta pater.

12 Tolle tuas artes, hodie cænabis apud me;

Hac lege: ut narres nil, Philomufe, novi.

Vide mihi Theophrasti characterem περί λογοποιίας.
 1 Parthica. Parthorum reges ab Arſace, deinde Arſaces diſti.

ut

ut Pontici, Mithridates; Ægyptii, Ptolemæi; Armenii, Tigranes; Romani Imp. Cæsares, &c. 2 Parthorum rex. 3 Fingis re referre posse copiarum Germanicarum & Sarmat. numerum. 4 Aperis, ac si tu nosces secreta regum. acceptis resignatisque literis ab illis. 5 A Sarmatis relata. Epigr. 15. lib. 8. num. 5. 6 Tu scis, quoties pluuit in Ægypto. quod perraro. 7 Ægyptia, a Pharo insula. infra Epigr. 41. num. 2. 8 Pluvia, imbre. Jupiter enim media aëris regio, ima Luna, summa Minerva, qui magni hic Di. 9 Cujus incolæ a Sole colorantur. Syene enim in confinibus Ægypti sub Tropico Cancræ directe locatur. atque umbras, nusquam stellente Syene. Lucan. 10 Lynceo vel Strabone perspicacior potes numerum referre navium Carthaginis portu solventium. Plin. lib. 7. cap. 71. 11 Tu nosti quibus Cæsar coronas in quatuordecim sit daturus. 12 Ego invito te, sub lege silentii.

Colloquium Ganymedis & Jovis super Earino
& aliis Domitiani pueris. XXXVII.

Viderat 1 Ausonium posito modo crine 1 ministrum
2 Phryx puer, 3 alterius gaudia nota Jovis:
Quod tuus, ecce, 4 suo Cæsar permisit 4 ephebo,
Tu permittis tuo, maxime rector, ait.

Jam mihi prima latet longis lanugo capillis:

Jam tua me ridet Juno, vocatque virum.

Cui pater athenæus, puer o dulcissime, dixit:

* Non ego quod possis, res negat ipsa tibi.

Cæsar habet noster similes tibi mille ministros,

Tantaque fidereos 5 vix capit aula mares.

At tibi si dederit vultus coma tonsa viriles,

Quis mihi, qui nectar misceat, alter erit?

1 Earinum Imperatoris Rom. pocillatorem, coma deposita.

Epigramm. 17. & 18. supr. 2 Ganymedes. 3 Jovis pocillator, vel, Appositive cum ministrum delicias Domitiani, qui

Martiali alter Jupiter, nisi forte (quæ Poëtæ impia est adulatio) Domitiano Jovem secundum velit. 4 Earino. * Non

nego, legit I. Rutgersius. 5 Tantus eorum numerus est.

In

In Callam. XXXVIII.

Cum sis ipsa domi, 1 mediaque ornare 1 Subura,
Fiant 2 absentes & tibi, Galla, comæ:
3 Nec dentes aliter, quam Serica nocte reponas,
4 Et jaceas centum condita pyxidibus:
5 Nec tecum facies tua dormiat, innuis illo,
Quod tibi 6 prolatum est mane, supercilio.
Et te nulla movet cæni reverentia cunni,
Quem potes inter avos jam numerare tuos.
7 Promittis saecula tamen: sed mentula surda est,
Et sit 8 lusca licet, te tamen illa videt.

1 Medicaminibus & fucis quæ petuntur empta ex media subura, vico Rom. celebri. 2 Fictitæ, accersitæ, calidæ. 3 Et ex osse vel ebore scititios dentes reponas noctu, ut vestes sericas reponere solent. 4 Et mundus tuus, fuci medicamina, &c. recondantur innumerus pyxidibus. 5 Adscititium faciei nitorem singulis noctibus reponas, crastino die novum lumpitura. 6 Ex pyxidibus depromptum. Vel, productum. supercilia enim fuligine sibi producebant. Juvenal. Sat. 2. vers. 93. 7 Epigr. 23. lib. 6. 8 Lib. 2. Epigr. 33.

Ad Agathinum. XXXIX.

1 Summa licet velox, Agathine, 2 pericula ludas.
Non tamen effices, ut tibi parma cadat.
Nolentem sequitur, tenuesque reversa per auras
Vel pede, vel tergo, clune, vel ungue scidet.
3 Lubrica Corycio quamvis sint pulpita nimbo,
Et rapiant 4 celeres vela negata Noti:
Securos 5 pueri neglecta perambulat 6 artus,
Et nocet artificij ventus, & unda nihil.
Ut peccare velis, cum feceris omnia, falli
Non potes: arte opus est, ut tibi parma cadat.

1 Agathin. hic ex numero Ventilatorum ac Pilariorum erat, cujus artem & agilitatem eam esse dicit poëta, ut illi opus sit arte, si quando peccare & errare velit. 2 Erroris, vel etiam vulneris ab hasta, gladio seu clypeo, quæ isti Ventilatores

tilatores in altum iacta recipiebant. Lipsi. Saturnal. 2. cap. 19. 3 Nec scena iparsonibus theatralibus e croco dulci vino misto. Epigr. 3. lib. spe. num. 10. iacta lubrica, nec vento agitata vela, quæ theatro obtenduntur ad arcendum solem & ventos, officium tibi aut impediunt, quo minus artem præstes. 4 Alii, forres. 5 Agathin. 6 Al. armos.

De natali Cæsoniæ. XL.

1 Prima 2 Palatino lux est hæc orta 2 tonanti,
Optasset Cybele qua peperisse Jovem.
Hæc & 3 sancta mei genita est Cæsonia Rufi:
4 Plus debet matri nulla puella suæ.
Latatur 5 gemina votorum sorte maritus,
5 Contigit hunc illi quod bis amare diem.

1 IX. Kalend. Novembris natus est Domitianus, qui & Cæsoniæ natalis, quem maritus ejus Rufus geminum jure coluit. 2 Domitiano. 3 Al. sancta mea genita est Cæsonia Ruffo. Vulg. Santonici. 4 Quod ab ea edita sit natali cum Domitiano illi communi. 5 Quod unum eundemque celebret natalem Cæsaris & uxoris.

De Diodoro & voto Philænis uxoris. XLI.

1 Tarpejas Diodorus ad coronas
Romam cum peteret 2 Pharo relicta;
Vovit pro reditu viri Philænis,
Illam lingeret ut puella simplex,
Quam castæ quoque diligunt 3 Sabina;
Dispersa rate tristibus procellis
Mersus fluctibus, obrutusque ponto
Ad votum Diodorus enatavit.
O tardus nimis & piger maritus!
Hoc 4 a littore si puella votum
Fecisset mea, protinus redissem.

1 In quinquevris Minervæ Epigr. 54. lib. 4. num. 1. 2 Ægypto. Pharos Ægypti insula erat ex adverso Alexandriæ, hodie continenti contigua: Farion. 3 Sabinae sceminae ab omnibus autoribus audiunt castæ, simplices. 4 Al. in litore.

In

In Ponticum. XLII.

Pontice quod nunquam futuis, sed 1 pollice lava
Uteris, & Veneri servit amica manus:
Hoc nihil esse putas? scelus est, mihi crede, sed ingens,
Quantum vix animo concipis ipse tuo.
2 Nempe semel futuit, generaret Horatius ut tres;
Mars semel, ut geminos Ilia casta daret.
Omnia perdiderat, si 3 mastupratus uterque
Mandasset manibus gaudia 4 fœda suis.
Ipsam crede tibi naturam dicere rerum:
Istud quod digitis, Pontice, perdis, homo est.

1 Diogeniana uteris Veneri, qui τὸν δ' ὑμεῶν Ἡδὴν παλάμῳ, Δαΐδος ἔ' χατέων Agathus lib. 7. Anthologia. quod idem refert Galenus. lib. 6. περὶ τῶν πεποιθότων σπέρμιν. innuitque ipse Diogenes Luciani ἐν βίῳ πρῶτον. 2 Ex uno congressu geniti sunt trigemini illi Horatii, qui tres. Curatius singulari de re Rom. certamine commissos devicerunt: ex uno geniti Romulus & Remus Romæ conditores. 3 Ut tu. 4 Al. lava.

Ad Apollinem pro Stella. XLIII.

1 Campis dives Apollo sic marinis,
Sic semper 2 senibus fruarè 2 cœnis,
Docta sic tibi serviant 3 sorores,
4 Nec Delphis tua mentiar ulli:
Sic 5 Pallatia te colant, amentque:
6 Bis senos cito te rogante fâscis
Det Stellæ bonus annuatque Cæsar.
Felix tunc ego, debitorque voti
Cæsarium tibi rusticas ad aras
Ducam cornibus 7 aureis juvenum.
Nata est hostia, Phœbe, quid moraris?

1 Martialis κατ' ἐξοχήν Campas, marinas vocat Delphinos Apollini sacros: nam Campas veteres Latini omnia κητώδη & in-

& ingentes pisces vocabant. Jos. Scalig. in 1. Manil. & in conjection. ad Varronem de LL. 2 Tibi consecratis. in more, quam præsciunt, canentibus. Epigr. 77. lib. 13. 3 Mulae, Domitius refert ad sorores fatidicas Fortune Prænestinae, vel Dodonæas. vide quæ ad Medeam Sen. vers. 349. 4 Et vera det responsa sacerdos tua Pythia, Phœbas Delphica, Delphis, Idos. 5 Cæsares in Palatio. 7 Ut consulum Stellæ mœx deferat Cæsar. 7 De more exornandi majores victimas, inaurando iis cornus.

De * statua Herculis. XLIV.

- H**ic, qui 1 dura sedens porrecto saxa leone
Mitigat exiguo 2 magnus in are deus,
3 Quæque tulit, spectat resupino sidera vultu,
4 Cujus lava calet robore, dextra mero:
5 Non est fama recens, nec nostri gloria 6 cæli:
Nobile Lysippi munus opusque vides.
7 Hoc habuit numen Pellæi mensa tyranni,
8 Qui citu perdomito victor in orbe jacet.
9 Hunc puer ad Libycas juraverat Hannibal aras:
10 Fusserat hic Syllam ponere regna truce.
11 Offensus variae tumidis terroribus aula,
Privatos gaudet nunc habitare lares.
12 Utque fuit quondam placidi convivæ Molorchi,
Sic voluit docti Vindiciis esse dens.

* Ut publice in conviviis excipiebantur Deorum simulachra pulvinariis: ita & privatim in mensa collocabantur statuae. Inter cæteras imagines quas Nonius Vindex in cœna ostenderat, erat Hercules epitrapezium, cujus signi artificium ad verbum cum nostro Statius Papinius quarto sylvarum exprimit, admiratur, laudat. Scriverius concipit lemma: De Herculis sigillo apud Vindicem. MS. Bodlejanus, De Lysippo sculptore. 1 Saxo insidens mitigat duritiem ejus instrata leonis pelle, quæ Herculi pro armatura & lecto erat. Senec. Herc. Fu. vers. 150. 2 Imago magni dei Herc. æro expressa. 3 Suspexit cœlum quod Atlantis loco humeris quondam sustinuit. 4 Sinistra clavum, dextra poculum gerens. 5 Archetypum est, & veteris famæ opus, a Lysippo scilicet optimo statuatio

statuario effictum, alii leg. Non est forma recens. 6 Instrumēti, stili sculptorii. 7 Alexander natus in Pella Macedoniæ urbe primus habuit hunc Herculem cum scypho, a Lysippo. 8 Annis duodecim devicto ab Alexandro, qui & ipse juvenis extinctus est. 9 Possessam hanc statuam Annibal. Papinius canit: noster juratam: Poetice magis quam historice. Annibal novem annorum puer oravit se cum primum & quamdiu posset Romanos bello persecuturum. 10 Hoc signum & Sylla possedit: cujus iussu dictaturam posuisse Syllam fingit Poeta. 11 Epitrapezium tandem iste Herc. indigne ferens tyrannicam principum dominorum potestatem quam in vivis ubique vindicaret, nunc privatas Vindiciis ædes colit. 12 Epigr. 64. lib. 4. num. 19.

De eadem statua. XLV.

- A**lciden modo Vindiciis rogabam,
Esset cujus opus laborque felix.
Risit (nam solet hoc) levique nutu,
Græce numquid ait poeta, nescis?
2 Inscripta est basis, indicatque nomen.
Auritus lego, 3 Phidiae putavi.

1 Hercules imaginem, de qua Epigram. præced. Lips. lib. 1. Quæst. Epist. 5. legit. Alcides. 2 Basis statuae inscriptum habet nomen artificis. 3 itane, inquit Poeta, hocce est opus Lysippi qui finxit Alexandrum? credideram ego fuisse Phidiae potius, qui finxit Jovem.

§ Ad Marcellinum. XLVI.

- M**iles Hyperboreos modo, Marcelline, Triones,
Et Getici tuleris 2 sidera pigra poli,
Ecce 3 Prometheæ rupes & fabula montis
Quam prope sunt oculis nunc adeunda tuis.
Videris immensis cum 4 conclamata querelis
Saxa senis, dices: 5 durior 6 ille fuit.
Et licet hoc addas 7 potuit qui talia ferre,
Humanum merito finxerat ille genus.

1 Quando,

1 Quando, vel postquam tuleris diu cœlum illud Boreale, libeat etiam Caucaſum inſerere, &c. Vide Ep. 25. lib. 6. n. 2. & Epigr. 11. lib. 4. num. 3. 2 Urſas tarde moventes, quia polo vicinas. 3 Caucaſus Scythiæ mons cui alligatus fingitur Prometheus præbere aliti jecur in pœnas renaſcens, propter ſubductum Jovi ignem, &c. Epigr. 7. lib. ſpectac. 4 Clamoribus Promethei cœlum & terram contellantis conſcia ſe pati indigna Œſchyli Prometh. 5 Qui talia perpeſſus eſt. 6 Al. Ipſe. 7 Prometheus duris cautibus affixus, ipſe ſaxis durior dura perpeſſus, documenta dat duram eſſe hominis progeniem ab illo autore, atque in ærumnas & pœnas datam.

In Gellium. XLVII.

Gellius 1 ædificat ſemper: modo limina ponit,
Nunc foribus claves aptat, emitque ſeras,
Nunc has nunc illas 2 mutat, reſcicitque fenestras.
Dum 3 tamen ædificet, quidlibet ille facit.
Oranti nummos ut dicere poſſit amico.
Unum illud verbum Gellius, ædifico.

1 Minutula neſcio quæ ſemper reſcicit, ut ædificandi prætextu illiberalem tegat animum, ne quid in amicos eroget.
2 Al. reſcicit, mutatque. 3 Al. tantum.

In Pannicum. XLVIII.

1 **D**emocritos, Zenonas, inexplicitosque Platonas,
Quidquid & hiſuiſis ſqualet imaginibus.
Sic quaſi Pythagoræ loqueris ſucceſſor, & heres;
Præpendit mento nec tibi barba minor.
Sed quod & 2 hircosus ſerum eſt, & turpe pilofis,
In molli rigidum clune libenter habes.
Tu qui ſecularum cauſas & 3 pondera noſti,
Dic mihi, 4 perſcidi, Pannice, dogna quod eſt?

1 Crepat uſque Stoicos & Academicos reconditoris ſcientiæ, philoſophos, quorum imagines viſuntur hiſuiſæ & incultæ, ipſe hiſpidus & barba promiſſa gravis, ſed &c. De huiusmodi hypocritis vide Epigr. 28. ſupra. & Epigr. 23. lib. 1. & Juvenal. Satyr. 2. 2 Quibus valle ſub alarum graveolentia ſer-

tur

tur Valle ſub alarum trux habitare caper. Catull. 3 Argumenta, rationes. 4 Epigr. 72. lib. 2.

In Gallicum. XLIX.

Heredem cum me partis tibi, Gallice, quarta
Per tua jurares ſatira, caputque tuum,
Credidimus, (1 quis enim damnet ſua vota libenter?)
Et ſpem muneribus fovimus uſque datis:
Inter quæ rari 2 Laurentem ponderis aprum
Miſimus, 3 Etola de Calydona putes.
At tu continuo populumque patresque * vocaſti:
4 Ruſtat adhuc aprum 5 callida Roma meum.
Ipſe ego (quis credat?) conviva 6 nec ultimus bæſi,
Sed nec 7 coſta data eſt, 7 caudave miſſa mihi.
De 8 quadrante tuo quid ſperem Gallice? nulla
De noſtro nobis 9 uncia venit apro.

1 Quis enim non libenter credat, quod optat & fieri vult?
2 Laurente ſaltu captum. 3 Epigr. 15. lib. ſpect. num. 1. & Epigr. 26. lib. 7. num. 3. * Invitaſti. 4 Præ ingluvie, ut quæ avide apro veſceretur. 5 An propter Gallicum & alios divites qui hereditetas falſa ſpe laſtatos fallebant? an propter coenipetas Romanos palato ſapientes? Al. leg. pallida. i. e. luxu & gula alba? 6 Nec ima ſede admiſſus, immo præteritus, non vocatus. 7 Aprum. 8 Quarta hereditatis ruz parte, tribus unciis. 9 Particula, & reſpicit hereditatis aſſem, & quem dixerat quadrantem.

De Toga a Parthenio ſibi donata. L.

1 **H**æc eſt illa meis multum cantata libellis,
Quam mens edidit leſſor amatque togam,
Partheniana fuit, quondam memorabile 2 vatis
Munus: in hac ibam conſpiciendus 3 eques:
Dum nova, dum nitida fulgebat ſplendida lana,
Dumque erat 4 auctoris nomine digna ſui:
Nunc anus, & tremulo vix accipienda 5 tribuli,
Quam poſſis 6 niveam dicere jure tuo.

Quid

*Quid non longa dies, quid non consumitis anni?
Hæc toga 7 jam non est Parthemiana: mea est.*

1 Epigr. 28. lib. 8. 2 Epigr. 6. lib. 5. & Epigr. 1. lib. 11. & Epigr. 11. lib. 12. 3 Honorarius munere principis, non censu. 4 Parthenii. tunc quidem toga παρθένος virgo: nunc anus & vetula. 5 Algenti & horrenti frigore pauperi, tributum & capite censo, uni e turba sine nomine. 6 Epigr. 34. lib. 4. 7 Degenerat ab auctoris Patth. benignitate, & meæ convenit paupertati.

In Gaurum. LI.

*Ingenium mihi, Gaure, probas sic esse pusillum,
Carmina quod faciam, quæ brevitate placent.
Consteor: sed tu bis denis grandia libris
Qui scribis Priami prælia, magnus homo 1 es,
2 Nos facimus 3 Bruti puerum, nos 4 Lagona vivum:
Tu 5 magnus 6 luteum, Gaure, Giganta facis.*

1 Tibi videris. 2 Ego quidem parva facio carmina, sed viva & vegeta, tua magna, sed stupida & mortua. 3 Epigr. 171. lib. 14. 4 Puerum elegantem, subdolæ ac fucatæ vernilitatis, Lucisci opus. Plin. lib. 34. c. 8. Al. Langona. 5 Mole non arte & ingenio certans. 6 Πηλογόνον & γηγῆν. hoc est, magnum malum, lutulentum opus conditis. At populus tumido gaudeat Antimacho. Catull.

De Lucano & Tullo. LII.

*Quod semper superos invito fratre rogasti,
Hoc Lucane, tibi contigit, ante mori.
Invidet ille tibi: 1 Stygias nam Tullus ad undas
Optabat, quamvis sit minor, ire prior.
Tu colis Elysios, nemorisque habitator amœni
Esse tuo primum nunc sine fratre cupis.
Et si jam nitidis alternus venit ab astris:
Pro Polluce mones Castora, 2 ne redeas.*

1 Namque ille quamvis natu minor optarat prior mori. vide Epigr. 37. lib. 1. quod huic concinit. 2 Ne velit vitæ vicissitu.

vicissitudinem cum fratre Polluce habere, sed quod tu facis, fratri suo integram nec alteram morte interruptam vitam cedere.

§ Ad Quintum Ovidium. LIII.

*Si credis mihi, Quinte (quod mereris)
Natales, Ovidi, tuos Apriles,
Ut nostras amo Martias Calendas,
Felix utraque lux; diesque nobis
1 Signandi melioribus lapillis.
2 Hic vitam tribuit, sed 3 hic 4 amicum.
5 Plus dant, Quinte, mihi tuæ Calende.*

1 Epigr. 45. lib. 8. num. 2. 2 Natalis meus Cal. Martii. 3 Tuus natalis Cal. Aprilis. 4 Te. 5 Amicitia nempe tua mihi charior est vita mea.

Ad eundem. LIV.

*Natali tibi, Quinte, tuo dare parva volebam
Munera. tu prohibes: imperiosus homo es.
Parendum est monitis fiat quod uterque 2 jubemus;
3 Et quod utrumque juvat, tu mihi, Quinte, dato.
1 Epigr. 64. lib. 8. 2 Al. Volemus. 3 Ex inverso officio elegans mendicatio.*

Ad cognatum. LV.

*Si mihi Picena turdus palleret ol'va,
Tenderet aut nostras sylvæ Sabina plagas.
Aut 2 crescente 3 levis traberetur arundine præda,
4 Pinguis & implicitas virga teneret aves:
5 Cara daret solenne tibi cognatio munus,
Nec frater nobis, nec prior esset avus.
Nunc sturnos inopes, fringillarumque querelas
Audit, & arguto passere 6 vernat ager.
Inde salutat pica respondet arator:
Hinc prope summa rapax milvus in astra volat.*

T

Mitti-

*Mittimus ergo tibi parva 7 munuscula 7 cortis,
Qualia si recipis, 8 saepe propinquus eris.*

1 Si mihi essent turdi, qui Picena oliva pasti pinguescerent
ἐλαφοφύλαγοι seu ἐλαφοφάγοι κηρύλαι Athenæo. lib. 2.
c. 24. aut ex sylvis Sabinis ferat. 2 Lenta, flexilli arundine
piscatoria, vel quæ præda gravis est, vel quæ etiam crescit
in longitudinem, aliis atque aliis insitis arundinibus, Epigr.
218. lib. 14. 3 Ita Gruterus. ut omnino de avibus intelliga-
tur, ut epigrammate insequente & 218. lib. 14. rejecta lectio-
ne vulg. vadis. 4 Viscata arundo. 5 In his Charistius vel
Choris cognatorum (convivio scilicet solenni, cui adfunt
cognati tantum symbola conjicientes. Ovid. 2. Fast. & Val.
Max. lib. 2. cap. 1.) mitterem tibi munus. Epigr. seq. 6 Ca-
lend. enim Martii celebrabantur hæc Charistia. 7 Epigr. 30.
lib. 7. num. 1. 2. &c. 8 Pluribus annis festis, vel pluries in
anno.

§ Ad * Flaccum. LVI.

L Uce propinquorum, qua plurima mittitur ales,
Dum 2 Stella turdos, dum tibi, Flacce, paro:
Succurrit nobis ingens 3 onerosaque turba:
In qua se primum quisque meumque putat.
4 Demeruisse duos, votum est: offendere plures,
Vix tutum: multas mittere dona, grave est.
Qua possum sola veniam ratione 5 merebor:
6 Nec Stella turdos, nec tibi, Flacce, dabo.

* Poëtam, qui scripsit Argonautica, 1 Epigram. proxime
precedent. num. 5. 2 Poëtæ, de quo Epigr. 8. lib. 1. &c.
3 Amicorum turba, quibus omnibus munera mittere mihi
forte onerosum. 4 Beneficio mihi conciliare te & Stellam
volebam. 5 Respicit ad quod prius dixerat Demeruisse. 6
Ita nec vos sibi prælatos querentur ceteri.

De Spendophoro. LVII.

S Spendophorus 1 Libycas domini petit armiger urbes:
Quæ puero dones 2 tela, Cupido, para.

Ille

*Ille quibus juvenes figis, mollesque puellas:
Sic tamen in tenera levis & basta manu.*

Loricam clypeumque tibi galeamque remitto,

3 Tutus ut invadat prælia, nudus eat.

*4 Non jaculo, non ense fuit, lesusve sagitta,
Casside dum liber Parthenopæus erat.*

Quisquis ab 5 hoc fuerit fixus morietur amore.

O felix, si quem tam bona fata manent.

*Dum puer es, redeas, 6 dum vultus lubricus; & te
Non Libye faciat, sed tua Roma virum.*

1 Domitiani tyro in Africam profecturus. 2 Tua arma.
Altera tela arcus, altera tela faces. 3 Illæsum & a vulneri-
bus immunem præstabit eum inermis undique forma sua &
pulchritudo. 4 Meleagri filius, quem forma a vulnere de-
fendebat. qualis belli jam casside missa Parthenopæus erat. Pa-
pin. Sylv. 4. vide Epigr. 77. lib. 6. num. 2. 5 Altero cupidi-
ne, & Amoris telis instructo. ut modo num. 2. 9 Nondum
plane virilis, discrimine sexus obscuro ambiguoque vultu. vel ut
idem Horat. Vultus nimium lubricus aspici. vel in ætatis lu-
brico, nondum adultus. Al. dum vultu lubricus.

In Hedytum. LVIII.

N Il est tritius Hedyli lacernis.
Non ansa veterum 1 Corinthiorum,
Nec crus 2 compede lubricum decenni,
Non ruptæ 3 recutita colla mule,
Nec quæ Flaminiam 4 secant 5 salebræ,
Nec qui litoribus nitent lapilli,
Nec 6 Tusca ligo vinea positus,
Nec 7 pallens toga mortui tribulis,
Nec pigri rota quassa mulionis,
Nec 8 rasum cavea latus bisontis,
Nec dens jam senior ferocis apri,
Res una est tamen ipse non negabit,
Culus tritior 9 Hedyli lacernis.

T 2

1 Vaso.

1 Vasorum ex ære Corinthio. vide quæ ad vers. 795. Medæ Senecæ. 2 Servorum in ergastulis. supra Epig. 23. n. 2. 3 Nova cute revellita. 4 Interrumpunt, alperam reddunt. 5 Saxa in via eminentiora & levia. An intelligit lapides quibus milliaria terminantur & distinguuntur? 6 Ergastulis Etruscis. 7 Desolcata toga qua amictus effertur pauper. Romanorum autem cadavera efferebantur togata pro sua cuiusque conditione: Centorum purpurea; magistratum, prætexta; civium honestiorum, candida; viliorum quoque cadavera, toga alba, sed viliori & tritiori. Juven. Sat. 3. vers. 170. 8 Latius bovis sylvestris cavea qua coercetur tritum. 9 Cinædi.

Ad Nympham Sabini. LIX.

1 **N**ympha sacri regina lacus, cui grata Sabinus
Et mansuræ pio munere templa dedit:
Sic montana tuos semper colat Umbria fontes,
2 Nec tua Bajanas sarcina molit aquas:
Excipe 3 sollicitos placide, mea dona, libellos:
4 Tu fueris Musis Pegasis unda meis.
5 Nympharum templis quisquis sua carmina donat,
6 Quid fieri libris debeat, ipse monet.

1 Fons, seu Nympha fontis, cui Cæsius Sab. de quo Epig. 96. lib. 7. templum consecravit. 2 Nec minori sis in pretio & æstimatione apud Sartinates Umbriæ, quam sunt Baje. 3 Judicium Cæsii subveritis. Epig. 96. lib. 7. 4 Mihi eris instar fontis Pegasi ungula aperti, poetis culti & decantati. 5 Aquarum. 6 Mergendos scilicet & aqua delendos. sic Epig. 99. lib. 3. & Epig. 10. lib. 4.

6 In Mamutram. LX.

1 **I**n septis Mamurra diu multumque * vagatus,
Hic 2 ubi Roma suas aurea vexat opes;
3 Inspexit molles pueros, 4 oculisque comedit:
Non hos quos 5 primæ prostituere 5 casa,
Sed quos 6 arcana servant tabulata 7 catasta,
Et quos non populus, 8 nec mea turba videt.

Inde

Inde 9 satur mensas, & 10 opertos exiit orbes,
10 Expositumque alte pingue poposcit ebur,
11 Et testudineum mensus quater hexaclinon,
Ingenuit 12 citro non satis esse suo.
13 Consuluit naves, an olerent æra Corinthon:
Culpavit 14 statuas & Polyclete, tuas.
Et 15 turbata brevi questus 16 crystallino vitro,
16 Myrbina 17 signavit 17 seposuitque decem.
Expendit 18 veteres 18 calathos, & siqua fuerunt
Pocula 19 Mentorea nobilitata manu:
Et 20 virides picto 20 gemmas numeravit in auro,
21 Quidquid & in nivea grandius aure sonat.
Sardonychas 22 veros mensa quasivit in omni,
Et 23 pretium magnis 23 fecit iaspidibus.
24 Undecima lassus cum jam discederet hora,
Asse duos calices emit, & 25 ipse tulit.

1 Epig. 14. lib. 2. num. 4. * Empturus pueros, argentum, myrrhina, villas. Juven. Sat. vers. 132. 2 Ubi venales exponuntur, ostentantur; licitantur, emantur ingentis pretii merces, Epig. 80. lib. 10. 3 Venales diligenter inspexit. Epig. 82. lib. 6. num. 1. 4 Sic Epig. 97. lib. 1. num. 11. 5 Tædæ viliores & expositæ. 6 Reconditores & remotæ. uti mox num. 10. 7 Supra Epig. 30. num. 7. & lib. 6. Epig. 29. n. 4. 8 Nec meæ farinæ & conditionis pauperes. 9 Oculis fatiatus. 10 Retegi postulavit & esseri opertas & interius reconditas magni pretii mensas citreas & eburneas rotundas. Epig. 43. lib. 2. num. 9. 11 Et postquam sæpius emensus est conclave discubitorum fex lectis instructum, testudineis putaminibus dissectis exornatum. vide quæ ad vers. 94. Sat. 11. Juvenalis. 12 Quod non satis ampla esset mensa lux citreæ. 13 An statux essent ex ære Corinthio quod erat pretiosissimum, vide quæ nos ad vers. 795. Medæ Senecæ. 14 Quæ erant ex ære Deliacæ. 15 Vitiata admisso fragili vitro. 16 Vasa. Epig. 11. & 13. lib. 14. 17 Quasi empturus. 18 Vasa viminea. Vel calices vinarios archetypos. 19 Epig. 41. lib. 3. num. 1. 20 Sarmagdos aureo calici insertos, Epig. 109. lib. 14. 21 Gemmas & elenchos ab auribus suspendi solitos.

T 3

22 Non

22 Non adulterinos. 23 Licitatus est. 24 Planetaria scilicet id est, sub noctem. 25 *Empharice*, quod seruo careret. sic Epigr. 30. lib. 5. num. 8.

Sabino mittit coronam roseam. LXI.

Seu tu *Pæstianis* genita es, seu *Tiburis arvis*,
Seu rubuit tellus *Tuscula* flore tuo :
Seu *Prænestino* te villica legit in horto ;
Seu modo *Campani* gloria ruris eras :
Pulchrior ut nostro videare corona *Sabino* :
De *Nomentano* te putet esse meo.

Quo gratior sit *Cælio* Sabino, putet roseam hanc coronam, quam illi mitto, natam fuisse in horto meo *Nomentano*: est forte sit e bisero *Pæsto*, *Tibure*, *Tusculano*, *Præneste*, seu *Campania*, namque mihi empta est: sic Epigr. 94. lib. 10.

De platano Cæsaris. LXII.

In *Tartessiacis* domus est notissima terris,
Qua dives placidum *Corduba* *Batin* amat ;
Vellera nativo pallent ubi flava metallo,
Et limet *Hesperium* 3 bractea viva pecus ;
Ædibus in mediis totos amplexa *Penates*
Stat *platanus* densis 4 *Cæsariana* comis :
5 Hospitis invicti posuit quem dextera felix,
Cepit & ex 5 illa crescere virga manu.
Auctorem, dominumque 6 nemus sentire videtur :
Sic vivet, & ramis fœdera celsa petit.
Sæpe sub hac madidi luserunt arbore *Fauni* :
Sæpe sub hac latuit rustica fronde 7 *Dryas*.
Dumque fugit solos nocturnum *Pana* per agros ;
Territi & tacitam 8 fistula sœva domum,
Atque oliere lares 9 commensatore *Lyæo*,
Crevit & 10 effuso latior umbra mero :
Hesternisque rubens 11 dejecta est herba coronis,
Atque suas potuit dicere nemo rosas.

O di.

O dilecta deis, o magni *Cæsaris* arbor,
Ne metuas ferrum, sacrilegosque focos.
Perpetuos sperare licet tibi frondis honores :
12 Non *Pompejana* te posuere manus.

1 *Bætica* *Hispaniæ*. *Tartessus* enim idem qui *Bætis* o *Syracusa*. 2 Epigr. 43. lib. 2. num. 2. & Epigr. 38. lib. 5. num. 8. & Epigr. 133. lib. 14. & Epigr. 100. lib. 12. 3 *Rutilus*, aureus color nativus. 4 *Cæsaris* manu fata. 5 *Cæsi* victoris. 6 *Arbor* opaca ingens. 7 *Nympha* *querquetulana*, vide quæ ad *Here.* *Oet.* *Seneca*. vers. 1053. 8 *Syrinx* in arundines palliæres conversa. 9 *Baccho* convivia celebrante. 10 Ita *Scripturæ*, hac mente. Postquam cerebrum mero saucium incaluit, accedit numerus lucernis, & umbra sit latior, atque omnia videntur iusto majora, cum vulgo legatur latior. 11 *Vulg. delecta*. 12 Non *Pomp.* id est, victæ, sed *Cæsareæ*, victrices.

De Philæni. LXIII.

Tinctus murice vestibus quod omni
Et nocte utitur, & die *Philænis*,
Non est ambitiosa, nec superba :
Delectatur odore, non colore.

Philænis Epigr. 66. lib. 7. Eodem laborabat morbo, quo *Bæticus* Epigr. 76. lib. 3. purpure itaque, odore delectabatur, qui viri sui saniem referret, vide Epigr. 4. lib. 4. n. 6.

In Phœbum. LXIV.

Ad cœnam invitant omnes te, 1 *Phœbe*, cinadi.
Mentula quem pascit, non puto 1 purus homo est.
1 Ludit forte in nomine, *Phœbes* enim purum sonat, quasi dicat, nomine purus, re impurus.

De statua Cæsaris Domitiani. LXV.

1 **H**erculis in magni vultus descendere *Cæsar*
Dignatus *Latia* dat nova templa viae :
Qua 2 *Trivio* nemorosa petit dum regna 3 viator,
4. *Ostævum* domina marmor ab urbe legit.

T 4

Ante

*Ante colebatur votis, & sanguine largo
 Majorem Alciden, & nunc minor 6 ipse colit.*

*7 Hunc magnas rogat alter opes, rogat alter honores:
 8 Illi securus vota minora facit.*

1 Domitianus se ad imaginem Herculis, cui templum in Appia via, octavo ab urbe lapide condiderat, fingi & coli voluit, Epigr. 104. infra. 2 Dianæ Aricinæ lucum & templum, cur autem Diana dicatur Trivia, vide quæ adnotavimus ad Hippolytum Senecæ. v. 411. 3 Pedes, neque enim in gratiam Hippolyti ab equis discerpti, qui templum illud Dianæ dicavit, nemus illud aditur equis. Ovid. 3. Fastor. 4 Octavum lapidem, id est, miliarium a Roma. 5 Sed nunc ipse Hercules inferior factus Domitianum colit. infra Epigr. 104. num. 7. 6 Al. *Iste*. 7 Domitianum, Herc. majorem. 8 Ab illo Herc. minore supplices minores petant minora.

Ad Herculem, de eadem statua. LXVI.

Alcide Latio 1 nunc agnoscende Tonanti,
 Postquam pulchra dei Caesaris ora geris,

2 Si tibi tunc isti vultus habitusque fuissent,
 Cesserunt manibus cum fera monstra tuis;

3 Argolico famulum non te servire 3 tyranno
 Vidissem gentes, sevaque regna pati:

Sed tu jussisses Eurysthea, nec tibi fallax
 Portasset 4 Nessi perfida dona Lychas.

5 Oetæ sine lege rogi securus adisses
 Astra patris summi, quæ tibi pæna dedit:

6 Lydia nec dominæ traxisses pensa superba:
 7 Nec Stygia vidisses Tartareumque canem.

8 Nunc tibi Juno favet, nunc te tua diligit Hebe:
 9 Nunc te si videat Nympha, remittet Hylan.

1 Nunc tandem probas te Jovis Capitolini filium, postquam indutus es formam Domitiani, modo Ep. 65. num. 1. 2 Si gessisses ora & vultum Caesaris, cum feras domares. 3 Eurystheo. vide quæ ad Herc. Fu. Senecæ. v. 55. & v. 820. 4 Vestem sanguine Nessi & veneno a sagittis Hydræ felle tinctis

tinctis infectam, muneri a Deianeira missam Herculi per Lydham. vide Senecæ Herc. Oetæi argumentum. 5 Non tibi fuisset opus per ignem mortali parte expurgata coascendisse celum. sed citra rogum relatus fuisses in Deos, si, quæ nunc coleris, forma indutus esses. 6 Neque traaxisses colum sub Omphale, vide Mythologos. 7 Nec adivisses inferos vidissetque Cerberum. 8 Recepto in cœlum Herculi luno conciliata Heben filiam in uxorem dedit. 9 Amphidatia Nympha, quæ tuum rapuit Hylan, nunc eum reddet. Epigr. 94. lib. 5. num. 4.

Ad Fabullum. LXVII.

UXor cum tibi sit formosa: pudica, puella,
 Quo tibi 1 natorum jura, Fabulle, trium?
 Quod petis a nostro 2 supplex 3 dominoque deoque,
 4 Tu dabis ipse tibi, si potes arrigere.

1 De jure trium liberorum, vide quæ ad Ep. 91. lib. 2. 2 Per libellos supplices. 3 Domitiano. Epigr. 8. lib. 5. num. 2. 4 Epigr. 31. lib. 8.

In Æschylum. LXVIII.

Lascivam tota possedi nocte puellam,
 Cujus nequitiæ vincere nemo potest.
 Fessus mille modis 1 illud puerile poposci:
 Ante preces totas, primaque verba dedit.

2 Improbius quiddam ridensque rubensque rogavit:
 Pollicita est nulla luxuriosa mora.

3 Sed mihi pura fuit; tibi non erit, Æschyle: si vis,
 Accipe & hoc munus 4 conditione mala.

1 Δυσφρον εἶναι, ἢ τι πάσχειν ὃν παίδες. 2 Ore morigerati. 3 Nec tamen feci: pretio deterritus, seu rei turpitudine. 4 Magno pretio, caro emptum.

In Magistrum ludi. LXIX.

Quid tibi nobiscum est ludi scelerate magister.
 Invisum pueris virginibusque caput.

- 1 *Nondum cristati rupere silentia galli:
Murmure jam sævo verberibusque tonas.*
2 *Tam grave percussis incudibus æra resultant,
Caussidicum medico cum faber aptat equo.*
Mitior in magno clamor fuit amphitheatro,
3 *Vincenti parma cum sua turba favet.*
Vicini somnum non tota nocte rogamus:
4 *Nam vigilare leve est, pervigilare grave.*
Discipulos dimitte tuos. vis garrule, quantum
Accipis ut clames, accipere ut taceas?

1 Nondum est gallicinium. 2 Non intonas minore verberum verborumque strepitu, quam fabri incus, dum fingitur equestri statua caussidico. vide Juven. Sat. 7. v. 123. & autorem dialogi de Oratorib. 3 Cum parularii, qui Thyacibus gladiatoribus parma armatis favent, suæ factioni victici applaudunt. 4 Totam noctem ducere insomnem.

In Polycarmum. LXX.

Cum futuis, Polycarme soles in fine cacare,
Cum pædicaris, quid Polycarme facis?

In Cæcilianum. LXXI.

- 1 *Dixerat o mores, o tempora Tullius olim,
Sacrilægum strueret cum Catilina 2 nefas:*
Cum 3 gener atque socer diris concurreret armis,
Mæstaque civili cæde maderet humus.
Cur nunc o mores, cur nunc o tempora dicis?
Quod tibi non placeat, Cæciliane, quid est?
Nulla 4 ducum feritas, nulla est insania 5 ferri:
Pace frui certa, lætitiæque licet.
Non nostri faciunt, tua quod tibi tempora sordent;
Sed faciunt mores Cæciliane, tui.

1 In Catilinam dixit Cicero. O tempora, o mores, senatus hoc intelligit, consul videt, hic tamen videt. 2 Patriæ excidium notum ex Sallustio & Cicero. 3 Pompejus & Cæsar, cujus filii

hæ Julia nupta est Pompejo. neque tamen constat, Ciceronem alicubi his verbis exclamasse contra bella civilia. 4 Nunc, ut quondam Pompeji & Cæsaris. 5 Patriæ ruinam, ut Catilina olim.

De leone & ariete. LXXII.

- 1 *Assyli leo famæ jugi, 2 pecorisque maritus*
Lanigeri, 3 mirum, qua coiere fide.
Ipse licet videas, cavea stabulantur in una,
Et 4 pariter socias carpit uterque dapes.
5 *Nec factu nemorum gaudent, nec mitibus herbis:*
Concordem satiat sed rudis agna feram.
6 *Quid meruit terror Nemees, quid 7 proditor Helles.*
Ut niteant celsi lucida signa poli?
Sidera si possent pecudesque fereque mereri;
8 *Hic aries astris, hic leo dignus erat.*

1 Magnitudine corporis nobilissimus in omnibus Libyæ, cujus Massylia pars est, montibus. 2 Aries. 3 Mirum est, quam unanimiter & placide inter se convenerint. Al. posuere, absolute. 4 Uno eodemque cibo vescuntur leo & aries. 5 Nec leo desiderat cervos, tauros, & alias feras, nec aries herbas, sed & aries vescitur agna, cibo insolito. 6 Quid meruit leo Herculis. Epigr. 66. lib. 5. num. 2. quid Phryxi aries, de quo Epigr. 91. lib. 8. num. 8. ut referentur in astra? Al. portitor Helles. 8 Noster.

§ Ad Liberum. LXXIII.

- 1 *Iber 2 Amyclea frontem redimite corona,*
3 *Qui qualis Ausonia verbera Graja manu;*
4 *Clausæ mibi texto cum prandia vimine mittas,*
Cur comitata dapes nulla lagena venit?
Atqui digna 4 tuo si 5 nomine munera ferres:
Scis, puto, debuerint quæ mibi dona dari.

1 Ad quem Epigr. 77. lib. 8. 2 Coronate victor in pugillatu, cujus inventor Pollux Spartanum. Amycle autem Lacedæmonæ civitas est. 3 Qui Græcæ exerces certamina ipse Lætiæ pugil vel auriga. 4 Cum mihi missiles esculentæ in

isportā; cur non & poculenta adiecisti in lagena. 5 *Libero*, quod tibi cum vini inventore Baecho nomen est commune.

§ In Sutorem. LXXIV.

1 *D*Entibus antiquas solitus producere pelles,
Et mordere luto putre vetusque 2 solum:
Prænestina tenes 3 decepti regna patroni,
4 In quibus indignor si tibi cella fuit.

Rumpis 5 & 5 ardenti 6 madidus crystallæ Falerno,
Et 7 pruritis domini cum 8 Ganymede tui.
At me literulis 9 stulti docuere parentes:

Quid cum grammaticis rhetoribusque mihi?

10 *Frangere leves calamos, & scinde Thalia libellos:*
Si dare sutori calceus ista potest.

1 Quod videmus cerdones & sutores facere, dum mordicus extendentes eorum adaptant calceis. 2 Soleam ruptam, quam refecit, calcei. 3 *Al. defuncti rura.* 4 In quibus indignum est tibi esse vel cellam servi Epig. 48. lib. 3. 5 Epig. 13. lib. 10. n. 1. 6 Ebruius. 7 Lascivus *Φιλόκλεις*. 8 Puero delicato. Epigr. 56. lib. 5. 9 Non videntes quanto majus vel ex cerdonica quam ingenuis artibus sit emolumentum, 10 Juvenalis Sat. 7. v. 21. *Frangere miser calamos. Ὄργανα μὲν αὖν, τὰ πολύτροπα βέλεια πᾶσι, &c. Πιρίδης αὐτοῖσι δὲ.* Anthol. lib. 1. c. 17.

De effigie Camoni. LXXV.

*E*ffigiem tantum pueri pictura Camoni
Servat, & infantis prima figura manet.
Florentes nulla signavit imagine vultus.

Dum timet ora pius muta videre pater.

Defunctorum imagines charitatis & memoriæ ergo sibi fieri curabant servabantque veteres. Pater Camoni adolescentis vicennis emortui imaginem exprexit, non quidem in illo ætatis flore, ne tantæ spei juvenis aspectus immo dico dolore partem afficeret, sed infantis forma effinxit, quo recordatio foret minus ingrata. vide Epig. 78. subsequens lege Epigram. *Αὐτῇ Σεκόσῃ δ' ἄγαγ' ἄφες.* &c. lib. 3. Anthologiae. c. 12.

De

De balneo Tuccæ. LXXVI.

*N*on silice duro 1 struclitilive cæmento,
Nec latere cocto, quo Semiramis 2 longam
Babylona cinxit, Tucca balneum fecit:
Sed 3 strage nemorum, pineaque compage,
Ut navigare Tucca balneo possit.
Idem 4 beatas lautus exstruit thermas
De 5 marmore omni, quod 6 Carystos invenit,
7 Quod Phrygia Synas, Afra 8 quod Nomas mittit,
Et 9 quod virenti fonte lavit Eurotas.
Sed ligna defunt; 10 subijce balneum thermis.

1 Nec lapide tæsto ad fundamentum jaciendum, cui ædificium superstruatur. 2 Ambitus mæniū Babylonis erat miliarium nostrorum XI. altitudo pedum CC. latitudo L. pedum: quo nomine Antipater dixit, *ἐπιδόμοι ἀγῶναι τῆς*. 3 Lignis, materia navibus magis quam frigidariis balneis conveniente 4 Magnificas. 5 Materia frigidiori quam thermis & caldariis conveniebat. 6 Insula mari Ægæi ferax marmoris opt. 7 Marmor Synnadicum — 8 — Numidicum — 9 — Laconicum. vide Epigr. 42. lib. 6. num. 11. & 12. 10 Ad calfaciendas thermas, ab absurdo.

§ De effigie Camoni. LXXVII.

* *H*æc sunt illa mei quæ cernitis ora Camoni:
Hæc 1 pueri facies primaque forma fuit.
Creverat hic vultus bis denis fortior annis;
Gauderatque suas pingere barba genas:
2 Et libata semel summos modo purpura cultus
Sparserat. invidit de 3 tribus una soror,
Et festinat incidit flamma pensis;
Absentemque patri retulit urna rogam.
4 Sed ne sola tamen puerum pictura loquatur,
Hæc erit in chartis major imago meis.

* Vide Epigr. 79. superius. 1 Infantis. 2 Et lanugo ejus subruia semel resecta sparserat summos cultus, id est, vestes, vel

T 7

vel *vultus*. vel ut alii legunt *cultros*. id est, novaculae. Cultros (inquit Ios. Scalig. in Catullum) intelligit *scitlices*, id est, cultros tonforios. 3 Parsis sic Epigr. 54. lib. 4. *Et semper de tribus una necat*. 4 Pictura infantem ostendit, ipsa infans & interitura: carmen hoc meum fuisse vicennem testatur, monumentum pictura certius & perennius. sic Epigr. 83. lib. 7. num. 6.

De convivio Prisci. LXXVIII.

Quod optimum sit disputat convivium
Facunda Prisci pagina:

Et multa dulci, multa sublimi refert,

Sed cuncta docto pectore.

Quod optimum sit queritis convivium!

1 In quod chorales non venit.

1 Ut ille chorus musicus optimus est, qui ex se dulcis, sublimis, doctus non indiget Choraule, qui tibia choro adpiret. Bellis humunculis, ut suaviter inter se sint, nihil opus est calice, nihil tibicina. Plutarch. Sympol.

Ad Picentinum. LXXIX.

Funera post septem nupsit tibi Galla virorum,
Picentine: sequi vult puto Galla viros.

1 A te venefico extincto, ut illa prius septem maritos sustulerat. vide Epigr. 44. lib. 8.

Ad Domitianum. LXXX.

Oderat ante 1 ducum famulos turbamque priorum,
Et Pallatinum Roma 1 supercilium:

2 At nunc tantus amor cunctis, Auguste, tuorum?

3 Ut sit cuique sua cura secunda domus.

Tam placida mentes, tanta est reverentia vestri,

Tam pacata quies, tantus in ore pudor.

Nemo suos (hoc est aule natura potentis)

Sed domini mores 4 Caesarianus habet.

1 Famul-

1 Famulos priorum Imp. & fastum aulicum. 2 Falso hoc & adulatorie, reclamante omnium historicorum fide. 3 Ut plures faciant Caesarianos quam suos. 4 Qui in aula Caesariani versatur.

De Gellio. LXXXI.

Dixerat esuriens locupletem pauper anumque
Uxorem: 1 pascit Gellius 2 futuit.

1 Παρρητιον, ut lavare, tondere, &c. 2 Uxoremne, an alias? vide Ausonii Epigr. 134.

§ Ad Auctum. LXXXII.

Lector 2 auditor nostros probat, Aucte, libellos:
Sed quidam exactos esse poeta negat.

Non nimium curo: 1 nam caena fercula nostra

Malum convivis quam placuisse cocis.

1 Volo carmina mea magis placere benevolis & simplicibus visitoribus, auditoribusque, quam templis & curiosae stricque censurae poetis.

§ In Munnam. LXXXIII.

Dixerat astrologus perituum te cito, Munna:
Nec puto mentitus dixerat ille tibi:

Nam tu dum metuis ne quid post fata relinquant,
Hlausisti patrias luxuriosus opes.

1 Bisque tuum decies non uno tabuit anno:

Dic mihi, non hoc est, Munna, perire cito?

* Jocus est in ambiguitate τῆς perire, quod Astrologus referebat ad vitam, poeta ad bona & fortunas, quae Munna perdidit fretus Astrologi praedicto. 1 Vices centena milia HS.

Ad Caesarem Domitianum. LXXXIV.

Inter tanta tuae miracula, Caesar, arena,
Quae vincit veterum munera clara ducum,

1 Multum oculi, 2 sed plus aures debere fatentur
Se tibi, quod spectant, qui recitare solent.

1 Propter

1 Propter spectacula magnificentissima. 2 Propter edictum, quo interdixisti histrionibus scenam, neque enim equites (ut sub Nerone aliisque Imperator) histrioniam exercent, sed ex recitatoribus facti sunt auditores. Suet. c. 7. Domit.

Ad Norbanum. LXXXV.

Cum tua 1 sacrilegos contra, Norbane, furores

Staret pro domino Cesare sancta fides:

Hac ego 2 Pieria ludebam tutus in 2 umbra.

Ille tuæ cultor notus amicitie.

3 Me tibi Vindeliciis raptum narrabat in oris,

Nescia nec nostri nominis Arclos erat.

O quoties veterem non inficiatus amicum

Dixisti; meus est iste poeta, meus!

4 Omne tibi nostrum, quod bis trieterite juncta

Ante dabat lector, nunc dabit auctor opus.

1 Contra sacram Caesaris majestatem motos. vide Epigr. 11. lib. 4. 2 Secesu suburbano, vel alio ad studia. 3 Fama in Vindeliciam, quæ ad Septentrionem jacet, sparsa, tibi narrabat me defunctum esse ex morbo, quo laborabam Epigr. 47. lib. 6. & Epigr. 26. lib. 8. Nihil minus, inquit Jan. Rutgersius. Neque enim mortis suæ sed carminum suorum famam eo pervenisse dicit. Ego pro illo raptum nulla fere licentia legam Ratus, nisi quis, nam in MS. legitur *mausus*, malit *Masus*. Scriv. mens tum narr. 4 Nunc tibi ego autor mitto libros una digestos, quos a me sexennio scriptos, tibi singulos alii afferebant.

De Paullo. LXXXVI.

Ianguidior nostri si quando est Paullus Atili,

Non se, convivas abstinet ille suos.

Tu languore quidem subito, fiscoque laboras,

Sed mea 2 porrexit sportula, Paulle, 2 pedes.

1 Paullus vel morbo languens convivas vocat: tu ne invites & alios convivis excipias, morbum simulas. nescio quidem an tu ægrotas, mihi certe moritur peritque sportula & cœne tuæ spes. 2 Translatum a more componendi mortuos, extensis porrectisque in januam pedibus.

In

In obitum Severi Sili. LXXXVII.

Estinata sui gerneret cum fata Severi

Silius, Ausonio 2 non semel ore potens:

3 Cum grege Pierio maestas Phæboque querebar,

4 Ipse meum fleui, dixit Apollo, Linon.

Respexitque suam, quæ stabat proxima fratri,

Calliopen, & ait, tu quoque 5 vulnus habes.

Adspice Tarpejum, Pallatinumque Tonantem;

Ausia nefas Lachesis læsit utrumque 6 Jovem.

Numina cum videas duris obnoxia fati,

Invidia possis exonerare deos.

1 Præpoperam & immaturam filii sui Severi mortem. 2 Non uno genere. erat enim & orator & poeta. Epigr. 62. l. 7. 3 Ego Siliio condolui, & mecum Apollo atque Musa, vel, apud Apollinem & Musas questus sum de fato Severi. 4 Respondit Apollo; & nobis Diis periere filii, mihi Linus, Calliope, Orpheus, Jovi Sarpedon, Domitiano filius suus Domit. de quo lib. 6. Epigr. 3. 5 Metaph. ab arena. vide quæ ad Senecæ Agam. v. 895. 6 Jovem & Domitianum.

Ad Luperum. LXXXVIII.

Septem post calices 1 Opimiani

2 Denso cum jaceam 2 triente 3 blasus,

Affers 4 nescio quas mihi tabellas,

Et dicis, modo 5 liberum esse jussi

Naslam; (servus is est mihi 6 paternus)

Signa 7 cras melius; Luperce, fiet.

Nunc signat meus annulus lagenam.

1 Epigr. 27. lib. 1. num. 5. 2 Crebris poculis. triens continet 4. cyathos Epigr. 28. lib. 1. num. 2. 3 Τραυλός, tongue tied. 4 Supposititias & adulterinas testamentarias vel alias, quas mihi bene poto dicis esse manumissorias tabellas. 5 Alii leg. *liberum esse jussu Zenon*: servus is est mihi paternus. 6 Bonus, fidus & frugi, ut qui diu servierit in eadem familia. 7 Σπεδαῖα ἀγύριον, inquit Archias. Plut. Pelopidas, cras sobrius melius signabo tabellas, nunc lagenas signo & re-

signo:

signo: vasa vero signabant veteres, servorum ἀρχων furta caventes.

Ad Rufum. LXXXIX.

Dum me captares, mittebas munera nobis:
Postquam cepisti, das mihi, Rufe, nihil.
2 Ut captum teneas, capto quoque munera mitte,
3 De cavea fugiat ne male pastus aper.

1 Amicitiam, meam, vel hereditatem. 2 Eadem enim arte servantur res, qua acquiruntur. 3 A simili.

Ad Stellam. XC.

Lege nimis dura convivam scribere versus
Cogis, Stella: licet scribere, nempe malos.

Neque enim ex tempore, neque inter pocula scribuntur boni versus, Euripide & Virgilio digni. Aul. Gell. lib. 17. Valer. Maximus. lib. 10.

Ad Flaccum. XCI.

Sic in gramine floreo reclinis,
1 Qua gemmantibus hinc & inde rivis
Curva calculus excitatur unda,
Exclusa procul omnibus molestis,
2 Perfundas glaciem triente nigro
3 Frontem sutilibus ruber coronis:
Sic uni tibi fit puer cinædus,
Et castissima pruriat puella.
4 Infamem nimio calore Cypron
Observes, moneo, precorque, Flacce,
Messis area cum teret 5 crepantes,
6 Et fulvi juba sæviet leonis.
At tu, 7 diva Paphi, remitte, nostris
Illæsum 8 juvenem remitte vocis.
Sic 8 Martis tibi serviant 9 Calendæ,
Et cum thure, meroque, victimaque

Libetur

*Libetur tibi 10 candidas ad aras
11 Sæcta plurima quadra de placenta.*

1 Ad lene murmur limpidi rivi lapillos lapsu molliter ex-
citantis. 2 Supra Epigr. 23. num. 6. & Epigr. 65. lib. 5. n. 8.
Videbis in calicibus repente persusis nivalium maculas & fru-
sta nebularium, &c. Sidonius Apol. Epist. 2. lib. 2. Al. Pertun-
das, id est, frangas. 3 Eodem Epigr. 65. lib. 5. num. 3. & 4.
4 Ut curam habeas valetudinis tuæ in Cypro insul. calore
æstivo infami. Epigram. 45. lib. 8. num. 8. 5 Aridas scilicet
& siccas, id est, messis tempore. 6 Augusto mense, quo Sol
sub Leone ortus ardet. Epigr. 57. lib. 4. num. 7. & Epigr. 72.
lib. 5. num. 2. 7 Venus. 8 Flaccum degentem in Cypro.
Epigr. 45. lib. 8. num. 8. 9 In quibus celebratur natalis Ve-
neris, & mituntur mulieribus a maritis & amatoribus mune-
ra, Epigr. 85. lib. 3. num. 8. 10 Supero scilicet numini. cum
Manibus nigre ponantur aræ. 11 Frustra vide Epigr. 76. lib.
3. num. 1.

Adulatur Domitiano. XCII.

Ad cænam si me diversa vocaret in astra
Hinc invitator Cæsaris, inde Jovis:
Astra licet propius, pallatia longius essent,
Responsa ad superos hæc referenda darem:
Quarite qui malit fieri conviva 1 Tonantis;
Me meus in terris 2 Jupiter ecce tenet.

1 Jovis. 2 Domitianus Epigr. 8. lib. 3. num. 2. Videtur
huic Epig. præbuisse materiam epulum illud Domitiani, quod
celebrat Papinius, 1. Sylv. Calend. Decembr. Saturn.

Ad Condylum. XCIII.

Que mala sunt domini, quæ servi commoda nescis,
Condyle, qui servum te gemis esse diu.
Dat tibi securus vilis 1 tegeticula somnos:
2 Pervigil in pluma 3 Caius ecce jacet;
Caius a prima tremebundus luce salutat
4 Tot dominos: at 5 tu, Condyle, 6 nec dominum

Quod

Quod debes, Cai, redde inquit 7 Phœbus, & illinc
8 Cinnamus: hoc dicit Condyle, nemo tibi.

Tortorem metuis? 9 podagra, chiragraque secatur
Caius; & 10 mallet verbera mille pati.

11 Quod nec 12 mane vomis, nec cunnum, Condyle,
lingis,

Non mavis, quam ter Caius esse tuus?

1 Alii leg. leſticula. a matraſſe. 2 Exſomnis nocte tota.
eucuræ ſomnum negant. 3 Dominus tuus. 4 Multos: quos
habet patronos & potentes amicos. 5 O ſerve. 6 Nullum
patronum, imo vix dominum tuum. 7 Fœnerator. 8 Lora-
rium, qui te juſſu heri miſere excarnificet. 9 Ita Catullus
quem merito tarda podagra ſecat. 10 Quam continuum hunc
eruciatum podagræ vel chiragræ. 11 Quod non facis turpiſ-
ſima illa, quibus deſectatur dominus tuus, tua certe conditio
ter illius ſuperat. 12 Ab heſterna crapula. vel epoto vino
vili ad purgandum ſtomachum. unde nonnulli legunt. Quod
nec villa vomis. id eſt, vina vilia.

§ Ad Calociſſum. XCIV.

1 Adde quid ceſſas, puer 2 immortale Falernum?

3 Quadrantem duplica de 4 ſeniore cado.

Nunc mihi dic, quis erit, cui te, 5 Calociſſe, deorum

6 Sex jubeo cyathos fundere? 7 Caſar erit.

8 Sutilis aptetur 9 decies roſa crinibus, ut ſis

Qui poſuit ſacræ 10 nobile gentis opus,

Nunc 11 bis quina mihi de baſia, ſiat ut illud

Nomen, ab 11 Odryſio quod deus orbe tulit.

1 Fundere, miſcere. 2 Multos ferens annos, vel. Neſtari,
quod confert immortalitatem non poſtponendum. 3 Funde
duos quadrantem. id eſt, ſex cyathos. quadrans enim tres con-
tinet. Epigr. 28. lib. 1. num. 2. 4 Veteris tituli, interioris
notæ vini oprimi & vetuſti. 7 Puer, miniſter. 6 Videliſ
Epigr. 72. lib. 1. num. 1. 7 Reſponder puer. 8 Epigr. 65. lib.
5. num. 3. & 4. 9 Ut ſignificet Domitianum, quod nomen
decem habet literas. vide Epigr. 51. ſupra Epigram. 72. lib. 1.
10 Templum Flaviæ gentis, de quo ſupra Epigr. 24. & 35.

11 Ad

11 Ad ſignificandum Germanicum, quod nomen bis quinis
conſtat literis, modo num. 9. 12 Epigr. 2. lib. 5. num. 4. &
lib. 7. Epigr. 7. num. 2.

§ De Hippocrate. XCV.

1 S Antonica medicata dedit mihi pocula 2 virga.

3 Os hominis! muſſum me rogat Hippocrates.
Tam ſtupidus numquam nec tu puto, 4 Glauce, fuiſti,
Chalcea donanti Chryſea qui dederas.

Dulce aliquis munus pro munere poſcit amaro?
Accipiat, ſed ſi potat in 5 elleboro.

1 Hippocrates miſit mihi abſinthium, petitque a me tan-
tundem muſſi. Itane ſtupidus illi videor, qui muſſum abſin-
thite permutem? Dabo tamen, ſed ea lege ut ſumat in illo
elloborum purgaturus hanc cerebrî fui inſaniam. 2 Virga
Santonica, id eſt, Abſinthio, cujus tria genera; Ponticum;
Scriphium ſeu marinum; & Santonicum a Galliæ civitate.
3 Vide impudentiam hominis! 4 Qui Diomedî dediſti ar-
ma pro æreis & pedes tuos δειδν διομήδεα τεύχε' ἀμείβ
Χρύſεια χαλκῶν. II. ζ. 5 Quod inſaniam ex melanco-
lia ortam putat. modo num. 1.

De Athenagora. XCVI.

A Lphicus ante fuit: cepit nunc Oſficus eſſe,
Uxorem poſtquam duxit Athenagoras.

Nomen Athenagora credis, Calliſtrate, verum?

Si ſcio, diſpeream, quis ſit Athenagoras.

Sed puto me verum, Calliſtrate, dicere nomen:
Non ego, ſed veſter peccat Athenagoras.

Athenagoras (inquit Calderinus) prius fuit Alphicus, id
eſt, medicus curans vitiliginem, quæ Græcis ἄλος, docta jam
uxore factus eſt Oſficus, id eſt, olfacit, &c. Acutior mihi
ſuboler poëte ſenſus, quem tamen non plane aſſequor, neque
ut per omnia conveniat concinnare poſſum. Atque ut inge-
nue fatear, qui in hoc poëta ſextentias alibi commentato-
rum deſtitutus auxilio mihi vel exitum invenerim vel ſece-
rim, hic hæreo in vado, hic mihi nox multa, quam ingenii ra-
dio

dio tollat Oedipus aliquis, seu qui Sphingera acceperit Hor-
tensius. Si quis interim indignum existimet in his Cincin-
niæ Deæ venationibus videri naris obesse, legat quæ de *Ol-
faciendo* Ausonius Ep. 113. 116. 120. Et de nomine suppositio
Epist. ad lib. 1. num. 4. & Ep. 23. lib. 1.

De Herode. XCVII.

Clinicus Herode 2 trullam subduxerat ægro:
3 Deprensus dixit; stulte, quid ergo bibis?

1 Epigr. 31. lib. 1. 2 Vos potarium, diminutive a tria va-
sa aquario. 3 O quantum est subitis casibus ingenium! excu-
sat furtum prætextu curæ, quasi amovisset trullam, ne æger
præter imperium medici biberet.

§ Ad Julium. XCVIII.

Rumpitur invidia quidam, carissime Juli,
1 Quod me Roma legit, rumpitur invidia,
Rumpitur invidia, quod turba semper in omni
2 Monstramur digito, rumpitur invidia.
Rumpitur invidia, tribuit quod 3 Cæsar 3 uterque
4 Fus mihi natorum, rumpitur invidia.
Rumpitur invidia, quod 5 rus mihi dulce sub urbe est,
Parvaque in urbe domus, rumpitur invidia.
Rumpitur invidia, quod sum jucundus amicis,
Quod conviva frequens, rumpitur invidia.
Rumpitur invidia, quod amamur, quodque probamur:
6 Rumpatur, quisquis rumpitur invidia.

1 Epigr. 61. lib. 6. & Epigr. 61. lib. 8. 2 Epig. 1. lib. 1. n. 1.
καταδικτυλισμοῦ. 3 Titus & Domitianus. 4 Epigr. 91.
& 92. lib. 2. 5 Lib. 8. Ep. 61. 6 Videtur in animo habuisse
illud Virgilii: *rumpantur ut illa Cothro.*

Ad Quintum Ovidium. XCIX.

Vindemiarum non ubique proventus
Cessavit, Ovidi: pluvia 1 profuit grandis.
Centum 2 Coranus amphoras aquæ fecit.

1 Al.

1 Al. *profluit.* 2 Paterfamilias frugi nimium, vel caupo
perfidus, qui in vini caritate, vinum reddidit vilius & co-
piosius insula aqua. vide Epigr. 57. lib. 1.

Ad Atticum de M. Antonio. C.

Marcus amat nostras * Antonius, Attice, Musas,
1 Charta salutatrices si modo vera refert:
* Marcus 2 Palladiæ non inficianda 3 Tolosæ
Gloria, 4 quem genuit pacis amica quies.

* De hoc Tacitus lib. 2. & Hist. 3. & Sueton. Vitel. c. 18.
de hujus imagine lib. 10. Epigr. 23. & 32. 1 Epistola saluta-
toria. lib. 14. Epigr. 11. Angusta epistolis laudata. Plin. lib. 13.
c. 12. 2 Colentis literas bonas, quarum præses Minerva. 3
Oppidi Galliz Narbon. 4 Non e familia, aut studiis Anto-
nii III. viri hostis Reip. aut Antonii Saturnini hom. seditionis.
Epigr. 11. lib. 4. Petr. Scriv. legit, *quem genuit pacis alumna
quies.* Quam lectionem astruit & MS. Bodlejanus. Ed. Scri-
veriana huic Epigram. sequens conjungit.

§ Ad Librum. CI.

TU qui longa potes dispendia ferre viarum,
1 I liber absentis pignus amicitie.
Vilis eras, fateor, si te nunc mitteret emptor.
2 Grande tui pretium muneri auctor erit.
3 Multum crede mihi refert, a fonte bibatur
Quæ fluit, an pigro quæ stupet unda lacu.
1 In Galliam, ad Antonium, credo. ad quem Epigr. supe-
rius. 2 Quod a me autore venit. 3 Quamquam sapor est
oblata dulcis in unda; Gratus ex ipso fonte bibuntur aquæ.

In Bassam. CII.

Denariis tribus invitas, & mane 2 togatum
Observare jubet atria, Bassæ, tua:
Deinde 3 barere tuo lateri, 4 præcedere sellam;
Ad 5 vetulas tecum plus minus ire decem.
Trita quidem nobis togula est, vilisque, putrisque:
6 Denariis tamen banc non enno, Bassæ, tribus.

1 Nostræ

1 Nostræ monetæ 21. d. ob. 2 Me clientem observantem
 atria ut te patronum salutem. 3 Comitibus vice. 4 Ante-
 ambulonibus vice. 5 Devites viduas & orbas, quarum here-
 ditates tu officiosa salutatione ambis. Juvenal. Satyr. 3. v. 127.
 P. Sciv. *Ad Viduas.* 6 Sic Epigr. 26. lib. 4.

Adulatur Domitiano. CIII.

- 1 **A**ppia, quam simili venerandus in Hercule Caesar
 Consecrat Ausonia maxima fama via;
 Si cupis 2 Alcide cognoscere facta 2 prioris,
 Disce; 3 Libyn domuit: aurea poma tulit:
 4 Peltatam Scythico 5 discinxit Amazona nodo:
 * Addidit Arcado tergo leonis apro.
 * Eripedem sylvis ceruon, * Stymphalidas undis
 Abstulit: * a Stygia cum cane venit aqua.
 * Fecundam vetuit reparari mortibus Hydram:
 6 Hesperias Tusco lavit in amne boves.
 Hæc 7 minor Alcides. 8 major quæ gesserit, audi,
 9 Sextus ab Albana quem colit arce lapis.
 10 Afferuit possessa malis Pallatia regnis:
 11 Prima suo gessit pro Jove bella puer.
 12 Solus Juleæ cum jam verineret habenas,
 Tradidit, inque suo tertius orbe fuit.
 13 Cornua Sarmatici ter persida contudit Istri:
 14 Sudantem Getica ter nive lavit equum.
 15 Sæpe recusato Parthos duxisse triumphos
 Victor Hyperboreo nomen ab orbe tulit.
 16 Tempa deis, 17 mores populis dedit, otia 18 ferro,
 19 Astra suis, 19 cælo sidera, 20 ferta Jovi.
 Herculeum tantis numen non sufficit alis,
 21 Tarpejo deus hic commode ora patri.

1 O Appia Viarum Latinarum celeberrima, quam sacram
 facit Cæsar, sub Herculis imagine adorandus. ut Ep. 65. n. 1.
 supr. & vide Statium. lib. 4. sylv. 2 Herculis Alcmenæ filii
 labores. de quibus * vide Mythologos, & * quæ nos ad Se-
 necæ Herc. Fu. 214. & Herc. Oet. 15. 3 Antæum gigantem
 Africa.

Afric. 4 Scuto brevi, cujus extrema in cornua sunantur,
 usam. 5 Detrahit Amazonum reginæ Menalippæ baltheum.
 6 Boves Gerionis regis Hispaniæ in Italiam actas lavit Ty-
 beri. 7 Ille prior, Alcmenæ filius. namque — 8 — Domi-
 tianus se majorem Herculeum dici colique voluit. Epigr. 16.
 lib. Spec. num. 4. Epigr. 65. & 66. sup. 9 Qui colitur sex-
 to ab Albana arce lapide; ab urbe, octavo. Epigr. 65. num. 1.
 supra. 10 Vindicavit sibi Imperium occupatum a Vitellio.
 11 In bello Vitelliano confugit in Capitolium, &c. vide Sue-
 ton. cap. 1. Domit. & Xiphil. Vitell. 12 Mucianus quidem
 Vespasiani dux, Vitellio occiso. Domitianum extraxit, cum-
 que eo administrabat omnia summa potestate, donec Vespasi-
 anus in urbem venisset. Xiphilinus. Vesp. nec dubitavit Do-
 mitianus imperium adeptus in senatu iurare, & patri se &
 fratri imperium dedisse: illos sibi reddidisse. Sueton. c. 13. Do-
 mitian. 13 De Cattis & Dacis Istri accolis triumphos duos,
 de Sarmatis lauream tulit. Epigr. 15. lib. 8. num. 4. cur au-
 tem cornutus dicatur Ister, vide Epigr. 7. lib. 10. num. 3. 14
 Labore bellico adversus Getas, i. Dacos. 15 Cum sæpe ne-
 gatum illi fuisset a patre proficisci contra Parthos, & inde
 triumphum ducere, Germanici cognomen reportavit a Ger-
 manis devictis. Scriber. e membranis profert lectionem. *Sæ-
 pe recusatos parcos duxisse triumphos.* quod victis Sarmatis
 triumphum recusavit. 16 Supra Epigr. 4. 17 Lib. 6. Epigr.
 4. & 7. & Epigr. 7. supra. 18 Pacem confecto bello German.
 19 Patri, fratri, uxori, filio ἀποδίδωμι, de qua vide Hero-
 dianum in Commodo. 20 Laurum Sarmaticam. modo num.
 13. 21 Colatur potius Jupiter Capitolinus sub imagine Do-
 mitiani, quam Hercules in via Appia. supra num. 1.

Ad Phœbum. CIV.

- 1 **Q**uadringentorum reddis mihi, Phœbe, tabellas:
 Centum da potius mutua, Phœbe, mihi.
 Quære alium, cui te tam vano munere jactes:
 2 Quod tibi non possum solvere, Phœbe, meum est.
 1 Vide ejusdem ingenii Epigr. 37. lib. 8. 2 Debet enim si
 quis solvere jure potest. Epigr. 3. lib. 2.

De geminis fratribus. CV.

1 *Que nova tam similes genuit tibi Leda ministros?
Que capta est cyeno nupta Lacena alio?
Dat faciem Pollux Hiero, dat Castor Asillo:
Atque in utroque niter Tyndaris ore soror.
Ista 2 Therapneis si forma fuisset 2 Amyclis,
3 Cum vicere duas dona minora deas;
4 Mansisses Helene, Phrygiamque redisset 5 in urbem
Dardanius gemino cum Ganymede Paris.*

1 Quænam altera Leda a Jove cyeno compressa peperit Hierum & Asilum Castore & Polluce forma non inferiores, imo nec Helena? Scriber. *Nuda Lacena.* **2** Castori & Polluci, qui nati Amyclis, quæ urbs Laconia, ut & Therapna, vel ut Stephano & Plinio placet *Σέραμνα.* **3** Cum a Venere promissa Helena plus valuit apud Paridem de aureo pomio judicem, quam promissa a Junone imperium, a Pallade sapientia. **4** Castora & Pollucem potius rapuisset Paris, quam Helenam, si æque formosi fuissent ac Hierus & Asillus. **5** Al. *Idam.*

LIBER X.

Liber ad Lectorem. I.

S *nimius videor, seraque 1 coronide longus
Esse liber: legito pauca, libellus ero:
2 Terque quaterque mihi finitur carmine parva
Pagina, fac tibi me quam cupis esse brevem.*

1 Signo absoluti operis in calce libri posito, hac figura V. vel 7. alæ scilicet cornicis. translatione ab ædificio, cujus jam absoluti fastigio apponitur cornix, sed vide Cael. Rhodig. lib. 15. cap. 20. **2** Poteris singulo epigrammate præfinire tibi finem libri.

Ad eundem. II.

1 *Estinata prior decimi mihi cura libelli
Elapsum manibus nunc revocavit opus.
2 Nota leges quædam, sed lima rarsa recenti.
Pars nova major erit; lector, 3 utrique fave:
Lector 4 opes nostræ, quem cum mihi Roma dedisset,
5 Nil tibi quod demus majus habemus, ait,
6 Pigra per hunc fugies ingrata flumina Lethes,
Et meliore tui parte superstes eris.
7 Marmora * Messala findit caprificus, 8 & audax
Dimidios 9 Crispi multo ridet equos.
At chartis nec furta nocent, 10 nec secula præsumt:
Solaque non norunt hæc 11 monumenta mori.*

1 Decimus hic epigrammaton libellus præpropere editus, revocatur ad incudem, & secundam curam, quæ emendavit, quæ addidit plurima. **2** Prima illa editione. **3** Posterioribus illis, & novis his curis. **4** Appositive. quo majores opes non posset mihi Roma dare. **5** Namque a lectoris candore & gratia librorum immortalitas. ut seq. vers. **6** Vives vindicatus ab hominum oblivione & fato. Lethe fl. infernum oblivionis. Al. *Nigra.* **7** Monumenta vel nobilissima caprificus e muris & faxis erumpens discutere valet. Plin. lib. 16. c. 19. vide Ep. 3. lib. 8. * monumenta fastiscunt, Mors etiam faxis nominibusque venit. Aufonius, *ψῆχει καὶ πέτρην ὁ πολὺς* *χρῆνος,*

ῥέπος, &c. lib. 5. Anthol. c. 14. 8 Et vilissimæ quisque conditionis audet deridere vanitatem divitum, quibus statuantur imagines equestres, quas vetustas exedit frangitque. sic Juv. Sat. 8. v. 4. 9 Ep. 54. lib. 4. 10 Dies non habet jus abolendi carmina. al. profunt. 11 Carmina quam donant, fama perennis erit. ἢ γὰρ αἰσῶδες Ἀμβλυνεῖται (κὴν εὐδαίμων) δόματα. lib. 3. Epigr. Græc. c. 14.

§ Ad Priscum. III.

1 **V**ernaculorum dicta, sordidum 2 dentem,
Et sæda linguæ probra 3 circulatoricis,
4 Quæ sulphurato nolit empta ramento
5 Vatiniorum proxeneta fractorum,
6 Poëta quidam clancularius spargit;
Et vult videri nostra, credis hoc, Prisce,
7 Voce ut loquatur psittacus coturnicis,
8 Et concupiscat esse Canus ascaules?
Procul a libellis 9 nigra sit meis fama,
10 Quos rumor alba gemmeus vehit penna.
11 Cur ego laborem notus esse tam prave,
12 Conflare gratis cum silentium possit?

1 Scutilla diceria, qualia sunt vernarum. Epigr. 42. lib. 7. num. 1. 2 Mordacitatem. 3 Ut quisque abjectissimus, ita solutissimæ linguæ est, cujus impuritate maxime strenui sunt vagi, erronei, circulatores, ῥόητας. 4 Quæ vilissimos quosque homines proloqui pudeat. Quæ nolit qui vitrea fracta sulphuratis permutat, Epigr. 42. lib. 1. num. 3. 5 Vitreorum calicum, a Vatinio Beneventano artificis, lib. 14. Epigr. 96. 6 Ep. 11. lib. 7. 7 Ut ego solers Poëta loquar rauca voce indocilis illius & obstreperi poëtastris. Psittacus enim supra alias aves docilis, coturnix indocilis exprimit humanas voces. 7 Et velim esse talis poëta, non magis quam celeberris choralutes (Epigr. 5. lib. 4. num. 6.) cupiat esse ascaules, id est, utricularius, a bag piper ex ἄσκος & ἀλός. 9 Male quaesita & ex aliorum infamia. 10 Qui ex candore quaerunt famam & laudem. 11 Sic Epist. ad lib. 1. num. 6. 12 Alii leg. Cum stare gratis cum silentio possim?

Ad

Ad Mamurram. IV.

Qui legis 1 Oedipodem, cal-gaudentemque Thyesten,
3 Colebidas, & 4 Scyllas: quid nisi monstra
legis?
Quid tibi raptus 5 Hylas, quid 6 Parthenopæus, &
7 Atys?

Quid tibi 8 dormitor proderit 8 Endimion?
Exuturve 9 puer pennis labentibus? aut qui
Odet 10 amatrices Hermaphroditus aquas?
Quid te vana juvant misera ludibria chartæ?
Hoc lege, * quod possis dicere jure, 11 meum est.
12 Non hic Centavros, non Gorgonas, Harpyiasque
Invenies: hominem pagina nostra sapit.
Sed non vis, Mamurre, tuos cognoscere mores,
Nec te scire: 13 legas ætrea Callimachi.

1 Fabulas & tragœdias de Oedipo, Thyeste, &c. vide Mythologos. 2 Quem filios sibi a fratre appositos edentem refugit sol ne videret. vide Senecæ Thyesten. 3 Tragœdian de Medea. 4 Hanc Niû, illam Phorci filiam. 5 Epigr. 49. lib. 5. num. 4. 6 Lib. 6. Epigr. 77. num. 2. & lib. 9. Epigr. 57. num. 3. 7 Puer Cybele dilectus. 8 Lunæ amantiss, ab illa in Latino sopitus. 9 Icarus. 10 Salmacidas. Ovid. Metamorph. 4. Aufon. Epigr. 99. & 68. vide & infra Epigr. 30. * Al. quod possit dicere quisque. Al. quod possit dicere vita, meum est. 11 Vitam meam spectat, mores meos format. 12 Mens hic liber non fabulas nubilas & monstrolas garrit: sed vitam humanam corrigit & instituit. 13 Iron. Callimachus autem scripsit librum de originibus, causis & ritibus sacrorum, quem inscripsit τὰ αἰτρία. vide Cæl. Rhodig. lib. 12. cap. 1. Gyrard. Dialog. 3. Hist. Jani Parthal. variar. Annot. Obscurum illud & morosum opus historias ab omni cognitione remotas continens, quod Propertius lib. 2. vocat somnia Callimachi, quia scripturo sibi finxit per somnum adfuisse Musas. vide Anthol. lib. 1. c. 67. & lib. 3. c. 25. εἰς ποιητὰς.

U 3

§ In

§ In maledicum Poëtam. V.

Quisquis 1 stolere 2 purpurave contemptor,
 Quos colere debet 3 lapsu impio versu;
 4 Erret per urbem pontis exul & clivi,
 Interque rancos ultimas & rogatores
 Oret 6 caninas panis 7 improbi 8 buccas.
 * Illi December longus, & madens bruma,
 Claususque fornix triste frigus extendat:
 9 Vocet beatos clamitetque felices,
 10 Orcimania qui feruntur in sponda.
 Et, cum suprema fila venerint hora,
 11 Dietque tardus; 12 sentiat canum item,
 13 Abigatque moto noxias aves panno:
 14 Nec finiantur morte simplices pœna:
 Sed modo 15 severi sectus Æaci loris,
 Nunc inquieti 16 monte Sisyphi pressus,
 Nunc inter undas 17 garruli senis siccus,
 18 Delasset omnes fabulas poëtarum:
 Et cum 19 sateri Furia jusserit verum,
 Prodente clamat conscientia, 20 scripsi.

1 Matronarum, quarum est stola. 2 Senatorum, patrum purpuratorum. 3 Supra Epigram. 3. num. 6. Epigr. 11. lib. 7. 4 Sic Palatinus codex: mente satis acri & acuta Er. per urb. ultra infraque vilissimam mendicabulorum conditionem, cui nec sedes nec slipis spes in pontibus. In vulgatis legebantur. Pontes per urbis erret exul & clivos. 5 Mendicos. 6 Canibus proiciendas, ut quæ geminum agitent. 7 Multis miseris precibus: viatoribus exorti. 8 Buccas, bucellas. * Longam expeperat hyemem in cella frigida. 9 Mortuos præse beatos prædicet. 10 Sandapila, feretro. ab Orco vel *genos*. vide Cæl. Rhod. lib. 10. c. 18. 11 Mortis, quam jamdudum votis expetebat. 12 Dilanietur a canibus. 13 Fiat præda avibus. credo egestis maleficorum corporibus, quo diutius putrescerent insepulta, affixos & appensos fuisse pannos ad terrorem avium, quod apud nos factum videmus in hortis agris a semente. 14 Nec mortis pœnas mors ultima finiat,

niat, &c. Ovid. in Ibin. unde multæ nostri hic imprecationes. 15 Ex sententia Æaci ex inferni iudicibus unius, in pœnas ingeniosi. 16 Saxo quod voluit Sisyphus. 17 Tantalus, cui sitis famisque pœnas garrula lingua dedit. 18 Exerceatur pœnis omnium, quos poete fingunt apud inferos torqueri. 19 Ita Ovid. in Ibin. Sic tibi de furiis scinder latus una flagello, Ut sceleris memores consistere tui. Et Virg. 6. Æneid. 20 Ego edidi hæc famola carmina sub nomine Martialis.

§ De adventu Cæsaris Trajani. VI.

Felices, quibus 1 urna dedit spectare 2 coruscum
 Solibus Arctois sideribusque 3 ducem.
 Quando erit ille dies, 4 quo campus, & arbor, &
 omnis
 Lucebit Latia culta fenestra nuru?
 Quando 5 moræ dulces, longusque a Cæsare 6 pulvis,
 7 Totaque Flaminia Roma videnda via?
 Quando eques, & 8 picti tunica Nilotide Mauri
 Ibitis, & populi vox erit una, venit?

1 Urnæ vitæ diuturnioris, seu mortis, prout serius aut ocyus fors exierit, vel electionis urna, qua lecti mittebantur ad principem legati. 2 E Germania quæ ad Arctum, & cui præerat Trajanus, redeuntem. 3 Trajanum. 4 In *ὑπόχρως* Imperatorum, procedebant ordines obvium: per campos & ex arboribus spectabat populus, femina ex ædibus & fenestris, tabernæ, fenestræ, fores ornabantur lauro, fronde, floribus, lucernis appensis. 5 Ingredientis in urbem Imperatoris iaculus lentus & cum pompa, omnibus gratus. 6 In via excitatus. 7 Multitudo egressa gratulatum Cæs. ia via Flamin. quæ Germaniam spectat. 8 Luxus gratia nonnulli equites more Mazicum, qui Libyæ pop. sunt, præcurrebant, tunica ab Ægyptiis elaborata induti, infra Epigr. 13. lib. 6.

Ad Rhenum de eodem. VII.

Nympharum pater anniumque 1 Rhene,
 Quicunque 2 Odrysiâs bibunt pruinas.

*Sic semper 3 liquidis fruaris undis,
 4 Nec te barbara contumeliosi
 Calcatum rota conterat bubulci;
 Sic & 5 cornibus 6 aureus 7 receptis,
 Et 8 Romanus eas utraque ripa;
 Trajanum populis suis, & urbi,
 9 Tibris te dominus rogat remittas.*

1 Fl. Germaniæ, unde Trajanus. Epigr. supra num. 2. 2 Epigr. 7. lib. 7. num. 2. 3 Non Hiberno gelu constrictis. 4 Neque unquam gelu duratus pontem præstes transitorium barbarorum Germanorum incursum. 5 Finguntur Dii fluminum præfides cornuti propter riparum alveorumque curvaturam. magis proprie tamen cornuti dicuntur illi fluvii, qui se deducunt in geminos pluresve alveos, unde nata fabulæ occasio de Acheloi cornu ab Hercule avulso. Rhenum Virgil. 9. *Æneid.* dixit *bicornem* propter duo ostia, quibus Drusus ærtium addidit, ducta fossa adversus incursum barbarorum. 6 An propter aurifodinas Germaniæ? an propter ipsos Germanos auricomos? 7 In unum alveum. 8 Subiecta Romanis sit Germania cis transque Rhenum. 9 Dominus orbis fluvius, Romæ scilicet capitis & reginæ triumphati orbis fluvius te rogat, cui tamen imperii jus est.

De Paulla. VIII.

*Nubere Paulla cupis nobis, ego ducere Paullam
 Nolo: anus est. vellem si 1 magis esset anus.*

1 Capulo vicina & brevi moritura.

De se. IX.

*Undenis pedibusque, syllabisque,
 Et multo sale, nec tamen protervo,
 Notus gentibus ille Martialis,
 Et notus populis; quid invidetis?
 2 Non sum Andremonē notior Caballo.*

1 Hendecasyllabis. 2 Nolite mihi ingenii invidere famam, cum minori sim in pretio & fama apud scurcillas hujus ævi cultores quam Sextius Andremon Caballus scurra. Epigr. 41. lib. 1.

lib. 1. num. 15. alii Andremonē volunt esse nomen nobilis equi Circensis.

In Paullum. X.

*Cum tu 2 laurigeris annum qui fascibus intras,
 Mane saluator limina mille teras:
 Hæ ego quid faciam? quid nobis, Paulle, relinquis,
 Qui de 3 plebe Numa, densaque turba sumus?
 Qui me 4 respiciat, dominum, regemque vocabo?
 5 Hoc tu (sed quanto blandius?) ipse facis.
 Læticam, sellamque sequar? nec ferre recusò;
 6 Per medium pugnas sed prior ire lutum.
 7 Sapius assurgam recitanti carmina? tu stas,
 Et 8 pariter geminas tendis in ora manus.
 Quid faciet pauper, cui non licet esse clienti?
 9 Divisit nostras purpura vestra togas.*

1 Ejusdem ingenii Epigr. vide 18. lib. 2. & lib. 5. Epigr. 23. & Juven. Sat. 1. v. 117. 2 Qui geris consulatum, quem tibi ineunti & annum aperient præferuntur fasces laureati. 3 Plebe. tenui & paupere, cujusmodi ipse fuit Numa. 4 At, respicies. Juvenal. Satyr. 3. v. 184. 5 Egone te patronum salutato; qui ipse alios salutas multo blandius quam ego te? 6 Sed & ipse alios præcedis antecubulo, comesque, Epigr. 36. lib. 3. num. 3. 7 Quod attenditis, faventis, applaudentisque signum est. 8 Applaudis. vel A facie actas manus, quali per admirationem. Juven. Sat. 3. v. 106. 9 Æque sumus clientes, vos purpurati tantum distincti estis a nobis togatis. alii leg. *Dimisistis*, id est, vos purpurati clientes exclusistis nos togatos ab officio clientum. Turneb. 30. lib. 30.

§ In Callidorum. XI.

*Nill aliud loqueris, quam 1 Thesea, Peritiboumque,
 Teque putas Pyladi, Calliodore, parem.
 Dispercam, si tu 2 Pyladi præstare matellam
 Dignus es, aut 3 porcos pascere Peritiboi.
 Donavi tamen, inquis, amico millia quinque,
 4 Et lotam 5 (ut multum) terque, quaterque togam.*

U 5

Quid!

*Quid! quod 6 nil unquam Pyladi donavit Orestes?
Qui donat, quamvis plurima, plura negat.*

1 Nobile amicorum par. 2 Vel infimo servitii munere defungi, ut prestare matulam, vel porcos pascere. 3 Forte, quod in glandiferis Pindi sylvis debebat Perithous. 4 Et rogam non usque adeo tritam, non ultra ter quaterve locutam. 5 Ex persona poetæ interpositum, indignantis togam imputatam, quasi magna illa res fiet. 6 Quippe qui omnia cum Pylade communicavit, quod quia tu non facis, sed multa negas, non es verus amicus.

Ad Domitium. XII.

1 *Æ Milia gentes, & 2 Apollineas Vercellas,
Et * Phæthontei qui petis arva Padi?
Ne vivam, nisi te, Domiti, 3 permitto libenter,
Grata licet sine te sit mihi nulla dies.
Sed desiderium tanti est, ut messe vel una
Urbano relevas colla perusta iugo.
5 I precor, & totos avida cute combebe soles.
6 Quam formosus eris, dum peregrinus eris!
Et venies 7 albis non cognoscendus amicis,
8 Libabitque tuas pallida turba genas?
Sed via quam dederat, rapiet cito Roma colorem,
9 Niliaco vedeas tu licet ore niger.*

1 Epigr. 4. lib. 3. n. 1. 2 Oppidum Insubrium, ubi Apollo colitur. vide Ph. Cluverium l. 1. Ital. antiq. c. 23. * Epigr. 29. lib. 4. num. 2. 3 Nisi te secedere permittam. al. *dimitto*. Pet. Scriv. emendat, *premitto*. quod de vita functis dicebant, tanquam eos ipsos sequuturi, sed dispiciat lector. 4 Sed desiderio nostri tu præfers unius astatis rusticationem, qua tui colorandi & animi relaxandi causa ab urbanis curis secedis. 5 Vade itaque, in solationi vaca qua utebantur veteres ad fingendam valetudinis causam, & colorandam nitoris gratia cutim. 6 Quam pulchre coloratus peregre redibis! 7 *Ξειρόφθοις* ab umbra urbana pallidis sole non coloratis. vide Epigr. 56. lib. 1. num. 11. 8 Osculo excipiet. Al. *libabitque* tuis pallida turba genis, hoc est, invidabit. 9 Ægyptii yero fusci.

§ Ad

§ Ad Tuccam. XIII.

1 *Cum cathedra licios portet tibi rheda ministros.
2 Et Libys in Longo pulvere sudet equos:
3 Strataque non unas cingant triclinia 4 Bajas,
5 Et Thetis unguento palleat uncta tuo;
Candida 6 Setivi rumpant crysalla 7 trientes,
Dormiat in pluma nec meliore 8 Venus:
8 Ad nocturna jaces fastose limina mœchæ.
Et 9 madet (heu) lacrymis janua surda tuis:
Urere nec miserum cessant suspiria pectus.
Vis dicam male sit cur tibi, Tucca? 10 bene est.*

1 Cum habeas tecum in rheda vel curru, quoties iter facis, pueros delicatos, teneros, effeminatos, mollitie non cedentes fœminis, quarum proprie est cathedra. Turneb. lib. 30. cap. 3. & 30. Symphonicos, forte. 2 Et tibi, pro more lautiorum, præcurrant equites Numidæ. Senec. Epist. 114. Omnes sic jam peregrinantur, ut illos Numidarum præcurrat equitatus, ut agmen curforum antecedit. 3 Et tibi ad multas tuas thermas & balnea multa extruuntur triclinia, diætæ, conationes. 4 Balneas, quibus celebres sunt Bajas. 5 Et ampla balnea, quæ & maria dicebantur et piscinæ unguentis infusis (qui veterum luxus) palleant. 6 Optima vina e Setia frangant dam miscuntur, calore rumpant pocula tua crysallina. 7 Calices 4. cyathorum. Epigr. 8. lib. 1. num. 2. 8 Quæ in olorina cubat. 9 Vide 5. Satyræ Persi. versum 105. & quæ nos ad illum. 10 Ex rerum affluentia nascitur tibi vitiosa miseria.

Ad Crispum. XIV.

1 *Edere de nostris nulli te dicis amicis.
Sed sit ut hoc verum, quid rogo, Crispe, facis?
Mutua cum peterem sestertia quinque, negasti:
Non caperet nummos cum gravis arca tuos.
Quando fabe nobis medium farrisve dedisti,
1 Cum tua Niliacus rura colonus ariet?
Quando brevis gelide missa est toga tempora bruma?
2 Argenti venit quando selibra mihi?*

U 6

Nil

*Nil aliud video, quo te credamus amicum,
3 Quam quod me coram pedere, Crispe, soles.*

- 1 Cum colonus tuus in Ægypto multos tibi aret fundos.
2 Sic Palatinus Vulg. *Argenti quando missa selibra mibi est?*
3 Animum impendere, sive ut ait ille, aliquid animæ amittere in honorem amici, honeste parum, at satis familiariter, & pro comitate suilla; ubi arctioris amicitiae argumentum haberetur, mutuis se officiis comitari ac deducere ad sellas Patroclianas, & dulcissimos conferre sermones in Cloacinae sacello.

De Apro. XV.

*1 Orata uxori cor arundine fixit acuta,
2 Sed dum ludit Aper; ludere novit Aper.*

- 1 In ludo sagittario, quasi per errorem, vel sauciatur uxoris cor acuta amoris, seu doloris sagitta, dum ipse ludit in aliis.
2 Sed dum te ludere nescire simulat, optime in rem suam ludis, effiendo uxorem bene dotatam. alii leg. *ludere*.

§ In Caium. XVI.

*Si donare vocas promittere nec dare, Cai:
Vincam te donis, muneribusque meis.
Accipe 1 Callaëcis quidquid fodit Astur in arvis,
Aurea quidquid habet 2 d'vitis unda Tagi;
Quidquid 3 Erythraea niger invenit Indus in alga,
Quidquid 4 in nidis 4 unica servat avis;
Quidquid 5 Agenoreo Tyros 6 improba cogit aeno:
Quidquid habent omnes, accipe 7 quomodo das.*

- 1 Quicquid auri foditur in Hispania. Gallecia autem & Asturia Hispaniae regiones sunt, auri fodinis quondam celebres. 2 Auri ramentis fluens Tagus fl. Hispaniae. 3 Epigr. 36. lib. 5. num. 5. 4 Phoenix vide Epigr. 7. lib. 5. num. 1. & Epigr. 55. lib. 6 num. 3. & 4. 5 Tyrio, purpureo. Tyros enim & Sidon Agenori regna erant. 6 Inventrix purpure quae iterantur laeae vestes purpureas appellat Senec. Epist. 15. *laccernas coloris improbi*, Improbum laborem appellavit Virgilius assiduam & iteratam. ita & vestes improbi coloris dibaphas

dibaphas & iteratos aheni purpureo, & huc facit Plin. lib. 9. cap. 41. *Non est satis absoluisse gemina nomen amethystum, rursus absolutus inebriatur Tyrio, ut sit ex utroque nomen improbum, simulque luxuria duplex*, lib. 14. Epigr. 154. 7 Promissus sc.

De Macro ad Musam. XVII.

*1 Saturnalis Macro fraudare tributo,
Frustra, Musam, cupis: non licet, ipse petit;
Solennesque jocos, nec tristia carmina poscit;
Et queritur nugae obtinuisse meas.
2 Mensuram longis sed nunc vacat ille libellis.
Appia, 3 quid facies, si leget ista Macer?*

- 1 Carmina mea, quae per Macri, in via Appia sternenda cui praestabatur ab Imperatore, occupationes intermissa sunt a me Saturnalibus, exigit Macer tanquam tributum statum & annum. 2 Geometrarum libris Geometricis, ut rationem viae sternendae & muniendae percipiat. 3 Negligeris scilicet meis nugis posthabita.

De Mario. XVIII.

*Nec vocat ad cenam Marius, nec munera mittit,
Nec 1 spondet, nec vult 2 credere: sed nec habet.
3 Turba tamen non deest 4 sterilem quae curet amicum.
Eheu quam 5 fatuae sunt tibi, Roma, 6 togae!
1 Pro clientibus. 2 Mutuum dare. 3 Clientum. 4 Unde nihil fructus. 5 Insuperantes qui gratis serviant — 6 — Togati clientes! Metonymice.*

§ Mittit librum suum ad Plinium. XIX.

*1 Nec doctum satis, & parum severum,
2 Sed non rusticulum nimis libellum,
Facundo mea Plinio 3 Thalia
I perser: brevis est labor peractae
4 Altum vincere tramitem Subura,
Illic 5 Orpheo protinus Subis*

Ubi vertice 6 lubricum theatri,
 Maranteisque feras, 7 avenique regis,
 Raptum quæ 8 Phryga pertulit tonanti.
 Illic parva tui domus 9 Pedonis
 Cælata est aquila minore penna.
 Sed ne tempore 10 non tuo 11 disertam
 Pulses 12 ebria januam, videto.
 Totos dat 13 tetricæ dies 13 Minervæ,
 Dum 14 centum studet auribus virorum,
 Hoc quod sæcula, posterique possint
 15 Arpinis quoque comparare chartis.
 Seras tutior ibis ad lacernas:
 16 Hæc hora est tua, cum furit Lyæus,
 Cum regnat rosa, cum madent capilli:
 17 Tunc me vel rigidi legant Catones.

1 Super rumore defuncti Martialis in epistola ult. lib. 3. ad Priscum gratatur Plinius, laudat & bene precatur Poëtæ de hoc Epigr. cujus partem ibi referens, *Alloquitur Musam*, inquit de Martiali, *mandat, ut domum meam Exquilis querat, adeatque reverenter, &c.* 2 Non tamen omnino inelegantem. 3 Musa carminis mei jocosæ prætes. Epigr. 8. lib. 4. num. 12. & Epigr. 16. lib. 7. num. 3. 4 Alcendere per declivem collem e Subura (de quo vico. Epigr. 35. lib. 1. num. 5.) Esquilias. 5 Id domus Plinii fastigio effictum. Plin. Hist. lib. 35. cap. 8. 6 Stillecidio, vel aspersione theatri. 7 Aquilam, illam forte de qua Epigr. 56. lib. 5. In templorum, atque ædium nobiliorum fastigiis apponebatur aquila, minorum vero, coronis. Epigr. 1. hujus libri. 8 Ganymedem. dicto Epigr. 56. lib. 5. 9 Albinovani, Poëtæ, cujus domus fastigio insidet aquila minor prior illa Ganymedem sapiente. 10 Alio quam quod jocosæ carminibus convenit. vide Epigr. 8. lib. 4. num. 11. 11 Plinii Sec. oratoris disert. 12 Lasciva, petulans, intempestiva. 13 Studii severis & gravioribus. 14 Foro & causis C. viralibus. Epigr. 38. lib. 6. num. 3. & Epigr. 62. lib. 7. num. 24. & Plinii Epist. passim. 15 M. Tullii Cic. Arpinatis, quem sibi ubique imitandum proposuisse Plinius constituit. 16 Non hæc hora aut decima. Epigr. 8. lib. 4.

NUM. 13.

num. 11. & 12. inter pocula, rosas, unguenta. 17 Namque hæc hora vel rigidi Catones deposita gravitate calent mero.

- § Ad Manium. XX.

1 **D**ucit ad auriferas quod me Salo Celtiber oras,
 2 Pendula quod patriæ visere teſta libet,
 Tu mihi simplicibus, Mani, dilectus ab annis,
 3 Et prætextata cultus amicitia;
 Tu facis; in terris quo non est alter Iberis
 Dulcior, & vero dignus amore magis.
 4 Tecum ego vel sicci Gætula mapalia Pœni,
 Et poteram Scythicas hospes amare cascas.
 Si tibi meus eadem, si nostri mutua cura est,
 5 In quocunque loco Roma duobus erit.

1 Cur redire velim in patriam meam, visurus Hispaniam auristodinis celebrem, & Salonem Epigr. 50. lib. 1. num. 11. tu mihi causa es o Mani, &c. 2 Bithilum in edito sitam. 3 Usque a pueris, qui prætextam gerunt, amicitia culta. 4 Tecum vel in arenosis Africæ desertis vel inhospitali Scythia degerem. 5 Omnis nobis locus pro Roma erit.

Ad Sextum. XXI.

Scribere te, quæ vix intelligat ipse 1 Modestus,
 Et vix 2 Claranus, quid rogo, Sexte, juvat?
 Non lectore tuis opus est 3 sed Apolline libris:
 Judice te major 4 Cinna Marone fuit.
 5 Sic tua laudentur: sane mea carmina, Sexte,
 Grammaticis placeant, & 6 sine Grammaticis.

1 Grammaticus cujus meminit Tranquillus & A. Gell. & Macrobius. 2 Grammaticus cujus meminerunt Senec. Epist. 66. & Ausonius Epist. 18. ad Ursul. 3 Sed divinatore Oedipo aliquo, Sibylla, imo ipso Apolline. 4 Poeta, autor egregii quidem laudatque operis, sed obscuri. & quo nec se scribere satis digna per modestiam profuerit Virgilius ecloga 9. 5 Propter obscuritatem & intricatas tenebras. 6 Absque ope Grammaticorum interpretum. Quotus tamen quisque Grammatico-

maticorum, immo Criticorum aut (quos M. Cato dixit, *Morsuaria glossaria*) philosophorum hæc intelligit?

In Philænim. XXII.

Cur ¹ spleniato sepe prodeam mento,
Albave pictus sana libra cerussa;
Philani quavis? ² bastiare te nolo.

¹ Epigr. 29. lib. 2. num. 13. ² Epigr. 33. lib. 2. & lib. 7.
Epigr. 66. ne te salutem.

§ De M. Antonio. XXIII.

Jam numerat placida felix Antonius ævo
¹ Quindecies ætas * Primus Olympiadas:
Præteritosque dies, & ² tutos respicit annos;
Nec metuit Lethes jam propioris aquas,
Nulla recordanti lux est ingrata, gravisque;
⁴ Nulla fuit cuius non meminisse velis.
Ampliat ætatis spatium sibi vir bonus: hoc est
Vivere bis, & vita posse ⁵ priore frui.

¹ Annos LX ex computatione Chronologorum, quibus Olympias est quatuor annorum spatium. an LXXV. ex ratione postarum qui Olympiada pro quinquennio seu lustro usurpant. * Cognomen Antonii, ut infra Epigr. 32 & 101. lib. 9. ² Extra fortunæ aleam posuit, in quos fortuna jus perdidit. Al. *toros*. ⁵ Nec metuit mortem. ⁴ Al. *Nulla subis*. ⁵ Jucunda bene ætæ vitæ recordatione.

Ad Calend. Martias. XXIV.

Natales mihi * Martiæ Calendæ
(Lux formosior omnibus Calendis,
* Qua mittunt mihi munus & puella:)
¹ Quinquagesima liba, septimanique
Vestris addimus hanc focis acerram.
His vos (si tamen expedit roganti:)
Annos addite ² bis precor novenos,

*Ut nondum nimia piger senecta,
Sed vitæ 3 tribus æreis peractis
Lucos. 4 Elysie petam 4 puellæ.
Post hac tempora, nec diem rogabo.*

* In quibus & ipsis puellis mittuntur munera. Epigr. 92. lib. 9. num. 9. & Epigr. 85. lib. 5. num. 8. Natalis item celebrari solebat missis muneribus. Epigr. 64. lib. 8. & Epigr. 87. lib. 10. ¹ Jam quinquagesimum septimum natalem meum celeberrimis libis & thuris acerra. ² Alii leg. *ser rectius bis*. anni enim 27. additi nimis & ultra votum Poëtæ extenderent senectam. ³ Area in Circo spatium est curricula. 25. missuum est unius diei area. Missus trium arearum conficiunt numerum annorum, quos sibi vovet Poeta. Pet. Scriber. explosa lectione *tribus aureis*, cum recepta expositione Aurei Rom. æstimati 25. denarii. Io. Meursii Mantissa. cap. 19. ⁴ Proferpina.

De Mucio. XXV.

In ¹ matutina nuper ² spectatus arena
Mucius, imposuit qui sua membra focis;
Si patiens fortisque tibi durusque videtur.
³ Abderitane pectora plebis habes.
⁴ Nam cum dicatur tunica præsentem molesta;
Ure manum; plus est dicere; non facio.

¹ Mane pugnabant damnati cum bestiis, post meridiem qui ex bestiariis supererant, inter se. Lips. 3. Saturn. c. 15. Senec. Epist. 7. ² Vide hoc spectaculum, Epigr. 30. lib. 8. ³ Stolidus es, Vercum in patria crassoque sub ære natus, ut ait Juvena. Sat. 10. v. 50. ad quem, vide quæ nos. ⁴ Nam si damnato huic daretur conditio ut representando Mucii manum exultam (de quo Epigr. 22. lib. 1. & lib. 8. & Epigr. 30. redimiret supplicium tunicæ molestæ, in qua pice, resina, bitumine, cæterisque ignium alimentis illita ardendum illi fuerat: minus fortiter facit (sialtem audacter minus) parte quam toto corpore exullo.

De morte Vari. XXVI.

Vare Paratonias Latia modo vite per urbes
 Nobilis, & 2 centum dux memorande viris:
 At nunc 3 Ausonio 4 frustra 5 promisse 5 Quirino
 Hospita 6 Lugae litoris umbra jaces.
 7 Spargere non licuit frigentia stetibus ora,
 Pingua nec mæstis addere thura rogis.
 Sed datur aeterno viscerum carmine nomen.
 Numquid & hoc, 8 fallax Nile, negare potes?

1 Vare, qui modo in Ægypto (Parætanium autem Ægypti urbs) gessisti Rom. tribunatum, cujus insigne est vitis, quam gestabat tribunus ad castigandos milites. 2 Centurio. Romuli instituto, legio, quæ constabat 3. millibus, distributa est in 30. centurias, quibus singuli præerant centuriones, postea tamen mutato numero militum, manipulorum & centuriarum in legione 60. militibus præerat centurio, qui primitus 100. 3 Romæ in Italia, quam condidit Quirinus, id est, Romulus, vel Romanis frustra prom. 4 Namque mortuus in Ægypto. 5 Umbra prom. id est, tu promiseras, nos expectabamus reditum. 6 Ægyptii. a Lago patre Ptolomæi Maced. 7 Sic Epigr. 85. lib. 6. num. 7. 8 Ægypte, quæ negabas Varo reditum, mihi funeris curam.

Ad Diodorum. XXVII.

Natali, Diodore, tuo conviva senatus
 Accubat, & 1 rarus non adhibetur eques;
 Et tua tricenos largitur 2 sportula nummos:
 3 Nemo tamen natum te, Diodore, putat.

1 Non rarus, i. e. frequens. 2 Triplicem sportulam. 3 Hoc faciunt allesti tua sportula, vel in gratiam Imperatoris, cui tu gratus, ut quondam Vespasiano: nemo tamen eorum est, qui non te pro ignobili habeat, obscuro, terræque filio. Seneca in Apococynthosi: Nemo enim illum unquam natum putavit.

Ad

Ad Janum. XXVIII.

Annorum, nitidique sator pulcherrime mundi,
 1 Publica quem primum vota precesque vocant,
 2 Pervius exiguis habitabas ante Penates,
 Plurima qua medium Roma terebat iter:
 Nunc tua 3 Cesareis cinguntur limina donis:
 Et fora 4 tot numeras, Janè, 5 quot ora geris.
 At tu, sancte pater, tanto pro munere gratus,
 6 Ferrea perpetua claustra tuere seves.

1 Epigr. 2. num. 1. & Epigr. 8. num. 2. Prius habuisti sacellum in foro Transitorio dicto, Vel quod per id in alia esset transitus utpote situm inter Capitolium & collem Quirinalem; vel a quatuor transitionibus ad 4. portas Jani templi. 3 Quibus oratur templum tuum a Domitiano, Ner-va, Trajano. 4 Nempe quatuor, vetus Romanum, Julium, Augustum, Transitorium. 5 Epigr. 2. lib. 3. num. 3. 6 Præsta pacem æternam, cujus signum Ianus clausus; ut apertus, belli. Epigr. 66. lib. 8. num. 3.

Ad Sextilianum. XXIX.

Quam mihi mittebas 1 Saturni tempore lancem
 Missi domina, Sextiliane, tuæ.
 Et quam donabas 2 dictis a Marte Calendis,
 3 De nostra prasina est synthesis empta toga,
 Jam constare tibi gratias capere puella.
 4 Muneribus futuis, Sextiliane, meis.

1 Saturnalibus. Epigram. 46. lib. 4. num. 1. & Epigram. 85. lib. 5. num. 8. 2 Qui veneris natalis, quo munera mittuntur feminis ab amatoribus. Epigr. 92. lib. 9. num. 9. & Epigr. 85. lib. 5. num. 8. Qui idem mihi natalis, quo mihi mitti solent munera. Epigr. 24. supra. 3 De toga quam mihi mittere solebas emisti amicæ tuæ viridem vestem cœnatoriam. Epigr. 46. lib. 2. num. 3. 4 Ita alis dominum meis sumptibus, meo certe damno; dum, quæ me capere oportuit, illa intercept.

De

De Apollinatis litore Formiano. XXX.

O Temperata dulce 1 Formiæ litus:
 Vos, 2 cum severi fugit oppidum Martis,
 Et inquietas fessis exiit curas,
 Apollinaris omnibus locis præfert.
 3 Non ille sancta dulce Tibur uxoris,
 Nec Tusculanos, Algidorve secessus,
 Præneste nec sic, Antiumve miratur.
 4 Non blanda Circe, Dardoniæ Cajeta
 Desiderantur, nec Marica, nec Liris,
 5 Nec in lucina lota Salmacis vena.
 Hic summa leni stringitur 6 Theis vento:
 7 Nec languet aquor: viva sed quies Ponti
 Piflam phafilon adjuvante fert aura,
 Sicut puella non amanti astatem
 8 Mota salubre purpura venit frigas.
 Nec 9 seta 10 longo quærit in mari pradam,
 Sed a cubuli lectuloque jactatam
 11 Spectatus alte lineam trahit piscis.
 12 Si quando Nereus sentit Æoli regnum,
 Ridet procellas tuta de suo mensa.
 Piscina rhombum pascit, & lupos 13 vernas;
 14 Natat ad magistrum delicata muræna.
 15 Nomenclator mugilem citat notum,
 Et adesse jussit prodeunt senes nulli.
 Frui sed istis quando, Roma, 16 permittis?
 17 Quot Formianos imputat dies annus
 Negotiosis rebus urbis hærenti?
 O 18 janitores, villicique felices!
 19 Dominis parantur ista, serviunt vobis.

1 Matrima Campaniæ urbs, ubi villam seu prætorium habuit Apollinaris, ad quem Epigr. 87. lib. 4. & Epig. 25. lib. 7.
 2 Cum se recipit ex urbis Romanæ occupationibus & negotiis. 3 Temperato cœlo & amœnitati Formiarum non præfert

fert Tibur pudicæ suæ uxoris solum natale seu villam non Tusc. Algidos recessus Præneste nec Anxur. 4 Præ Formiis non desiderat Circæum promontorium, Cajetam Trojanis conditam, Maricam, Litin. de quibus vide Geographos & Leandrum in primis. 5 Nec lacum Lucrinum in Campania, cujus aqua; ut & Bajarum, æque delicata & mollis, ac Salmacis in Caria, cujus fons effœminare viros dicitur a poetis. Ovid. 5. Metam. Auson. Epigr. 68. & 92. Anthol. lib. 1. c. 17. 6 Æquor. 7 Nec tamen stagnat, sed leni aura portat naviculas. 8 Æque lenis est Formiæ sinus aura, atque illa quam sibi faciunt puellæ per astatem agitantæ aera mota veste vel flabello. Epist. 23. Brodæus flabellum ex pavoninis pinnis purpureis confectum intelligit, Miscel. lib. 10. cap. 22. 9 Linea piscatoria. 10 Longe. 11 Per aquam pellucidam. 12 Si quando mare ventis tollatur, mensa minime sollicita est de piscibus, ut quæ suo penu & suo regno, suis piscinis satis sit instructa. 13 In suis natos piscinis. 14 Sic Epigr. 30. lib. 4. num. 5. 15 Qui pisces nominatim citet evocetque: non secus ac nomenclatores solebant in foro & campo Martio citare reos convivasque, & suggerere nomina civium dominis suis in ambitu & petitione magistratus salutandorum. 16 Per occupationes & curas urbanas. 17 Quot dies, quos jucunde liceret agere Formiis, possunt imputari quasi perditis urbanis curis? 18 Aliis, vinitores. 19 Domini raro, furtim & per otium, civicis quasi emissis vinculis, has voluptates carpunt: vos, o villici, semper, libere & ad satietatem iis fruimini.

In Calliodorum. XXXI.

Addixisti servum nummis, 2 heu, mille trecentis,
 Ut bene cœnares, Calliodore, 3 semel:
 Nec bene cœnasti nullus tibi quatuor emptus
 Librarum 4 cœnæ pompa caputque fuit.
 Exclamare libet, non est hic improbe, non est
 Piscis: homo est. hominem, Calliodore, voras.

1 Vendidisti. 2 Heri. Epigr. 43. lib. 1. num. 1. 3 Ex pretio servi venundati. 4 Cœnæ 3. sunt partes, antecœnæ, cœnæ caput, seu pompa, & secundæ mensæ, seu bellaria.

§ De imagine Marci Antonii, ad Cæditi-
num. XXXII.

Hæc mihi quæ colitur violis pictura, rosisque,
Quos referas vultus, Cæditiæ, rogas?

Talis erat 1 Marcus mediis, 1 Antonius annis

* Primus: in hoc juvenem se videt ore senex.

2 Ars utinam mores, animumque effingere possit:
Pulchrior in terris nulla tabella foret.

1 Epigr. 101. lib. 9. * Supra Epigr. 23. 2 Quod si oculis
facies honesti cerneretur, mirificos sui amores excitaret. Plato,
Spectabile hoc & imitabile picturam laudandi exemplar.

Ad Munatium Gallum. XXXIII.

Simplicior priscis, Munati Galle, 1 Sabinis,
2 Cecropium superas qui bonitate 2 senem;

3 Sic tibi cum sociari claros retinere Penates
Perpetua nata det face casta Venus:

4 Ut tu, si viridi tinctos 5 æruginē versus,
Forte malus livor dixerit esse meos,

Ut facis, a nobis abigas: nec scribere quemquam
Talia contendas carmina qui legitur.

6 Hunc servare modum nostri novere libelli;
Parcere personis, dicere de vitiis.

1 A quibus per ludorum speciem circumventis Romani fœ-
minas rapuerunt. 2 Socratem, qui Juvenali senex vicinus Hy-
metto. Alii Epicurum intelligunt. 3 Sic tibi casta Venus det
retinere claros Penates sociari cum perpetua face natæ, ux-
oris scilicet tuæ. Alii leg. consociari claros. 4 Ut tu, &c. a
nobis abigas, id est, me avertas. ut Epigr. 71. & 11. lib. 7. 5
Mal'edictia, livore, quem Ep. 71. lib. 7. dixerat, atrum ve-
nenum. 6 Epigr. ad lib. 1. num. 7. & Epigr. 3. lib. 8. n. 12.

Ad Cæs. Trajanum. XXXIV.

Di tibi dent quidquid, * princeps Trajane, mereris;
Et rata perpetuo, quæ tribuere, velint:

1 Qui

1 Qui sua restituit spoliato jura patrono;
Libertis 2 exul non erit ille suis.

3 Dignus es, ut possit totum servare 4 clientem:
5 Ut liceat tantum; vera probare potes.

* Al. Cæsar Trojanus. 1 Qui restituit patronis jus patro-
natus in libertos suos, quos Domitianus militibus æquarat.
2 Jure suo spoliatus tanquam proscriptus & exul. 3 Certe
dignus es integram inire laudem ex integro cive Romano
pristinæ suæ dignitati restituto. 4 Civem Roman. 5 Al. Ut
(liceat tantum vera probare) potes.

De Sulpicia. XXXV.

Omnes 1 Sulpiciam legant puella,
Uni quæ cupiunt viro placere.

Omnes Sulpiciam legant mariti,
Uni qui cupiunt placere nuptæ.

2 Non hæc * Colchidos asserit furorem,

* Diræ prædantia nec refert Thyestæ;

* Scyllam, * Byblida 3 nec fuisse credit;

Sed 4 castos docet, & pios amores,

Lusus, delicias, facetiasque.

Cujus carmina qui bene astimant,

Nullam dixerit esse sanctiorem.

Tales 5 Egeriæ jocos fuisse

6 Udo crediderem Nunnæ sub 6 antro.

7 Hac condiscipula, vel hac magistra

Esset doctior & pudica 8 Sappho.

Sed tecum pariter simulque visam

9 Durus Sulpiciam Phaon amaret.

Frustra: 10 namque ea nec Tonantis uxor,

Nec Bacchi, nec Apollinis puella

Erepto sibi viveret Caleno.

1 Poëtriam, Martialis coævam, cujus meminit Sidonius carm.
2 Non scribit infanos Medæ amores; vel non excusat
Medæ scelera. sic Juven. peritura ignoscit Elîsa. Satyr. 6.
v. 436.

v. 436. * Vide Mythologos & 4. Epigram. supra. 3 Ne ipsa credit, nec aliis credendas ingerit has fab. 4 De amore conjugum. 5 Nymphæ, cujus colloquio & institutis le usum finxit Numa rex Rom. II. vide Epigr. 47. lib. 6. num. 5. 6 Aricino, fontibus atque aquæ ductibus madenti, vide Juvenal. Satyr. 3. verl. 11. 7 Si Sulpicia uia fuisset magistra vel condiscipula, o Sappho. 8 Poëtica, celebrata decima Musa, 9 Qui neglexit, contempsitque alias mulieres, ad amores durus, Sulpiciam tamen æque aut potius amaret. 10 Neque enim Bacchi, Apollinis, ipsiusve Jovis thalamos præferret thalamis conjugis sui Caleni, ad quem mox Epigr. 38.

In Munnam. XXXVI.

1 **I**mproba Massiliæ quidquid 2 fumaria cogunt,
3 Accipit ætatem quisquis ab igne cadus;
A te, Munna, venit: miseris tu mittis amicis
Per freta, per longas 4 toxica sæva vias:
Nec facili pretio, sed quo contenta Falerni
Testa sit, aut cellis 5 Setia cara suis.
Non venias quare tam longo tempore Romam,
Hæc puto causa tibi est; ne tua vina bibas.

1 Adulterantia vinum. 2 Epigr. 81. lib. 3. num. 20. & lib. 13. Epigr. 123. 3 Vina apothecis condita superponebantur fumariis ut præcoccem maturitatem a fumi tenore traherent. Horat. Od. 8. lib. 3. Columella cap. 6. lib. 1. & Galen. *πικρὰ αἰνιδόρ*. Sed insaluberrima esse hæc vina testatur. Plinius lib. 23. cap. 1. 4 Vina insaluberrima. ut jam num. 3. vide & Epigr. 19. lib. 1. num. 6. 5 Vina Setia nobilia e Setia Campaniæ.

§ Ad Maternum. XXXVII.

1 **J**uris, & æquarum cultor sanctissime legum,
Veridico Latium qui regis ore forum:
2 Municipi, Maternæ, tuo, veterique sodali
3 Callaicum mandas si quid ad Oceanum;
4 An 5 Laurentino turpes in litore ranas,
Et satius tenues * ducere credis 6 acos?

7 Ad 8 sua captivum quam saxa remittere nullum,
Visus erit libris qui minor esse tribus?
Et 9 fatuam 10 summa cænare 11 Pelorida mensa,
12 Quosque tegit levi cortice concha brevis?
Ostrea 13 Bajanis quam non liventia testis,
14 Quæ pueri domino non prohibente vorent?
Hic 15 olidam 16 clamorosus ages in retia vulpem,
Mordebitque tuos 17 sordida præda canes.
18 Illic piscoso modo vix eduçta profundo
Impedient lepores 19 humida lina meos.
Dum loquor, ecce redit sporta piscator inani:
Venator capta 20 mele 21 superbus adest.
22 Omnis ab urbano venit ad mare cæna macello.
23 Callaicum mandas si quid ad Oceanum.

1 Jurisperite sanctissime atque disertissime. 2 Mihi concive tuo & *συμπάτριω* meditati patriam, & Bilbilim meam visuro (ut supra Ep. 20.) si quid est quod mandatum velis mandabis nuncio. 3 Hispanum Epigr. 16. supra num. 1. 4 An forte Hispaniæ copiam præfers Italiæ inopiam? 5 Quod distat a Roma 17. M. passuum. * Capere. 6 Pisciculos quosdam vilissimos. 7 Quam in Hispania captos multos, nisi tribres sint, in mare rejicere. 8 Quibus vivunt, unde extrahuntur. Pisces vero saxatiles fluviatilibus meliores. 9 Insipidam, nullius saporis. 10 Lautissima mensa. 11 Epigr. 11. lib. 6. num. 4. 12 Mitulos. 13 Potius quam in Hispania cænare ostrea nobilia — 13 — quæ non habent quod invidiant, id est, non cedentia ostreis in Lucrino lacu prope Bajas natis. 14 Tanta eorum in Hispania copia. 15 Epigr. 4. lib. 4. num. 12. 16 Canes hortatus. 17 Vulpes. 18 In Hispania. 19 Retia modo extracta e piscoso mari & in terra capient lepores. 20 Palat. male. unde Rutgerius & Scriverius *mele*, animalis mordaci & pernicioso, quod vulgo Taxus sive Darius appellatur. legebantur antea *maræ*. 21 Perinde ac opima præda esset onustus. 22 Ad villas in Italia maritimas pisces ex urbe feruntur, ad mensas instruendas. sic Epigr. 47. num. 16. & Epigr. 57. num. 25. lib. 3: 23 Supra num. 3.

Ad Calenum. XXXVIII.

O 1 Molles tibi quindecim, * Calene,
Quos cum * Sulpicia tua jugales
Indulsi deus & peregit annos!
O nox omnis & hora, quæ notata est
2 Caris litoris Indici lapillis:
O quæ 3 prælia quas utrinque 3 pugnas
Felix lectulus, & 4 lucerna vidit
5 Nimbis ebria Nicerotianis!
6 Vixisti tribus, o Calene, lustris;
Ætas hæc tibi tota computatur,
Et solos numeras dies mariti.
7 Ex illis tibi si diu rogatam
Lucem redderet Atropos vel unam,
Malles quam Pyliam quater senectam.

1 Jucundos, felices. * Supra Epigr. 35. 2 Epigr. 45. lib. 8. num. 2. 3 Τῆς ἀλικοπάλης. 4 Epigr. 39. lib. 13. 5 Madens adspersionibus & unguentis a Nicerote aromatopola confectis. Epigr. 55. lib. 6. num. 4. 6 Veram egisti vitam solos hosce 15. annos quibus fuisti uxoratus. 7 Unum ejusmodi diem tibi a fati redditam præferres 4. ætatibus Nestoris. id est, 12. seculis. vide Epigr. 30. lib. 9. num. 1.

§ In Lesbiam. XXXIX.

Consule te Bruto quid juras, Lesbia, natam?
1 Mentiris: nata es, Lesbia, rege 2 Numa.
Sic quoque mentiris namque, ut tua sæcula 3 narrant,
4 Ficta Prometheo diceris esse luto.

1 Immo antiquior es communibus Consulibus. 2 Secundo rege Roman. 3 Al. narres. 4 Ita annosa es & simul adeo iquallda & turpis, ut videaris e luto facta a Prometheo, respicitque signum Poëticum. vide Epigr. 67. infra.

Ad Lupum de Polla. XL.

Semper cum mihi diceretur esse
Secreto mea Polla cum cinædo:
Irrupi Lupo, * non erat cinædus.

* Alius erat a cinædo. quod autem fuerit hoc scelus videtur innuere Paronomasia τῷ Irrupi. Epigr. 47. lib. 1. n. 3.

In Proculeiam. XLI.

Mense novo Jani veterem, Proculeja, maritum
Deseris, atque jubes 2 res sibi habere suas.
Quid rogo: quid factum est? subiti quæ causa doloris
Nil mihi respondes? dicam ego: 3 prætor erat.
Constatum fuit Megalensis purpura centum
Milibus, ut nimum munera parca dares:
Et 4 populare sacrum bis millia dena tulisset.
Discedum non est hoc, Proculeja: lucrum est.

1 Januario, & τὸ novo mense ἀντιδεῖται τῷ veterem maritum. 2 In repudiis comprobata sunt hæc verba, Tuas res tibi habere. item, Tuas res tibi agito. Cajus lib. 2. ff. de Divort. 3 Ne itaque uxor dotata & dives marito pauperi designato Prætori cogeretur suppeditare impenas purpuræ (namque purpurati seu prætextati curabant Megalesia Prætores) & ludorum in honorem Magnæ matris deum & ad conciliandam gratiam & salutem populi: fecit Proculeja divortium. 4 Merula refert ad Floralia; Raderus ad Fornacalia Palibia seu Laralia. Ego hæc eadem Megalesia maxime populare sacrum fuisse cenfeo, ut quæ ad religionem & latriam populi celebrata sunt.

Ad * Dindymum. XLII.

Tam dubia est lanugo tibi, tam mollis, ut illam
Haltus, & soles, & levis aura terat:
Celantur simili 1 ventura Cydonia lana,
Pollice virgineo quæ spoliata nitent.

*Fortius impressi quoties tibi basia quinque,
Barbatus labris, Dindyme, fio tuis.*

* Ad eundem, Epigr. 42. & 84. lib. 5. 1 Nondum decet-
pta, intacta adhuc.

Ad Philerotem. XLIII.

*Septima jam, Phileros, tibi conditur uxor in agro.
2 Plus nulli, Phileros, quam tibi reddit ager.*

1 Sepulchris consecrari agellum moris fuit, ut dictum Epig.
115. & 117. lib. 1. 2 Manent enim tibi dotes sepulcrum, va-
catque thalamus novo conjugio.

§ Ad Q. Ovidium. XLIV.

*1 Quinque 2 Caledonias Ovidi visure Britannos,
Et 3 viridem Tethyn, Oceanumque 4 patrem:
Ergo 5 Numæ colles, & 6 Nomentana relinques
Otia? nec retinet rusque focusque senem?
7 Gaudia tu differs: at non & stamina differt
Atropos; atque omnis scribitur hora tibi.
Præstiteris caro (quis non hoc laudet?) 8 amico,
Ut potior vita sit tibi sancta fides.
Sed reddare tuis tandem mansure Sabinis,
9 Teque tuas numeres inter amicitias.*

1 De hoc Epigr. 43. & 44. lib. 7. & Epig. 53. lib. 9. 2 Sco-
ros. Ep. 7. lib. Specul. num. 5. 3 Cæruleum seu viride ma-
re. 4 Patremne fluminis Physice? an quia Deus? Dii au-
tem omnes dicti patres, an ex opinione Thaletus qui omnia
ex aqua generari sensit? vide quæ nos ad vers. 166. Oedipus
Senecæ. 5 Sabinorum regionem montanam, unde oriundus
Numa, Curibus scilicet, & in qua prædium Ovidii Nomenta-
num. Cluver. Ital. lib. 2. cap. 8. Alii exp. Romam a Numa
secundo rege auctam. 6 Prædium tuum Nomentanum, de
quo Epigr. 106. lib. 1. & Epigr. 92. lib. 7. 7 Vide Epigr. 54.
lib. 4. & Epigr. 16. lib. 1. 8 Cæsonio, ut Epigr. 43. & 44. lib.
7. vel alteri cuivis amico. 9 Virum probum maxime se
amare decet, &c. Arist. Magn. Mor. lib. 2. cap. 13. & 14. Qui
sibi amicus est, hunc scito amicum omnibus esse. Senec. Epist. 6.

§ In

§ In delicatum lectorem. XLV.

*Si quid 1 lene mei dicunt & 1 dulce libelli:
Si quid 2 honorificum pagina blanda sonat:
Hoc tu 3 pingue putas, & 4 costam rodere mavis,
Illia Laurentis cum tibi demus apri.
5 Vaticana bibas, si delectaris aceto:
Non facit ad stomachum 6 nostra lagena tuum.*

1 Amatorium, nuptiale, salutarium, &c. 2 Encomiasti-
cum. 3 Crassum, rude. 4 Offa mavis rodere, quam gusta-
re illa apri. hoc est, maledica probas carmina, & acria dulci-
bus præfers — 5 — bibere itaque vina venenosa (ut Epig. 19.
lib. 1. num. 6. & Epigr. 92. lib. 6.) & acetum. hoc est, carmi-
na maledica. 6 Dulce & mite vinum. id est, carmen lene,
dulce honorificum.

In Mathonem. XLVI.

*Omnia vis 1 belle Matho dicere: dic aliquando
Et 2 bene dic neutrum, dic aliquando 3 male.
1 Placenter & ad voluntatem audientium. vel ex regulis
Rhetorices & artis lenociniis. sic Pers. Sat. 1. vers. 86. 2 Ad
rem propositam, omisis artis præceptis, ex rei veritate. 3
Missis lenociniis & blanditiis. atque ubi opus erit, maledi-
cas, neque in obsequium malefico vel potentissimo parcas.*

§ Ad * Julium Martialem. XLVII.

*Vitam quæ faciunt beatiorem,
Jucundissime Martialis, hæc sunt:
Res 1 non parva labore sed 2 relicta,
3 Non ingratus ager; focus perennis:
Lis nunquam; 4 toga rara; mens quieta;
Vires ingenue; salubre corpus:
Prudens simplicitas; 5 pares amici;
6 Convictus facilis; sine arte mensa;
Nox non ebria, sed 9 soluta curis:
Non tristis 8 torus & tamen pudicus;
9 Somnus qui faciat breves tenebras;*

X 3

Quod

*Quod sis, esse velis, nihilque malis;
10 Summum nec metuas diem, nec optes.*

1 Parce enim, duriter & anxie quæsitæ, anxie & non sine curis tenentur. 2 A patre seu majoribus. *Πατὴρ ἔχων δὲ τὸν καθὺς εὐδαίμονα.* Paterna rura bobus exercet suis. vide & Senec. de beata vita. cap. 23. 3 Qui semina reddit cum largo sænore, qui spem non ementitur. 4 Officia togata, urbana, clientum ambitus. &c. nulla, Epigr. 51. infra num. 5. 5 Convictores faciles & jucundi. 6 Convivæ, vel ipse cibus parabilis, nec mari, terra & aëre exquisitus, gula non irritata. *τὰ μὴ πείθοντα τὴς μὴ πεινώτας ἐστὶν, καὶ τὴς μὴ δειψώτας πίνειν.* Xenoph. ἀπομν. α. 7 *Quid solutus est beatus curis?* Catull. 8 Tori socia, uxor. 9 Somnus facilis, suavis, brevis. 10 Mortis non libido, non fuga. Senec. Epist. 24. 70. 78. de beata vita cap. 5. &c.

§ Parat Poeta convivium. XLVIII.

1 *N*unciat octavam Phœbie sua turba juvenæ,
2 Atque pilata 3 redit, jamque subitque cobori.
Temperat hæc ibermas, nimio 4 prior hora vapores
Halat, & inmodico sexta 5 Nerone caler.
6 Stella, Nepos, Cani, Cerealis, Flacce, venitis?
Septem 7 stigma capit, sex * sumus, adde Lupum.
8 Exoncraturas ventrem mibi villica malas
Attulit, & varias, quas habet hortus, opes.
In quibus est lactuca 9 sedens, & 10 sectile porrum:
Nec deest 11 ructatrix mentha, nec 12 herba salax.
13 Secta coronabunt * rutatos 13 ova lacertos,
14 Et madidum thynni de sale sumen erit.
15 Gustus in his una ponetur cænula mensa,
Hædus 16 inhumani raptus ab ore lupi.
Et, quæ non egeant ferro 17 structoris, 18 ofella,
Et 19 faba fabrorum, 20 prototonique rudes.
Pullus ad hæc 21 cœnisque tribus jam perna superstes
Addetur: saturis mitia poma dabo.

*De 22 Nomentana vinum sine face lagena,
23 Quæ bis Frontino consule plena fuit.
Accedent sine felle joci, 24 nec mane timenda
Libertas, & nil quod tacuisse velis.
25 De Prasino conviva meus, Venetoque loquatur:
Nec faciunt quemquam pocula nostra reum.*

1 Isidis sacerdotes reversi ab indagatione filii amissi (quam quotidie representabant) indicant testanturque horam octavam, i. e. secundam a meridie. 2 Ita resiliuit Scriverius a I. Scaligero monitus. depilata, calva, H. Salmuth. ad Panciroli cap. de Byffo, *Ecce pilata*, cum antea legeretur, *Et pilata*, exponereturque pilis, gladiis, cultris armata. Alii, *Et pileata*, contra legem Pediam metri. vide Epigr. 56. lib. 6. 3 Ad templum Deæ Isidis in campo Martio. 4 Septima, id est, prima pomeridiana, octava prior. 5 Neronianis thermis. Ep. 33. lib. 7. 6 Amici & convivæ Poëtæ. * *Sex enim convivium Cum rege justum; si super 3 convivium est.* Aulon. Ephemer. & A. Gellius. lib. 13. cap. 11. vide & Rosinum antiqu. Rom. lib. 5. cap. 28. 7 Lectus ad mensam accommodatus, qui referebat imaginem Græcorum Σ, quod olim formabatur ut Latinum C. vide Ep. 87. lib. 14. Brodæus mensam interpretatur, cui cont. Lipsi assipulatur Sevato ad Sidonium. lib. 2. num. 5. Epigr. 2. vide & Stueckium antiquitatum conviv. lib. 2. cap. 34. & Rosinum. cap. 28. lib. 5. Rom. antiquit. 8 Epigr. 88. lib. 3. 9 Scissilis. Epigr. 47. lib. 3. de qua Aithæus. lib. 2. cap. 27. 10 Epigr. 47. lib. 3. num. 9. Al. *tonfile*. num. 15. 11 Quæ ructus ciet. Al. *supratrix mentha*, Al. *nec desupratrix menta*, sed b. id est, *vestidam* frugiperda, quæ semen destruit. 12 Eruca, qua salaci appellata ut & bulbis interdicat Ovid. 2. Remed. 13 Epigr. 79. lib. 5. u. 5. * Ruta conditos. 14 Papillæ suis primipant falso thynni liquore imbutæ. Ep. 56. lib. 13. 15 Gruteri Palatinus agnoscit scripturam *Gassus*, unde Scriverius optimo sensu atque huic loco aptissimo conjecit *Gassus* quasi dicat, Priora illa dabuntur in promulsidæ & gustu: sequitur caput cœnæ, hædus, ofellæ, &c. vide quæ ad Epigr. 79. lib. 5. num. 2. 16 Quem lupo raptori obnoxio nos nostrum faciemus. experturi tenerossem, rationem vide apud Plutarch. lib. 11. Sympol. 9. Quæst. 17 Carptoris. vide quæ ad Sat. 11. Juven. vers. 136. 18 Partes

tes carnum. 19 Herba quæ faba condita *fabrilis* dicebatur, Columel. quippe *fabis habilis fabrilis miscet*. 20 Caules qui primi succiduntur. 21 Quarta huic cœnæ inserviens. 22 Epigr. 105. lib. 1. num. 2. 23 Qua vinum conditum erat prioris consulari Frontini iterum Cof. A. *prima fuit*. 24 Libertas loquendi, cujus nos non poeniteat proximo mane, vel propter difficilem aliquem convivam, vel qui dicta foris ehminet, reumque faciat. 25 De factionibus aurigatorum, & studiis Principis & Populi, periculosum autem erat sub Nerone, Vitellio & Domitiano iis favere, a quibus alieni principes. Præfina autem & Venetæ maxime favebant.

In Cottam. XLIX.

1 **C**um * potes 2 amethystinos 3 trientes,
Et nigro * madeas 4 Opimiano:
Propinas 5 modo conditum Sabinum.
Et dicis mihi Cotta, vis in auro?
Quisquam 6 plumbea vina vult in auro?

* Bibas vinum nobile. 1 Vide geminum huic Epigr. 88. lib. 4. 2 Scyphos gemmis ornatos vel vitreos pellucidos instar amethysti. vel respicit ad colorem vini. 3 Epigr. 107. lib. 1. num. 4. 4 Epigr. 27. lib. 1. num. 5. 5 Quod tamen ante annum textum non est potabile. 6 Pessima & vilissima. ut inter metalla plumbum, aureo poculo indigna.

§ De Scorpo. L.

1 **F**rangat 2 Idumeas tristis * Victoria 3 palmas:
4 Plange * Favor sæva pectora nuda manu.
5 Mutet * Honor cultus, & iniquis 6 munera flammis:
6 Mitte coronatas Gloria mæsta comas.
Heu facinus! 7 prima fraudatus, Scorpe juvenia
Occidis, & 8 nigros tam cito jungis equos.
9 Curribus illa tuis semper properata, brevisque:
Cur fuit & vitæ tam prope meta tuæ?

* Incidat ad luctus numina quondam Scorpo nobilissimo aurigatori faventia. Victoriæ, Favorem, Honorem, Gloriam.
1 Respicit ad publicum luctum, quo Consul init fractis maxime

centem fascibus urbem. Ovid. ad Liviam. 2 Idume extrema Judææ pars, palmæ ferax. *Arbusto palmorum dives Idume*. Lucan. 3 Signum victoriæ in certaminibus donabatur palma, quod depressa ea arbor non cedat, sed adversus pondus remittatur ac resurgat. Aristot. probl. Plutarch. Sympos. 4 Qui solebas plaudere, plausum in plausum converte. 5 Respicit morem publici luctus, quo patres Rom. depositis quæ ad ornatum & *inuvagias* insignia pertinebant, atrati, sordidati, pullatique incedebant. 6 Quæ munera rogo imponantur vide Sueton. Jul. cap. 84. Dion. August. Et de more laniandi crines in funere, vide quæ nos ad Senecæ Hippol. v. 1176. 7 Anno ætatis 27. infra Ep. 53. 8 Pro Albis, quibus victor vehebaris, jam veheris Plutoniis equis, infernis, nigris. siquidem affectus & studia in morte & apud inferos manere fingunt poetæ. 9 Ut semper victoriæ, ita & vitæ metam attingere properabas.

§ Ad Faustinum. LI.

1 **S**idera jam Tyrius Phryxæi respicit agni
Taurus, & alternum Castora fugit byems.
Ridet ager, vestitur humus, vestitur & arbor:
2 Ismarium pellex Attica plorat Ityn.
3 Quos, Faustine, dies, qualem tibi Roma Ravennam
Abstulit? o 4 soles, o 5 tunicata quies!
O nemus, o fontes, solidumque madentis arena
Litus, & 6 aquoreis splendidus Anxur aquis,
Et 7 non unius spectator lætulus undæ,
Qui videt hinc puppes fluminis, inde maris!
8 Sed nec 9 Marcelli, 10 Pompejanumque, nec illic
Sunt triplices theatra: 11 nec 12 fora juncta quater:
Nec 13 Capitolini summum penetrabile, tonantis,
14 Quæque nitent celo proxima templa suo.
Dicere te lassum quoties ego credo 15 Quirino?
16 Quæ tua sunt, tibi habet: 17 quæ mea, redde mihi.

1 Signa verna fugarunt hyemem. Taurus, cui assignatur Aprilis, respicit Arietem præcurrentem mense Martio, Geminis inlecutis mense Maio, de Jove tauro Europam e Tyro in

Cretam vehente; de Phryxi ariete & Geminis, vide Mythol. & quæ nos ad Senec. Hip. v. 302. Troad. v. 1032. & Thyest. 851. 2 Philomela ver nunciatur fabulam vide apud Ovid. Metam. lib. 6. Iſmaros mons est Thraciæ. 3 Quas delicias, quibus Ravennæ rusticatus frui poterat, tibi auferunt cure & negotia urbana? Bodlejan. MS. *Quos, Faustine, dies quales tibi Roma Ravennæ abstulit?* Ravenna autem hæc Faustina erat villa in agro Tarracinenſi 20. ab urbe lapide, non urbs Italiæ. 4 Dies claris, jucundi, liberi. *Fulsere quondam candidi tibi soles.* Catullus. 5 Ab officiis & ſervitiis togatorum libera, rusticati quippe & in municipiis agentes togam raro inducant. Epigr. 50. lib. 1. num. 1. Epigr. 47. supra num. 4. Juvenal. Sat. 3. v. 71. Cicer. in Rull. Plin. lib. 7. Ep. 3. 6 Epigr. 1. lib. 5. num. 9, 10. 7 Ex ipſo lectulo proſpicere licet hinc paludem, illinc mare. 8 Sed obijcet quiſpiam fortasse non eſſe hic, ut Romæ, theatra, balnea, templa. 9 Theatrum Marcelli filii Octaviæ ſororis Auguſti ab Auguſto extructum. 10 Theatrum Pompeii. 11 Thermæ Agrippinæ, Titianæ, Neronianæ. Epigr. 36. lib. 3. & lib. 2. Ep. 48. 12 Supra, Epigr. 28. num. 4. 13 Capitolium. 14 Templum Flavix genti excitatum a Domitiano. Epigr. 2. & 4. 15 Romulo ac Romæ. 16 Honores tuos cum curis, e formula divortii. Epigr. 41. num. 3. supra. 17 Villam meam, rusticum otium.

De Spadone. LII.

Thelm viderat in toga 1 spadonem,
2 Damnatam Numa dixit eſſe mæcham.

1 Mollem & effeminatum. 2 Adulterii enim damnatæ non niſi togatæ in publicum prodibant. Epigr. 39. lib. 2.

§ Epitaphium Scorpi. LIII.

1 **I**lle ego ſum Scorpis, clamoſi gloria circi,
Plauſus, Roma, tui, deliciaque 2 breves:
3 Invida quem Læbæſis raptum 4 trieteride nona.
5 Dum numerat palmas, credidit eſſe ſenem.

1 Epigr. 50. supra. 2 Præcept. morte immatura. 3 Annos natum 27. 4 Vide Epigr. 38. lib. 6. num. 2. 5 Propter victoriarum Circenſium numerum poſſet Scorpis videri ſenex.

In

In Olum. LIV.

Menſas, Ole, bonas ponis: ſed ponis 1 opertas,
Ridiculum eſt, poſſum 2 ſic ego habere bonas.

1 E quibus tamen aperiebat Olus quas vellet. 2 Apponendo opertas, ſed vacuas, quas aperire non licet.

In Marullam. LV.

Areclum quoties Marulla penem
Penſavit digitis, diuque menſa eſt:
Libras 1 ſcriptula, 2 ſextulasque dicit.
Idem poſt opus, & ſuas 3 Paleſtras,
Loro cum ſimilis jacet remiſſus:
Quanto ſit levior Marulla dicit.
Non ergo eſt manus iſta, ſed 4 ſtatera.

1 Vide Epigr. 89. lib. 4. num. 3. 2 Sextos uncix partes. Budæus de aſſe. lib. 1. 3 Τὴν κλινονάλην. 4 Quæ tam accurate penſat ponderatque.

In Gallam. LVI.

Tois, Galle, jubes tibi 1 me ſervire diebus,
Et per 2 Aventinum ter quater ire 2 tuum.
3 Eximit, aut reſicit dentem Caſcellius agrum;
4 Inſeſſos oculis uris Higinæ pilos.
5 Non ſecat & tollit ſtillantem Fannius uvam:
Triſtia 6 ſervorum ſtigmata delet Eros.
7 Enterocelarum fertur 8 Podalirius Hermes:
9 Qui ſanct ruptos, dic mihi Galle, quis eſt?

1 Functum munere clientis, ſalutando, deducendo, comitando, ſequendo, &c. 2 Collem Aventinum in quo ædes tuæ. 3 Morbis cæteris ſtatuuntur medici & remedia. ſed ſterili huic officio meo, nullus medicus, remedium nullum, uti dentium dolori, &c. 4 Ubi palpebrarum pilos oculos lædunt. Celfus lib. 7. cap. 7. 5 Abſque ſeſſione F. curat deſectam uvam, tuberculum in faucibus. Celf. lib. 5. cap. 14. 6 Ita de Cinnami arte delendorum ſtigmatum. Epigr. 64. lib. 6. num. 18.

X 6

num. 18. & 19. 7 Herniarum. ubi intestina in scrotum delabuntur. 8 Chirurgus, medicus. Podalirius autem & Machaon filii fuerunt Æsculapii medici. 9 Ab Herniæ curatore descendit ad quærendum de cura rupturæ, non ramicis, sed toge, calceorum, corporis detriti officiis, quæ nemo patronorum refarciat compensatæ.

Ad Sextum. LVII.

1 Argenti libram mittebas: facta selibra est,
Sed piperis. 2 tanti non emo, Sexte, piper.

1 Vide Epigr. 71. lib. 8. 2 Libra argenti mihi mitti solita.

Ad Frontinum. LVIII.

* Anxuris 1 æquorei placidos, Frontine, recessus,
Et propius Bajas, 2 lioreamque domum,
3 Et quod inhumana 4 Cancro fervente Cicadæ
Non novere nemus, 5 fluminesque lacus,

* Dum colui; 6 doctas tecum celebrare vacabat
Pieridas. nunc nos maxima Roma 7 terit.

Hic mihi quando dies meus est? iactamur in 8 alto
Urbis, & in sterili vita labore perit.

Dura suburbani dum jugera 9 pascimus agri,
10 Vicinosque tibi, sancte Quirine, Lares.

Sed non solus amat, qui nocte, dieque frequentat
Limina, 11 nec vatem talia damna decem.

Per veneranda mihi Musarum sacra, per omnes
Furo deos, 12 & non officiosus amo.

* Ordo est. Dum colui Anxur, Bajas, Rheg. &c. 1 Epigr. 51. supra num. 6. & Epigr. 1. lib. 5. num. 9. 2 Centum cellas, vel palatia Bajas ad mare extructa. 3 Et nemus quod cicadæ non novere, id est, Rheginum in quo (teste Plinio lib. 11. cap. 27.) silent cicadæ sub solstitio, alias vocalissimæ unde inhumana vocat, id est, streperas, importunas, nisi prælaceat lectio inhumana. 4 Menſe Julio, ubi Sol in Cancro fervet. 5 Alicem anmem in Locris, ultra quem canunt cicadæ. 6 Musis & carminibus vacabam. 7 Officiis urbanis Epigr. 56, supra num. 1. & 9. 8 Metaph. in altis urbis flubus,

alibus, officiorum scilicet, curarum, turbarum, &c. 9 Stercoratione, cultura, repaſtinatione. Epigr. 69. infra num. 3. 10 Ergo in Quirinali, ut modo, num. 8. 11 Epigr. 71. lib. 1. num. 11. 12 Amo te, etiamſi non cæremoniis amorem usque præ me feram.

In delicatum lectorem. LIX.

1 Consumpta est uno si lemmate pagina, transis,
Et breviora tibi, non meliora placent.
Dives, & ex omni posita est instructa macello
Cæna tibi, sed te 2 mastrea sola juvant.
3 Non opus est nobis nimium lectore guloso.
Hunc volo, qui fiat non sine pane satur.

1 Si unum epigramma tam longum sit, ut paginam totam impleat. Lemma autem est titulus & inscriptio epigrammatis. Cupediæ & ulcariæ. Athenæo lib. 14. c. 23. maza. 2 Nolo lectorem qui jocosum & acuminum cupediis salutari velit, sed qui solida expectat carmina & gravia, quasi caput convivii. Alii legunt, pene & intelligunt, caudam seu finem. non placet.

De Munna. LX.

Jura trium petiit a Cæsare discipulorum,
Assuetus semper Munna docere duos.

In miserum literatorem, qui, cum non haberet 3. discipulos, petiit a Cæsare jus trium discipulorum. Jocus petitus a jure trium liberorum, de quo Epigr. 91. & 92. lib. 2.

Epitaphium Erotii. LXI.

1 Hic 2 festinata requiescit Erotion umbra,
Crimine quam sati 3 sexta peremit biems,
Quisquis eris nostri post me 4 regnator agelli,
5 Manibus exiguis 6 annua iusta dato.
7 Sic Lare perpetuo, sic turba sospite, solus
Flebilis in terra sit lapis iste tua.

1 Vide Epigr. 35. & 38. lib. 5. unde huic lux. 2 Immaturo, præpropera. 3 Epigr. 35. lib. 5. num. 3. 4 Dominus agri hujus

hujus post discessum meum in patriam, seu mortem. 5 Umbrae Erotii. 6 Anniversaria sacra, feralia, parentalia, ad sepulchrum. 7 Sic facienti precor tibi domum cum familia incolumem, nec habeas alium quempiam e tuis quem fleas, sic Epigr. 28. lib. 6. num. 8.

§ Ad magistrum ludi. LXII.

Ludi magister parce simplici turbæ:
 1 Sic te frequentes audiant capitati,
 2 Et delicate deligat chorus mense:
 Nec 3 calculator, nec 4 notarius velox
 Majore quisquam 5 circulo coronetur.
 Albæ 6 leone slatumeo calent luces,
 Tostamque fervens Julius coquit messem.
 * Scuticæque loris horridis 7 Scythiæ pellis,
 Qua vapulavit Marfyas 8 Celenæus,
 Ferulaque tristes sceptrâ padagogorum,
 9 Cessent, & Idus dormiant in Octobres:
 Æstate pueri si valent, satis discunt.

1 Sic multos habes discipulos ingenuos, nobiles, cinctos vide Ep. 57. lib. 3. num. 8. 2 Et amaris a discipulis tuis qui corona cingentes mensam tibi assistent. Lipsi. lib. 1. Epist. 5. Quæst. legit. chorus Musa, & exponit pueros deditos Musis. 3 Qui rationes computandi per calculos & Arithmeticam docet. 4 Qui docet literis seu notis excipere dicta alterius. Epigram. 208. lib. 14. 5 Corona discipulorum. 6 Epigr. 57. lib. 4. num. 5, 6, 7. & Epigr. 72. lib. 5. num. 2. * MSS. circata loris. 7 Scythicæ pellis. respicit autem fab. Marfyæ ab Apolline victi traditque Scythiæ, ut scutica male mulctatus exueretur pelle. 8 Ad Celenas oppidum Phrygiæ, ubi cervavit Marfyas cum Apolline. 9 Usque dum deferbuerit æstatis calor, deferbeat scuticæ ferulæque sævitia.

Epitaphium nobilis matronæ. LXIII.

MArmora parva quidem, sed non cessura viator
 2 Mausoli saxis 3 Pyramidumque legis.

4 Bis

4 Bis mea Romana spectata est 5 vita Tarento,
 6 Et nihil extremos perdidit ante rogos.
 Quinque dedit pueros, totidem mihi 7 Juno puellas:
 8 Clauserunt omnes lumina nostra manus.
 Contigit & thalami mihi gloria rara, 9 fuitque
 Una pudicitia mentula nota mea.

1 Tumulum marmoreum. 2 Lib. Spect. Epigr. 1. num. 12. 3 Lib. Spect. Epigr. 1. num. 2. 4 Ludi seculares, pestilitatis avertendæ gratia instituti, ut creditur, a Valer. Publicola, celebrabantur centesimo quoque anno; cæsis atro bove Diti, concolori juvenca Proserpinæ ad aram Ditis in Tarento in campo Martio, spectabatur itaque hæc matrona secundis secularibus. Neque enim carminis hujus laude & miraculo digna fuisset matrona hæc secularibus Claudii & Domitiani, inter quos interfuerunt anni 41. (vide Sueton. Claud. c. 21.) ut hunc locum exponunt Aug. Politianus, Beroaldus, Heraldus & Raderus. 5 Lipsius legit vitra, 26. Ep. 3. centur. 6 Et vita mihi permansit sincere felix ad exitum usque. 7 Quæ præsidet puerperis, Lucina. 8 Omnes illi mihi morienti superstites clauserunt oculos, quod erat maxime propinquorum officium. 9 Unici mariti sui conjux.

Ad Pollam. LXIV.

Contigeris 1 regina meos si 2 Polla libellos,
 Non tetrica nostros excipe fronte jocos.
 3 Ille tuus vates 4 Heliconis gloria nostri,
 Pieria caneret cum 5 fera bella tuba,
 6 Non tamen erubuit lascivo dicere versu,
 Si nec padicor, Cotta, quid hic facio?

1 Dives, nobilis, patrona. 2 Uxor Lucani, vide Epigr. 20. & 22. lib. 7. 3 Lucanus. 4 Poësis Latinæ Decus. 5 Ci-villia inter Cæsa-rem & Pompejum. 6 Scripsit etiam lasciva carmina & epigrammata.

In Carmenionem. LXV.

Cum te 1 municipem Corinthiorum
 Facies Carmenion, 2 negante nullo,

3 Cur

3 *Cur frater tibi dicor ex Iberis,
Et Celtis genitus, Tagique civis?
An vultu similes videmur esse?
Tu flexa nitidus coma vagaris!*
4 *Hispanis ego contumax capillis.
Levis s dropace tu quotidiano:
Hirsutus ego cruribus, genisque.
Os blaesum tibi, debilisque lingua est;
* Nobis filia fortius loquetur.
Tam dispar aquilae columba non est,
Nec dorcas rigido fugax leoni.
Quare desine me vocare fratrem,
Ne te Carmention vocem 6 sororem.*

1 Civem Cerinthium, de jure municipum, vide A. Gell. lib. 16. cap. 33. & Rosinum. lib. 10. c. 22. 2 Molles enim & improbi mores tui hoc loquuntur. 3 Cur me Bilbilitanum ex Celtiberia appellas fratrem tuum? 4 Horridus, incultus. nunc de capillatis cuniculosa Celtiberia, &c. Catul. 5 Epigr. 29. lib. 2. num. 7. * Filia mea habet vocem magis virilem quam tu. 6 Mollem & effeminatum. Vel amasium; fororum enim nomine amicas designabant antiqui. vide Epigr. 4. lib. 2. & lib. 12. Epigr. 20. & Petronius passim.

De Theopompo. LXVI.

Quis, rogo, tam durus, quis tam fuit iste superbus
Qui jussit fieri 1 te, Theopompe, cocum?
Hanc aliquis faciem nigra violare culina
Sustinet? has 2 uncto poluit 2 ungue comas!
3 Quis potius cyathos, aut quis crystallia tenebit?
Qua sapient melius mixta falerna manu?
Si tam 4 sidereos manet 5 exitus iste ministros,
Jupiter utatur tam Ganymede coco.

1 Emphatice, Te tam eximie formosum. 2 Manu uncta, grasse, alii leg. uncto piglignie, id est, nidore. 3 Quis esset magis idoneus ministris miscendis poculis? 4 Pulchros, & coelicum convivio dignos. 5 Culina.

§ Epita

§ Epithaphium vetulae. LXVII.

PYrrha filia, Nestoris noverca,
Quam vidit Niobe puella canam,
Laertes aviam senex vocavit,
Nutricem Priamus, socrum Thyestes
Jam 2 cornicibus omnibus superstes.
Hoc tandem 3 sita prurit in sepulchro
Calvo Plotia cum Melantione.

1 Vide Epigr. 39. supra Hyperbolice omnia. 2 Quae longae sunt. Cornici novem aetates nostras tribuit Hesiodus Plin. lib. 7. cap. 48. 3 Libidinofam anum fingit etiam sepultam prurire.

In Laetiam. LXVIII.

Cum tibi non Ephesus, nec sit Rhodus, aut Mytilene,
Sed domus in vico Laetia patricio.
2 Deque coloratis nunquam lita mater Etruscis,
Durus 3 Aricina de regione pater;
4 *Ἐὼν καὶ Λυχνὸν lascivum congeris usque,
Pro pudor! 5 Herfilia cives, & Egeria.
Lechulus hac voces, nec lechulus audiat omnis;
Sed quem lascivo stravit amica viro.
Scire cupis quo casta modo matrona loquaris.
Numquid cum 6 crissas, blandior esse potes?
Tu licet ediscas totam, referasque 7 Corinthon,
8 Non tamen omnino, Laetia, Lais eris.*

1 Cum non sis ex aliqua insula vel parte Graeciae oriunda, sed media nata Roma. vide Sat. 6. Juv. a. vers. 186. unde huic lux & fortassis ingenium. 2 Et mater tua ex Etruria nunquam fucata, imo sole offuscata. 3 Aricia oppidum Latii, ad cuius clivum sedebat mendici. 4 Vide vers. 195. Sat. 6. Juvenal. & quae nos ad illum. 5 Tu Romane. Herfilia autem Romulo cessit conjux e Sabinis raptis una. De Egeria, supra Epigr. 35. num. 5. 6 Κρυκλῆς quod in maribus crevere dicitur. 7 Linguam Graecam, vel magis proprie blanditias & sermones nequam Corinthi, unde Lais. 8 Nunquam tamen ex deformi & blanda Laetia fies pulchra & elegans Lais.

De

De Polla. LXIX.

1 **C**uslodes das Polla viro: non accipis 2 ipsa.
Hoc est uxorem 3 ducere, Polla, virum.

1 Epigr. 54. lib. 2. 2 Quæ tamen versaris cum cinædis, &c. supra Epigr. 40. 3 Exercere imperium in virum, perinde ac si uxor duxisset maritum, quæ tamen proprie dicitur nubere marito. Epigram. 12. lib. 8.

Ad Potitum. LXX.

Quod mihi vix unus toto liber exeat anno,
Desidia tibi sum, doctæ Potite, reus.
Iustus at quanto mirere, quod exeat unus,
Labantur toti cum mihi sæpe dies.

1 Nunc resalutantes video nocturnus amicos:

2 Gratulor & multis; nemo, Potice, 3 mihi.

Nunc 4 ad luciferam signat mea gemma Dianam:

Nunc me 5 prima sibi, nunc sibi 6 quinta rapit.

Nunc 7 consul, prætorve tenet, 8 reducesque chorea:

Auditur toto sæpe 9 poeta die.

Sed nec 10 causidico possis impune negare,

Nec si te 10 rhetor, 10 grammaticusve rogent:

11 Balnea post decimam lasso, centumque petuntur

Quadrantes, fiet quando, Petite, liber?

1 Vesperi resalutant discedentem patroni, mihiq; Vale dicunt, quibus ego mane Ave. 2 Nuptias, liberos natos, hereditates, honores, &c. 3 Nihil ejusmodi adeptus. 4 Rogatus annuli mei gemma signo testamenti seu tabellas alias in monte aventino, ubi Lucina parturientium præses colitur. 5 Salutationum hora, Epigr. 8. lib. 4. num. 2. 6 Occupationes, quarum quinta est hora. Epigr. 8. lib. 4. num. 4. 7 Judicia & causæ forenses quibus præstant Coss. & Prætor. 8 Reducentiumne patronos? An sacerdotum Isis, ut supra Epigr. 48. num. 1. An histrionum vel saltatricularum? 9 Recitans novum suum carmen. 10 Namque & oratores recitabant. Plin. lib. 5. Epist. 3. ut & Rhetores & Grammatici. 11 Cum itaque per has occupationes sero & post horam statutam lavem coenamque accepta sportula, quis quæso locus libro componendo.

§ De

§ De Rabirio. LXXI.

Quisquis leta tuis & fera parentibus optas
Fata, brevem titulum marmoris hujus ama.
Condidit hac caras tellure 1 Rabirius 2 umbras;

Nulli forte jacent 3 candidiore senes.

4 Bis sex lustra tori non 5 mitis & ultima clausit,

Arserunt uno funera bina rogo.

Hos tamen 6 ut primis raptos sibi quarit in annis,

Improbis nihil 7 his flecibus esse potest.

1 Epigr. 55. lib. 7. 2 Utriusque parentis sui. 3 Feliciore. 4 Annos 60. 5 Qua uterque miti & marturo fata defunctus est. 6 Sic Epigr. 39. lib. 7. num. 6. quod vide. 7 Quibus prosequitur parentes longa felicique vita fundos, jamque maturo letho defunctos, non itaque tantum flendos.

Adulatorium. LXXII.

Frustra blanditiæ venitis ad me

1 Attritis miserabiles labellis:

2 Dicturus dominum, deumque non sum.

Jam non est locus hac in urbe vobis:

* Ad Partbos procul ite 3 pileatos,

Et turpes humilesque supplicesque

4 Pictorum 5 sola * bastate regum.

Non est hic dominus, sed imperator,

Sed iustissimus omnium senator:

Per quem de Stygia domo reducta est

6 Siccis rustica Veritas capillis.

Hoc sub principe, si sapi, caverò,

Verbis, Roma, 7 prioribus loquaris.

1 Blanditiisne, an adoratione? 2 Non blanditurus Trajano ut Domitiano quondam. vide Epigr. 8. lib. 5. num. 2. * Parthi enim serviliter regem adorant, pedes illius osculati. 3 Cum cæteræ gentes pileis raro uterentur Parthi & Persæ gestabant mitras, tiaras, cydares, seu pileos turbinatos, ut hodie Turcæ. 4 Picta veste seu soccis pictis utentium. 5 Socleas, calceos, soccos. Epigr. 75. lib. 9. num. 2. 6 Inundis & delibu-

delibutis. 7 Servilibus, adulatoriis, quibus nuper sibi placebat Domitianus. quæ tamen non feret Trajanus.

§ Ad Marcum. LXXIII.

Itera facundi gratum mihi pignus amici
Pertulit, Ausonia dona severa togæ:
Qua non Fabricius, sed vellet Apicius uti,
Vellet Mecænas Casarianus eques.
Vilior hac nobis alio mittente fuisset:

2 Non quacunq[ue] manu victima casa 2 litas.
A te missa venit: possem nisi munus amare,
Marce, tuum poteram 3 nomen amare meum.
Munere sed plus est, & nomine gratius ipso,
Officium docti, iudiciumque viri.

1 M. Antonius Tolosanus de quo Epigr. 101. lib. 9. & Epig. 32. lib. 10. &c. misit mihi literas & togam elegantiore[m] quam qua uti vellet Fabricius continens ille paupertatis cultor, imo qualem gestare voluisset luxuriosus Apicius & ipse tener ac mollis Mecænas. sic Juvenal. Sat. 12. vestem Purpuream teneris quoque Mecænatibus aptam. 2 Non sacrificat, non impetrat. ita domum ab omni misum æque non placet. 3 Marci, quod mihi tecum commune.

Ad Romam. LXXIV.

Jam parce lassò, Roma, gratulatori,
Lassò clienti. quandiu saluator
Anteambulones, & togatulos inter
1 Centum merebor plumbeos die toto?
Cum 2 Scorpus 3 una quindecim graves horæ
4 Ferrentis auri victor auferat saccos:
Non ego meorum præmium libellorum,
(Quod enim merentur?) 5 Apulos velim campos.
Non Hybla, non me spicifer caput Nilus.
Nec quæ paludes delicata Pomptinas
Ex arce clivi spectat uva Setini.
Quid concupiscam queris ergo? 6 dormire,

1 Sport.

1 Sportulam, centum quadrantes, nostræ monetæ 18. d. ob. q. sed de plumbeis, vide Epigr. 100. lib. 1. num. 8. 2 Auriga, de quo supra. Ep. 50. 53. & sæpe alias. 3 Victoribus aurigis postulabantur aurei per circum. Buleng. de Circo c. 34. & vide quæ nos ad Satyr. 7. Juvenal. vers. ult. 4 Radiantis colore rutilo. 5 Non posco armenta gregesque in campis Apuliz, non Hyblæ Siculæ melleficia, non frugis Ægypti, non vineas Setiæ, quæ in monte sita despectat paludem Pomptinam. 6 Sortem tenuem & modicam, unde quietus agam & vacem tandem ab his officiis atque molestiis urbanis.

De Galla. LXXV.

Millia viginti quondam me Galla poposcit;
Et, fateor, 1 magni non erat illa nimis.
Annus abit: bis quina dabis sestertia? dixit;
2 Poscere plus visa est, quam prius, illa mihi.
Jam duo poscenti post sextum millia mensem,
Mille dabam nummos: noluit accipere.
Transferant binæ forsan, trinæve Calendæ,
3 Aureolos ultro quatuor ipsa petis.
Non dedimus. centum jussit me mittere nummos:
Sed visa est nobis hæc quoque summa gravis.
Sportula 4 nos junxit quadrantibus arida centum.
Hanc voluit: puero diximus esse datam.
Inferius numquid potuit descendere? fecit.
5 Dat gratis, ultro dat mihi Galla: nego.

1 Nitebat enim tum flore juventutis. 2 Minus quippe formosa est facta, atque hinc gravius visum est pretium. 3 De flore jam indies forma & ipsa vilescit, contempta invicem. 4 Habuit nos in officio, id est officio meritis fueram sportulam tenuem. Haec voluit. 5 Epigr. 56. lib. 2. num. 2.

§ De Mævio. LXXVI.

Hoc, fortuna, tibi videtur æquum?
1 Crives non Syriave, Parthiave,
Nec de Cappaduciis eques * catastis,

Sed

*Sed de plebe Remi, Numaque verna,
 Jucundus, probus, innocens, amicus,
 Lingua doctus 2 utraque, cujus unum est,
 Sed 3 magnum vitium, quod est poeta,
 4 Pullo Mævius alget in cucullo:
 5 Cocco mulio fulget Incitatus.*

1 Non e servo Syro, Partho aut Cappadoce civis Rom. factus & in equestrem ordinem relatus, sed ingenuus, & vere Romæ natus. * De Catasta Epigram. 29. lib. 6. num. 4. 2 Græca & Latina. 3 Paupertatis scilicet alumina poësis. 4 Querela hæc & indignatio ipsius Martialis videtur, sed per modestiam sibi adseiscit nomen Mævii, mali scilicet poeta. 5 Purpureus splendet agalo, ad summum mulio Incitatus, quem tamen tanquam aurigam Scorpo conjungit. lib. II. Epig. 1. potest etiam legi, Cocco mulio fulget Incitatus. equi scilicet Caligulæ. de quo Dio in Calig. & Sueton. Cal. c. 55.

De Caro medico. LXXVII.

NEquius a 1 Caro nihil unquam, Maxime, factum est,

*Quam quod febre perit: fecit & 2 ille nefas.
 Sæva nocens febris saltem quartana fuisset,
 Servari medico debuit illa suo.*

1 Medico. 2 Male fecit febris quæ leniter & sine cruce sustulit tortorem medicum, cui extruciando non satis fuisset unius quartanæ (quæ medicorum opprobrium est, & cujus medelam imperitus hic medicus professus videtur) eculeus.

Ad Macrum. LXXVIII.

IBis litoreas 1 Macer Salonas.
*Ibit rara fides, amorque recti,
 Et secum comitem trahet pudorem,
 Semper pauperior redit potestas.
 Felix 2 auriferæ colone 2 terræ,
 Rectorem 3 vacuo sinu remittes,*

Opta.

*Optabisque moras, & exeuntem
 4 Udo Dalmata gaudio sequeris.
 5 Nos Celtas Macer, & truces Iberos
 6 Cum desiderio tui petemus.
 7 Sed quæcunque tamen feretur illic
 Piscosi calamo Tagi notata,
 Macrum pagina nostra nominabit.
 Sic inter veteres legar poëtas;
 Nec multos mihi præferas priores,
 8 Uno sed tibi fin minor Catullo.*

1 Macrum hunc Hispaniæ & Dalmatiæ diversis annis præfuisse volunt, propter Salonas, quæ Dalmatiæ oppidum est, de præfectura ejus Dalmatiæ non constat, neque omnia hic conveniunt, præfuisse illum Hispaniæ summa cum integritate apparet Epigr. 100. lib. 12. Poteris itaque legere, *Ibis litoreum Macer Salona.* Flavius Hispaniæ juxta Bilbilim. Epigram. 50. lib. 1. num. 11. & infra num. 4. lege *Hunc udo Celta gaudio sequeris.* 2 Dalmatiæ, teste Plinio lib. 33. c. 4. Quod si de Hispania intelligere malis, quis non audivit de illius auriscodinis? 3 Nihil prædatum et provincia, imo suarum rerum inaniorem reversum. 4 Lacrymis præ desiderio Macri abeuntis effusus prosequeris. supra num. 1. 5 Et ego revisam Celtiberiam meam — 6 — In tuam gratiam, vel non sine desiderio tui quem habuimus prætorem. 7 Sed quæcunque carmina scribam ad Tagum, id est, in Hispania, sonabant unum nomen. 8 Sic Epigr. 5. lib. 5. num. 2. vide & Epigr. 71. lib. 2.

§ De Torquato & Otacilio. LXXIX.

AD lapidem Torquatus habet 1 prætoriam quartum:
*Ad quartum breve rus emit Otacilius.
 Torquatus nitidas 2 vario de marmore themas
 Extruxit: 3 cucumem fecit Otacilius.
 Disposuit 4 Daphnona suo Torquatus in agro:
 Castaneas centum servit Otacilius.
 Consul Torquatus, 5 vici fuit ille magister:
 Nec minor in tanto visus honore sibi.*

6 Gran-

6 *Grandis ut exiguum bos ranam ruperat olim,
Sic puto Torquatus rumpes Otacilium.*

1 Villas¹ magnificas. 2 Epigr. 42. lib. 6. num. 10. 11. 12. 13.
3 Balneolum, cucuma autem vas est ad calefaciendam aquam.
4 Lauretum. 5 Vici singuli, qui in urbe 424 habuerunt
magistros, quos¹ appellabant Vicoiros, & Vicomagistros.
6 Ex apolog. noto vide Horat. Sat. 3. lib. 2. vers. 308. unde
hoc epigram. sumptum videtur.

§ De Erote. LXXX.

* *Plorat Eros, quoties maculose pocula i murrha
Inspicis, aut pueros, nobilitusve 2 circum.
Et gemitus imo promit de pectore, quod non
3 Tota miser coemat 3 septa, feratque domum.
Quam maior faciunt, quod Eros, sed 4 lumine sicco?
Pari major 5 lacrymas videt; & intus habet.*

* Quod non habet, unde haec omnia emat. quæ licitari
gestiebat Mamurra. Epigr. 60. lib. 9. 1 De poculis murrhi-
nis vide quæ ad Epigr. 113. lib. 14. 2 Mensam citream, Epigr.
60. lib. 9. num. 12. 3 Omnia quæ venalia exponuntur in
septis Epigr. 14. lib. 2. num. 4. & Epigr. 60. lib. 9. num. 1. & 2.
4 Sed tacite, oculis non lacrymantibus, absque lacrymis. 5
Risu ficto coeret dissimulatque lacrymas, quas intus conce-
pit.

De Phyllide. LXXXI.

*Cum duo venissent ad Phyllida mane fututum.
Et nudam cuperet sumere uterque prior:
Promisit pariter se Phyllis utrique i daturam,
2 Et dedit, ille pedem sustulit, hic tunicam.*

1 Epigr. 56. lib. 2. num. 2. 2 Et utrique se præstitit. Don-
na Phyllis seu Jana gemina, αμα πρόσω και ὀπίσω
ἡσυχία.

Ad Gallum LXXXII.

1 *Si quid nostra tuis adicit vexatio rebus,
Mane, vel a media nocte 2 rogatus ero,*

3 Stri-

3 *Seridentesque feram status Aquilonis; iniqui,
Et patiar nimbos, excipiamque nives.
Sed si non fias quadrante beator uno.
Per gemitus nostros, 4 ingenuasque cruces:
Parce præcor lassò, vanosque remitte labores,
Qui tibi non profunt, & 5 mihi, Galle nocent.*

1 Si cui tibi ufui & emolumento esse possint officia a me
cliente, cui submolesta hæc servitus. 2 Officiosus cliens,
qui patronum rogatus comitatur. Al. *rogatus eo.* 3 Juve-
nal. Satyr. 5. vers. 75. 4 Servilia officia quæ non æquo ani-
mo fert ingenuus. 5 Sic Epigr. 71. lib. 1. num. 11.

Ad Marinum. LXXXIII.

*R Aros colligis hinc & hinc capillos,
Et latum nitida, Marine, calvæ
2 Campum temporibus tegis comatis:
Sed moti 3 redeunt jubente vento.
Reddunturque sibi, caputque nudum
Cirris grandibus hinc & inde cingunt.
4 Inter Spendophorum, Thelesphorumque,
5 Cida stare putabis Hermeroten.
Vis tu simplicius senem fateri?
Ut tandem videaris unus esse,
Tonsor jam reliquos metat capillos,
Calvo turpius est nihil 6 comato.*

1 Comas a fronte & temporibus utrinque rejicis & dispo-
nis ad tegendam calvam. 2 Calvam quam Epigr. 50. lib. 5.
num. 3. dixerat aream. 3 In suum locum desluunt. 4 Ita
calva tua utrinque cirrata videtur esse caput calvi Hermero-
tæ inter capita cirrata duorum puerorum Spendophori & Te-
lesphori. vide calvam Labieni. Epigr. 50. lib. 5. 5 Cida ne-
scio cujus filius Hermerotes vel Telesphorus. 6 Calvitium
dissimulante ut comatus videatur.

Y

De

De Afro, ad Cæcilianum. LXXXIV.

Miraris, quare dormitum nun eat Afer?
Accumbat cum * qua Cæciliane vides.

* Quam vetula & deformi uxore.

De Ladonte nauta. LXXXV.

Jam senior Ladon Tiberinæ nauta carinæ
1 Proxima dilectis rura paravit aquis.
Que cum sæpe & vagus premeret torrentibus undis
Tibris & hiberno rumperet arva lacu:
3 Emeritam puppin, ripa quæ stabat in alta;
Implevit saxis, 4 opposuitque vadis
Sic nimis avertit aquas, quis credere posset?
Auxilium domino 5 versa carina tulit.

1 Juxta Tiberim sibi assuetum dilectumque, rus emit. 2 Inundans. 3 Quæ cessabat, postquam Ladon a duro nature labore emeritus rus hoc emisit. 4 Molem ad cohibendum inundationis impetum. 5 Quæ alias mergit victorem.

De Lauro. LXXXVI.

Nemo nova caluit sic inflammatus amico,
Flagravit quanto Laurus amore pilæ.
Sed 1 qui primus erat lusor, dum floruit ætas;
Nunc postquam desit ludere, prima pilæ est.

1 Qui juventutem pilæ ludo elusit, senex jam pannosus est instar pilæ compitalis, vide Epigr. 43. lib. 2. num. 5, 6. & eleganter jocatur iniquens, qui primus erat lusor pilæ jam factus est prima pilæ.

De natali Restituti. LXXXVII.

1 **O**ctobres age 2 sentiat 1 Calendas
Facundi pia Roma Restituti.
3 Linguis omnibus & 4 favete votis.
Natalem colimus, 4 tacete lites.

5 Absit cereus aridi clientis,
Et vani triplices, brevesque mappa
Expectent gelidi jocos Decembris.
6 Certent muneribus beatiores.
7 Agrippæ tumidus negotiator
8 Cadmi muncipes ferat lacernas.
9 Pugnorum reus, 9 ebriæque noctis
* Cœnatoria mittat 10 advocato.
11 Infamata virum puella vicit?
Veros sardonychas sed ipsa tradat.
12 Mirator veterum senex ævorum,
Donet 13 Phidiaci toreuma cœli.
Venator leporem, colonus hædum,
Piscator ferat æquorum rapinas.
Si mittit sua quisque, quid potestam
Missuram tibi Restitute 14 credis?

1 Qui Restituti dies natalis. ad hunc Rest. Plin. Epist. 17. lib. 6. & lib. 7. Epist. 1. 2 Adverrat, observat, celebret missis muneribus. Epigr. 64. lib. 8. 3 Silentio & votis favete sacris. formula in sacris solemnibus. Briffon. lib. 1. form. 4 Rituale verbum. Rebus divinis, ut favescant linguis, imperabatur, utque libris & jurgis abstinerent. Cic. 1. de divinatio. 5 Non mittantur Restituti vilia pauperulorum clientum munera, cerei, pugillares, mappæ, mittantur hæc in Saturnalibus Decembris. 6 Ditiore amici & clientes mittant certam munera pretiosa. 7 Qui in Agrippæ porticu & septis campi Martii superbas & pretiosas merces vendebat. 8 Tyrias purpureas. Epigr. 43. lib. 1. num. 7. 9 Petulantia & vis per ebrietatem noctu cuiquam illata, cujusmodi describit Juvenal. Sat. 3. a vers. 78. * Lænas. vestes quibus in cœna antiqui utebantur. de curivida. 10 Tibi. 11 Adulterii rea, quæ te patrono absoluta accusatorem vicit, mittit tibi gemmas, sed non scitias. sic Epigr. 60. lib. 9. num. 22. 12 Qualem se profitebatur Eudus, Epigr. 6. lib. 8. 13 Crateras & statuas a Phidia nobili toreute torno ac cœlo affabre factas. Epigr. 13. lib. 6. num. 1. * 14 Carmina.

Ad Cottam. LXXXVIII.

O Mnes persequeris prætorum, Cotta, locellos,
Accipis & ceras: * officiosus homo es.

* Omnia armaria & loculos nec non tabellas, vulgo recorder excutis, quo liticulam aliquam nanciscaris: Officiosus Cotta es.

De statua Junonis. LXXXIX.

Juno 1 labor, Polyclete, tuus, & gloria felix,
2 Phidiacæ cuperent quam meruisse manus.
3 Ore nitet tanto, quanto nitet superasset in Ida
Judice convictas non dubitante deas.
4 Junonem, Polyclete, 4 suam nisi 5 frater amavit,
6 Junonem poterat frater amare 6 tuam.

1 Opus Polycleti insignis statuarii. 2 Epigr. 13. lib. 6. n. n.
3 Si hac forma fuisset Juno ipsa in contentione cum Pallade
& Venere de pulchritudine, ipsi adjudicasset litem arbiter Pa-
ris. 4 Sororem uxoremque suam. 5 Jupiter. 6 Statuam
hanc tuam.

In Ligellam. XC.

Quid 1 vellis vetulum, Ligella cunnum?
2 Quid busti cineres tui laceffis?
Tales munditiæ decent puellas.
Nam tu jam nec anus potes videri.
Istud, crede mihi, Ligella, belle
3 Non mater facit Hectoris, sed uxor.
Erras, si tibi cunus hic videtur,
Ad quem mentula pertinere desit.
Quare si pudor est, Ligella, noli
4 Barbam vellere mortuo leoni.

1 Expilas, ut tenerior, juniorque videare. 2 Quid suscitās
cineres & sopitos ignes demortuæ & sepultæ libidinis tuæ?
3 Non anus ut Hecuba, sed firmæ ætatis mulier ut Andro-
mache. 4 Estimulare ad libidinem foetidum os mortuum
alludit ad proverb. *sondere leonem*, & *vellere barbam leoni*.

hoc

hoc est, irritare ad iras. quod periculosa plenum opus est
alex. vide Epigr. 93. lib. 6. num. 3. & Annot. Prior. Jo. Bapt.
Pii cap. 15. ubi ad explicationem hujus epigrammatis nimis
multa.

De Almone. XCI.

O Mnes eunuchos habet Almo, nec arrigit ipse,
Et queritur, pariat quod sua Polla nihil.

Vide Epigr. 67. lib. 6. & 93. num. 3. & Juven. Satyr. 6.
vers. 367.

Ad Marium. XCII.

Mari, quæta cultor, & comes vitæ,
Quo cive prisca gloriatur 1 Atina:
2 Hac tibi 3 gemellas barbari decus luci
Commendo 3 pinus, ilicesque Faunorum,
Et semidocta villici manu structas
4 Tonantis aras, 5 horridique Silvani,
Quas 6 tinxit agni sæpe sanguis, & hædi,
7 Dominamque sancti virginem deam templi.
Et 8 quem sororis hospitum vides castæ
Martem 9 mearum principem Calendarum,
Et delicate laureum nemus Floræ,
In quod Priapo persequente confugit.
Hoc omne agelli mite parvuli numen
Seu tu cruore, siue thure placabis:
10 Ubicumque noster Martialis est, dices,
Hac ecce meum dextera litat vobis
Absens sacerdos: vos putate præsentem;
Et date duobus, quidquid alter optarit.

1 Italiæ urbs antiqua, ex iis una quæ Turno adversus
Æneam arma fabricavit. Virgil. 7. Æn. *Altina potens, Tibur-
que superbum*, &c. 2 Rediturus in patriam meam commendo
tibi ruscum meum Nomentanum cum diis & sacris. 3
Duas pinus, atque ilices Fauno & diis agrestibus sacras. 4
Jovis. 5 Hirsuti, capripedis, cornuti, cui & pinus consecra-
ta. 6 Rite Horat. Od. 4. lib. 1. idem. 7 Dianam, cui dica-
tur

Y 3

tur

tur templum cum luco, uti nemorum reginæ. 8 Dianæ frater erat Mars. 9 Cujus Calendis mihi prima affulsit lux. natalis sc. meus, Ep. 24. supra, & lib. 9. Epigr. 53. 10 Dices, Martialis noster ubicunque est, absens tamen mea hac dextra vobis hæc sacra facit.

Ad Clementem. XCIII.

Si prior 2 Euganeas Clemens 3 Helicaonis aras,
Pictaque pampineis videris arva jugis;
Perfer 4 Aestine tondum vulgata Sabina
Carmina 5 purpurea sed modo culta toga.
Ut rosa delectat, metitur qua pollice primo:
Sic nova 6 nec mento sordida charta juvat.

1 Ut primum ad veneris oras & arva Patavii vineis confecta. 2 Patavini disti sunt Euganei quasi *Euganeis*. Heneis scilicet & Irojanis oriundi. 3 Filiis Antenoris qui Patavium condidit. male legitur ab aliis, *Heliconis in oras*. 4 Ateste civitas Venetorum, unde Sabina uxor Clementis hujus. 5 Testa purpura. Ep. 2. lib. 3. num. 11. Sic Epigr. 1. lib. 11. *cutus Sindone*. vulg. leg. *suta toga*. 6 Non villosa & barbata assiduo usu trita. Epigr. 67. lib. 2. num. 10.

§ Munusculum pomorum. XCIV.

Non mea Massylus servat pomaria serpens,
2 Regius Alcinoi nec mihi servit ager:
Sed Nomentana 3 securus germinat hortus
Arbore, nec furem 4 plumbea mala timens.
Hæc igitur, 5 media quæ sunt mihi nata Saburra,
Mittimas 6 Autumni cerea poma mei.

1 Non mihi sunt aurea & nobilia mala, quæ custodiat draco vigil. Ladon, ut in hortis Hesperidum in Libya, cujus pars Massylia. 2 Nec nobilis hortus Alcinoi. Epigr. 64. lib. 4. num. 18. 3 Non timens fures. 4 Non autem, non nobilia. 5 Empta Romæ in medio vico, ubi forum pomarium. sic Epigr. 61. lib. 9. 6 Horti & Autumni mei matura poma.

Ad

Ad Gallam. XCV.

Infantem tibi vir, tibi Galla remisit adulter.
Hi puto non dubie se fuisse negant.

Neuter agnoscit suam esse prolem, ut qui tecum rem non habuerunt. Quid ergo? vide Ep. 5. lib. 9. tacet sc. Galla. Ep. 96. lib. 3. num. 2.

§ Ad Avitum. XCVI.

Sepe loquar nimium gentes quod, Avite, 1 remotas
Miraris. Latia factus in urbe senex;
2 Auriferumque Tagum sitiam, patrumque Salonem,
Et repetam saturæ sordida rura casa,
Illa placet tellus, in qua res parva beatum
Me facit, & tenues luxuriantur opes.
3 Pascitur hic, ibi pascit ager: tepet 4 igne maligno
Hic focus, ingenti lumine lucet ibi.
Hic 5 pretiosa fames, 6 conturbatorque macellus,
Mensa ibi divitiis ruris operata sui.
Quatuor hic æstate togæ, pluresque teruntur:
Autumnis ibi me quatuor una tegit.
1, cole nunc reges: quicquid non præstat amicus,
Cum præstare tibi possit, Avite, locus.

1 Hispanas, ad quas anhelare videat: cum eas usque loquar, & tamen Romæ consenscam. 2 Patriæ appetam fluvios & agros. Ep. 50. lib. 1. num. 13. & 11. 3 Epigr. 58. supra num. 9. 4 Lignis multo emptis. 5 Arida cæna & famelica magno empti pretio. 6 In quo decoctis opibus conturbantur rationes. Epigr. 26. lib. 7. num. 10. Alii leg. *conturbaturque macellus*. Alii *conturbatrixque macelli*. Mensa ibi.

De Numa. XCVII.

Dum levis arsura struitur 2 Libitina 3 papyro,
Dum 4 myrrham, & castam flebilis uxor emit;
Jam 5 scrobe, jam 6 lecto, jam 7 pollinatore parato
Heredem scripsit me Numa: convalluit.

Y 4

1 Dum

1 Dum tibi deplorata jam salutis & vitæ spe parantur quæ ad funera spectant & rogam. 2 Epigr. 43. lib. 8. num. 4. 3 Epigr. 44. lib. 8. num. 9. 4 Aromata rogo injicienda, & ossibus cineribusque urnæ datis miscenda. Epigr. 26. supra n. 1. 5 Sepulchro, tumulo. 6 Ferali, quo effereendus, erat. 7 Νεκρῶλεπτη, qui cadaver lavat & ungit.

In Publicum. XCVIII.

1 **A**ddat cum mihi Cæcubum minister,
2 Ideo resolutior 2 cinedo,
Quo nec filia cultior, nec uxor,
Nec mater tua, nec soror recumbit:
Vis * speciem potius tuas lacernas,
Et 3 citrum vetus, 3 Indicosque dentes?
* Suspectus tibi ne tamen recubam,
4 Præsta de grege, sordidaque villa
Tonjos, horridulos, rudes, pusillos
Hircosi mihi filios subulci.
Perdet te 5 pudor hic: habere Publi
Mores non potes 6 hos, & hos ministros.

1 Temperet, effundat. 2 Ganymede, Epigr. 43. lib. 2. n. 14.
* Vide Epigr. 26. lib. 9. 3 Citream mensam, quam eburnei sustinent pedes, Epigr. 43. lib. 2. num. 9. 4 Præsta ministros incultos. 5 Quo videri vis atque haberi pudicus. Al. dolor. 6 Pudicos & castos, quales fingis.

De figura Socratis. XCIX.

Si Romana forent hæc Socratis ora, fuissent
Julius in Satyris qualia Rufus habet.

Si hæc Socratis imago Romano cultu effingeretur, certe ad vivum exprimeret gravitatem Julii Ruffi, qualis deridetur a Satyricis, vel qui refert Satyrum. namque & Socrates fuit naso sumo & oculis emissis, Sileno haud absimilis; uti describitur a Platone & Xenophonte. vel, Si hæc Socratis imago cultu Romano expressa esset, posset quidem haberi pro effigie Julii Ruffi, quæ posita est in Satyris, loco quondam in VIII. Regione urbis, ubi spectabantur 4. Satyrorum imagines. Petr. Scriver.

§ In

§ In commiscentem versus operi suo. C.

Quid, stulte, nostris versibus tuos misco?
Cum 1 litigante quid tibi, miser, libro?
2 Quid congregare cum leonibus vulpes,
Aquilisque similes facere noctuas quævis?
3 Habeas licebit alterum pedem Ladæ,
4 Inepte, frustra crure ligneo cures.

1 Qui tibi litem intendit, & contra te dicit, Fur es. ut Ep. 54. lib. 1. num. 8. 2 Quid nobilibus, claris, altisque carminibus inferis ignobiles, tenebrosos, & claudicantes versus tuos? hujusmodi comparationes in eodem argumento. vide Epigram. 54 & 73. lib. 1. 3 Non magis convenit carminibus meis cum tuis, quam si quis haberet alteram pedem perniciosissimi cursoris Ladæ, alterum ligneum. Ladæ velocitatem celebrant Paulanias in Corinth. & Arcad. Epigr. 4 Antholog. Juvenal. Satyr. 13. &c.

De Capitolino. CI.

Elyssio redeat si forte remissus ab agro
Ille suo felix Casare Galba vetus,
Qui Capitolinum pariter, Galbamque jocantes
Audierit: dicet, rustice Galba tace.

Si reviviscat Galba nobilis ille Cæs. Augusti scura, Epigr. 42. lib. 1. num. 12. & joci salibusque cum Capitolino contendant, rusticus vidde retur & insultus præ Capitolino.

De Phileno. CII.

Qua factus ratione sit requiris,
Qui nunquam futurus, pater Philenus?
Gaditanus, Avite, dicat istud;
Qui scribit nihil, & tamen poëta est.

Aliena opera hic poëta est, ille pater. An Canius sit hic Gaditanus, de quo Ep. 62. lib. 1. num. 7. N. L.

Ad municipes suos Bilbilitanos. CHII.

Municipes, ² Augusta mihi quos Bilbilis ³ acri
Monte creat, rapidis ⁵ quem ⁵ Salo cingit
aquis;

Ecquid lata iuvat vestri vos gloria vatis?

Nam decus & nomen, famaue vestra sumus.

Nec sua plus debet ⁶ tenui * Verona * Catullo,

Meque velit dici non minus illa suum.

⁷ Quatuor accessit tricesima messibus aestas,

Ut sine me Cereri rustica liba datis.

Mœnia dum colimus ⁸ domine pulcherrima Roma,

⁹ Mutavere meas Italæ regna comas:

Excipiatis reducem placida si mente, venimus:

Aspera si geritis corda, redire licet.

¹ Cives. ² Colona sc. Bilbilis & in cæreo Tiberii nummo
inscripta *Augusta*. teste Adelpho Ocone in Tiberio. Al. leg.
angusta. ³ Alii, *astro*, ut Epigram. infrequenti. & Ep. 50. lib. 1.
& Sidon. Apollina. c. 22. ⁴ Ita Scriv. & MS. noster, vulg.
quos. ⁵ Epigr. 50. lib. 1. num. 11. ⁶ Nitido, culto. ⁷ Jam
per 34. autumnos, quibus vos sacra facitis Cereri, abfui a
vobis, vixique Roma, Epigr. sequen. num. 6. ⁸ Epigr. 4. lib.
2. num. 2. ⁹ Nigras canis mutavere.

Ad librum. CIV.

Inostro comes, ¹ libelle ¹ Flacco
Longum per mare, sed ² faventis undæ,
Et cursu facili, tuisque ventis
Hispanæ pete ³ Tarraconis arces.
Illinc te ⁴ rota vollet, & creatus
Altam Bilbilin, & tuum Salonem
⁵ Quinto forsitan effedo videbís.
Quid mandem tibi quæris? ut sodales
Paucos, & veteres, & ante ⁶ brumas
Triginta mihi quatuorque visos

Ipsa

Ipsa ⁷ protinus a via salutes,
Et nostrum admoneas subinde Flaccum.
Fucundos mihi nec laboriosos
Secessus ⁸ spatio paret salubri,
⁹ Qui pigrum faciant tuum parentem.
¹⁰ Hæc sunt, jam ¹¹ tumidis vocat magister,
Cast-gatque moras, & aura portum
¹² Laxavit melior. vale libelle:
¹³ Navem, scis puto, non moratur unus.

¹ In Hispaniam ituro. Al. Flavo. ² Sed placidum mare.
³ Urbis, unde illa Hispaniæ regio in qua Bilbilis, Tarraconensis dicta. ⁴ Vehiculum. ⁵ Quinti diei itinere ipse vehiculo vestus. ⁶ Epigr. proxime præced. num. 6. ⁷ Mox ut advenieris Bilbilin. ⁸ Alii præstio. Rutgerf. præstio paret scilicet. ⁹ Ubi in ocio confenscat parens tuus, id est, autor libri, ego, Epigr. 43. lib. 6. num. 8. ¹⁰ Quæ tibi in Hispaniam meam proficiscenti mandata velim. ¹¹ Quem vocant tumidi venti, ipse tumidus & imperiosus vestores. ¹² Vento secundo solventibus portu jam laxiore facto navibus. ¹³ Non licet navi expequare unum, qui moram trahit, vectorem.

Y 6

LIB. XI

LIBER XI.

G. I.

Quo tu, quo liber otiose tendis,
 1 Cultus Sindone non quotidiana?
 Nunquid 2 Parthenium videre tentas?

Vadas, & vedeas * inevolutus.
 Libros non legit ille, sed 3 libellos:
 4 Nec musis vacat, aut, suis vacaret.
 Ecquid te satis aestimas beatum,
 Contingunt tibi si manus 5 minores?
 6 Vicini peto porticum Quirini:
 Turbam non habet otiosorem
 7 Pompejus, vel 8 Agenoris puella,
 Vel 9 prima dominus 10 levis carina.
 Sunt illic duo; tresve, qui revolvant
 11 Nostrarum tineas ineptiarum:
 12 Sed cum sponso, fabulaeque lassa
 De 13 Scorpo fuerint, & 14 Incitato.

1 Eleganter cultus pumice, minio, cedro, velamine purpureo, &c. ut Epigr. 2. lib. 3. & lib. 5. Ep. 9. vide Epigr. 16. lib. 2. 2 De quo vide Epigr. 6. lib. 5. & lib. 4. Ep. 45. Cum vero Parthenius interfectus sit sub initio Nervæ Imper. & prodierit hic liber Trajano Imp. videtur Poëta vel rationem temporum in epigrammatum libris non observasse, vel inceptum jam vivo Parthenio librum absolvisse atque edidisse mortuo, vel non audivisse de morte Parthenii. * Non levis. 3 Supplicum libellos quos Imperatori a cubiculis exhibet. 4 Quod si vacaret carminibus, certe vacaret suis pangendis, namque & ipse doctus & poëta. ut Epigr. 6. lib. 5. num. 2. & lib. 12. Epigr. 11. 5 Plebeje, vulgi. nisi & Palatinorum manibus teri affectes. 6 In monte Quirinali habitavit Martialis. Epigr. 48. lib. 10. num. 2. In Quirini autem porticu (quæ in valle Quirini, Sat. 2. Juven. v. 133.) magnus erat hominum conventus componendi negotiorum gratia. 7 Porticus Pompejana. Epigr. 14. lib. 2. num. 11. 8 Porticus Europæ. dict. Epigram. num. 2. & 15. 9 Porticus Argonautarum,

tarum, Epigr. dict. num. 5. & Epigr. 20. lib. 3. num. 8. Janus autem primus navigasse fertur a Poetis. 10 Alludit Etymon Argus ab *ἀργός* levis. 11 Nugas has meas, carmina hæc mea alias tineis & blattis relinquendas escas. *per modestiam sua extenuat.* 12 Et tamen legent hæc non nisi a Circi spectaculis ociosi & lassi, ubi cessantur sponiones & sermones de factionibus & aurigis. 13 Epigr. 50. & 53. lib. 10. 14 Epigr. 76. lib. 10.

Ad Lectores. II.

Triste, supercilium, durique severa Catonis
 Frons, & aratoris 2 filia Fabricii,
 Et personati fastus, & 3 regula morum,
 4 Quidquid & in tenebris non sumus, ite foras.
 5 Clamant ecce mei, Jo Saturnalia, versus,
 Et licet, & 6 sub te præsede, Nerva, 7 libet.

1 Procul, o procul este, facite hinc, quotquot adestis tristes atque censorii supercilii, gravis reticæque frontis & compositi vultus. 2 Pudica & dura a patre duro. 3 Censura, censoria regula, præsertura morum. 4 Castitas & luce gaudens pudicitia. Nox enim pudore vacat. Ovid. lib. 1. Amor. Eleg. 6. 5 In quibus libertas & loquendi licentia. Macrobi. Saturnal. lib. 1. c. 10. 11. pueri autem plaudentes clamabant, *Io. Saturnalia.* Dioclet. lib. 58. *Saturnalia optimi dierum.* Catull. 6 Quo Imperatore vera fruimur libertate. 7 Ita MS. Bodlejanus, cui concinnunt duo Gruteri. Vulg. *licet.*

* Ad Lectores. III.

Lector es tetrici 1 salebrosi ediscite Sanctorum:
 Nil mihi vobiscum est: iste liber 2 meus est.

* Conjungit hoc distichon præcedenti Epigram. ex auctoritate MSS. Petr. Scriverius. 1 Duris numeris philosophica scribentem consulta, nec molli fluentem carmine. 2 Mollis, immo lascivus, ne dicam impius. infra Epigr. 16.

S De suis libellis. IV.

Non * urbana mea tantum 1 Pimpleide gaudent
 * Ocra, nec vacuis auribus ista damus:

Y 7.

Sed

*Sed meus in 2 Geticis ad Marcia signa pruinis
A rigido teritur centurione liber.*

Dicitur & nostros cantare Britannia versus.

Quid prodest? 3 nescit sacculus ista meus.

At quam 4 victuras poteramus pangere chartas,

Quantaque Pieria 4 prelia flare tuba;

*5 Cum pia reddiderint Augustum numina terris,
Et Mecænatem si mihi Roma daret!*

* Rom. cives ociosi. 1 Carminibus meis, Musa, a fonte Macedoniæ seu Pieriæ dicta. 2 Duas in Dacos expeditiones suscepit Cæsar. Xiphilin. in Nerva. 3 Illi quidem legunt carmina mea, sed ego nihil lego nummi. 4 Grande opus, & victurum quo bella & gesta Cæsaris canerem. 5 Si mihi Roma alterum dares Mecænatem, ut Dii dederunt Romæ alterum Augustum in Nerva.

§ Precatur deos pro Nerva Trajano. V.

*1 Sacra, 2 Lareſque Phrygum, quos 2 Trojæ ma-
luit 3 heres,*

Quam rapere arſuras 4 Laomedontis opes:

5 Scriptus & aeterno nunc primum Jupiter auro,

Et 6 soror, & summi 7 filia tota patris:

*Et 8 qui * purpureis jam tertia nomina fastis*

Jane refers Nervæ, vos precor ore pio:

Hunc omnes servate ducent servate senatum:

Muribus 9 hic vivat principis, 10 ille suis.

1 Vittæ. Vestæ ignis æternæ, &c. 2 Minerva, Jupiter, Juno. quos recenset disticho seq. qui tres aeris regiones referant, unde & penates dicti per quos penitus spiramus, vide Marc. Satur. lib. 3. c. 4. 3 Æneas, vide Ælian. lib. 3. Var. hist. cap. 22. 4 Trojanus, a Laomedonte Priami patre, 5 Effusus, inscriptus, insignitus aurea imagine. 6 Imo. 7 Minerva æmptæ, e Jovis cerebro nata, patris virgo. 8 Jane custos Factorum in quos referuntur nomina consulum, adeoque Nervæ, qui Imperii anno gessit tertium consulatum cum Virgil. Raſo. Junius de tertio consulatu Ulpian. Nervæ Trajani

Traiani intelligit. * Epigr. 26. lib. 12. num. 3. 9 Senatus, 10 Nerva Imper.

§ In laudem Nervæ Trajani. VI.

*Tanta tibi est recti reverentia Cæsar, & æqui,
Quanta Numæ fuerat: 1 sed Numæ pauper erat:
Ardua res hæc est, 2 apud nos non tradere mores:
Et cum tot 3 Cræſos viceris, esse Numam.*

*5 Si redeant veteres, ingentia nomina, patres,
Elyſium liceat si vacuare nemus:*

*Te volet invidus 6 pro libertate 7 Camillus,
Aurum 8 Fabricius te tribuente volet.*

*Te duce gaudebit 9 Brutus: tibi Sylla 10 cruentus
11 Imperium tradet, cum positurus eris.*

*Et te 12 privato cum Cæsare Magnus amabit:
Donabit totas & tibi 13 Crassus opes.*

*Ipse quoque infernis revocatus Diis ab umbris
Si 14 Cato reddatur, Cæsarianus erit.*

1 Non itaque tam miranda atque ardua res in paupertate erat pietas & sanctitas. 2 Non efferri & corrumpi a divitiis. 3 Divites reges, Decebalum Dacorum, & Armeniæ Parthiæque reges. Xiphilin. Trajan. 4 Sanctum, æquum, continentem, qualis fuit Numæ secundus Romanor. rex. 5 Si reviviscant ab inferis reversi antiqui illi clarique Romani. Atque hinc novum ordiuntur aliqui epigramma a præcedenti tetraſticho diviſum. 6 Lips. lib. 1. Epist. Quæſt. 5. legit præ libertate quasi dicat, Camillus te principem malit quam suam illam libertatem. 7 Qui Romam a Gallis occupatam Dictator abſens creatus liberavit. 8 Qui continentissime in paupertate vivens munera sibi a Pyrrho & aurum a Samnitibus missum repudiavit. 9 Juniusne qui reges eiecit? an Marcus Brutus unus e Julii Cæs. percussoribus? 10 C. M. hominum deleverat, senatores 90. consulares 15. equites 160. 11 Ut quondam dictaturam deposuit, recessitque Puteolos. 12 Non rerum summam aſſedante, idque civili bello. 13 Liciniusne Crassus, an Marcus qui periit apud Parthos? 14 Qui sibi mortem conſecravit Uticæ ne videret Cæsarem, tua tamen æquitate adductus a Cæsare ſtatit.

§ Ad

§ Ad Romam. VII.

1 **U**Nctis falciferi senis diebus,
 2 Regnator quibus imperat fritillus,
 Versu ludere 3 non laborioso
 Permittis, puto, 4 pileata Roma.
 5 Risisti: licet ergo, nec vetamur.
 Pallentes procul hinc abite cura:
 Quidquid venerit obvium loquamur.
 Morosa sine cogitatione.
 Misce dimidios puer 6 trientes,
 Quales 7 Pythagoras dabat Neroni:
 Misce 8 Dindyme, sed frequentiores,
 Possum nil ego sobrius: 9 bibenti
 Succurrent mihi quindecim poetæ.
 Da nunc basia, sed 10 Catulliana,
 Quæ si tot fuerint, quot ille dixit,
 Donabo tibi 11 passerem Catulli.

1 Feriis Saturni falcem gerentis (quod *κεῖνος γρόνος*, id est, tempus omnia metat) in quibus unctæ cœnæ. 2 In quibus impune regnat alea. Epigram. 14. lib. 4. num. 8. 9. & Epigr. 83. lib. 5. num. 1. 3 Facili, jocofo. 4 In Saturnalibus servi incedebant pileos induti velut domini. 5 Rifu annuere & consentire videris. 6 Epigr. 28. lib. 1. num. 2. 7 Puer e contaminatorum grege, cui nupsit Nero. Tacit. Annal. 55. quem Sueton. cap. 29. Neronis, Doryphorum nominat. 8 Puer, Minister, Epigram. 42. lib. 10. & Epigr. 84. lib. 6. 9 Culens mero (quod animi educit instrumenta) fundam carmina & exprimam ingenia XV. simul poetarum. Exprimat Æschylum, Aristophanem, Anacreontem, Ennium, Horatium, &c. quibus vinum erat Hippocræne, lege Antipatri Epigram. 5. *ἐλικὸν βοιωτὶ*, &c. lib. 2. Anthol. c. 46. 10 3000. Epigr. 34. lib. 6. num. 4. vel infinita. *Namque quum* inquit *millia multa fecerimus, conturbabimus illa, ne sciamus: Aut ne quis, &c.* Catul. Epigr. 5. 11 Carmen sibi non minus gratum quam Catullianum de passere. Lesbia. Aug. Politianus oblectænum aliquid per passerem intelligi vult: sed Fr. Floridus asserit simplicem sensum. lib. 1. subc. cap. 5.

Ad

Ad Paullam. VIII.

1 **J**am certe 2 stupido non dices, Paulla, marito
 Ad mæchum quoties longius ire voles,
 3 Cæsar in Albanum jussit me mane venire,
 Cæsar 4 Circeios, jam 5 strophæ talis abit.
 6 Penelopæ licet esse tibi sub principe Nerva;
 Sed prohibet 7 scabies ingeniumque vetus.
 Infelix quid ages? egram simulabis amicam?
 8 Hærebit domina vir comes ipse suæ:
 Ibit & ad fratrem tecum, matremque, patremque,
 Quas igitur fraudes ingeniosa paras?
 Dicite & 9 hysterica se forsitan altera mæcha
 In 10 Sinuessano velle sedere lacu.
 Quanto tu melius, quoties placet ire fututum,
 Quæ verum moris dicere, Paulla, viro.

1 Mortuo Domitiano, cujus imperium prætexebas adulteriis tuis. 2 Dolos tuos non sentienti. 3 Domitianus. 4 Al. Circeos. jussit me modo venire in Circeos. 5 Dolus, fallacia a *τρέψω*. 6 Cæsar. 7 Inveterata libidinis prurigo. 8 Maritus tuus te comitabitur. 9 Hysterica, morbo regio laborantem. Sic Turnebus. lib. 8. cap. 4. id est, uteri strangulatione laborantem ab *ὕστερα*. sic & Epigr. 72. infra. 10 Sinuessanz autem aquæ in Campania foeminarum sterilitati aliisque morbis medebantur. Plin. lib. 31. cap. 2. Cluver. Ital. lib. 3. c. 10.

§ De basiis sui pueri. IX.

1 **L**assa quod 2 externi spirant opobalsama drauci,
 Ultima 2 Corycio quæ cadit aura croco,
 3 Poma quod hiberna maturefcentia 4 capsâ,
 Arbore quod verna luxuriosus ager,
 De Pallatinis 5 domine quod serica prelis,
 Succina virginea quod regelata manu:
 Ampbora quod nigri, 7 sed longs fracta Falerni.
 Quod qui 8 Sicaniæ detinet hortus apes.

Quod

Quod 9 Cosmi redolent 10 alabastra, 11 focique deorum,

*Quod modo 12 divitibus lapsa corona comis:
Singula quid dicam? non sunt satis: omnia misce:*

Hoc fragrant pueri basia mane mei.

Scire cupis nomen? 13 nil præter basia dicam.

Juro tibi, 14 nimium scire, Sabine, cupis.

1 Quod olent trita opobalsama delicati pueri ex Asia, Græcia, vel Ægypto. * Al. *besterni*, id est, ejus qui nocte præterita exquærit. 2 Epigr. 64. lib. 3. num. 2. & Epigr. 39. lib. 9. num. 3. Al. *Curvo*. 3 Epigr. 64. lib. 3. num. 1. 4 Quæ poma hyeme servantur. 5 Augustæ nempe vestimenta serica seu synthefes. Palatinis recondita preles. Epig. 46. lib. 2. num. 2. 6 Ut Epigr. 92. lib. 3. num. 12. hoc est attritu calefacta. Epigr. 38. lib. 5. num. 13. 7 Odera enim per ætrem diffusa gratiora sunt: propius autem admota obstruunt sensorium. 8 Siculas apes, mellificia Hyblææ. 9 Myropolæ Ep. 88. lib. 1. num. 1. 10 Pyxides unguentariæ ex alabaastro. 11 Thure ardentes. 12 Proinde nardo & unguento delibutus. 13 Al. *Si propter basia, dicam. Furasti, nimium scilicet, c. 8.* 14 Aliquid ultra basia cupis, qui de pueri nomine quæris.

De statua Memoris. X.

1 *Clarus fronde Iovis, 2 Romani fama 3 cothurni,
4 Spirat & Apellea redditus arte memor.*

1 Quæna ornatus corona Jovis Capitolini. Epigr. 54. lib. 4. num. 1. 2 Tragicine carminis Poeta, an heroici? Tragicum fuisse testatur Placiades Fulgentius. 3 Epigr. 20. lib. 3. num. 5. 4 Ad vivum expressa statua. 5 Memoris statua Apellis opus. alii leg. *Apollinea*, intelliguntque Memoris statuat in Apollinis bibliothecam receptam ut Persii prolog.

De Turno XI.

1 *Contulit ad Satyras ingentia pectora 1 Turnus,
Cur non ad Memoris 2 carmina? 3 frater erat.*

1 Epigr. 96.

1 Epigr. 96. lib. 7. num. 3. 2 Heroicane, an tragica? Epigram. præced. num. 2. 3 Cessit illius carminis gloriam fratri, neque voluit se illi æmulum ingerere, ut Unicus Epigram. 44. lib. 12.

Ad puerum suum. XII.

1 *Tolle per calices, tepidique coreumata Nili,
2 Et mihi secura pocula trade manu,
3 Trita patrum labris, & 4 conspo pura ministro;
5 Antiquus mensi restituatur & honor.
Te potare docet 6 gemma, 7 qui mentora frangis
In scaphium mæchæ, Sardanapale, tæe.*

1 Amove elaboratos calices vitreos ex Ægypto Romam alatos. 2 Et trade mihi pocula fagina vel Saguntina, de quibus non sis sollicitus ne labantur, Epigr. 108. lib. 14. *peccant secura sollicitæque manus* 3 Fictilia, cujusmodi a Numa instituta sunt in honorem deorum, & ab antiquis Romanis in usu. 4 Non comato & calamistrato, sed rudi & simplici. 5 Vinarum & calicum fidilium. 6 Calice & gemma, vel gemmato poculo. 7 Qui pocula Mentorea nobilitata manu (ut dixit Epigr. 60. lib. 9. num. 19.) diffingis ut inde conficiatur mæchæ tuæ matula, dignum sane te homine molli & impuro poculum. Sed vide an placeat lectio, *Te potare docet gemma, qui Mentora frangis? In scaphio mæcha Sardanapale tuæ.* q. d. Magis convenit fictile scaphium, quam calix & gemma illi qui Mentoris opera frangit.

In Zolium. XIII.

1 *Jus tibi natorum vel septem, Zoile, detur:
Dum matrem nemo det tibi, nemo patrem.*

Vis jure natorum clarescere, cum tibi natales sint ortu Nili obscuriores. Petas licet jus liberorum septem vel sexcentorum si placet, imple usque obscurus eris & nullius filius, terra natus. Neque tamen jus potebatur liberorum ultra tres. Epigram. 91. lib. 2.

§ Epita-

§ Epitaphium Paridis. XIV.

Quisquis 1 *Flaminiam teris viator,*
Noli nobile præterire marmor.
Urbis deliciae, salesque 2 Nili,
Ars et gratia, lusus & voluptas,
Romani 2 decus, & 3 dolor theatri,
Atque 4 omnes Veneres, Cupidinesque,
Hoc sunt condita, quo 5 Paris, sepulcro.

1 Epigr. 28. lib. 6. num. 5. 2 Ægypti. Epigr. 42. lib. 4. num. 2. 3. 3 Decus dum viveret, dolor ex morte ejus. 4 Vide Plauti Epitaph. apud A. Gell. lib. 1. c. 24. 5 Histrio nobilis, quem interfici jussit Domitianus, quod eum deperiret Domitia Augusta. Sueton. c. 3. Domit.

De colono. XV.

Heredes nolite brevem sepelire colonum.
 1 Nam terra est illi quantulacunque gravis.
 1 Qui pusillus cum sit, vel levissimæ terræ ferendæ non sufficit. *Ludit autem Poeta in formula. S. T. T. L. vide Epigr. 89. lib. 1. num. 4.*

De libro suo. XVI.

Sunt chartæ mihi, quas Catonis uxor,
Et quas horribiles legant Sabina.
Hic totus volo rideat libellus,
Et sit nequior omnibus libellis:
Qui vino madeat, nec erubescat
Pingui sordidus esse 2 Cosmiano.
Ludat cum pueris, amet puellas:
 3 *Nec per circuitus loquatur illam*
Ex qua nascimur, omnium parentem,
 4 *Quam sanctus Numa mentulam vocabat.*
Versus hos tamen esse tu memento
 5 *Saturnalicios, Apollinaris.*
Mores non habet hic meus libellus.

1 Sunt

1 Sunt mihi libelli, quos legunt castissimæ & pudicissimæ matronæ, sed hunc librum volo totum lascivire vino dissolutum, unguentis delibutum, nequitias loquentem & amores.
 2 Unguendo a Cosmo confecto. Epigram. 88. lib. 1. num. 1.
 3 Plane & aperte, verbis dominantibus & rem signantibus. Epigr. 67. lib. 3. num. 5. Quam prisce illi probique majores nostri non erubescabant proprio nomine indigitare, & tanquam rudes Macedones lignonem lignonis nomine appellare.
 5 Libertate usos Decembri & licentia Saturnalibus permissa, Epigr. 2. supra num. 5.

Ad Lectores. XVII.

Qui gravis es nimium, potes hinc jam lector arbire
Quo libet: 1 urbana scripsimus ista in toga,
Num mea 2 Lampfacio lascivit pagina versu,
Et 3 Tartessica concrepat æra manu.
 O quoties rigida pulsabis pallia 4 vena,
Sis gravior Cario, Fabricioque licet!
Tu quoque nequitias nostri lususque libelli
 5 *Uda puella leges, sic 6 Patavina licet.*
Erubuit, posuitque meum Lucretia Ibrum:
Sed coram Bruto. 7 Brute recede, leget.

1 Plebi. 2 Priapeio. Lampfacum oppidum est Hellepontii, in quo Priapus exquisitè colebatur. 3 Vide Epigr. 71. lib. 6. num. 1. 4 Inguine. 5 Vide Juven. Sat. 6. v. 65. 6 Patavinæ mulieres audiebant castæ & pudicæ. Plin. epist. 14. lib. 1. vide Epigr. 42. lib. 6. num. 4. 7 Et ipsa Lucretia utut pudica legerit absente marito.

Ad Sabinum. XVIII.

Non omnis nostri nocturna est pagina libri:
Invenies & quæ 2 mane, Sabine legas.

1 Ebria, petulans, impudica. 2 Sobrius, & salva verecundia.

§ Ad Lupum. XIX.

Donasti Lupe 1 rus sub urbe nobis?
Sed rus est mihi majus 2 in fenestra.

Rus

Rus hoc dicere, rus potes vocare?
 3 In quo ruta facit nemus Diana.
 Arguta tegit ala quod cicade,
 Quod formica die comedit uno.
 Clausa cui folium rose corona est:
 In quo non magis invenitur herba,
 Quam 4 costi folium, piperis crudum;
 In quo nec cucumis jacere rectus,
 Nec serpens habitare * tota possit.
 5 Erucam male pascit hortus unam,
 Consumpto moritur culex salicto,
 Et talpa est mihi fossor, atque arator.
 Non holcus biare, non marisca
 Ridere, aut violæ patere possunt.
 Fines mus populatur, & colono
 Tamquam 6 sus Caledonius timetur,
 7 Et sublata volantis ungue Procnēs
 In nido seges est birundinino,
 8 Et cum flet sine falce, mentulaque,
 Non est dimidio locus Priapo,
 Vix implet cochleam peracta messis,
 Et mustum ruce condimus 9 picata,
 Errasti, Lupe, 10 litera sed una;
 Nam quo tempore prædium dedisti,
 Mallem tu mihi prandium dedisses.

* Huic geminum. vide 2. Antholog. Luciliani. *Αγροί*
Μυροφάνης. &c. 1 Prædium urbanum. 2 Plebs Romana
 in fenestris alebat ad speciem hortorum flores & fructus.
 quod videmus in Hispania & Italia monachos facere in fenestris
 ostendentes arbutula, malos citreos, hortulos pensiles &c.
 3 Quem hortum ruta unica tegit obumbratque non secus ac
 esset nemus Dianæ Arlicæ. Hyperbolice, ut cetera que seq.
 4 Quæ non nascitur in Italia, uti nec piper. Al. *Cosmi*. * Ita
 M. noster. Al. *ruta*. 5 Vermiculum qui olera depascitur,
 6 Epigr. 15. lib. specul. num. 1. 7 Cujus legetem seu herbam
 uno

uno impetu correptam aufert hincundo ad nidum condendum.
 8 Nec dimidio Priapo vel inermi locus est Epigr. 36. lib. 1.
 num. 1. & lib. 3. Epigr. 57. 9 Allusum ad dolia & cellas quæ
 picabantur, ne vina expirarent animam. 10 Littera æ in mmuta-
 tata. mallem prandium quam tale prædium.

In Galliam. XX.

Quæris cur nolim de ducere Gallia? diserta es.
 Sape solæcismum mentu a nostra facit.

Pete hujus Epigr. ingenium & expositionem a Juvenalis. Sa-
 tyr. 6. v. 448. & 457. Ad Lucilii item Epigr. c. 46. lib. 2. An-
 tholog. τῷ γαίῳ σοδοικίζῃ. Martialis, inquit Bradeus, Lanu-
 vii ad portas non arrigens dicit, sepe solæcism. &c.

Ad lectorem gravem. XXI.

* Cæsaris Augusti lascivus, livide versus
 Sex lege, qui tristes verba Latina legis.
 1 Quod futue Glaphyram Antonius, hanc mihi pœnam
 Fulvia constituit se quoque uti futuam.
 Fulviam ego ut futuam? quid si me Manius oret.
 Pædicem? faciam; non puto si sapiam.
 Aut futue, aut pugnemus, aut quid quod mihi vita
 Cavior est ipsa mentula? signa canant.
 * Absolvīs lepidos nimirum, Auguste, libellos,
 Qui scīs Romana simplicitate loqui.

* Duo primi versus sunt Martialis, ut et duo ultimi, he-
 xastichon intermedium Augusti erat, quod citat poeta ad ex-
 culandam carminis sui lasciviam. 1 Fulvia uxor Marci An-
 tonii (inquit Octavius) incitante Manio, quo ulciscatur ma-
 riti sui petulantiam in Glaphyra, sese offert mihi corrup-
 pendam, imo petit. nego horreoque non minus, quam si me
 Manius oret ut, &c. interminata deinde mihi bellum civile ni
 faciam, posthabeo ipsam vitam pudicitia. * Apollrophe Poë-
 tæ ad Augustum. supra.

In Lydiam, XXII.

LYdia tam laxa est, 1 equitis quam cultus aëni,
 Quam celer arguto qui sonat ære 2 trochus,
 Quam 3 rota transmissa toties intacta 3 petauro,
 Quam vetus a crassa calcæus udus aqua,
 Quam quæ rara vagos expectant retia turdos.
 5 Quam Pompejano vela negata Noto,
 Quam quæ 6 de phthifico lapsa est armilla cinædi,
 Culcita 7 Leuconico quam viduata suo,
 Quam veteres 8 brachæ Britonis pauperis, & quam
 Turpe 9 Ravennatis guttur 10 onocrotali,
 Hanc in piscina dicor fuisse marina.
 Nescio: piscinam me fuisse psto.

1 Equitis pro equi positum censet cum aliis Brodæus Milt.
 lib. 10. c. 33. 2 Epigr. 168. lib. 14. 3 Turnebus petaurum
 putat esse lignum per rotam a Petaurista trajectum. lib. 8.
 c. 4. Corn. Vitellius contra Georg. Merulam cap. 13. contem-
 nit petaurum, ipsum esse petaurissum qui se transmittit per
 rotam, quasi in aere volantem, unde nomen vide Mercu-
 rial. lib. 3. de arte gymnastica. c. 8. 4 Cœnosa. 5 Quam
 vela theatri Pompejani (vide Epigr. 39. lib. 9. num. 3.) quæ
 jacent laxa, ubi non rument sublata ventis. 6 Tabe diutina
 ac phthisi consumptis, armillæ, quas sana adimplerant bra-
 chia, laxæ excidunt P. Scriv. cum prius legeretur, Delphico
 aut Delaco. 7 Lanæ genere, quo culcitæ farciebantur. Pul-
 manus legit, Culcita quam pluma quæ viduata sua est. Vide
 Epigram. 159. lib. 14. 8 Femoralia, quæ Britannis Gallis in
 usu. de quibus vide quæ fol. Scalig. ad lib. 4. Propertii. &
 if. Calaubon. ad Sueton. August. 9 In Ravennæ paludibus
 degentis. 10 Avis quæ Æliano lib. 16. histor. Animalium c.
 4. Celsa esse videtur. Gellius ibidem onocrotalum esse auri-
 mat. dictum a rōditu asini ex οὐ & κρόταλον, & Plin. lib.
 10. c. 47.

In pædiconem mas turbantem, XXIII.

Mollia quod nives 1 duro teris ore 2 Galefi
 Bassia, quod nudo cum Ganymede jaces;

Quis

*Quis negat hoc nimium? sed sit satis: inguina saltem
 Parce satutrici sollicitare manu.
 Levibus in puer's plus hæc, quam mentula, peccat;
 Et faciant: digiti, 3 præcipitantque virum.
 Inde 4 tragi's, celeresque pili, mirandaque matri
 Barba, 5 nec in clava balnea luce placent.
 Divisit natura mares; pars una puellis,
 Una viris genita est: utere parte tua.*

1 Barbato. 2 Pueri. 3 Ante tempus accelerant ætatem,
 faciem, & opus virile. 4 Hircus factor alarum. Virus au-
 tem hirci redolent illi qui rem agunt Veneream, quique ea
 ætate sunt quæ Veneri sufficit, spiritus non coquente humorem
 ut in pueris. Aristotel. problem. & ab eadem causâ, pili,
 maxime in locis humidis. 5 Ne appareant pilosi.

In Silam, XXIV.

Nubere Sila mihi 1 nulla non lege parata est:
 Sed Silam nulla ducere lege volo.
 Cum tamen instaret, 2 decies mihi dotis in auro
 Sponsa dabis, dixi: quid minus esse potest?
 Nec futuam quamvis prima te nocte maritus;
 Communis tecum nec mihi lectus erit:
 Complectarque meam, nec tu prohibebis, amicam;
 Ancillam mites scid mihi iussa tuam.
 Te spectante dabit nobis lasciva minister
 Bassia, siue 3 meus, siue erit ille 4 tuus.
 Ad cœnam venies: sed sic divisa recumbes,
 Ut non tangantur pallia nostra tui;
 Oscula rara dab's nobis & non dabis ultro:
 5 Nec quasi nupta dabis, sed quasi mater anus.
 Si potes ista pati, si nil perferre recusas:
 Invenies qui te ducere, Sila, velit.

1 Qualibet conditione. 2 Decies centena millia fester-
 tium, nostræ monetæ, 7812. lib. 10. fl. eaque in auro appen-
 ditur.

sa nomine dotis. 3 Puer. 4 Eunuchus. spado. 4 Non tota, non amoris, sed casti, sed religionis. Epigr. 105. infra.

Ad Labullum. XXV.

Dum te prosequer, & domum reduco,
 Aurem dum tibi præsto garrienti,
 Et quidquid loqueris, facisque, laudo,
 Quot versus poterant, Labulle, nasci?
 Hoc damnum tibi non videtur esse,
 Si quid Roma legit, requirit hospes,
 Non deridet eques, tenet senator,
 Laudat caussidicus, poeta 3 carpit,
 Propter te perit, 4 hoc, Labulle, verum est?
 Hoc quisquam ferat, ut 5 tibi tuorum
 Sit major numerus togatorum,
 Librorum mihi sit minor meorum?
 Triginta prope jam diebus una est
 Nobis pagina vix peracta: 6 sic fit,
 Cum cænare domi poeta non vult.

1 Equidem ingenii vide Epigr. 82. lib. 10. & 71. lib. 1. dum cliens te saluto, deduco, reduco, tibi obsequor, assentor & ejusmodi præsto officia perit dies, pereunt studia carminaque. 2 Vide Epigram. 90. lib. 1. & Theophrasti charact. περι κολλυβίας. & quæ Calaubonus ibi, λεγοντες idē autē ει, τὴν ἄλλαν σιωπὴν κλεῖψαν, & ἐπαυνοῦσαν. 3 Vellicat & reprehendit, pro more æmulationis artificum, & invidentium, invidias autem displicere felicitatis argumentum est. Epigr. 61. lib. 6. num. 3. & 77. lib. 4. 4 Hocine æquum est? Ab! idne verum est? Terent. 5 Me addito cæteris tuis clientibus. 6 Ita fit, ut, cum cenam officis demereor, dum focus cænare volo, negligentur studia, pereant poemata.

In Lino. XXVI.

Illa salax nimium, nec paucis nota puellis
 Stare Lino desit mentula: * lingua cave.

* Epigr. 78. lib. 1. & Epigr. 62. infra hujus lib.

Ad Telephorum. XXVII.

O Mibi grata quies, o blanda Telephore cura,
 Quæ is in amplexu non fuit ante meo;
 Basia da nobis vetulo puer uda Falerno,
 Pocula da labris 2 facta minora tuis.
 Addideris super hæc Veneris si gaudia vera,
 Esse negem melius cum Ganymede Jovi.

1 Amor, deliciae. 2 Trita, degustata labra tuis, Et quæ su-
 biberis, hæc ego parte bibam. Ovid. eleg. 4. lib. 1.

Ad Flaccum. XXVIII.

Ferreus es, si 1 stare potest tibi mentula, Flacce,
 Cum te sex cyathos orat amica dare;
 Vel duo frustra rogat 2 cybii, tenuemve lacertum,
 Nec d'ignam toto se 3 botryone putat:
 Cui portat gaudens ancilla 4 paropside rubra
 Al'icem, sed quam protinus illa voret;
 5 Aut cum perfricit frontem, posuitque pudorem,
 Succida palliolo vellera quinque petit.
 At mea me libram 6 foliati pascat amica,
 Aut virides gemmas, sardonychave 7 pares:
 Nec nisi 8 prima velit de 9 Tusco Serica vico,
 Aut centum aureolos, sic velut ara, roget.
 10 Nunc tu velle putas hæc me dare dona puella?
 Nolo: sed his ut sit d'igne puella volo.

1 In amica, quæ parvo pretio licet, ut quæ pascat 6 vini cyathos, &c. 2 Epigr. 79. lib. 5. num. 5. 3 Ovis sepiarium, non racemo, ut vult Domit. 4 Lance fissili. 5 Quod si majore cum fiducia velit magnum quiddam rogare, possit illotam lanam in pallium. 6 Unguenti ex foliis Nardi aliisque foliis odoratis. vide Plinium & Pancirolum. 7 Geminas. 8 Optima. 9 Textura Sericarum & bombycinarum vestium exercebatur in Tusco vico Romæ. 10 MS. Bodl. Num tu.

De nephritico, seu phrenetico. XXIX.

Invasit medicum sica nephriticus, Auclē:
Et præcidit Hylan. hic, puto, sanus erat.

1 Al. Invasit medicum Nascia Phreneticus Auclē. & Al. Invasit medicus Nascia phreneticus A. Clī, & percidit Hylan. Nascia ut potiretur Hyla Auclē medici puero, finxit phrenelin, verum ut voti ita & mentis compos apparuit.

Ad Phyllidem. XXX.

Languida cum vetula tractare virilia dextra
Cæpisti, 1 jugulor pollice Phylli tuo.
Nam cum me 2 vitam, cum me tua lumina dicis;
Horis me refici vix puto posse decem.

3 Blanditias nescis: dabo dic tibi millia centum,
Et dabo Setini jugera culta soli:
Accipe vina, domum, pueros, 4 chrysifendeta, mensas:
Nil opus est digitis: sic mihi, Phylli, frica.

1 Mentula mensque cadit. Epigr. 17. lib. 7. 2 Epigram. 68. lib. 10. num. 4. murem legit Ang. Politianus cap. 96. Misc. q. d. salacissimum, ita enim esse mures scribit probatque Elianus lib. 12. de Animalib. 3 Quæ mihi placeant, neque enim excitor palantis vetulæ blanditiis, sed pretio, sed muneribus. 4 Epigr. 43. lib. 2. num. 12.

In Zoilum. XXXI.

Os male caussidicis, & dicis olere poetis:
Sed 2 fellatori, Zoile, pejus olet.

1 Propter maledicta hæc? an a studio diutino impedita concoctione? Epigr. 4. lib. 4. num. 8. 2 Tibi. Epigram. 84. lib. 3.

In Cæciliū. XXXII.

Atreus Cæcilius cucurbitarum
Sicillas quasi filios Thyestæ
In partes lacerat, secaturque mille.
2 Gustu protinus has edes in ipso,

Has 3 prima feret, 4 alterave cæna,
Has cæna tibi tertia reponet.
* Hinc 5 seras sepidi pinidas parabit,
* Hinc pistor 6 fatuas facit placentas,
* Hinc & multiplices struit 7 tabellas,
Et notas 8 caryotidas theatris:
* Hinc exit varium coco 9 minutal,
Ut 10 lentem positam, fabamque credas:
Boletos imitatur, & 11 botellos,
Et caudam 12 cybii: brevesque 13 manas:
* Hinc 14 cellarius experitur artes,
Ut condat vario vaser sapore
In ruta folium 15 capellianæ.
Sic implet 16 gabatas, paropfidasque,
Et leves scutulas, cavaque lances.
Hoc lautum vocat, hoc putat venustum,
Unum ponere ferculis tot assen.

1 Cucurbitas enim dissecat in frusta varique apparat, ut Atreus quondam fratris Thyestæ, filios. Senec. Thyest. v. 758. vide Ammiani Epigr. lib. 2. Antholog. c. 40. Ως κηποι τε θυκῶς, δειπνοι παρίδηναι Απιλλῆς Θιομνος βόσκον ἀντὶ φίλων πρόετα, &c. Apelles Pythagoræ cæna excepit amicos perinde ac hortum immolasset, vel pecora pallurus esset. 2 Cæna exordio, antecæna Epigram. 31. lib. 10. n. 4. 3 Caput, pompa, flos cænae. dicto Epigr. 31. lib. 10. 4 Secunda mensa ibid. vide & Rosin. lib. 5. Antiq. Rom. cap. 29. * Ex his cucurbitis. 5 Dapes, bellaria, quæ ἐπὶ δειπνῶν post cænam apponuntur distribuuntur. 6 Inopidas sc. & insulas, e cucurbitis. 7 Quadras de placenta. Epigr. 76. lib. 3. 8 Palmulas Epigr. 27. lib. 13. 9 Cibis e variis minutim concisis. 10 Pultem ex lente ac faba. 11 Epigr. 79. lib. 7. n. 7. 12 Epigr. 79. lib. 5. num. 7. 13 Epigr. 79. lib. 5. num. 5. * Pisciculos, de quibus Athenæus. lib. 7. c. 18. & Plin. lib. 32. cap. 7. 14 Promus, promus condus. vide Beroaldum in Serivium. 15 Ruta sibiis tanquam capillamentis multicomæ. vel rutæ capraræ, quam capræ sedentur & pascant. 16 Epigr. 47. lib. 7. *

In Nestorem. XXXIII.

Nec toga, nec focus est, nec tritus cimice lectus,
 2 Nec tibi de bibula facta palude teges:
 Nec puer, aut senior, nulla est ancilla, nec infans,
 Nec fera, nec 3 clavis, nec canis, atque calix.
 Tu tamen affectas Nestor 4 dici atque videri
 Pauper, & 5 in populo quaris habere locum.
 Mentiris, vanoque tibi blandiris honore:
 6 Non est paupertas, Nestor, habere nihil.

1 Sic Catullus Epigr. 20. *Fari, cui neque servus est, neque arca, &c.* vide & nostrum, Epigr. 93. lib. 1. 2 Nec teges leu storea ex-ulva, scirpo, seu cianna palustri, a scdgemat. 3 Epigr. 36. lib. 5. num. 8. 4 Epigr. 19. lib. 8. 5 Plebejus esse & proletarius. 6 Sed mera mendicitas.

De Prasino. XXXIV.

Sæpius ad palmam Prasinus post fata Neronis
 Pervenit, & victor præmia plura refert.
 I nunc livor edax: dic te cessisse Neroni:
 Vicie nimirum, non Nero, sed Prasinus.

Prasine factioni (cui favebat Nero) obstrepebant aliarum factionum fautores, vicisse suos aurigas non propria virtute, sed gratia Imperatoris. respondet iis Poeta falsum hoc esse, postquam Nerone mortuo & huic factioni frequens cedit palma.

De Apro. XXXV.

Ades emit Aper, sed quas nec noctua vellet
 Esse suas: adeo nigra, verusque casa est.
 Vicinos illi nitidus Maro possidet hortos.
 1 Cænabit, belle, non habitabit Aper.

1 Pecit hoc optimo quidem consilio, quo invitaretur sæpius a nitido lautoque vicino. Aliquid boni propter vicinum bonum.

§ Ad

§ Ad Fabullum. XXXVI.

Ignotos mihi cum voces trecentos,
 Quare non veniam vocatus a te
 Miraris, quærerisque, ligisque.
 * Solus cæno, Fabulle, non libenter.

* Solus quippe videtur, qui inter ignotos nec suæ conditionis est, utcumque magnus sit illorum numerus.

§ De Cajo Proculo. XXXVII.

Caius hanc lucem 1 gemma mihi Julius alba
 Signat, Jo votis 2 redditus ecce meis.
 3 Desperasse juvat, veluti jam rupta sororum
 Fila minus gaudent, qui timere nihil.
 4 Hypne quid expectas piger? 5 immortale Falernum
 Funde, 6 senem possunt 7 talia vota cadum.
 8 Quincunces, & sex cyathos, bessemque bibamus,
 Caius ut fiat, Julius, & Proculus.

1 Epigr. 45. lib. 8. num. 2. 2 Convalescens & resitutus e morbo desperatos. 3 Multo mihi dulcior est deplorati dum ac depositi amici recepta insperato salus. 4 Puer, minister. 5 Epigr. 95. lib. 9. num. 4. 6 Epigr. 95. lib. 9. n. 3. 7 Tam grata ex tam imperatis. 8 De hoc more ebibendi nomen amici, vide Epigr. 72. lib. 1. hic autem quincunx respondit τῷ Cajo, τῷ Julius semis. 1.6. cyathi. τῷ Proculus bes. 1.8. cyathi. vide Epigr. 28. lib. 1. num. 2.

In Zoilum. XXXVIII.

Zoile 1 quid tota gemmam præcingere libra
 Te juvat, & miserum perdere sardonycba?
 2 Annulus iste tuis fuerat modo cruribus aptus;
 Non eadem digitis pondera conveniunt.

1 Cut eques e servo factus annulum gestas liberalem. Hyperbolice magnum scilicet prægravasque & occultas gemmam mimio auro? An credis idem pondus convenire digito & annulo, quod modo gestabas in compedibus? Epigr. 29. lib. 3. 2 Compes. frontem literati, capillum semirasi, & pedes annulati. Apulejus. Z 4 De

De mulione furdo. XXXIX.

Mulio viginti venit modo millibus, * Aule.
Miraris pretium tam grave? 1 furdus erat.

* Al. Aule. 2 Ex ἀπρόδοκῆτι auget. Vel, innuit flagitioso domino magis placere servos furdos quos nemo roget de criminibus domini. vide Satyr. 9. Juvenal. v. 104.

§ In * Charidemum. XL.

Cunavum fueras 1 motor, Charideme, mearum,
Et pueri custos, assiduusque comes.

Jam mihi nigrescunt tonsa 2 sudaria barba,
Et queritur 3 labris puncta puella meis.

4 Sed tibi non crevi: te noster villicus horret:
Te dispensator, te domus ipsa pavet:

Ludere nec nobis, nec tu permittis amare:
Nil mihi vis, & vis cuncta licere tibi.

Corripis, observas, quereris, suspiria ducis,
Et vix a ferulis abstinet ira manum.

Si 5 Tyrios sumpsi cultus, unxive capillos;
Exclamas, nunquam fecerat ista pater.

Et 6 numeras nostros adfricta fronte trientes.
Tamquam de cella sit cadus ille tua.

Define: non possum libertum ferre 7 Catonem.
Esse virum jam me dicet amica tibi.

* Vide Plauti Linum, in Bacchid. 1 Al. motor i. e. infantiae pueritiaeque moderator. sed & τὸ motor placet. 2 Linea, quae demissa a tonsore barbam excipiunt. 3 Aratura asperis ditisque. 4 Tibi tamen etiamdum puer videor, nec qui in virum transcriptus liberius vivendi potestatem habeam. 5 Vestes purpureas. 6 Ἀριστεύς πότας κύλικας πίπωνα. Theophrast. charact. περὶ μικρολογίας. de tricentibus vide quae ad Epigr. 28. lib. 1. num. 2. 7 Censorium castigatorem, qualis fuit Cato major.

De

De Luperco. XLI.

Formosam Glycerea amat Lupercus,
Et solus tenet, imperatque solus:

Quam toto sibi mense non fuitutam

* Cum tristis quereveretur, & roganti

Causam reddere vellet Aliano:

Respondit, Glycerae dolore dentes.

* Dum causatus est dolore dentium in causa fuisse, quo minus oris operam posset praestare, aperte fatebatur se capiti Glycerae iudicare.

De Amynta. XLII.

Indulget pecori nimium dum pastor Amyntas,

2 Et gaudet fama luxuriaque gregis:

3 Cedentes oneri ramos, sylvamque fluentem

Vicit, concussus ipse secutus opes,

4 Triste nemus dirae vetuit superesse rapina,

Damnavitque rogis noxia ligna pater.

Pingues Lygde suis habeat vicinus Folas:

Te satis est nobis 5 annumerare pecus.

1 Dum vehementi studio saginat porcos. 2 Dum laudem querit ex pinguius factis suis. 3 Ascendit illicem glande onustam & incurvatam excussurus glande, sed pondere pueri fractis ramis qui vix suum sustinebant onus, decidit ipse excussus secutus glandes. sic Hylam secutum umam dixit Juvenalis Satyr. 1. v. 164. 4 Pater Amyntae succisam arborem filii rogo damnavit. 5 Non, quo Amyntas studio, saginam properate.

§ In Cæcilianum. XLIII.

Vidua cum poscas epigrammata, 2 mortua poni:

2 Lemmata, quae fieri Cæciliane, potest?

4 Mella jubes Hyblæ tibi, vel Hymettia nasci,

Et thyma Cecropie Corsica ponis api?

1 Illustria, insignia. 2 Vilia, humilia, abjecta. vel, de mortuis, quale fuit praecedentis Epigr. de Amynta argumentum.

Z 5

3 Epi-

3 Epigram. 59. lib. 10. num. 1. 4 Neque enim dulcia mella, quæ ex thymo Hymetti Attici aut Hyblæ Siculæ sunt, potest apis (vel optima) conficere ex amatis Corficæ taxis. ita nec, &c.

In uxorem, XLIV.

Deprensus in puero tetricis me vocibus uxor
Corripis, & culum te quoque habere refert.
Dixit idem quoties lascivo Juno tonanti?

Ille tamen gracili cum Ganymede jacet.

1 Incurvabat Hylam posito 2 Tyrimibius arcu.

Tu 3 Megaram credis non habuisse nates?

Torquebat Phæbum Daphne fugitiva: sed illas

4 Oebaliæ flammæ iussit abire puer.

5 Bryseis multum quanvis aversa jaceret,

Æacida propior 6 levis amicus erat.

7 Parce tuis igitur dare masculæ nomina rebus,

Teque puta cunnos uxor habere duos!

1 Ad turpe ministerium, quod Juvenal. Inclinat. Sat. 9. v. 26. & 10. v. 224. 2 Hercules, à Tyrintho opp. ubi nutritus est cultusque. 3 Uxorem Herculis. 4 Hyacinthus ex Amyclis Laconicæ civitate. 5 Bryseis filia Hippodamia, Achillis amica. 6 Patroclus imberbis. 7 Ne putes illam patrem in feminis æque gratam esse atque in maribus. Epigr. 63. lib. 12.

Ad senem orbem, XLV.

Orbus es, & locuples, & 1 Bruto consule natus:
Esse tibi veras credis amicitias?

Sunt veræ, sed quas juvenis, quas pauper habebat.

Qui novus est, 2 mortem diligit ille tuam.

1 Senex. Hyperbolice. 2 Captator est & hereditæta adulterius, vultus aspidens qui mortem tuam cupit, cadaver expectat. Epigr. 63. lib. 6. num. 2.

In Cantharum, XLVI.

Invasisti quoties: inscriptæ limina cellæ;
Sed puer arrisit, sive puella tibi:

Conten-

Contentus non es foribus, 2 veloquē, seraque,

* Secretumque jubes * grandius esse tibi.

Oblinitur minime si qua est suspicio rimæ,

Punctaque 3 lasciva quæ terebrantur 3 acu.

* Nemo est tam teneri, tam sollicitus pudoris,

Qui vel pædicat, cantbare, vel futuit.

1 Titulum professæ & habentis nomen inscriptum luxu quæ ibi merebatur. Juven. Sat. 6. v. 124. 2 Epigr. 37. lib. 1. n. 3. & 4. & Juvenal. Sat. 8. v. 168. * Grandius scelus cogitas, grandius secretum postulas. 3 Calamistiro. Ad lasciviorē, comam sibi inferunt. Tertullian. de Virgin. veland. c. 12.

In Mævium, XLVII.

Jam, nisi per somnum, non arrigis, & tibi, Mævi,

Incipit 1 & medios meiere 2 verpa pedes:

Trud tur & digitis 3 pannuceæ mentula lassis,

Nec levat extinctum sollicitata caput.

Quid miseros frustra, cunnos, culosque laceffis!

4 Summa petas, 5 illic mentula vivit 6 anus.

1 Al. In medios. 2 Penis. 3 Debilis, laxa, rugosa, quod & de pomis dicitur. Plin. lib. 15. cap. 14. & Macrobi. lib. 3. cap. 19. 4 Os. 5 Epigr. 50. lib. 4. 6 Vide Epigr. 40. n. 1. & Epigr. 106. lib. 1. num. 3.

In Blataram, XLVIII.

Omnia femineis quare dilecta catervis

Balnea devitat Blatara? ne futuat.

Cur nec 1 Pompeja lentus spatietur in umbra,

Nec petit 2 Inachidos limina? ne futuat.

Cur 3 Lacedæmonio luteum 4 ceromate corpus

Perfundit gelida 5 Virgine? ne futuat.

Cum sic feminei generis contagia vitet,

Cur lingit cunnum Blatara? ne futuat.

1 Porticu Pompeji. Epigr. 14. lib. 2. num. 11. 2 Idis porticum seu templum, ubi conventus & colloquia de adultæ-

Z 6

riis.

riis. *Multis illa facit, quod fuit ipsa levi* Ovid. 2. de Arte. *Isaac sacra iena.* Juven. Sat. 6. v. 490. 3 Palæstram inveniebant exercebantque Lacedæmonii. 4 Epigr. 57. lib. 3. num. 5 Aqua. Epigr. 21. lib. 5. num. 6.

In Silium. XLIX.

1 *Silius hæc magni celebrat monumenta Maronis,*
Jugera facundi qui Ciceronis habet.
Hæredem dominumque sui 2 tumulique 3 Larisque;
5 Non alium mallet, nec Maro, nec Cicero.

1 Silius Ciceronis atque Virgilii studiosissimus imitator, hujus aram religiosissime coluit. Epigr. 51. infra illius villas comparavit. Plinius lib. 31. c. 1. 2 Virgilii. 3 Ciceronis ædium. 4 Erat enim orator & Poëta. Epigr. 62. lib. 7.

In Phyllida. L.

N *ulla est hora tibi qua non me, Phylli, 1 furentem*
Despolies: tanta calliditate rapis.
Nunc 2 plorat speculo fallax ancilla 3 relicto:
4 Gemma unguis a digito, vel cadit aure 5 lapis.
6 Nunc furtiva lucri fieri bombycina possunt:
7 Profertur Cosmi nunc mihi siccus onyx.
Amphora nunc petitur nigri 8 cariosa Falerni,
9 Expiet ut somno: garrula saga tuos.
Nunc ut emam, grademve lupum, nullumve bilibrem,
10 Indixit cænam dives amica tibi.
Sit pudor, & tandem veri respectus, & equi.
Nil tibi Phylli nego: 11 nil mihi Phylli nega.

1 Amore tui. 2 Lacrymis fideis. 3 Amisso, vel diminuto, attritove. ἀποκρίνω, id est, simulans relictum, quo me pretio ejus emungat. 4 Annulus cui gemma includitur. 5 Elapsusque cava fingitur aure lapis. Ovid. 1. de Arte. 6 Nunc fingit surreptas vestes bombycinas, novasque a me sibi emi possit. 7 Ut ego repleam unguento Cosmiano. Epigr. 83. lib. 3. num. 23. 8 Propter vetustatem. 9 Somniorum portenta mala moris erat mola salsa, vivo flumine, vino & re divina

divina expiare, procurare, avertere. 10 Statuit se venturam cænam apud me, quod & condicere cænam dicitur. 11 Epigr. 12. lib. 4.

De Silo. LI.

J *am prope desertos * cineres, & sancta Maronis*
** Nomina qui coleret pauper, & unus erat.*
Silius 1 optata succurrere censuit umbræ,
Silius, 2 & vatem, non minor, ipse tulit.

* Cenotaphium & memoriam, neque enim de tumuli loco constat. 1 Al. Andino tandem succurrere agello. Andes autem, vicus non procul a Mantua Virgilii patria. 2 Lipsi. lib. 1. Epist. 5. Quæst. legit & vatem, non minor ipse colit. id est. Silius Poëta Virgilio non inferior colit Virgilium. vide Epigr. 14. lib. 4. num. 13. & Epigr. 49. supra. G. Barchius atatem legit, lib. 1. num. 4.

De Titio. LII.

T *anta est quæ Titio 1 columna pendet,*
Quantam 2 Lampfacia colunt puella.
Hæc nullo comitante, nec molesto,
Thermis grandibus, & suis lavatur:
3 Auguste Titius tamen lavatur.

1 Priapus. ἀιδείων. 2 Epigr. 17. lib. 11. num. 2. & lib. 39. Epigr. 67. num. 3. 3 Ipse ingens & ἀνδρόγαθός an quia sub aquis mas turb.

§ Ad Julium Cerealem. LIII.

C *oenabis, belle, Juli Cerealis, apud me:*
1 Conditio est melior si tibi nulla, veni.
Octavam poteris servare; 2 lavab' mur una.
Scis, quam sint Stephani balnea juncta mihi.
Prima tibi dabitur ventri lactuca 3 movendo
Utilis, & porris fila resceta suis.
Mox vetus, & tenui major 4 cordylla 5 lacerto:
Sed 6 quam cum ruta frondibus ova tegant.

Z 7

7 Altera

7 Altera non deerunt 8 tenui versata favilla,
 Et 9 Velabrensi massa recocta foco:
 Et 10 quæ Picenium senserunt frigus olivæ:
 Hæc satis in 11 gustui. cetera nosse cupis!
 12 Mentiar ut venias, 13 pisces, 14 conchyliis 15 sumen,
 Et 16 cortis saturas, atque 17 paludis aves:
 Quæ 18 nec Stella solet rara nisi ponere cæna.
 Plus ego polliceor: 19 nil recitabo tibi.
 20 Ipse tuos nobis relegas licet usque Gigantas,
 21 Ruta vel aeterno proxima Virgilio.

1 AL. Condicio melior si tibi nulla venit. 2 Ante cœnam lavabant, æstate hora octava, hyeme nona. divites cum cœna præbebant convivis balnea privata, pauperes publica conducebant. hinc poetæ Cerealem ad Stephani balnea invitat. 3 Ciendo, lubricando. 4 Epig. 2. lib. 3. n. 4. & lib. 13. Epig. 1. 5 Epig. 79. lib. 5. num. 5. 6 Epig. 48. lib. 10. * 7 Ova alia. 8 Sic. Ovid. 8. Metamorph. Ovaque non acri leviter versata favilla. 9 Caseus Velabrensis fumo focoque induratus. Epig. 32. lib. 13. 10 Epig. 36. lib. 13. 11 Antecœna, Epig. 32. supra num. 2. 12 Promittam lautiore apparatu caput cœnæ appositum, ut venire velis. 13 Pisces vero in lautioribus conviviis primas habebant. 14 Ostrea. 15 Epig. 44. lib. 13. 16 Gallinas. Epig. 30. lib. 7. num. 2. 17 Anates. 18 Non ipse lautus & nobilis Stella. de quo Epig. 78. lib. 8. & alibi. 19 Namque convivas suos importuna lectione sæpe enecabant istæ hirudines. Epig. 79. lib. 5. num. 17. & Lucian. 2. Antholog. 2. c. 47. 20 Tu nobis legas Gigantomachiam a te scriptam & Georgica tua. Virgilii Georgicis non cedentia. 21 AL. Rara.

§ De Claudia Rufina. LIV.

1 CLaudia 2 cæruleis cum sit Rufina Britannis
 Edita, 3 cur Latie pectora plebis habet?
 Quale decus formæ! 4 Romanam credere matres
 Italides possunt, Atthides esse suam.
 5 Di bene, quod 6 sancto peperit fecunda marito,
 7 Quod sperat 8 generos, 9 quodque puella 10 nurus;
 Sic

Sic placeat superis, ut conjuge gaudeat uno,
 Et semper natis gaudeat illa tribus.

1 Eadem forte quæ Pudenti nupsit, Epig. 13. lib. 4. 2 An quia Britanni se glasto colorabant, ut tradunt Cæsar 5. com. bell. Gall. Mela. Plinius lib. 22. c. 11. Solin. cap. 35. atque hinc dictos autumnat doctiss. Camdenus. Brith enim antiqua lingua patia depictum & coloratum significat, sic Epig. 99. lib. 14. 3 AL. Quam Latie pectora gentis habet? 4 Neque enim cedit Græcis dominis aut matronis Latinis. 5 Vide Brissonium. lib. 1. form. 6 Pione? an defuncto? namque & defuncti veteribus sancti. 7 AL. Quot. 8 Filiabus. 9 AL. Quotque. 10 Filiis.

§ In Zoilum. LV.

1 Ungaenta, & castas, & olentem funera Myrrham,
 Thuraque de medio semicremata rogo,
 Et quæ de 2 Stygio 3 rapuisti Cinnama lecto,
 Improbe de turpi, Zoile, redde sinu.
 A pedibus dedicere manus peccare protervæ.
 Non miror furem, qui fugitivus erat.

1 Epig. 47. lib. 10. num. 4. 2 Capu'so, feretro. 3 Notat in bustuario fure servilem conditionem, non enim nisi viles & inhonesti homines e rogo quippiam diripuerunt.

De Lupo ad Urbicum. LVI.

1 HOrtatur fieri quod te Lupus, Urbice patrem,
 Ne credas. nihil est quod minus ille velit.
 Ars est capiendi, quod nolit velle videri:
 Ne facias optat, quod rogat ut facias.
 2 Dicat prægnantem tua se Cosconia tantum:
 Pallidior fiet jam pariente Lupus.
 At tu consilio videaris ut usus 3 amici,
 4 Sic morere, ut factum te putet esse patrem.

1 Quod Lupus te hortatur liberis operam dare. vel quod Lupus tibi vocet liberos ex uxore. 2 Fingat modo se concepisse. 3 Lupi, qui amice & fideliter hoc consuluisset videri vult. 4 Nihil illi ex testamento relinque. § In

§ In Cheræmonem. LVII.

Quod nimium laudas, Cheræmon Stoice, mortem
Vs animum mirer suspicamque tuum.
 1 *Hanc tibi virtutem fracta facit in cæus ansa,*
Et tristis nullo qui tepet igne focus.
Et teges 2 & cimex, & nudi sponda grabati.
Et brevis, atque eadem nocte dieque toga.
 3 *O quam magnus homo es, qui face rubentis aceti,*
Et stipula, & nigro pane carere potes!
 4 *Leuconicis 5 ægedum tumeat tibi culcita lanis,*
Constringatque tuos purpura 6 texta toros:
Dormiat & tecum, qui, cum modo Cæcuba miscet,
Conuivas roseo torserat ore puer:
O quam tu cupias ter vivere 7 Nestoris annos,
Et nihil ex illa perdere luce voles!
Rebus in angusti facile est contemnere vitam:
 8 *Fortiter ille facit, qui miser esse potest.*

1 Non hoc facis ex virtute fortiter, sed ex inopia rerum & pusillanimitate. 2 *Ut tritus cimex lectus.* supra Epigr. 33. 3 *Ironice.* 4 *Al. Lingonicis.* vide Epigr. 159. lib. 14. 5 *Quod si tibi res suppeteret ampla, & lauta.* 6 *Al. pexa.* 7 Epigr. 30. lib. 9. num. 2. 8 *Vide Ep. 9. lib. 1. & 80. lib. 2.*

§ Ad Severum. LVIII.

Miraris docto quod carmina mitto Severo,
 2 *Ad cœnam quod te, docte, Severe, vocem,*
Jupiter ambrosia satur est, & neclare 3 vivit:
Nos tamen ex a Jovi, 5 thura merumque damus,
Omnia cum tibi sint dono concessa deorum:
Si quod habes, non vis; ergo quod accipies?

1 Epigr. 27. lib. 9. 2 *Ut Mæcenatem Horatius. Ode 29. lib. 3.* 3 *Scrivierius. Vivo Idem.* 4 *Gr. da ex mente & MSS. Gruteri; ut extra cœnas opponantur Ambrosiæ, merumque neclari.* Omnia Deorum sunt, inquit Seneca; tamen Diis posuimus donum, stipem pecuniam. 5 *De Benef. c. 4.*

In

In Telesphorum. LIX.

Cum me velle vides, 1 *tensumque, Telesphore sentis,*
Magna rogas, puta me velle negare 2 nihil.
Et nisi juratus dixi, dabo, subtrahis illas,
 3 *Permittunt in me quæ tibi multa, nates.*
Quid si me tonsor, cum stricta novacula supra est,
Tunc libertatem, divitiisque roget?
Promittam: 4 nec enim rogat illo tempore tonsor:
Latro rogat: res est imperiosa timor.
Sed fuerit curva cum tuta novacula theca,
Frangam tonsori crura manusque simul.
At tibi nil faciam: 5 sed lota mentula lava
 6 *Δεινὰ ζῆν cupide dicet avaritiæ.*

1 *Ut infra Epigr. 74. Alii. certumque 2 Alii, licet.* Rutgerf. legit. *Magna rogas, puta me velle negare licet?* 3 *Quæ faciunt ut multa in me licentia uti audeas.* 4 *Non quatenus tonsor, sed quasi latro.* 5 *Al. Sed mota mentula lava* ut Epigram. 42. lib. 9. & 74. infra. 6 *Irrumationem innuit, quæ ore obstruso quidvis petendi facultatem intercludat* Othmar. Naßgal. in edit. Gryph. I. Scalig. alique præferunt lectionem Δεινὰ ζῆν, hoc est, jubebit te avarum plorare, e formula testatorum, qui plorare jubebant illos quibus nihil legant.

De Charino. LX.

Senos Charinus omnibus digitis gerit,
Nec nocte ponit annulos,
Nec cum lavatur causa quæ sit, queritis:
 * *Δακτυλίον βεκαμ non habet.*

* Non habet repositoryum annulorum, ut qui sui non sint, sed conducti.

De Chione & Phlogide. LXI.

Sit Phlogis, an Chione Veneri magis apta requiris?
Pulchrior est Chione, sed Phlogis 1 ulcus habet.

1 *Ulcus*

1. *Ulcus habet*, 2 *Priami quod tendere possit* 3 *alutam*,
 4 *Quodque senem* 5 *Pylum non sinat esse senem.*
Ulcus habet, quod habere suam vult quisque puellam,
 6 *Quod sanare Criton*, non quod *Hygea* potest.
At Chione 7 non sentit opus, 8 nec vocibus ullis
Adjuvat: absentem, marmoreamque putes.
Exorare dei si vos tam magna liceret,
Et bona velletis tam pretiosa dare:
Hoc quod habet Chione corpus, faceretis haberet
Ut Phlogis: & Chione quod Phlogis ulcus habet.

1 *Veneris sensum*, urticas, pruriginem, lasciviam. 2 *Quo incendi jam frigidus*, exo Laomedontiaides & Nestoris bernia possit. Juvenal. Sat. 6. v. 326. 3 *Nervum languentem & laxum instar alutæ*. 4 *Quo Pylus juvenescere possit*, Tiribonusque amicus fortior esse suis. Ovid. eleg. 6. lib. 3. Amor. 4 *Al. Peliam*. 6 Nam *famina simplex*. Juvenal. Satyr. 6. v. 328. cui medicus non medica opem ferre potest. sic infra Epigr. 72. num. 4. *Hygeia* autem filia *Æsculapii*. Pausanias in Atticis & Plinius lib. 35. cap. 2. hoc sanitas. 7 *Fatua est*. ut de Laufella dixit Epigr. 81. lib. 3. *infelix*, cui torpet hebes locus ille, &c. Ovid. 3. de Arte. 8 *Καὶ σὺ μένεις ἀπλῶς, ἔδὲν ἐργῶντος ἔχεις*. Anthol. lib. 7. Ep. Philodemi, & infra Epigr. 105.

De Mannejo. LXII.

Lingua maritus, 1 *mæchus ore Mannejus*,
 2 *Summanianis iniquitatur buccis*:
*Quem cum fenestra vidit a * Suburana*
Obscena 3 *nudum* 4 *lena*, fornicem clausit,
 5 *Mediunque mavult bastare*, quam *summum*:
Modo qui per omnes viscerum tubos ibat,
Et voce certa, consciaque dicebat,
Puer, an puella matris esset in ventre,
 (Gaudete cunni, vestra namque res acta est)
Arrigere linguam non potest fatutricem.
Nam, dum tumentis mersus baret in vulva,

Et

Et vagientes intus audit infantes,
 6 *Partem gulosam solvit indecens* 7 *morbis*,
 8 *Nec purus esse nunc potest*, 9 *nec impurus.*

1 *Λόχων*, φεικίζων θύων. 2 *Ipſis prostibulis Suburanis*, Epigr. 35. lib. 1. num. 5. quorum artifices valet halitus oris, &c. Iuven. 10. satyr. 3. v. 8. 3 *In lupanaribus nudæ prostabant meretrices*. Petronius, Juvenal. 6 Xiph. in Heliogab. 4 *Al. Leda* ut Epigr. 4. lib. 4. num. 10. 5 *τὴν ἔδραν μᾶλλον τῷ σόματι*. 6 *Linguam reddidit paralyticam*, fideravit. ut infra Epigr. 86. 7 *Paralytice ἀπο τῆς ἀφείδου καὶ τῶν ἐμμηνῶν*, quorum maleficio humore marcescunt legetes, apes immoriuntur, &c. Plin. cap. 15. lib. 5. an fideratio? ut Epigr. 86 infra. 8 *Morbo illo contaminatus*. 9 *Lingua ut prius mæchus*.

De Lesbia. LXIII.

Lesbia se jurat * *gratis nunquam esse fututam.*
Verum est: cum futui vult, numerare solet.

* Sine pretio, voluit illa significare *accepto*, intelligit poëta date.

In Philomusum. LXIV.

Spectas nos Philomuse, cum lavamur,
Et quare mibi tam mutoniati
Sint leves pueri subinde queris.
Dicam simpliciter tibi roganti:
*Pædicant, Philomuse, * curiosos.*

* Similes tui cinædos, qui curiosi oculis & devorantibus spectas quævisque per palnea mutoniatos. vide Epigram. 97. lib. 1. num. 11. & lib. 9. Epigr. 60. num. 4.

In Faustum. LXV.

Nescio tam multis quid scribas, Fauste, puellis:
*Hoc scio, quod scribit * nulla puella tibi.*

An itaque pueri? An hinc voluit se videri in gratia esse apud puellas? Epigram. 62. lib. 3. num. 8. quarum tamen nulla illi rescripsit.

In

In Justinum. LXVI.

S Excenti cenant a te, Justine, vocati
 2 Lucis ad officium, quæ tibi prima fuit:
 Inter quos, memini. non ultimus esse solebam:
 Nec locus hic nobis invidiosus erat.
 Postera sed festa reddis solemnia mensæ;
 4 Sexcentibus hodie, cras mihi natus eris.

1 Permulti. Syneca. 2 Ad natalem tuum celebrandum. 3 Jam vero me velut imi ordinis amicum invitas ad reliquias & analecta in crastino convivii. 4 Hodie itaque invitati celebrent natalem tuum muneribus, pro more, genethliaci: ego cras vel nunquam, neque enim veniam vocatus.

In Vacerram. LXVII.

E T delator es, & calumniator:
 Et fraudator es, & negotiator:
 Et fellator es, & lanista, miror
 1 Quare non habeas Vacerra nummos.

1 Quod vulgo dicitur *be habeo to o many occupations to shrieve*. Qui ubique est, nusquam est. Seneca epist. 2 Multa novit vulpes, echinus unum magnam.

In Maronem. LXVIII.

N Illi mibi das vivus: dicis post fata daturum.
 Si non es stultus, scis Maro * quid cupiam.

* Mortem tuam, ut Epigr. 63. lib. 6. num. 2. Epigram. 27. lib. 8. supra Epigr. 45.

Ad Mathonum. LXIX.

P Arva rogas magno: sed non dant hac quoque magni.

* Ut pudeat levius te Matbo, magna roga.

* Levior quippe ignominia ex repulsa in magnis quam parvis & adverte Polyptoton in magnos, magni, magna.

Epita.

Epitaphium canis Lydiae. LXX.

A Mphitheatrales inter 2 nutrita magistros
 Venatrix, sylvis aspera, blanda domi,
 Lydia 2 dicebat, 3 domino fidissima dextra,
 Qui non Erigones mallet habere 4 canem;
 5 Nec qui, Dictæa Cephalum de gente secutus,
 6 Lucifera pariter venit ad astra deæ.
 7 Non me longa dies, nec inutilis abstulit ætas,
 Qualia Dulichio fata fuere cani.
 8 Fulmineo spumantis apri sum dente perempta,
 Quantus erat 9 Calydon, ant. 10 Erymanthe, tuus.
 Nec queror, infernas quamvis cito rapta sub umbras:
 Non potui fato 11 nobiliore mori.

1 Inter venatores qui curant venationes exhibendas in Amphitheatro nutrita. 2 Prosopopeia canis. 3 Domino meo æque fida ac dextra propria. Alii leg. Dextro ut sit κύνιος. 4 Meram, Hymerum, seu Nearam, canem, quæ Erigone monstravit ubi pater Icarus & pastoribus Atticis occisus jaceret insepultus. Hygin. fab. 130. 5 Nec lætaps canis a Jove custos Europæ appositus, quem a Minoe acceptum Proctris conjugii suo Cephalo reliquit. Hygin. l. 2. & Ovid. 7. Metamorph. 6 Ad Lunam, seu Dianam gaudentem venatione & canibus. Vel, inter astra relatus est a Jove. 7 Neque eram annosa ut ille Ulyssis canis Argus, qui reversum post viginti annos agnovit herum. Odyss. 17. & Aristot. lib. 6. histor. animal. 8 Oblique ferienti instar fulminis. vel urenti. 9 Inesse enim aprocum dentibus igneam vim testatur Xenophon in κυνηγία. & Oppian 3. κυνηγ. εὐκοι ἐόδοιτα Λαέρειο εἰτασο ἔχον μάλαρον πύθῃ σάσαι εἰταρη. nec vires fulminis apro, Ovid. 10 Sus Erymanthius, quem interemit Hercules. Apollonius. 11 Quam venatione & pugna in Amphitheatro.

In Tuccam. LXXI.

V Endere Tucca i potes centenis millibus emptos?
 2 Plorantes dominos vendere Tucca potes?

Nec

*Nec te blanditiæ, nec verba, 3 rudesque querelæ,
 Nec te 4 dente tuo faucia colla movent?
 Ab facinus, tunica patet inguen utrimque levata
 Inspiciturque tua mentula facta manu.
 Si te deleat numerata pecunia, vende
 Argentum, mensas, 5 myrrhina, rura domum.
 Vende senes servos, agros 6 vende paternos:
 Ne pueros vendas, omnia vende miser,
 Luxuria est emere hos, quis enim dubitave, negative?
 6 Sed multo major vendere Luxuria est.*

1 Sufines? 2 Pueros amafios, ut amica dicta sunt dominae.
 vel pueros plorantes orantefque, te ne vendant dominis aliis.
 3 Puerilis, non fida. 4 Dum amore ficiens impressisti eorum
 cervibus memorem dente notam. 5 Epigram. 123. lib.
 14. 6 Epigr. 63. lib. 2. *hec mage luxuria est.*

De Leda. LXXII.

1 *H*ystericam vetulo se dixerat esse marito,
Et queritur futui Leda necesse sibi:
 2 *Sed flens atque gemens tanti negat esse solutem,
 Seque refert potius proposuisse mori.*
*Vir rogat ut vivat, 3 virides nec deferat annos,
 Et fieri, quod jam non facit ipse, finit.*
*Protinus accedunt 4 medici, medicæque recedunt,
 5 Tollunturque pedes: O medicina 6 gravis!*

1 Uteri strangulatione laborantem, cui morbo præscribunt
 remedium medici validam congressus succussionem. 2 Sed
 tamen lacrymans dissimulat mori se malles quam hujusmodi
 convalescere remedio. 3 Nec ætatis flore velit mori. 4
 Supra Epigr. 61. num. 6. 5 In Venerem Epigram. 81. lib. 10.
 num. 2. 6 *Scoptice.*

De Nata. LXXIII.

*D*rauci Nata sui vocat * pipinam.
Collatus cui Gallus est Priapus.

* Tur.

* Tornebus lib. 8. c. 4. legit *bipennam*. Janus Parthasius
 in Var. Annot. & Cælius Rhod. lib. 4. c. 6. legunt *vepenem*.
 exponuntque. Nata vastum subactoris sui virile diminutivo
 nomine appellat *vepenem*. id est, parvulum *penem*, cui ta-
 men si conferas Priapum ipsum (Epigr. 36. lib. 1. num. 8.)
 videatur præ hoc Gallus eviratus. *Pisomam* legit Jan. Rut-
 gerius, ut Labeo apud veterem scholiastem Persii, *Crudum*
manduces Priapum, Priamque *pisinos*. id est, pueros, filios.
 vide Calp. Barthii adverb. lib. 1. c. 6.

In Lygdum. LXXIV.

*V*enturum juras semper mihi, Lygde, roganti,
Constituisque horam, constituisque locum.
*Cum frustra jacui longa pruriginis tentus,
 Succurrit pro te sæpe 1 sinistra mihi.*
Quid precor, o fallax, meritis, 2 moribus istis?
 2 *Umbellam 3 luscæ, Lygde, feras dominæ.*

1 Epigr. 42. lib. 9. & Epigr. 39. supra num. 5. 2 Lib. 14.
 Epigr. 28. 3 Inservias deformi dominæ, quoniam non vis
 amari a domino.

De Baccharo. LXXV.

*C*urandum penem commisit Bacchara Græcus
Rivali medico: Bacchara Gallus erit.

Quo amata frueretur sine rivali, Bacharam castravit medi-
 cus Chironomica (ut ait Sidonius Apollinaris Epigr. 12. lib. 2.)
magis institutus quam machaonica. Qualis & ille fuit Epigr.
 98. lib. 9. supra.

In Cæliam. LXXVI.

1 *T*heca testis æenea lavatur
Tecum, Cælia, servus ut quid, oro,
Non sit cum cirbarædus, aut chorædus?
Non vis, ut puto, mentulam videre.
Quare cum populo lavaris ergo?
 2 *Omnes an tibi nos sumus spadones?*

Ergo,

*Ergo, 3 ne videaris invidere,
Servo, Celia, fibulam remitte.*

1 Fibula ære circumligata. vide Epigr. 34. & 81. lib. 7. 2 An ille solus in nobis vir est? sic Epigram. 34. lib. 7. *An sola est, &c.* 3 Ne videaris ejus conspectum nobis invidere, tibi reservare, retribula servum tuum.

Ad Pætum. LXXVII.

Solvere, Pæte, decem tibi me sesteritia cogis:

1 Perdidit quoniam Bucco ducenta tibi
Ne noceant, oro, mihi non mea crimina: 2 in qui
Bis centena potes perdere, perde decem.

1 Al. Perdidit. i. e. conturbavit. 2 A majori lepide jo-
catus rogat ut jacturam 10. H. S. ferat in se, qui tulit 20.
in alio.

In Vacerram. LXXVIII.

IN omnibus Vacerra quod conclavibus
Consumit horas, & die tota sedet:

* Cœnaturit Vacerra, non cacaturit.

* Non sedet compescendi alvi gratia, sed ut invitetur ab
aliquo domino earum cœnationum seu conclavium, in quibus
sedet.

Ad Victorem. LXXIX.

UTere fœmineis complexibus, utere Victor,
Ignotumque sibi mentula discat opus.

1 Flammea texuntur sponsæ, jam virgo parata est:

2 Tondebit pueros jam nova nupta tuas.

Pedicare semel cupido dabit illa marito,

Dum metuit reli vulnere prima novi.

Sæpius hoc fieri nutrix, materque vetabunt,

Ei dicent, uxor, non puer, ista tibi est.

Heu quantos æstus, quantos patiere labores,

Si fuerit cunnus res peregrina tibi!

3 Ergo suburbanæ tironem trade magistræ.

Illâ virum faciet: non bene virgo docet.

1 Flam-

1 Flammeum erat velamen, tum luteum seu rubeum
quo nova nupta tegebatur pudoris gratia, vel in subjectionis
symbolum. 2 Tondebit catamitos tuos tanquam emeritos
& exoletos, postquam uxorem duxeris. Epigr. 18. lib. 12. 3
Trade te instituendum meretrici cuiquam suburbanæ, quæ me-
lius docebit te officium viri, quam nova nupta & rudis.

Ad Pætum. LXXX.

AD primum decima lapidem quod venimus hora,
Arguimur lentæ crimine pigritiæ.

Non est ista 2 via, non est mea, sed tua culpa:

Misisti mulas qui mihi, Pæte, 3 tuas.

1 Ad suburbanum tuum, quod mille passus ab urbe distat.

2 Al. quidem. 3 Tam pigras & tardas.

De Bajis. LXXXI.

Iltus beatæ Veneris aureum Bajas,

Bajas superba blanda dona natura,

Ut mille laudem, Flacce, versibus Bajas:

Laudabo digne non satis tamen Bajas,

2 Sed Martialem malo, Flacce, quam Bajas.

Optare utrumque pariter, 3 improbe votum est.

Quod si deorum munere hoc tibi detur:

4 Quid gaudiorum est Martialis & Baja?

1 Locum gratum, venustum, blandum, delicatum, lascivie
imo victiorum diversorium. 2 Sed malo valetudini & volu-
ptatibus meis indulgere, quam, dum salubres Bajas mille
versibus laudo, saluti meæ parum consuluisse videri. 3 Al.
improbum. 4 Quantulum gaudii erit ex Bajis a Martiali lau-
datis.

De spadone, & sene. LXXXII.

CUm sene communem vexat spado Dindymus Æglen,
Et jacet in medio 1 sicca puella toro:

Viribus 2 hic operi non est, 3 hic utilis annis.

Ergo sine effectu prurrit uterque labor.

A a

Sup-

*Supplex illa rogat pro se, miserisque duobus,
Hunc juvenem facias, hunc, 3 Cytherea, virum.*

1 Unde illud apud Ovid. *Dedecus hoc sumpta dissimulavi*
aqua lib. 3. Amor. eleg. 6. 2 Eunuchus, Epigr. 39. lib. 6.
num. 13. Juvenal. satyr. 6. vers. 367. 3 Senex & lege hic in-
utilis annis. 4 Venus, thalami praefes.

De Philostrato. LXXXIII.

1 *A Sinuessanis conviva Philostratus undis
Conductum repedens 2 nocte jubente larem.
Peno imitatus obit savis 3 Elpenora fati,
4 Praeceptis per longos dum ruit usque gradus.
5 Non esset, nymphae, tam magna pericula passus,
Si potius vestras ille bibisset aquas.*

1 A Balneis & cena in qua invitabatur Sinuessae, quae urbs
est Campaniae. 2 Sera jam nocte, quae domum suam repe-
tere monebat. 3 Qui apud Homerum Odys. x. ebrius e
scalas devolutus interit. 4 Dum ebrius ruit e scalis per
quas descendit ad conducta caenacula. 5 Non hoc illi ac-
cidisset, O Nymphae Sinuessanae, si vestras bibisset aquas, quae
vel insaniam abolent. Plinius lib. 31. cap. 2. vide Epigram.
Antipatri lib. 3. Anthol. cap. 20.

Ad Sossibianum. LXXXIV.

*Nemo habitat gratis, nisi dives & orbis apud te.
* Nemo domum pluris, Sossibiane, locat.*

* Namque viscato hoc hamatoque munere orborum divi-
tum hereditates captas.

§ De Antiocho tonfore, LXXXV.

1 *Qui nondum Stygias descendere quatit ad undas;
Tonforem fugiat, si sapit, Antiochum.
Alba minus savis 2 lacerantur brachia cultris,
Cum furit ad 3 Phrygios 4 enses turba 3 modos,
5 Mitior implicitas Alcon secat 6 enterocelas,
Fractaque 7 fabrilis dedolat ossa manu.*

Tondeat

*Tondeat hic inopes 8 Cynicos, & 8 Stoica menta,
9 Collaque pulvereae nudet equina juba.
Hic miserum 10 Scythica sub rupe Promethea radat:
Carnificem nudo pectore 11 poscet avem.
12 Ad matrem fugiet Pentheus, ad Menadas Orpheus:
13 Antiochi tantum barbara tela sonent.
Hac quaecunque meo numeratis 14 signata mento,
In vetuli 15 picta qualia fronte sedent,
Non iracundis fecit gravis unguibus uxor:
Antiochi ferrum est, & scelerata manus.
16 Unus de cunctis animalibus hircus habet cor:
Barbatus vixit, ne ferat Antiochum.*

1 Huic geminum est Lucilli. Epigr. *ἐκ κούρας*. 2 Antho-
log. cap. 26. *Ἄγες ἀγὲς βροτολογίς*. 3 Sacerdotes in
sacris lisdas ut & Cybeles Phrygiae Deae (quam eandem
cum Iside esse volunt) cultris sibi humeros, pectus & lacer-
dos fauciabant. 3 Ara Corybantia, tymbana, ululatus &c.
4 Numina insana, furorē sacro correpta. 5 Chirurgus Al-
con leviori manu secat enterocelas. 6 Hernias ex intestinis
in scrotum delapsas. 7 Dura & gravi, instar fabri, non molli
& tonforia. 8 Philosophi promissas alebant barbas, graves
& venerandas, quas saepe vellit Lucianus. 9 Detonderatque
equorum juba. 10 Epigr. 7. lib. spect. & lib. 9. Epigr. 46.
11 Prometheus libentiori animo praebuit jecur laniandum
aquilae, quam mentum radendum Antiocho. *Al. passas*. 12
Ab hoc tonfore fugiet vel ad matrem suam Agaven, a qua disa-
matus est: ab hoc fugiet Orpheus ad furentes Bacchas, a
quibus disceptus est. 13 *This Barbers barbarous teoles*. 14
Rudis manus etranisque novaculae incisuras & quasi punctu-
ras. Epigr. 64. lib. 6. num. 18. *scorches*. 15 Rugosa, iniquitas,
& sulcata. Alii leg. *Pyssa* nomen esse volunt pugilis cic-
atricibus deformis. Ego retinendum *picta* opinor, & de stig-
mata intelligo, qualem habes Epigr. 29. lib. 2. num. 13. & 14.
16 Certe supra hominem adeoque omnia animalia hircus sapit,
qui mavult prolixam pascere barbam, quam subire rudes ma-
nus & barbara tela tonforis Antiochi. *καὶ τρέψῃ ἐν πύ-
γῳ εὐσολὸς ἐπὶ Πλάτων*, Anthol. lib. 2. c. 52.

A a 2

In

In Zolium. LXXXVI.

Sldere percussa est subito tibi, Zoile, lingua
Dum lingis certe, Zoile, nunc futuis.

1 Epigr. 91. lib. 7. num. 5. & supra Epig. 61. num. 8.

§ In Parthenopœum. LXXXVII.

Leniat ut fauces medicus, quas aspera vexat
Assidue tussis Parthenopœe tibi;

1 Mella dari, 2 nucleosque iubet, dulcesque placentas,
3 Et quicquid pueros non finit esse truces.

At tu non cassas totis tussire diebus

4 Non est hæc tussis Parthenopœe: gula est.

1 Præscribunt enim medici dulcia ad sistendum moderandumque humorem acrem distillantem. 2 Pineos. *Pisyda* e pinastris singulare remedium adversus tussim, in melle decocta, &c. Plinius lib. 15. cap. 10. 3 Et dulciaria, quæcunque pueros stentes iracundosque placant. 4 Vide Epigram. 40. lib. 2. num. 3. & 9.

Ad Charidemum. LXXXVIII.

Dives eras quondam: sed tunc padico fuisti,
Et tibi nulla diu femina nota fuit.

Nunc 1 sectaris anus. o quantum cogit egestas?

Ille fututorem te, Charideme, facit.

1 Ut ex hoc opere victum quærites. Juv. Sat. 1. vers. 3.

De * Charisiano. LXXXIX.

Multis, jam, Lupe, posse se diebus
Pedicare negat Charisianus,
Causam cum modo quærent sodales,
1 Ventrem dixit habere se solutum.

* Al. *Malefano*. 1 Qua imprudenti excusatione fatebatur se pati solitum, non agere.

Ad Pollam. XC.

Intoctas quare mittis; mihi, Polla, coronas?
1 A te vexatas malo tenere rosas.

1 Amatoribus quippe gratiores corollæ, quæ amicas quasi olerent & saperent, quam quæ recentem spirarent fragrantiam, unde illæ meretriculæ vexatas corollas & poma adrosa amatoribus mittere solebant. Lucian. *Toxatis*.

In Chrestillum. XCI.

Carina nulla probas, molli quæ limite currunt,
Sed quæ per salebras, atque saxa cadunt.

1 Et tibi Mæonio quod carmine majus habetur,

2 Lucili columella hic situs Metrophanes;

3 Attoniusque legis terrai frugiferai.

Accius & quicquid Pacuviusque somant.

Vis, imiter veteres Chrestille, tuosque portos?

Dispeream, 4 si scis mentula quid sapias.

1 Et tibi magis placet dissolutum, asperum & humile Lucretii seu negligentis alterius cuiuspiam & lutulenti poetæ carmen, quam altum, grande, sonorum Homeri. vide Cerealii Epigr. 2. lib. Anthologiae. cap. 46. & Antipatri Epigr. cap. 47. Alii, res carmine major habetur. 2 Hic situs est Metrophanes columen familia. Versus partem citat Donatus ad Terentium. 3 Nec sine admiratione legis veterum poetarum duriora verba & hiantia, qualia hæc terrai frugiferai ex resolutione diphthongi. 4 Alii *ni*. Alii *nisi*. quasi dicat. Et tamen quibus affectas antiquorum verba, uteris præsentibus moribus. Qui probas durum carmen, molliter vivis, ut versus ille meus *Dispeream*, &c. compositione durus est, sensu mollis.

Epitaphium Canaces. XCII.

Ælidon Camace jacet hoc sumulata sepulchro,
1 Ultima cui parvæ septima venit hyems.

Ab scelus, ab facinus! properas quid flere viator?

Non licet hic vitæ de brevitate queri.

*Tristius est leto leti genus; horrida vultus
Abstulit, & tenero sedis in ore 3 lues:
4 Ipsaque crudeles ederunt oscula morbi.
Nec data sunt nigris tota labella regis.
Si jam præcipiti fuerant Ventura volatu,
Debuerant alia fata venire via.
5 Sed mors vocis iter properavit cludere blandæ
Ne posset duras flectere lingua deas.*

1 Æolidarum familie ac generis, vultque hanc ducere originem ab illa Canace Æoli filia, de qua Ovid. in epist. Alii legunt *Æolidos*. Alii, *Æoli seu Canace*. 2 Septennis. 3 Aphtha, cancer, mentagra. Epigr. 79. lib. 1. 4 Crudelis morbus serpit exeditque os Canaces. 5 Quæ, nisi vocis organa morbo fuissent interclusa, vel ipsas inexorabiles Parcas dulci voce flectere valuisset.

In Zoilum. XCIII.

Mentitur, qui te vitiosum, Zoile, dixit.
Non vitiosus homo es, Zoile, sed * vitium.

* In abstracto, & eminenter.

§ De Theodoro. XCIV.

Plerius * vatis Theodori flamma Penates
Abstulit. hoc Musis, hoc tibi, Phœbe, placet?
O scelus, o magnum facinus, crimenque decorum,
Non arsit pariter quod domus, & dominus!

* Poëtæ scilicet, sed mali. cui dum incendium domus condolare videtur, per imprecationem queritur, quod non & ipse dominus una cum ædibus perierit.

In verpum æmulum. XCV.

Quod nimium lives, nostris & ubique libellis
Detrahis, ignosco: 1 verpe poëta sapit.
Hoc quoque non curo, * quod tu mea carmina carpas,
Corripias: & sic verpe poëta sapit.

Illud

*Illud me cruciat; 2 Solymis quod natus in ipsis,
Pædicas puerum, verpe poëta, meum.
* Ecce negas, iurasque mihi per templa Tonantis.
Non credo: jura, verpe, 3 per Anchialum.*

1 Judæe, recutite. Epigr. 81. lib. 7. & quæ ad Juvenalem Sat. 14. v. 105. * *Quod dum mea carmina carpis, Compilas.* Jan. Rutgers. 2 Urbe Judææ celeberrima, Hierosolyma, Salem, Jebus. 3 Omnis quæ hic Domitius Calderinus de statua & numine Sardanapali in Anchiala urbe Cilicie culto: & quæ Hermolaus ad Plin. lib. 5. c. 27. Quæ etiam N. Rigaltius de Anchialo, quem Martialis puerum fuisse auctum: Attende clarius (ἐν τῷ ἰσχυρὸν δόξαν) fumen & acumen Jos. Scaligeri in Prolegom. ad libros de Emendatione temporum, ubi de Tyriorum & Sidoniorum dialecto differens; *Et sane, inquit, mirum est illis sanctissimum fuisse jusjurandum Korhan; ut Judæos חַי אֱלֹהִים vel חַי יְהוָה Chai Ala vel Chai Adonai. Sed tempore Martialis pronunciabant Chiala: Jura verpe per Anchialum. Quia Judæos audiebat Chiala jurare; propterea putabat esse Anchialum, quod vox Anchialus notior illi fuerat quam Chiala. Cujus ingeniosissimi viri expositioni subteribo, nisi quod poëtam posuisse Anchialum pro notiori vocabulo (fueritne illud magi, herois, numinisve fidi nomen?) inficias eam. Quin imo totum hoc & integrum fuisse Judæorum juramentum contendo. אֱלֹהִים enim Hebræis sonat Si in juramentis usitatum, ut cap. 5. Jer. vers. 2. חַי יְהוָה אֱלֹהִים & si vivit Dominus, atque alibi pluries in S. Script. Quin & אֱלֹהִים absolute positum in jurando negat, Psal. 89. vers. 36. & Reg. cap. 17. vers. 1. Quam itaque poëta ex pronuntiatione אֱלֹהִים חַי אֱלֹהִים Si vivit Deus advertisset Judæos jurasse, Hebræa non intelligens, esse has distinctas voces unius Dei nomen credidit, atque ita usurpavit *m* ante *ch* in *u* verso ad Græcas & Romanas literarum dispositionis leges. * Eris itaque hic poëtæ sensus. Scio ego vos Judæos, projectissimam esse ad libidinem gentem, ut ut religione, commercio, officiis, & concubitu alienorum abstinere professam: Scio eisdem apud vos profana esse omnia, quæ apud nos sacra: Scio apud vos ipsos fidem esse obstatam, adversus alios levem. Scio nihil vos prius imbui, quam contemnere deos alienos, vestrum solum colere, vereri, respicere, &c. Tacit. 5. Histor.*

Quoniam itaque te suspectum habeo pro scarabæo, κατὰ-
 ρη τοιαῦτα κυλινδῶντι, non credo tibi neganti per Tem-
 plum jurato, ut qui nulla te hic religione aut perjurii pœna
 teneri putes: verum adigo te ad juramentum per Deum ve-
 strum, per quem jurato tibi credam. *Clariss. Seldenus* in Pro-
 legomenis ad penitissimæ eruditionis opusculum, *De Succes-*
sionibus, seu Fure hereditario Ebraeorum, etiam tendit ulterius,
 conceptum scriptumque a poëta versum hunc autumans ad
 hunc modum: *Non credo; jura verpe speran chielam*, ut in-
 tegra sit juramenti formula. *יפיע חי עולם* vindictam
 sumas is qui vivit in æternum. Nec prætereundum censeo,
 quod in *Specimine Conjecturarum* nuperrime edito habet vi-
 doctissimus Joannes Crojus, qui neque Farnabii neque Sel-
 deni formulas usitatas ac tritas fuisse apud Judæos scribens,
 unica littera mutata rem restitui vult, *Alchialum*. *אל חי עולם*
 e Chaldaeorum dialecto. Quamvis tamen neutra loco move-
 ri aut exautorari meruerat, nisi suam hanc leviter quidem a
 nostris deviam conjecturam validiori tibicine fulcisset quam
 reiectione mera, nudaque, testibus non datis, assertionem.

Ad Flaccum. XCVI.

Incideris quoties in basia fellatore, *caput.*
In 1 folio 2 puto te mergere, Flacce, caput.

1 Epigr. 42. lib. 2. num. 1. 2 Vide Epigr. 50. lib. 8.

Ad Germanum. XCVII.

Martia non Rhenus solit hic, Germane, quid obstas,
 Et puerum prohibes divitis imbre lacus?
 Barbare, non debet submoto cive ministro

2 Captivam 3 victrix unda levare sitim.

1 Hæc, o Germane, est et nostra Martia (de qua Ep. 42.
 lib. 6. num. 18.) non ex tuo Rheno deducta aqua: ut ejus
 potu interdicas ingenuo civi. 2 Tui captivi. 3 Martia, du-
 cta in urbem Romam Germaniæ victricem.

In Thesellam. XCVIII.

Una nocte quater possum: sed quatuor annis
 Si possum, peream, te Thesellam semel.

Epigr. 33. & 75. lib. 3.

Ad

Ad Bassum. XCIX.

Effugere non est, Bassè, 2 basiatores.
Instant, morantur, persequuntur, occurrunt.
Et hinc, & illinc, usque quaque, quacumque.
 3 Non ulcus acre, pustulæve lucentes,
Nec 4 triste mentum, sordidique 5 lichenes,
Nec 6 labra pingui delibuta ceroto,
Nec 7 congelati gutta proderit nasi.
Et astuantem basiant, & algentem.
Et 8 nuptiale basium reservantem.
Non te cucullis asseret caput tectum,
Lectica nec te 9 tuta pelle, veloque,
Nec vend'cabit sella sapius clausa.
Rimas per omnes basiator intrabit.
Non consulatus ipsè, non tribunatus,
Sævique 10 fascès, nec superba clamorè
Lictoris abigit virga basiatorem.
Sedeas in alto tu licet tribunali,
Et e curuli jura gentibus reddas.
Ascendet illa basiator, atque illa:
Febriticantem basiat et flentem:
Dabit oscitanti basium, natantique:
Dabit & cacanti. remedium mali solum est:
Facias amicum 11 basiare quem nobis.

1 Non licet effugere, nulla ratione, consilio nullo poteris
 effugere. 2 Epigr. 94. lib. 7. num. 1. & Epigr. 10. lib. 2. 3
 Nullum genus morbi, ulceris aut contagii. 4 Mentagra. su-
 pra Epigram. 98. num. 3. & Epigr. 79. lib. 1. 5 Qui e genere
 cancri. 6 Delibuta unguento e cera sed cerussa ad fissuras
 & ulcera. 7 Epigr. 36. lib. 7. num. 2. 8 Quod clauso ore re-
 servat sponsus sponsæ suæ acceptum. 9 Lecticæ autem pel-
 libus velisque muniebantur. Lip. Elect. lib. 1. c. 19. 10 Præ-
 lati prætori consulibusque a lictoribus. 11 Cui absque offen-
 sa negare possis. Epigr. 23. lib. 2.

As 5

In

In Lesbiam. C.

DE cathedra quoties surgis, jam sæpe notavi,
 1 *Padicant miseram Lesbiam te tunica.*
Quas cum conata es dextra, conata sinistra
Vellere, cum lacrymis eximis, & gemitu.
 2 *Sic constringuntur gemina symplegade culi,*
 3 *Et Minyas intrant, Cyaneasque nates.*
Emendare cupis vitium deformæ? docebo.
Lesbia, nec surgas censeo, nec fideas.

1 Hærent tibi imæ tunicae. 4 Al. Si constringantur. 3 Tunicae tuæ constringuntur, non secus ac columba vel clavus navis Argus in collisione Cyanearum seu Symplegadum insularum, quas transire Minyæ Thessali, cæterique Argonautæ. vide quæ ad Senecæ Herc. Fu. vers. 1212. & Medam, vers. 233. & supra lib. 7. Epigr. 18. num. 5.

Ad Flaccum. CI.

Habere amicam nolo, Flacce, 1 *subilem,*
Cujus lacertos annuli mei cingant,
 2 *Quæ chine nudo radat, & genu pungat:*
 3 *Cui ferra lumbis, 4 cuspis eminet culo.*
Sed idem amicam nolo mille librarum.
 5 *Carnarius sum, pinguariarius non sum.*

1 Gracilem, exilem, junceam. 2 Quæ depygis, macilentæ, & quasi nudis ossibus. 3 Cujus dorsi spina ferram præ se ferat. 4 Uropygium. Epigr. 92. lib. 3. num. 7. 5 Puellam volo corporis solidi & carnolam, non pinguedine tumidam gravemque.

Ad Flaccum. CII.

Thaida tam tenuem potuisti, Flacce, videre?
 1 *Tu puto, quod non est, Flacce, videre potes.*
 1 Summa sane es oculorum perspicacia, qui tam exilem deprehendere posses. vide Epigram. superius.

In

In Lydiam. CIII.

Non est mentius qui te mihi dixit habere
Formosam carnem Lydia, non faciem.
 1 *Est ita, si taceas, & si tam muta recumbas,*
Quam silet in cera vultus, & in tabula.
Sed quoties loqueris, carnem quoque Lydia perdis,
Et sua plus nulli, quam tibi lingua nocet.
 2 *Audiat ædilis ne te, videatque caveo;*
 3 *Portentum est, quoties cæpit imago loqui.*

1 Commendat te tacentem cutis pulchra: sed ea est oris tui, quoties loqueris, inelegantia & invenustas, quæ corporis formam deturpet. 2 Aedilis quippe erat cur a re portenta (quale est si fuder loquaturve imago) expianda & tollenda. 3 Corpus habes marmoreis dearum imaginibus non cædens, sequentis vero gestum portentosum.

Ad Sophronium. CIV.

Tanta tibi est animi probitas, orisque Sophoni,
 * *Ut mirer fieri te potuisse patrem.*
 * *Ut mirer te vel cum uxore rem habuisse.*

In Uxorem. CV.

Uxor vade foras, 1 *aut moribus utere nostris;*
 2 *Non sum ego nec Curius, nec Numa, nec Tattius.*

Me jucunda juvant tractæ per pocula noctes:
Tu properas pota surgere tristis aqua.
Tu tenebris gaudes: me ludere teste lucerna,
Et juvat admissa 3 rumpere luce 3 latus.
Fascia te, tuniceaque 4 tegunt, obscuraque palla:
At mihi nuda satis nulla puella patet.
Bastia me capiunt blandas 5 imitata columbas:
Tu mihi das 6 avia qualia mane soles.
 7 *Nec motu dignaris opus, nec voce juvare,*
Nec digitis: 8 tamquam ibura, merumque pares.

A a 6

Maslur-

*Masturbabantur Phrygii post ostia servi,
 9 Hecloreo quoties fœderat uxor equo.
 10 Et quamvis Ithaco stertente, pudica solebat
 Illic Penelope semper habere manum.
 Pædicare negas: 11 dabat hoc Cornelia Gracco,
 Julia Pompejo, Portia, Brute, tibi.
 Dulcia 12 Dardanio nondum miscente 12 ministro
 Pocula, 13 Juno fuit pro Ganymede Jovi.
 Si te delectat gravitas, 14 Lucretia toto
 Sis licet usque die; 15 Laida nocte volo.*

1 Quasi divortii causa sit inæqualitas morum, vel in uxore magis probatorum quam in viro. 2 Non sum continens, castus, pudicus, quales Cu. Nu. & Tati. Al. *Non ego sum Curius, non Numa, non Tatus.* 3 *Εν τῷ τῆς πολυχρόνου Αφροδίτης ἔργῳ.* 4 *Obscuraque pallia celant.* Bodl. & Palat. 5 Lasciva, qualia sibi ingeminant columbæ & passeruli falaces. 6 Casta, qualia sibi invicem libant *οἱ συγγενεῖς ἀσπί-ζοντες καὶ φίλους.* 7 Supra Epigr. 61. num. 7. 8 Tanquam pura, & rem divinam thure meroque factura. *Sic surgit mane puella, Protinus ut sanctos possit adire Deos.* Ovid. lib. 3. Amor. Eleg. 6. 9 Quoties Andromache & ipsa pudica per lascivum ludum Heclorei insedit. *Hisp. cavalgava a Heclo.* vel allusum ad versum Ovidii 3. de Arte: *Thebais Hecloreo nupta resedit equo.* 10 Et socero dormiente, illa casta famæ Penelope erat *λεσβίος τέλεισσα.* 11 Verecundissima matronæ Rom. non negabant illud — Epigr. 69. lib. 9. n. 1. maritis suis gravissimis. 12 Ganymede. 13 Et ipsa castissima conjugii præles. tamen — 14 Gravis & casta, ut Lucretia. 15 Facilem & lascivam, ut Laida.

Ad Garricum. CVI.

Mittebas libram: quadrantem, Garrice, mittis.
 * Saltem semissem, Garrice, solve mihi.

* Saltem gradatim & per media descendisses ad hoc imum, ut Epigr. 71. lib. 8.

Ad Albium Maximum. CVII.

Albi Maxime, * si vacabit hora,
 Hoc tantum lege: namque & occupatus,
 Et non es nimium laboriosus.
 Transis hos quoque quatuor? 4 sapisti.
 * Al. Si vacat habere. 2 Qui & hoc, tibi laboris parcis, fastidioso lectori.

Ad Septicianum. CVIII.

Explicitum nobis usque ad sua cornua librum,
 Et quasi per lectum, Septiciane, refers.
 Omnia egisti, credo, scio, gaudeo, verum est.
 Perlegi libros 2 sic ego quinque tuos.

1 Evolutum ad umbilicum usque perinde ac legisses. Ep. 67. lib. 1. num. 11. 2 Explicitos scilicet oculis lustratos, ac rursus involutos, ut tu meos.

Ad Lectorem. CIX.

Quamvis * tam longo possis satur esse libello,
 Lector, adhuc a me disti. ha pauca petis.
 Sed 1 Lupus usuram, puerique 2 diaria poscunt,
 Lector solve. 3 taces, dissimulasque? vale.

* Al. jam. 1 Fœnerator. 2 Dementia & cibaria servis distribuenda in diem. 3 Epigr. 16. num. 9. & Epigr. 26. n. 8. lib. 5.

LIBER XII.

M. Val. Martialis Prisco suo salutem.

SCIO me patrocinium debere contumacissimæ, triennii desidix: quæ absolvenda non esset inter illas quoque occupationes urbicas, quibus facilius consequimur, ut molesti potius quam officiosi esse videamur; nedum in hac provinciali solitudine, ubi nisi etiam intemperanter studeamus, & sine solatio, & sine excusatione secessimus. Accipe ergo rationem; in qua hoc maximum & primum est, quod 1 civitatis aures, quibus assueveram, quæro, & videor mihi in alieno foro litigare. Si quid est enim in libellis meis quod placeat, dictavit 3 auditor. Illam judiciorum subtilitatem, illud materiarum ingenium, bibliothecas, theatra, conventus, in quibus studere se voluptatibus non sentiunt: ad summam omnium, ea quæ delicate reliquimus, quasi destituti desideramus. Accedit his 4 municipalium rubigo dentium, & iudicii loco livor, & unus aut alter mali, in pusillo loco multi, adversus quos difficile est habere quotidie bonum stomachum. 5 Ne mireris igitur abjecta

1 Sat scio mihi opus esse validissima defensione, qua excusum silentium meum & scribendi intermissionem cui contumaciter tres jam annos vacavi. crimen venia haudquaquam dignum vel per occupationes urbis, multo minus in hoc provinciali ocio & secessu. 2 Elegantes & acutos auditores, quales mihi Romæ contigerunt, desidero. hic parum idoneos comperio. 3 A cuius ingenio, iudicio, virtutibus, vitiis, nec non ab urbis magnificis ædificiis ludisque mihi erat seges & materia epigrammaton. idque citra tædium, imo cum Venere quadam & delectatione studii. 4 Municipum meorum Bisbilitanorum invidia & malevolentia, qui quidem pauci, sed pro loci exilitate multi me carpunt, obtristant, mordent. 5 Ne sit igitur mirum, si per indignationem deposuerim & adjecerim

abjecta ab indignante, quæ a gestiente fieri solebant. ne quid tamen & advenienti tibi ab urbe, & exigenti negarem, 6 cui non refero gratiam, si tantum ea præsto quæ possim, 7 imperabo mihi, cui indulgere consueveram, & * statui paucissimis diebus, ut familiarissimas mihi aures tuas exciperem 8 adventoria sua Tu velim ista quæ 9 tantum apud te non periclitantur, diligenter æstimare, & excutere non graveris; &, 10 quod tibi difficillimum est, de nugis nostris iudices nitore seposito, ne Romam, 11 si ita decreveris, 12 non Hispaniensem librum mittamus, sed Hispanum.

abjecerim illa studia, quæ mihi antea cordi fuerunt. 6 Rotunde expressit illud Ciceronis Epist. 8. lib. 4. Fam. Epist. Reliquum est, ut ad omnia, quæ tui velint, ita sim præsto, ut me non solum omnia debere tua causa, quæ possim, sed ea quoque quæ non possim, putem. Proni studii. inquit Max. lib. 4. cap. 8. certius est indicium supra vires niti quam viribus ex facili uti: Alter enim quod potest, præstat: alter etiam plus quam potest. *ἑὶ καὶ τὴν ἀδυνατίαν ἐπὶ μέλει*, Phalaris Epist. 31. 7 Ego itaque excitabo ingenium meum & studium, quæ olim me. Alii imperavi. * Al. studui. 8 Libro hoc, tanquam adventoria cæna, quæ excipere amicos peregre advenas moris est. Turnebus lib. 30. cap. 26. 9 Non solum apud te cui hæc scribo, sed & apud alios quibus propter te innotescunt. Vel, non tantum iudicii & censura periculum apud te, cuius candore fretus sum, inibunt, quantum apud alios non æque æquos & candidos. 10 Solita benevolentia & innata humanitate, quibus me pertinaciter prosequeris, ad tempus depositis, quo rigidiores agas censemore, dijudicesque an Romam mitti mereatur liber hic in Hispania scriptus. 11 Si tu censueris lib. hunc dignum qui Romam videat. 12 Non tantum a solita urbanitate & Romam cultu degenerem, qui in Hispania scriptus Hispanum aliquid sapiat: sed prorsus barbarum ac rudem. Ita locutus Patereulus, Histor. lib. 2. *illis incrementis fecit viam, quibus non Hispania sua natus, sed Hispanus in triumphum & pontificatum assurgeret*. Cum dicimus Hispanus, inquit Sospater, nomen nationis ostendimus; cum

cum autem Hispanienſis, cognomen eorum qui provinciam Hispaniam incolunt, eſſi non Hiſpani.

Ad eundem. I.

Retia dum ceſſant, 2 latratoresque Moloffi,
Et non invento ſylva quieſcit apro:
Ocia, priſce, brevi poteris donare libello.
Hora, 3 nec æſtiva eſt, nec tibo tota perit.

1 Dum ceſſat venandi ſtudio per anni tempus. videtur fuiſſe ver vel autumnus. horæ enim neque æſtivæ & aprorum venationi inſervit hyems. 2 Canes e Molofforum genere, qui acres. 3 Non longiſſima, quales ſunt horæ æſtivæ, ex diſviſione diei pro anni tempore inæqualis, in 12. partes.

Ad ſua carmina. II.

Qua modo litoreis ibatis carmina Pyrgos,
Ite Sacra, 2 jam non pulverulenta via eſt.

1 Carmina, qualia prius ex urbe miſi Pyrgos Tuſciæ opidum maritimum, diſpergenda inde per alias orbis partes, nunc ego mitto ex alia orbis parte in urbem, Epigr. ſeq. 2 Humida ſcilicet vere vel autumnus, ut priore Epigram. n. 1.

Ad librum ſuum. III.

Ad populos mitti qui nuper ab urbe ſolebas,
Ibis * tu Romam nunc peregrine liber.
1 Auriferi de gente Tagi, 2 reticique Saloniſ
3 Dat patrios Manes quæ mihi terra 4 potens.
Non tamen hoſpes eris, nec jam potes advena dici,
5 Cujus habet fratres 6 tot 7 domus alta Remi.
8 Fure tuo veneranda novi pete limina templi,
9 Reddita 10 Pierio ſunt ubi templa 10 choro.
Vel ſi malueris, prima gradiere 11 Sabura:
Atria ſunt illic 12 conſulis alta 12 mei.
Laurigeros habitat ſacundus Stella Penates,
Clarus Hiantæe Stella 13 petitur aqua.

Frons

Frons tibi 14 Caſſalius vitreo torrente ſuperbit,
14 Unde novem dominas ſape bibiſſe ferunt.
15 Ille dabit populo, patribusque, equitique legendum,
16 Nec nimium ſiccis perlegit ipſe genis.
Quid 17 titulum poſcis? verſus duo treſve legantur,
Clamabunt omnes te, liber, eſſe meum.

* Al. Io. 1 Ex Hiſpania metallis celebri, ubi aurifer Tagus ex Salo cujus aquis ferrum temperatur. Ep. 50. lib. 1. num. 13. & 11. 2 Propter montes vel accolas. 3 Ubi parentum cineres. 4 Al. parens. 5 Cujus pater autorque vixerit Romæ. 34. annos. 6 Libros Ep. undecim, duos diſſichorum, ſpectaculorum unum. 7 Roma. Al. domus una. 8 Namque templum eſt Apollinis & Mularum, ab Auguſto in Palatio excitatum; in quo poetarum opera recitabantur & probata reponebantur cum imaginibus. 9 A Nervæ reſtituta. 10 Muſis & poetis. 11 Epigr. 35. lib. 1. num. 5. 12 Stellæ, cui ego conſulatum vovi. Epigr. 43. lib. 9. Vel mihi faventis. 13 Al. ſtritor. Stella diu ambivit Violantillam. Starius in Epithalamio Sylv. 1. in cujus ædibus limpidiſſimus fuit fons. de quo vide Epigr. 49. lib. 7. & lib. 6. Epigr. 47. 14 Propter Stellam poetam. 15 Stella. 16 Præ deſiderio mei effuſis lacrymis. 17 Autoris nomine inſignitum.

Ad Priſcum. IV.

Quod 1 Flacco, 2 Varioque fuit, ſummoque Maroni,
3 Mæcenas atavis regibus ortus eques.
Gentibus & populus hoc te mihi, Priſce Terenti,
Fama fuiſſe loquax, chartaque dicet 4 anus.
Tu facis ingenium; tu, ſi quid poſſe videmur,
Tu das 5 ingenuæ * munera 5 pigritiæ 6.

1 Horatio. 2 Nobili poetæ Epigr. 18. lib. 8. num. 2. 3 Alludit primum Horatii verſum Mæc. atavis editæ regibus. 4 Longæva. vide Epigr. 40. lib. 1. num. 1. * Al. Fas mihi pigritiæ. 5 Literato ocio. 6 Hexaſtichon illud Maſſæ animi, &c. demigraſſe hinc in ſextum Epigram. ſuſpicatur Turnebus lib. 30. c. 26. & huc reſcribendum, ſed non video, cur non & illud Nervæ aſcribatur, ut ſuo loco.

Ad

Ad Cæsarem. V.

Longior undecimi nobis, decimique libelli
Arctatus labor est, & breve 2 rasis opus.
 Plura legant vacui, quibus ocia tuta dedisti:
Hæc lege tu Cæsar: forsitan & illa leges.

1 Decimus, undecimusque liber Epigram. a me emendati
 contractique sunt. 2 Castigando erasit. Aldus legit *vasis*, id
 est, evasit.

In commendationem Nervæ. VI.

Contigit Ausonia procerum mitissimus aula
Nervæ: licet 1 toto nunc Helicone frui.
Recta fides, bilaris clementia, cauta potestas
Jam redeunt: longi terga dedere metus,
 2 *Hoc populi, gentesque tuæ pia Roma precantur:*
Dux tibi sit semper talis, & iste diu.
 3 *Maestæ animi, quem varus habet, morumque tuorum,*
 4 *Quos Numa, 5 quos bilaris posset habere Cato.*
Largiri, præstare, 6 breves extendere census,
Et dare quæ faciles vix tribuere dei;
 7 *Nunc licet, & fas est. 8 sed tu sub principe duro,*
Temporibusque malis, ausus es esse bonus.

1 Libere vacare Musis, sub Imperatore qui Musis poësi-
 que favet. 2 Quod habet versus insequens, *Dux tibi, &c.* 3 Di-
 videndum hoc Epigr. in duo ad *Maestæ animi* vult Jan. Rug.
 Magis auctus sis animo, qualem pauci habent. Hortandi for-
 mula de re bene gesta sumpta a sacris. Quoties enim victimæ
 infundebatur tibi aut vinum, dicebant, *Maestus est taurus.*
 h. e. cumulata est hostia & magis aucta. Isidor. lib. 10. c. 10.
 4 Epigr. 6. lib. 11. num. 4. 5 Quos mores posset habere Ca-
 to, nisi quod magis tetricus fuit quam Nervæ. supra *bilaris*
clementia, 6 Civium paupertatem opibus sublevare. 7 Sub
 principe tam pio, clementi, æquo: quandoquidem — 8 —
 Tu ipse O Nervæ sub Nerone & temporibus illis malis non
 dubitabas esse bonus.

De

De Ligeia. VII.

Toto vertice * quot gerit capillos,
Annos si tot habet Ligeia, trima est.

* Est itaque tripilis seu trisilis. Epigr. 74. lib. 6. n. 2.

In commendationem Trajani. VIII.

Terrarum deas, gentiumque Roma,
Cui par est nihil, & 1 nihil secundum,
Trajanî modo lata cum futuros
Tot per secula computaret annos;
Et fortem, juvenemque, Martiumque
 2 *In tanto duce militem videret:*
 3 *Dixit præside gloriosa tali:*
Parthorum proceres, ducesque Serum,
Thracæ, Sauromatæ, Getæ, Britanni,
Possunt ostendere Cæsarem, Venite.

1 Vel si quid longo certe intervallo, proximum. 2 Sic Im-
 peratorem, commilitonemque miscueras, &c. Plin. in Panegyri-
 co Trajan. ita locutus est de Cæsare Sylla referente Sueton.
 c. 1. *Cæsari multos Marios inesse.* 3 Vos (inquit Roma) no-
 minis Romani hostes nolite ulterius inolescere, jam enim
 nati sumus verum Cæsarem injuriarum vestrarum futurum
 vindicem, venite igitur pacem orantes.

Ad Cæsarem. IX.

Palma regis nostros, mitissime Cæsar, Iberos,
Et placido fruitur pax 2 peregrina jugo.
Ergo agimus lati tanto pro munere grates:
Misisti 3 mores in loca nostra tuos.

1 A Cornelius Palma vir Consularis illustris & Trajano
 gratissimus, qui, teste Dione, præfuit Syriæ. Idem (credo)
 jam præfiebatur Hispaniæ. Nam quod de palma symbolo
 Victoriæ & Justitiæ, quæ propter Trajanî de Dacis & Sey-
 this triumphum in nummis Trajanî est expressa, non usque
 quaque convenit. 2 Extra Italiam. 3 Præfectum, amulum
 tuorum morum.

De

De Africano. X.

Habet Africanus millies, tamen caprot.
Fortuna multis dat nimis, satis nulli.

Mittit librum ad Parthenium. XI.

Parthenio dic Musa 2 tuo, nostroeque salutem.
2 Nam quis ab Aonio largius amne bibit?
Cujus 3 Pimplæo 4 lyra clarior exit ab antro?
Quem plus 5 Pierio de grege Phæbus amat?
Et si forte, sed hoc vix est sperare, vacabit:
6 Tradat ut ipse duci carmina nostra, rega,
* Quatuor 7 tantum timidumque brevemque libellum
Commendet * verbis; hunc tua Roma legit.

1 Vide Epigr. 1. lib. 11. num. 2. iudicium de hoc Epigr. ad Parthenium. 2 Dict. Epigram. 1. lib. 11. num. 4. 3 Epigr. 4. lib. 11. num. 1. 4 Forte & Lyricis vacabat Parthenius. 5 E. Poëtis. 6 Eandem poscit ab illo operam, Epigr. 6. lib. 5. * Quæ subsequuntur. nempe; Hunc tua Roma legit.

§ In Postumum. XII.

Omn'a promittis, cum tota nocte bibisti:
Mane nihil præstas; Posthume, * mane bibe.
Ut eodem die præstes, neque excidant tibi quæ promissisti
sobrio post somnum.

§ Ad Auctum. XIII.

* **G**enus, Aucte, lucri divites habent iram,
Odisse quam donare vilis constat.
* Vide huic geminum. Ep. 37. lib. 3.

Ad Priscum. XIV.

Parcius utaris, moneo, 1 rapiente 2 veredo
Prisce, nec in lepores tam violentus eas.
Sape 3 satis fecit præda venator, 4 acri
Decidis excussus, nec rediturus equo.

4 Insidias

4 Insidias 5 campus habet: nec fossa, nec agger,
Nec sint saxa licet, fallere plana solent.
Non deerunt qui tanta tibi spectacula præsent,
5 Invidia fati sed levioe cadam.
Si te delectant animosa pericula: 6 Tuscis,
Tutior est virtus, insidiemur apris.
Quid te fræna juvant temeraria? 7 sæpius illis
Prisce datum est equitem rumpere, quam leporem.

1 Celeri, volante. 2 Opinio est (inquit Turnebus lib. 18. c. 1. veredum equum esse qui vehat, id est, trahat rhedam, sic enim lisdor. lib. 12. c. 1. sed ego (inquit) veredum equum simplicem esse puto, qui non trahat rhedam aut cistum, neque enim verisimile est, qui venebatur, rheda vestari. 3 Ipse, dum prædam captaret, præda factus: 4 Vel in plano locus est ruinæ & morti. 5 Levior invidia in Deos, levior querela & jactura alterius quam tui. Epigr. 13. lib. 1. num. 11. 6 Synecdochice pro grandibus & ferocioribus, quales habet Thulscia. 7 Sæpius equitem venatorem occidere quam leporem solent provolantes laxis frenis equi. Epigr. 50. lib. 1. num. 19.

Adulatorium. XV.

Quidquid 1 Parrhasia nitebat aula,
2 Donatum est oculis, deisque nostris,
* Miratur 3 Scythicus 4 vrentis auri
Flammas Jupiter, 5 & * stupet superbas
5 Regis delicias, 6 gravesque luxus.
Hæc sunt pocula, quæ decent Tonantem:
Hæc sunt, quæ 7 Phrygium decent 7 ministrum.
Omnes cum Jove 8 nunc sumus beati:
At nuper, pudet, ab pudet fateri,
Omnes cum 9 Jove pauperes eramus.

1 Palatina. Epigr. 54. lib. 7. num. 3. 2 Consecrabatur Diis & templis, spectandum, non utendum. * Non sine admiratione & stupore videt se rursus affictum gemmisque radiantem Jup. Epigr. 5. lib. 11. num. 5. Al. Superbi Regis. 3 Referas ad aurum, vel smaragdos. nam utroque clarent Riphei montes.

tes. 4 Repercussu smaragdorū aureis imaginibus & pœn-
lis infertorum. 5 Domitiani Imper. 6 Principis immoder-
atum in templis exornandis studium cum damno populi a
quo exigebat aurum in hunc usum. 7 Ganymedem. 8 Tra-
jano non exigente a nobis & corradente undique aurum in
sacro illos luxus. 9 Nerone.

In Labienum. XVI.

Add'xti, Labiene, tres agellos:

Emisti, Labiene, tres cinedos:

Pedicas, Labiene, tres agellos.

Sic Epigr. 31. lib. 10.

§ In Lentinum. XVII.

Quare tam multis a te, Lentine, diebus
Non abeat febris, quæris, & usque gemis.

Gestatur 2 tecum sella, pariterque lavatur?

Cœnat boletos, ostrea, sumen, aprum.

Ebria Setino fit sæpe, & sæpe Falerno:

Nec nisi per 3 niveam Cecuba potat 3 aquam.

Circumsusa rasis, & 4 nigra recumbit amomo,

Dormit & in pluma, purpureoque toro.

5 Cum sit tam pulcre, tam belle vivat apud te,

Ad 6 Damam potius vis tua febris eat?

1 Cum febris a te excipitur molli gestatione, balnearum
blanditiis, optimarum dapum vinorumque deliciis omnium
denique, quæ humoris sui fomitem & nutrimentum febris
appetit, lautitiæ & luxu: inhumana certe & insulsa foret, si a
tam felici a benigno hospite ad pauperem miserumque desi-
ceret ac discederet. Lepidissimus est ejusdem ingenii apologus
N. Gerbelli de Podagra & aranea & Epigr. Græc. lib. 2. c. 43.
Μισόπτωξις θεῶν, μόνον πλάττει δαμάτρεϊα. &c. 2 Al. Te-
cum pariter, pariterque la. 3 Epigr. 63. lib. 5. num. 2. 4
Uncta amomo. ut Epigr. 38. infra. 5 Alii leg. Cum sit ei pul-
chre, cum tam bene vivat apud te. 6 Proletarium nescio
quem inopem & infelicem Poëtis usurpatum nomen servi
manumissi. Horat. & Persio.

Ad

Ad Juvenalem. XVIII.

Dum tu forsitan inquietus erras
1 Clamosa 2 Juvenalis in 3 Subura,

Aut 4 collem domine teris 4 Diane:

Dum per limina te potentiorum,

5 Sudatrix toga ventilat, vagumque

6 Major Cælius, & minor fatigant:

Me multos repetita post Decembres

Accepit mea, rusticumque fecit

7 Auro Bilbilis & superba ferro.

Hic pigri colimus labore dulci.

8 Boterdum, * Plateamque: Celtiberis

Hæc sunt * nomina * crassiora terris.

Ingenti fruor, improboque somno,

Quem nec 9 tertia sæpe rumpit hora.

Et 10 totum mihi nunc repono, quidquid

Ter denos vigilaverem per annos.

11 Ignota est toga: sed 12 datur petenti

13 Rupta proxima vestis a cathedra.

14 Surgentem focus excipit 15 superba

16 Vicini strue cultus illiceti,

17 Multa villica quem coronat olla.

Venator sequitur: sed 18 ille, quem tu

Secreta cupias habere sylva,

19 Dispensat pueris, 20 rogatque longos

Levis ponere villicus capillos.

Sic me vivere, sic juvat perire.

1 Strepenti clamoribus præconum & aliorum, qui res ve-
nales & promercales clamitant. 2 Satyricus ille, ut vult Lip-
sius, quem epist. 20. lib. 4. epistolicarum Quæstionum arguit
ab exiliore verum scripsisse mortuo Domitan. 3 Epigr. 35.
lib. 1. num. 5. 4 Aventinum, in cuius vertice templum Dia-
ne. Epigr. 64. lib. 6. num. 10. 5 In qua tu saluatoris obiens
officia fudas. 6 Mons Cælius, unus e 7. collibus, dictus
olim Querquetulauus, & in eo colliculus minor Cæliolus di-
ctus.

Atus. 7 Supra Epigr. 3. num. 1. & Epigr. 50. lib. 1. 8 Epigr. 30. lib. 1. num. 6. * Epigr. 55. lib. 4. 9 Tertia diei hora, quæ nobis ferme nona vel octava antemeridiana pro vario anni tempore. 10 Compenso somno & edormio quicquid Romæ vigilaveram. 11 Officia togata mihi nulla. Epigr. 51. lib. 10. num. 5. *Fani Numaque nigruidos menses in ocio subiginofo & zonicata quiete transmittere.* Sidonius epist. 14. lib. 2. 12 Mihi mane surgenti petentique datur a servo. 13 Proxima id est, quælibet obvia vestis & rapta cathedra repositoria. Vel rupta vestis & proxima cath. producta ultima in *Rupta* propter *pr.* insequentem, vel neglecto Phateucii modulo, in quo non admodum religiosus est Martialis. 14 Me. 15 Alta 16 Vicina in ipsum sylva descendet focum. Epigr. 50. lib. 1. 17 Quem villica cingit multis ois. vel cui toco villica imponit ollas coquentes prandia & cœnas. 18 Delicatus adeo & mollis, ut cupias, &c. 19 Diaria, operumque labores. Al. *Dispensat pueri.* 20 Villicus novacula rasus rogat dominum ut liceat pueris deponere capillos, quod signum erat emeritæ suæ militiæ, ut jam in viros transcripti rei rusticæ dent operam. Ramiresius ad Epigr. 57. lib. 3. intelligit ipsum villicum levem rogare dominum, ut hoc sibi liceat. vide an huc faciat illud Catulli in Epithalamio; *Sordeam tibi villice Concubine hodie atque luri, Nunc tuum cinerarius Tondet os.*

De Æmilio. XIX.

IN Thermis sumit lactucas, ova, lacertum,
Et cœnare foris se negat Æmilius.

In balneis potabant non raro, sed & quandoque cibi aliquid sumebant, Lautiores una lavantibus distribuabant cibos, gustandos, hos voravit Æmilius, ita ut sibi non esset opus captare cœnam, quod cum sordidum esset, iaculavit se non cœnare foris.

Ad Fabullum. XX.

QUARE non habeat, Fabulle, queris
Uxorem Themison? habet * sororem.

Amicam, vide Epigr. 4. lib. 2.

Ad

Ad * Marcellam. XXI.

Municipem 2 rigidi qui te Marcello 2 Salonis,
Et genidam nostris quis putet esse locis?
Tam rarum, tam dulce sapis; 3 Palladia dicent,
Auderint si te vel semel, esse suum:
Nulla nec in media 4 certabit nata Subura,
Nec Capitolini collis alumna tibi.
5 Nec cito 6 ridebit peregrini gloria partus
Romanam * ducat quam magis esse nurum.
Tu desiderium 7 domine mihi mitius 7 urbis
Esse jubes: 8 Romam tu mihi sola facis.

* Uxorem Martialis Epigram. 31. infra. 1 Quis te crederet Hispanam e Bilbili quam alluit Salo? 2 Epigr. 3. supra num. 1 & 2. 3 Sic Epigr. 54. lib. 11. *Romanam credere matres Italides possunt.* 4 Emendatius leg. *certarit.* Neque ulla medio Romæ vico vel monte Capitolino nata tibi contenderit nedum vicerit moribus, lingua, ingenio. 5 Neque facile alia foemina nobilis nasceretur extra urbem, quam magis deceat esse Romanam, vel quæ magis referat matronam Romanam quam Marcella. Distichon intricatum, & ni fallor, mendosum, in quo emendando non pauci elaborarunt. Ios. Scal. in Catullum legit: *Te cito ridebit peregrinus Clodia partus,* &c. id est, Marcella cui nomen Claudia. 6 Nata ridebit ad parentes. Allusum ad illud Virg. 4. Ecl. *Qui non risere parentes,* cujus rationem vide apud Servium & alios Virgilii interpretes, tum Quintilian. lib. 9. c. 3. & Turnebum lib. 18. cap. 34. Catullum in Epithalamio. Al. *deceat.* 7 Romæ, 8 Etiam in Bilbili.

De Philenide. XXII.

QUAM sit lusea Philenis indecenter,
Vis dicam breviter tibi, Fabulle?
Esset * cæca decentior Philenis.

* Si utroque careret oculo, sed vide quæ ad Epist. 33. lib. 2.

Bb

In

In Læliam. XXIII.

Dentibus atque comis, nec de pudet, uteris emptis
Quid facies oculo Lælia? non emitur.

Edentula eras, adscivisti dentes eburneos buxeosque: cal-
va eras, sumpsisti comas fastitias & emptitias: cæca tastasti,
qua arte rescies hoc damnum, cum oculi non perinde ac co-
mæ atque dentes adulterati emanant.

Ad juvenem, de Covinno curru. XXIV.

O Jucunda, 1 covinne, solitudo.
2 Carruca magis, 3 effedoque gratum
Facundi mihi munus 4 Heliani:
Hic mecum licet, hic Juvence, 5 quidquid
In buccam tibi venerit, loquaris.
Non 6 vector Libyci 7 niger caballi,
Succinctus neque 7 cursor antecedit.
* Nusquam est multo: mannuli tacebunt.
O si conscius esset hic 8 Avitus,
9 Aurei non ego tertium timerem
Totus quam bene sic dies abiret!

1 Currus camerate. Mele lib. 3 c. 4. vehiculum falsibus
armatum, unde Sili lib. 17. covinus falsifer dictus. 2 Cur-
riculo bisjugi. 3 Curru Britannico, petorito. 4 Al. Hadria-
nim. 5 Quodlibet libere. 6 Vector. ὁ ὑποχέμενος id
ἐκπ. Al. Rector. 7 Maurus, Massylus eques expeditus. 2p.
lib. 9. num. 13. & Epigr. 13. lib. 10. num. 2. * Mulionem non
habet covinnus qui regat equos, unde supra dixit solitudinem,
certe equulei covinnum trahentes non deferent, non pro-
cedent sermones nostros. Epigr. 11. lib. 13. 8 Stertinus Epi-
gram. 1. lib. 9. 9 Neminem e tribus, est vulgo jactum sit
proverbium. Tucere posse duos, absente altero.

In Thelesinum. XXV.

Cum rogo te nummos sine pignore, non habeo, in-
quis.

Idem, si pro me spondes agellus, habes

Quod

Quod mihi non credis veteri, Thelesine sodali,
Credis colliculis, arboribusque meis.

Ecce reum 1 Carus te detulit: 2 adsit agellus,
Exilii comitem quavis? 3 agellus eas.

1 Causidicus & delator de quo Plin. Epist. 5. lib. 1. & Ju-
venal. satyra. 1. vers. 36.. 2 Tibi in iudicio, causam tuam
agat agellus meus, magis credis quam mihi. Sceptico. 3 Non
ego vetus sodalis.

§ In avarum amicum. XXVI.

Sexaginta teras cum limina mane senator,
Esse tibi sideoz desidiosus eques:
Quod non a prima discurram luce per urbem,
Et referam lassus 2 basia mille domum,
3 Sed tu purpureis ut des nova nomina fastis,
4 Aut Numidum gentes, Cappadocumque petas:
At mihi, quem cogis medios abrumpere somnos.
Et 5 matutinum ferre, patique lutum:
Quid petitur? rupta cum pes vagus exit 6 alata,
Et subitus crasse decidit imber aquæ:
7 Nec venit ablatis clamatus verna lacernis:
Accedit gelidam servus ad auriculam.
Et, rogat ut cænes secum Lætorinus, inquit.
8 Viginti nummis non ego malo famem?
9 Quod sit cæna mihi, tibi sit provincia merces,
Et faciamus idem, nec mereamur idem.

1 Cum tu ordinis Senatorii discurras officiosus salutatur, me
in simulos desidia, qui cum eques sim (idque honore, non cen-
sa) id non faciam. 2 Epigr. 94. lib. 7. n. 1. 3 Sed tu hoc fa-
cis, ut has Consul. Consulium antem nomina referebantur in
Fastos, qui purpura illinebantur. Ep. 5. lib. 11. n. 8. & ipsi Cons.
purpurati. 4 Vel ut obtineas provinciam in Africa vel Asia,
5 Epigr. 38. lib. 3. num. 3. & Ep. 10. lib. 10. num. 6. 6 Pelle,
calceo. 7 Nec servus vocatus adest, qui afferat lacernas,
detrahat, venit tantum a Patrono Lætorio qui me trita &
gelida toga horrentem invitet ad cenam. 8 Annon mihi la-
tius esset domi tenuem parvo pretio emptam sumere cenam,

Bb 2

quam

quam tot officiis & tanto labore fractum demereri rectam
cœnam vel sportulam? vide Epist. lib. 3. cap. 26. & An-
tholog. lib. 5. cap. 12. εἰς ἀνταγώνιστον. 9 Alii, *Quam sit*
Al. *Cum sit*. Ego *Cur sit cœna*.

In Seniam. XXVII.

A Latronibus esse * te fututam
Dicis Senia: sed negant latrones.

* Negant te impulsum ab iis. vel negant hoc, ajuntque te
inhonestius quippiam passam esse. ut Callist. Epigram. 35.
infra.

In Cinna. XXVIII.

Poto ego 1 sextantes; tu potas, Cinna, 2 deunces.
3 Et quereris quod non, Cinna, bibamus idem.

1 Pocula duorum cyathorum. Ep. 28. lib. 1. num. 2. 2 Po-
cula undecim cyathorum. 3 Tu quereris me tibi opponere
deterius vinum quam ego bibo. Imo ego queror quod tu
bibis plusquam ego. Convenimus tamen & pares sumus,
quod ego genere, tu numero; quod ego qualitate, tu quan-
titate bibis. Neque enim æquum est, te bibonem haurire
optimi vini amphoras.

§ De Hermogene fure. XXIX.

Hermogenes tantum mapparum, Pontice, fur es,
Quantus nummorum vix, puto, 2 Massa fuit,
Tu licet observes dextram, teneasque sinistram:

Inveniet, mappam qua ratione trabat.

3 Cervinus gelidum sorbet sic halitus anguem:

4 Casuras alte sic rapit Iris aquas.

Nuper cum 5 Moryno poteretur 6 Missio leso:
Subduxit mappas quatuor Hermogenes.

7 Cretatam prætor cum vellet mittere mappam:
Prætori mappam * surripit Hermogenes.

8 Attulerat mappam nemo, dum furta timentur:
Mantile e mensa surripit Hermogenes.

Hoc

*Hoc quoque si deerit: mediis 9 distringere lectos,
Mensarumque 10 pedes non times Hermogenes,
Quamvis non modico caleant spectacula Sole:*

11 Vela 12 reducuntur, cum venit Hermogenes.
Festinant trepidi 12 substringere carbasia nauta,
Ad portum quoties 13 paruit Hermogenes.

14 Linigeri fugiunt calvi, sistrataque turba,
Inter adorantes cum stetit Hermogenes.

15 Ad cœnam Hermogenes mappam non attulit un-
quam,

A cœna semper rettulit Hermogenes.

1 Nomen apte sictum, quasi natus Mercurio, qui callebat
quicquid placuit doloso condere furto, vide Catulli Epigram.
Murrucine Asini, manu sinistra non belle ulterius & Tollis linea
negligentiorum. 2 Alius, credo, a Bæbio Massa Bætica pro-
vinciæ prætor & prædæne. Plin. ult. Epist. lib. 7. 3 Atera-
hic surripitque mappas nativa quadam furacitate, non secus
ac cervus naturali antipathia serpentes & latebris spiritus ex-
trahit, cornu elidit voratque. unde εἰς τὸν Plutarcho lib.
de prud. anim. dictus ἀπὸ τῆς εἰλῆς vel εἰλῆν τῆς ὀφείας
sanius duxerim ab ἡνίαν cerva ab ἡνίαν cervus. vide Plin.
lib. 11. cap. 83. & Ælian. lib. 2. cap. 9. 4 Et veluti Iris fur-
tim tollit aquas rursus casuras, hoc ex opinione vulgi. Fit
autem Iris ex reflexu radiorum solis ad nubem resolutam
Solique oppositam in adspætu nostro. 5 Gladiatori. Epi-
gram. 20. lib. spect. 6 Lælo gladiatori arma submittentem &
terrum accepturo, missio sæpe data a muneratio, ne interfici-
retur, intercedente populo. 7 Candidam mappam in
signum Circensium committendorum Prætor qui plerumque
editor missum, e sella suspendit: fluxitque mos hic a Nete-
ne, qui populo missus flagitante, mappam per fenestram jussit
abjici. Cassiodor. lib. 3. var. Sed & mappam usitatum Circo
nomen Pærios sibi vendicasse testatur Fabius Quintil. lib. 1.
cap. 9. * Al. surripit. 8 Mappas suas ad convivia affere-
bant singuli, mantile convivor præbebat. 9 Bracteis ar-
genti lectis deradere Ep. 33 lib. 8. num. 7. Vel lectos stragi-
lis nudare, plagisque (ut quidam legunt) discingere. 10 Ebur-
neos. Ep. 43. lib. 2. n. 9. vel mensarum pedibus deradere
bractæas

bracteas argenti. 11 Epigr. 39. lib. 9. num. 3. 12 Ne suppiantur ab Herm. 13 Apparuit. 14 Iſidis ſacerdotes raſi, lin-
tea veſtis candore puro amicti, & geſtantes ſiſtra, id eſt, cre-
pitacula ex ære aut argento tinnula, a *creſta*. 15 Supra
num. 8.

Ad Aprum. XXX.

Siccus, ſobrius eſt Aper: quid ad me?
Serrum ſic ego laudo, * non amicum.

* Qui amicum vole madidum & ebrium, ſervum ſiccum
& ſobrium.

§ De hortis Marcellæ uxoris. XXXI.

Hoc nemus, bi fontes, hæc textilis umbra ſupini
Palmitis, hoc rigua 1 ductile flumen aquæ:
Prataque, nec 2 biſero ceſſura roſaria Peſto:
Quodque vivet 3 Jani menſe, nec alget olus:
Quæque natas cluſis anguilla domeſtica lymphis,
Quæque geret 4 ſimiles 5 candida turris 4 aves:
Munera ſunt 6 domine poſt 7 ſeptima luſtra reverſi;
Haſ Marcella domo, parvaque regna dedit.
8 Si mihi Nauſicaæ patrios concederet hortos,
Alcinoo poſſem dicere, malo meos.

1 Aquæ ductus. 2 Epig. 42. lib. 4. num. 8. 3 Januario.
4 Candidas columbas. 5 Columbarium. Adſpicio ut ve-
niant ad candida reſſu columba? Ovidius Triſt. 2. el. 8. 6 Uxo-
ris meæ. 7 Annos 35 luſtrum autem hic capitur, ut Epig. 38.
lib. 10. pro 5 annis, ut patet ex Epig. 103. lib. 10. num. 6.
8 Si mihi Alcinoi filia concederet patris ſui pulcherrimos
hortos.

In Vacerram. XXXII.

O 1 Juliarum dedecus Calendarum,
Vidi Vacerra ſacrinæ tuas, vidi:
2 Quas non retentas penſione pro binna
Portabat uxor ruſa criminibus ſeptem,
Et cum ſorore cana mater ingenti.

Furias

Furias putavi 3 nocte Ditis emerſas.
Haſ tu priores frigore & fame ſiccus,
4 Et non recenti pallidus magis buxo
5 Irus tuorum temporum ſequebaris.
Migrare 6 clivum crederes 6 Aricinum.
Ibat 7 tripes grabatus, & 7 bipes menſa,
Et cum lucerna, corneoque cratere
Matella curto rupta latere 8 mejebat.
9 Focum ferentis ſuberat amphoræ cervix.
Fuiſſe 10 gerres, aut inutiles 11 manas,
Odor 12 impudicus urcei fatebatur,
Qualem marinæ miſit aura piſcina.
Nec quadra deerat 13 Caſei Tholoſatis.
14 Quadrina nigri nec corona pulei,
15 Calvæque reſtes alliogue, cepiſque,
Nec plena turpi matris olla 16 reſina,
17 Summæniana qua pilantur uxores.
18 Quid quaris ædes, villicoſque derides,
19 Habitare gratis, o Vacerra, cum poſſis?
Hæc ſarcinarum pompa convenit 3 ponti.

1 Migrabant e conductis ædibus, Galendis Jullis, 2 Quas
ædium dominus hauſu dignatus eſt retinere pro mercede cel-
læ per biennium tibi locatæ. Neque enim niſi ex biennii
caſſatione, retentio pignorum erat. 3 Erebo. 4 Et palli-
dior marcente buxo. 5 Pauper mendicis. Epigr. 19. lib. 5.
num. 7. 6 Ubi ſedent mendici. Epigr. 19. lib. a. 7 Pede
carens uno. 8 Et ipſa diſſuebat. 9 Cervix tui ferentis fo-
cum ſuberat amphoræ, quam capiti impoſitam gerebas, Sunt
qui legendum contendunt *Foco virenti*. ſed vide ſat. 3. Juv.
verſ. 250. 10 Epigr. 76. lib. 3. num. 6. 11 Epigr. 32. lib. 11.
num. 13. 12 Teter, olens pudenda. 13 Caſei e Tholoſa Gal-
liæ, qui mali eſt ſaporis. 14 Faſciculus pulegii aridi, ut quod
eſſet 4. annorum. 15 Colligata in reſtis formam allia cepæ-
que glabræ & quali calvæ. *ropes eſt onyons*, &c. 16 Quæ reſi-
na utebatur dropacis vice ad ſe levigandum mater Vacerræ:
17 Meretrices. Epigr. 81. lib. 3. num. 1. 18 Quid quaris vil-
lam

B b 4

lam ruri, quasi lautiorum more per æstatem rusticaturus sis!
 19 Fontibus scilicet & crepidinibus, quæ mendicorum sunt
 stationes. Epig. 5. lib. 10. num. 4.

De Labieno. XXXIII.

UT pueros emeret Labienus, vendidit hortos:
 * Nil nisi ficetum nunc Labienus habet.

* Jocus est in ambiguitate τὸς *ficus* cum dicat. Labieno ex
 hortis supereffe ficis constum agrum, intelligit pueros ex ne-
 quitia sculos, ut Epigr. 52. lib. 4. & Epigr. 70. lib. 7. & Epig.
 66. lib. 1.

§ Ad Julium Martialem. XXXIV.

TRiginta mihi, quatuorque messes
 Tecum, si memini, fuere Juli,
 Quarum dulcia mixta sunt amaris,
 Sed jucunda tamen fuere plura.
 Et 1 si calculus omnis huc, & illuc
 Diversus bicolorque digeratur:
 2 Vincet candida turba nigriorem.
 Si vitare velis acerbam quædam,
 Et tristes animi cavere morsus,
 3 Nulli te facias nimis sodalem.
 Gaudebis minus, & minus dolebis.

1 Si computemus felices nostros faustosque dies, quo mo-
 re suos numerant Thraces nigris albisque lapillis. vide Epig.
 45. lib. 8. num. 2. 2 Plures apparebunt fuisse boni dies
 quam mali. 3 Νεμεσώμεθα δὲ καὶ ἄλλα ἂν δὲ ξηνοδόχῳ
 οὐ καὶ ἔσχα μὲν φιλόησι, ἔσχα δ' ἐχθαίροντι, ἀμν-
 ια δ' ἄγρια πάντα, Menelaus ad Telemachum. Odyss. 15.

Ad Callistratum. XXXV.

TAnquam simpliciter mecum Callistrate, vivas:
 Dicere 2 præcisum te mihi sæpe soles.
 Non es tam simplex, quam vis, Callistrate, credi.
 Nam quisquis 3 narrat talia, plura tacet.

1 Vis

1 Vis videri ingenue mecum communicare secreta tua,
 proinde fateri etiam vitia; sed hoc non facis ingenue: nam-
 que minus de te fateris, ut majus taceas. 2 Epigram. 72.
 lib. 2. 3 In vocibus *narrat* & *tacet*, latet majus illud quod
 Callistratus non fatetur vitium. vide Epigram. 83. lib. 3. &
 Epigram. 95. lib. 3. num. 2.

§ In Labellum. XXXVI.

Libras quatuor, aut duas amico,
 2 Argenteumque togam, brevemque lanam,
 Interdum aureolos manu 3 crepanteis,
 Possint ducere qui 4 duas calendas,
 Quod nemo, nisi tu, Labulle donas,
 Non es, crede mihi, bonus. quid ergo?
 Ut verum loquar, 5 optimus malorum.
 6 Pisones, * Senecasque, * Memmiosque,
 Et * Crispos mihi redde, sed priores:
 Fies protinus 7 ultimus bonorum.
 Vis cursu, pedibusque gloriari?
 8 Tigrin vince, levemque 8 Passerinum,
 Nulla est gloria præterire asellos.

1 Argenti. 2 Tritam. 3 Epig. 20. lib. 5. num. 6. 4 Duo-
 rum mensium diætam & victuram. 5 Cum avaris collatus,
 videaris munificus, inter avaros quidem es liberalissimus, Ne-
 que enim bonus es, inquit Seneca, pessimis esse meliorem,
 Epist. 79. 6 Nisi liberalitate excedas munificos illos viros
 Pisones. * Seneca. * Memmii. * Crispum. 7 Quem æquat
 optimus malorum. 8 Equum celerem.

§ In nasutum. XXXVII.

Nasutum nimium cupis videri.
 * Nasutum volo, nolo polyposum.

* Urbanum volo derisorem non putidum & impudentem
 scurram. ut Ep. 49. lib. 1. Vel acrem & acutum volo cen-
 sorem judicemque, non rancidum & nigrum, qui vitio suo meum
 corrumpat sensum. Est vero Polypus nasi morbus, de quo
 Celsus lib. 6. c. 8.

Bb 5

Ad

Ad Candidum. XXXVIII.

Hunc qui 1 *fœmineis noctesque diesque cathedris*
Incedit tota notus in urbe nimis,
Crine nitens, niger unguento, perlucidus ostro,
Ore tener, latus pectore, crure 2 glaber,
Uxori qui saepe tua comes improbus hæret;
Non est quod timeas Candide 3 non fuit.

1 In quibus fœminæ sedentes, varia & ad suam Rempubl.
 pertinentia miscent colloquia. sic Epigr. 62. lib. 3. *γυναικείας*,
 hæc *ἑδῶς* Juvenalis molles dixit Sat. 6. 2 Dropace depilatus. Epigr. 29. lib. 2. num. 7. 3 Ipse est inter cinædos fossa
 pathica. *Vel λέῖχον*. *Vel* turpius aliquid.

In Sabellum. XXXIX.

Odi te, quia bellus es 1 *Sabelle*.
 2 *Res est putida bellus, & Sabellus.*
Bellum denique malo, quam Sabellum.
 3 *Tabescas utinam, Sabelle, belle.*

1 Sabellum hunc perstrinxerat Epigr. 84. lib. 7. quod belle
 scripsisse epigrammata sibi vilis est. nunc illi sapius in ostre-
 gerens quod affectabat bellum, Sabellum pronunciat odio
 dignum, putidum & tantum bello minore, quantum iple
bellus bono inferior est, illi denique exitium imprecatur. 2
 Epigr. 10. lib. 1. *Quare Bene & Præclare quamvis nobis saepe*
dicatur: Belle & Festive nimium saepe nolo, &c. Cic. 3. de
 Oratore. 3 Ut nomine tuo ex primæ syllabæ tabe diminuto
Sabellus fiat *Bellus*.

In Pontillianum. XL.

Mentiris, 1 *credo: recitas mala carmina, laudo;*
Cantas, canto: bibis Pontiliane, bibo.
Pedis, dissimulo: 2 gemma vis ludere, vincor.
Res 3 una est, sine me quam facis, & taceo.
Nil tamen omnino præstas mihi: mortuus, inquis,
 4 *Accipiam bene te; nil volo: sed morere.*

1 Sub-

1 Subservio, supparasitor, secundas ago, cum Terentiano
 illo Gnathone, vel Græculo apud Satyricum Satyra 3. v. 100.
 adulatore. item Plutarchi lib. de discrimine amici & adulato-
 ris. ut & Theophrasti Charact. 3. & 5. 2 Latrunculis vitreis.
 Epigr. 71. lib. 7. num. 8. & lib. 14. Epigr. 20. 3 Turpicula
 quæpiam. 4 Hereditate, vel hereditatis parte officia tua
 compensabo. 5 Epigr. 63. lib. 6. & Epigr. 27. lib. 8.

In Tuccam. XLI.

Non est Tucca satis, quod es gulosus,
 * *Et dici cupis, & cupis videri.*

* Quod perditu hominis est & eximie dissoluti, velle mor-
 bum suum prosteri, neque caute agere, si non caste.

De Callistrato & Afro. XLII.

Barhatus 2 *rigido nupsit Callistratus Afro,*
Hac qua lego viro nubere virgo solet.
Præluxere 3 facies, velarunt 4 flammea vultus:
Nec tua defuerunt verba, 5 Thalasse, tibi.
Dos etiam dicta est, nondum tibi Roma videtur
Hoc satis? expectas numquid & ut pariat?

1 Huic Epigr. ingenium & lux a Satyra Juvenalis, v. 134.
 vide & Tacit. 15. Annal. quo modo Nero Pythagoræ nupsit.
 2 Mutoniato. 3 Nuptiales. de quibus, vide quæ nos ad Se-
 necæ Thebaida. v. 263. & 507. 4 Epigr. 79. lib. 11. num. 1.
 5 Nuptiarum deus. Epigr. 36. lib. 11. num. 4.

In Sabellum. XLIII.

Facundos mihi de libidinosis
Legisti nimium, Sabelle, versus:
Quales nec 1 Didymi sciunt puella,
Nec molles 2 Elephantidos libelli,
Sunt illic Veneris moræ signæ:
Quales perditus audiat fortutor.
Præsent, & 3 taceant quid exoleti,
Quo 4 symplegmate quinque copulentur,

Bb 6

4 Qua

- 4 *Qua plures teneantur a catena,
Exstinctam liceat quid ad lucernam.*
5 *Tanti non erat esse te disertum.*

1 Spintrix nescio cujus, monstrosi, pro *Dindymi* legi *Dindymi* vult Jos. Scalig. ad Catull. 2 Poëtrix, quæ libris suis expressit ποικίλα τῆς Ἀφροδίτης καὶ ἀκολούσιος σχήματα ejusmodi figuris & schematis cubicula sua instruxit Tiberius Cæsar. taceo Aretini nefarias tabellas. vide si placet quæ Casaubon. ad cap. 43. Sueton. Tiberii ex Propertio, Clemente Alex. &c. 3 An tacent pudore inhibiti ipsi exoleti? *Emphatica*. An tacent, ut Epigr. 95. lib. 3. num. 2. 4 Sellarias illas ac series turpiter connexorum nimis aperte refert Suetonius cap. 43. Tiberii Ἀφροδίτην ταύτην ἐπὶ τῇ συμπλοκῇ διμένον execrat. Clemens Alexandrin. *πρωτοερπητικῶ* ad Græcos. 5 Non erant hæc digna tanto ingenio.

Ad M. Unicum. XLIV.

- U** Nice cognato 1 *junctum mihi sanguine nomen:
Quique geris studiis corda 2 propinqua meis:
Carmina cum facio soli cedentia fratri,*
3 *Pectore non minor es, sed 4 pietate prior.*
5 *Lesbia cum tenero te possit amare Catullo,
Te post Nasonem blanda Corinna sequi.*
6 *Nec deerant Zephyri, si te dare vela juvaret:
Sed tu litus amas. hoc quoque fratris babes,*

1 Mihi affinis. 2 Faventia. 3 Scientia & arte. 4 Quæ cedis fratri primas, vide ejusdem ingenii. Epigr. 11. lib. 11. 5 Te Elegiæ gloria vel Catullo & Ovidio possent æquiparare amicæ suæ Lesbiæ & Corinnæ. 6 Non desunt tibi genius & ingenium si grandi stylo & heroico velis insonare; sed tu in fratris gratiam repræmis ingenii tui habenas, & elegias scribis.

Ad Phœbum. XLV.

- H**œd'na tibi pelle contegenti
Nude tempora verticemque calvæ,

Festive

- Festive tibi, Phœbe, dixit ille,
Qui dixit caput esse 2 calceatum.*

1 Galerico ex hirsuta hœdij pelle ad dissimulandam calvitiam. Ep. 30. lib. 14. 2 Cum eadem tegetetur materia, qua pedes.

Ad Classicum. XLVI.

- V**endunt carmina Giallus, & Lupercus.
Sanos, Classice, nunc nega pœtas.

Esti Democritus Pœtas sanos, id est, mentis compotes nec ἐν θυσιάζοντι & sacro furore correptos excludat Helicone: quis tamen audent negare Gallum & Lupercum sanos esse, qui mala sua carmina pretio obtrudant hominibus, procul dubio insanis, qui mala emunt carmina?

In habentes varios mores. XLVII.

- D**ifficilis, facilis, jucundus, acerbus es idem:
* *Nec tecum possum vivere, nec sine te.*

* Sumptum ab Ovidio elegia 10. lib. 3. Amor. *Aversor morum crimina, corpus amo, Sic ego nec sine te, nec tecum vivere possum, &c.*

§ In lautum invitatore. XLVIII.

- B**oletos & aprum si tanquam vilia ponis,
Et non esse putas hæc mea vota: volo.
Si fortunatum fieri me credis, & heres
Vis scribi, propter quinque 2 Lucrina: 3 vale.
Lauta tamen cœna est: fateor lautissima: sed cras
Nil erit, 4 immo hodie, protinus immo nihil;
(1) *Quod sciat 5 infelix damnata spongia virgæ,*
(2) *Vel 6 quicumque canes, 7 junctæque (3) testa*
vie:

- 8 *Mullorum, leporumque, & 9 suminis exitus hic est,*
10 *Sulphureusque color, 11 caniscesque pedes.*
Non 12 *Albana mihi sit comessatio 13 tanti?*
Nec 14 *Capitolinæ, 15 pontificumque dapes.*

Bb 7

16 Im-

16 *Imputet ipse deus nectar mibi, fiet acetum,
Et Vaticanis perfida vappa cadi.*
Convivas alios 17 *cenarum quare 17 magister,
Quos capiant mensæ regna superba tuæ:*
Me meus ad subitas invitet amicus 17 ofellas:
Hæc mibi, quam possum reddere, cæna placet.

1 Si vulgares & quos ipse foles apponis cibos, & non qualis putas me cupere, hinc hereditatem meam captans: volo. 2 Oilrea e lucu Lucrino Epig. 1. lib. 6. num. 3. 3 Nolo apud te cenare. 4 Imo statim a cœna nulla manet gulæ voluptas. Namque lautissimæ hæc cupiditæ vel (1) deiciuntur per alvum (2) vel reijciuntur vomitu per guttur; vel (3) excernuntur per vesicam: neque earum saporem dignoscet sentiente spongia, canis, aut testa seu matula. 5 Spongia ligno adherens, damnata in vile ministerium, ad emundanda scilicet obscœna. ut de bestiarum quodam refert Seneca. Epist. 73. vide Corn. Vitellium cap. 9. in Merulam. 6 Qui ad vomitum accurrunt. 7 Testæ in angiporis parabantur iis qui urinam emittere volebant. Atque hinc illud Vespasiani e lotio vesigal. Sueton. Vespas. cap. 23. 8 Optimorum piscium & carnum. 9 Epigr. 44. lib. 13. 10 Ex cruditate pallor. 11 Podagra. *ἀρσιμελής βάκχος καὶ λυσιμελής ἀφροδίτης τοῦ ἱατρὸς θυγάτηρ λυσιμελής πόδαγγρα.* Anthol. lib. 2. c. 43. 12 Lautissimum epulum quale exhibuit in Albano monte in Quinquaginta Minervæ suæ Domitianus. 13 Ut stomacho & pedibus laborem. 14 Jovis epulum in Capitolio a 7. Epulonibus instructum. 15 Magnifica Pontificum cœna, qualem Metelli describit Macrobius. cap. 13. lib. 3. Saturni. 16 Si mihi ipse Imp. largitus nectar in rationibus & meriti loco muneret, non mihi sapiet aliud quam acetum & vappam e vino vilissimo. 17 Cœnæ pater, invitator, parochus. 18 Epigram. 221. lib. 14.

Ad Linum pædagogum. XLIX.

1 *C*rinia Line pædagoge turba,
Rerum quem dominum vocat suarum,
Et credit cui Postumilla dives
Gemmas, aurea, vina, concubinos:

2 Sic

2 Sic te, perpetua fide probatum,
Nulli non tua præferat patrona;
Succurras misero precor 3 furori,
Et serves aliquando negligenter
Illos qui male cor meum perurunt:
Quos & noctibus & diebus opto
In nostro cupidus sinu videre.
Formosos, niveos, pares, gemellos,
Grandes, non pueros, 4 sed uniones.

1 Puerorum nobilium & cirratorum pædago. Epigr. 57. lib. 3. num. 8. 2 Precantis Adverb. 3 Meo. 4 *Ἀποδοχήτης*. Expectabatur enim ut peteret pueros. petit ille uniones.

§ In habentem amœnas ædes. L.

1 *D*apnonas, platano & aerias cyparissos,
Et 2 non unius balnea solus habes,
Et tua centenis stat porticus alta columnis,
3 Calcatusque tuo sub pede lucet onyx,
Pulvereumque fugax 4 hippodromon ungula plaudit,
Et pereuntis 5 aquæ fluctus ubique sonat.
Attica longa patent: sed nec cœnantibus usquam,
Nec somno locus est, 6 quam bene non habitas!

1 Laureta. 2 Magis ampla quam pro privato homine. 3 Pavimenta sternuntur Onychite lapide. 4 Spacium per quod currunt equi. ex *ἵππος*, & *δρόμος*. Fontium, scaturiginum in hortis disfluentium. 6 Cui inter hæc omnia cœnatio nulla, cubiculum nullum.

§ De Fabullo. LI.

*T*am sæpe nostrum decipi Fabullum, quid
Miraris Aule? semper bonus homo * tiro est.

* Simplex nec satis exercitatus ad cavendum veteratos hos veteratores.

Ad

Ad Semproniam. LII.

1 **T**empora Pieria solitus redmire corona,
Nec minus attonitis vox celebrata reis.
Hic situs est, hic ille tuus, Sempronia, Rufus:
Cujus & ipse tui flagrat amore cinis.
Dulcis in Elysio 2 narraris fabula campo,
Et 3 stupet ad raptus 4 Tyndaris ipsa tuos.
Tu melior, quæ deserto raptore redisti;
** Illa virum voluit nec 5 repetita sequi.*
6 Ridet, & Iliacos audit Menelaus amores;
Absolvit Phrygium vestra rapina Parim.
7 Accipient olim cum te loca leta priorum,
Non eris in Stygia notior umbra domo.
8 Non aliena videt, sed amat Proserpina raptas:
Ipse 9 tibi dominam conciliabit amor.

1 Rufus tuus, Poëta insignis, nec minus celebris notæ Orator. 2 A Ruse tuo jam in elysio. 3 Quod tu rapta Rufum tuum sponte repetisti. 4 Helena, Tyndari filia. Alii leg. * *Noluit illa virum vel repetita sequi.* 5 A conjuge Menelao & Græcis. 6 Menelaus lætus audit te raptam rediisse ad maritum tuum, excusat crimen Helenæ suæ, ridetque amores Paridis & Deiphobi. 7 Ubi tu defuncta migraris ad Elysios campos, nota & eris nobilitata ex hac Ruse tui fama. 8 Sed amica, & propter communem raptum favens raptis. 9 Proserpinam tibi propitiam faciet.

§ In Avarum. LIII.

Nummi cum tibi sint, opesque tanta,
*Quantas civis habet, * paterve, rarus:*
Largiris nihil, incubasque gaze,
Ut magnus draco, quem canunt poëte
Custodem 1 Scythici fuisse luci.
2 Sed caussa, ut memoras, & ipse iactas,
Dire filius est rapacitatis.
3 Et quid tu fatuos, rudesque quæris,

Illudas

Illudas quibus, auferasque mentem?
4 Huic semper visio pater fuisse.

* Aut qui habet liberos, ut continuat filios, & pater fuisse, & Epigr. 62. infra. Al. *Paterne, xúpiov.* 1 Aurei velleris sago suspensi in luco ante templum Martis. de quo Apollonius & Val. Flaccus in Argonauticis. Ovid. 7. Metamorph. Seneca in Medea. Hyginus 14. fab. Apollon. lib. 1. &c. Alii leg. *Libyci.* de quo Epigr. 37. lib. 3. 2 Sed arguis filium tanquam causam tuæ rapacitatis. 3 Quasi vero tam fatui simus, quibus hoc persuadeas. 4 Immo tute ipsius vitii pater es. *Vel,* illi autor ad hoc vitium.

§ In Zoilum. LIV.

CRine ruber, niger ore, brevis pede, lumine * luscus,
Rem magnam præstas, Zoile, si bonus es.

Fronti magna fides, inquit Physiognomones pronunciantque, cavendum ab iis quos signavit Deus. * Sic MS. Bodleianus. Vulg. *luscus.*

Ad puellas. LV.

GRatis qui 1 dare vos jubet puellæ,
Insulsiſſimus, improbiſſimusque est.
Gratis ne 1 date, basiæ gratis.
*2 Hoc Ægle * negat, 2 hoc avara vendit.*
Sed vendat bene, basiare quantum est.
Hoc vendit quoque nec levi rapina:
Aut 3 libram petet illa Cosmiani,
Aut 4 binos quater a nova moneta:
Ne sint basiæ 5 muta, nec maligna,
Nec clusis aditum neget labellis.
** Humane facit hoc tamen: sed unum est,*
Gratis quæ dare basium recusat,
Gratis lingere nec recusat Ægle.

1 Vestri copiam facere. 2 Etiam basiare. 3 Unguenti a Cosmo confecti Epigr. 88. lib. 1. num. 1. libram petit Ægle, quo oris impuri factorem emendet. 4 Octo Flayios mone-

tæ

tæ novæ & asperæ. 5 Al. multa. * An quia ossæ & ebore dentata? Epigram. 73. lib. 1. An quia ore impura, utpote *μύζεις*? Epigr. 95. lib. 1. & Epigr. 15. lib. 2.

§ In Polycarum. LVI.

1 **Æ** Grotas uno decies, aut sæpius anno;
Nec tibi, sed nobis hoc, Polycarme, nocet.
Nam quoties surgis, soteria poscis amicos.
Sit pudor: 2 agrotas jam, Polycarme, semel.

1 Convalescenti mittebant amici pro salute recepta, muna, quæ *σώτηρια* vocabant. Polycarum morbum simula-
bat sæpius, ut haberet occasionem exigendi hæc munera, non
secus ac Clytus ille ex natalitibus suis. Epigr. 64. lib. 8. Mo-
rere, nec convalescere e morbo. sic Epigr. 40. lib. 5. num. 2.

§ Ad Sparsum. LVII.

1 **C** Ur sæpe sicci parva rura Nomenti,
Laremque villæ 2 sordidum petam, quæris?
Nec cogitandi, Sparse, nec quiescendi
In urbe locus est pauperi, 3 negant vitam
Ludimagistri mane, nocte 4 pistores,
5 Arariorum marculi d'e toto.
Hinc ociosus sordidam quatit mensam
6 Neroniana nummularius massa:
Illinc 7 paludis malleator Hispanæ
Tritum nitenti fuste verberat saxum.
Nec 8 turbacessat entheata Bellonæ,
9 Nec fasciato naufragus loquax trunco,
10 A matre doctus nec rogare judæus,
Nec 11 sulfurata 12 lippus insitor mercis.
Numerare pigri damna qui potest somni,
Dicet quot 13 æra verberent manus urbis,
Cum scit 14 Colebo Luna vapulat 15 rhombo.
Tu Sparse 16 nescis ista, nec potes scire,
17 Petilianis delicatus in regnis,

* Cui

* Cui plana summos despicit domus montes,
Et rus in urbe est; 18 vinitorque Romanus.
19 Nec in Falerno colle major autumnus,
20 Intraque limen clausus 21 effedo cursus,
Et in profundo somnus, & quies nullis
Offensa linguis, nec dies nisi 22 admissus.
Nos transeuntis risus excitat turbe,
23 Et ad cubile est Roma: tædio fessis
Dormire quoties libuit, inus ad villam.

1 Quæris, cur toties secedam in sterilem meam & siccam
viam Nomentanam. vide Plinii Ep. 17. lib. 2. 2 Ja. Douza
legendum censet *Sparse*. 3 Eandem Sybaritæ querelam vide
Epigr. 70. lib. 9. 4 Qui & ipsi molam vertebant. 5 Fabro-
rum æs cudentium & trassantium malleoli. 6 Pustulata, opti-
ma auri atque argenti nota, cujusmodi exigit Nero. Sueton.
c. 44. An forte massam innuit ex metallis, urbe sub Nerone
incensa conflatam, quale fuit æs Corinthium. Alii intelligunt,
nummos & mensam Claudii sœneratoris, de quo Epigr. 57.
lib. 2. num. 10. 7 Lini & setabi quod in paludosis Hispaniæ
locis seritur. Nam sudaria Setaba ex Hiberis miserunt, &c.
Catul. Quod enim Turnebus lib. 30. c. 26. legendum conji-
cit balneis & de auro rudî & crudo intelligit, nullatenus con-
venit aureæ operæ cum fuste; lineæ, optime. 8 Sacerdo-
tes Bellonæ cestro perciti. quos scilicet Bellona lacertis Sava
movet. Lucan. lib. 1. 9 Nec emendicans naufragus, suspen-
sa ex humeris a pectore naufragii depicti tabula de fascia. 10
Devictis enim Solyimis Judæorum mihi Romam delati Æge-
riæ nemo incolebant, & passim mendicabant miseri. Juvenal.
Satyra v. 544. 11 Epigr. 42. lib. 1. num. 3. 12 Ab opere sul-
fureo. 13 Quorum crepitur Lunæ delinquenti succurri posse
credebant. vide quæ nos ad Senecæ Hippolyt. v. 420. 14
Magico propter Medeam. quæ Colchis. 15 Epigr. 36. lib. 9.
num. 11. 16 Damna somni & urbis molestias. 17 Qui habes
prætorium, id est, villam magnificam sub Janiculo, in agro
quondam L. Petillii scribæ * vide Epigr. 64. lib. 4. num. 4.
18 Namque vinea in urbe ipsa. 19 Neque in Falerno Cam-
paniæ monte fructuum proventus aut tæiores vites,
quam tibi in villa suburbana, seu urbana potius. 20 Et tibi
intra ædium tuarum septa, spatium est gestationi, imo cur-
sui.

fui. 21 Fr. Modius legit. *Intraque limen latus esse do cursus.* cap. 109. Novantioq. Lect. 22 Apertis fenestris. 23 Et mihi ante ipsum cubiculum omnis Roma obstrepat somnumque negat.

Ad Alaudam. LVIII.

Ancillariolum tua te vocat uxor, & ipsa
2 Lescicariola est: estis Alauda pares.

* Quod ancillas sectaretur. Sed & matronæ Romæ eos dicebant ancillariolos, qui nulla nobili amica se fecerunt insignes. Seneca de Benefic. lib. 1. c. 9. 2 Quæ se prostituit servis lescicam succollantibus.

De importunis basiatoribus. LIX.

Tantum dat tibi Roma basiorum
Post annos modo quindecim reverso,
2 Quantum Lesbia non dedit Catullo.
Te vicina tota, te pilosus
3 Hircoso premit osculo colonus.
Hinc instat tibi textor, inde fullo,
Hinc futor modo pelle 4 basiata:
Hinc menti dominus 5 pediculus,
Hinc 6 defoculus, & inde lippus,
Fellatorque recensque cunnilingus.
Jam tantis tibi non fuit redire.

1 Vide huic geminum Ep. 99. lib. 11. 2 Epigr. 84. lib. 6. num. 4. 3 Fœtido, male olenti hircum axillarum. *Basius olidissimis.* dixit Petron. impuri scilicet oris. 4 Dum morderet luto putrem soleam ut Epigr. 75. lib. 9. num. 2. 5 Brodæus lib. 10. Miscel. c. 34. legit *periculosi* & exponit, laborantis lichene seu mentagra. 6 Luscus, cui desit oculus alter.

§ Ad suum natalem. LX.

MArtis alumne dies, roseam quo 2 lampada primum,
Magnaque 3 fiderei vidimus ora 3 dei:

Si

Si te rure coli, 4 viridesque pigebit ad aras,
5 Qui fueras Latia cultus in urbe mihi:
Det veniam, 6 servire meis quod nolo Calædis,
Et qua sum genitus, 7 vivere luce volo.

1 Martiæ Calendæ, mihi natalis, Epigr. 33. lib. 9. 2 Solem. 3 Phœbi. ut Epigr. 2. lib. Spekt. num. 2. 4 E vivo ac viridi cespice. 5 Quem natalem hucusque in urbe Roma celebravi. 6 Quod superledeam deferre hunc honorem urbi Martiæ, Calendis Martiis. 7 Valere & genialiter vivere, quod in urbe non datur.

De * Sabello. LXI.

NAtali 1 pallere suo ne 2 calda Sabello
Desit, & ut liquidum potes 3 Alauda merum,
4 Turbida solite transmittere Cæcuba sacco;
Atque inter mensas ire, red're suas;
Excipere hos, illos, & tota surgere cœna
5 Marmora calcantem frigidiora gelu:
6 Quæ ratio est, hæc sponte tua perferre, patique,
Qua te si jubeat rex dominurve, neges?

* Ineptum lemma, cum Sabellus pro aliquo e convivarium numero ponatur; sitque epigramma in eum, qui adeo solite daret quæ ad celebrandum natalem spectent, ut genium suum, cui illo maxime die indulgendum fuerat, fraudet. 1 Anxium esse. 2 Epigr. 12. lib. 1. num. 3. 3 Conviva. *Synecdoch.* id est, convivæ. 4 Epigr. 40. lib. 2. num. 5. & lib. 14. Epigr. 104. 5 Pavimentum marmoreum idque nudis pedibus pro more discumbentium, nisi jam surgens soleas polceret. 6 Quam verniliter imo præpostere facis hoc convivator, rex & dominus, quod non faceret conviva & cliens?

§ De Ligurra, LXII.

Versus, & breve 1 vividumque carmen
In te ne faciam 2 times Ligurra,
Et dignus cupis hoc metu videri:
Sed frustra metuis, cupisque frustra.

3 In

3 *In tauros Lybici * ruunt leones:*

Non sunt papilionibus molesti.

Quarvas censeo, si legi laboras,

4 *Nigri fornicis & ebrium poetam.*

6 *Qui carbone rudi, putrique creta*

Scribit carmina, 7 quæ legunt cacantes.

8 *Frons hæc sigmate non meo notanda est.*

1 *Quicke sharpe witty.* acumen enim est e virtutibus epigrammatis. Ep. 1. lib. 1. num. 2. 2 *Dicis' subinde te timere.*

3 *Αστὸς & ἀσπύγος τὰς μύλας οὗ τι μὴν ἔλεφας.* * Al. fremunt. 4 Obscuri loci, & vilis notæ versificatorem. 5 *A pot poet.*

6 Qui levi carbone cretave versus inscribit parietati a tergo adiūm. 7 Quæ mandentur Dædaloacina. Quælia Tanasti Annales Senecæ; Catullo, Annales Volusi caciata charta. 8 Servilis tua frons non digna est, cui ego inuram manfura carminis mei puncta.

Ad Saturnum pro Prisco Terentio. LXIII.

1 *Atqui rex magne poli, mundi que prioris,*
Sub quo pigra quies, nec labor ullus erat.

Nec regale nimis fulmen, 2 nec fulmine digna,

3 *Scissa nec ad Manes, sed sita dives huius:*

Lætus ad hæc facilisque veni sollennia Prisci

Gaudia; cum sacris te decet esse a tuis.

Tu reducem patria sexta, pater optime, bruma

Pacifici Latia reddis ab urbe Numæ.

5 *Cernis ut Ausonio similis tibi pompa macello*

Pendeat, & quantus luxurietur honos?

Quam non parca manus largæque 6 numismata mensæ,

Quæ, Saturne, tibi pernumereantur opes?

7 *Uique sit his pretium meritis, & gratia major,*

Et pater, & frugi sic tua sacra colit.

At tu sancte, tuo sic semper amere Decembri:

8 *Hos illi jubeas sæpe redire dies.*

1 Saturne,

1 Saturne, sub quo aurea illa ætas, secura, innocens, quies, &c. 2 Nec scelera fulmine digna. 3 Ad cruentum & visceribus terræ imaque Manium sede ferrum ferroque nocentius aurum. 4 Saturnalibus & Decembri, quæ post 6. annos rediit Roma in patriam Hispaniam Priscus Terent. Alius Marius Priscus. 5 Viden? ut apparatus Saturnaliorum hic in Hispaniæ æmuletur Romam? 6 Munera. 7 Et quo gravior tibi sit hæc celebritas, O Saturne, Priscus & pater & tenacior aliquanto hæc tibi larga profundit manu. 8 Ut Prisco plurima indulgeas Saturnalia i. e. diuturnum vitæ usum.

Ad Cordubam. LXIV.

1 *Uncto Corduba latior Venafro,*
* *Hisra 2 nec minus absoluta testa,*

Albi quæ superas oves 3 Galest,

4 *Nullo murice, nec cruore mendax,*

Sed tinctis gregibus colore vivo;

Dic vestro, rogo, sit pudor poetæ,

Ne 5 gratis recitet meos libellos.

Ferrem, si faceret bonus poeta,

Cui possem dare mutuos honores,

Corrumpit 6 sine talione 7 cælestes.

8 *Cæcus perdere non potest, quod aufert.*

Nil est deterius latrone 9 nudo:

Nil securius est 9 malo poeta.

1 Olearium gloriæ facile principatum obtinuit Venafrum in Campania, secundas. * Histria Italiæ peninsula. 2 Nec cedens testis olei seu olivarum Histria. 3 Epigr. 43. lib. 2. num. 2. 4 Non muricis sanguine seu succo purpureo tincta lana, sed nativo rutilo imbuta. Nec varios discet mentiri lana colores; Ipse sed in pratis aries jam suave rubenti Murice. &c. Virgil. vide Epigr. 38. lib. 5. num. 8. 5 Impune, cui nulla vel mala scribenti carmina non possum ego referre gratiam, illius recitans cum honore, ut ille mea. 6 Vindicta parili. 7 Metaph. nihil scribens. 8 Non possis lege talionis agere cum cæco, qui alteri oculum eruerit. 9 Cui nihil est quod vicissim auferas.

De

De Cinna. LXV.

Vincentem roseos, facieque, comaque ministros
Cinna cocum fecit. Cinna * gulosus homo est.

* Qui vel in culina luxuriare formam vult. vide Epigr. 66. lib. 1.

De Phyllide. LXVI.

Formosa Phyllis nocte cum mihi totæ
Se præstisset omnibus modis largam,
Et cogitarem mane quod darem minus,
Utrumne 2 Cosini, Nicerotis an libram.
An 3 Baticarum pondus 4 octo lunarum,
An 5 de moneta Caesaris decem Flavos:
Amplexa collum, 6 basioque tam longo
Blandita, quam sunt nuptiæ columnarum,
7 Rogare cæpi: Pyllis amphoram vini.

1 Nil negantem. Epigram. 12. lib. 4. 2 Libram unguenti i Cosino seu Nicerote myropolis confecti. 3 Epigr. 133. lib. 14. 4 Scriv. Al. acre. Al. ere. 5 Flavios ex moneta Domitiani. 6 Sic Epigr. 105. lib. 11. basia blandas imitata colambas. 7 Vinola mulier. Digna est concubitus quoslibet illa pati inquit Ovidius.

§ Ad Amœnum. LXVII.

Bis quinquagenis domus est tibi millibus empta,
Vendere quam summa vel brevior cupis.
Arte sed emptorem vasa corruptis, Amœne,
1 Et casta divitiis ambitiosa latec.
2 Gemmantes prima fulgent testudine lecti,
3 Et Maurusiaci pondera rara citri.
4 Argentum atque aurum non simplex Delphica portat:
Stant pueri, 5 dominos quos precer esse meos.
Deinde ducenta 6 sonas, & ais, non esse minoris.
7 Instruam vili vendis, Amœne, domum.

1 Et

1 Et domum male materiata instruis pretioso ornatu, quo sit venaliior. 2 An quia testudinum putaminibus ornati. Juvenal. Satyra 11. v. 94. An lectum innuit paroninum? de quo Epigr. 85. lib. 14. 3 Et mensæ citreæ magni pretii & luxus ex Mauritania. Epigr. 43. lib. 2. num. 9. 4 Mensa marmorea e Delphis (6 In Verr. Cic.) obtegatur vel cingitur gravi lamina auri argenteæ. 5 Amasios, ut amica dicitur domina. 6 Poscis pretium. 7 Sed si tollas hunc ornatum & suppellectilem, (quod divendita casa tibi facere certum est) cara nimis erit domus, quæ sic instructa vili exposita pretio videtur.

In natalem Maronis. LXVIII.

Maiæ Mercurium 1 creastis Idus.
Augustis redit Idibus 2 Diana.
3 Octobres Maro consecravit Idus.
4 Idus sepe colas & has, & illas,
Qui magni celebras Maronis Idus.

1 Edidisti in lucem, natalitiæ ellis. 2 Natalis Dianæ. 3 Natus est Virgilius Idibus Octobris. Donat. & Probus Gram. 4 Diu vivas precor, celebresque natalitias Mercurii & Dianæ Idus, O Sili, vel quicumque natalem celebras Virgilii. Epigr. 14. lib. 4. num. 13.

§ Ad clientes. LXIX.

Matutine cliens, 2 urbis mihi causa relicta,
Atria, si sapias, 3 ambitiosa colas.
Non sum ego caussidicus, nec amaris litibus aptus:
Sed piger, & senior, 4 Pieridumque comes.
Ocia me, somnusque juvant, quæ magna negavit
Roma mihi: redeo, si vigilatur & hic.

1 Salutationis vel patrocinii causa me summo mane vilens. 2 Cujus importunitatem, ut fugerem, ipse ex urbe Roma huc profugi. 3 Divitum, quibus ad honorem gradus est clientum turba. 4 Poëta. 5 Si per clientes importunos non liceat mihi hic dormire.

Cc

Ad

Ad Paullum, LXX.

* Sic tamquam tabulas, scyphosque, Paulle,
Omnes archetypos habes amicos.

* Quos tamquam ornamenta ostendet, non quibus utatur.
de archetypis, Epigr. 6. lib. 8. num. 2.

De Apro, LXXI.

Intea ferret Apro vacuus cum vernula nuper,
2 Et supra togulam lussa sederet anus;
3 Atque olci stillam daret Enterocolicus unctor:
4 Udorini tetricus censor & asper erat;
Frangendos calices, effundendumque Falernum
Clamabat, biberet qui modo lotus eques.
A 5 sene sed postquam parvo venere trecenta;
6 Sabrus a thermis aescit abire domum.
O quantum 7 diatreta valent, & 8 quinque comati
Tunc, cum pauper erat, non sitiebat Aper.

1 Cum tenui ac pauperi Apro in balneis lavanti servulus vilis pedibusque obtortus fexet lineae ad tergendum. 2 Et togæ Apri insideret lussa anus, quæ custodiebat vestes lavantium repositas in apodyterio ne subducerentur. 3 Et herniosus servulus uncturo Apro parce distillaret oleum. 4 Aper lavantium luxum, qui in balneis potabant, asperere prebendebat, frangendos scilicet calices, id est, non admittendus potationes. Detestantur hæc infelicibus, eadem si potuerint, facturi. Sen. Benef. lib. 1. cap. 9. Si aliorum vitiis irascuntur, quasi invidiant. Plin. Ep. 22. lib. 8. 5 Qui moriens Apro legaverat testamento 300. nummos. 6 Aper modo in re tenui tam gravis censor damnatorque potationum in balneis, jam in re aliquanto lautiori mutavit animum, factus bibo ad ebrietatem. 7 Callices diatrete, id est, tornati ac tessellati. vide Turneb. Adv. 27. cap. 31. 8 Pueri 5. relicti testamento. Epigr. 57. l. 2. num. 8. & Epigr. 57. lib. 3. num. 8.

Ad

Ad Lygdum, LXXII.

Nil non, Lygde, mihi 1 negas roganti:
At quondam mihi, Lygde, 2 nil negabas.

1 Epigr. 74. lib. 11. 2 Epigr. 12. lib. 4.

Ad Pannicum, LXXIII.

Jugera mercatus prope 1 basta latentis agelli,
Et male compactæ culmina fulta case,
2 Deseris urbanas, tua prædia, Pannice, lites,
Parvaque sed trita præmia certa togæ
Frumentum, milium, ptisanamque, fabamque solebas
3 Vendere 4 pragmaticus: nunc emis agricola.

1 Basta Gallica. ubi Galli in jacenti & depressiori urbis loco castra habentes pestilente pereuntes, vel a Camillo cæsi sepeliebantur. Liv. 5. 2 Deseris forum & officia urbana, unde tibi major proventus, donatorum scilicet tibi a clientibus misorum, quam ex sterili, quem mercatus es agro. 3 Ut quorum tibi abundaret copia dum multa tibi mitterent monumenta clientes. 4 Quando fuisti caussidicus. vel Pragmaticus. qui operam suam in verbis & formulis juris suggerendis subministrat oratoribus, 5 Propter agri sterilitatem.

Ad Catullum, LXXIV.

Heredem tibi me, Catulle, dicis.
Non credam, * nisi legero, Catulle.

* Nisi accepero hereditatem. Vel, nisi legero testamento (quod priusquam tu mortuus fueris non licebit) præliteris fidem. morere itaque ut credam.

Ad Flaccum, LXXV.

Cum tibi 1 Niliacus portet 2 crystallæ 3 cataplas, accipe 4 de circo pocula Flaminio,
Hi 5 magis audaces, an sunt qui talia mittunt
Munera? 6 sed geminus vilibus usus inest.

Cc 2

Nullum

*Nullum sollicitant hæc, Flacce, torcumata furem,
Et nimium calidis non vitiantur aquis.*

*Quid? quod 7 securo potat conviva ministro,
Et casum tremula non timuere manus?*

*8 Hoc quoque non nihil est, quod propinabis in istu,
Frangendus fuerit si tibi, Flacce calix.*

1 Ex Ægypto. 2 Calices vitreos & crystallinos. 3 Navigatio & navigia Ægyptiorum. Ex Ægypto vero merces ista allata, Ep. 115, lib. 14. 4 Fistilia seu vitrea quæ in Circo Flaminio venduntur. 5 Alludit ad calices audaces. Epig. 94, l. 14. 6 Sed his vilibus calicibus usus duplex est, neque enim furem alliciunt, nec calida aqua rumpuntur. 7 Non observante, ne conviva frangeret crystalli, vel gemmas unguibus eraderet. Juvenal. Satyr. 5. v. 40. 8 Nec grave erit damnum si ab impuro homine propinata vel incantata hæc pocula frangantur. ita a propinatione mulieris famæ haud probæ, jubet illæ *ῥεῖν τὰς κύλικας*. Anthol. lib. 2. cap. 48.

De pueris. LXXVI.

1 Festinas Polytimus ad puellas:

2 Invidus puerum fatetur Hymnus:

3 Pastas glande nates habet Secundus,

4 Mollis Dindymus est, sed esse non vult:

Amphion 5 potuit puella nasci.

Horum delicias, superbiamque,

Et factus querulus, amice, malo,

6 Quam dotis mihi quinquies ducena.

1 Polyt. grandior est, & exoletus. 2 Recusat, negans sibi esse voluptati. 3 *Βελλανόδεγος*. quod dixit Diog. de cinædo quodam. Hic autem *glans* seu *βάλανος* est τὸ τῆ καυλῆ ἀκρον. 4 Lascivus est, & nequam; sed dissimulat & rogari vult. 5 Formæ est adeo ambigua, & ipse facilis. 6 Quam uxorem cum maximæ dotis iudex, Decies scilicet centenis millibus sestertium. 782, lib. 10. 1.

De

De Agricola. LXXVII.

*A*mphora 1 vicenis, modius 2 datur ære quaterno.
Ebrius 3 crudus nil habet agricola.

1 Viginti alibus. 2 Ita vili venditur, ut malit agricola ingurgitare se ad crapulam usque & ebrietatem, quam tantulo pretio vinum & frumentum vendere.

De Æthonte. LXXVIII.

*M*ultis dum precibus Jovem salutat,
1 Stans summos resupinus usque in ungueis.

Æthon in Capitolio, pepedit,

*Riserunt * comites: sed ipse divum*

Offensus genitor, 2 trinoctiali

Affecit domicænio clientem.

Post hoc flagitium misellus Æthon,

Cum vult 3 in Capitolium venire,

4 Stellas ante petit Patrochianas,

Et pedit deciesque, viciesque;

Sed quamvis sibi caverit crepando,

5 Compressis natibus Jovem salutat.

1 Pro ritu adorantium. Brisson. form. * Al. homines. 2 Quo calligaret ventrem alienis luxuriantem cœnis. 3 Salutatum Jovem. 4 Latrinas a Conditore Patroclo dictas. 5 Ne quid animæ amittat.

De eodem. LXXIX.

*A*n te Jovis statuam crepuit satur bistrio: pœnam
Jupiter indixit, bibere de proprio.

Epigram. præcedent. num. 5.

A. Bithynicum. LXXX.

*N*il in te scripsi Bithynice: credere non vis,
** Et jurare jubes: malo satisfacere.*

* De more fori, qui se jurejurando purgare recusavit, oportebat damnatum solvere: Poëta dicit se male satisfacere.

Cc 3

cece,

cere, sed & hoc ambigue: solverene? an deprecari? an scribere aliud casmen?

Ad Atticillam. LXXXI.

Donavi tibi multa, quæ rogasti:
Donavi tibi plura, quam rogasti:
Non cessas tamen usque me rogare.

* Quisquis nil negat Atticilla: fellat.

* Sic Epigram. 12. lib. 4.

De Callistrato. LXXXII.

Ne laudet dignos, laudat Callistratus omnes.
Cui malus est nemo, quis bonus esse potest.

Cui omnia alba qui malos æque ac bonos promiscue laudat, arguit se iudicii infirmi & vel livore vel adulatione præpediti, vide quæ Chrysippus referente A. Gellio. lib. 6. cap. 1.

De Umbro. LXXXIII.

Ruma diebus, feriisque Saturni
Mittebat Umber aliculam mihi pauper:
Nunc mittis alicam: factus est enim dives.

Cum vero alio crassior sit & vilior quam alicuja: poeta, dum laudare Umbrum videtur, carpit ut sordidiorem factum, quam olim ubi pauper fuit. Sed audi quid H. Salmuth adferat ad Pancirol. cap. de vestibus Veterum. Taxat, inquit, Umbri avaritiam: qui olim pauper misit Aliculam: nunc dives alicam mittat. Alicula, togæ vel chlamydis genus est. alica autem, potus ex Zea. Epigr. 6. lib. 15. infra. Cujus tamen cum alicula videretur diminutivum, credi posset hæc illa vilior.

De Menogene. LXXXIV.

Esfugere e thermis, & circa balnea * non est
1 Menogenum, omni tu licet arte velis.
Captabit tepidum dextra 2 lavaque * trigonem,
3 Imputet exceptas ut tibi sape pilas.

Colligit,

Colliget, & referet lapsum de pulvere * sollem:
4 Et si jam lotus, jam soleatus erit.

5 Lintea si sumos, 6 nive candidiora loquetur,
Sint licet infantis sordidiora sinu.

7 Exiguos 8 secto comentem 8 dente capillos,

9 Dicet Achilleas disposuisse comas.

10 Fumosa feret ipse tropin de face lagenæ,

11 Frontis & humorem colliget 12 usque tuæ.

Omnia laudabit, mirabitur omnia, donec

Perpeffus dicas tædia mille, 13 veni.

* Non licet, non potes 1 Cœnipetam. 2 Epigram. 71. lib. 7. num. 12. * Pilam. Ep. 19. lib. 4. 3 Ut tibi exceptam referas pilam, initurus apud te gratiam. 4 A balneis vero discumbebant, ante balnea se exercebant, discubitori soles ponebant. infr. Epigr. 89. 5 Supra Epigram. 71. num. 1. 6 Dicet lintea tua esse nive candidiora, licet sint, &c. 7 Raros. 8 Pæline. 9 Laudabit pulchras, densas, flavas, instar Achillearum. 10 Ipse tibi ministrabit vinum, quo utantur in balneis ad sudorem seu vomitum, quod licet capidum sit & ex ima lagenæ parte (quæ Metaph. 11 dicitur) laudabit tamen. 11 Et ipse vernaliter tibi sudorem deterget. 12 Al. ipse. 13 Ad cœnam servitiis suis extorquebit invitationem.

De Fabiano. LXXXV.

Derisor Fabianus 1 herniarum,
Omnes quem modo coli timebant
Dicentem tunidas in hydrocelas,
2 Quantum nec duo dicerent Catulli,
In Thermis subito Neronianis
Vidit se miser, & tacere cepit.

1 Scrotorum. est autem hernia seu ramex, ubi intestina, omentum, seu humor aliquis deciderit in scrotum. estque Enterocelas, Sarcocelas seu Hydrocelas. 2 Catullus autem in Veneris hinc extendendis Hyperbolicus est & immodicus.

Cc 4

Ad

Ad Polytimum. LXXXVI.

NOueram, Polytime, tuos violare capillos:
 1 Sed iuvat hoc precibus me tribuisse tuis.
 Talis eras modo tonsæ Pelops, positisque nitebas
 Crinibus, 3 ut totum sponsa videret ebur.

1 Invitus permisi te comas detondere, ut Epigr. 49. lib. 5. & Epigr. 32. lib. 1. 2 Sed tonso tibi fulgent eburnea colla haud cedia Pelopi, cui humerum a Cerere excisum restituit Jupiter ex ebore. Hygin. fab. 83. &c. 3 Ut Hippodamia te totum videret eburneum.

In Fabullum. LXXXVII.

Pædiconibus os olere dicis.
 Hoc si sic, ut ais, Fabulle, verum est,
 Quid tu credis olere cumlingis?

Epigram. 31. lib. 11.

In non arrigentem. LXXXVIII.

Triginta tibi sunt pueri, totidemque puella:
 Una est, nec surgit mentula, quid facies?

Epigr. 26. lib. 11.

§ De Cotta. LXXXIX.

Bis Cotta soleas perdidisse se questus,
 Dum negligentem ducit 1 ad pedes vernam,
 2 Qui solus inopi præstat, & facit turbam:
 Excogitavit homo sagax, & astutus,
 3 Ne facere posset tale sapius damnum,
 Excalceatus ire cæpit ad cænam.

1 Servum a pedibus. Turneb. lib. 3. cap. 23. qui a tergo & ad pedes domini discumbentis stat ministrans, soleasque quas dominus accubitus exuerat, servat. Ep. 23. lib. 3. & Ep. 49. lib. 3. num. 2. 2 Qui pauperi Cottæ unicuique est servus, & pro toto comitatu est. *all is one*. 3 Imo prætexit hanc cænam excalceatæ suæ inopie.

De

De Tongiliano. XC.

Tongilianus habet 1 nasum: scio, 2 non ego: sed
 jam
 3 Nil præter nasum Tongilianus habet.

1 Acumen joci irrisionis & diacritatis. Ep. 4. lib. 1. num. 6. & Epigr. 42. lib. 1. num. 14. & lib. 13. Epigr. 2. 2 Al. non nego. 3 Qui resupinet aliorum cænas, dum famelicus atque pauperis domini nasus alienæ culinæ nidore trahitur.

§ Ad Charinum. XCI.

Quod lana caput alligas, Charine,
 * Non aures tibi, sed dolent capilli.

* Non adhibes focale ad muniendas aures, sed ad tegendum calvitium. vide Epigr. 41. lib. 4. & Epigr. 142. lib. 14.

§ De Marone. XCII.

Pro sene, 1 sed clare, 2 votum Maro fecit amico.
 Cui gravis, & fervens 3 hemitritæus erat:
 4 Si Stygias ager non iret missus ad undas,
 Ut caderet magno victima grata Jovi.
 Cæperunt certam medici spondere salutem.
 5 Ne votum solvat, nunc Maro vota facit.

1 Ita ut audiat senex quam captat Maro. sic Persius Satyr. 2. v. 8. 2 De more hujus voti, vide Sat. 12. Juv. v. 198. 3 Semitritæana. 4 Si convalesceret. 5 Prius votum fecerat; pro quo heres scriptus, ne convalescente Cotta hereditatem cum victima amitteret; jam facit Vota, multasque spondet victimas.

In Magullam. XCIII.

Communis tibi cum viro, Magulla,
 Cum sit lectulus, & sit exoletus,
 1 Quare, dic mihi, non sit & minister?
 Suspiras: ratio est, 3 times lagenam.

1 Cur non & communi uteris pocillatore? 2 Times nempe venenatum poculum. Epigr. 43. lib. 4. num. 3.

Cc 5

Ad

Ad Priscum. XCIV.

S Epe rogare soles qualis sim, Priscie, futurus?
 Si fiam locuples, sinque repente petens.
 Quenquam posse putas mores narrare futuros?
 Dic mihi, si fias tu leo, qualis eris?

Multa vitia, quæ coerces & supprime tenuis fortuna, ampla
 & sublimis manifestabit: magistratus indicabis vinum.

De Fabulla. XCV.

Q Ua mæchum ratione basiares
 Coram conjuge repperit Fabulla,
 Parvum basiat usque morionem:
 Hunc multis rapit osculis madentem
 Mæchus protinus, & suis repletum
 Ridenti dominæ statim remittit,
 2 Quanto morio major est maritus?

1 Eadem techna osculi apud Aristænetum, Epist. 3. lib. 1.
 2 Qui hoc non animadvertit, vel, si animadvertat, qui po-
 titur.

In Tuccam. XCVI.

S Crihebamus 1 epes: cœpisti scribere: cessi,
 Emula ne starent carmina nostra tuis.
 Transulit ad Tragicos se nostra 2 Thalia 3 cothurnos:

4 Aptasti longum tu quoque syrma tibi.
 5 Fila lyre modi doctis exculta camænis:
 Plectra rapis nobis ambitione nova.
 Audemus satyras: 6 Lucilius esse laboras,
 Ludo leves elegos: tu quoque ludis idem.
 7 Quid minus esse potest epigrammata fingere cœpi:
 Hinc etiam petitur jam mea fama tibi.
 Elige quid nobis; quis enim pudor omnia velle:
 Et si quid non vis, Tucca, relinque mihi.

1 Carmen

1 Carmen Epicum seu heroicum. 2 Ep. 8. lib. 45. n. 12.
 & Epigr. 16. lib. 7. num. 3. 3 Epigr. 20. lib. 3. num. 5. 4
 Tu quoque contulisti te ad tragœdiam. Syrma autem tragi-
 corum vestis est. ut Ep. 49. lib. 4. num. 5. 5 Scripti lyrica.
 6 Satyrographus. 7 Quam scribere epigrammata?

Ad Rufum. XCVII.

M Usæi 1 patibicissimos libellos,
 Qui certant 2 Sybariticis libellis.
 Et tinclas sale pruriente chartas
 3 Instanti legi Rufe; sed puella
 Sit tecum tua, ne 4 Thaloassionem
 5 Indicas manibus libidinosis.
 6 Et fias sine fœmina maritum.

1 Molissimos & nefandi argumenti, cujusmodi fuere Ele-
 phantidos. Epigr. 43. supra num. 2. 2 Libris abominandæ
 nequitie, quos scripsit Hemitheon Sybarita; ut testatur Lu-
 cian. *πῶς ἀπαίδευτος*. horum meminit & Ovidius lib. 2.
 Trist. Epist. ad Augustum. Nec qui compusuit nuper Sybariti-
 da, fugit. 3 Ad hunc eundem Epigram. 67. lib. 7. & lib. 8.
 Epigr. 51. 4 Conjugale illud. De Thaloassione, vide Epigr. 36.
 lib. 1. num. 4. 5 Al. Inducas. 6 Ut Epigr. 42. lib. 9.

In Zelotypam. XCVIII.

C Um tibi nota tui sit vita, fidesque mariti,
 Nec premat ulla tuos, sollicitetque toros,
 Quid quasi pellicibus torqueris inepta 1 ministris,
 In quibus & brevis est, & fugitiva Venus?
 Plus tibi quam domino pueros præstare probabo:
 Hi faciunt, 2 ut sis fœmina sola vivo.
 Hi dant, quod non vis uxor dare. 3 do tamen, inquis,
 Ne vagus a thalamis conjugis erret amor.
 4 Non eadem res est: 5 Chiam volo, nolo mariscam,
 Ne dubites quæ sit Chia, marisca tua est.
 Scire suos fines matrona, & fœmina debet:
 Cede suam pueris, utere parte 6 tua.

C c 6

1 Pueris.

1 Pueris. 2 Ut non utar alia formina, quam te. 3 Vide Epigr. 43. lib. 11. 4 Dicto Epigr. 43. lib. 11. num. 7. 5 De Chia & marisca, vide quæ ad Epigr. 24. lib. 7. num. 6. & 7. hic autem *Chiam* de pueris dicit, *mariscam* de feminis. 6 Quæ formina es.

In Bassum. XCIX.

UXor cum tibi sit puella, qualem
Votis vix petat improbus maritus,
Dives, nobilis, erudita, casta:
2 Rumpis, Bassè, latus, sed in 3 comatis,
Uxores tibi dote quos parastis.
Et sit ad dominam reversa languet
Multis mentula millibus redempta:
Sed nec vocibus excitata blandis,
Molli pollice nec togata surgit.
Sis tandem pudor, aut eamus in jus.
Non est hæc, tua, Bassè 4 vendidisti.

1 Qui votis suis non ponat modum. 2 Venerea opera.
3 Pueris Epigram. 57. lib. 2. num. 8. & Epigr. 57. lib. 3. n. 8.
4 Uxori, nomine dotis.

S Ad Bætium. C.

Bætis olivi fera crimen redimite corona:
2 Aurea qui nitidis vellera tingis aquis:
Quem 3 Bromus, quem 4 Pallas amat, 5 cui rector
aquarum

Albula naverum per freta pandit iter:
Ominibus letis 6 vestras instantius oras
Intret, 7 hic populis, ut prior, annus eat:
Non ignorat, 8 onus quod sit, succedere Macro,
9 Qui sua metitur pondera, ferre potest.

1 Fl. Hisp. unde nomen provinciæ Bæticiæ quam mediam
interluit, cujus margines oleis florent. 2 Epigr. 28. lib. 8.
num. 6. & lib. 14. Epigr. 153. 3 Bacchus, faciens ut Bætica
abundet vino. 4 Faciens ut Bætica abundet oleo. 5 Cui
Neptunus

Neptunus aperit iter naverum, *navigable*, ut exoneretur in
cana freta Oceani, qui Bætium excipit. 6 Hispaniam cui præ-
sident. 7 Felix, ut prior sub administratione Macri. Ep. 87.
lib. 10. 8 Quam difficile sit, quid expectetur ab illo, qui san-
cto & integro successerit præfidi, qualem se gessit Macer. 9
Qui habita vitium suarum ratione, videt quam grave subeat
onus, ille ferre poterit.

In effrontem. CI.

OS atavi, patris nasum, duo lumina patris,
Et matris gestus d'icis habere tua.
Cum referas 1 præfidos, nullamque in corpore partem
Mentiris: frontem dic mihi cujus habet?

1 Majores, Alii leg. *Præfidos*. 2 Nullius. Et itaque effrons
ut patet ex lemmate. Verum epigramma hoc non sapit Mar-
tialis acumen.

Ad Mattum. CII.

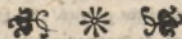
Qui negat esse domi se, tunc cum limina pulsas,
Quid dicat, nescis? * dormio, Matre, tibi.

* Tibi, non sum, non possam, non licet esse domi. vel respi-
cit ad Galbam, qui dormiebat Mecænat. vel Enanium respon-
dentem Scipioni, se non esse domi.

Ad Milonem. CIII.

Thura, piper, vestes, argentum, pallia, gemmas,
Vendere, Milo, soles, cum quibus emptor abit.
Conjugis utilior merx est: quæ 1 vendita sæpe,
2 Vendentem nunquam deserit, aut minuit.

1 Pretio prostituta. 2 Triopeis altera, quam famelicus
pater Eriichon in varias se mutantem figuras sapius ven-
didit. Ovid. lib. 8. Metamorph.

LIBER XIII.

§ Cui * XENIA inditum nomen.

* Xenia dicta quod τοῖς ξενίς, id est, hospitibus, nec non amicis apponebantur mittebanturque. hac cum pictores tabulis, tum poeta carminibus imitatus est. intra Epigr. 3. & Vitruv. lib. 6. c. 10.

§. I.

- 1 **N**E toga cordylis, ne penula desit olivis,
 2 Aut inopem metuas sordida blatta famem;
 3 Perditæ 4 Niliacæ Musa mea damna 4 papyrus:
 Postulat ecce novos 5 ebria bruma 6 sales.
 7 Non mea 8 magnanimo depugnat tessera talo,
 9 Senio nec nostrum cum 10 cane quassat 11 ebur.
 Hac mihi charta nuces, hæc est mihi charta 12 fritillus;
 13 Aleæ nec damnum, nec facit ista lucrum.

1 Ut habeant fassamentarii & aromatopoli inepas chartas, quibus involvant pisciculos, scombris & olivas. Epigram. 2. lib. 3. num. 3. & Epigr. 87. lib. 4. num. 7. — 2 — Ut habeant tinea & blattæ cum quibus rixentur, & quam arrodant elcam, chartas — 3 O Musa, quarum cæstro ego periculis meo cum damno scribo carmina, perditæ & has chartas. 4 Chartæ usum præstitit olim papyrus, juncus in palustribus Ægypti locis natus divisusque in tenuissimas phylaras. 5 Saturnalia, mense brumali Decembris celebrata, in quibus genio indulgebatur. 6 Jocos. 7 Ego in his Saturnalibus non ludo talis, dein tesseras, non nucibus nec fritillis; sed carminibus & chartis. Ep. 66. lib. 4. num. 15. 16. 8 An talum appellat magnanimum, quod talis & tesseras strenue operam dent, ceu potius opes perdant luxuriosi & prodigi juvenes, quos Persius Sat. 6. appellat magnanimos pueros! An forte alludit ad illud Philosophi, qui fortem & magnanimum comparat τῷ τετραγώνῳ. Ethic. Nicomed. lib. 1. c. 10. 9 Faustus jactus, qui ternus in 3. talis si ceciderit, faustissimus est & lucrosissimus. 10 Unione,

10 Unione, jactu damnofo. 11 Fritillum ex ebore. Ep. 14. num. 9. Alii talos, Alii alveum intelligunt. 12 Ep. lib. 4. num. 9. 13 Ludus hic meus epigrammaticus.

§ In detractorem. II.

- 1 **N**asutus sis usque licet, sis denique nasus,
 2 Quantum noluerit ferre rogatus 3 Atlas,
 Et possis 4 ipsum tu deridere 4 Latinum,
 Non potes in nugæ dicere plura meas,
 Ipse ego quam dixi, 5 quid dentem dente jurabit
 Rodere? 6 carne opus est, si satur esse velis.
 Ne perdas operam: qui se mirentur, in illos
 Virus habet: nos hæc novimus esse nihil.
 7 Nec tamen hoc nimium nihil est, si candidus aure,
 Nec matutina si mihi fronte venis.

1 Sis licet ingens irrisor. μωρταγεῖων vide Epigr. 4. lib. 1. num. 6. 2 Torus ex irrisione compositus & confectus, deos rogabis totum ut te faciant Fabulle nasum, dixit Catullus. sed sensu alio. 3 Hyperbolice. Epigr. 4. lib. 9. num. 4. 4 Emphatice. Mimæ, qui & alios imitatione deridet. Epigram. 5. lib. 1. num. 4. 5 Quid limam rodus vipera? quid carmina mea reprehensoria, reprehensor? 6 Quæ cedat denti tuo. mea reager, ut loquuntur Physici. pete dente potestas magna profectus, in illis vel frange genuinum, in illos virus invidiæ tuæ & maledicticæ evome. meæ istæ nugæ serpunt humilitatæ satis, & si opus sit, sui vindices. Epigr. 61. lib. 5. num. 4. 7 Nec tamen plane nihil sunt mea hæc, excipiantur candidis & festivis, si minus placeant sobriis, severis, & impransis.

Ad lectorem. III.

- O**mnis in hoc gracili 1 Xeniorum turba libello
 Constabit nummis quatuor empta tibi.
 Quatuor est minium: poterit constare duobus,
 Et faciet lucrum 2 bibliopola Trypho n.
 Hæc licet hospitis pro munere d'sicba mittas,
 Si tibi tam 3 rarus, quam mihi, nummus erit,

Addita

*Addita per 4 titulos sua nomina rebus habebis,
Prætereas, si quid 5 non facit ad stomachum.*

1 Vide inscriptionem libri hujus, supra. * 2 Epigram. 72. lib. 4. num. 1. 3 Poëtarum prope omnium fatale malum. 4 Lemmata, inscriptiones. 5 *Metaphorice*. cum Xenia quæ carmine adumbrantur, sint plerumque esculenta & poculenta.

Thus. IV.

6 *S*erus ut aetherea 7 Germanicus imperet aula,
Utque diu terris, da pia thura Jovi.

6 Sic Epigr. 39. lib. 8. num. 2. 7 Domitianus. Epigram. 2. lib. 5. num. 4. Constat itaque hæc scripta vivo Domit. ante lib. 10. & 11.

Piper. V.

8 *C*erea quæ patulo lucet 9 ficedula lumbo,
Cum tibi sortis datur, 10 si sapis, 10 adde piper.

8 Pinguis. ut Epigr. 58. lib. 3. num. 19. 9 Infra Epigram. 49. 10 Ut & avis una tecum sapiat, alioqui illa insipida futura, tu insipiens.

Alica. VI.

11 *N*os 12 alicam, 13 mustum poterit tibi mittere dives.
Si tibi noluerit mittere dives, eme.

11 Pauperes. 12 Potum & Zea seu spelta, cerevisiæ nostræ haud dissimilem. 13 Infra Epigr. 108.

Conchis faba. VII.

14 *S*pumet * rubra 15 conchis tibi pallida * testa,
16 Lautorum cænis saepe negare potes.

14 Inter coquendum. * Fictili vase rubro. 15 Faba. Epigr. 77. lib. 7. num. 3. 16 Invitatus potes mensa divitum carere, domique cœnare.

Far.

Far. VIII.

17 *I*mbue plebeias 18 Clusinis pulvis ollas,
19 Ut satur in vacuis dulcia musta bibas.

17 Condito. 18 Pulvis & farre Clusino quod optimum est, & Clusio Tusciæ, opp. 19 Gratiore enim bibuntur & vastis pulvis imbutis vina. Turneb. lib. 25. c. 28. & Theophrast. lib. de odoribus scribit, demissis in dola farris effusis, vinum domari, mollescere & cum saporis gratia miscere.

Lens. IX.

*A*ccipe 10 Niliacam, Pelusia munera, lentem:
Vilior est alica, carior illa faba.

10 Lens enim optima nascitur circa Pelusium opp. Ægypti. vulgo *Damiata*, aliis *Roseto* ad extremum Nili ostium. *Nec Pelusiata curam aspernabere lentis*. Virgil. Georg. 1.

Simila ex tritico. X.

*N*ec poteris simila 11 doses numerare nec usus,
Pistori toties cum sit & apta coco.

11 Munera & usus.

Ordeum. XI.

22 *M*ulio quod non stet taciturnis, accipe, musti.
23 Hoc ego cauponi, non tibi dona dedi.

22 Quo mulio defraudat jumenta muta. Epigr. 28. lib. 12. 23 Quod tu vendes cauponi, pabulum equis futurum, non panem tibi. Vide Turneb. lib. 25. c. 28.

Frumentum triticeum. XII.

* *T*ercentum Libyci modios de messe coloni
Sume, suburbanus ne moriatur ager.

* Triticum ex Africa frumenti feracissima, quod seratur in agro suburbano, vel quo alatur urbs alioqui peritura ob agrum suburbani sterilitatem, seu continua cultura efficitur.

Betæ.

Beta. XIII.

UT ¹ *sapiant satuae 2 fabrorum prandia beta!*
O quam saepe petet vina, piperque cocus?

¹ Insipidae nisi condiantur. ² Pauperum.

Lactuca. XIV.

Claudere quae cenas lactuca solebat avorum,
Dic mihi, cur nostras inchoat illa 4 dapes!

³ Ut frigiditate sua retunderent vini calorem. ⁴ Ad lubricandum ventrem. Epigr. 33. lib. 11. num. 3. tollendum hominibus fastidium, & appetitum irritandum.

Ligna acapna. XV.

Si vicina tibi Nomento rura colantur,
⁵ *Ad villam moneo, rustice, ligna feras.*

⁵ Namque in agro Nomentano propter uliginem & paludes non sunt sicca ligna aptaque foco materies.

Rapa. XVI.

Haec tibi ⁶ *brumali gaudentia frigore rapa*
Quae damus, 7 in caelo Romulus esse solet.

⁶ Frigore dulciora sunt & grandiora. Plinius lib. 18. c. 13.
⁷ Frugaliter & aride visitans, ut quondam in vivis. Turnebus lib. 18. cap. 13.

Coliculi. XVII.

Ne tibi pallentes moveant fastidia caules,
⁸ *Nitrata veridis brassica sint aqua.*

⁸ Nitro enim olera viridiora sunt. Plinius lib. 31. c. 10.

Porri sectivi. XVIII.

Fla ¹⁰ *Tarentini graviter redolentia porri*
Edisti quoties, oscula 11 clausa dolo.

9 In

⁹ In herbulas enim frutescit, in tenuia quasi stamina crescens. ¹⁰ Quod optimum nascitur Tarenti. ¹¹ Clausis labiis.

Porri capitati. XIX.

Misit praecipuos nemoralis ¹² *Aricia porros:*
In niveo virides 13 stipite cerne 14 comas.

¹² Et mazer Aricia porri. Columel. ¹³ Capite & stipite. ¹⁴ Folia & herbas, blades.

Napi. XX.

NO ¹⁶ *Amitarnus ager felicibus educat hortis:*
¹⁷ *Nursinas poteris parcius * esse 17 pilas.*

¹⁵ Al. Hos. id est, Napos. ¹⁶ Amitorum urbs Italiae, Aquileiae vicina. In qua palude (inquit Sidonius Apollinaris Epist. 8. lib. 1.) muri cadunt, aqua stant: turres flunt, &c. Mare autem Adriaticum Ravenna paludibus immiscetur. Vitruv. lib. 1. c. 4. ¹⁷ Raptas, quae in orbem optima nascuntur Nursia Sabinorum civitate. * Edere.

Asparagi. XXI.

Mollis in ¹⁸ *aequorea quae crevis* ¹⁹ *spina Ravenna,*
²⁰ *Non erit incultis gratior asparagis.*

¹⁸ Epigr. 55. lib. 3. ¹⁹ In totum spina est asparagus. Plin. lib. 21. cap. 15. ²⁰ Sylvestres & sponte sua nati per montes asparagi non cedunt altibus & satis Ravennatibus. Athenaeus lib. 2. cap. 22.

Uva 21 duracina. XXII.

Non ²² *habilis cyathis, & inuisi uva Lyxo:*
Sed 23 non potanti me, tibi neclar ero.

²¹ Quae aceros duos, vel duro testos corio habet. Plin. lib. 14. c. 1. & 3. Gallici Pique pouille. ²² Prelis & vino inutilis. ²³ Sed edenti.

Chia ficus. XXIII.

Chia ² *seni similis Baccho, quem 3 Setia nist:*
Ipsa merum secum portat, & ipsa salem.

1 In

1 In Chia insula nata, postea alio translata. 2 Quæ vinum
vetus sapit. Epigr. 24. lib. 7. num. 7. 3 Cretæne? an Cam-
paniæ.

Cydonia. XXIV.

SI tibi 5 Cecropio 6 saturata Cydonia melle
Pontentur: dicas hæc 7 melimela licet.

5 Attico. a Cecrope rege. 6 Melle incocta. Plin. lib. 17.
cap. 17. 7 Mellita poma.

Nuces pineæ. XXV.

POma sumus Cybeles: procul hinc discede viator,
9 Nec cadat in miserum nostra ruina caput.

8 Pinus magna Matri consecrata est, propter Attyn muta-
tum in hanc arborem. Ne cadamus in tuum caput.

Sorba. XXVI.

Sorba fumus molles nimium durantia ventres:
Aptius hæc 10 puero, quam tibi poma dabis.

10 Qui molliore est alvo, & sæpe profluvio laborat.

11 Spathalion caryotarum. XXVII.

Aurea porrigitur 13 Jani 14 Caryota Kalendis:
14 Sed tamen hoc munus pauperis esse solet.

11 Termes ab arbore palma decerptus. Dio. lib. 1. c. 123.
12 Kalendis Januariis mittebantur a pauperibus palmule in-
auratæ, vel crusta illitæ, ut placer Jos. Scalig. in Tibul. lib.
1. vide Ep. 33. lib. 8. Mart. n. 11. 13 Palmularum fructus ita
dicti. quod capiti graves sunt. Plin. lib. 13. c. 4. 14 Hæc mu-
nera si mittant pauperes, quanto majora divites?

Coctana. XXVIII.

Hæc tibi quæ 15 torta venerunt condita meta,
Si majora forent 16 coctana, ficus erant.

15 E tortis juncis texta sporta, vel testa turbinata in metæ
formam. ut Epigr. 44. lib. 1. num. 5. quam lib. 5. Epigr. 18.
dixit

dixit acutam testam. 16 Κόκταναι ἑδοῦν σικκῶν. Epigr. 89.
lib. 4. num. 2.

Pruna 17 Damascena. XXIX.

PRuna 17 peregrinæ carie rugosa 18 senectæ
Sume: solent duri solveere ventris onus.

17 Ex Damasco Syriæ. 18 Epigr. 11. lib. 5. n. 7.

Caseus Lunensis. XXX.

Caseus Etruscæ signatus 19 imagine lunæ,
Præstabit pueris prædiana mille tuis.

19 An Lunæ forma? Quod forte insigne erat Lunæ oppidi
Etruriæ, cujus portus & lunæ referebat imaginem.

Caseus Vestinus. XXXI.

Si sine carne voles jentacula sumere frugi:
Hæc tibi 20 Vestino de grege 21 massa venit.

20 Vestini popul. Italiæ, Sabinis vicini. 21 Caseus e lacte
presso & in massam coagulato.

Caseus Velabrensis. XXXII.

Non quemcumque focum, nec sumum caseus
omnem

Sed 22 Velabrensem qui bibit, ipse sapit.

22 Velabrum locus Romæ prope Aventinum. Fumus im-
bibitus augeat gratiam casei, qualis in ipsa urbe conficitur cun-
ctis perferendus. Plin. lib. 11. cap. 42.

Casei Trebulani. XXXIII.

Trebula nos genuit; commendat gratia duplex,
2 Sive levi flamma, 3 sive domamur aqua.

1 Vicus in Sabinis. Epigr. 72. lib. 5. num. 1. 2 Sive torre-
mur. tostet. 3 Sive descobinati macerantur jure.

Bulbi. XXXIV.

Cum sit anus conjux, & sint tibi mortui membra,
Nil aliud & bulbis quam satur esse potes.

4 Qui Venerem instant. Ex his vero cum nucleis pineis eruca, pipere, in nuptiali coena sponso ferculum parati solitum. Alex. ab Alexand. lib. 2. c. 5. citat adagium. Athenæus. lib. 2. cap. 2. ἔδδεν ὁ δὴσας Βολβὸς ἀνὴρ μὴ νεῖδ' ἔχης.

Lucanica. XXXV.

Filia Picenæ venio Lucanica porcæ:
6 Pulvis hinc niveis grata corona datur.

5 Et concisis carnibus porcæ in agro Picentino natæ. vide Epigr. 46. lib. 4. num. 4. & Epigr. 79. lib. 5. 6 Oras patinæ habentis pultem ex tritico circumdat. ut Epigr. 79. lib. 5. num. 7.

Olivæ. XXXVI.

Hæc quæ 7 Picenis venit 8 subducta 9 trapetis,
10 Inchoat atque eadem 11 finit oliva dapes.

7 Olivæ optimæ ex agro piceno in Italia. 8 Subtracto oleo non expresso integra. 9 Epigr. 27. lib. 7. num. 6. 10 Ad incitandum stomachum. 11 Ad tollendum fastidium.

Mala citrea. XXXVII.

Aut 12 Coreyræ sunt hæc de frondibus horti,
13 Aut hæc Massyli poma draconis erant.

12 Ex horto Alcinoi regis Phæacum in insula Coreyra. 13 Aut Hesperidum mala. Epigr. 94. lib. 10. num. 1. Neque alia creduntur fuisse aurea illa poma, quam hæc Aurantia, citrea, Medica. Athenæus lib. 3. cap. 47. & 43.

Colostrum. XXXVIII.

Surripuit pastor quæ 14 nondum stantibus hædis,
De primo matrum lacte colostrum datus.

14 Priusquam hœduli recens nati erexissent se & admovissent uberibus ora.

Hœdi.

Hœdi. XXXIX.

Lascivum pecus, & 15 viridi non utile Baccho.
16 Det pœnas: nocuit jam tener ille deo.

15 Rodens virentes palmites. 16 Mactetur hostia Baccho, Quod teneras vites roserit ipse tener. Ovid. Fast. 1. Rode caper vitem, &c. Ἀνθολογ. α. Κῆρ μὲ φάγῃς ἐπὶ ῥίζαν, &c. νεφ. 5.

Ova. XL.

Candida si croceos circumsluit 17 unda vitellos,
18 Hesperius scombræ temperet ova liquor.

17 Lacteus liquor in albumine ovi. 18 Condita ova, caro Hispano. Epigr. 102. infra.

Porcellus lactens. XLI.

Lacte mero pastum pigræ mihi matris alumnus
Ponat, 19 & Ætolo de sue dives edat.

19 Et diviti apponatur pro more lautorum aper, vel Arcadici illius æmulus. Epigr. 15. lib. Spect. num. 1.

Apyrina & tuberes. XLII.

Non tibi 20 de Lybicus tuberes, & apyrina ramis,
21 De Nomentanis sed danus arboribus.

2 In Africa primum nata, sed translata & alibi postea fata poma, quibus, quod iis signosis abesset nucleus, nomen ex α. & πυρῆ Plinius lib. 13. cap. 19. & lib. 15. cap. 14. 21 Ex villa mea in agro Nom. qui ad 10 ab urbe lapidem.

Idem. XLIII.

Lætæ suburbanis mittuntur apyrina ramis,
Et 22 Verne tuberes, quid tibi cum Libycis?

22 Domi nati, ut præcedenti Epigram. n. 2.

Sumen.

Sumen. XLIV.

23 **E**ſſe potes nondum ſumen: ſic ubere largo
Effluit, & viſo lacte papilla tumet.

23 Non credas hoc farcimen eſſe papillis ſuis a partu ceſe reſectis: ſed etiamdum vivere in ſue papillas, ita lacte exundant. Al. Eſſe potes nudum ſumen.

Pulli gallinacei. XLV.

Si 1 Libycæ nobis volucres? & 2 Phafides eſſent,
Acciperes: at nunc accipe 3 cortis aves.

1 Guineyes. Turkeyes. 2 Phafiani, infra Epigr. 72. 3 Epigram. 30. lib. 7. num. 2. 3.

Perſica. Nuciperſica. XLVI.

Vilia maternis fueramus præcoqua ramis:
4 Nunc in adoptivis Perſica cara ſumus.

4 An quia in nativa ſtirpe vilia: pruno inſita ſunt nobis lia? ut habet Pallad. lib. 4. de Inſ. An quia in ſua Perſide noxia & venenofa, ſed translata, mutatoque cælo & ſolo dulcia ſiunt & ſalubria? ex opinione Columellæ. vide Alciat. Emblem. 142. & Claud. Minœm. ad idem emblem.

Panis Picentini. XLVII.

5 **P**icentina Ceres 6 nibeo ſic 6 neclare creſcit,
Ut levis accepta ſpongia turget aqua.

5 Panis Picentinus ex alicæ ſeu tritico opt. macerato. 6 Lactæ.

Boleti. XLVIII.

Argentumque atque aurum, facile eſt, lenamque togamque
Mittere: 7 boletos mittere 8 difficile eſt.

7 Epigr. 21. lib. 1. num. 2. 8 Iſi malunt edere, quam amici mittere. Vel quia rari.

Fica-

Ficedula. XLIX.

Cum me ſicus alar, cum paſcar dulcibus uvis,
9 Cur potius nomen non dedit uſa mihi?

9 Cur non uvedula potius, quam ficedula.

Tubera. L.

10 **R**umpimus altricem tenero 11 de vertice terram
Tubera, boletis 12 poma ſecunda ſumus.

10 Negant tamen gigni ex tuberante terra aut rimas urgente, nec terræ cohærere tubera ſibris aut capillamentis, Plin. lib. 18. cap. 3. Dioſcor. lib. 2. cap. 139. vide & Athenæum lib. 2. 11 Al. qua. 12 ἀκνῆς fructus.

Turdorum corona. LI.

13 **T**exta roſis fortaſſe tibi, vel diſcite nardo,
At mihi * de turdis facta corona placet.

13 In lautiffimorum conviviiſ dabantur coronæ e nardi folio. Plin. lib. 21. cap. 3. * Epigr. 47. lib. 3. num. 11. ſerda turdum redimiebant lancem.

Anas. LII.

Tota quidem ponatur anas: ſed pectore tantum,
Et cervice ſapit: 14 cætera redde coco.

14 Tanquam ſaporis non æque grati.

Turtur. LIII.

Dum pinguis mihi turtur erit: lactuca valebis,
Et cocleas tibi habe. 15 perdere nolo famem.

15 Nolo acetaria quæ claudant ſtomachum. Vel quæ procurrent appetitum, aliamque famem, ut vocat Juvenal. Sat. 4. verſ. 137. Mihi ſapit turtur. Nolo conchyliæ, Quæ renouent per damna famem. Petron.

D d

Perna.

Perna. LIV.

16 **C**eretana mihi fiet, vel 17 massa licebit
De 18 Menapis: lauti de parasone vorent.

16 A Cere opp. Hetruriz. Alii & credo melius, leg. *Cerretana*, & intelligunt pernam ex Ceretanis Hispaniz pop. quam commendat Athenus lib. 14. 17 Pulpa. Epigr. 76. lib. 3. Al. *missa*. 18 Reni, accolis, quos alii Juliacentes, alii Westphalos esse putant.

Petafo. LV.

19 **M**useus est: propera, caros nec differ amicos:
20 Nam mihi cum vetulo sit petasene nihil.
19 Recens, succi & saporis plenus. 20 Non placet fumo duratus & siccus.

Vulva. LVI.

TE fortasse magis capiet 21 de virgine porca:
Me 22 Materna gravi de suo vulva capit.
21 Vulva virginis suis, sterilis utpote castrata, *spayed*. Plin. lib. 8. cap. 51. 22 Vulva porcaria, id est, suis ante editum partum enectæ. vide Plin. lib. 11. cap. 37. & supra, Epigr. 44.

Colocasia. LVII.

23 **N**iliacum ridebis olus, lanasque * sequaces,
Improba cum morfu * filia manumque trabes:
23 Fabam Ægyptiam, Colocasiam. seu caulem fabæ. Can. lis enim Colocasie araneosus est & filis nervosus in mandendo. Plin. lib. 21. cap. 15. vide Epigr. 32. lib. 8. num. 13.

Jecur anseris. LVIII.

Adspecte quam 1 rumeat 2 magno jecur anseremajus,
Miratus dices, hoc rogo crevit ubi?

1 Mullo, lacte, sicu, & carica factum. 2 Anseris ante ipsam magni jecur. Juvenal. Sat. 5. vers. 13. *Χαλὸς ἤπαρ πικρὸν πεδάσσει*

πεδάσει κατὰ τὴν Πάμην. Athenus lib. 9. cap. 8. quin & ipse anseribus saginandis adhibiti *χρησίζονται*. ibid.

Gpires. LIX.

3 **T**oto mihi dormitur byems, & pinguior illo
Tempore sum, quo me nil nisi somnus alit.
3 Plin. lib. 8. cap. 52. & lib. 29. cap. ult.

Cuniculus. LX.

Gaudet in effossis habitare cuniculus antris:
Monstravit & tacitas hostibus ille vias.
4 Subterraneas ab hoc animali cuniculos dictos. *undermyx*. Vegetius lib. 4. cap. 24.

Atagenæ. LXI.

Inter sapes fertur alium primus
Jonicarum gustus atagenarum.

Gallina altilis. LXII.

Pascitur & 5 dulci facilis gallina farina
Pascitur & 6 tenebris. 7 ingeniosa gula est.
5 Mulso deposita. 6 Motus enim & lux pinguedini inimica, &c. Varro lib. 3. cap. 9. Seneca Epist. 123. 6 Gulones illi ingeniosi sunt ad luxuriam. sic Epigr. 117. lib. 14. Sic & Petronius. Ingeniosa gula est, Sicula scarus equore mersus ad mensam vivus perducitur.

Capo. LXIII.

NE nimis 8 exhausto macresceret inguine gallus,
Amisit testes: nunc mihi 9 Gallus erit.
8 Per coitum. 9 Æque castratus ac Galli sacerdotes Cybeles, Epigr. 45. lib. 2.

Idem. LXIV.

Succumbit 10 sterili frustra gallina marito:
10 Hanc matris Cybeles esse decebat avem.
10 Capon. ut preced. Epigr.

Perdix. LXV.

Ponitur Ausoniis avis hæc varissima mensis:
11 Hanc in lautorum mandere sope soles.

11 Alii, Hanc in piscina ludere sope soles legunt, & alludunt ludum in piscina, qui πέρδιξ seu πέρδικιμος dictus.

Columbini. LXVI.

Ne viroles teneras 12 per juro dente columbas,
Tradita si Cnidia sunt tibi sacra dea.

12 Docet enim sequens versus interdictum fuisse columbinorum esum Mythis Veneris, qui initiati erant sacris Deæ Ven. Cnidiis religiose cultæ, & cui columba sacra.

Palumbus torquatus. LXVII.

Inguina torquati tardant bebetantque palumbi:
Non edat hanc volucrem, qui cupis esse salax.

13 Venerem. salacitatem.

Galbula, LXVIII.

Galbula decipitur 15 calamis, & retibus ales.
16 Turges adhuc viridi cum radis uba mero.

14 Al. Galbina Baptista Pius asserit lesionem Galbula quæ 17 18 19. Annot. Post. cap. 29. 15 Viscatis. 16 Autumno primo.

Cacra. LXIX.

Pannonicas nobis nunquam dedit Umbria cattas:
Mavult hæc 18 domino mittere dona Pudens.

17 E Pannonia missas pudens, in Umbriam misit: ille Romanam. 18 Domitiano, vel diviti patrono. Alii leg. Domine.

Pavo. LXX.

Mavis quoties gemmantes explicat alas,
Et potes 19 hunc sævo tradere, dure, coco?

19 Spectaculum pulchrius quam ferculum, avem oculis quam gustæ gratiorem.

Phœni-

Phœnicopterus. LXXI.

Dat mihi penna rubens nomen: sed lingua 21
gulosi

Nostra sapit. 22 quid si garrula lingua foret?

20 Φαινικόπτερος. puniceus alas. 21 Apicio, Heliogabalos, Vitellio. 22 Quanto magis gulosi illis faperet, si vox a cessisset, quibus tacita lingua tam in deliciis est? Respicitque Poëta patinam Æsopi tragediæ ex linguis avium canoratum. Plin. lib. 10. cap. 51.

Phasianus. LXXII.

Argiva primum sum transportata 23 carina,
Ante mihi notum nil, nisi * Phasis eras.

23 Argo. * Fl. Colchorum. unde Phasianus ab Argonautis transportatos arguit a nomine avis.

Numidicæ. LXXIII.

Anser * Romano quamvis satur Hannibal esset:
Ipse + suas nunquam barbarus edit aves.

* Qui Romani in deliciis? An quia servavit Capitolium Romæ. ut sequi. Epigram. + Numidicas quæ nondum gustæ barbaræ innotuerant.

Anser, LXXIV.

Hæc servavit avis Tarpeji templa Tonantis.
Miraris? 2 nondum fecerat illa deus.

1 Manlius clangore anseris excitatus subeuntes nocte Gallos a summa rupe dejecit. &c. Liv. 5. L. Florus lib. 1. cap. 13. Plutarchus lib. de fortuna Rom. &c. 2 Postquam vero Domitianus Dominus ac Deus noster capitolium conflagratum restituit, non opus est anserem, nedum alio custode.

Grues. LXXV.

Turbabis versus, nec litera tota volabit,
Unam perdiderit sic Palamedes avem.

D d 3

3 Ex-

3 Exempta una avis turbabit ordinem & formam litera,
quam ex gruum volatu adinvenit Palamedes. sit ille Y an
A an ut aliis magis placet Δ.

Rusticula. LXXVI.

* **R**ustica sum, an perdix, quid refert, si sapor
idem est?

Cavior est perdix: 4 sic sapit illa magis.

* MS. Oxoniensis. Rusticula, an perdix, quid refert. 4
Propter pretium, magis illa juvant, quæ pluri emuntur.

Cycnus. LXXVII.

1 **D**ulcia deflata modulatur carmina lingua.
Cantator cycnus funeris ipse sui.

5 Poetis & quibusdam philosophis receptum, cycnum mor-
tis præcium cum voluptate & cantu mori. Sed negant Plin-
ius, Ælianus Jul. Scalliger, alique sanioris iudicii.

Porphyrones. LXXVIII.

Nomen habet magni volucris tam parva 6 gigantis.
Et nomen Prasini 7 Porphyronis habet.

6 Porphyronis, cuius meminit Horat. lib. 3. od. 4. Clau-
dian. in Gigantomach. Eustath. ad Iliad. 8. 7 Purpurionis,
qui auriga Neronis, factionis Prasinae. Vide & aliam Lipsii
expositionem hujus Epigram. lib. 1. Quæstion. Epistolice. 5.

Mullus. LXXIX.

8 **S**pirat in 9 advecto, sed jam piger 9 æquore mul-
lus

Languescit: vivum da mare, fortis erit.

8 Improprie, ex sententia scholæ Peripateticæ. spirare vero
pices contendit Plinius lib. 8. cap. 7. 9 Vase pleno aqua
marina.

Muræna.

Muræna. LXXX.

Quæ natat in Siculo grandis muræna profundo,
10 Non valet exustam mergere Sole cutem.

10 Præ pinguedine in summo æquore fluitat; ubi a sole
torrefacta, nequit se curvare neque immergere.

Rhombus. LXXXI.

Quamvis lata gerat patella Rhombum:
Rhombus latior est tamen patella.

Ostrea. LXXXII.

11 **E**bria Bojano veni modo concha 12 Lucrino:
13 Nobile nunc sitio luxuriosa garum.

11 Satura Vel. merula. 12 Ostreis Lucrinis optimum adju-
dicavit saporem Serg. Orata. Macrob. 2. Sat. c. 11. 13 Con-
dior garo. infra Epigr. 102.

Squilla. LXXXIII.

Coeruleus nos 14 Liris amat, quem sylva Marica
Protegit: hinc squille maxima turba sumus.

14 Fl. Campaniæ Minturnas præterfluens, cui præsidet Ma-
rica Nympha Fauni uxor, vel ut alii volunt Venus, cui fa-
cellum juxta Litra consecratum.

Scarus. LXXXIV.

Hic Scarus, æquoreis qui venit obesus ab undis,
15 Visceribus bonus est, cetera vile sapit.

15 Jecinore. Plinius lib. 32. cap. 8. * Supp. nat. Hel-
lenism.

Coracinus. LXXXV.

Priniceps Niliacis raperis, Coracine, macellis:
16 Pellæ prior est gloria nulla gula.

16 Egyptiæ Alexandrinæ ab Alexandro Pellæ Macedoniæ
urbe nato, qui condidit Alexandriam.

D d 4

Echinus.

Echinus. LXXXVI.

Ista licet digitos 17 testudine pungat acuta,
Cortice deposito * mollis echinus erit.
17 Testa hirsuta & aculeata. * Cibo gratus.

Murices. LXXXVII.

Sanguine de nostro tinctas ingratis lacernas
In luis 19 *¶* non est hoc satis, esca sumus.

18 Vide Epigr. 24. lib. 5. num. 6. 19 Namque inter conchyliis inferuntur murices. *δυνατ γὰρ βάπτεται ἐν ἰσθίοισιν αἰσίοις τοῦ πρὸς φέροντος κρέας* Lucian. *κυνικῶς*.

Gobius. LXXXVIII.

IV:0 Venetis sint lauta licet convivia terris?
21 Principium cœnæ gobius esse solet
20 Italis Venetis, non Gallis. ut Epigr. 31. lib. 10. num. 4.

Lupus. LXXXIX.

Laneus Euganei lupus excipit ora 23 Timavi.
* Æquoreo dulces cum sale pastus aquas.

22 Colorene albus, ac carne mollis, ac mandendo araneosus, ut de colocasii supra Epigr. 57? an alludit ad Euganeum & Altinates oves juxta Timavum, quæ lanarum mollitie laudantur, unde & Poetice piscibus ora ejusdem fl. excipientibus idem tribuit? 23 Epigr. 25. lib. 4. num. 7. 8. * Namque illi lupi sunt laudatissimi, qui ad olia fluviorum degunt dulci pariter ac salsa aqua pasti.

Aurata. XC.

Non omnis laudem pretiumque aurata meretur,
Sed cui solus erit concha Lucrina cibus.

1 Ab auri colore in capite dicta. ut Græc. *χρυσοcephus*.

Acipen-

Acipensis. XCI.

AD 2 Palatinas acipensem mitite mensas:
3 Ambrosias ornent munera rara dapes.

2 Cæsarum, principum in Palatio. 3 Divinas, dignas Diis superis & Cæsaribus.

Lepus. XCII.

Inter aves turdus, si quis me iudice certet,
Inter quadrupedes 4 gloria prima lepus.

4 Alii leg. *Marrya*, de qua voce Epigr. 59. lib. 10. num. 2. Bodl. MS. *Bestia*.

Aper. XCIII.

Quis & Diomedæ metuendus 6 setiger agri
Ætola cecidit cuspide, talis erat.

5 Ætolis, Thraciis. nam Diomedes rex Thraciæ. 6 Epigr. 41. supra. & lib. spectaculor. Epigr. 15. num. 1.

Damæ. XCIV.

Dente timentur apri; descendunt cornua cervos:
Imbelles damæ quid nisi præda sumus?

Sic Anacreon ludit in ferarum armatura nativa, 2. Car.

Oryx. XCV.

Matutinarum non ultima præda ferarum
Sævus 8 oryx, constat 9 quot mihi morte canum?

7 Vide Epigram. 25. lib. 10. num. 1. 8 De quo Oppian. 2. *οὐρίο* Plin. lib. 2. cap. 40. & 46. Ælian. lib. 14. cap. 14. 9 Sævus enim est, multosque occidit canes.

Cervus. XCVI.

Hic erat ille tuo domitus, Cyparisse, capistro:
An magis iste tuus, Silvia, cervus erat?

D d 5

40 Hic

10 Hic corvus similis est illius cui tu Cyparisse insidem
Mollia purpureis frena das ora capistris. Ovid. *Metamorph.* 16.
 Vel illius, qui Silvæ filiz Tyrchi in deliciis. Virgil. 7.
Æneid.

Lalifio. XCVII.

Cum tener est onager, 11 solaque lalifio matra
Pascitur: 12 hoc infans sed breve nomen habet.

11 Lacteus onager. 12 Quamdiu lacteus est, cito vero depul-
 sus, in onagrum transit. Plin. lib. 8. cap. 44. Asini autem
 sylvestris pullus in deliciis ciborum erat. Lucini *Asinus*
 9. *onag.*

Dorcas. XCVIII.

Delicium parvo donabis dorcada nato:
 14 Jactatis solet hanc mittere turba togis.

13 Cicurantur enim Dorcades, mansuetæ & familiares sunt.
 14 In arenam mitti solet dato a Quiritibus signo togæ jactat,
 sic Turneb. lib. 25. cap. 28. Vel hanc in arenam missam agi-
 tare & venari solet turba jactatis togis.

Caprea. XCIX.

Pendentem summa capream de rupe videbis,
 Casuram speres, 16 decipit illa 17 canes.

15 Respicit ad Virgilii versum, *Dumosa pendere procul de
 rupe videbo.* 16 Al. despiciat. 17 Inter venandum.

Onager. C.

Pulcher adest onager, mitti venatio debet
 19 Dentis Erythræi: jam removete 20 sinu.

18 Missam facite venationem elephant: adest onager, cu-
 jus venatio arenæ & spectatoribus jucundior. 19 Elephant
 Indici seu Æthiopici, juxta mare Erythræum. 20 Reia quæ
 ad coercendos elephantos obtendebantur podio.

Oleum Venafraenum. CI.

Hoc tibi Campani 21 sudavit 22 bacca 23 Venasfri:
 Unguentum, quoties sumis, & istud olet.

21 Tra-

21 Trapeto seu prelo domita emisit. 22 Oliva. 23 Epigr.
 64. lib. 12. num. 1.

Garum * scombrorum. CII.

Expirantis ad hoc scombri de sanguine primo,
 Accipe 2 fecosum munera cara garum.

* Alii *sociorum.* quod garum hoc *Caviari* (quod tamen ex
 ovīs acipenserum parari volunt) a sociis Romanorum, Græ-
 cis, Mauris, Foro, Julensibus, Clazomeniis, Hispanis vero
 optimum fieret mittereturque Romanis. supra Epigr. 40. 1
 Garum, liquor erat ex intestinis Gari piscis sale maceratis.
 Inventum Græcum. Hispani vero postea a scombris *Anchovas*
 liquorem hunc conficiebant, reento Gari nomine. *garo de
 succis piscis Iberi.* Horat. *Satyræ* 8. lib. 2. 2 Al. *fascosum*, id
 est, Fastuosum, quasi dicat, divitum mensis dignum.

Muria. CIII.

Antipolitani fateor cum 4 filia thynni:
 5 Essem si scombri, non tibi missa forem.

3 Antipolis, civitas provinciæ Narbonensis, unde thynnus
 adferebatur laudatissimus. 4 Liguamen sale thynni soluti. 5
 Si essem garum, non tibi pauperi, sed diviti missa forem.

Mel Atticum. CIV.

Hoc tibi 6 Thesæi populatrix misit 7 Hymetti
 8 Pallados a sylvis nobile nectar apīs.

6 Attici, a Thesæo rege. 7 Montis Attici. 8 Prædis
 Atticæ.

Favi Siculi. CV.

Cum dederis Siculos mediis de collibus 9 Hyble,
 10 Cecropios dicas tu licet esse favos.

9 Montis Siciliæ. 10 Atticos, a Cecrope rege.

* Passum. CVI.

Cnostia Minoæ genuit vindemia Cretæ
 Hoc tibi, quod 12 mulsam pauperis esse solet.

D d 6

* Liquor

* Liquor ex uva ad solem passa expressus. 11 Cretensis, Gnosius enim urbs Cretæ, Minois regis 12 Mox, Epigram. 108.

13 Picatum vinum. CVII.

Hec de vitifera venisse picata Vienna
Ne dubites: misit Romulus ipse mibi.

13 Picatum hoc vinum in ipsa urbe Roma factum arte ex picis fluxu ita picis gratiam olet, ut dubites an nativum sit picatum a Vienna Allobrogum. de nobilitate Viennensis uva picem resipientis. Plin. lib. 14. c. 1.

Mulsam. CVIII.

14 **A**ttica neclareum turbatis mella Falernum:
Miseri decet hoc a Ganymede merum.

14 Vos optima mella ex Attica mista optimo vino Falerno æquatis neclari Deorum.

Albanum. CIX.

Hoc de Cæsareis mitis vindemia 15 cellis
Misit, 16 Fuleo quæ sibi monte placet.

15 Quæ in monte Albano, quo secedebant Cæsares. Domitianus imprimis. 16 In quo Julius longam Albam condidit.

Surrentinum. CX.

17 **S**urrentina bibis: nec myrrhina picta, nec aurum
Sume; 18 dabunt calices hæc tibi vina suos.

17 Vina ex Surrento Picentinorum promontorio. 18 Una cum vino Surrentinos calices mittat Picentini. ita nec myrrhinis nec aureis poculis opus erit. De myrrhinis vide quæ ad Epigr. 113. lib. 14. infr.

Falernum. CXI.

De 19 Sinuessanis venerunt 20 Massica pralis.
Condita quo quaris consule? 21 nullus erat.

19 Cam-

19 Campanis. namque Sinuessæ urbs Campaniæ maritima. 20 Massicius & Falernus distincti erant montes, sed vitium laude pares. 21 Hyperbolice. etiam ante consules diffusum.

Setinum. CXII.

22 **P**endula Pomitinos quæ spectat Setia campos,
Exigua vetulos misit ab urbe cados.

22 Vide Epigr. 74. lib. 10. n. 5.

Fundum. CXIII.

Hec 1 Fundana tulit felix autumnus 2 Opimi:
Expressit mustum consul, 3 & ipse bibit.

1 E Fundis opp. Campaniæ. 2 Epigr. 27. lib. 1. num. 3. 3 Quod ita austeritatem decoxit, ut ipse consul, qui diffuderat, suo consulatu vinum hoc biberet.

Trifolinum. CXIV.

Non sum de primo, fateor, Trifolina Lyæo,
4 Inter vina tamen septima vitis ero.

4 Septimum (ut hic noster) inter vina Italica locum dat Trifolino (Campaniæ loco prope Sinuessam) Galenus apud Athenæum lib. 1. c. 24. vide & Plinium lib. 14. c. 6.

Cæcubum. CXV.

5 **C**æcuba 6 Fundanis generosa 7 coquuntur Amy-
clis:

Vitis & in media nata palude vires.

5 Ex agris Cæcubis in Campania. 6 Supra Epigram. 113. Apponitur vero ad distinctionem harum Amyclarum in Italia ab alteris illis in Laconia. Epigr. 106. lib. 9. num. 2. 7 A sole. Al. Coluntur.

Signinum. CXVI.

Potabis liquidum 8 Signina 9 morantia ventrem:
Ne nimium sitias, 10 si tibi parca sitis

8 E Signia opp. Italiciæ. 9 Sistentia alvum. 10 Parce bibe.

D d 7

Mamer-

Mamertinum. CXVII.

Amphora * Nefloreæ tibi 11 Mamertine * senectæ
Si detur, 12 quodvis nomen habere potest.

* Epigr. 30. lib. 9. num. 1. 11 Ex agro Mamertino in Sicilia juxta Messanam. 12 Sic de Nomentano, Epigr. 106. lib. 1. vide & Plin. lib. 14. cap. 6.

Tarraconense. CXVIII.

Tarraco, 14 Campano tantum cessura Lyæo,
14 Hæc genuit Tuscis amula vina cadis.

13 Civitas Hispaniæ, quæ & provinciæ nomen dat. 14 Primis Italiæ vinis Tarraconense confertur a Plinio. lib. 14. cap. 6.

Nomentanum. CXIX.

Nomentana meum tibi dat vindemia Bacchum:
16 Si te Quinctus amat, commodiora bibes.

15 Ex villa, quam habeo Nomenti, ad 10. lapidem. 16 Si tibi quid familiaritatis cum Q. Ovidio, præbebit ille tibi meliora. Epigr. 92. lib. 7. num. 4.

Spoletinum. CXX.

DE 17 Spoletinis quæ sunt 18 cariola lagenis
Molueris, quam si musta Falerina bibas.

17 E Spoletio urbe Italiæ. 18 Verrusta.

Pelignum. CXXI.

Marfisa Peligni mittunt turbata coloni.
Non tu, libertus sed bibat ille tuus,

19 Vide Epigr. 116. lib. 14.

Acetum. CXXII.

Amphora Niliaci non sit tibi vilis aceti:
Esset cum 21 vinum, vilior illa fuit.

20 Ne contempnas acetum ex vino Agyptio. 21 Nobilissimum enim est acetum quam fuit vinum, Athen. lib. 2. c. 26. & Juvenal. Sat. 13. vers. 85. Al. vini. Massili.

Massilitanum. CXXIII.

Cum tua centenos expugnet sportula cives,
2 Fumæ Massiliæ ponere vina potes.

1 Cum tibi sportula devinctos alas 100. clientes, appone sis vinum Mass. Alii leg. interrogatorie, q. d. cur tam dives bibis ipse vinum? 2 Epigr. 36. lib. 10. num. 3.

Cæretanum. CXXIV.

Cæretana 4 Nepos ponat, Setina putabis,
Non ponit turbæ, 5 cum tribus illa bibis.

3 Epigr. 54. supra num. 8. 4 Amicus poetæ. Epigr. 48. lib. 10. num. 7. 5 Cum paucis, est enim nobile vinum.

Tarentinum. CXXV.

Nobilis & lanis, & felix vitibus 6 Aulon
Det pretiosa tibi vellera, vina mihi.

6 Mons Calabriæ, contra Tarentum.

Unguentum. CXXVI.

Unguentum heredi nunquam, nec vina relinquat,
Ille habeat nummos: hæc tibi tota dato.

7 Vide Epigr. 27. lib. 6. & Epigr. 77. lib. 8.

Corona rosea. CXXVII.

Dat 8 festinatas, 9 Caesar, tibi bruma coronas.
10 Quondam veris erant, nunc tua sancta rosa est.

8 Epigr. 80. lib. 5. 9 Domitiane, supra Epigr. 4. num. 2. 10 Natura sua erant vernæ, in tuam gratiam hybernæ factæ sunt. Adulatorie.

LIBER XIV.

Cui * APOPHORETA inditum nomen.

* Dona, quæ in Saturnalibus dantur convivis domum ferenda, ab ἀποφῆται, mox Epigr. 1. *Pramia conviva det sua quisque suo. Vespasianus dabat sicut Saturnalibus apophoreta viris, ita & per Calendas Martius faminis.* Sueton. Vesp. cap. 19.

I.

1 **S**ynthefibus dum gaudet eques, 2 dominusque senatus,
Dumque decent nostrum 3 pilea sumpta Jovem:

5 Nec timet ædilem moto spectare 6 fritillo,
7 Cum videat gelidos tam prope verna lacus:
8 Divitis alternas, & pauperis accipe sortes:
9 *Pramia conviva det sua quisque suo.*
10 Sunt 11 apina, tricaque, & si quid vilius istis.
12 Quis nescit? vel quis tam manifesta negat?
Sed quid agam potius 13 madidis Saturne diebus,
Quos tibi 14 pro cælo filius ipse dedit?
V. s. scribam 15 Thebas, Trojamque, malasque Mycenæ?

16 Lude, inquis, nucibus: perdere nolo nuces.
17 Quo vis cumque loco potes huc finire libellum:
Versibus 18 explicitum est omne duobus opus.

1 Dum equites & Senatores pro licentia Saturnaliorum indulgent genio & diurnis vacant conviviis synthefes, id est, vestes cœnatorias induti. Epigram. 46. lib. 2. num. 3. 2 Alcianus legit dominisque senatus. quod domini tum servis ministrarent. 3 Epigram. 7. lib. 11. num. 4. 4 Domitianum ut supra sæpe: & vide Epigr. 4. lib. 13. num. 7. Vel Saturnalia a Jove data Saturno. ut mox; Quos tibi pro cælo filius ipse dedit. 5 Epigr. 85. lib. 5. 6 Epigr. 14. lib. 4. num. 9. 7 Cum servi videant adire Decembrem menslem hybernium. 8 Miscetur in his Apophoretis alternatim dona divitum citrei

trei pugillares & eburnei, chartæ majores, &c. cum donis pauperum, qualis sunt quintuplices, triplices, chartæ epistolares. &c. atque hæc per sortem. infra 40, 144, 170. 9 Supra tit. 4. 10 *Objectio æ personæ lectoris.* 11 Epigr. 114. lib. 1. num. 2. 12 *Resp. Poeta.* 13 Saturnalibus quibus promiscue a levis & dominis indulgebatur genio, Baccho & festis. 14 Unde te ejecit. supra num. 4. 15 Bella & fata magnarum illarum urbium, Theb. Trojæ & Mycen. atque ἀντιστάται illæ Tricis & Apinis, quas volunt esse Apuliæ oppidula, Epigr. 114. lib. 1. num. 2. 16 Epigr. 83. lib. 5. num. 1. 17 Distichon sequens in peculiare semovetur epigramma a Pet. Scriv. n. 18. Finitum, abiolutum. ut Epigr. 108. lib. 11.

Apophoreta. II.

1 **L**emmata si quæris cur sint adscripta, docebo:
Ut, si malueris, lemmata sola legas.

1 Titulos seu inscriptiones, quæ epigrammatum argumenta doceant.

Pugillares citrei. III.

2 **S**æta nisi in tenues essemus ligna tabellas,
Essemus Lybici nobile dentis onus.

2 Nisi in tenues laminas dissectæ essemus tabellæ, fuissimus certe mensæ citreæ. ut Epigr. 43. lib. 2. num. 9.

Quincuplices. IV.

3 **C**æde juvencorum domini calet area felix,
Quincuplici cera cum datur auctus honor.

3 Immolantur hostiæ in atrio Cæsaris, seu Jovis Capitolio, cum decretus Consulatus vel triumphus denunciatur hoc genere pugillarium, a forma & circumgestationis commoditate quod manu pugnove teneantur. unde ἑρπετῖδι & manuales dict. a numero vero foliorum ducebantur duplices, triplices, quincuplices.

Pugillares ebori. V.

4 **L**anguida ne trifles obscurent lumina cera,
Nigra tibi niveum litera pingat ebur.

4 Quibus

4 Quibus per morbum vel ætatem obtusior est oculorum acies, ut non discernant quæ ceratis inscribuntur, atramento inscribant ebori.

Triplices. VI.

5 **T**unc triplices nostros non vilia dona putabis,
Cum se venturam scribet amicus tibi.

5 Pauperum erant hæc dona, sed quibus lautiores amatoria & ad amicos scribebant, atque ad illos hæc invicem de nomine. vide Epigr. 4. supra.

Pugillares membranei. VII.

6 **E**sse puta ceras, licet hac membrana vocetur:
Delebis, quoties scripta novare voles.

6 Gypho enim illitæ præstabunt usum ceratarum tabellarum, æque deletiles ac illæ.

7 Vitelliani. VIII.

Non dum legerit bos licet pusilla,
Novit & quid * cupiant Vitelliani.

7 Vide Epigr. 6. lib. 2. num. 5. 8 Noctem, vel nummos, ut Epigr. seq. * Al. capiant.

Ibidem. IX.

9 **Q**uod minimos cernis, mitti nos credis amica:
Falleris, & nummos ista tabella rogat.

9 Nummos, quorum mentio in his pugillatibus, non mitti amica, sed postea ab illa.

Chartæ majores. X.

10 **N**on sunt munera, quæ si putas puella,
Cum donat vacuas poëta chartas.

10 Non sunt nummi vel carmina, quæ putas. 11 Al. petis.

Chartæ epistolares. XI.

11 **S**eu leviter noto, seu caro missa sodali:
Omnes ista solet charta vacare suos.

12 Seu familiares sint, vel parum noti quibus mittuntur epistolæ. inscriptio semper præfigit *Suo* vel *Suis*. vide Epigram. 101. lib. 9.

Loculi ebori. XII.

His nisi de 13 flava loculos implere moneta
Non decet, argentum vilia 14 ligna ferant.

13 Auro. 14 Loculi lignei.

Loculi lignei. XIII.

Si quid adhuc superest in nostra 15 sæce locelli,
Munus erit: 16 nihil est, ipse locellus erit.

15 Fundo. *πράγματι*. 16 Si nihil reliqui sit, dabitur ipse locellus.

Tali ebori. XIV.

17 **C**um steteris nullus vultu tibi talus eodem,
18 Mune: a me dices magna dedisse tibi.

17 Ludebatur talis quatuor, quandoque tribus, talorum autem felicissimus iudex dicebatur Venus, ubi singuli tali diversam haberent faciem, comparentibus simul cane, ternario, quaternario & senione. *Luciani* *ἑρως*. 18 Grati erunt tibi tali isti quos tibi misi, per se quidem munus leve, sed propter ludi deposita magnum.

Tessera. XV.

19 **N**on sim talorum numero par tessera, dum sis
Major, quam talis, 20 alea sæpe mihi.

19 Talis enim ludebatur 4. tessera vero duabus, ad summum tribus. 20 Deposita & ludi pretia ampliora.

Turricula. XVI.

21 **Q**uæ scit compositos manus improba mittere
talos,

Si per me misit, 22 nil nisi vota facit.

21 Ep. 14. lib. 4. n. 9. 22 Fortunæ, non arti locus est.

Tabula lusoria. XVII.

Hic mihi 1 his senio numeratur tessera puncto:

2 Calculus hic gemino 3 discolor hoste perit.

1 In abaco (inquunt) seu alveo luditur duabus tessera, quarum numerus summus, duplex senio. Sed quid si dicamus abacum hunc fuisse distinctum 12. ab omni latere tessera seu spaciis quas regiones, urbes seu mandras appellabant? ut Epigr. 71. lib. 7. num. 7. 2 Calculus deprehensus utrinque nudus ab hoste circumventus capitur. *Fac pereat vitreo miles ab hoste tuus.* Ovid. 2. de Arte, & 3. Unus cum gemino calculus hoste perit. 3 Epigr. 71. lib. 7. n. 8. & infra Epigr. 20.

Nuces. XVIII.

Alea parva nuces, & non damnosa videntur:
Sape tamen pueris 5 abstulit illa nates.

4 Epigr. 85. lib. 5. num. 1. 5 Nudavit ad poenas, si ultra diem permissum luserint.

Theca calamaria. XIX.

Sortitus thecam calamis 6 armare memento:

7 Cetera nos dedimus, tu 8 leviora para.

6 Instruere. 7 Thecam. 8 Calamos, stilos, scalprum.

Calculi. XX.

Insidiosorum si ludis bella latronum,

10 Gemmeus iste tibi miles, & hostis erit.

9 In insidiis enim latent subsestres quidam a latrunculis, qui hostem incautum intercipient. 10 E vitro discolori falsi latrunculi. ut Epigr. 71. lib. 7. num. 8. quorum alii grassatores, insidiatores alii.

Graphiarium. XXI.

Hec tibi erunt armata suo graphiaria 11 ferro;
Si puero dones, non leve munus erit.

11 Graphiis, stilis ferreis, quibus in tabulis ceratis exarabatur.

Denti-

Dentiscalpium. XXII.

Lentiscum melius: sed si tibi 12 frondea cuspis
Desuerit, dentes penna levare potest.

12 Cuspis e fentisco.

Antiscalpium. XXIII.

Si tibi moroso prurigine 13 verminat auris,
Arma damus tantis opta 14 libidinibus.

13 Prurit, vexatur. 14 Titillationi, prurigini.

Acus aurea. XXIV.

Tenuia ne madidi violant bombycina crines:
Fingat acus * tortas, sustineatque comas.

15 Al. Splendida. * Al. Sparsas.

Pecten ad calvam. XXV.

Quid faciet nullos hic inventura capillos:
Multifido 16 buxus qua tibi dente datur!

16 Pecten buxus.

Crinifapo. XXVI.

Causica 18 Teutonico accendit 19 spuma ca-
pillis,

Captivis poteris cultior esse comis.

17 Sapo, cujus vis caustica capillos ustulat ruffatque. 18 Germanis in usu hic sapo ad capillos rutilandos, Plinius lib. 28. cap. 12. 19 Germanorum scilicet, qui flava Caesarie pulchri.

Mattiaca pile. XXVII.

Si 20 mutare paras longevos cana capillos:
Accipe 21 Mattiacas (22 quo tibi calva?) pilas.

20 Tingere. 21 Trochilices e sapone, ut Epigr. praecedent. a Mattiacis opp. Germanis; Baden. 22 Non majori tibi usui futuras, quam pectinem. Epigr. 25. supra.

Umbel-

Umbella. XXVIII.

A *Ceipe 23 quæ nimios vincant umbracula Soles,
Sic licet & ventus, te tua vela regent.*

23 Quæ si ubi publica defecerint in theatris vela ventis
revoluta, ut sequent. Epigram. privata arceant nimios solis
ardores, ventique vim.

* Causa. XXIX.

I *N Pompejano tectus spectabo theatro;
Nam ventus populo vela negare solet.*

* Pilei Theſſalici contra solem.

Venabula. XXX.

E *xciptiens apros, expectabuntque leones:
Intrabunt urſos, 1 sit modo firma manus.*

1 Si non erret, si non cedat manus.

Culter venatorius. XXXI.

S *i deſecta 2 gemes 3 longo venabula roſtro:
Hic * brevis in grandem cominus ibit aprum.*

2 Al. geres. 3 Declinata vel exuta e fera, sic aper ille
Ovidianus Adonidis excuisse pando venabula roſtro in puerum
ruens. malo enim de roſtro apri intelligere, quam de venabulo,
cujus longam aciem Raderus dici roſtrum putat. * Scri-
ver. levis.

* Parazonium. XXXII.

M *ilitie decus hoc, 4 & grati nomen honoris,
* Arma tribuniciū cingere digna latus.*

4 Al. gratique eris omen honoris. * Gladiolus zonæ ap-
penſus, quo donatos honoris causa tribunos cingebant impe-
ratores, ut Suram Trajanus apud Dionem.

Pugio. XXXIII.

P *ugio, quem 5 curvis ſignat brevis orbita venis,
6 Stridentem gelidis hunc Salo tinxit aquis.*

5 An

5 An circuli illi & venæ in ipſo ferro temperato apparent,
ut volunt interpretes? an manubrii argumenta? pro ſignat.
alii leg. cingit. 6 Epigr. 50. lib. 1. num. 11.

Falx ex enſe. XXXIV.

P *ax me certa ducis placidos 7 curaviſ in aſus.
Agricolæ nunc ſum, militis ante fui.*

7 E directo enſe in falcem. ſic galea in alveum ad apum
melliſſia. Aldiat. emblem. 177.

Securicula. XXXV.

C *um fieret triſtis ſolvendis 8 auxilio nummis;
9 Hac 10 quadringentis millibus empta fuit.*

8 Bonorum proſcriptorum ſubſtaſtatio. 9 Securis bellica,
Amazonum inventum. 10 Unde hoc pretium? ab armorum
penuria? an ab artiſice? N. L.

Ferramenta tonſoria. XXXVI.

T *ondendis 11 hæc arma tibi ſunt apta capillis:
Unguib. 12 hæc longis, utilis illa 13 genis.*

11 Forex. 12 Scalprum tonſorium. Namque & ungues
reſecare ad tonſores pertinebat, ut de Bruti Porcia reſert Val.
Max. lib. 3. cap. 2. & lib. 4. c. 6. & de Vulteio, Horat. Epist.
7. lib. 1. 13 Novacula.

Scriinium. XXXVII.

C *onſtrictos niſi das mihi libellos:
15 Admittam timeas, trucesque blattas.*

14 Al. Conſtrictos. 15 Quid ſi legas Admittent. ſc. libelli.

Faſces calamorum. XXXVIII.

D *at chartis habiles calamos Memphisita tellus:
17 Texantur reliqua teſta palude tibi:*

16 Chartis ſerviunt calami Egyptii maxime Plin. lib. 16.
cap. 36. 17 Reliquarum regionum arundines paluſtres ſer-
viunt ſolum operiendis teſtis.

Lucerna

Lucerna cubicularia. XXXIX.

18 **D**ulcis conscia lectuli lucerna,
Quidquid vis facias licet, tacebo.

18 Me ludere teste lucerna, &c. Ep. 105. lib. 11. Exigitur-
que testimonium a lucerna contra Megapenthen, Lucian.
κατάπληξ.

Candela. XL.

19 **A**ncillam tibi fors dedit lucerna,
* Tutas que vigil exigit tenebras.

19 Candela quæ ancilla est lucernæ præstat noctem tutam
a tenebrionibus, vel Candela quæ tibi forte contigit, utpote
pauperis munus, præstabit tibi idem officium quod divitis
lucerna, conscia scilicet erit dulcis lectuli, & luce minus cla-
ra præbebit ancillæ consorti pauperis lecti. Quas timidus te-
nebras vellet habere pudor. * Al. Toras.

Lucerna * polymyxos. XLI.

Ilustrem cum tota meis convivia flammis,
Totque geram myxas, una lucerna vocor.

* Plura habens ellychnia seu funiculos, μύξας.

Cereus. XLII.

Hic tibi nocturnos præstabit cereus ignes:
20 Subducta est puero namque lucerna tuo.
20 Furto sublata. ut Ep. 59. lib. 8. num. 9.

Candelabrum 21 Corinthium. XLIII.

22 **N**omina candelæ nobis antiqua dederunt,
Non novat parcos uncta lucerna patres.

21 Ex are Corinthio, quod optimum. vide quæ ad v. 795.
Medæ Senecæ nostri. 22 Lucernam a Græcis accepere fru-
gales Romani longe post candelabrum, in quo figebatur can-
dela seu funiculus ardens.

Cande-

Candelabrum ligneum. XLIV.

Essè vides lignum: serves nisi lumina, fiet,
De candelabro magna 23 lucerna tibi.
23 Ardente pariter ligneo candelabro.

Pila paganica. XLV.

Hæc que difficilis turgēt 1 paganica pluma,
* Folle minus laxa est, 2 minus arcta pila.
1 Vide Epigr. 19. lib. 4. *

Pila 2 trigonalis. XLVI.

Si me 2 nobilibus scis expulsare 3 sinistris,
Sum tua: si nescis, 4 rustice, redde pilam.

2 Epigr. 71. lib. 7. num. 13. & lib. 12. Epigr. 84. num. 2. &
Epigr. 19. lib. 4. * 3 Al. mobilibus. Scriv. conjecit. Si nescis
Polybi levis expuls. vide Epigr. 72. lib. 7. 4 Qui tantum pa-
ganica ludere nosti, vel rudis & indoctæ pilæ, sic iusta Epi-
gram. 58. Græcæ linguæ rudem vocat rusticum.

5 Follis. XLVII.

Ite procul juvenes: mitis mihi convenit ætas:
6 Folle decet pueros ludere, folle senes.

5 Vide Epigr. 19. lib. 4. 6 Sed minore, qui vento disten-
tus agitur facili manu.

6 Harpasta. XLVIII.

Hæc rapit 7 Antæi velox in pulvere 7 draucus,
Grandia qui vano colla labore facit.

6. Epigr. 19. lib. 4. num. 21. 7 Palæstrites, studiosus palæ-
stræ qua claruit Antæus Epigr. 104. lib. 9. num. 3. At Tur-
nebus lib. 9. cap. 22. sensu minus verecundo intelligi vult,
atque alterum distichi versum ad eundem draucum refert,
qui cum mollis sit, sordis videri cupit, vano labore Antæi
cervices æquare conatus. ut sat. 3. Juvenal. vers. 88. sed po-
teris vanum exponere agre inutilem, ut sequent. epigram.

E e

8 Hal-

8 Halteres, XLIX.

Quod pereunt stulto fortes baltere lacerti?
Exerceat melius vinea fossa viros.

8 Halteres erant massæ e plumbo, ferro, vel lapide, quibus in saltu se librabant, ab ἄλλομαι. videtur & horum usus fuisse in balneis ad sudorem. Juvenal. sat. 6. vers. 422.

Galericulum, L.

NE 9 lutet immundum 10 nitidos 11 ceroma capillos,

11 Hac poterit madidas 11 condere 12 pelle comas,
9 Luto inquinet. 10 Unguento delibutos. 11 Epigr. 57. lib. 3. num. 4. 12 Galero e pelle, ut Ep. 45. lib. 12. n. 1.

Strigiles, LI.

Pergamus has misit, curvo 14 distingere ferro,
15 Non tam sape teret lintea fulso tibi.

13 Inventæ forte in Pergamo Asiæ opp. vel inde allatæ sunt strigiles. 14 Imperativ. passivus. 15 Minus indigebis opera fullonis ad eluenda lintea, quo magis fordes distingeris strigilibus in balneis.

Guttus corneus, LII.

Gessabit modo fronte me juvenis,
Verum rhinocerotæ me putabis,

16 E cornu bovis est hic guttus, qui videtur tamen e naso rhinocerotis factus, quo in balneis utuntur lautiores oleo perfundendi, magno cum rhinocrote lavari Qui solet. Juvenal. sat. 7. v. 129.

Rhinoceros, LIII.

Nuper in Asonia domini spectatus arena
Hic erit ille tibi, cui pila taurus erat

17 Guttus hic est e cornu seu naso rhinocerotis, quem vidimus nuper in Amphitheatro jactantem tauros quasi pilæ Epigram. 9. libro Spectaculorum.

Crepit.

Crepitacillum, LIV.

Si quis 18 plovator collo tibi 18 vermula pender,
Hæc quatjat tenera garrula 19 sinistra manu.

18 Puellus, cujus stertum sedare velis. 19. Epigram. 29. lib. 12. num. 14.

Flagellum, LV.

Proscicies nihil, hoc cædas licet usque flagello,
Si tibi purpureo de grege currit equus.

20 Segnes enim & tardipedes sunt, nec assiduo flagello provocantur equi purpureæ factionis. quod de Venetis dixit Epigr. 46. lib. 6.

Dentifricium, LVI.

Quid mecum est tibi? me puella sumat?
Emptos non soleo polire dentes.

21 Pulvis hic candefacit puellarum nativos dentes: non vetularum & edentularum adscititios ex ebore.

Myrobalanum, LVII.

Quod nec Virgilius, nec carmine dixit Homerus,
Hoc ex unguento constat, & ex balano.

22 In voce myrobalano tot concurrunt syllabæ breves, ut (quod de Equorutio dixit Horatius) versu dicere non sit. imo (ad quod respicere videtur postea nosse, & quod idem observat ad Iliad. ψ Eustachius) nec in toto opere vocem μυροβαλανο usurpavit Homerus, uti nec unguentum Virgilius. Est vero Myrobalanum unguentum e glande arboris Myrobalani.

Aphronitrum, LVIII.

Rusticus es? nescis quid Græco nomine dicar,
Spuma vocor nitri. Græcus es? ἀφρόνιτρον.

23 Græcæ linguae rudis. sup. Epigr. 46. ἀφρός nitρες.

Opobalsama, LIX.

Balsama me capiunt, hæc sunt unguenta virorum.
3 Delicias Nini vos redolet nurus.

1 Ita sane Latonia apud juvenalem, sat. 2. vers. 41. 2 Unga-
guenta seu amonium Assyrium, lib. 8. Epigr. 77. 3 Ninus ver-
to rex fuit Assyriorum. Alii legunt *Hini*. Gruterus, *Cosini*.

Lomentum. LX.

Gratum munus erit, 4 scisso nec inutile ventri,
5 Si clara 6 Stephani balnea luce petes.

4 Rugoso & fulcis scisso utero. 5 Epigr. 71. lib. 3. 6 Epi-
gram. 53. lib. II. num. 2.

7 Laterna cornea. LXI.

Dux laterna vie clausis feror aurea flammis,
Et tuta est gremio parva lucerna meo.

7 Vulcanus in cornu conclusus, ut loquitur Mercurius
Plautinus.

Laterna ex vesica. LXII.

Cornea si non sum, numquid sum fuscior? 8 aut me
Vescam contra qui venit esse putat?

8 Neque potest obvius quispiam me a cornea discernere.

Fistula. LXIII.

Quid me compactam ceris, & arundine rides?
9 Quæ primum exstructa est fistula, talis erat.

9 Quæ fertur a Pane inventa & disparibus septem compacta
cicutis.

Tibiæ. LXIV.

Ebria nos madidis rumpit 10 tibiæ caneret Plutarch. problem.
11 Sæpe duas pariter, sæpe monaulon habet.

10 Conviviis adhibita quæ tibiis caneret Plutarch. problem.
8. lib. 7. sympos. 11 Modo geminas pariter inflat dextram &
sinistram, modo suppicem & unicam.

Soleæ lanatæ. LXV.

Defuerit si forte puer, soleasque libebit
Sumere: pro puer 12 pes erit ipse sibi.

12 Al. Pes erit ipse tibi, id est, servus a pedibus.

Mamil-

Mamillare. LXVI.

Taurino poteras pectus constringere tergo.
Nam 14 pelvis mammas non capit ista tuas.

13 Habes enim mammas Quas vix taurino poteris circum-
dare tergo. Ad quem Virgili verum alluisse poeta videtur.

14 Mamillare e pelle, fascia seu strophium, quibus tumor
papillarum coërebat. Catullus. Non tereti strophio lussen-
tes vincla papillas.

15 Muscaria pavonina. LXVII.

Lambere quæ turpes prohibet tua prandia muscas,
Alitis eximia cauda superba fuit.

15 Flabellum ad abigendas muscas e pavonis cauda.

Copia Rhodia. LXVIII.

Peccantis famuli pugno ne percutat dentes
Clava a Rhodos, coptam, quam tibi misit, edas.

16 Copia fuit placenta ex filigine, amygdalis, nucleis, pas-
sulis, &c. Rhodiam tamen adeo duram esse jocatur poeta, ut
colaphi vice portigatur servis mandenda, quo pugnis suis
parcat dominus, simulque ludit in Paronomasia τὸ κόπρω
& copta.

17 Priapus filigineus. LXIX.

Si vis esse satur, nostrum petes esse Priapum:
Ipsa licet rodas 17 inguina, 18 purus eris.

17 Utriusque sexus aëdola ex filigine fiebant Epigr. 7.
lib. 9. num. 2. 18 Ore non hinc impuriore, quod τοῖς μὴ
ζῆγυσι accidit.

Porcus. LXX.

Iste tibi faciet 19 bona Saturnalia porcus,
Inter spumantes 20 ilice pastus apros.

19 Solemnis acclamatio in Saturnalibus, 19 Saturnalia, bo-
na Saturnalia. Epigr. 2. lib. II. num. 5. 20 Glande iligna.

21 Muscarum bubulum. LXXI.

Sordida si flavo fuerit tibi pulvere vestis,
Colligat hunc tenui verbera cauda 12 levis.

21 Cauda bovis ad tergendas & excutiendas vestes, uti pavonis, modo Epigr. 67. ad muscas. 22 Al. bovis.

23 Botulus. LXXII.

Qui venit 23 botulus medio tibi tempore bruma,
Saturni septem venerat ante dies.

23. Epigr. 79. lib. 5. num. 7. 1 Qui missus est tibi in Saturnalibus, mihi missus fuit ante Saturnalia, quorum legitimi erant dies 5. adscititi figillares 2.

Pittacus LXXIII.

Pittacus a vobis aliorum nomina discam:
Hoc didici 2 per me dicere; Caesar, ave.

2 Naturæ insinctu, quæ numina adoranda docet. Adulatorie.

Corvus. LXXIV.

Corve 3 salvator, quare 4 fellator haberi?
In caput intravis mentula nulla tuum.

3 Alludit ad Corvum, qui Caesar. Augustum ab Agiæ victoria reducem salutavit: Ave Caesar victor Imperator. Macrobi. Sat. lib. 2. cap. 4. 4 Corvus ore coire & concipere credidit vulgus, femina rostro maris inserto. Plinius lib. 10. c. 12. Sed Aristoteles negat & deridet hoc ab Anaxagora proditum. lib. de Animalib.

Luseinia. LXXV.

Flet Philomela nefas incesti Tereos, & quæ
Muta puella fuit, garrula fertur avis.

5 Fabula vel pueris nota ex Met. Ovid. lib. 6.

Pica. LXXVI.

Pica loquax certa dominum te voce saluto:
7 Si me non videas, esse negabis avem.

6 Epigr. 86.

6 Epigr. 86. lib. 7. num. 9. & lib. 9. Ep. 55. 7 Idem Opianus de hac avi. vide Jan. Dufam super Arbitr. Petron. lib. 1. cap. 14.

Cavea eborea. LXXVII.

Si tibi * talis erit, qualem dilecta, Catullo
Lesbia plorabat, 8 hic habitare potest.

* Passer cujus mortem Lesbia Catulli amica flebat; & ipse Catullus 3. carm. 8 In hac cavea eborea.

Narthecium. LXXVIII.

Areis 10 ebur medicæ 10 narthecia cernis habere,
Munera, quæ cuperet 11 Pacius esse sua.

9 Philippus Beroaldus, quem vide Annot. cap. 6. legit: Artis ebur medicæ narthecia cernis, habebis Munera &c. Alii legunt — cernis? habebis Mun. &c. 10 Pyxidem eburneam quæ & Narthecium dicitur, id est, repositoryum medicamentorum e ferula solitum fieri. Cic. de fin. 2. 11 Nescio quis fatus, vel medicus.

Flagra. LXXIX.

Ludite lascivi sed 12 tantum ludite servi:
Hæc 13 signata 14 mihi 15 quinque d'ebus erunt.

12 Nec scelera audete, pœnas aliqui daturi post Saturnalia. 13 Clausa & annulo signata. 14 Domino. 15 Saturnalibus. Epigr. 52. lib. 7. num. 1.

Ferula. LXXX.

Invisæ nimium pueris, grataque magistris.
16 Clara Prometheo munere ligna sumus.

16 Cava enim in ferula Prometheus Iovi surreptum ignem detulisse canit Hesiodus, & ipse apud Æschylum.

Pera. LXXXI.

Ne mendica ferat 18 barbati prandia nudi,
Dormiat & tetrico cum 19 cane, pera ro-
gat.

Ec 4

17 Pera

17 Pera rogat, ut habeat honestiorem dominum quam Cynicum, cuius mendicata frustra cogatur ferre, & pulvini officium dormienti præstare. 18 Cynici, qui βαδὴ πῶγυς ἡγᾶσμένον pascit. 19 Ep. 53. lib. 4. num. 8.

Scopæ. LXXXII.

10 **I**N pretio scopas testatur palma fuisse:

21 Sed pretium scopis nunc analecta dabit.

20 Scopæ olim e palma factæ. 21 Sed reliquiarum copia ex hodierno luxu augebunt pretium scopis. Alii legunt *Ocia sed scopis nunc analecta dab.* & exponunt; analecta ministrum qui reliquias colligit. Epigr. 19. lib. 7. num. 16.

Scalptorium. LXXXIII.

DEffendet 22 manus hæc scapulas mordente molesto Pulce, vel 23 si quid pulce sordidius.

22 Instrumentum, quod, quo manus non pertingebat, manus vicem supplebat ad pruritum scapularum fricandum atque scalpendum. 23 Pediculus.

Manuale. LXXXIV.

1 **N**E toga barbatus faciat, vel penula libros, Hæc abies chartis tempora longa dabit.

1 Ne pilosi fiant. & (ut l. 1. Ep. 67.) inborreant mento libri manu vel veste leſtoris attriti, tegantur tabula abiegna.

Lectus pavoninus. LXXXV.

2 **N**Omina dat sponda pictis pulcherrima pennis
3 Nunc Junonis avis: sed prius Argus erat.

2 Lectus habet nomen a pavonis plumis quibus ornatur. Sunt tamen qui *citreum* intelligunt. Tabulæ enim citreæ undatim crispæ erant, & majore in gratia, si pavonum caudæ oculos imitarentur. Plin. lib. 13. cap. 15. 3 Fabula ex Ovidii Metam. 1. nota.

Ephip-

Ehippium. LXXXVI.

4 **S**Tragula succincti venator sume 5 veredi:
Nam solet a nudo surgere 6 sicus equo.

4 Ehippium Brodæus lib. 4. Misc. cap. 16. 5 Epigr. 14. lib. 12. num. 2. 6 Ulcus quam σῦκωσις vocant.

7 Stibadia. LXXXVII.

ACcipe 8 lunata scriptum testudine 8 signa:
Oſto capit: veniat, quisquis amicus erit,

7 σῑβάδιον torulus est e gramine, herbis, frondibus seu floribus stipatus, e σῑκῶ. 8 Epigr. 48. lib. 10. num. 8.

9 Gustatorium. LXXXVIII.

10 **F**æmineam nobis Cherson si credis inesse:
Deciperis: pelagi mascula præda sumus.

9 Repositorium in quo gustus seu antecena ponebatur. 10 *Ex persona gustatoris.* Non exornor vilioribus putaminibus testudinum feminarum & χερσονῶν, id est, terrestrium. Plin. lib. 9. cap. 10. sed mascularum & fulgentium ex Indico mari. Plin. lib. 9. cap. 11.

Mensa citrea. LXXXIX.

ACcipe felices 11 Atlantica munera sylvas:
12 Aurea qui dederit dona, minora dabit.

11 Citreas mensas ex Atlante monte Mauritaniæ. Epigr. 43. lib. 2. num. 9. & Epigr. 67. lib. 12. 12 Si ex auro puro puro fieret mensa, minoris tamen esset pretii quam citrea.

Mensa acerna. XC.

Non sum 13 crispa quidem, nec sylvæ filia Mauræ:
Sed norunt lautas & mea ligna dapes.

13 Nt citreæ mensæ ex Mauritania, modo E. 85.

Dentes eborci. XCI.

14 **G**Randia taurorum portant qui corpora, queris
An 15 Libycas possint sustinuisse trabes?

Ee 5

14 Vide

14 Vide Epigr. 17. & 19. lib. Speculatorum. 15 Epigr. 43. lib. 2. num. 9.

Quincupeda. XCII.

17 **P**uncta notis 18 ilex, & cauta cuspide clausa,
Sape 19 redemptoris 20 prodeve furta solet.

16 Al. *Quincupeda*. 17 Distincta pedibus, palmis, digitis, ubi distingui videmus fabricarum regulas. 19 Amulus ex illice 19 Cui vocantur pretio ædificia extruenda. 20 Deprehendere fraudes.

Pocula archetypa. XCIII.

21 **N**on est ista recens, nec nostri gloria 22 cæli:
Primus in his Mentor, dum facit illa, bibit,

21 Ista pocula non sunt elaborata a nobili aliquo artifice nostri temporis, sed ab ipso Mentore. Epigr. 43. lib. 3. & Epigram. 39. lib. 4. num. 4. 22 Stili sculptorii.

Calices. XCIV.

1 **N**on sumus audacis plebeia 2 toreumata vitri:
3 Nostra nec ardenti gemma feritur aqua.

1 Nos, plebeia toreumata non sumus ex eo vitro, unde audaces sunt calices, qui Crystallinorum æmuli se Ægyptiis illis conferre audent. Epigr. 75. lib. 12. 2 Fictilia torno facta, sed & vitra torno etiam fiebant. 3 Neque nos, ut crystallina illa, rumpimur calida aqua. Epigr. 75. lib. 12. num. 6.

Phiala aurea castata. XCV.

Quamvis 4 Calliaco rubeam generosa metallo,
Glorier arte magis: nam 5 Myos iste labor,
4 Hispano auro. Epigr. 16. lib. 10. num. 1. 5 Nobilis artificis. ut lib. 8. Epigr. 51.

Calices Vatini. XCVI.

Vllia sutoris 6 calicem monumenta Vatini
Accipe: sed nasus longior illa fuit.

6 Al. *calices*. nomen habentes a Vatinio sutore Beneventano, cujus inventum fuisse; (vel ut alii volunt) ad cuius

prominentis nasi similitudinem effingebantur isti calices quatuor nasos habentes. An itaque simpliciter dicit, Vatinium, habuisse longiorem nasum? an ingenio fuisse aciori, quod hos invenerit? an derisorem deridet? An denique, quod sagax fuit inquilitor criminatoreque, postquam ad tantas opes pervenisset, ut munus ederet? Xiphilin. in Nerone.

7 Lances chrysendetæ. XCVII.

8 **G**randia ne viola parvo 7 chrysendetæ mullo:
Ut minimum, libras debet habere duas.

7 Epigr. 43. lib. 2. num. 12. 8 Lautas lances seu patinas non nisi lauti decent pifces.

Vasa Aretina. XCVIII.

9 **A**retina nimis ne spernas vasa monemus:
10 Lautus erat Tusci Porfena fictilibus.

9 Epigram. 54. lib. 1. n. 2. & 3. 10 Rex Etruscorum, ut & reges Rom. erant æque lauti capedinibus & urnulis fictilibus atque nostri hodie flicatis pateris.

Bascauda. XCIX.

Barbara de 11 pictis veni 12 bascauda Britannis:
Sed me jam mavult dicere Roma suam.

11 Epigr. 54. lib. 11. num. 2. 12 Vas escarium primum e Britannia allatum, mox & Romæ factum.

13 Panaca. C.

14 **S**i non ignota est docti tibi terra Catulli,
Potaſti testa Rhetica vina mea.

13 Testa scilicet a Panacis pop. Rheticæ. 14 Si quando fuisse Veronæ. Epigram. 8. lib. 1. num. 3.

Boletaria. CI.

Cum mihi boleti dederint 15 tam nobile nomen,
16 Prototomis, pudet heu, servio coliculis.

15 Quippe nomen habeo a boletis Epigr. 48. lib. 13. 16 Qui adhuc teneris succiduntur caulibus, Epigram. 48. lib. 10. num. 21.

Calices Surrentini. CII.

A *Ccipe non vili calices de pulvere natos:
Sed 17 Surrentina leve toreuma rota.*

17 Fictile, leve & rota figuli politum, ex terra Surrentina. vide Epigram. 110. lib. 13.

Colum nivarium. CIII.

S *Etinos moneo nostra nive frange trientes:
19 Pauperiore mero tingere lina potes.*

18 Calorem optimorum vinorum tempora, transmittendo per colum nivibus distentum. 19 Vilius vinum iaccho linteo attenuabis, ut seq. Epigram.

Saccus nivarius. CIV.

A *Tiennare nives novum & linteae nostra:
Frigidior colo non salit unda tuo.*

20 Epigram. præcedent. & Epigr. 61. lib. 12. num. 4. & lib. 2. Epigr. 40. num. 5.

Urceoli ministratorii. CV.

F *Rigida non desit, non deerit calda petenti:
Sed tu 22 morosa ludere parce fidi.*

21 Si modo suppetat aqua arte frigefacta Epigr. 117. & 118. infra; assatum erit calidæ ad temperandum vinum. 22 Difficili & delicata nimis!

Urceus fictilis. CVI.

H *le tibi donatur panda 1 ruler urceus ansa:
2 Stoiciens hoc gelidam Fronto 3 petebat aquam.*
1 A terra. vel igni. 2 Et ipse Stoicis movebatur hujus colore. qui tamen se moveri negat. 3 Al. bibebat.

Calathi. CVII.

N *Os Satyri, nos Bacchus amat, nos 5 ebria tigris
Perfusos 6 domini 7 lambere docta pedes.*

4 Calathos, calices vinarior. vide Virgil. Ecl. 5. ubi in Satyris Bacchi adhibebantur calathi. 5 Vino, ut ferunt, cicurata:

ta:

ta: & Bacchi currum trahens. 6 Bacchi, vel magistri. 7 Epigr. 18. lib. Spect.

Calices 8 Saguntini. CVIII.

Q *Ue 9 non sollicitus teneat, servetque minister,
Sume Saguntino pocula ficta luto.*

8 Fictiles e Sagunto Hispania civitate. Epigr. 46. lib. 4. n. 9. 9 Securus de damno. si cadant, franganturque. mox Epigr. 111.

Calices gemmati. CIX.

G *Emmatum 10 Scythicis ut luceat 10 ignibus 11 aurum,*

Adspice 12 quot digitos exuit iste calix.

10 Smaragdis. Epigr. 60. lib. 9. num. 20. 11 Poculum aureum. 12 Eo processit luxur, ut multi gemmas digitis detrahas poculis inferant. Plin. lib. 37. c. 2. & Juvenal. Sat. 5. v. 42.

Ampulla potoria. CX.

H *Ac licet in 13 gemma, qua servat nomina Cosmi,
Luxuriose bibas, 14 si foliata sitis.*

13 Ampulla ex onyche. Epigr. 50. lib. 11. num. 7. & Epigr. 81. lib. 3. n. 23. 14 Invaluit luxuria ut unguenta biberentur. *μυρον ειναι μυρωδης εως ειναι.* Aelian. var. hist. lib. 22. cap. 31. Foliatum autem erat e foliis Nardi, costii, &c. Plin. lib. 13. cap. 1.

CrySTALLINA. CXI.

F *Rangere dum metuis, frangis crySTALLINA: 15 peccant
Secura nimium, sollicitaque manus.*

15 Al. Peccat Secura nimium sollicitaque manu. per diligentiam & curam, æque ac per negligentiam.

Nimbos vitreus. CXII.

A *B Jove qui venit 16 miscenda ad pocula, largas
Fundet nimbos aquas: hic tibi 17 vina dabit.*

16 Quibus diluatur merum. 17 Ut nimbi theatrales aspergunt crocum per latentes fistulas in immensam altitudinem expressum. Epigr. 3. lib. Spect. num. 10. ita hic vinum.

Ee 7

* Murr.

* Murrhina. CXIII.

Si 18 calidum potus, ardenti murrhina Falerno
Convenit, & melior fit sapor inde mero.

* China dishes. Ita sane videntur ex descriptione Plinii lib. 37. cap. 2. Oriens (inquit) murrhina mittit ex humore sub terra calore densata. In pretio sunt ob nitorem & coloris varietatem, purpurei, candidi, & tertii ignescentis. Aliqua & in odore commendatio est, &c. Jos. Scalig. ad verum illum Propertii lib. 4. Murraque in Partibus pocula cocta focis: adversatur Plinio, asseritque murrhina pocula ex Signino cocta apud Sinas facta esse, quæ nos Porcellana vocamus. v. Pancirolium, & ad eum, Salmut. 18 Epigr. 75. lib. 9. n. 3. burn wine, vel calda temperatum.

Patella Cumana. CXIV.

Hanc tibi Cumano rubicundam pulvere testam,
19 Municipem misit casta Sibylla suum.

19. Factum Cumis Sibyllæ oraculo clarus. Ita Juvenalis fluos dixit Crispini municipes, & lagenam Cretensis vini municipem Jovis.

Calices vitrei. CXV.

Adsipies 20 ingenium Nili: quibus addere plura
Dum cupit, ab quoties 21 perdidit auctor opus.

20 Artificium Egyptiorum formandis vitreis calicibus diversicoloribus, quos Adrianus Imp. assessorum dixit, vide Scalig. ad Propert. lib. 4. 21 Fregit in ipso opere.

Lagena nivaria. CXVI.

Soletina bibis, vel Marfisi condita cellis:
22 Quo tibi decocta nobile frigus aquæ?

22 Neque enim nobili decocta (de qua Epigr. 65. lib. 5. num. 2) convenit cum vilioribus vinis. Epigram. 120. & 121. lib. 13.

Nives. CXVII.

23 **N**on potare nivem, sed aquam potare rigentem
De nive commenta est ingeniosa sitis.

23 Non

23 Non aquam nivium, sed decoctam, nive reconditam ac refrigeratam. ut Epigr. 65. lib. 5. num. 2.

Idem. CXVIII.

Massiliae fumos miscere nivalibus undis
Parce, puer, consue ne tibi pluris aqua.

1 Noli miscere decoctam Massiliano vino infumato. Ep. 36. lib. 10. num. 3. ipsa enim aqua vino est pretiosior.

Matella stictilis. CXIX.

Dum 2 poscor crepitu digitorum, 3 & verna moratur:
4 O quoties pellex culcita facta mea est.

2 Epigram. 81. lib. 3. num. 13. 3 Nec properat servus. 4 Matellæ, dum culcitæ, loco matellæ, immetitur.

5 Ligula argentea. CXX.

Quamvis me ligulam dicant equitesque, patresque:
Dicor ab 6 indoctis lingula 6 grammaticis.

5 Gladiolus in speciem lingue, spathula. 6 Qui pertinaciter insistentes quantitati, jure syllabæ non cedent.

7 Cochlearia. CXXI.

8 **S**um cochleis habilis, sed nec minus utilis ovis:
Numquid scis potius cur cochleare vocer?

7 Supple, ligula, ut sit cui congruant habilis & utilis. quibus non convenit cochleare. 8 Cum non minori usui sim ad ova & alios cibos quam ad cochleas. Numquid nosti cur mihi potius a cochleis nomen quam ab illis? Imo scio, a forma scilicet & cochlearum testis primum in hunc usum adhibitis.

Anuli. CXXII.

9 **A**nte frequens sed 10 nunc rarus nos donat amicus:
11 Felix cui comes est 12 non alienus eques.

9 Olim, vel ante legem Othonis de censu equestri. 10 Post legem illam a Domitiano revocatam. 11 Amicusne, an anulus? 12 Epigr. 19. lib. 5. num. 6. vide Turnebum lib. 9. cap. 4.

Dactyl-

Dactyliotheca. CXXIII.

Sæpe gravis digitis elabitur anulus unctis;
Tuta mea fiet sed tua 13 gemma fide.

13 Anulus, cui includitur gemma & ipse theca clausus.

Toga. CXXIV.

Romanos rerum dominos, gentemque togatam
15 Ille facit, magno qui dedit astra patri.

14 Versus e Virgilij Æneidos usurpatus. 15 Augustus publice in deorum numerum retulit Julium Cæs. qui illum adoptarat. *Sum facit ipse deos, &c.* Manilius, & Sueton. Jul. c. 88. Poeta autem hic Domitianum intelligit, qui Vespasianum consecravit condito Flavia genti templo.

Idem. CXXV.

Si matutinos facile est tibi rumpere somnos:
Attrita veniet sportula sæpe toga.

16 Vide Epigr. 26. lib. 4.

Endromis. CXXVI.

Pauperis est minus, 17 sed non est pauperis usus:
Hanc tibi pro * togula mittimus endromida.

17 Namque hac induebantur opulentiores in gymnasiis, ut abunde dictum. Epigr. 19. lib. 4. * *Scriv. lana.*

Canusinae fuscæ. CXXVII.

Hæc tibi turbato Canusina simillima mulso
Munus erit. gaude: 19 non cito fiet anus.

18 Hæc pænula e lana Canusina. quæ subrufi & mulso non absimilis est coloris. mox 129. 19 Non cito deteretur. durabit diu. vide Epigr. 30. lib. 1. num. 1.

Bardocucullus. CXXVIII.

Gallia 20 Santonico vestit te bardocucullo:
21 Cercopithecorum pænula nuper erat.

20 Epigr. 54. lib. 1. num. 2. 21 Quod cum breve genus vestis sit, ut patet ex Epigr. 93. lib. 1. num. 5. præ se fert tunicam qua amicus sumias vel *νεπεριθηγυς*, simias caudatas, monkeyes.

* Canu-

* Canusinae rusæ. CXXIX.

Roma magis fuscis vestitur, Gallia rufis,
Et placet hic pueris, militibusque color.

* *Modo Epigram. 127.* 22 Viri Romani utuntur vestibus fusci coloris. Galli rufis e lana Canusina. & tamen pueri nostri gaudent rufo hoc colore, ut & milites. ex instituto Lacedæmon quibus hic color in bello placebat, ne per vulnera effluens sanguis in vestibus alterius coloris incuteret suis terrorem, hostibus adderet animum.

Pænula scortica. CXXX.

Ingredere viam cælo licet usque sereno;
Ad subitas nusquam scortica desit aquas.

23 Habeas tecum pænulam e pellibus seu corio ad arendas pluvias.

Lacernæ coccineæ. CXXXI.

Si Veneto, prasinove faves, quid coccina sumis?
Ne fias ista transfuga sorte, vide.

1 Testabantur consimili colore spectatores cui favebant factioni tu vide ne coccino sumpto transfugam agas a tua factione, aliarum cuilibet quæ vicerit acclamans.

Pileus. CXXXII.

Si possem totas cuperem misisse lacernas:
2 Nunc tantum capiti munera mitto tuo.

2 Cum ad muneris tuum ad facultatis meæ tenuitatem excusandam facit tempus, Saturnalia scilicet in quibus pileata incedit Roma. Porro ex attritis lacernis pilea fieri solita tradit Brodus lib. 10. Miscellan. c. 35.

Lacernæ Baticæ. CXXXIII.

Non est lana mihi mendax, nec minor æno:
Si placeant Tyria, me mea tinxit ovis.

3 Non tingor, non alios didici mentiri colores Ep. 97. lib. 1. num. 3. & Ep. 28. lib. 8. num. 6. & Ep. 100. lib. 12. n. 2.

Fascia

Fascia pectoralis. CXXXIV.

Fascia 4 crescentes dominae compeſce papillas,
4 Ut ſit quod capiat noſtra, tegatque manus.

4 Sororiantes enim necdum conſecutæ creſcendi modum ſunt gratiores. infra Epigr. 149.

Cœnatoria. CXXXV.

Nec fora ſunt nobis, nec ſunt vadiſmonia nota:
Hoc opus eſt 6 piſtis accubuiſſe toris.

5 Cœnatoria pallia domi tantum ſumebantur, non iis fas videre lucem fori, cui gravitas conveniebat togæ. 6 Acu piſtis, pavoninis, citreis.

Læna. CXXXVI.

Tempore brumali non multum 7 levius præſunt:
8 Caſſaciunt villi pallia veſtra mei.

7 Qualia ſunt ſerica, bombicina, lineæ. Itaque alii leg. lineæ. 8 Sed hyeme villoſæ lænæ pellis ſuperinducta calore ſtipant, arcentque frigis.

Lacernæ albæ. CXXXVII.

Amphibeatrales nos commendamur ad uſus,
Cum tegis argentes albæ lacernæ togas.

9 Ludos ſpectabant omnes lacernis albis induti (ut Ep. 2. lib. 4) quæ togis ſuperinducebantur, pulveris, pluvie vel frigoris accendi cauſa. lacernas Munimenta toga dixit Juvenal. Satyr. 9.

Gauſapa villoſa, vel mantile. CXXXVIII.

Nobilius villoſa tegant tibi lintea citrum:
11 Orbibus in noſtris 12 circulus eſſe poteſt.

10 Menſæ tuæ citreæ opus eſt villoſis mantilibus, quæ vindicent eam a maculis: vilis mea & abiegna non formidat maculas. 11 Menſis rotundis. 12 Impreſſus menſæ ex lance, reſpoſitorio, ſeu paropſide.

Cuculli * Liburnici. CXXXIX.

Iungere neſciſti nobis o ſtulte: lacernas,
Indueras albas, exue Callaiças.

* Ex

* Ex lana craſſa Liburnica. Eſt autem Illyridis regio Liburnia. 13 Male ſuperinduuntur albæ lacernæ cucullis Liburnicis qui tinſuram non probe retinentes lacernas ex albis reddunt rutilas & coloris auri Callaiçi, vel ut alii legunt Callainis, id eſt, cœruleas a Callai gemma Saphiri æmula.

14 Udones Cilicii. CXL.

Non hos lana dedit, 15 ſed olentis barba mariti:
16 Cinyphio poterit 17 planta latere ſinu.

14 Calceamenta ex pilis hircinis. 15 Sed ex pilis barbati hirci ſeu capri, qui vir gregis. 16 Epigr. 94. lib. 7. num. 10. 17 Peſ.

Syntheſis. CXXI.

Dum toga per quinas gaudet requieſcere lucus,
Hos poteris cultus ſumere jure tuo.
18 Vide Ep. 1. ſupr. n. 1. & Ep. 52. lib. 7. num. 1.

Focale. CXLII.

Si recitaturus dederis tibi forte libellum,
Hoc focale tuas aſſerat auriculas,
19 Vide Ep. 41. lib. 4.

Tunicæ Patavinæ. CXLIII.

Vellera cum ſumant Patavinæ multa tritices,
Et pinguis tunicas ſerra ſecare poteſt.

20 Tun. Pat. ex multa lana conſertæ triplici licio, non facile ſcinduntur ſorſice, immo ſerra opus eſt iis tanquam aſſeribus ſecandis.

Spongia. CXLIV.

Hæc tibi forte datur * tergendis ſpongia menſis
Utilis, expreſſo cum levis imbre tumet.

21 Epigr. 1. ſupra not. 8. * Uſus Spongiarum ad abſtergendas ſorſendas, &c. Plin. lib. 31. c. 11. & Lucil. Epig. lib. 2. Antholog. t. 31. σπόνγην καὶ εὐαγὸν ἐνδὺς ἐχόν.

Pænula gauſapina. CXLV.

Is mihi ſandor iueſt, villorum gratia tanta eſt,
Ut me vel media ſumere meſſe velis.
22 Vide Ep. 59. lib. 6.

Cævi-

Cervical. CXLVI.

Tinge caput 13 nardi folio, cervical olebit:
Pera d'it unguentum cum coma, pluma tenet.
 23 Foliaro, unguento nardino. sup. Ep. 110. Scriv. Cosmi.

Cubicularia gausapina. CXLVII.

Stragula purpureis lucent villosa tapetis,
*Quid prodest, si te * congelat uxor anus.*
 1 Plus facit uxor: tua anus ad te gelandum, quam villi nostri ad te calefaciendum. * Scriv. contegat.

Lodices. CXLVIII.

Nudo stragula ne toro puterent,
Juncta nos tibi venimus sorores.
 2 Lodices geminae & coeuntes adhibebantur ad operiendum lectum cum stragulis.

Amictorium. CXLIX.

Mammosas metuo: tenera me trade puella,
Ut possint niveo pectore & lana frui.
 3 Sup. Ep. 134. 4 Amictoria lintea.

Cubicularia 5 polymita. CL.

Hæc tibi 6 Memphitis tellus dat munera: 7 victa est
Pectine 7 Niliaco jam Babylonis acus.
 5 Multis filis seu licitis contexta. 6 Ægyptiac. 7 Stragula ab Ægyptiis texta vincunt tapetas vestesque Babylonicas Phrygum acu pictas.

Zona. CLI.

Longa satis 8 nunc sum; 9 dulci sed pondere venter
Si tumeat, fiam tunc tibi Zona brevis.
 8 Virgini, vel non gravidæ. 9 Fœtu. Zona exponamus, si de virili malis; dulce pondus erit gulæ ventisque sarcina.

Gausape quadratum. CLII.

Lodices mittere docui tibi 10 terra Catullis:
Nos 11 Helicaonia de regione sumus.
 10 Verona. Ep. 8. lib. I. num. 5. 11 Patavina. Epigr. 37. lib. 10. num. 3. 12 Semi-

12 Semicinctium. CLIII.

Det tunicam dives, ego te præcingere possum.
Essem si locuples, munus utrumque darem.
 12 Hominem cingens medium e lumbis demissum.

13 Lanæ amethystinæ. CLIV.

Ebria Sidonia cum sim de sanguine concha,
Non video quare sobria lana vocer.

13 Tinctæ purpura lanæ dicuntur murice ebrizæ. unde itaque vocentur ipsæ & Amethystinæ, id est, sobriæ? Ab Amethysto scilicet gemma, quæ leniter purpureum seu vineum colorem refert, nomenque habet quod remulentiam arcere vulgo crederetur. vide Epigr. 13. lib. 10.

Lanæ albæ. CLV.

Velleribus primis Apulia, Parma secundis
Nobilis: Alcinum tertia laudat ovis.
 14 Idem de lanis judicat. Plin. lib. 8. c. 48.

Lanæ Phrygiæ. CLVI.

Nos 15 Lacedæmonia 16 pastor donavit amica:
 17 Deterior Leda purpura matris erat.
 15 Helenæ. 16 Paris. 17 Purpura Lacedæmonia deterior quam Tyria.

Lanæ Pollentinæ. CLVII.

Non tantum 18 pullo lugentes vellere lanas,
Sed solet & calices 19 hæc dare 19 terra suos.
 18 Qui luctus color. 19 Pollentia, Italiæ oppid. quæ & alteram habet in Baleari majori sibi cognominem.

Idem. CLVIII.

Lana quidem tristis, sed 20 confis apta 20 ministris,
Quales non primo de grege mensa vocat.
 20 Servis villitorum munerum, non pueris delicatis, comam alentibus, & de primo grege.

Tomen.

Tomentum Levonicum. CLIX.

21 **O**pressa nimum vicina est fascia plume?
Vellera 22 Levonicis accipe iasa sagis.

21 Pluma cedit & facit, ut fascia leſſi (de qua Epigr. 63. lib. 5. num. 3.) urat jacentem. melius ſuſtinebit te tomentum lana quæ pannis veſtibusque detondetur atque abraditur, ſſo-
ckec. 22 Lingones mittebant Romam cadurca, bardocucul-
los, & ſaga craſſæ & pinguis lanæ, Epigr. 34. lib. 1. num. 2.

Tomentum Circenſe. CLX.

Tomentum concifa 1 palus 2 Circenſe vocatur:
Hac pro Levonico ſtramina pauper emit.

1 Arundo, juncus, ulva paluſtris. 2 Quale ſubſternebant ſibi ſpectatores in Circo, atque idem videntur eſſe cum ſtra-
mento Orchomenio. de quo Plin. lib. 19. cap. 1.

Pluma. CLXI.

Laſſus 3 Amyclæa poteris requieſcere pluma,
Interior cygni quam tibi 4 lana dedie.

3 Cygnea. propter Ledam Lacænam. Ep. 28. lib. 8. num. 12.
Amyclæa vero Laconia civitas fuit. 4 Tenerior pluma. dante.

Fœnum. CLXII.

5 **F**raudata 6 tumeas facilis tibi culcita 7 pluma
Non venit ad duos pallida cura toros.

5 In qua non eſt pluma. Al. leg. Frondata, id eſt, frondi-
bus. 6 Farciatur. 7 Alii feno.

Tintinebulum. CLXIII.

8 **R**edde pilam: ſonat 9 æs thermarum. ludere
pergis?

10 Virgine vis 10 ſola lotus abire domum.

8 Redde pilam gymnaſii ſeu ſphæriſterii moderatori. 9
Campana, quæ ab exercitiis advocat ad balnea. Hadrian. Ju-
nius lib. 3. Animadverſi. cap. 11. εἰς ἀδων ἡχεος, &c. Lucian.
πρὸς τὸν ἐπὶ μισθῷ οὐδένων. 10 Cruda virgine. Epigr. 42.
lib. 6. num. 9. & Epigr. 21. lib. 5. num. 6.

Discus.

Discus. CLXIV.

11 **S**plendida cum volitent 12 Spartani pondera diſci,
Eſſe procul pueri: ſit 13 ſemel ille nocens.

11 E ferro vel ære. 12 Lacedæmonii inventi atque exerci-
tati. 13 In unico puero Hyacintho. infra Epigr. 173.

Cithara. CLXV.

Reddedit Eurydicen 14 vati: ſed perdidit ipſe,
15 Dum ſibi non credit, nec patienter amat.

14 Orpheo. 15 Dum reſpexit. ut habet notiſſima vulgo
Fabula.

Idem. CLXVI.

De Pompejano ſape eſt ejeſta theatro,
17 Quæ duxit ſylvas, detinuitque ſeras.

17 Epigr. 21. lib. ſpect.

Plectra. CLXVII.

Fervida ne trito tibi pollice 18 puſula ſurgat:
Exornent docilem garrula 19 plectra lyram.

18 Papula ex attritu pollicis & chordarum a buſh or bliſter.
19 Peſtines quibus cithara pulſatur. αὐλάττα.

Trochus. CLXVIII.

Inducenda 20 rota eſt: das nobis utile munus.
Iſſe trochus pueri, at mihi 21 cantbus erit.

20 Trochus, cui & nomen & forma a rota. Alius omnino
a turbine. Erat enim rotula ex ære ſeu ferro, cujus axicu-
lis appenſi anuli inter mittendum & currendum alte tinnie-
bant. 21 Tinnitus trochi miſſi. ſanior leſſio cantbus Syne-
doch. rota. vel ferro hoc muniam rotam plauſtri, quo ſolent
pueri ludere, erit itaque munus utile.

Idem. CLXIX.

* **G**arrulus in laxo cur annulus orbe vagatur,
Cedat ut argutis obvia turba trochis?

* Reſonans, ut Epigr. præc.

Signum

Signum victoriæ. CLXX.

22 **H**æc illi 23 sine sorte datur, cui nomina 1 Rhenus
2 Vera dedit: 3 decies adde Falerna puer.

22 Al. Hoc. 23 Supra Epigr. 1. not. 8. 1 Germaniæ suæ, Synecdoch. ipsa Germania devicta, id est, Domitiano. Epigr. 2. lib. 5. num. 4. 2 Tanquam aliis imperatoribus ante usurpata, Domitiano a victa Germania jure debita. 3 Ut ebibatur Germanicus decem cyathis pro numero literarum. vide Epigr. 72. lib. 2.

4 Βεβηται παιδιον. CLXXI.

Gloria tam parvi non est obscura sigilli:
Istius pueri Brutus amator erat.

4 Pufio Brutti, de quo Ep. 77. lib. 2. num. 2. & Epigr. 51. lib. 9. num. 4. hic autem de imagine ipsius in ære aut alia materia expressa loquitur.

5 Sauroctonos Corinthius. CLXXII.

Ad te reptanti puer insidiosè lacertæ
Parce; cupit digitis illa perire tuis.

5 Fecte Praxiteles ex ære corinthio puberem subrepentem lacertæ sagitta, insidiantem, quem Sauroctonum vocant. Plin. lib. 34. c. 8. ex τὰς αἰῶν. & κτείνω.

6 Hyacinthus in tabula pictus. CLXXIII.

Flectit ab invisio morientia lumina disco
7 Oebalius, Phæbi 8 culpa dolorque, puer.

6 Opus Nicææ, quod secum deportavit Alexandria capta Cæsar August. Plin. lib. 35. c. 11. 8 Hyacinthus Lacon, vel ab Oebalo nepote suo ex fratre Cynoria. Paulan. Laconic. 8 Tu dolor es, facinusque meum, &c. Apollo ad Hyacinthum, apud Ovid. 10. Metamorph.

9 Hermaphroditus marmoreus. CLXXIV.

Misculus intravit 10 fontes, emerfit 11 utrumque.
Pars est una 12 patris; cætera 13 matris habet.

9 Plin.

9 Plin. lib. 7. cap. 3. 10 Salmacidis. vide fab. 11. lib. 4. Met. Ovid. 11 Utriusque sexus. 12 Τῷ ἑμῷ. 13 Τῷ Ἀφροδίτης.

14 Danaë picta. CLXXV.

15 **C**ur a te pretium Danaë regnator olympi
Accepit, gratis si tibi 16 Leda dedit?

14 Plin. lib. 35. cap. 2. 15 Jup. admonitus nihil esse potentius auro, Corrupta pretium virginis ipse fuit. Ovid. eleg. 7. lib. 3. Amor. 16 Epigr. 54. lib. 1. num. 6.

Persona Germanica. CLXXVI.

17 **S**um figuli lusus rufi persona Batavi.
18 Quæ tu derides, hæc timet ora puer.

17 Sum larva, persona seu vultus scillilis Batavi rufi. 18 Pueris quippe terrori sunt larvati.

Hercules 19 Corinthius. CLXXVII.

Elidit 20 geminos infans, nec respicit angues.
Jam poterat teneras hydra timere manus.

19 Ex ære Corinthio. Plin. lib. 35. cap. 9. 20 Angues ab Herc. in cunis elisor. & Hydram devictam, vel infantes in fabulis audiverunt.

Hercules scillilis. CLXXVIII.

Sum fragilis: sed tu moneo ne sperne 21 sigillum.
Non pudet Alciden nomen habere meum.

21 Icunculam ex argilla. Plinius. lib. 35. cap. 12.

Minerva argentea. CLXXIX.

Dic mihi si ego ferox, cum sis tibi cassis & hasta,
Quare non habeas 22 agida? 23 Cæsar habet.

22 Vide Epigr. 1. lib. 7. num. 1. 23 Domitianus habet, Adulatorie. ut Epigr. 1 lib. 7. num. 3.

FF

1 Euro.

1 Europa picta. CLXXX.

MUtari melius tauro pater optime dictum
2 Tunc poterat, Jo cum tibi vacca fuit.

1 Plin. lib. 35. cap. 10. 2 Namque sub illa forma centenos Argi oculos fefellisset.

Leander Marmoreus. CLXXXI.

Clamabat tumidis audax Leander in undis.

4 Mergite me fluctus, cum rediturus ero.

3 Nota sunt Leandri amor, transfretatio, exitus, ex Museo, Ovidii Epist. &c. 4 Parcite dum propero, mergite dum redeo.

Sigillum Giberii fictile. CLXXXII.

EBrius hæc fecit terris puto monstra Prometheus,
Saturnalicio lusit & ipse luto.

5 Certe erravit Prometheus ille prior in formando gibbere & monstroso Glesippo, de quo Plin. lib. 34. cap. 3. lusique alter hic Prometheus, id est, figulus qui ex argilla in Saturnaliis muneribus effinxit sigillum gibberis ejusmodi. Alii leg. Sigerii.

Homeri 6 Batrachomyomachi. CLXXXIII.

Perlege 7 Maonio cantatas carmine ranas,

8 Et frontem 9 nugis solvere discis meis.

6 Opusculum de ranarum cum muribus pugna quod plerique Homero adjudicant. 7 Maconia oriundum. vide Plutarch. lib. de Homero. 8 Et illo lecto, æquiore animo his meis veniam dabis. 9 Lips. lib. 1. Epist. quæst. 5. ex Anglicano libro emendat fortis. in quisquiliis.

Homerus in membranis. CLXXXIV.

ILias 10 & Priami regnis inimicus Ulysses
Multiplici pariter condita pelle latent.

10 Et Odyssæa.

Virgili culex. CLXXXV.

ACcipe facundi Culicem, studiose, Maronis:

11 Ne nugis positis arma, virumque 12 canas.

11 Ne vaces gravioribus studiis per Saturnalia quibus conveniunt nugæ istæ. Al. Ne nucibus positis. 12 Al. legas.

Virgilius in membrana. CLXXXVI.

Quam brevis 13 immensum cepit membrana Maronem!

14 Ipsius vultus prima tabella gerit.

13 An operis magnitudinem respicit, an Poetæ divinitatem? 14 Frontispicium habet imaginem Virgilii.

Menandri Thais. CLXXXVII.

Hæc primum juvenum lascivos lusit amores:

16 Nec Glycere, vere Thais amica fuit.

15 Potest legi & Hic i. e. Menander. 16 Glycera amica erat Menandri, sed comediis suis familiariter introducta Thais facta est celebriori nomine. sic exponit Turneb. l. 9. Adv. c. 24.

Cicero in Membranis. CLXXXVIII.

Scomes ista tibi fuerit membrana, putato
Carpere te longas cum Cicerone vias.

17 Vix vel longissimæ comites sufficient tibi Ciceronis libri. ut Epigr. 2. lib. 1. videturque Ciceronis stilum quasi Asinum & redundantem taxare.

* Propertius. CLXXXIX.

Cynthio facundi carmen juvenile Properti.
Accepit famam, 19 nec minus ipsa dedit.

* Al. Propertii monobiblos. 18 Vero nomine Hostilia, amica Propertii. 19 Sic ille, Achilles haud plus Debet Maonide quam sibi Maonides.

Livius in membranis. CXK.

Pellibus exiguis arctatur Libius 20 ingens,
Quam mea non totum bibliotheca capit.

20 A styli insurgentis granditate, an ab operis magnitudine & librorum 140 multitudine? vide Juvenal. sat. 7. v. 98 & *arrideret tū exiguis.*

Sallustius. CXCI.

Hic erit, ut perhibent 21 doctorum corda 21 virorum,
Primus Romana Crispus in historia.

21 Quintiliani lib. 2. cap. 6. & l. 4. cap. 2. Senecæ Rhet. lib. 3. decl. & controvers. 25. lib. 5. Corn. Tacit. 3. hist. Vell. Patern. hist. 2. &c.

Ovidii Metamorphosis in membranis. CXCH.

Hæc tibi multiplici quæ structa est massa tabello
1 Carmina Nasonis quinque, decemque gerit.

1 Libros 15. Metamorphos.

Tibullus. CXCH.

Usque amatorem Nemesis lusciva Tibullum.
In tota juvæ quem nihil esse domo.

Amavit Tibullus Deliam, quam Apulejus Planiam fuisse dicit: Nemesis item quam Glyceren sunt qui ab Horatio appellatam velint; item Nezeram & Sulpitiam, &c. Gyrard. de Poët. Hist. Dialog. 4. Tribuit autem Delix Martialis, quod Tibullus Nemesis lib. 1. El. 5. Illa regat cunctos, illi sint omnia curæ; Et jacet in tota me nihil esse domo.

Lucanus. CXCI.

Sunt quidam, qui me dicunt non esse Poëtam:
Sed qui me vendit bibliopola, 4 putat.

3 Magis oratoribus quam Poëtis adnumerat eum Fabius cap. 1. lib. 10. historicis alii. 4 Tum quia versu scriptus, tum quia vendibilis.

Catul.

Catullus. CXCV.

Tantum * magna suo debet () Verona Catullo,
5 Quantum * parva suo () Mantua Virgilio.
5 Elegantes Antitheses, vide Ep. 62. lib. 1.

* Calda & frigida aqua. CXCVI.

Hæc tibi quæ fuerint caldarum nomina dicunt:
Ipsa suas melius charta natabit aquas.

* Al. Catvi de aqua frigide usu. 6 Hæc carmina dabunt tibi nomina calidarum aquarum. tu, si placet dato hæc carmina aquis frigidis, sic lusi Epigr. 6. lib. 1. & Epigr. 99. lib. 3. & Epigr. 55. lib. 5. & Epigr. 59. lib. 9. &c. Hæc tibi quæ fontes & aquarum nomina dicunt.

Mulæ * pomiliæ. CXCVII.

His tibi de mulis non est metuenda ruina:
7 Alius in terra pane sedere soles.

* Scriv. Paulla. 7 Hyperbolice. q. d. non multo altiores quam ubi in terra sedes.

Catella Gallicana. CXCVIII.

Delicias parvæ si vis audire catella,
Narranti 8 brevis est pagina 9 tota mihi.

8 Non sufficit. 9 Al. prima. ut lib. 1. intelligatur. Epigram. 110.

Asturco. CXCI.

Hic brevis, ad numerum rapidos, qui colligit
ungues,
Venit ab auriferis gentibus Astur equus.

10 Gradarius iste & tolutarius equus, qui gressus glomerat, est ab Asturia regione Hispaniæ Calaicæ auriferæ. Epigr. 16. lib. 10. vide Lud. Carrion. emend. lib. 1. cap. 17.

Ff 3

Canis

Canis vertagus, CC.

Non sibi, sed domino venatur 11 *vertagus acer,*
Ilasum leporem qui tibi dente feret.

11 *A tumbler.* de hac voce Turneb. laborat. lib. 18. cap. 1.

Palestrita. CCI.

12 **N**on amo, qui vincit, sed qui succumbere 13 novit,
Et 14 dicit melius τῆν ἀνικλινοπᾶλην.

12 Non probo luctatorem qui viribus vincit, sed qui se reclinat, atque & reflexione palæstræ adversarium dejicit. Poterit qui volet & minus honestum elicere sensum ex illa, quam dixit Domitianus, *ἀνικλινοπᾶλη* apud Sueton. cap. 22. Domit. & Juvenal. sat. 2 & 9. 13 *Al. non vult.* 14 Conjectio legendum *didicit.*

Simius. CCII.

Calidus 15 emissas eludere finius hastas,
Si mihi cauda foret, 16 cercopithecus eram.

15 Evitare missas in se hastas. 16 Epigr. 128. supra.

17 Puella Gaditana. CCIII.

Tam wemulum crissat, tam blandum prurit, ut
ipsum

18 *Masturbatorem fecerit Hippolytum.*

17 Epigr. 42. lib. 1. num. 9. vide & Juven. sat. 11. vide 162. & sat. 6. vers. 326. 18 Ut incenderet vel castissimi propositi virum incitaretque ad libidinem nefandam. Epigr. 42. lib. 9. & Epigr. 97. lib. 12.

Cymbala. CCIV.

19 **Æ**Ra Celæneis lugentia matris amores
Esuriens Gallus vendere saepe solet.

19 Cymbala, instrumenta ærea, tinnula & sonora, quibus Galli in sacris Cybeles usi lugebant Atyn puerum Cybeles amasium, cujus patria erat Celæne opp. Phrygiæ.

Puer

Puer cinædus. CCV.

Ste nobis 20 ætate puer non pumice levis.
Propter quem placeat nulla puella mihi.

20 Impubes, non pumice aut dropace levigatus, Epigr. 29. lib. 2. num. 7.

Cestus. CCVI.

21 **C**ollo necte puer meros amores
Ceston de Veneris sinu calentem.

21 Epigr. 13. lib. 6 & 7.

Idem. CCVII.

Sume 22 Cytheriaco medicatum nectare ceston:
Ussit amatorem 23 balteus iste Jovem.

22 Venereo. vide commentatores Horatii ad Oden. 13. lib. 1. *escula, qua Venus Quinta parte sui nectaris imbuir.* 23 Epigram. 13. lib. 6. num. 7.

Notarius. CCVIII.

1 **C**urrant verba licet, manus est velocior illis:
Nondum ligua sum, dextra peregit opus.

1 Utur volubili suat lingua, manus v̄ eis ταχὺς διὰ σημείων γράφοντες (ut loquitur Galenus) loquentem prævenit. vide Senec. Epist. 91. & Anon. Epigr. 137.

Concha. CCIX.

2 **L**evis ab æquorea cortex Mareotica concha
Fiat: inoffensa curree arundo via.

2 Papyrus a cortice junci. Ægyptii levigetur concha æquorea, quo expeditior statuatur calamo cursus.

Morio. CCX.

3 **N**on mendax stupor est, nec fingitur arte dolosa,
Quisquis plūs iusto non sapit, ille sapit.

Ff 4

3 Non

3 Non mentitur, non simulat stultitiam, simplex & a natura fatuus est. vide Epigr. 13. lib. 8.

Caput arietinum. CCXI.

4 **M**ollia Phryxæi secuisisti colla mariti.
Hoc meruit, tunicam qui tibi sæpe dedisti?

4. Caput vervecinum. Juven. sat. 3. v. 294. caput arietis qualis Phryxum transfretavit. vide Epigr. 51. lib. 10. num. 1.

Pumilio. CCXII.

Si solum species hominis caput 5 Hæciora credes:
Si stantem videas, 6 Aslyanacta putes.

5 Virum. 6 Puerum. sic juvenalis de sexina caput adificavit: *Antiochen a fronte videbis, Post minor est Pygmæa virgine, Et latyra 6.*

Parma. CCXIII.

7 **H**æc qua sæpe solet vinci, quæ vincere raro,
8 Parma tibi, scutum pumilionis erat.

7 Hoc in gratiam Domitiani qui oderat parmularios factioni. Thracum. 8 Tibi grandi munimentum nimis angustum, pumilioni amplum satis.

Pueri comædi. CCXIV.

9 **N**on eris in turba quisquam *μικρὸν* ista:
Sed poteris quibus esse *δυνατός*.

9 Nemo est e comædiis istis, qui sustineat partes invidiosæ amatoris & a meretricie rejecti: adeo omnes forma præstant, ut *δυνατός*. i. e. amati & Thaidi chari pares agant. Nomina hæc a Menandro in comædiis usurpata ex Fulgentio refert Adr. Turnebus. lib. 9. cap. 24.

Fibula. CCXV.

Dic mihi simpliciter 10 comædis, & citharædis.
11 Fibula quid præstat: carius ut fiant.

10 Epigr. 81.

10 Epigr. 81. lib. 7. 11 *Solvitur his magno comædi fibula.* Juvenal. sat. 6. v. 73. vide & Marfilii Cognati Var. observ. lib. 2. cap. 8.

Accipiter. CCXVI.

Præda fuit volucrum, famulus nunc aucupis: idem
Decipit, & 12 captas non sibi mæret aves.

12 Dolet sibi prædam ab aucupe cui servit, ereptam. vide Lil. Gyrald. dialog. 6. lib. 1.

13 Obsonator. CCXVII.

Dic quotus, & quanti cupias cænare, nec unum
Addideris verbum: cæna parata tibi est.

13 The cater, qui obsonia emit.

Calami aucupatorii. CCXVIII.

Non tantum calami, sed 14 cantu fallitur ales,
Pallida dum tacita 15 crescit arundo manu.

14 Fithulz, the call. quæ aves invitat. 15 Dum latitans aucups se cum protrudit viscosos calamos. Arundinibus inquit Brotæus ad Iliodori Epigr. lib. 3. Antholog. cap. 26. aliis atque aliis insitis, & ita crescentibus, summa in parte visco oblitis. vide Epigr. 55. lib. 9. num. 2.

Cor bubulum. CCXIX.

Pauper caussidicus nullos referentia nummos
Carmina cum scribas: 16 accipe cor, quod habes.

16 Lips. Epist. lib. 5. quæst. 1. l. legit, *Accipe cor quod abest.* Sed præpacer Torrentii lectio *Cor bubulum* in Saturnalibus scilicet missum. q. d. Accipe stupidum & tuo gemitum cor qui a lucroso foro te confers ad sterilia carmina. Epigram. 77. lib. 1.

Cocus. CCXX.

17 **N**on satis est ars sola coco, servare palato:
Namque cocus domini debet habere gulam.

Ff 5

17 Tur-

17 Turnebus interpungit: *Non suis est ars sola coco, servire palato, atque cocus domini debet habere gulam.* lib. 9. cap. 24. Alii alias. Ita cocus ex Posidippo, καὶ τὰ κόμια γινώσκει τῶν κικλημένων. Athenæus lib. 9. cap. 5.

Craticula cum veru. CCXXI.

18 **P**Arva tibi curba craticula sudet ofella:
Spumeus in longa cuspide fumet aper.

13 In craticula torreatur ofellæ. veru assentur apri &c.

Pistor dulciarius. CCXXII.

19 **M**ille tibi dulces operum manus ista figuras
Exstruit: huic uni parca laborat apis.

9 Dulciarius pistor conficit dulcia, id est, panes mellitos, (unde alii legunt *Melle*) in varias figuras formatos: placentas, scriblitas, spicas, globos, circulos, hamos, lacertulos, &c. Apuleji Metamorph.

Jentacula. CCXXIII.

Surgite, jam vendis 20 pueris jentacula pistor,
21 Cristatæque sonant undique lucis 21 aves.

20 Jentacula prope soli fumebant pueri, aliquando senes valetudinarii, ganeones, &c. 21 Galli auroræ prænuncii.

M. VAL.

M. VAL. MARTIALIS DE SPECTACULIS

* LIBELLUS.

* Quem (quia in eo quædam Martialis temporis non conveniunt, multa ingenium nostri Poætæ parum sapiunt) ex mente C. C. V. V. Jani Rutgersii. lib. 5. Var. lect. cap. 15. & Petri Scriverii in Animadversionibus suis, Martiali abdicatum atque huc rejiciendum curavi, idque non sine exemplo, fide & autoritate MS. codicis qui habetur Oxoniæ in celeberrima Bibliotheca Bodlejana. Ubi etiam extremo loco post Apophoreta, inscribiturque, *Ad Co. de Amphitheatro, Marci Val. Martialis Epigr. lib. decimus quintus.*

EPIGRAMMA. I.

§ In amphitheatrum Cæsaris.

Per inductionem collativam Titianum Amphitheatrum omnibus orbis operibus præfert.

I Barbara 2 Pyramidum 3 sileat 4 miracula
* Memphis;
5 Assiduus jaclet nec Babylona labor;
Nec 6 Trivia templo 7 molles laudentur 8 honores;
9 Dissimuletque deum cornibus 10 ara frequens;
Aere nec vacuo 11 pendentia 12 Mausolea
Laudibus immodicis Cares 13 in asira ferant.
Omnis 14 Casareo cedat 15 labor 16 amphitheatro:
Unum 17 præ cunctis fama loquatur 18 opus.

1 Ad Græcorum distinctionem, quibus alii omnes Barbari. vide not. 1. in 3. epigrammate. — * — Nobilissima Egypti civitas hodie Cairo. 2 Moles hæc altissimas in sepulchrorum usum non sine profusa opum ostentatione reges

Ff 6

Egyptii

Ægyptii extruxere a quadrata basi decredescendo ascendentes in formam *pygis*, unde & nomen, post Herodotum, Melam, Plinium, Solinum, Marcellinum, Diod. Siculum, &c. qui de his, lege Bellonij qui Pyramides quæ hodie videntur, ipse dimensus est, lib. 2. observ. cap. 42, 43. & 44. 3 Signate ad *Barbaros* & *ἀφώγους*, vel, sileat miracula, id est, non amplius miretur, habeat pro miraculis. 4 *Θεάματα*, conspicua seu spectanda propter artificum opera, quæ septem numerantur. quibus & alii septena altera adnumerant, quorum duo, Jovis Olympici templum & Colossus Rhodius, quoniam ad plenam enumerationem a Poëta sunt omissa; 1. Scopæ censer voluisse Martialem hoc Epigram. amphitheatrum quinque his structuris antepone, propter (1) altitudinem, (2) celeritatem, (3) statuas, (4) varietatem, & (5) nobilitatem, quem vide Collect. lib. 1. cap. 29. 5 Eorum qui laudant, imo regum qui Babyloniam considerunt, sive urbis, hortorum pensilium, murorumque amplitudinem respicias, sive assiduitatem operum, namque & ipse murus, cujus ambitus 350. circiter stadiorum erat, intra annum absolutus est, cum diebus singulis singula perficerentur stadia. alii legunt *Affyrinus*, minus recte. 6 *Dianæ* Ephesiæ, vide Ep. 65. lib. 9. 7 Propter columnas cedrinās & simulachra lignea, ipsiusque *Dianæ* (ut ajunt) vitigineum, tunc incendia hanc interpretationem asserere videntur, sed refragabitur *Demetrius ægypti* *φοῶν*, alii, propter molles *Jonas* omnis nequitie inventores, Deam Multimammiam, felli summa cum pompa & mollitie celebratam, sacerdotem, denique castratum, vide Ang. Politiani Miscell. cap. 51. *Mollis quæ tendit Jona*. Propert. lib. 1. eleg. 6. hac ratione motus Raderus lectionem *τῷ Jones præsert Honoris*. Aliis propter signa affbre ad vivum efficta. Virgil. *Spirantia mollius æra*. & Flaccus, *molles imitabitur ære capillos*. Verum locum hunc procul dubio corruptum luxatumque variz Criticorum tentarunt manus, necdum saluti restituerunt. 8 Columnas, statuas, signa, &c. alii, sacrificia. 9 Non usque adeo efferat, non tanquam divinum opus jactet, cum ab Amphitheatro mortali manu facto illum longe superatam videamus. 10 Non Jovis Hammonis apud Nalamonas, quæ nec opibus nec structura erat insignis: sed *βωμὸς νεκρῶν*, Apollinis Delii ab ipso quadrimo ex cornibus

nibus Cynthiadum capreatum a ferose interfestatum compactus. vide Plutarch. lib. de animalium solertia, & in vita Thesei. & Politian. 52. Miscellan. hujus meminit & Callimachus in hymno Apollinæ. 11 Ad altitudinem 140. pedum sublata columnisque innixa summoque cacumini impositam quadrigam cujus equi suspensis alis volare videbantur, suspensa autem dicebantur, quæ suffulta erant. *suspensis dentibus orbes*. lib. 2. Epigram. 42. 12 Mausoli regis Cariz tumulum, monumentum illi ab uxore Artemisia extructum. 13 Eleganter respicit ad *τὸ in aere pendentia*. 14 A Vespasiano auspicio inceptoque, a Tito F. perfecto & dedicato. 15 Opus speciosum. 16 In quo ederentur spectacula & venationes, absque scena, sedibus per gradus undequaque clausis in quibus loca 87000. ovali forma, ad cujus summitatem ægre visio humana pertingeret, vide Vitruvium, Marlianum. Lipsi de Amph. &c. 17 Sic & MS. Bodl. Alii *pro*. 18 Amphitheatrum Cæsaris.

* In opera publica Cæs. II.

Vespasiani atque Titi Cæs. (quibus pleraque belli hujus spectaculorum epigrammata assignes) beneficentiam celebrat, qui vastum Neronis ædificium demoliti loco ejus publica extruxere vel reddidere opera, Colossum, Amphitheatrum, thermas, porticum.

1 **H**ic ubi 2 *fiderius* 3 *proprius* vidit astra 4 *colossus*.

Et 5 *crescunt* media 6 *pegmata* 7 *celsa* 8 *via*:

9 *Invisæ feri* 10 *radabant* 11 *atvia* 12 *regis*,

13 *Unaque* *jam tota* *stabat in urbe* *domus*.

14 *Hic ubi* *conspicui* *venerabilis* 1. *amphitheatri* *Erigitur* *mole*; 16 *stagna* *Neronis* *erant*.

17 *Hic*, *ubi* *miramur* 18 *velocia* *munera* *thermas*,

19 *Abstulerat* *miseris* *tecla* *superbus* *ager*.

20 *Claudia diffusas ubi porticus explicat* 21 *umbras,*
 22 *Ultima pars aula deficientis erat.*
Reddita Roma sibi est; & sunt 23 *te præfide, Cæsar,*
 24 *Delicie populi, quæ fuerant Domini.*

* MS. Bodl. *De operibus circa amphitheatrum.* verum haud ita apposite. quale erat ingenium eorum qui lemmata præfixerunt omnibus Epigr. præterquam lib. 13. & 14. quæ ipsius auctoris sunt. 1 In quarta urbis regione. 2 Cui (dejecto Neronis capite) Vespasianus solis vultum 12. radiis insignem reposuit dicavitque Soli Sidereo Dec. vide not. 3. in Ep. 60. lib. 12. & lib. 1. Ep. 70. 3 Legitur & *propior*, estque *Parbos Metonymicon*. 4 Statua quam sibi Nero construxerat altam pedes circiter xx. 5 Extruuntur vel ex se surgunt. erant enim — 6 — *machinæ ἀντικινῆται* quæ ex se in sublime crescebant, aut rursus decrescebant. 7 In tertium aut quartum tabulatum elata. 8 Sacra. 9 Odiola, invisa iis quorum ædes interceperat incendiarius Nero, ut in usum suum converteret. 10 Auro gemmisque. 11 Domus prius *Transitoria* mox incendio absumpta restitutaque *Aurea* nominata. Suet. Nero. c. 31. 12 Crudelis Tyranni Neronis. nomen autem regis semper Romanis invisum. 13 Nomen hoc e carminæ illo. *Roma, domus fiet, &c.* referente Suetonio Ner. cap. 39. Neronis enim domus a Palatio ad Esquilias usque pertinebat. 14 Inter Cælum montem & Esquilias. 15 Epigr. 1. not. 15. 16 Stagnum maris instar, circumseptum ædificiis ad urbis speciem. 17 In tertia urbis regione. 18 Celestiter extructa. 19 Incendio enim & ruinis patriæ domum sibi extruxit, ad eamque arva, stagna, sylvas, prospectus, &c. Tacit. 15. Annal. 20 Quæ de Livia, aliis tamen a Livia diversa. 21 Cum suas, tum vitis quæ subdiales inambulationes umbrosis pergulis opacabat. Plinius lib. 14. cap. 1. 22 Extrema pars domus Aureæ, id est, juxta Exquilias in quinta urbis reg. 23 Te imperatore. 24 Postquam opera & munera publica facta sunt, quæ nuper in privatas delicias occuparat Nero.

* De gentium confluxu & congratulatione. III.

Ex omni orbis parte (ad quam Rom. populi nomen pervenerat) confluxisse gentes spectandi ludos, salutandique Cæsaris studio: generalique acclamatione illum Patrem patriæ salutasse.

Quæ tam seposita est, quæ gens tam i'barbara, Cæsar,

Ex qua spectator non sit in 2 urbe tua?
Venit ab 3 Orphee 4 cultor Rodopæus Hæmo,
Venit & epoto 5 Sarmata passus equo;
Et qui 6 prima bibit deprensa flumina Nili,
7 Et quem suprema 8 Tethyos unda ferit.
Festinauit 9 Arabis; festinare 10 Sabæis;
Et Cilices 11 nimbis hic madnere suis.
12 Crinibus in nodum tortis venerè 12 Sicambri,
Atque 13 aliter tortis crinibus Æthiopes.
14 Vox diversa sonat: populum est vix tamen una,
Cum verus patriæ diceris esse pater.

* MS. Bodl. *De nationum consensu.* 1 Ex Græcorum divissione mundi, quibus alii omnes Barbari dicti, imo ex suis qui non *ελλάδα* incolebant, quive non ore rotundo, molliter & Attice loquebantur. Ab aspera enim & inculta pronuntiatio Barbaros dictos censet Strabo lib. 14. I. C. Scaliger. a Bar quod Arabice *Desertum* sonat, more Hebræo geminato ad intentionem. Exerc. & in Theophrast. de pl. 2 Sede Imperiali. vel, a re restituta. ut præced. Epigr. 3 Ad montem Hæmum Orphei parentes habitant. 4 Thrax agriculturæ studiosus. Rhodope enim mons Thraciæ, quasi dicat, venerè Boreales incole. 5 Tartari. Russi, Poloni, *ἰκπομολγοί* Dionys. Perieg. *ἵππυ Ἀἰματὶ μίσιγοντες λευκὸν γάλα δῶτα πῶθεν.* Virg. Georg. 3. Geionus, qui lac concretum cum sanguine potat equino. & Plin. lib. 18. cap. 10. 6 A meridiis, Ægypti

prii & Afri apud quos Nilus primum fluere deprehenditur. neque enim tons Nili tum repertus. 7 *Ab Occidente*, qui ad Hesperium litus fuit. *Aliis* Britanni quorum litora, ut & ultima Thule. maris fluctibus feriuntur. 8 Uxor Neptuni, *Meronym*, maris. 9 *Ab Oriente*, e Nabathæa. id est, Petres; & Sceniti, id est, deserta Arabia. 10 Felici Arabia. 11 *Κρόνος παρρημένους*. croci aqua diluti asperfusionibus, quæ in theatro & Amphith. fiebant. Cilicia vero croco nobilis. vide Ep. 16. lib. 5. not. 4. 12 *Geldri Synecdoch*. Germani, quorum insigne obliquare crinem nodoque substringere, Tacit. de Germ. & Juv. 13. *madido torquentes cornua cirra*. 13 A natura, vel solis ardore, cum Germani artificio cirrati sint. 14 Lingua varia, acclamatio vero & mens eadem. M. S. Bodl. *Vox diversa. sonat populorum: & vox tamen una est, Cum vernus etc.*

Ad Cæsarem, quod expulerit delatores. IV.

Si ad Titum hoc epigramm. (quod verisimilius) referas, testes habes Tranquillum c. 8. Titi, & Xiphil. in Tiro. Si ad Domitianum, eundem habes Tranquil. c. 9. Domitiani.

- 1 **T**urba gravi paci, placidæque inimica quieti,
Quæ semper miseræ sollicitabat opes,
 2 *Tradita Getulis; 3 nec cepit arena nocentes:*
Et delator 4 habet, quod d. bat, exsilium,
 * *Exsulat 5 Ausonia profugus delator ab 5 urbe:*
 6 *Impensis vitam principis annumeres.*

1 Delatores, calumniatores, fiscales, qui, sub Nerone divitum opibus infidiati, eos quo jure qua injuria accusationibus vexarant. 2 Relegata in arenosa & deserta Africa loca, legunt alii *Tradita est Gyris alii Cybiris*. MS. Bodl. *Geticis*. Lipsius cap. 11. lib. 2. de Cruce legit *Traducta est titulus*, pro more noxiorum traducendi per forum seu Amphith. apensis collo titulis & inscriptionibus criminum & Suet. c. 8. Titi. *delatores assidue in fero sublimis & flagellis casos, novissime*

sine traductos per Amphitheatrum arenam, partim subijci in servos aut venire, partim in asserimus insularum avēbi imperavit. Traditi sunt delatores Getulis magistris scilicet leonum. ut eos ipsi suis leonibus laniandos objicerent: quos tamen quum Arena non caperet, pulsi sunt quidam in exilium. Scallig. & Scriv. 3 Tantus est delatorum numerus, ut vix capiat eos Amphith. imo vix insula. *Plinius in Panegyrico Trajani.* 4 Et talionis pœna, quæ veteribus placuit. * Distichon hoc a præcedenti tetralichō dividunt Scallig. & Scriv. ut sit aliud epigramma. 5 Roma urbe Italiae ab Ausone Ulyssis & Calypsus num. 6. 6 Curis, beneficiis, muneribus.

De Pasiphaes spectaculo. V.

Inter alia spectacula exhibitæ sunt & priscae fabulæ, in arena actæ, hic autem Pasiphaes nefandus cum tauro concubitus, * quale inter Phrygiarum argumenta repræsentarat Nero, ut multi spectantium crederent. vide Sueton. Neronem lib. 6. c. 12. & Apuleji Metamorph. 10.

- J**unctam Pasiphaen i D'Elæo credite tauro.
Vidimus; accepit fabula prisca fidem.
 2 *Nec se miretur, Cæsar, longæva vetustas:*
Quicquid fama canit, donat arena tibi.

* Idem fuisse censet I. Rutgers. V. Lect. lib. 5. cap. 15. proinde non Martialis esse hoc Epigr. 1 Cretenis, a Diste monte Cræta. 2 Nec sibi tantum applaudunt veteres, quod hujusmodi fabulas ingeniose finxerint, nos enim eas artificiose actas in Amphitheatro vidimus.

Fœminæ in Amphitheatro cum Leone certamen. VI.

Prisci temporis venationibus hæc Cæsaris anteposit, eo nomine, quod vel fœmina in Amphithe-

phitheatro leonem interfecerit, quem laborem inter summas Herculis laudes decantarat antiquitas.

Belliger i invictis quod 2 Mars tibi servis in armis;
Non satis est, Caesar; servit & ipsa 3 Venus.
4 Prostratum Nemees & vasta in valle 5 leonem.
Nobile & Herculeum fama canebat opus.
6 Priscæ fides taceat, nam p. st. tua 7 munera, Caesar,
Hæc jam 8 sœminea vidimus æcla manu.

1 In quibus ipsi viri non victi, sed victores sunt virorum & bestiarum quibus cum committuntur. 2 Virilis sexus, al- ludit autem ad morem gladiatorum venatorumque habitu dei alicujus pugnantium. nec non ad Amphith. Marti dedicatum, ut & theatrum Veneri. 3 Muliebris sexus. *avideray* Marti bellicoso mollis & imbellis dea. infr. num. 8. 4 Alii leg. *Prostratum vasta Nemees in valle leonem.* ne otiose abundet, &c. Dividit & hoc Epigr. Pet. Scriv. legitque *Prostratum Nemees, sed vasta mole leonem, Nobile, &c.* 5 Quem consecit Hercules in sylva Nemeæ, inter Cleonas & Ophiuntrem. 6 Emphatice amplificatrix veri vetustas, quæ incerta in majus ferre solet. præcedenti Epigr. *Longeva vetustas.* 7 Munera proprie ad gladiatorios ludos spectant, sed & includunt pammachias & venationes, quæ vel pugna, ejusque bestiarum inter se commissarum, aut bestiariorum, *συναμαχίαν*, qui cum feris congredebantur, aut ubi vindi objectabantur feris capitis rei, malefici, & miselli Christiani: vel *διεπτοῖς* missilium per tesseras vel sine tessera. 8 Namque & in Romanam arenam descendere sustinuerunt fœminæ. Xiphilin. in Nerone & Tito. Suet. Ner. c. 11. Tacit. Annal. 15. Juvenal. Sat. 1. v. 22.

§ Pœna Laureoli. VII.

Damnati in Amphitheatrum producebantur fabulæ alicujus personam sustinentes, veluti Hercules ardentis, Orphei discerpti, Phæthontis aut Icar

Icar decidentium inter feras, &c. Hic capitis quidam reus ob parricidium, domini necem, sacrilegium, vel urbis incendium cruci affixus vere ab urso laniatus Laureolum mimum repræsentat.

Qualiter in 1 Scythica religatus 1 rupta Prometheus
2 Assiduam 3 nimio pectore pavit 4 avem:
Nudi 5 Caledonio sic 6 pectora præbuit urso,
6 Non falsa pendens in cruce 7 Laureolum.
Vivebant laceri membris stillantibus artus,
8 Inque omni nusquam corpore corpus erat.
9 Denique supplicium dederat necis ille paternæ,
Vel domini jugulum foderat ense nocens;
Templa vel 9 arcana demens spoliaverat 9 auro;
Subdiderat sævas vel tibi Roma faces.
10 Vicerat antiquæ sceleratus crimina famæ,
11 In qua, quæ fuerat fabulæ, pœna fuit.

1 Caucaaso. 2 Interdum vescentem --- 3 --- noctu in pœnas renascenti jecore --- P. Scriv. leg. *Viro vescente.* id est, fœcundo, immortalis. 4 --- Aquilam. 5 E Scotia, *Synecdoch.* in Septentrionalibus enim plagis urfi maximi & lævissimi. * *Viscera* Bodl. MS. 6 Non ficto dramate, in quo quis urfi pelle tectus (uti Nero apud Suetonium cap. 29.) fictitium Laureolum dilaniare videtur; non in ficta cruce, uti agebat Laureolum Lentulus (Juvenal. Satyr. 8. judice) dignus vera cruce: sed vere totum corpus laceratus. 7 Dam-natus iste, Laureoli latronis urso expositi mimum vere agens. 8 Totus evisceratus, carne nudatus, nil nisi vulnus. *σχημα δὲ ὅμοιον*. * Versus insequentes quatuor tanquam spiritui relegantur ad nescio quem Panormitanum. 9 Ornatu, stautis, vasis templorum aureis, *ἀναθηματῶν*, vel etiam privato auro templis custodiæ causa deposito. 10 Admiserat sanæ aliquod crimen laureoli illius latrocinio gravius. 11 Sic Epigr. 5.

Epigr. 5. supra. *Accepiſt fabula priſca fidem, & infra. Epigr. 21. not. 16.*

* De Dædalo. VIII. *

Damnato cuidam & (ut in præcedentis Epigr. argumento) Dædali fab, in ſupplicium agenti dum pegmate excuſſus, quaſi e Minois arce avolatus in feras decideret, inſultans optat Dædali (ut eſt in fab.) pennas.

Dædale, Lucano cum ſic lacereris ab urſo,
Quam cuperes pennas nunc habuiſſe tuas!

* MS. Bodl. *Ad Dædalum laceratum ab urſo.* Simile quid de Icaro juxta Neronis *ἰκαροῦ* decedente, vide apud Tranquil. Ner. c. 12.

De Rhinocerote. IX.

Rhinoceros ægre lenteque irritatus præter ſpem tandem in feras irruens taurum jaſtabat non ſecus ac taurus pilam.

Preſtitit exhibitus tota tibi, Cæſar, arena,
Quæ non i promiſit, prælia i rhinoceros.
O quam terribiles exarſit pronus in iras!
Quantus erat cornu, 3 cui pila taurus erat!

1 Sic infra Epigr. 22. *Deſperabantur promiſſi prælia Miris.* a Cæſare ſcilicet promiſſi vult Joſ. Scaliger. hic ergo legit *promiſſi* Quod mihi durius videtur quam noſter dare aut etiam ferre poruerit. 2 Ingens bellua cui nomen dedit *τὸ ἰπ' ἀκρό τῇ ἰνὶ κόρας, καὶ ἄλλο ὅπῃ αὐτῷ ὁ μίγνα.* Pauſan. lib. 9. quamvis & hæc relatio de 2. cornibus ita gravi fide conſtet. 3 Epigr. 53. lib. 14. & Epigr. 19. infra.

De

De Leone qui gubernatorem offendit. X.

Cæſarem a juſtitia laudat, qui leonem quod magiſtrum læſerat occideratve telis conſoſſum interfici juſſit.

Læſerat i ingrato leo perfidus ore magiſtrum,
Auſus tam 2 notas contemnerare manus:
Sed dignas tanto perſolvit crimine pœnas;
Et qui non tulerat verbera, 3 tela tulit.
4 Quos decet eſſe hominum tali ſub principe mores,
Qui jubet 5 ingenium mitius eſſe feris?

1 In cuſtodem, reſtorem, manſuetarium ſed *ἐκ ἐρίλης, καὶ ἀνδράτι ὅκρια πίττα.* 2 Magiſtri coercentis. vel forte irritantis. ut Epigr. 22. infra. 3 Venabula, jacula conſcientium. 4 A minori. 5 Hemiſtichium ex Ovidiano illo, eleg. 10. lib. 1. *Turpe eris ingenium mitius eſſe feris.*

De Urſo. XI.

Novum venationis genus prædicat, urſum ſcilicet viſco implicitum.

1 **P**raceps ſanguinea dum ſe rotat urſus arena,
Implicitam 2 viſco perdidit ille fugam.
3 Splendida jam teſto ceſſent venabula ferro;
Nec vobis excuſſo lancea torta manu
4 Deprendat vacuo venator in aëre prædam,
Si captare feras aucupis arte placet.

1 Urſus, capiti quod dedit illi natura invalidiſſimum, prætentis anterioribus pedibus demiſſoque ad terram capite ſe in orbem volutare ſolet ad declinandam plagarum vim. 2 Hæſit viſco impeditus. 3 Poſtquam nova hæc & acuta inventa eſt ferrarum viſcatio, ceſſent corytis recondita venabula.

bula quibus cominus, & lancea quibus eminus feras conficimus. 4 Argute claudit Epigr. antithesis ex permutatione utriusque artificii. *deprehendere* enim proprie venatoris, *capere* aucupis est. *vel sic*. Quid jam superest nisi ut fera etiam volitent easque capiat venator, namque eadem arte capiuntur, quae aves?

De sue quæ ex vulnere peperit. XII.

Inter 1 *Casarea* 2 *discrimina seva* 3 *Dianæ*
3 *Fixisset gravidam cum levis hasta suam,*
Exiit partus misera de vulnere matris.

4 *O Lucina ferox, hoc peperisse fuit?*

5 *Pluribus illa mori voluisset saucia telis,*

Omnibus ut natis 6 triste pateret iter.

Quis negat esse 7 satum materno funere Bacchum?

Sic genitum numen credite: nata fera est.

1 Amphitheatralis venationis, quæ Dianæ sacra. 2 Pugnas.
3 Cum emissâ manu lancea fix. feram suam lugientem. 4 O Diana, Lucina, Ilithya, Dea parturientibus præfesta, crudeliter sane obstericio defungeris officio, si per vulnus patiendum sit. 5 Et tamen pluribus voluisset mori vulneribus ut per vulnera fuculis pluribus nascendi pateret iter. 6 Vulneris & funeris. 7 Semeles a Jove fulminatæ utero extrahum, Jovisque femori insutum, Dithyrambum.

§ De eadem. XIII.

Icta 1 *gravi telo, confossaque vulnere, mater*
Sus 2 pariter vitam perdidit, atque dedit.

O quam certa fuit librato dextera ferro!

Hanc ego 3 Lucina credo fuisse manum.

Experta est numen moriens 4 utriusque Diana,

Quaque soluta parens, quaque perempta fera est.

¶ Epigr.

1 Epigr. præcedent. *levi* quia volatili, hic *gravi*, quia lethali. 2 Suam amisit, fuculo dedit. 3 Quæ certo jaculatur, straxe nescit. *ἔσχατος*. 4 Venatricis & obsteritricis.

De eadem. XIV.

Sus fera 1 *jam gravior, maturi 2 pignora ventris*
Emisit factum, vulnere facta parens.

Nec jacuit partus, sed matre cadente cucurrit.

3 *O quantum est subitis casibus ingenium!*

1 Partui proxima. 2 Rectius legas *pignora*, namque unitum peperit fuculum, cæteri matris funere tumulati. 3 Casus ubique valet.

De Carpophoro venatore. XV.

Carpophorum prope adolescentem Domitiano charum, virtutis gloriæ studio in *ἀνεμαξίας* Amphitheatrales descendente Meleagro & Herculi præfert. ut infra Epigr. 27. Jasoni & Theseo. vide & Epigr. 23.

Summa tuæ, Meleagre, fuit quæ 1 *gloria famæ:*
2 *Quantula Carpophori portio, fusus aper!*

Ille 3 præcipiti venabula condidit urso,

4 *Primus in arctoi qui fuit arce poli;*

Seravit 5 ignota spectandum mole leonem,

6 *Herculeas potuit qui decuisse manus;*

Et volucrem 6 longo 7 porrexit vulnere pardum,

8 *Pramia cum laudis ferret, adhuc poterat.*

1 Calydonius aper neglectæ Dianæ vindex, a Meleagro (vel ut alii ab Atalant.) cæsus. 2 Quota pars est famæ Carpophori? 3 Vide not. in Epigr. II. supra, &c. 4 Maximus in eis

eis qui sub plaga Arcto subiecta aut vicina. vide supra not. 5. Epigr. 7. alii ad Helicem urfam coelestem respicere postam volunt. Asiana & Lira. 5 Instar Nemzi illius quem stravit Hercules. 6 Eminus lancea. hasta missa. 7 Occidit, forte a more extendendi & collocandi defunctos sumptum. 8 Indefessus adhuc & integris viribus, perinde ac recens novæque pugnae potens.

* De Hercule insidente tauro ad cœlum
raptō. XVI.

Ediderat Domitianus spectaculum, quo Hercules tauro vestus in cœlum portabatur, fiebatque hoc per machinamentum ἀποβατικὸν seu ἐσπᾶς. Poëta taurum hunc Jovis tauro collatum antepōnit.

Raptus ab it media quod ad ethera taurum
arena;

2 Non fuit hoc artis, sed pietatis opus.

Vexerat Europen 3 fraternæ per aquora taurus,
Ac nunc 4 Alciden 5 taurus in astra tulit.

6 Cæsaris, atque Jovis confer 7 nunc schema: ju-
venci

8 Par onus ut intrent; 9 alius iste tulit.

* Ita MS. Bodlejan. 1 Pegmate. supra Epigr. 2. not. 4. *νεγμάς* machina qua in sublime rapiebantur personæ e scena in æra. ut a Borea Orythia, ab Aurora Memnon, ab anguibz Medea, &c. 2 Non tam machinamenti fuit artificium quam pii numinis aura arti adspirans. 3 Neptunia regna, maria. 4 Domitianum (credo) vel Domitiani effigiem Hercules habitu, quem ipse affectavit gentemque Flavianam referri voluit ad Restitutos & comitem Hercules. vide Sueton. Vespas. cap. 12. 5 Tauro huic ligneo Imperatorem inclulum volunt nonnulli, ut quadret schema cum Jove sub specie tauri, ve-
rum.

rum nec placet, nec opus est: namque — 6 — A Cæsare exhibitus in spectaculo hic taurus. 7 Putat Rutgersius hoc Epigram. ad Aruntium Stellam, inter alia, scriptum fuisse, legendumque, *confer nunc, Stella, juvencos.* 8 Fac eos tulisse par onus quod tamen non fuit. ille enim puellam, hic heros, &c. 9 Ludit in ambiguitate vocis *altri*, quod aliquando pro cœlo, quandoque pro mari sumitur. Jovis autem taurus Europam per mare, Cæsaris taurus Herculem per æra (quod mari altius) tulit, huic simile Epigr. 7. lib. 1.

De suplice elephante. XVII.

Quid pius, & supplex elephas te, Cæsar, adorat,
Hic modo qui 1 tauro jam metuendus erat;
2 Non facit hoc jussus, nulloque docente magistro:
Crede mihi, 3 numen sentit & ille tuum.

1 Infra Ep. 19. 2 Facit hoc non a magistro jussus & edoctus, ut alibi elephantes. sic. Epigr. 10. & 19. lib. 1. docile animal elephas & religiosum, solem enim & Lunam naturæ instinctu adorat. 3 MS. Bodl. nostrum sentit & ille Joven. MS. Scriv. Deum, id est, Cæsarem.

De trigide, & leone. XVIII.

L Ambere securi dextram consueta magistri,
Tigris: ab Hircano gloria 1 rara iugo,
Sæva ferum rabido laceravit dente leonem:
Res nova, non ullis cognita temporibus,
Ausæ est tale nihil, sylvis dum vixit in altis:
2 Postquam inter nos est, plus feritatis habet.

1 Non ita frequens huc adducta ex Hircaniis sylvis. videturque respicere ad morem surripendi catulos Trigidis. cum enim foetus insidiis erepros videri, insequitur rapto rem animal perniciosissimum, ille unum abjicit e catullis, quem mater

Gg

ad

ad cubile reportat, rursusque raptorem insequenti alterum abiecit; mox tertium, &c. ita ille unicum vix nactus navim conscendit. Plin. lib. 8. cap. 10. Solin. cap. 21. 2 Ad nos translata fortior & animosior facta est.

De tauro & elephante. XIX.

Qui modo per totam, 1 flammis stimulatus, arenam

*Sustulerat raptas taurus in astra 2 pilas,
Occubuit tandem cornuto ardore 3 petitus,
Dum facilem tolli 4 sic elephanta putat.*

1 Tauros irritare solebant & ad pugnam incitare igni, stimulis & pilis ---- 2 ---- quæ siebant ad effigiem humanam & pannis purpureis sæno stramineve fustatis, quo colore tauri maxime efferrantur. Sen. 3. de Ira. cap. 30. Plut. connub. præcept. 3 Ramires. e vet. c. legit *positus* hac mente; dum incitatus & ardens ira taurus cornuum vi fretus elephantem nisus est in altum tollere. Legunt alii *Petitus*, exponuntque ardorem cornutum irati elephantis dentes, quos sunt qui cornua esse contendunt. vide lib. 1. Epigr. 73. not. 6. MS. Bodl. *cornuto abs ore petitus*. 4 Eadem facilitate qua pilas. 5 Hac retrahendum putat Rutgerius fragmentum, quod sub fine hujus lib. habetur. *Cedere majori, virtutis fama secunda est. Illa gravis palma est, quam minor hostis habet.* atque adeo concinnari consummarique Epigr.

De pari gladiatorum. XX.

1 Dum peteret pars hac Myrinum, pars illa Triumphum,

*2 Promisit pariter Caesar utraque manu.
Non potuit melius 3 litem finire jocosam.
O dulce invidiæ principis ingenium!*

1 Dum

1 Dum auctarium vel supposititium alteri gladiatori postularet populi pars alia Myrinum (de quo Ep. 29. lib. 12.) alia Triumphum, duos e gladiatoribus quos viribus, arte, ornatu eximios alebat proprios & peculiares sibi Caesar. Sueton. Domit. 4. 2 Utrumque par significavit se daturum utraque exporrecta manu, salutationis & consensus nota, & castris in arenam translata. 3 Studium populi alterius alterum petentis, quæ Ausonio *cuneati læta theatri Seditio*.

§ De Orpheo. XXI.

Orphei fab. in amphitheatro exhibita est. Damnatus vero quispiam (ut dict. supra in argum. Epigr. 7) vere ab urso laniatus est, ut Orpheus a Bacchis discerptus fertur.

Quidquid in 1 Orpheo Rhodope spectasse theatro
Dicitur, exhibuit; Caesar, arena tibi.

*2 Repserunt scopuli, mirandaque 3 sylvas ecurrit,
Quale fuisse 3 nemus creditur Hesperidum,
Adfuit immixtum 4 pecudum & genus omne ferarum,*

*Et supra vatem 5 multa pependis 5 avis.
Ipse sed 6 ingrato jacuit laceratus ab urso.
7 Hæc tamen ut res est facta, ita ficta alia est.*

1 Threiciis vallibus seu planicie ad Hæmum Rhodopenve, quæ ad similitudinem veri theatri refert poeta, ut Ovid. 11. Metamor. *Mænades Orphei ritulum rapuere theatri*. 2 Hæc autem vel per machinamenta *νυποστάσις*, vel ab hominibus in truncis arborum scopulisque latitantibus movebantur. 3 Horti aureis pomis, id est, citriis (ut refert e Jude commentariis Æmylianus apud Athenæum lib. 3. cap. 6) insignes, quos habuerunt in extrema Æthiopie parte filie
G g 2 Hesper-

Hesperii fratris Atlantis. 4) Al. *Pecori alii. pecudum genus atque ferarum.* sed acutiori sensu retineatur vetus lectio. neque enim pecudes domesticæ, sed fere Orpheum infecuta, quas voce illius blanda citharæque sono delinitas crederes pecudes. 5) Filo vel reti coercitæ tenuissimo ne avolarent, aves multæ. 6) Male vatis musicam compensanti. 7) Supra Ep. 7. not. 11.

De Rhinocerote. XXII.

1) *Sollicitant 2 pavidum 3 rhinocerota magistri,*
Seque diu magna colligit ira feras;
Desperabantur promissi praelia matris;
Sed tamen is rediit cognitus ante furor.
Namque 4 gravem gemino cornu sic extulit urum,
Jactat ut impositas taurus in astra 5 pilas.

1) Feras ad pugnam irritare solebant stimulis, igne, flagellis, pilis, mappis. modo Ep. 19. not. 1. 2) Verentes ne in se bestiam moverent. *Vel* ne, si non moveretur in pugnam, populo displicerent, qui lentas oderat pugnas, ut ultimo sequentis Epigr. versu. 3) Supra Epigr. 9. 4) Gemino cornu infestum urum. Ita legendum divinabat I. Doula, assensit Jos. Scalig. exponit Pet. Scriver. non ut vulgo *ursum*. vide Epigr. 9. not. 2. 5) Supra. Epigr. 19. not. 1.

* De Carpopphoro. XXIII.

1) *Draca quam certo venabula dirigit ista*
Fertis adhuc teneri dextera Carpopphori:
2) Ille talit geminos facili cervice juvencos;
Illi cessit atrox bubalus atque bison.
Hunc leo cum fugeret, præcepit in 3) tela cucurrit:
I nunc, 4) & lentas corripe, turba, moras.

* Vide

* Vide Epigr. 25. supra. 1) Græca, ab inventore Græco. Plin. cap. 36. lib. 8. Aliis Laconica. Lacones n. ventores strenui iidem Dorici generis fuerunt. *Vel* a Doride in qua Pindus mons, opt. materiæ ad hastilia ferax. vide Turnebi Adv. lib. 17. cap. 2. legitur & *Norica*, quæ regio armorum fabrica illustris. 2) Idem Carpopphorus facili cervicis deflexione agilique corporis declinatione excepit 2) tauros, eosque prehensis cornibus humi affixit. 3) Subfessorum, qui in insidiis latent, in venatoris subsidium ubi opus sit. 4) Neque enim habet populus, quod hic queratur de tarditate congressus, quæ alias illi molesta. vide præced. Epigr. not. 2.

De naumachia. XXIV.

Navale prælium a Tito, Sueton. 7. vel a Domitiano, Suet. 4. in Amphitheatro exhibitum, subito immissa per tubos aqua, ut novum hospitem & e longinquo advenam tum primum spectatorem fallat, credentem scilicet pontum esse, nisi mox emissam ad munera gladiatoria viderit aquam.

SI quis ades longis 1) ferus spectator ab oris,
Cui lex prima 2) sacri muneris ista fuit:
Ne te decipiat ratibus 3) navalis Enyo,
Et par unda fretis; hic modo terra fuit.
Non credis? 4) spectes, dum laxent æquora Martem:
Parva mora est; dices, hic modo pontus erat.

1) Per itineris longinquitatem. supra Epigram. 3. 2) Qui jam primum spectas Naumachiam, Neptuno sacram, vel a Divo Cæsare exhibitam. 3) Prælium navale. Est autem Bellona, bellorum dea, Martis soror. Expectes modo dum certaminum finem faciant æquora emissa.

Gg 3

De

De Leandro. XXV.

Domitiani clementiam Neptuni sævitæ anteponit, cum fictitius hic Leander e Cæsaris mari amphitheatrali enatarit, ille verus in Hellesponto perierit.

Quod nocturna tibi, Leandre, pepercerit unda,
Desine mirari: 1 Cæsaris unda fuit.

2 Cum peteret dulces audax Leandrus amores,

Et fessus tumidis jam premeretur aquis;

Sic miser instantes affatus dicitur undas:

Parcite, dum propero; 3 mergite, dum redeo.

- 1 Pontus a Cæsare per tubos in Amphitheatr. inductus.
2 Distichon superius plenum habuit Epigrammatis sensum & argutiam. quod sequitur detrahitichon, videtur ὑπεβολικαίον.
3 Sic Epigr. 179. lib. 14.

De natatoribus. XXVI.

Juvenes natatores Nereidum habitu in æquore Amphitheatrali exhibitæ a Cæsare credo Tito, namque simile quid de illo refert Dio. quod artificiosum Cæsaris spectaculum, vel veris Nereidum lusbis præfert.

De navis habet MS. Bodlejan.

LUste 1 Nereidum 2 docils 3 chorus 4 æquore toto,
Et 5 vario 5 faciles 6 ordine pinxit æquas.

7 Fuscina

7 Fuscina dente minax, 8 nexu fuit ancora curbo:

Credidimus 9 remum, credidimusque 10 ratem,

Et 11 gratum navitis fidus fulgere Laconum,

12 Lataque perspicuo vela tumere sinu.

Quis tantas liquidis artes invenit in undis?

13 Aut docuit lusus hos Thetis, aut didicit.

1 Nympharum maris, Nerei & Doridis filiarum L. 2 Natandi peritus, respicitque juvenes. vel edoctus a chorodidascalo. vel a Thetide aut Cæsare, ut ultimo versa hujus Epigram. 3 Agmen. 4 In Amphitheatrum inducdo. 5 Facile natatoribus cedentes. 6 Mutato ordine & serie alia atque alia schemata expresserunt natatores. Varias rerum formas in aquæ superficie (cujusmodi hodie artificiosas videmus saltationes, & figuras in ταντικαῖς militibus) repræsentarunt — 7 — Tridentis Neptuni — 8 — Anchoræ — 9 — Remis — 10 — Ratis — 11 — Syderum διοκλέων. Castoris & Pollucis — 12 — Velorum. 13 Accepitne lusus hosce Cæsar a Thetide, aut ipsa potius a Cæsare docta est?

Blanditur Cæsari. XXVII.

Supra Epigram. 15. Carphophoro Melagrum & Herculem postposuit, hic eidem Herculem, Theseum, Bellerophonem, Jasonem, & Perseum.

SEcula Carphophorum, Cæsar, si prisca tulissent,
1 Jam nullum monstris orbe fuisset opus.

2 Non Marathon taurum, 3 Nemeæ frondosa leonem,
Arcas Manalium non timuisset aprum.

Gg 4

Hæc

*Hæc armata manus 4 Hydræ mors una fuisset,
 5 Huic percussa foret tota Chymara semel.
 6 Ignipedes posset 7 sine Colchide vincere tauros:
 Solvere & 8 Hesionem solus, & 9 Andromeden.
 10 Herculeæ laudis numeretur gloria: plus est
 Bis denas pariter perdomuisse feras.*

1 Alii legunt, *Fam nullum in monstris.* Unde Scriverius parum immutatum legit, *Fam nullo in monstris*, hac mente, Non opus fuisset toto orbe peragrato ad monstra diversis in partibus domanda. in uno Amphitheatro unus suffecisset Carpophorus. Sed MS. Bodlejan. clare habet. *Fam nullum a monstris orbe fuisset opus*, id est, Nullum orbi a monstris fuisset negotium aut periculum. 2 Urbs illa Atticæ non timeret Cretæum taurum, ab Herc. cæsam. quod tamen Theſeo aſcribitur. 3 Non ſylva Nemeæ inter Cleonæ & Phliuntem timuiſſe leonem, non Arcadia aprum, quos conſecit Hercules. 4 Repullulantibus capitibus creſcens malum uno iſtu ſimul interfeciſſet. 5 Idem MS. Bodl. habet. *Hinc*. id eſt, ab hac manu, vel uno iſtu periſſet triſorme illud monſtrum *Προσπελάων, ἐπιπείδῃ δὲ δούκων μέσση δὲ γύμναζον*, quæ a Bellerophonte domita eſt non ſine diutino prælio. 6 Al. *Eripedes. χαλκοπαῖδης* melius legas *Igniuomas: φλόγα φοσιώωντε*. 7 Abſque Medæ ope & arte. 8 Laomedontis filiam ceto expoſitam, quam aſſeruit Herc. 9 Cephei & Caſſiopes filiam, quam ceto expoſitam liberavit Perſeus. 10 Ite jam, ſubducite rationes, comperietis Herculis labores per omnem vitam non exceſſiſſe XII numerum: Carpophorus uno ſpectaculo XX ſtravit feræ.

De Naumachia. XXVIII;

Ocioſum lemma, ineptum & alienum a ſenſu epigrammatis aut mente poëtæ, qui lemmata ſua libris

libris tantum ultimo atque penultimo præfixit: ut apparet Epigram. 3. lib. 13. & Epigram. 2. lib. 14. hoc autem epigrammate Titi (ut videtur ex Xiphilino (naumachiam præfert illis Auguſti, Claudii, Neronis.

- 1 **A**uguſti laudes fuerant, committere claſſes,
 Et * freta navali ſollicitare tuba:
- 2 *Cæſaris hæc noſtri pars eſt quota? vidit in undis.*
 Et Thetis 3 ignotas, & Galatea feræ.
- Vidit in 4 aquoreo ſerventes pulvere currus,*
 Et 5 domini Triton ipſe putavit equos.
- 6 *Dumque parat ſebis ratibus fera prælia Nereus,*
 7 Abnuſit in liquidis ire 8 pedeſter aquis.
- Quidquid & in 9 Circo ſpectatur, & 10 amphitheatro,*
- 11 *Dives Cæſarea præſtitit undæ tibi,*
- 12 *Fucinus, & 13 pigri taceantur ſtagna Neronis:*
 Hanc norint unam ſecula 14 Naumachiam.

Ita emendarat P. Scriv. confirmatque MS. Bodl. 1 MS. Bodl. ut & alii, *Auguſti labor hic fuerat*, Auguſt. nudas exhibuit naumachias cis Tiberim. *Suer. 43. Aug. Tac. 14. Annal.* niſi reſpiciat exercitationem claſſium in lacu Lucrino ad bellum Siculum. *Suer. Aug. * Prælia navalia.* 2 Titi, ſeu mavis Domitiani. 3 Equi enim, tauri aliaque animalia edocta fuerunt id omne in aquis facere, quod in terra conſueverant. 4 Imbrico ex alpergine equorum natantium Neptuniquæ ſiſtitiæ currum trahentium. alii volunt pontes leniter aquæ ſuperficiæ ſubſtratos & in his curruſ tractos. vel Metaph. Catarcheſtica, a pulverulentis Amphitheatris aut Circi ludis ad Nauma-

Naumachiam. 5 Neptunū. 6 Dumque classes obit, instituit, disponit ad Naumachiam Neptunus. 7 Hic etiam Bodlejani Cod. Scriverit concinit. *Horrui in liquidis.* 8 Curru triumphali vestus quem trahunt 4. equi seu vituli marini, aut balenæ. 9 Certamina curulia, Gymnica, pompæ. 10 Gladiatores, venationes, naumachia. emendo *amphibeatro Cæsareo, dives &c.* 11 Omni ludorum genere abundans 12 Claudii naumachia in lacu Fucino. *Suet. Claud. cap. 21. Tacit. An. 12.* 13 Referas per Hypallagen Metonym. ad stagna. vel ad ignaviam mollietatemque Neronis, leg. & *diri.* 14 Naumachia & feræ exhibitæ fuerunt a Nerone inductis aquis in ligneum suum Amphitheat. *Xiphilin.*

De Prisco & Vero gladiatoribus. XXIX.

Martiali Epigramma hoc adscriptum Jos. Scaliger primus publicavit, cujus hæc sententia: Par gladiatorum postulatitium vel a Cæsare exhibitum (ut supra Epigram. 20.) ubi diu æquo pugnasset Marte, populus vel favore vel moræ tædio missionem utrique gladiatori petiit. Cæsar arenæ lege jubet agi, nec dirimi certamen fert nisi altero victo. Spectantem interea populum donis & missilibus moratur. utrique tandem simul ictu patri læso palmas misit & rudes.

Desideramur quæ sequuntur Epigr. in MS. Bodl.

Cum traberet Priscus, traberet certamina Verus,
 Effet & æqualis Mars utriusque diu:

1 Missio

1 Missio sæpe 2 viris magno clamore petita est;
 Sed Cæsar legi paruit ipse suæ.

Lex erat 3 ad digitum posita concurrere palma.

Quod libuit, 4 lances, donaque sæpe dedit.

Inventus tamen est finis discriminis æqui,

Pugnare pares, succubere pares.

Misit utrique 5 rudes, & 6 palmas Cæsar utrique:

7 Hoc pretium virtus ingeniosa tulit.

Contigit hoc nullo nisi te sub principe, Cæsar,

Cum duo pugnarent, victor uterque fuit.

1 Missio erat quoties læsus aut victus victorij eripiebatur a principe vel numerario ex faventia populi, quam significabat pressio pollice. 2 Gladiatoribus. 3 Concurfu digitorum a dimicatione palmam inter se sortiti. Petr. Scriverius quem vide. Alii sublato digito se victum agnoscere exp. 4 Obsonia in lancibus & dona, ut reficeret animumque adderet gladiatoribus; vel populo quo patientius ferret longæ pugnae moram. 5 Scipiones; quibus veterani gladiatores donati in signum magisterii, liberi ab arena in reliquam vitam pronuntiabantur. 6 Præsentis certaminis præmia. 7 Missionem, palmam, & rudem.

Ad Cæsarem. XXX.

DA veniam subitis: non displicuisse meretur,
 Festinat, Cæsar, qui placuisse tibi.

* Hæc disticha vel mutila sunt & corrupta; vel Martialis non sunt. ex fragmentis illi adscribuntur.

Alte-

Alterum. XXXI.

Cedere majori, virtutis fama secunda est.
Illa gravis palma est, quam minor hostis ha-
bet.

F I N I S.

FINIS

